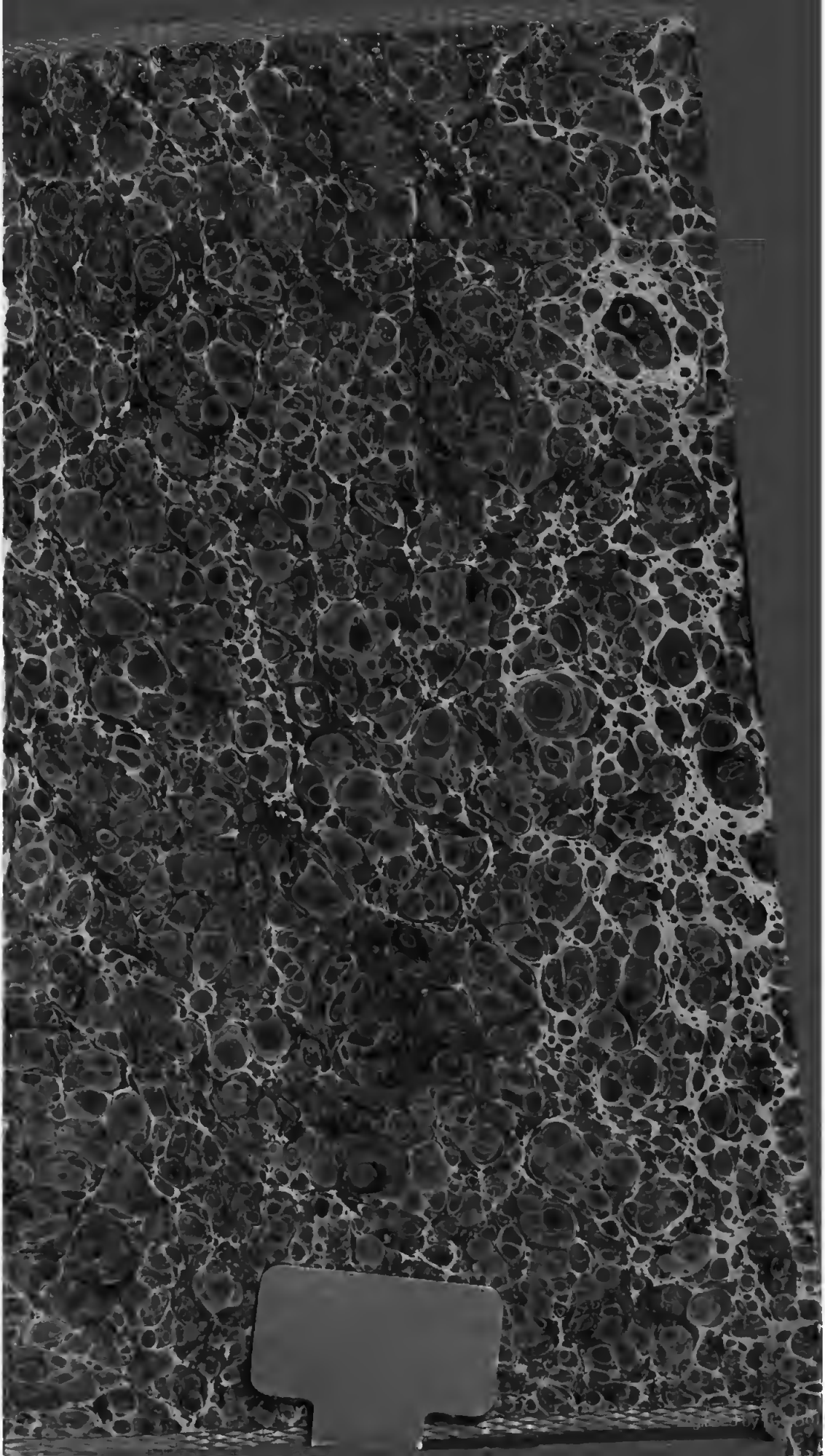

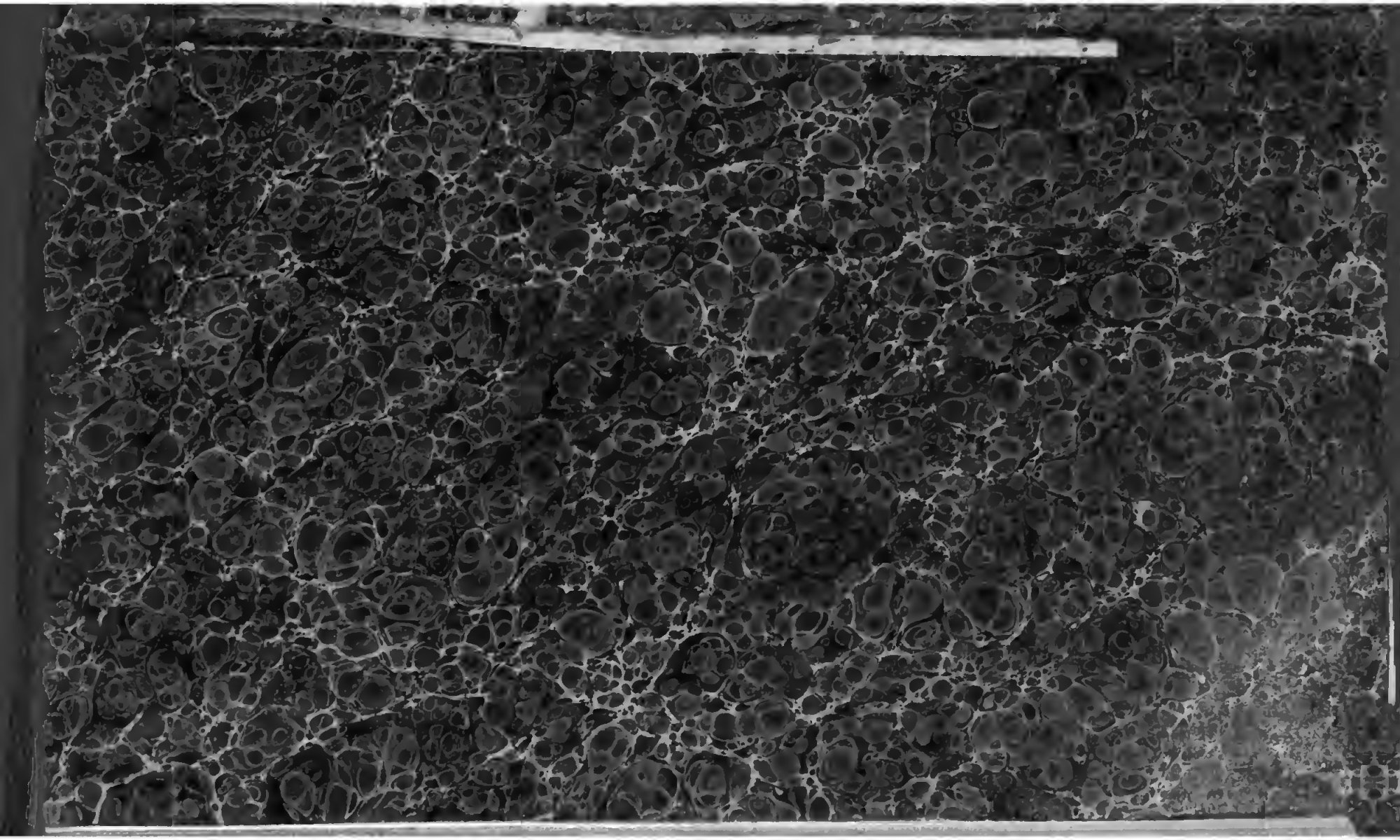

A sa Majesté Le Roi
de
Naples

humblement offert, par

Les traducteurs
M. S. Polak Lekhum. Dr.
et
J. J. Polak prof. en langue
Hébr.

Amstm Novr. 1844

650406

מחזור

ליום שביעי ואחרון של פסח

עם

תרגום הללנדית.

GEBEDEN,

DER

NEDERLANDSCHE ISRAËLITEN,

VOOR DEN

ZEVENDEN EN ACHTSTEN DAG

VAN HET

PAASCH-FEEST.

HET HEBREEUWSCH IN DE BESTE ORDE BIJEENGEBRAGT EN NAGEZIEN,

door

G. J. Polak,

EN DE NEDERDUITSCHE VERTALING, ONDER DESZELFS TOEZIGT BEWERKT,

door

M. S. Polak.

Amsterdam,

bij D. PROOPS JACOBSZOON.

5601—1841.

מחזור של פסח.

GEBEDEN

VOOR HET

PAASCH-FEEST.

סדר תפלת שחרית

קודם שיכנס לבית הכנסת יאמר מעט בעזרת בהכ"נ ויאמר

וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ
אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ:

ואז ילך בנחת ויאמר

בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ:

כשיכנס לבית הכנסת יאמר

מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל: וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ
אָבֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ: יְיָ
אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה
וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי יְיָ עֹשִׂי: וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת
רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרֹב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

אֲנִי קְרָאתִיךָ כִּי תַעֲנֵנִי אֵל הַט אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: אֲנִי בְּצֶדֶק
אֶחֱזֶה פָּנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ: וַאֲנִי עָלֶיךָ בָּטַחְתִּי יְיָ
אָמַרְתִּי אֱלֹהַי אָתָּה: שִׁמְעָ קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשׁוּעָתִי אֵלֶיךָ בְּנָשְׂאִי יָדַי אֶל
דְּבִיר קָדְשֶׁךָ: יְיָ אֱלֹהַי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי: אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא וְאֶל
אֲדֹנָי אֶתְחַנָּן: הָאִירָה פָנֶיךָ עַל עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחַסְדֶּךָ: כִּי לְךָ יְיָ
הוֹחִלְתִּי אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי: שִׁמְעָה תְפִלָּתִי יְיָ וְשַׁוְּעָתִי הַאֲזִינָה
אֶל דִּמְעָתִי אַל תֶּחֱרַשׁ: שִׁמְעָ יְיָ וְחָנֵּנִי יְיָ הֱיֵה עוֹזֵר לִי:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ: שָׁשׂ אָנֹכִי עַל
אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב: הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְּעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי
אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל: יְיָ בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי בֹּקֶר אֶעֱרָךְ לָךְ וַאֲצַפֶּה: אֲנִי
קְרָאתִיךָ כִּי תַעֲנֵנִי אֵל הַט אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: רַגְלִי עָמְדָה בְּמִישׁוֹר
בְּמַקְהֲלִים אֲבָרֵךְ יְיָ:

שַׁ חַר אֲבַקְשֶׁךָ • צוּרִי וּמִשְׂגַּבִּי
אֶעָרְךָ לְפָנֶיךָ • שַׁחֲרִי וְגַם עַרְבִּי:
לִ פְנֵי נְדֻלָּתֶךָ • אֶעֱמוֹד וְאֶכְהַל
כִּי עֵינְךָ תִרְאֶה • כָּל־מַחְשְׁכוֹת לִבִּי:
מַ ה־זֶּה אֲשֶׁר יוּבַל • הַלֵּב וְהַלָּשׁוֹן
לַעֲשׂוֹת וּמַה־כֹּחִי • רוּחִי בְּתוֹךְ קִרְבִּי:
הִ נֵּה לְךָ תִיטַב • זִמְרַת אֱנוֹשׁ עַל כֵּן
אוֹדְךָ בְּעוֹד תִּהְיֶה • נִשְׁמַת אֱלוֹהַּ בִּי:

יגדל

1 ORDE VAN HET OCHTEND-GEBED.

Aan den ingang van het Bedehuis vertoeft men een weinig en zegt:

Ik, op Uwe oneindige goedertierenheid vertrouwende, betreed Uw huis, aanbid voor den tempel Uwer heiligheid, met godsvrucht.

Bij het intreden van het Bedehuis zegt men:

Laat ons in den huize Gods, met gevoel van eerbied, optreden.

Na het intreden in het Bedehuis zegt men:

Hoe schoon zijn Uwe tenten, ô Jakob! uwe woningen, ô Israël! En ik, op Uwe oneindige goedertierenheid vertrouwende, betreed Uw huis, aanbid voor den tempel Uwer heiligheid, met godsvrucht. Eeuwige! ik bemin den oord Uwer woning, de plaats van den zetel Uwer heerlijkheid. Ik aanbid en val neder, buig mijne kniën voor den Eeuwige, mijnen Schepper. ô Dat mijn gebed tot U opstijge, Eeuwige! in een tijdstip van genade, God! verhoor mij, naar Uwe eindelooze goedertierenheid, met Uwe ware hulpe.

Ik roep U aan, want Gij verhoort mij, ô Almagtige! neig Uw oor naar mij, verneem mijn gebed! Met regtvaardigheid zal ik Uw aangezigt aanschouwen, ontwakend, mij aan Uwe gestalte verzadigen. Ik vertrouw op U, Eeuwige! en zeg: Gij zijt mijn God! Verneem de stem mijner smeekingen, als ik tot U schrei, als ik mijne handen opbef naar Uw heilig tempelkoor. Eeuwige, mijn God! ik schreide tot U, en Gij beeldet mij. U, Eeuwige! roep ik aan, mijnen Heere smeek ik! ô dat Uw aangezigt Uwen dienaar toeliebte; help mij, door Uwe goedertierenheid. Want, op U, Eeuwige, hoop ik, Gij verhoort mij, mijn Heer, mijn God, Hoor mijn gebed, Eeuwige, en mijn geschrei, ô verneem hetzelve, zwijg bij mijne tranen niet. Hoor, Eeuwige! en wees mij genadig, Eeuwige! wees Gij mij een Helper.

Lied Hammaälot van David. Ik verblijd mij, als men mij zegt: »Laat ons naar het huis des Eeuwigen gaan." Ik verbeug mij met Uwe toezegging, als iemand die eenen grooten buit vindt. Verneem de klagten mijner weemoedigheid, mijn Koning en mijn God! als ik tot U bid, Eeuwige! mogt Gij mij vroeg booren; vroeg reeds wendde ik mij tot U, en hoop. Ik roep U aan, want Gij verhoort mij, ô Almagtige! neig Uw oor naar mij, verneem mijn gebed! Mijn voet staat op eene effene baan, in koren loof ik den Eeuwige.

In den ochtend aanbid ik U, mijne Rots en Toevlugt!
Tot U rigt ik [mijne gebeden] des morgens en des avonds.
Voor Uwe grootheid sta ik steeds verbaasd,
Daar Uw oog de overpeinzingen mijns harten doorziet.
Wat toch vermag mijn hart en mijne toog,
Wat mijne kracht of mijn geestvermogen te verrigten?
Maar U behaagt de lofzang des stervelings;
Daarom dank ik U, zoo lang de goddelijke ziel in mij is.

I. Ver-

יְגַדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל מְצִיאוּתוֹ :
אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדּוּתוֹ :
אֵין לוֹ דְּמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גּוּף לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ :
קַדְמוֹן לְכָל־דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא רִאשׁוֹן וְאֵין רִאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ :
הִנּוֹ אָדוֹן עוֹלָם לְכָל־נוֹצָר יוֹרֶה גְּדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ :
שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נָתַנּוּ אֶל אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ :
לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ :
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל עַל יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ :
לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ :
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמָתוֹ :
גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ נוֹתֵן לָרָשָׁע רָע כְּרִשְׁעָתוֹ :
יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ :
מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב חַסְדּוֹ בָּרוּךְ עֲדֵי עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ :

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ · בְּטֶרֶם כָּל־יְצִיר נִבְרָא :
לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל · אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא :
וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל · לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא :
וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה · וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה :
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי · לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה :
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית · וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה :
וְהוּא אֵלִי וְחַי גּוֹאֲלִי · וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה :
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי · מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא :
בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי · בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה :
וְעִם רוּחִי גְוִיָּתִי : יְיָ לִי וְלֹא אִירָא :

כל הנרכות והתפלות לריך שיכוין פירוש המלות מה שמוציא בשפתיו, ובהכירו כשם הויה ע"ס יכוון פירוש קריאתו פלונית שהוא לשון הכל וגם יכוין בכתיבתו שהוא היה הוה ויהיה, ובהזכירו שם אלהים יכוין שהוא מתקף ובעל הישלה ובעל הכוחות כולם.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת־

1. Verheerlijkt en geloofd zij God, de Heer van 't leven;
Hij is, en Zijn bestaan wordt door geen' tijd bepaald.
2. Hij, eenig, gadeloos, ver boven 't al verheven,
Staat onbegrijp'lijk dáár, door de eind'loosheid omstraald.
3. Geen ligchaam vat Zijn geest, geen vorm besluit Zijn wezen;
Niets dat Zijn heiligheid ooit evenaren kon.
4. Vóór al 't geschapendom was reeds Zijn troon verrezen,
Hij, de Eerste in 't wijd heelal, was reeds eer iets begon.
5. Elk schepsel blijft op Hem als God en Heerscher staren;
Zijn grootheid en bestuur wordt door 't heelal verkond.
6. Zijn' uitverkoor'nen doet Hij Zijnen wil ontwaren;
Zijn hemelprofetie ontvloeit hun' heil'gen mond.
7. Als Moses deed zich nooit Profeet in Israël hooren;
Geen ooit voor wien de glans van God zoo duid'lijk blonk;
8. Vertrouwde van Zijn huis, tot Zijn' Profeet verkoren,
Was hij 't, die aan Zijn volk de leer der waarheid schonk.
9. Voor de eeuwigheid liet Hij die heil'ge wet verkonden,
Verandert nooit haar woord, noch haar verheven zin.
10. Hij ziet ons hartsgeheim en weet het te doorgronden,
Bij d' aanvang eener zaak, ziet Hij hare uitkomst in.
11. Den vrome zal Hij eens naar zijn verdiensten loonen,
En naar het misdrijf wordt den boozen straf bereid.
12. Op 't eind der dagen zal Hij Zijn' Gezalfde ons toonen,
Die elk verlossen zal, die op Zijn hulpe heidt.
13. God doet de dooden eens van uit het stof herrijzen,
Blijf, Israëll Zijn' naam in eeuwigheid dan prijzen.

De Hemelheer troonde, eer Hij hemel en aarde
En 't schepselenheer door Zijn magt had omvaâmd;
Toen 't goddelijk magtwoord de werelden baarde
Werd Hij Koning genaamd.
Hij blijft, de Eerbiedwaardige als Heerscher verheven;
Ook dan, wen eens alles tot stof is vergaan;
Hij was en Hij is, en, door glansen omgeven,
Zal Hij eeuwig bestaan.
Nooit zal Hem, den Eenige, een tweede gelijken,
Noch toegevoegd worden, geen aanvang, geen end
Begrenst Hem; en nooit zal 't gebied van Hem wijken,
Om wien alles zich wendt.
Mijn God, mijn Verlosser, mijn Hoeder in rampen,
Mijn Toevlugt, mijn Heilskelk, mijn Hoop en mijn Rots,
Wanneer ik Hem aanroep bij 't smartelijk kampen,
Al het lijden ten trots.
Ik leg in Zijn handen, in rust en vertrouwen,
Mijn' geest en mijn ligchaam vol hope ter neêr;
Op Hem blijf ik slapend en wakende bouwen,
Ik vrees niet, met mij is de Heer!

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die ons door Zijne geboden geheiligd, en ons bevolen heeft, de handen te wasschen.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die den mensch

הָאָדָם בְּחָכְמָה וּבָרָא בּוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ • בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא כָל־בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת :

נהרגה קהלות מתחילין כאן אלהי נשמה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲשׂוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה :

וְהַעֲרֶב־נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ (וְצֶאֱצָאֵי צֶאֱצָאֵינוּ) וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ לִשְׁמָהּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה :

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם : אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁעוּר הַפְּאָה וְהַבִּכּוּרִים וְהָרָאָיוֹן וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְתַלְמוּד תּוֹרָה : אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לָעוֹלָם הַבָּא : וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם וּגְמִילוּת חֲסָדִים וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים וּבִקּוּר חוֹלִים וְהַכְנָסַת כַּלָּה וְהַלְוָיַת הַמֵּת וְעִיּוּן תְּפִלָּה וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם :

אֱלֹהַי נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא אַתָּה בְרָאתָהּ אַתָּה יְצַרְתָּהּ אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי וְאַתָּה מְשַׁמְּרָהּ בְּקִרְבִּי וְאַתָּה עָתִיד לִטְלָהּ מִמֶּנִּי וְלַהֲחֲזִירָהּ בִּי לֶעָתִיד לָבֹא : כָּל־זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי רִבּוֹן כָּל־הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל־הַנְּשָׁמוֹת בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר נְשָׁמוֹת לִפְגָרִים מֵתִים :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי נָכְרִי :

mensch wijselijk gevormd, en in hem onderscheidene openingen en holligheden geschapen heeft. Het is voor den troon Uwer heerlijkheid openbaar en bekend dat, wanneer eene derzelven ontijdig geopend of verstopt ware, hij niet zou kunnen bestaan, noch voor U in het leven blijven. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Genezer alles vleesches, die wonderen verrigt.

(*Bij verscheidene gemeenten begint men hier*, Mijn God! *enz.*)

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die ons door Zijne geboden geheiligd, en ons bevolen heeft, ons met de woorden der leer bezig te houden.

Laat toch, ô Eeuwige onze God! de woorden Uwer leer behagelijk zijn in onzen mond, en in dien van Uw volk, het huis Israëls; opdat wij en onze nakomelingen, (en de afstammelingen onzer nakomelingen,) en de nakomelingen van Uw volk, het huis Israëls, allen kenners van Uwen naam, en beoefenaars Uwer leer (om harentwille) zijn mogen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijn volk Israël in de leer onderwijst. — Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die ons uit alle natien uitverkoren, en ons Zijne leer gegeven heeft. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de leer gegeven heeft.

De Eeuwige zegene u en behoede u. De Eeuwige late u Zijn aangezigt toeliehten, en zij u genadig. De Eeuwige wende Zijn aangezigt tot u, en verleene u vrede. — De volgende zaken hebben bij de wet geene bepaalde maat. De hoegrootheid des onafgemaaiden land-hoeks, de eerstelingen der vruchten, het offer bij de verschijning, het uitoefenen van weldadigheid, en het beoefenen der leer. — De volgende zaken doen den mensch reeds in dit leven hare vruchten genieten, terwijl het vaste goed hem voor hiernamaals bewaard blijft, te weten: de vereering der ouders, het uitoefenen van weldadigheid, het vlijtig bezoeken der leerscholen 's oehtends en 's avonds, de gastvrijheid, de krankenverzorging, het uithuwen van bruiden, het begeleiden der dooden, de aandacht bij het gebed, en het vrede stichten tusschen medemenschen; doch het beoefenen der leer weegt op tegen dit alles.

Mijn God! de ziel die Gij mij gegeven hebt is rein, Gij hebt haar geschapen, Gij hebt haar gevormd, Gij hebt haar mij ingeblazen, Gij bewaart ze in mij, zult ze mij ontnemen, en in het toekomstige wedergeven. Zoo lang deze ziel in mij is, dank ik U, Eeuwige mijn God, en God mijner voorouders! Meester aller gewrochten, Heer aller zielen! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de zielen weder terug doet keeren, in der gestorvenen ligchamen.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God! Koning des heelals, die den haan het vermogen verleend heeft, om tusschen den dag en den nacht te onderscheiden.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die mij niet als heiden heeft doen geboren worden.

Ge-

heeft

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי עֶבֶד :

heeft

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה :

mij

(הכשרים לומרות) בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ) :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם פּוֹקֵחַ עִוְרִים :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אֲסוּרִים :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף כְּפוּפִים :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם רוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה לִי כָּל־צָרְכִּי :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר הֵכִין מִצְעֲדֵי גָבֶר :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה מֵעֵינָי
וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי : וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתַי שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא
לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה וְעָוֹן וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן
וְאַל־תַּשְׁלֵט בָּנוּ יֵצֶר הָרַע וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע
וְדַבְּקֵנוּ בְּיֵצֶר הַטּוֹב וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוֹף אֶת־יִצְרֵנוּ
לְהִשְׁתַּעְבֵּד־לָךְ וּתְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים
בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאֵינוּ וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל־
יוֹם מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע
וּמִשָּׁכֵן רָע וּמִפֶּגַע רָע וּמִשָּׂטָן הַמַּשְׁחִית מִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל
דִּין קָשֶׁה בֵּין שֶׁהוּא בֶן בְּרִית וּבֵין שֶׁאֵינוּ בֶן בְּרִית :

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יָרֵא שָׁמַיִם בַּסֵּתֶר וּמוֹדֶה
עַל הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בְּלִבּוֹ וְיַשְׁכֵּם וְיֹאמַר :

רבון

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die mij niet als slaaf heeft doen geboren worden.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die mij niet als vrouw heeft doen geboren worden.

(*De vrouwen zeggen*: G. z. G. E. o. G. K. d. h. die mij naar Zijn welbehagen geschapen heeft.)

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die de blinden ziende maakt.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die de naakten kleedt.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die de gebondenen slaakt.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die de gekromden oprigt.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die de aarde over het water heeft uitgespannen.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die mij al mijne benoodigdheden voorbereid heeft.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die de schreden des mans bevordert.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die Israël met magt omgordt.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die Israël met heerlijkheid kroont.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die den vermoeiden kracht verleent.

G. z. G. E. o. G. K. d. h. die den slaap van mijne oogen en den sluimer van mijne oogleden doet verdwijnen. Dat het ook Uw wil zij, ô Eeuwige onze God, en God onzer voorouders! ons in Uwe leer vaardig te maken, en ons aan Uwe geboden te doen gehecht zijn. Doe ons niet geraken in de magt der zonde, der overtreding, der ongeregtigheid, der verzoeking noch der verachting. Laat geene kwade neiging eenig vermogen op ons hebben. Verwijder ons van kwade menschen en van kwaad gezelschap, en laat ons gehecht zijn aan goede neigingen en deugdzame handelingen. Buig onze hartstogten, om U alleen onderworpen te zijn. Verleen ons, heden en ten allen tijde, gunst, genade en barmhartigheid in Uwe oogen, en in die van allen die ons zien, en bewijs ons vele weldaden. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijnen volke Israël vele weldaden bewijst.

Dat het Uw wil zij, ô Eeuwige, mijn God en God mijner voorouders! mij heden en te allen tijde te behoeden voor onbeschaamden en onbeschaamdheid, voor kwade menschen en voor kwaad gezelschap, voor een' slechten nabuur en voor kwade toevallen, voor den verderfelijken verleider, een hard gerigt, eenen strengen tegenstander, het zij hij tot ons verbond behoore, of niet.

De mensch zij ten allen tijde, zelfs in het geheim, godvruchtig, bekenne de waarheid, verkondige dezelve naar de inspraak zijns harten, en gewenne zich des morgens vroeg aldus te zeggen:

רִבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ
לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים · מָה אֲנַחְנוּ מָה חַיֵּינוּ
מָה חַסְדֵּנוּ מַה־צִּדְקוֹתֵינוּ מַה־יְשׁוּעָתֵינוּ מַה־כֹּחֵנוּ מַה־גְּבוּרָתֵנוּ
מַה־נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָל־הַגִּבּוֹרִים
כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כִּבְלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים
כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ ·
וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל :
אֲבָל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ · בְּנֵי אַבְרָהָם אֹהַבְךָ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ
לוֹ בְּהַר הַמֹּרִיָּה · זֶרַע יִצְחָק יְחִידוֹ שֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּב הַמִּזְבֵּחַ
עֲדַת יַעֲקֹב בִּנְךָ בְכוֹרֶךָ שֶׁמְּאַהַבְתָּךָ שֶׁאָהַבְתָּ אוֹתוֹ וּמִשִּׂמְחָתְךָ
שֶׁשָּׂמַחְתָּ בּוֹ קָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן :
לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְשַׁבֵּחֲךָ וּלְפָאֶרְךָ וְלָבֵרְךָ
וּלְקַדֵּשׁ וְלָתֵת־שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לְשִׁמְךָ : אַשְׁרֵינוּ מַה־
טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה־נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ וּמַה־יָּפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ אַשְׁרֵינוּ שֶׁאֲנַחְנוּ
מַשְׁכִּימִים וּמַעֲרִיבִים עֶרֶב וָבֹקֶר וְאוֹמְרִים פַּעֲמַיִם בְּכָל־יוֹם

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד :

נאמר בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

אַתָּה הוּא עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם
אַתָּה הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאַתָּה הוּא לָעוֹלָם הַבָּא קַדֵּשׁ
אֶת־שִׁמְךָ עַל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ וְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בְּעוֹלָמְךָ וּבִישׁוּעָתְךָ
תָּרִים וְתַגְבִּיהַּ קַרְנֵנוּ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּרַבִּים :
אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבְשִׁמֵי הַשָּׁמַיִם
הָעֶלְיוֹנִים · אַמֶּת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא
אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים · קָבִין קָיֶךָ מֵאַרְבַּע בַּנְפוֹת הָאָרֶץ
יַבִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־בָּאֵי עוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ
לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ · אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ
אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם · וּמִי בְכָל־מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בָּעֶלְיוֹנִים
אוֹ בַתַּחְתוֹנִים שֶׁיֹּאמַר לְךָ מַה־תַּעֲשֶׂה · אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם
עֲשֵׂה

Heer aller werelden! niet in het vertrouwen op onze deugden ondervinden wij ons tot U te smeeken, maar op Uwe onbegrensde barmhartigheid. Wat immers zijn wij? wat is ons leven? wat onze vroomheid? wat onze deugden? wat onze hulp? wat onze kracht? en wat onze sterkte? Wat toch kunnen wij U zeggen, Eeuwige onze God, en God onzer voorouders! Zijn niet alle helden voor U als een niets, de vermaarde mannen als of zij nooit geweest waren, de wijzen als onwetend, de verstandigen als verstandloos? De meeste hunner daden toch zijn nietig, en hunne levensdagen ijdel voor U; zelfs het voortreffelijke des menschen boven het vee is niets, want alles is ijdel.

Echter zijn wij Uw volk, de zonen Uws verbonds, de kinderen van Uwen vriend Abraham, wien Gij op den berg Moria bescherming toegezworen hebt; het kroost van zijnen eenigen Izak, die reeds op het altaar gebonden was; de gemeente van Jakob Uwen eerstgeborenen, dien Gij, uit hoofde der sterke liefde die Gij hem toedroegt, en der groote vreugde die Gij met hem hadt, Israël en Jesurun noemdet.

Daarom zijn wij verpligt U te danken, te prijzen, te roemen, te loven en te heiligen, en Uwen naam lof en hulde toe te brengen. Heil ons! hoe heerlijk is ons aandeel, hoe bekoorlijk ons lot, en hoe schoon onze erfenis! Heil ons, dat wij vroeg en spade, des ochtends en des avonds, tweemaal elken dag zeggen:

Hoor Israël! de Eeuwige, onze God, is een eenig, eeuwig Wezen.

Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering, immer en eeuwig.

Gij waart dezelfde vóór dat het heelal geschapen was, Gij zijt dezelfde, nadat het heelal geschapen is, Gij zijt dezelfde in deze en in de toekomende wereld. Heilig toch Uwen naam over hen die deuzelven gestadig heiligen, en heilig denzelven in Uwe wereld! Dat door Uwe hulp onze hoorn verheven en verhoogd worde! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Uwen naam in het openbaar heiligt.

Gij zijt de Eeuwige onze God, in den hemel en op de aarde, ja in de hoogstverhevene hemelen. Voorwaar, Gij zijt de Eerste, Gij zijt de Laatste, en buiten U is er geen God. Verzamel hen, die op U hopen, van de vier einden der aarde bijeen; opdat alle aardbewoners inzien en erkennen mogen; dat Gij alleen de God zijt van alle rijken der aarde. Gij toch hebt den hemel en de aarde, de zee en al wat er in is geschapen. En wie onder al Uwe schepselen, onder de hoogere of lagere wezens, kan U zeggen: wat doet Gij Hemelsche Vader! be-

עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בַּעֲבוּר שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ וְקַיֵּם לָנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַה שֶּׁכָּתוּב בָּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבָעֵת קַבְּצִי
אֶתְכֶם כִּי אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי
אֶת שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְיָ׃

מברכה קהלות לומרין כאן ברכת התורה.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ צַו אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם אֶת קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ
לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ׃ וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ
לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָּמִיד׃ אֶת
הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין
הָעַרְבָּיִם׃ וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כָּתִית
רְבִיעִת הַהִין׃ עֹלַת תָּמִיד הָעֲשָׂה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה
לַיהוָה׃ וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ
שֵׁכָר לַיהוָה׃ וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת
הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃

ויקח ג׳ יח׳ וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְהוָה
וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

(אם חל שביעי של חתנן בו ביום בשבת תוספתן וביום חשבת.

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה
בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן וְנִסְכּוֹ׃ עֹלַת שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ׃)

זבחים פרק ה׳

אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל קָדָשִׁים קָדָשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן פֵּר
וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן
בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרֹכֶת
וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת שִׁירֵי הַדָּם הָיָה
שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁלַּמִּזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב׃
פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן
בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל הַפָּרֹכֶת וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב

bewijs ons genade om Uwen grooten naam, die over ons genoemd is. Vervul aan ons, Eeuwige onze God! hetgeen geschreven is: »Te dien dage zal Ik u brengen, en te dien dage zal »Ik u verzamelen; want Ik zal u naam en roem doen verwer»ven, bij alle volkeren der aarde, als Ik uwe gevangenen, voor »uwe oogen, terug brengen zal: zoo spreekt de Eeuwige!"

(*Sommigen zeggen hier de lofspraak over de leer*).

De Eeuwige, sprak tot Mozes, zeggende: Gebied den kinderen Israëls en zeg tot hen: Mijn offer, namelijk Mijne spijze, die Mijn vuur verteert, Mij tot eenen aangenamen reuk, moet gij in acht nemen, om Mij elk op zijnen bepaalden tijd ten offer te brengen. Zeg hun dus: Dit is het vuuroffer, dat Gij den Eeuwige ten offer zult brengen: eenjarige lammeren zonder lijfsgebrek, elken dag twee, ten gestadigen brandoffer. Het eene lam bereidt gij des morgens, en het andere lam bereidt gij tusschen de beide avonden, een tiende deel van een Epha meelbloem tot spijsoffer, aangemengd met een vierde deel van een Hin gestootene olijven-olie. Het gestadig brandoffer, gelijk het reeds op den berg Sinaï bereid, en den Eeuwige ter eere, ten liefelijken reuke, door het vuur verteerd werd. En deszelfs plengoffer, een vierde deel van een Hin [wijn], bij dit eene lam; op het heilige moet het plengoffer des wijns geplengd worden; ter eere des Eeuwigen. Het tweede lam bereidt gij tusschen de beide avonden; hetzelfde spijs-en plengoffer als des morgens zult gij er bijvoegen, als een vuuroffer, tot eenen liefelijken reuk ter eere des Eeuwigen.

Men zal het aan de zijde des altaars ten noorden slagten, voor den Eenwige; en de zonen van Aäron, de priesters, zullen deszelfs bloed rondom op het altaar sprengen.

(***Valt de zevende of achtsten dag van het Paasch-feest op Sabbath, dan zegt men:***

Op den Sabbathdag, twee éénjarige lammeren zonder lijfsgebrek, en twee tienden meelbloem tot spijsoffer, met olie aangemengd, benevens deszelfs plengoffer. Dit is het brandoffer voor elken Sabbath, behalve het gestadige brandoffer met deszelfs plengoffer.)

Welke zijn de plaatsen der offers? De allerheiligste worden ten noorden geslagt, de stier en de geitenbok des verzoendags worden ten noorden geslagt, en het opvangen van derzelver bloed in het vaatwerk, geschiedt ten noorden. Dit bloed moet tusschen de stangen, op het voorhangsel, en op het gouden altaar gesprengd worden; als eene dezer sprengingen ontbreekt, houdt het de verzoening tegen. Het overige bloed giet men aan den westelijken bodem van het uitwendige altaar uit; indien dit echter nagelaten wordt, hindert het niets aan de verzoening. De stieren en bokken, die geheel verbrand worden, worden ten noorden geslagt. en het opvangen van derzelver bloed in het vaatwerk geschiedt ten noorden. Dit bloed moet op het voorhangsel en op het gouden altaar ge-

מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי
שֶׁלְּמִזְבַּח הַחִיצוֹן אִם לֹא נָתַן לֹא עִכֵּב אֶלָּא וְאֵלּוּ נִשְׁרָפִין
בְּבֵית הַדֶּשֶׁן : חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד אֵלּוּ הֵן חַטֹּאת הַצִּבּוּר
שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁלְּמוֹעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן
בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע
קְרָנוֹת : כֵּיצַד עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב וּבָא לוֹ לְקֶרֶן
דְּרוֹמִית מִזְרָחִית · מִזְרָחִית צְפוֹנִית · צְפוֹנִית מַעֲרָבִית ·
מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית · שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי ·
וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל
לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת : הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ
בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי
מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וּטְעוּנָה הַפְשֵׁט וּנְתִיחָה וְכָלִיל לָאִשִּׁים :
זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת · אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת אָשָׁם
גְּזֵלוֹת אָשָׁם מְעִילוֹת אָשָׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה אָשָׁם נָזִיר אָשָׁם
מְצוֹרָע אָשָׁם תָּלוּי · שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת
בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע · וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן
הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת :
תּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה
וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע · וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר
לְכָל־אָדָם בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת : הַמּוּם מֵהֶם
בִּיוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לְנָשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם
וְלַעֲבָדֵיהֶם : שְׁלָמִים קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה
וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר לְכָל־
אָדָם בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד : הַמּוּם מֵהֶם בִּיוֹצֵא

gesprengd worden; als eene dezer sprengingen ontbreekt, houdt het de verzoening tegen. Het overige bloed giet men aan den westelijken bodem van het uitweudige altaar uit; indien dit echter nagelaten wordt, hindert het niets aan de verzoening. Zoo wel deze als alle anderen die verbrand worden, worden op de aschplaats verbrand. De zondoffers der gemeente, zoowel als die van eenen bijzonderen persoon; de zondoffers der gemeente zijn: de bokken der nieuwemaans-en andere feesten, zij worden ten noorden geslagt, en het opvangen van derzelver bloed in het vaatwerk, geschiedt ten noorden. Dit bloed moet viermaal, aan de vier hoekpunten des uitwendigen altaars, gesprengd worden, en wel op deze wijze: De priester stijgt den trap op, wendt zich langs deu omgang, zoo dat hij achtervolgens aan den zuidoostelijken, noordoostelijken, noordwestelijken en zuidwestelijken hoek komt. Het overige bloed giet hij aan den zuidelijken bodem des altaars uit. Deze offers worden, alleen binnen den omtrek des voorhofs door de manspersonen onder de priesters op allerlei wijs toebereid, den ganschen dag en volgenden nacht, tot middernacht, gegeten. Het brandoffer behoort tot de allerheiligste offers, en wordt aan de noordzijde geslagt, en deszelfs bloed wordt in het vaatwerk ten noorden opgevangen. Dit bloed moet tweemaal gesprengd worden, dat het eene viervoudige besprenging uitmaakt; bovendien moet de huid dadelijk afgestroopt, het offer aan stukken gesneden en geheel verbrand worden. De vredeoffers der gemeente en de schuldoffers; dit zijn eigenlijk de schuldoffers: dat wegens eenen roof, wegens vergrijp aan heilige voorwerpen, wegens onteering eener verloofde lijfeigene, dat van eenen nazireër, van eenen melaatschen, en dat wegens twijfelachtige misdrijven: deze worden ten noorden geslagt, en derzelver bloed wordt in het vaatwerk ten noorden opgevangen. Dit bloed moet tweemaal gesprengd worden, dat het eene viervoudige besprenging uitmaakt. Deze offers worden alten, binnen den omtrek des voorhofs, door de manspersonen onder de priesters, op allerlei wijs toebereid, den ganschen dag en volgenden nacht, tot middernacht, gegeten. Het dankoffer en de ram des nazireërs behooren onder de offers van mindere heiligheid, en mogen overal in het voorhof geslagt worden; derzelver bloed moet tweemaal gesprengd worden, dat het eene viervoudige besprenging uitmaakt. Zij kunnen in de geheele stad, door eenen ieder, op allerlei wijs toebereid, den geheelen dag en volgenden nacht tot middernacht, gegeten worden. Even zoo is het gesteld met hetgene er van, ten behoeve der priesters, geheven wordt; met dat onderscheid, dan dit alleen door de priesters, hunne vrouwen, kinderen en lijfeigenen gegeten mag wnrden. De vredeoffers zijn insgelijks offers van mindere heiligheid, zij kunnen ook overal in het voorhof geslagt worden, en derzelver bloed wordt tweemaal, zoo dat het eene viervoudige besprenging uitmaakt, gesprengd. Zij kunnen in de geheele stad, door eenen ieder, op allerlei wijze toebereid, gedurende twee dagen en den tusschen invallenden nacht, gegeten wnrden. Zoo is het ook gesteld met hetgene

er

בָּהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּתָּרִים נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לְנָשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וְלַעֲבָדֵיהֶם:
הַכָּבוֹד וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם
בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אֶחָת · וּבִלְבָד שֶׁיִּהְיֶה בְּנֶגֶד
הַיְסוֹד: שְׁנֵי בַאֲבִילָתָן הַכָּבוֹד נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר
לְכָל־אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים
וְלַיְלָה אֶחָד · הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה וְאֵינוֹ
נֶאֱכָל אֶלָּא עַד חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנָיוֹ וְאֵינוֹ נֶאֱכָל
אֶלָּא צָלִי:

צריכין דל' ישמשלו בריש תורת כהנים.

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת:
מִקַּל וָחוֹמֶר · וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה · מִבִּנְיַן אָב מִכָּתוּב אֶחָד ·
וּמִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים · מִכְּלָל וּפְרָט וּמִפְרָט וּכְלָל ·
כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט · מִכְּלָל
שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט · וּמִפְרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל · כְּל־
דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן־הַכְּלָל לְלַמֵּד לֹא לְלַמֵּד עַל־
עַצְמוֹ יָצָא אֶלָּא לְלַמֵּד עַל הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא · כְּלַדָּבָר
שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לְטַעוֹן טָעַן אֶחָד שֶׁהוּא כְּעִנְיָנוֹ יָצָא
לְהָקֵל וְלֹא לְהַחְמִיר · כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לְטַעוֹן
טָעַן אַחֵר שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וּלְהַחְמִיר · כָּל־דָּבָר
שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לְדוֹן בְּדָבָר הֶחָדֵשׁ אִי אַתָּה יָכוֹל
לַהֲחֲזִירוֹ לִכְלָלוֹ עַד שֶׁיַּחְזִירֶנּוּ הַכָּתוּב לִכְלָלוֹ בְּפֵרוּשׁ · דָּבָר
הַלָּמֵד מֵעִנְיָנוֹ · וְדָבָר הַלָּמֵד מִסּוֹפוֹ: וְכֵן שְׁנֵי כְתוּבִים
הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת־זֶה עַד שָׁבוֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי
וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:
וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

er ten behoeve der priesters van geheven wordt; met dat onderscheid, dat dit alleen door de priesters, hunne vronwen, kinderen en lijfeigenen gegeten wordt. De eerstgeworpenen, de tienden van het vee en het paaschlam, zijn mede offers van geringere heiligheid, die men overal in het voorhof slagten mag; derzelver bloed wordt slechts eenmaal gesprengd, doch het moet tegen den bodem des altaars geschieden. Er is echter onderscheid in de wijze hoe zij gegeten worden. Het eerstgeworpene mag alleen door de priesters, doch het tiende door eenen ieder worden gegeten; beiden worden in de geheele stad, op allerlei wijs toebereid; gedurende twee dagen en den tusschen invallenden nacht gegeten. Het paaschlam echter wordt alleen denzelfden nacht, en niet langer dan tot middernacht, gegeten, uitsluitend door hen die er toe bestemd zijn, en niet anders dan gebraden.

Rabbi Ismaël zegt: De wetten der heilige leer worden volgens dertien regelen opgehelderd. Door van het geringe tot het gewigtige te besluiten. Door gelijkluidende uitdrukkingen. Door eene wet, die als stelregel dienen moet, het zij dezelve door één vers of door twee verzen bepaald wordt. Door het algemeene en bijzondere. Door het bijzondere en algemeene. Door het algemeene, bijzondere en algemeene; alsdan wordt het voorschrift beperkt door het bijzondere, in alle gelijksoortige gevallen. Door het algemeene, dat het bijzondere noodig heeft, en het bijzondere, dat het algemeene noodig heeft. Wanneer uit een algemeen voorschrift een bijzonder gedeelte op nieuw behandeld wordt, dan geldt deze bijzondere vermelding niet alleen voor dat bijzondere gedeelte zelf, maar ook voor het algemeene gezamenlijk. Wanneer van zoodanige bijzondere vermelding, welke uit het algemeene voorschrift bijzonderlijk behandeld is, slechts een gedeelte, van hetgeen tot het algemeene behoort, gevorderd wordt, dan is het uitgezonderd om te verzachten, maar niet om te bezwaren. Wanneer van zoodanige bijzondere vermelding, welke uit het algemeene voorschrift bijzonderlijk behandeld is, iets, dat niet tot het algemeene behoort, gevorderd wordt, dan is het uitgezonderd, om [het algemeene] te verzachten, en [met het bijzondere voorschrift] te bezwaren. Wanneer van het bijzondere geval, dat uit het algemeene genomen is, iets nieuws gevorderd wordt, dan kan het niet weder tot het algemeene terug gebragt worden, ten zij zulks in de heilige schrift uitdrukkelijk geschiede. Eene onbepaalde stelling wordt soms door eene volgende nader opgehelderd; soms geschiedt het ook door woorden, die eerst op het einde komen. Wanneer twee schriftuurplaatsen elkander schijnen volkomen te spreken, wordt er eene derde schriftuurplaats vereischt, die er tusschen beslisse.

Het zij U welbehagelijk, Eeuwige onze God en God onzer voorvaderen! dat de heilige tempel herbouwd worde, spoedig in onze dagen; en dat Uwe leer ons aandeel zij. Aldaar zullen wij U met eerbied dienen, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid.

פותח בעלית ומתכוף מעומד, ויכוין

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בַּצִּיצִת:

ויכסה ראשו בטלית ויאחז הציצית בכפות שמאל

מַה יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן: יִרְוְיוּן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם: כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה אוֹר: מְשׁוֹךְ חַסְדְּךָ לְיוֹדְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי לֵב:

מי שנהג לנית הכנסת ומלך הכנור בשוק פסוקי דזמרה יאמר ברוך שאמר עד בתשבחות ואחר קדיש תהלה לדוד עד ועד עולם הללויה, לחיך הללו את ה' מן השמים עד עם קרובו הללויה ולחיך הללו אל בקדשו עד הללויה ולחיך ישתבח; ואם יש לו שהות יותר יאמר הודו לה' עד והוא רחום ויכפר עון ולבסוף אשרי כדי להתפלל עם הכנור; ואם אין לו שהות כלל לא יאמר רק ברוך שאמר, התהלה לדוד, וישתבח. ואם כנר התחילו יגמר תוך יתחיל ברכת יוצר אור ויקרא קריאת שמע עם ברכותיה ויתפלל שמונה עשרה עם הכנור, ואחר שתגמר עשרה יאמר הודו לה' ובו' עד ישתבח, ולא יאמר יהללוך.

יאחז שתי הציצית שבכנפיו בידו השמאלית בשעת אמירת ברוך שאמר ויאחזנו בשעת אמירתו.

בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם · בָּרוּךְ הוּא בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית · בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה · בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם · בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ · בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת · בָּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו · בָּרוּךְ חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח · בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל בָּרוּךְ שְׁמוֹ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם · הָאֵל הָאָב הָרַחֲמָן הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו · וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדֶּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁבָחוֹת וּבְזִמְרוֹת נְגַדֶּלְךָ וְנִשְׁבָּחֲךָ וְנִפְאָרְךָ וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ יָחִיד חֵי הָעוֹלָמִים · מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר עָדֵי עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

דה"ר ט"ו

הוֹדוּ לַיְיָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו: שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ שִׂיחוּ בְכָל־נִפְלְאוֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ: דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי פִיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל

Lofzegging bij het groote Tallith.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die ons door Zijne geboden geheiligd, en ons bevolen heeft, ons met de *Zizith* te omhullen.

En na zich met hetzelve bekleed te hebben, zegt men:

Hoe dierbaar is Uwe goedertierenheid, ô God! dat de menschenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlugt zoeken mogen. Zij laven zich, met den overvloed Uws huizes, en Gij drenkt hen uit de beek Uwer wellusten. Want, bij U is de bron des levens, en in Uw licht zien wij het licht. Strek Uwe genade uit over hen, die U kennen, en Uwe geregtigheid, over de opregten van harte.

(Wanneer men te laat in het Bedehuis komt, dan kan men, ten einde de gebeden met de gemeente te gelijk te verrigten, eene gewijzigde orde volgen, zoo als dezelve in het Hebreeuwsch uitvoerig omschreven is).

Geloofd zij Hij, die sprak, en de wereld ontstond; geloofd zij Hij; geloofd zij de Schepper des aanvangs; geloofd zij Hij, die uitspreekt en volbrengt; geloofd zij Hij, die besluit en tot stand brengt; geloofd zij Hij, die Zich over de aarde ontfermt; geloofd zij Hij, die Zich over de schepselen ontfermt; geloofd zij Hij, die hen, welke Hem eerbiedigen, met gelukzaligheid beloont; geloofd zij Hij, die eeuwig leeft, en bestendig dezelfde blijft; geloofd zij Hij, die verlost en redt; geloofd zij Zijn naam! Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals, albarmhartige God en Vader! die geloofd wordt door den mond Zijns volks, geprezen en geroemd, door de tong Zijner vromen en dienaars. En met de lofliederen van Uwen dienaar David willen ook wij U loven, Eeuwige onze God! met lofspraken en gezangen, U verhoogen, prijzen en roemen, Uwen naam vermelden en U huldigen, onze Koning en God, Eenige, Eeuwigdurende! ô Koning, wiens groote naam immer en eeuwig geprezen en geroemd is! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Koning, die met lofspraken geprezen wordt.

Looft den Eeuwige! roept Zijnen naam aan, maakt Zijne daden onder de volkeren bekend. Zingt Hem ter eere, roert voor Hem de snaren, onderhondt u over al Zijne wonderen. Roemt op Zijnen heiligen naam, dat zich het hart der Godsvereerders verblijde. Zoekt den Eeuwige en Zijne almagt, smeekt voor Zijn aangezigt onophoudelijk. Herdenkt de wonderen, die Hij gedaan heeft, Zijne wonderteekenen, regtsspreuken Zijns monds. Gij, kroost van Zijnen dienaar Israël, kinderen Jakobs, Zijne uitverkorenen! Hij, de Eeuwige, is onze God; over de geheele aarde Zijn gerigt. Gedenkt eeuwig aan Zijn verbond, aan Zijne belofte bevolen tot in het duizendste geslacht. Het verbond met Abraham aangegaan, den eed aan Izak gezworen. Aan Jakob bepaald tot eene instelling, aan Israël

tot

בְּרִית עוֹלָם : לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ כְּנַעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם :
בְּהִוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ : וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־
גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר : לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם
וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים : אַל תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־
תָּרֵעוּ : שִׁירוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם אֶל יוֹם יְשׁוּעָתוֹ :
סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו : כִּי גָדוֹל יְיָ
וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל כָּל־אֱלֹהִים : כִּי כָל־אֱלֹהֵי
הָעַמִּים אֱלִילִים וַיְיָ שָׁמַיִם עָשָׂה : הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה
בִּמְקֹמוֹ : הָבוּ לַיְיָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז : הָבוּ
לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת
קֹדֶשׁ : חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל־הָאָרֶץ אַף תִּבּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט :
יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ : יִרְעַם
הַיָּם וּמְלֹאוֹ יַעֲלֹץ הַשָּׂדֶה וְכָל־אֲשֶׁר בּוֹ : אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי
הַיָּעַר מִלִּפְנֵי יְיָ כִּי בָא לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ : הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ
וְהַצִּילֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ :
בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָּל־
הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַיְיָ : רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם
רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא : רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ
כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ : וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית
וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ : אַתָּה יְיָ לֹא
תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד יִצְּרוּנִי : זְכֹר רַחֲמֶיךָ
יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה : תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל
גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים : נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל
הוּא נוֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים : אֵל נְקָמוֹת יְיָ
אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ : הִנָּשֵׂא שׁוֹפֵט הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל עַל
גֵּאִים : לַיְיָ הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶלָה : יְיָ צְבָאוֹת
עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה : יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם
בֹּטֵחַ בָּךְ : יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ : הוֹשִׁיעָה

את

tot een eeuwigdurend verbond. »U", zeide Hij, »geef Ik het land »Kenaän, als uw bescheiden erfgoed." Nog waart gij gering in aantal, slechts weinig en vreemd in het land. Zij trokken rond van volk tot volk, van het eene rijk naar eene andere natie. Van niemand liet Hij hen onderdrukken, koningen tuchtigde Hij hunnentwege. »Tast Mijne gezalfden niet aan, en Mijnen profeten doet »geen leed aan." Zingt den Eeuwige, gij gansche aarde! verkondigt dag op dag Zijn heil. Verhaalt onder de volkeren Zijnen roem, onder alle natiën Zijne wonderen. Want groot is de Eeuwige, en hooggeprezen; ontzaggelijk is Hij, boven alle goden. Der heidenen godheden alleu zijn nietige afgoden; maar de Eeuwige heeft de hemelen geschapen. Voor Hem is majesteit en pracht, zege en blijdschap zijn op Zijne plaats. Brengt den Eeuwige, gij geslachten der volkeren! brengt den Eeuwige, roem en zegepraal! Brengt den Eeuwige den roem Zijns naams! draagt geschenken, en komt voor Hem, aanbidt Hem in heilig feestgewaad. Beeft voor Hem, gij gansche aarde; want vast staat de wereld en wankelt niet. Dat de Hemelen zich verheugen, en de aarde vrolijk zij; dat men onder de volkeren verkondige: »De »Eeuwige regeert!" De zee bruise met hetgeen haar vervult; beemd en al wat er op is, zij opgetogen van blijdschap. Alle boomen des wouds juichen dan voor den Eeuwige, daar Hij komt, om de aarde te rigten. Looft den Eeuwige, want Hij is goed, eeuwige duurt Zijne goedertierenheid. En zegt: help ons, God onzes heils! verzamel ons en red ons van de heidenen, opdat wij Uwen heiligen naam danken, en ons roemen met Uwen lof, Geloofd zij de Eeuwige, de God Israëls, van eeuwigheid tot eeuwigheid! al het volk zegge Amen, en love den Eeuwige Verheft den Eeuwige onzen God, en werpt u neder voor Zijne voetbank, heilig is Hij! Verheft den Eeuwige onzen God, en werpt u neder voor den berg Zijner heiligheid; want de Eeuwige, onze God, is heilig. Hij, de Albarmhartige, vergeeft de misdaad en verdelgt niet, neemt vaak Zijnen toorn terug, en laat nooit al Zijne gramschap ontwaken. Gij, Eeuwige! zult mij toch Uwe barmhartigheid niet onttrekken; dat Uwe goedertierenheid en trouw mij steeds behoeden. Gedenk aan Uwe ontferming, ô Eeuwige! aan Uwe gunsten, die van eeuwigheid zijn. Geeft aan God de heerschappij; Zijne majesteit is op Israël, Zijne almagt in de hooge hemelzalen. Ontzaggelijk verschijnt God, uit uwe heiligdommen, de God Israëls, die zege en magt aan het volk verleent, geloofd zij God. God der wraak, Eeuwige! God der wraak, verschijn toch! verhef U, Gij Regter der aarde! vergeld de trotschen naar verdiensten. Bij den Eeuwige vindt men hulp, Uw zegen zij over Uw volk, Sela. De Eeuwige Zebaoth is met ons, Jakobs God is onze vesting, Sela. Eeuwige Zebaoth! heil den man, die op U vertrouwt. ô Eeuwige! Help ons, ô Koning; verhoor ons ten dage dat wij U aanroepen. Help

Uw

אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־נַחֲלָתֶךָ וְרָעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם : נַפְשֵׁנוּ
חִכְּתָה לַיי עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא : כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם
קָדְשׁוֹ בָּטָחְנוּ : יְהִי חַסְדְּךָ ייָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ : הַרְאֵנוּ
ייָ חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן לָנוּ : קוֹמָה עֶזְרָתָה לָנוּ וּפְדֵנוּ לְמַעַן
חַסְדֶּךָ : אָנֹכִי ייָ אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הַרְחֶב פִּיךָ
וַאֲמַלְאֵהוּ : אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁייָ אֱלֹהָיו :
וַאֲנִי בְחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה לַיי כִּי
גָמַל עָלָי :

ט לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד : הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה
יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ : יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אֹמֶר וְלַיְלָה
לְלַיְלָה יְחַוֶּה דָּעַת : אֵין אֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע
קוֹלָם : בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה תֵבֵל מִלֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ
שָׂם אֹהֶל בָּהֶם : וְהוּא כְּחָתָן יֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר
לָרוּץ אֹרַח : מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ וּתְקוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם
וְאֵין נִסְתָּר מֵחַמָּתוֹ : תּוֹרַת ייָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת
ייָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי : פִּקּוּדֵי ייָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת
ייָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם : יִרְאַת ייָ טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד
מִשְׁפְּטֵי ייָ אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו : הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב
וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים : גַּם עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם
בְּשָׁמְרָם עֵקֶב רָב : שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי : גַּם
מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ עַבְדֶּךָ אַל יִמְשְׁלוּ בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע
רָב : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ ייָ צוּרִי וְגֹאֲלִי :

לד לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ :
אֲבָרְכָה אֶת־ייָ בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי : בַּייָ
תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ : גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה
שְׁמוֹ יַחְדָּו : דָּרַשְׁתִּי אֶת־ייָ וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי : הִבִּיטוּ
אֵלָיו וְנָהֳרוּ וּפְנֵיהֶם אַל יֶחְפָּרוּ : זֶה עָנִי קָרָא וַייָ שָׁמֵעַ וּמִכָּל־
צָרוֹתָיו הוֹשִׁיעוֹ : חֹנֶה מַלְאַךְ ייָ סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם : טַעֲמוּ

Uw volk, zegen Uw erfdeel! wees deszelfs Herder, en verhef het tot in eeuwigheid. Onze ziel hoopt op den Eeuwige, onze Hulp en ons Schild is Hij. Met Hem verblijdt zich ons hart, wij vertrouwen op Zijnen heiligen naam. Uwe goedertierenheid, ô Eeuwige! zij over ons, gelijk wij op U hopen. Betoon ons, Eeuwige! Uwe genade, en Uw heil verleen ons weder. Sta op tot onze hulp! red ons naar Uwe goedertierenheid. Ik, de Eeuwige ben uw God, die u uit het land Egypte opwaarts gevoerd heb; doe uwen mond wijd open, Ik zal denzelven vullen. Heil den volke, wien het zoo gaat; heil den volke, wiens God de Eeuwige is! Ik vertrouw op Uwe gunst, mijn hart verheugt zich in Uw heil, ik zing den Eeuwige, want Hij doet mij wel.

Voor den zangmeester, een psalm Davids. De hemelen verhalen Gods eer, het werk Zijner handen verkondigt het uitspansel. Elke dag doet het den anderen toevloeijen; de eene nacht geeft den anderen die onderrigting. Geene leer, geene woorden, wier stem men niet verneemt. Over den ganschen aardbol gaat hun rigtsnoer uit, hunne voordragt dringt door, tot 's werelds einde, daarheen, waar Hij den zonnenglans eene tent heeft opgeslagen. Als een bruidegom, die uit zijn bruilofts-vertrek komt, zoo straalt de glans der zon, vol vreugde als een held, om de baan te doorloopen. Van de grenzen des hemels gaat dezelve uit, komt door den omloop weder tot die grenzen terug, niets blijft voor haren gloed verborgen. De leer des Eeuwigen is volmaakt, zij laaft de ziel; de getuigenis des Eeuwigen getrouw, zij maakt de kortzigtigen wijs; de bevelen des Eeuwigen regtmatig, zij verblijden het hart, het gebod des Eeuwigen zuiver, het heldert de oogen op; de vrees des Eeuwigen rein, zij bestaat eeuwig; de regten des Eeuwigen waarheid, al te gader regtvaardig. Begeerenswaardiger dan goud en edel metaal, zoeter dan honig en honigzeem. Ook wordt Uw dienaar, door dezelve, gewaarschuwd; groote belooning verbeidt hem, die ze in acht neemt. misslagen — wie bemerkt dezelve? reinig mij van oubekende zonden! Houd Uwen dienaar ook af van overmoedige gedachten, dat zij niet over mij heersehen; dan kan ik, van grove misdaden vrij, mij der volmaking naderen. Mogen de redenen mijns monds en de gedachten mijns harten U welbehagelijk zijn, U, Eeuwige! mijne Rots en mijn Verlosser.

Van David, als hij zijn verstand voor Abiméleeh verloochende, deze hem verdreef, en hij ontkwam. Ik zal den Eeuwige te allen tijde loven, gestadig blijft Zijn lof in mijnen mond. Mijne ziel beroemt zich op den Eeuwige; dat de bedrukten het hooren, en zich verheugen. Prijst met mij de grootheid des Eeuwigen, laat ons te zamen Zijnen naam verheffen. Als ik den Eeuwige zoeht, antwoordde Hij mij, en redde mij uit al mijne bevreesheid. Die tot Hem opzien schitteren helder, hun aangezigt wordt niet beschaamd. Deze bedrukte riep, de Eeuwige hoorde het, en hielp hem uit al zijnen nood. Des Eeuwigen engel legert zich rondom Zijne vereerders, en Hij redt hen. Smaakt

en

וּרְאוּ כִּי טוֹב יְיָ אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה בּוֹ : יְראוּ אֶת־יְיָ קְדֹשָׁיו
כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו : כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי יְיָ לֹא
יַחְסְרוּ כָל־טוֹב : לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ לִי יִרְאַת יְיָ אֲלַמֶּדְכֶם : מִי
הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב יָמִים לִרְאוֹת טוֹב : נְצֹר לְשׁוֹנְךָ
מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה : סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה טוֹב בַּקֵּשׁ
שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ : עֵינֵי יְיָ אֶל צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל שַׁוְעָתָם :
פְּנֵי יְיָ בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם : צָעֲקוּ וַיְיָ שָׁמֵעַ
וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם : קָרוֹב יְיָ לְנִשְׁבְּרֵי לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי
רُוחַ יוֹשִׁיעַ : רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ יְיָ : שֹׁמֵר
כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה : תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה
וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ : פֹּדֶה יְיָ נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־
הַחֹסִים בּוֹ :

* תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ
בְּדֹר וָדֹר : בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל
וּמֵעוֹלָם עַד עוֹלָם אַתָּה אֵל : תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד דַּכָּא וַתֹּאמֶר
שׁוּבוּ בְנֵי אָדָם : כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי
יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה : זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כָּחָצִיר
יַחֲלֹף : בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ : כִּי כָלִינוּ בְאַפֶּךָ
וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ : שַׁתָּ עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵינוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ :
כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ הֶגֶה : יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ
בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם
עָמָל וָאָוֶן כִּי גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה : מִי יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ
עֶבְרָתֶךָ : לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב חָכְמָה : שׁוּבָה
יְיָ עַד מָתָי וְהִנָּחֵם עַל עֲבָדֶיךָ : שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וְנְרַנְּנָה
וְנִשְׂמְחָה בְכָל־יָמֵינוּ : שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ
רָעָה : יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ פָּעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל בְּנֵיהֶם : וִיהִי
נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה
יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ :

en ziet, hoe goed de Eeuwige is; heil den man, die op Hem vertrouwt! Eerbiedigt den Eeuwige, gij, Zijne heiligen!. die Hem vereeren lijden geen gebrek. Jonge leeuwen smachten en lijden honger, zij, die den Eenwige zoeken, ontberen geenerlei goed. Komt, kinderen! hoort naar mij, ik leer u godvruchtigheid. Wie is de man, die lust heeft in het leven? die vele dagen wenscht om het goede te zien? Behoed uwe tong van kwaad, uwe lippen van bedrog te spreken. Wijk van het booze, doe het goede, zoek den vrede, jaag hem na! De oogen des Eeuwigen zijn op de regtvaardigen gerigt, Zijne ooren naar hun smeeken. Des Eeuwigen gramme blik treft de boosdoeners, om hunne gedachtenis van de aarde te verdelgen. Als gene schreijen hoort het de Eenwige, en redt hen uit al hunnen nood. De Eenwige is nabij den gebrokenen van hart en helpt de verbrijzelden van geest. Vele tegenspoeden heeft de regtvaardige, doch uit allen redt hem de Eeuwige. Hij behoedt al zijne beenderen, een derzelven wordt niet gebroken. De ondengd doodt den snoode, veroordeeling treft de haters des regtvaardigen. De Eeuwige verlost de ziel Zijner dienaars, al die zich op Hem verlaten worden niet schuldig verklaard.

Gebed van Mozes, den goddelijken man. Heer! Gij waart ons eene toevlugtsplaats, door alle eeuwen heen. Vóór dat bergen voortgebragt waren, en Gij aarde en wereld geschapen hadt, ja van eeuwigheid tot eenwigheid, waart Gij almagtig. Gij voert het menschdom tot vergruizing, en zegt dan: keert terug, gij menschenkinderen! Want duizend jaren zijn in Uw oog als de dag van gisteren, die voorbij is, en als eene nachtwaak. Gij doet hen heenstroomen, zij zijn als een slaap, des morgens, als vergankelijk gras. Des ochtends bloeit het en verandert; des avonds is het afgemaaid en verdord. Zoo vergaan wij in Uwen toorn, en worden door Uwe gramschap verplet. Gij stelt onze ongeregtigheden voor U, onze verborgene euveldaden voor het licht Uws aanschijns. Zoo verdwijnen al onze dagen, door Uwe verbolgenheid; wij kwijnen onze jaren weg als een zucht. De dagen onzes leeftijds zijn in zich zelven zeventig jaren, en ten sterkste zijn het tachtig jaren, hun trots is kwelling en kommer, snel afgesneden, dan vliegen wij heen. Doch wie kent het alvermogen Uws toorns? gelijk Uwe ontzaggelijkheid, is Uwe verbolgenheid. Ach! leer ons onze dagen zoo tellen, dat wij een wijs hart erlangen! Keer weder, Eeuwige! hoe lang nog? wees Uwen knechten weder genadig! Verzadig ons vroeg met Uwe genade, dan juichen wij en verblijden ons, al onze dagen. Verblijd ons nu zoo lang als Gij ons kastijddet, zoo vele jaren als wij het ongeluk zagen. Toon Uw verheven werk aan Uwe dienaren, aan hunne kinderen Uwe heerlijkheid. Dat de vriendelijkheid des Heeren onzes Gods over ons zij, dan gelukt ons het werk onzer handen, ja het werk onzer handen slaagt alleen door Hem.

צא יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן: אֹמַר לַיְיָ מַחְסִי וּמְצוּדָתִי
אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ: כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר
הַוּוֹת: בְּאֶבְרָתוֹ יֶסֶךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה
אֲמִתּוֹ: לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם: מִדֶּבֶר
בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם: יִפּוֹל מִצִּדְּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה
מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים
תִּרְאֶה: כִּי אַתָּה יְיָ מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ: לֹא תְאֻנֶּה
אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ: כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָךְ
לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ: עַל כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן תִּגּוֹף בָּאֶבֶן
רַגְלֶךָ: עַל שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין: כִּי בִי
חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ
אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ
וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי: ארך וכוי

קיז הַלְלוּיָהּ ו הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ: שֹׁעְמְדִים בְּבֵית
יְיָ בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ: הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב יְיָ
זַמְּרוּ לְשְׁמוֹ כִּי נָעִים: כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ:
כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יְיָ וַאֲדֹנֵינוּ מִכָּל־אֱלֹהִים: כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ
יְיָ עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל־תְּהֹמוֹת: מַעֲלֶה נְשִׂאִים
מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו:
שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם מֵאָדָם עַד בְּהֵמָה: שָׁלַח אוֹתֹת וּמוֹפְתִים
בְּתוֹכֵכִי מִצְרַיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו: שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים
וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים: לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן: וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ:
יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר: כִּי יָדִין יְיָ עַמּוֹ וְעַל עֲבָדָיו
יִתְנֶחָם: עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה
לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא
יַאֲזִינוּ אַף אֵין יֶשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר
בֹּטֵחַ בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת־יְיָ בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת
יְיָ: בֵּית הַלֵּוִי בָּרְכוּ אֶת־יְיָ יִרְאֵי יְיָ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ: בָּרוּךְ יְיָ
מציון

Gij, die in de schuilplaats des Allerhoogsten zit, in de schaduw des Almagtigen vernacht! U zeg ik, dat de Eeuwige, mijn Toeverlaat, mijn Burgt, mijn God is, op wien ik vertrouw. Want Hij zal u redden van het dreigende net, van de woedende pest. Met Zijne wiek zal Hij u dekken, onder Zijne vlengels zult gij toevlugt vinden. Zijne trouw is schild en beukelaar. Gij zult niet vreezen voor den schrik bij nacht, voor den pijl, die bij dag snort, voor de pest, die in het duister waart, voor het verderf, dat des middags woedt. Mogen er duizend aan uwe zijde vallen, tienduizend van uwe regterhand; tot u genaakt het niet. Gij aanschouwt het slechts met uwe oogen, en ziet der goddeloozen vergelding. Want gij hebt den Eeuwige, mijnen Toeverlaat, den Allerhoogsten, tot uwe toevlugt gesteld. Geen ongeluk kan u wedervaren, geen ongeval tot uwe tent naderen. Want Hij beveelt voor u Zijnen engelen, dat zij u behoeden op al uwe wegen. Zij zullen u op de handen dragen, dat gij aan geenen steen uwen voet stoot. Gij treedt op luipaard en adder, vertrapt leeuwengebroed en draak. »Om dat hij in Mij »behagen schept, red Ik hem, Ik verhef hem, dewijl hij Mijnen »naam erkent. Hij roept Mij aan, Ik verhoor hem, Ik ben bij hem »in den nood, ontruk hem aan het gevaar, en verleen hem eer. »Ik verzadig hem met lengte van dagen, en doe hem Mijn heil »aanschouwen."

Hallelujah, looft den naam des Eeuwigen; looft, gij dienaars des Eeuwigen! Gij, die in het huis des Eeuwigen staat, in de voorhoven van den tempel onzes Gods. Looft Jah, want de Eeuwige is algoed; roert de snaren ter eere Zijns naams, want Hij is vriendelijk. Want Jah heeft Zich Jakob uitverkoren, Israël tot Zijnen eigendom. Dit weet ik, dat de Eeuwige groot, onze Heer boven alle godheden is. Al wat Hem behaagt schept de Eeuwige, in den hemel, op de aarde, in de zeeën en in alle diepten. Hij doet wolken opkomen van het einde der aarde, Hij vormt bliksems bij den regen, voert den wind uit Zijne schatkameren uit. Hij is het welke Egyptes eerstgeborenen sloeg, van menschen tot het vee. Hij zond teekens en wonderen, in uw midden, ô Egypte! aan Pharö en al zijnen dienaren. Hij is het, die groote volken sloeg, magtige koningen doodde. Sichon, der Emoriten koning; Og, den koning van Basan, en alle koningrijken van Kenaän. En hun land ter erve gaf, ter erve aan Zijn volk Israël. Eeuwige! Uw roem duurt tot in eenwigheid, Eeuwige! Uw aandenken, door alle geslachten heen. De Eeuwige verschaft Zijnen volke regt, neemt Zich weder Zijner dienaars aan; Der heideuen afgodsbeelden, van zilver en goud, zijn het werk van menschen handen. Zij hebben eenen mond, en spreken niet; oogen, en zien niet; ooren, en hooren niet; ook is er geen adem in hunnen mond. Dat hun gelijk worden zij die ze maken, elk die er op vertrouwt. Huis van Israël, looft den Eeuwige! huis van Aron, looft den Eeuwige! Huis van Levi, Looft den Eeuwige! gij godvruchtigen, looft den Eeuwige! Geloofd zij de Eeuwige uit Zion

מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ׃

קְלוּ הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
אֶת הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
לְגֹזֵר יַם סוּף לְגֻזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְּיַם סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
שֶׁבִּשְׁפָלֵנוּ זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃

לג רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה׃ הוֹדוּ לַיְיָ בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל
עָשׂוֹר זַמְּרוּ לוֹ׃ שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה׃

Zion, Hij die te Jerusalem woont, Hallelujah!

Dankt den Eeuwige, want Hij is goed!
Zijne goedertierenheid duurt in eeuwigheid.

Dankt den God aller goden!	Z. g. d. i. e.
Dankt den Heer aller heeren!	Z. g. d. i. e.
Hem die groote wonderen alleen doet!	Z. g. d. i. e.
Die den hemel met verstand gevormd heeft!	Z. g. d. i. e.
Die de aarde op het water uitgespannen heeft!	Z. g. d. i. e.
Die groote lichten gemaakt heeft!	Z. g. d. i. e.
De zon ter beheersching bij dag!	Z. g. d. i. e.
De maan en sterren ter beheersching bij nacht!	Z. g. d. i. e.
Die Egypte sloeg door hunne eerstgeborenen!	Z. g. d. i. e.
En Israël uit hun midden voerde!	Z. g. d. i. e.
Met sterke hand en uitgestrekten arm!	Z. g. d. i. e.
Die de Schelfzee doorgedeeld heeft!	Z. g. d. i. e.
En Israël er door heeft gevoerd!	Z. g. d. i. e.
En Pharö met zijn heer in de Schelfzee heeft gestort!	Z. g. d. i. e.
Die Zijn volk door de woestijn voerde!	Z. g. d. i. e.
Die groote koningen versloeg!	Z. g. d. i. e.
En magtige beheerschers doodde!	Z. g. d. i. e.
Sichon, der Emoriten koning!	Z. g. d. i. e.
En Og, den koning van Basan!	Z. g. d. i. e.
En hun land ter erve gaf!	Z. g. d. i. e.
Ter erve aan Zijnen dienaar Israël!	Z. g. d. i. e.
Die in onze vernedering aan ons dacht!	Z. g. d. i. e.
En ons van onze onderdrukkers verloste!	Z. g. d. i. e.
Die spijs geeft aan alle vleesch!	Z. g. d. i. e.
Dankt den God des hemels!	Z. g. d. i. e.

Zingt vrolijk, regtvaardigen! in den Eeuwige; den opregten betaamt lofgezang. Dankt den Eeuwige met de harp, roert voor Hem den tiensnarigen psalter. Zingt Hem een nieuw lied, roert, bij het Schophar-geschal, het beste snarenspel.

Want

כִּי יָשָׁר דְּבַר יְיָ וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה׃ אֹהֵב צְדָקָה
וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְיָ מָלְאָה הָאָרֶץ׃ בִּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ
פִּיו כָּל־צְבָאָם׃ כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת׃
יִירְאוּ מֵיְיָ כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל׃ כִּי הוּא אָמַר
וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד׃ יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת
עַמִּים׃ עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר׃
אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ׃
מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְיָ רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם׃ מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ
הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין
אֶל כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם׃ אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב חַיִל גִּבּוֹר לֹא
יִנָּצֵל בְּרָב כֹּחַ׃ שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא
יְמַלֵּט׃ הִנֵּה עֵין יְיָ אֶל יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ לְהַצִּיל
מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב׃ נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיְיָ עֶזְרֵנוּ
וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃ כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ׃
יְהִי חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃

אב מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ טוֹב לְהֹדוֹת לַיְיָ וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ
עֶלְיוֹן׃ לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת׃
עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי נֵבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר׃ כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ
בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן׃ מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃
אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת־זֹאת׃ בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים
כְּמוֹ עֶשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי עַד׃ וְאַתָּה
מָרוֹם לְעֹלָם יְיָ׃ כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ
יִתְפָּרְדוּ כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְשֶׁמֶן רַעֲנָן׃
וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי׃ צַדִּיק
כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה׃ שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת
אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ׃ עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ׃
לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ׃

אג יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
בל

Want des Eeuwigen woord is opregt, al Zijn handel trouw. Hij bemint billijkheid en regt; de aarde is vol van de goedertierenheid des Eeuwigen. Door het woord des Eeuwigen ontstonden de hemelen, door den adem Zijns monds al hun heer. Hij hoopt de golven der zee op als een muur, bewaart de afgronden in de diepten. De gansche aarde vreeze voor den Eeuwige, elk aardbewoner duchte voor Hem! Want Hij spreekt, en het is; Hij gebiedt, en het staat er. De Eeuwige vernietigt het raadsbesluit der heidenen, verijdelt de ontwerpen der natiën. Des Eeuwigen raadsbesluit staat eeuwig vast, de ontwerpen Zijns harten door alle geslachten heen. Heil den staat, wiens God de Eeuwige is, den volke dat Hij Zich ten erfdeel verkoos. Uit den hemel ziet de Eeuwige neder, aanschouwt alle kinderen der menschen. Van Zijnen vasten troonzetel beschouwt Hij alle aardbewoners. Hij, die aller harten vormde, let ook op al hunne handelingen. Geen koning behaalt de zege door groote legermagt, den held redt geene overmaat van kracht. Bedriegelijk is het paard ter overwinning, en groote heermagt redt niet. Maar ziet! des Eeuwigen oog is op Zijne vereerders, die Zijne gunst verbeiden. Om hun leven uit doodsgevaar te redden, in hongersnood hen te onderhouden. Onze ziel hoopt op den Eeuwige, onze Hulp en ons Schild is Hij. Met Hem verblijdt zich ons hart; want wij vertrouwen op Zijnen heiligen naam. Uwe goedertierenheid, Eeuwige! zij over ons, gelijk wij op U hopen!

Psalmgezang voor den Sabbathdag. Het is liefelijk den Eeuwige te danken, Uwen naam, ô Allerhoogste! te zingen. Des morgens Uwe goedertierenheid te verkondigen, des nachts Uwe trouw. Bij snarenspel en psalter, door de harp tot denken opgewekt.. Want Gij Eeuwige! hebt mij met Uwe werken verblijd, vrolijk bezing Ik Uwe gewrochten. Hoe groot zijn Uwe daden, Eeuwige! hoe diep Uwe ontwerpen. De onverstandige merkt het niet, de dwaze ziet dit niet in. Als de snoodaards groenen gelijk het jeugdige kruid, als alle boosdoeners bloeijen, opdat zij voor eeuwig verdelgd worden. Want Gij zijt in eeuwigheid verheven, ô Eeuwige! Zie, Uwe vijanden, Eeuwige! Uwe vijanden komen om, alle boosdoeners stuiven uit een. Maar mijnen hoorn verhoogdet Gij als dien des Reëms, ik ben met versche olie overgoten. Mijn oog ziet neder op mijne benijders, mijne ooren hooren genoeg van de snooden, die zich tegen mij verzetten. De regtvaardige zal als de palmboom groenen, hij zal als een cederboom op Libanon opwassen. Die in het huis des Eeuwigen geplant zijn, zullen bloeijen in de voorhoven onzes Gods. In de grijsheid nog maken zij jonge loten, sap- en lommerrijk blijven zij. Om te verkondigen, dat de Eeuwige regtvaardig is, mijne Rots, in wien niets berispelijks is.

De Eeuwige is Koning, Hij heeft Zich met majesteit gesierd, de Eeuwige heeft Zich met magt bekleed, Zich daarmede omgord, zoo staat de wereld vast, en wankelt nimmer.

Uw

כֹּל תִּמּוֹט : נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה : נָשְׂאוּ נְהָרוֹת
יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם : מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים
אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ : עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד
לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים :

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו : יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם
יְיָ : רָם עַל כָּל־גּוֹיִם יְיָ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ : יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם
יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר : יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַכֹּל
מָשָׁלָה : יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ :
יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד : יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד
אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ : יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת
עַמִּים : רַבּוֹת מַחְשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת יְיָ הִיא תָקוּם :
עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר : כִּי הוּא
אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד : כִּי בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּה לְמוֹשָׁב
לוֹ : כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ : כִּי לֹא יִטֹּשׁ
יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב : וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית
וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ : יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ
יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ :

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה :
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו :

קסה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד : בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד :
גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר : דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח
מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ : הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה : וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה : זֵכֶר
רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ : חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם
וּגְדָל־חָסֶד : טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל־מַעֲשָׂיו : יוֹדְךָ יְיָ
כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה : כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יאמֵרוּ
וּגְבוּרָתְךָ

Uw troon staat vast sedert dien tijd, Gij zelf zijt van eeuwigheid af. De rivieren verheffen, Eeuwige! de rivieren verheffen hare stemmen, de rivieren verheffen hare stuivende golven. Meer dan het geraas der groote vloeden, dan het geweldige gebruis van de baren der zee, is de Eeuwige magtig in Zijne verhevenheid. Uwe getuigenissen zijn onwrikbaar vast, Uws tempels sieraad is heiligheid, Eeuwige, in oneindige reeks van dagen.

De roem des Eeuwigen duurt eenwig, Hij heeft welbehagen aan Zijne werken. Geloofd zij de naam des Eeuwigen, van nu tot in eeuwigheid. Van den opgang der zon tot haren ondergang is de naam des Eeuwigen geprezen. Verheven boven alle volkeren is de Eeuwige, boven de hemelen Zijn roem. Eeuwige! Uwe naam duurt eeuwig, Uwe gedachtenis, Eeuwige! door alle geslachten heen. De Eeuwige heeft in den hemel Zijnen troon gevestigd, Zijne heerschappij bestiert het heelal. Dat de hemelen zich verheugen, dat de aarde vrolijk zij! laat hun onder de volkeren verkondigen: de Eeuwige regeert. De Eeuwige regeert, de Eeuwige heeft geregeerd, de Eeuwige zal immer en eeuwig regeren. De Eeuwige is Koning immer en eeuwig, verdelgd zijn de woeste horden uit Zijn land. De Eeuwige vernietigt het raadsbesluit der volkeren, verijdelt de ontwerpen der natiën. Menigvuldige ontwerpen zijn in het hart des menschen, maar het raadsbesluit des Eeuwigen houdt stand. Des Eeuwigen raadsbesluit staat eeuwig vast, de ontwerpen Zijns harten door alle geslachten heen. Want Hij spreekt en het is; Hij gebiedt en het staat er. De Eeuwige heeft Zion verkozen, hetzelve tot Zijn verblijf begeerd. Jah heeft Zich Jakob uitverkoren, Israël tot Zijnen eigendom. De Eeuwige zal Zijn volk niet verstooten, Zijn erfdeel niet verlaten. Hij, de Albarmhartige, vergeeft de misdaad en verdelgt niet, neemt vaak Zijnen toorn terug; en laat nooit al Zijne gramschap ontwaken. Eeuwige! help ons: de Koning verhoore ons, ten dage dat wij Hem aanroepen!

Heil den bewoners Uws tempels! zij prijzen U onophoudelijk, Sela.

Heil den volke, wien het zoo gaat, heil den volke, wiens God de Eeuwige is.

Loflied Davids. U zal ik verheffen, mijn God, ô Koning! Uwen naam in alle eeuwigheid prijzen. Dagelijks prijs ik U, en loof Uwen naam eeuwiglijk. Groot is de Eeuwige en hoog geroemd, ondoorvorschbaar Zijne grootheid. Het eene geslacht roemt aan het andere Uwe werken, zij verkondigen Uw alvermogen. De heerlijkheid van den roem Uwer majesteit, Uwe wonderdaden wil ik zingen. Alles spreekt van het outzaggelijke Uwer almagt, ook ik wil Uwe heerlijkheid verkondigen. Alles zingt een gedenkteeken Uwer eindelooze goedertierenheid, prijst vrolijk Uwe geregtigheid. Algenadig, albarmhartig is de Eeuwige, langmoedig, en groot van goedertierenheid! Weldadig is de Eeuwige voor allen, Zijne barmhartigheid strekt zich over al Zijne gewrochten uit. Eeuwige! U danken al Uwe werken, U loven Uwe vromen. Zij bezingen de majesteit Uws koningrijks;

וּגְבוּרָתְךָ יַגִּידוּ׃ לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר
מַלְכוּתוֹ׃ מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־
דּוֹר וָדֹר׃ סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים׃
עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃ פּוֹתֵחַ
אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן׃ צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד
בְּכָל־מַעֲשָׂיו׃ קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת׃
רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם׃ שׁוֹמֵר יְיָ
אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד׃ תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר
פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃ וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ
יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

קְמוּ הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ׃ אֲהַלְלָה יְיָ בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי
בְּעוֹדִי׃ אַל תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן־אָדָם שֶׁאֵין לוֹ
תְּשׁוּעָה׃ תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֹׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ
עֶשְׁתֹּנֹתָיו׃ אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל יְיָ אֱלֹהָיו׃
עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּם הַשֹּׁמֵר
אֱמֶת לְעוֹלָם׃ עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לָעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים
יְיָ מַתִּיר אֲסוּרִים׃ יְיָ פֹּקֵחַ עִוְרִים יְיָ זֹקֵף כְּפוּפִים יְיָ אֹהֵב
צַדִּיקִים׃ יְיָ שֹׁמֵר אֶת־גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים
יְעַוֵּת׃ יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

קְמוּ הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נָאוָה תְּהִלָּה׃
בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְיָ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס׃ הָרוֹפֵא
לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם׃ מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם
שֵׁמוֹת יִקְרָא׃ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר׃
מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְיָ מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עֲדֵי אָרֶץ׃ עֱנוּ לַיְיָ בְּתוֹדָה
זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְּכִנּוֹר׃ הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ
מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר׃ נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב
אֲשֶׁר יִקְרָאוּ׃ לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ
יִרְצֶה׃ רוֹצֶה יְיָ אֶת־יְרֵאָיו אֶת־הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ׃ שַׁבְּחִי
יְרוּשָׁלַם אֶת־יְיָ הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן׃ כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ

*) פותח את יד ימין הויה אדני, וסיית תחך והוא סם שר של מעלה.

en onderhouden zich over Uw alvermogen. Om den stervelingen Uwe almagt te verkondigen, de majesteit en heerlijkheid Zijns rijks. Uw rijk is het rijk aller eeuwigheden, Uwe heerschappij duurt door alle geslachten voort. De Eeuwige schraagt alle wankelenden, en rigt de gekromden op. Aller oogen zijn op U gevestigd, en Gij geeft hun spijs te regter tijd. Gij opent Uwe hand, en verzadigt al wat leeft, met genade. De Eeuwige is regtvaardig in al Zijne wegen, goedertieren in al Zijne handelingen. De Eeuwige is nabij aan allen die Hem aanroepen, aan allen, die Hem met opregtheid aanroepen. Den wensch van hen, die Hem vreezen, vervult Hij, verhoort hun geschrei, en verleent hun hulp. De Eeuwige beschermt allen die Hem beminnen, en de goddeloozen verdelgt Hij allen. Mijn mond zal den lof des Eeuwigen zingen, en alle vleesch den naam Zijner heiligheid loven, immer en eeuwig. Wij prijzen Jah, van nu af tot in eeuwigheid. Hallelujah!

Hallelujah! loof den Eeuwige, mijne ziel! Ik loof den Eeuwige, zoo lang ik leef, ik roer de snaren voor mijnen God, zoo lang ik ben. Vertrouwt niet op vorsten, op een menschen-kind, bij wien geen heil is. Zoodra hem zijn geest begeeft, keert hij weder tot zijne aarde; dadelijk zijn zijne wijsste ontwerpen verdwenen. Heil Hem, die Jakobs Gods tot zijne hulp heeft, die vertrouwt op den Eeuwige, zijnen God. Die hemel, aarde en zee, benevens al wat er in is, gemaakt heeft, die trouwe houdt in eeuwigheid. Die den verdrukten regt doet, den hongerigen spijs geeft. De Eeuwige slaakt de boeijen der gevangenen. De Eeuwige opent der blinden oogen, de Eeuwige rigt de gekromden op, de Eeuwige bemint de regtvaardigen, De Eeuwige beschermt de vreemdelingen, wees en weduwe houdt Hij staande, maar het pad der goddeloozen laat Hij krom zijn. De Eeuwige regeert in eeuwigheid, uw God, Zion! door alle tijdperken heen. Hallelujah!

Hallelujah! want het is heerlijk voor onzen God de snaren te roeren, zulk een lofgezang is aangenaam en schoon. De Eeuwige herbouwt Jerusalem, verzamelt Israëls verstootenen bijeen. Hij heelt de gebrokenen van hart, en verbindt hunne wonden. Hij heeft het getal der sterren bepaald, Hij noemt ze allen bij name. Groot is onze Heer en sterk van magt, Zijn verstand is onuitsprekelijk. De Eeuwige houdt de verdrukten staande, en vernedert de goddeloozen tot de aarde. Zingt voor den Eeuwige beurtzangen ten dank, roert voor onzen God het harpspel! Voor Hem, die den hemel met wolken bedekt, der aarde regen bereidt, die het gras op de bergen doet spruiten. Die aan het vee deszelfs voeder geeft, aan de jonge raven waar zij naar schreeuwen. Hij schept geen behagen in de sterkte des paards, aan de schenkelen des mans heeft Hij geen welgevallen. De Eeuwige heeft welgevallen aan degenen die Hem vreezen, die Zijne gunst verbeiden. Jerusalem! prijs den Eeuwige; loof uwen God, ô Zion! want Hij sterkt de grendels uwer poorten,

Hij

בֵּרַךְ בָּנֶיךָ בְּקִרְבֵּךְ : הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ :
הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ : הַנֹּתֵן שֶׁלֶג
כַּצֶּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר : מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְּפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ
מִי יַעֲמֹד : יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְלוּ מָיִם : מַגִּיד
דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל : לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל־
גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ :

קמח הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת־יְיָ מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים : הַלְלוּהוּ
כָּל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל־צְבָאָיו : הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ
וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי אוֹר : הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְהַמַּיִם
אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם : יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ :
וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר : הַלְלוּ אֶת־יְיָ
מִן הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל־תְּהֹמוֹת : אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ
סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ : הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים :
הַחַיָּה וְכָל־בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף : מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל־לְאֻמִּים
שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי אָרֶץ : בַּחוּרִים וְגַם בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם
נְעָרִים : יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ
וְשָׁמָיִם : וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם
קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ :

קמט הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַייָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל חֲסִידִים : יִשְׂמַח
יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ בְמַלְכָּם : יְהַלְלוּ שְׁמוֹ
בְּמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ לוֹ : כִּי רוֹצֶה יְיָ בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים
בִּישׁוּעָה : יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם :
רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּפְיוֹת בְּיָדָם : לַעֲשׂוֹת נְקָמָה
בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים : לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים וְנִכְבְּדֵיהֶם
בְּכַבְלֵי בַרְזֶל : לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־
חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ :

קנ הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ : הַלְלוּהוּ
בִּגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ : הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר
הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר : הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב :
הַלְלוּהוּ

Hij zegent uwe kinderen in u. Hij stelt uwe grenzen in vrede, en verzadigt u met tarwemerg. Hij zendt Zijn bevel naar de aarde, en spoedig loopt Zijn magtwoord. Hij geeft de sneeuw als wol, strooit den rijm als assche. Hij werpt Zijne ijsschollen als stukken, wie kan voor Zijne koude bestaan? Dan zendt Hij Zijn woord en doet ze smelten, doet Zijnen wind blazen, en de wateren vloeijen. Hij maakt Zijnen wil aan Jakob bekend, Zijne wetten en regten aan Israël. Zoo deed Hij aan geen ander volk, hun openbaarde Hij Zijne regten niet. Hallelujah!

Hallelujah! Looft den Eeuwige uit den hemel! looft Hem in gindsche hoogten! Looft Hem, al Zijne engelen! looft Hem, al Zijne legerscharen! Looft Hem, zon en maan! looft Hem, alle lichtende sterren! Looft Hem, hemelen der hemelen! wateren die boven den hemel zijt! Dat zij den naam des Eeuwigen loven; want Hij beval, en zij werden geschapen. Hij onderhoudt ze altijd en eeuwig; Hij stelde eene wet, die onovertreedbaar is. Looft den Eeuwige, uit de aarde, zeegedrogten en alle diepten. Vuur en hagel, sneeuw en damp! stormwind die Zijnen last volvoert! Bergen en alle heuvelen, vruchtgeboomte en alle cedereu! Wild en alle tamgedierte! gewormte en gevleugeld gevogelte! Koningen der aarde en alle volkeren! vorsten en alle overheden der aarde! Jongelingen en maagden! grijsaards en kinderen! Dat zij den naam des Eeuwigen loven; want alleen Zijn naam is hoog verheven, Zijne majesteit is boven aarde en hemel! Hij heeft den hoorn Zijns volks verhoogd; een lofgezang voor al Zijne vromen, voor Israëls kinderen, het volk dat Hem verwantschapt is. Hallelujah!

Hallelujah! Zingt den Eeuwige een nieuw lied, Zijnen lof in het koor Zijner vromen! Israël verblijde zich in zijnen Stichter, dat Zions kinderen zich verheugen met hunnen Koning! Dat zij Zijnen naam prijzen in den reidans, dat zij voor Hem pauk en harp doen klinken! Want de Eeuwige heeft behagen aan Zijn volk, Hij bekroont de verdrukten met zege. De vromen verheugen zich in Zijnen roem, zij juichen op hunne legersteden. Zij hebben de verheffing Gods in hunne keel, het tweesnijdend zwaard in hunne hand. Om wraak te oefenen aan de heidenen, tuchtigingen aan de volkeren. Om hunne koningen met ketenen te boeijen, hunne aanzienlijken met ijzeren kluisters. Om aan hen het beschrevene oordeel te voltrekken; vereerend is dit voor al Zijne vromen. Hallelujah!

Hallelujah! Looft God in Zijn heiligdom, looft Hem in het uitspansel Zijner almagt! Looft Hem om Zijne wonderdaden! looft Hem naar Zijne verhevene grootheid! Looft Hem met Schophar-galm! looft Hem met harp en psalter! Looft Hem met pauk en reidans! looft Hem met snaar- en blaastuig!

Looft

הַלְלוּהוּ בִּצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ : כִּי הַ תִּ יָ הַ :

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן : בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָם הַלְלוּיָהּ :

בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ :

וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן :

דה"א כ"ט י"ט — מיוחד לעמוד על אהה הוא ה' האלהים.

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת־יְיָ לְעֵינֵי כָל־הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם : לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ : וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל : וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ : נחמיה ט' אַתָּה הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים : אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם : וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק אָתָּה : וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל יַם סוּף : וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו וּבְכָל־עַם אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ לְךָ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה : וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְרוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִּמְצוֹלוֹת כְּמוֹ אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים :

שמות י"ד — וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם : וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ :

Looft Hem met zachtklinkende cijmbalen! looft Hem met luiddreunende cijmbalen! Al wat adem heeft love den Eeuwige! Hallelujah! (Al wat adem heeft love den Eeuwige! Hallelujah!)

Geloofd zij de Eeuwige in eenwigheid, Amen, Amen! Geloofd zij de Eeuwige uit Zion, Hij die te Jerusalem Zijn verblijf houdt. Hallelujah! Geloofd zij de Eeuwige, God, de God van Israël, die alleen wonderen doet. En geloofd zij de naam Zijner heerlijkheid tot in eeuwigheid, en de gansche aarde worde vervuld van Zijne heerlijkheid! Amen, Amen!

David loofde den Eeuwige, voor de oogen der gansche vergadering, en David zeide: Geloofd zijt Gij, Eeuwige! God van Israël, onze Vader! van eeuwigheid tot eeuwigheid. U, Eeuwige! is de grootheid, de almagt, de heerlijkheid, de zege en de majesteit, want Gij zijt het alles in den hemel en op de aarde, U, Eeuwige! is het koningrijk, en de verhevenheid boven alles, als Opperhoofd! De rijkdom en de eer komen van U, en Gij heerscht over alles; in Uwe hand is kracht en sterkte, in Uwe hand is het, alles groot en magtig te maken. En nu, onze God! wij danken U, en prijzen den naam Uwer heerlijkheid. Gij zijt alleen de Eeuwige, Gij hebt de hemelen, en de hemelen der hemelen, benevens al hun heer gemaakt; de aarde met al wat er op, de zeeën met al wat er in is; Gij onderhoudt ze allen, en de heerscharen des hemels aanbidden U. — Gij Eeuwige! zijt de God, die Abram uitverkoren, hem uit Ur-Chasdim gevoerd, en hem Abraham genoemd hebt! Gij vondt zijn hart trouw voor U, en gingt met hem het verbond aan, om het land van den Kenaäniet, Chittiet, Emoriet, Perisiet, Jebusiet en Girgasiet aan zijn nakroost te schenken, en Gij vervuldet Uwe belofte, want Gij zijt regtvaardig. Gij zaagt de ellende onzer voorvaderen in Egypte, hunne weeklagten hoordet Gij bij de Schelfzee. Gij oefendet teekens en wonderdaden aan Pharö uit, aan zijne dienaren alle, en aan al het volk zijns landes. Want Gij wist, dat dezen hen met dwingelandij behandeld hadden; zoo dat Gij Uwen roem vestigdet, als tot op dezen dag. Gij doorkliefdet de zee voor hen, dat zij midden door de zee op het drooge doortrokken; doch hunne vervolgers wierpt Gij in de diepten, als steenen in geweldige wateren.

Op denzelfden dag redde de Eeuwige het volk Israël uit de hand der Egyptenaren, en Israël zag de Egyptenaren dood aan den oever der zee. Als nu Israël de groote magt zag, welke de Eeuwige aan de Egyptenaren uitgeoefend had, toen vreesde het volk den Eeuwige, en geloofde ook in den Eeuwige, en in Zijnen dienaar Mozes.

Toen

שירת הים נוהגין לומר מעומד בטעם ובנגון המעתיק.

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ
לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה
בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי
אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ: יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ: מַרְכְּבֹת
פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף: תְּהֹמֹת
יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אָבֶן: יְמִינְךָ יְהוָה נֶאְדָּרִי בַכֹּחַ
יְמִינְךָ יְהוָה תִּרְעַץ אוֹיֵב: וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח
חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ: וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד
נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם: אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק
שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי: נָשַׁפְתָּ
בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ כָּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים: מִי־כָמֹכָה
בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא:
נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ: נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ
נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ: שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז
יֹשְׁבֵי פְלֶשֶׁת: אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ
רָעַד נָמֹגוּ כָּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן: תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל
זְרוֹעֲךָ יִדְמוּ כָּאָבֶן עַד־יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ:
תְּבִיאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה מִקְדָּשׁ
אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ: יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם
וָעֶד:

(כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו בַּיָּם וַיָּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם
אֶת־מֵי הַיָּם · וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם:)

כִּי לַיְיָ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם · וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט
אֶת־הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַיְיָ הַמְּלוּכָה: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל־
הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב
לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

נְשָׁמַת כָּל־חַי תְּבָרֵךְ אֶת־שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ · וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר
הְפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד: מִן הָעוֹלָם
ועד

Toen zong Mozes en de kinderen Israëls dezen zang, den Eeuwige ter eere, en zeiden aldus: Ik zing den Eeuwige, die hoogverheven is, het paard en zijnen ruiter stortte Hij in de zee. Mijne zege, mijn snarenspel is Jah! Hij was mij tot redding! Deze is mijn God, Hem wil ik roemen; mijns vaders God, Hem wil ik verheffen! De Eeuwige is Heer des krijgs, Eeuwige is Zijn naam! Krijgsgespan Pharo's en zijne heermagt slingerde Hij in de zee! De keur zijner krijgsoversten verzonken in de schelfzee! Afgronden bedolven hen, zij zonken in de diepten als steen. Uwe regterhand, Eeuwige! is verheerlijkt door kracht; Uwe regterhand, Eeuwige! verplet den vijand! Door Uwe groote majesteit verbrijzelt Gij Uwe tegenstrevers! Gij zendt hem uit, Uwen brandenden toorn, hij verteert hen als stoppelen! Door den adem van Uwen neus stapelen zich watergevaarten op, vloeistoffen stonden regt op, gelijk een muur, de afgronden stolden in het midden der zee! De vijand sprak: »Ik vervolg, haal in, verdeel den buit, mijn moed zal vol van »hen zijn, ik trek mijn zwaard, mijne hand verdelgt hen!" Gij bliest met Uwen adem, de zee overdekte hen; zij zonken als lood, in sterkvlietende wateren! Wie is als Gij onder de magten, Eeuwige! Wie is als Gij? verheerlijkt in heiligheid, geducht in roem, Wonderverrigter! Gij neigdet Uwe regterhand, de aarde verslond hen! Nu voert Gij met Uwe genade dit volk, hetwelk Gij bevrijd hebt, Gij geleidt het met Uwe magt naar Uwe heilige woning! Volkeren hooren het, zij beven! rilling grijpt de bewoners van Pelaseth aan! Plotselings verschrikken de stamvorsten Edoms, de vorsten Moabs, huivering grijpt hen aan! moedeloos zijn alle bewoners van Kenaän! Angst en vrees zal hen overvallen, door Uws armes grootheid verstijven zij als steen; tot dat Uw volk doortrekt, Eeuwige! tot dat dit volk doortrekt, dat Gij verwierft! Gij brengt hen derwaarts henen, plant hen in, in Uw erfgebergte, in genen zetel, dien Gij U, Eeuwige! ter woonplaats ingerigt hebt, in het heiligdom, ô Heere! dat Uwe handen toebereid hebben! De Eeuwige zal immer en eeuwig heerschen! De Eeuwige zal immer en eeuwig heerschen.

(Dit gebeurde toen Pharô's paarden, met zijne wagens en ruiteren in de zee kwamen, en de Eeuwige de wateren der zee over hen deed wederkeeren, terwijl de kinderen Israëls in het midden der zee, op het drooge gegaan waren.)

Want den Eeuwige behoort het rijk; Hij heerscht over de volkeren. Redders zullen den berg Zion beklimmen, om het gebergte Esau's te regten, en het rijk zal den Eeuwige behooren. De Eeuwige zal Koning over de geheele aarde zijn. Op dien dag zal de Eeuwige eenig, en Zijn naam de Eenige zijn. Zoo ook is in Uwe leer geschreven: »Hoor, Israël! de Eeuwige, onze God, is »een eenig, eeuwig Wezen!"

De ziel van elk levend wezen love Uwen naam, ô Eeuwige onze God! en de adem van alle vleesch verheerlijke en verheffe gedurig Uwe gedachtenis, onze Koning! van eeuwigheid

וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֵל · וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל
וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וּמְרַחֵם בְּכָל־עֵת צָרָה וְצוּקָה
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה: אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים · אֱלוֹהַּ
כָּל־בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל־תּוֹלָדוֹת הַמְהֻלָּל בְּרֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת הַמְנַהֵג
עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים · וַיְיָ לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן ·
הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים · וְהַמֵּשִׂיחַ אִלְּמִים · וְהַמַּתִּיר
אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים · לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ
מוֹדִים · אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו
וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ · וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ ·
וְיָדֵינוּ פְּרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם · וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת: אֵין אֲנַחְנוּ
מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · וּלְבָרֵךְ אֶת־
שְׁמֶךָ · עַל אַחַת מֵאֶלֶף אֶלֶף אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת פְּעָמִים
הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ: מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ · בְּרָעָב זַנְתָּנוּ · וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ ·
מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ · וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ:
עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ · וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ · וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח: עַל כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ · וְרוּחַ
וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ: הֵן הֵם יוֹדוּ
וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת־
שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ: כִּי כָל־פֶּה לְךָ יוֹדֶה · וְכָל־לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע ·
וְכָל־בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע · וְכָל־קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה: וְכָל־לְבָבוֹת
יִירָאוּךָ · וְכָל־קֶרֶב וְכִלְיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ · כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל
עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ · מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן
מִגּוֹזְלוֹ: מִי יְדַמֶּה־לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה־לָּךְ וּמִי יַעֲרֹךְ לָךְ · הָאֵל הַגָּדוֹל
הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ
וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת־שֵׁם קָדְשֶׁךָ · כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי
אֶת־יְיָ וְכָל־קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ: הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ:
הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ: (בשביעי ואחרון של פסח מתחיל הכ"ן הגבור) הַגִּבּוֹר
לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ · הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא:
שׁוֹכֵן

יוצר לשבת חול המועד של פסח

שׁוֹכֵן עַד, מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ
לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה :

בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל · וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ ·
וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ :

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרָנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל
דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס
עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ :

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה
עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת
וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת
אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי
הָעוֹלָמִים :

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר ·
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ
וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ

אָמֵן · יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא

יִתְבָּרַךְ · וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא
וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

נשמת שבת מברכו	חזרת הש"ץ יתברך.
חזן בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ :	יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם
קהל וחזן.	וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי
בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :	הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא
ברוך	ראשון

OCHTEND-GEBED VOOR DEN SABBATH DER MIDDENDAGEN VAN HET PAASCH-FEEST.

Bewoner der oneindigheid! Allerhoogste en heiligste is Zijn naam! en, de schrift zegt: — »jubelt, »regtvaardigen! in den Eeuwige; den opregten be»taamt het lofgezang." Door den mond der opregten wordt Gij geprezen, door de woorden der regtvaardigen geloofd, door de tong der vromen verheven, en in het midden der heiligen geheiligd!

En in de verzamelingen der vele duizenden van Uw volk, het huis Israëls, zal Uw naam, ô onze Koning! met gejuich, door alle geslachten heen, geroemd worden. Want dit is de pligt aller schepselen, U, Eeuwige onze God, en God onzer vorouders! te danken, te loven, te prijzen, te roemen, te verheffen, te verheerlijken. U lof en hoogheid toe te kennen, en U te bezingen, boven alle dank-en prijsliederen van David, den zoon van Jisaï, Uwen dienaar en gezalfde.

Eenwig worde Uw naam geprezen, onze Koning! Gij Almagtige, groote en heilige Koning, in den hemel en op de aarde. Want U, Eeuwige onze God, en God onzer vorouders! betaamt gezang en aanbidding, vereering en smeekspel, magt en heerschappij, zege, grootheid en almagt, prijs en roem, heiliging en majesteit, lof-en dankliederen, van nu af tot in eenwigheid. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, almagtige Koning! verheerlijkt door loftuitingen, God aller dankliederen waardig, Heer der wonderdaden, die welgevallen heeft aan lofzangen, Koning! Almagtige! Eeuwiglevende!

Laat zich toch, ô Heere! de grootheid Uwer kracht toonen, gelijk Gij toegezegd hebt. Gedenk Uwer ontferming, Eeuwige! en Uwer genade, die van eenwigheid zijn.

Verheerlijkt en geheiligd zij de naam des Hoogverhevenen, in het heelal, dat Hij naar Zijn welbehagen geschapen heeft: dat Hij Zijn rijk doe heerschen, gedurende uwe levensdagen, en die van gansch den huize Israël, spoedig, binnen eenen korten tijd, en hierop zegt:

Amen! De naam des Hoogverhevenen zij geloofd altijd en in alle eenwigheid.

Geloofd, geprezen, geroemd, verheven, hoogvereerd, verheerlijkt, verhoogd en met eerbied geprezen, zij de naam des Allerheiligsten, geloofd zij Hij. De Hooge boven allen lof, gezang, prijslied en smeeking, welke ooit in de wereld uitgesproken worden, en hierop zegt: Amen.

De voorlezer:

Looft den Eeuwige, den Lofwaardige.

De gemeente en naderhand de voorlezer:

Geloofd zij de Eeuwige, de Lofwaardige, immer en eeuwig.

Terwijl de voorlezer het eerste gedeelte zingt, zegt de gemeente met eene zachte stem:

Geloofd, geprezen, geroemd, verheven en hoogvereerd zij de naam van den Koning aller koningen, den Heilige, geloofd zij Hij! want Hij is de Eer-

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא
חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת־
הַכֹּל :
אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים ,
אוֹרוֹת מֵאוֹפֶל אָמַר , וַיְהִי :

רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין
אֱלֹהִים כִּלּוּ לִרְכֹּב בָּעֲרָכוֹת בִּיהּ שְׁמוֹ
וְעָלוּ לְפָנָיו · וּשְׁמוֹ מְרוֹמֵם עַל כָּל־
בְּרָכָה וּתְהִלָּה : בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : יְהִי שֵׁם יְיָ
מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

מיוסד ע"פ א"ב מרומז בראשי האותות , ובראשי האותות שניות חתום שמעון בר יצחק יגדל בתורה ובמצות ובמעשים טובים אמן סלה.

אָהוּבִיךְ אָהֵבוּךְ מְשָׂרִים · שִׂרְתֵךְ נוֹגְנִים וְשׁוֹרְרִים ·
אַדֵּרְתָּ קְדֹמוּ שָׂרִים · שִׁיר הַשִּׁירִים : אֱמוּנַת
עִתֵּי חֻקּוֹת · מִפֶּה אֵל פֶּה נֶעְתָּקוֹת · אֲמָרוֹתָיו חֵךְ מַמְתִּיקוֹת ·
יְשָׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת : בַּעֲשׂוֹתֵךְ נוֹרָאוֹת לַהֲמוֹנֵךְ · עֲזִים נָסוּ מִפָּנֶיךְ ·
בָּאוּדִים כְּבִרוּךְ מְרַנְּנֵךְ · לְרֵיחַ שְׁמָנֵיךְ : בְּחוּכֵי רַחֵם מְשַׁחֲרֵיךְ ·
וְעָדִי לִקְרַאת דְּבָרֵיךְ · בְּאַהֲב הֱבִיאַנִי חֲדָרֵיךְ · מָשְׁכֵנִי אַחֲרֵיךְ :
גְּדָלַנִי וְרוֹמְמַנִי לְתַאֲוָה · נִנְעַמְתִּי בְּשִׁמּוּר מִצְוָה · גָּדַד בְּשׁוֹמְמֵי
עָוָה · שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה : גַּפֵּי מְרוֹמֵי קֶרֶת · בְּרַדְתִּי מְהוּוֹת
גְּבֶרֶת · גְּאָלֵי חַי אֲנִי מַכֶּרֶת · אַל תִּרְאֻנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת :
דְּבָרְתִּי בְּפִי לְמְחוֹלְלִי · רְבָצוֹ בְּצוֹהַר לְהַשְׂכִּילִי · דּוֹדִי פוֹדִי
וְגוֹאֲלִי · הַגִּידָה לִי : דַּרְכֵי הוֹרִים דְּעִי · יוֹנֶקֶת חֶמֶד מַטָּעִי ·
דִּירַת מִשְׁכְּנוֹתָם תֶּרְעִי · אִם לֹא תֵּרְעִי : הַפְלֵא וָפֶלֶא הֲדָאִיתִי ·
צֵאתִי לְיֶשַׁע רַעְיָתִי · הָמוֹן לוּדָה הִתְעֵיתִי · לְסָטָתִי : הִקְשַׁרְתִּי
יוֹפִי כְּתָרִים · חֶמְדַּת נְצוֹל מִצָּרִים · הֲקִימוֹתִי בְּרִית בְּתָרִים ·
נָאוָה לְחֵיִךְ בַּהוֹרִים : וְאֵלַי קִרְבָתִיךְ בְּאַהֲב · קוֹל הִשְׁמַעְתִּיךְ
מְלַהֲב · וַתַּעֲרִי עֲרִי מְצַהֲב · תּוֹרֵי זָהָב : וְעֵם בָּחַרְתִּי בּוֹ ·
יָצָא שֵׂכֶל מִלִּבּוֹ · וְהֵמִיר כְּבוֹד מִשְׁגַּבּוֹ · עַד שֶׁהֻמְלַךְ בְּמִסְבּוֹ :

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God! Koning des heelals! Vormer des lichts, Schepper der duisternis, Stichter des vredes, Schepper van alles!

Hij had het eeuwige licht in de schatkamer des levens verborgen: Hij zeide dat lichten uit de duisternis zouden ontstaan, en het geschiedde.

Eerste, Hij is de Laatste, en buiten Hem bestaat geen God. Maakt eene baan voor Hem, die door de hemelruimten rijdt; Zijn naam is Jah, zingt vrolijk voor Hem! Zijn naam is boven allen lof en prijs verheven. Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering immer en eeuwig. De naam des Eeuwigen zij geloofd, van nu af tot in eeuwigheid.

Uwe lievelingen beminnen ook U opregt (1), Uwen lof zingen zij, en heffen aan,—want na hen eerst spoeden de engelen zich ter lofzang (2)—»een hooglied." De opregte, en voor alle tijdperken bestemde leer, van mond tot mond werd zij overgedragen; hare woorden maken het gehemelte (de taal) zoet: »zóó om»helsde Hij mij, met Zijne omhelzing." Toen gij vreeselijke daden voor Uwe volksmenigten uitoefendet, toen vloden de magtige wateren voor U, toen juichten Uwe vereerders U in de dalen; »bij Uwer specerijen geur." Uwe vorschers, reeds van den moederschoot gezegend, zij verzamelden zich Uwer woorden (leer) te gemoet(3), en liefdevol bragt hij (Mozes) mij in Uwe kameren, (de tent der zamenkomst en den tempel); »ô trek mij na »U." Hij vergrootte en verhief mij, naar lust; dierbaar was ik Hem, wanneer ik het bevel in acht hield; doch ik brak de heining door (maakte het gouden kalf) en, »ik werd zwart, maar bleef »nogtans bevallig." Van de hoogte der verhevene stad (Jerusalem) stortte ik neder, vervallen van mijne heerschappij; doch ik gedenk mijnen eeuwiglevenden Verlosser: »zie dus zoo verachte»lijk niet op mij neder, omdat ik zwart ben!" Ik sprak met mijnen mond tegen mijnen Schepper, om mij omtrent Zijne rust in den middaggloed (ballingschap) in te lichten; Vriend, Redder en Verlosser! »ô zeg het mij aan." Erken,—zóó antwoordde Hij mij,—de wegen uwer voorvaderen, de liefelijke plant (leer) waaruit gij wellust zuigdet; ook den oord van der schriftgeleerden woonplaatsen leer kennen, »indien gij niet weet!" Verbazende wonderen heb Ik u doen zien, toen Ik uittoog ter hulpe Mijner gezellin (de maagd Israël); Ik deed de menigte Ludiërs (Egyptenaren) dwalen, »naar Mijn paard." Ik vlocht u heerlijke kroonen, de kostbaarheden van het uitgeledigde Egypte; zoo deed Ik Mijner gelofte bij het verbond tusschen de stukken gestand, en, »schoon waren uwe wangen in de gouden spangen." En, tot Mij deed Ik u liefdevol naderen, Ik liet u Mijne stem, in vuurvlammen (bij de wetgeving) hooren; smukte u met vorstendiadeem, »met gouden spangen." Maar het volk dat Ik Mij had uitverkoren, het verloor de wijsheid uit zijn harte, het verwisselde de majesteit zijner Rots, (maakte het gouden kalf), »terwijl de Koning nog in zijnen kring was."

Doch

(1) *Zie de noot bl.* 2, *in het ochtendgebed van den eersten dag van het P. F.*

(2) שמות רנה מרננים כ"ג. (3) Ex. XIX, 17.

זַעַף אָשָׂא לְכִמּוֹר · גַּעַל פֶּשַׁע לִשְׁמוֹר · זְמַת אְוִלֶת לְזִמּוֹר ·
צְרוֹר הַמּוֹר : וַעַם עָצַר עוֹפֶר · הוֹפִי צַחַן כְּפֶר · זְכְרוֹן כָּרוּב
בַּכֹּפֶר · אֶשְׁכֹּל הַכֹּפֶר : חוֹבֶשׁ חָשׁ וְתִרְפָּה · לְבַנְּפִי בֶּטֶף
נֶחְפָּה · חֵן וָחֶסֶר מְרֻעָפָה · הִנֵּךְ יָפָה : חַנּוֹן מֵשִׁים פֶּה · בְּרוֹנָז
חָכִם מְצֻפֶּה · חַי סֶתֶר צוּפֶה · הִנֵּךְ יָפֶה : טְיַדַּת מְצוּקֵי
נְעָזִים · תּוֹאַר אֵיתָנֵי חֲרוּזִים · טָבָם זְרוּעֵי מְפֻזִּים · קוֹרוֹת
בָּתֵּינוּ אֲרָזִים : טוֹרַח עוֹל סוֹכֶלֶת · וְלֹא נִבְוְכָה הוֹחֶלֶת ·
טָמוֹן וְכָסוּי מְנֻצָּלֶת · אֲנִי חֲבַצֶּלֶת : יָקָר נֶעֱרַב בְּנִיחוֹחִים ·
רַחַשׁ תַּחַן נֶאֱנָחִים · יְדֵעִם בְּנִיא בַּסְּלוּחִים · כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין
הַחוֹחִים : יוֹרֵשׁ הַר לְמִצְעָר · הָבִיר וְאָהֵב מְעוֹעָר · יְחִדּוּהוּ
זָקֵן וָנָעַר · כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיָּעַר : כְּלִכְלַנִי בְּצֵידָה מְסֻבֶּכֶת ·
וְנִפְרַע נְשִׁיוֹן מַגֵּבֶת · כְּנָסַנִי לְאֶרֶץ נוֹשֶׁבֶת · הֱבִיאַנִי אֶל בַּיִת :
כְּלָלַנִי בְּעוֹז מְדָרֵשׁוֹת · בְּשִׁבְעִים פָּנִים נִדְרָשׁוֹת · כְּבוֹדָם חָקוֹר
מְלֻחָשׁוֹת · סַמְכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת : לֹא עֲיָבַנִי לְנַטְּשִׁי · מָגֵנִי וּמֵרִים
רֹאשִׁי · לוֹדִים מָרְדוּ בְקַשִּׁי · שְׁמָאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי : לְנַחֵן
קֵן יְשֻׁעָכֶם · צֵאת מֵאוֹסֵר כְּלִיכֶם · לְהַמְתִּין בֹּא עִתְּכֶם ·
הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם ; מְכֻסֶּה עוֹל רוֹדִי · וְעָדַנִי צוּר פּוֹדִי · מְמֻהָּד
יֻשַּׁע בַּעֲדִי · קוֹל דּוֹדִי : מְקַצֵּר זְמַן אָבִי · תֵּת צָדִי לְמַכְאוֹבִי ·
מְרֻלָּג מְקֻפָּץ לְהַאֲחִיבִי · דּוֹמֶה דּוֹדִי לִצְבִי : נִגְרְשָׁה סְאַת
שׁוֹדְדִי · וְהִגִּיעַ עֵת מוֹעֲדִי · נִסְעִי נָא וְהָכְרִי · עֲנֵה דּוֹדִי :
נִגְרַע עוֹל וְנִשְׁבַּר · בְּאֵין מַחְסוֹר דָּבָר · נֶאֱמָן רוֹעֶה גָּבָר ·

Doch, den toorn veranderde Ik in ontfermen, —slechts de zondenvlek bewaarde Ik (1);—en zóó vernietigde Ik de schande der dwaasheid; nam u weder op, als »een bundel mirre." Den toorn hield de gazelle (Mozes) tegen, en bewerkte vergeving voor schandelijke verontreiniging; Hij zelf (God) schreef dezen dag ter herinnering op, in het boek der leere, Hij, »de almagtige Zondenvergever." Hij spoedde Zich om genezende verbanden te omwinden, aan de met zilveren vleugelen gedekten en nu weder van gunst en genade druipenden (Israël), en zeide: »zóó gij zijt schoon." De Algenadige heeft den mensch eenen mond verleend, en op deszelfs smeekstem oefent Hij ook, in Zijnen toorn, barmhartigheid; Hij, de Eeuwiglevende, die het verborgene doorschouwt, zeide toen weder, »ja »gij zijt schoon!" Het paleis (tabernakel), gebouwd door de magtige zuilen der aarde (vromen), en in vorm gelijk, aan den, in de maand Ethanim, gebouwden tempel, was mij als gouden armsieraden, »de balken onzer huizen van cederhout." Den druk van Egyptes juk gewillig lijdend, en de hoop nimmer opgevend, hiervoor echter verborgene en bewaarde schatten (der Egyptenaren) uitledigend, prijkte ik »als eene lelie." Dierbaar en welgevallig als een reukoffer, was voor Hem de uit het diepst des harten opwellende smeekstem der zuchtenden (Israël); daarom sloeg Hij hen gade, in het dal der Kasluchim, »als eene roos onder de doornen." Hen, die den berg (Zion) voor eenen korten tijd geërfd hadden, erkende en beminde Hij van der jeugd af; oud en jong erkenden dus ook Zijne Eenheid, »als eenen appelboom onder do »boomen des wouds (2)." Hij spijsde mij, in de mij omringende woestijn, tot dat de schuld (der bespieders) betaald was; toen voerde Hij mij naar een bewoond land, »bragt mij in Zijn huis." Hij kroonde mij met de magtige leer, die op zeventig wijzen verklaard wordt; die haren vorscher, welke van haar niet zwijgt, tot eere verheft, »zoo laafde Hij mij met versterkende middelen." Hij verliet mij niet reddeloos, Hij, mijn Schild en de Verheffer mijns hoofds; als de Ludiërs mijn leven verbitterden door harden arbeid, »toen was Zijne liefkerhand ten steun onder mijn hoofd." ô Wilt het eindperk uws heils niet bespoedigen, niet van zelve uitgaan, uit de banden uwer ballingschap! Wacht, tot dit tijdstip u nadert, »Ik bezweer u!" Van den drukkenden last mijns bedwingers bevrijdde mij mijne Rots, mijn Verlosser; een spoedig heil bragt mij aan »de stem mijns Vriends." Hij verkortte den, aan mijnen vader (Abraham), voorspelden tijd, schonk balsem voor mijn lijden; Hij snelde toe, en ijlde aan, om mij Zijne liefde te betoonen, »mijn Vriend, snel als eene hinde!" Vol was de maat mijns verdrukkers, genaderd het voor mij bepaalde tijdstip; trek dus heen en wees geëerd, »zóó sprak mijn Vriend." Afgenomen was het juk en verbrijzeld; geen enkel woord der toezeggingen ontbrak; de getrouwe herder (Mozes) zegevierde;

(1) Ex. XXXII, 34. (2) *Zie de Chaldeeuwsche paraphrase in het Hoogl.*

כִּי הִנֵּה הַסְּתָיו עָבָר : שָׁרֵי מוֹפֵת נִבְרָאוּ · מְלִיצֵי יֹשֶׁר נִקְרָאוּ ·
סוֹרְדִים תָּמְרוּ כְרָאוּ · הַנְּצָנִים נִרְאוּ : סִבּוּ עֶגְלָה הוֹדֶגְיָה ·
עֲבוֹתֶיהָ לְקַצִּין וְעוֹגְיָה · סוֹף לְהַשְׁבִּית סִיגְיָה · הַתְּאֵנָה חָנְטָה
פַּגֶּיהָ : עוֹ תּוּשִׁיָּה מִלְגַּלַּע · סָבִיב הֻגְבְּלוּ בְצַלַּע · עֲמָדָה
בְּמִישׁוֹר מִלְקַלַּע · יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע : עֲוִילִים הָצְעוּ חֲלָלִים ·
יְצִיאֵי עִקְבֵי אֲמֻלָּלִים · עוֹמְדִים לְגֵב נֶחְשָׁלִים · אֶחֹז לָנוּ
שֻׁעָלִים : פֶּרֶשׁ עָנָן לְהַאֲהִילִי · מַגִּיהַּ בַּלַּיְלָה הִלִּי · פְּנוֹקִים שָׁלֹשׁ
הָאֲכִילִי · הוֹדִי לִי : פְּעֻלַּת שָׁכָר קָפוּחַ · טָפַלְתִּי כְּנֹאד נָפוּחַ ·
פָּלַצְתִּי בִּשְׁאֵת וְסָפוּחַ · עַד שֶׁפּוּחַ : צִפִּיתִי עוֹצֵב בִּי · וְתִיק
רָחַק מִקִּרְבִּי · צַוֹּתִי לְבַקֵּשׁ אוֹהֲבִי · עַל מִשְׁכָּבִי : צִיר עֲלוּת
בְּתְחָנָה · בַּקֵּשׁ כְּפוֹד לְמִי מָנָה · צָעוֹק וְחַלּוּת אָנָא · אָקוֹמָה
נָא : קְשֻׁרוּ לְיוֹם קְשׁוּרִים · יוֹפִי תְּמִים וְאוּרִים · קוֹמָם לְהַכּוֹת
בּוֹעֲרִים · מְצָאוּנִי הַשֹּׁמְרִים : קִבֵּל מָרוֹם תְּפִלָּתִי · מָחַל פֶּשַׁע
חַטָּאתִי · קִרְבָתוֹ שָׂרַת בַּעֲרִיתִי · כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי : רְאוּ
בָּחַרְתִּי בָכֶם · אַל תִּנָּחֲצוּ יְצִיאַתְכֶם · רָעוֹת בְּצֵיָה עִתּוֹתֵיכֶם ·
הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם : רָמָה קֶרֶן סְגֻלָּה · מִמִּדְבָּר יָצְאָה נִדְגָּלָה ·
רוֹגְנִים נוֹסְדוּ לְמַלָּלָה · מִי זֹאת עֹלָה : שְׁכֵן בָּאָדָם שְׁכִינָתוֹ ·
נִבְלְלָה מִצִּיּוֹן יְפַעְתּוֹ · שְׁתֵּת אֶבֶן שְׁתִיָּתוֹ · הִנֵּה מִטָּתוֹ :
שְׁלֵמִים וְעוֹלוֹת לְקָרֵב · סֵדֶר בֹּקֶר וָעֶרֶב · שָׁת כַּהֲנֵי לְהִתְקָרֵב ·
כֻּלָּם אֲחֵי חֶדֶר : תֵּבֵן אָרוֹן מִכְלוֹלוֹ · לְחוֹת מִנְחוֹת בְּצִלּוֹ · תַּבְנִית
פְּרוּבִים לְהַאֲהִילוֹ · אַפְרִיוֹן עָשָׂה לוֹ : תְּעוּדָה נְהוֹנָה בְּחוֹשֶׁף ·
הָמוֹן עָם בְּהִתְאַסֵּף · תֹּאַר סְפָרָה בְּכַפָּף · עֲמוּדָיו עָשָׂה כֶּסֶף :

צאינה

»want de gure winter was voorbij." De wonder-verrigtende vorsten (Mozes en Aron) waren geboren, zij, die regtvaardige voorspraken genoemd worden; verbaasd stonden de weerspannigen (Egyptenaren), toen zij dit zagen, »als deze spruiten gezien wer»den." Omringt, — sprak God, — het kalf (Egypte[1]), en deszelfs lijken, doorhouwt deszelfs touwen en ankers, opdat in de schelfzee hun schuim omkome; »want de vijgenboom drijft jonge »loten uit." Bij het geven der magtige wet, mogt niemand op den berg gezien worden, rondom, aan des bergs zijden stonden allen in de vlakte, — ten einde niet gesteenigd te worden, — beschermd, »als een duifje in de rotskloven." De onregtvaardige Amalekiten werden geslagen en terneergeveld, zij, het magtelooze schorpioenen gebroed, zij wilden de zwakken (Israël) op den voet nazetten, »doch hier werden zij voor ons gevangen deze »vossen." Hij spreidde eene wolk uit, mij ter tente; Hij verlichtte in den donkeren nacht mijn licht, en met drie kostbare spijssoorten spijsde »mijn Vriend mij." Maar, ik verbeurde den loon mijner verdiensten, vernederde mij, door het maken van het, aan eene winderige blaas, gelijke kalf, en vreesde der melaatscheidstraffe, »tot dat de (Goddelijke toorn bekoeld) was." Toen bemerkte ik inwendige smarte, omdat de Almagtige uit mijn midden was geweken, en toen maakte ik mij op, om mijnen Vriend op te zoeken, »op mijne legerstede." Toen ook ging de bode (Mozes) met gebed op, om vergeving te smeeken voor de ontelbaren(2); hij schreide, hij bad: »ô rigt mij weder op!" De Leviten werden met den schoonen tooi der Urim en Thummim bekleed, omdat zij opstonden om de eenvoudigen (vereerders van het gouden kalf), neder te houwen; »dáár vonden zij mij deze wachters." Maar de Verhevene nam mijn gebed genadig aan; Hij vergaf afval en schuld, en deed Zijne Majesteit weder in mijn midden wonen(3), »kort, na dat ik van Hem was afgeweken." Zie, Ik heb — zóó sprak Hij — u uitgekozen, verhaast dus uwen uitgang niet, wacht in deze woestijn uwen tijd af, »Ik bezweer u." Hoogverheven was de hoorn der uitverkorenen (Israël); van uit de woestijn gingen hunne banieren op, vorsten beraadslaagden en zeiden: »Wie trekt »daar zoo plegtstatig op?" Hij (God) deed Zijne Majesteit onder de menschen rusten, kroonde Zion, met Zijnen glans, en vestigde dáár Zijnen grondsteen (tempel) »Zijne legerstede." Om aldaar vrede- en brandoffers te doen naderen, de offerdienst des morgens en des avonds waar te nemen, daartoe stelde Hij mijne priesters aan, »allen »met het zwaard omgord." Hij stelde Zijne heerlijke arke vast, om de tafelen der wet in derzelver schaduw te doen rusten; Cherubimbeelden dekten dezelve overschaduwend, als met »een troonver»hemelte." De getuigenis (wet), die openbaar is gegeven geworden, toen de volksmenigte den berg omringd had, haar leerboek heeft Hij sierlijk geopenbaard, aan hetzelve, »zilveren zuilen gemaakt."

Gaat

(1) Jer. XLVI, 20. [2] Num. XXIII, 14. (3) Ex. XXV, 8.

חזן מאמ"ח שמעון בר יצחק חזק בתורה אמן סלה.

צְאֶינָה וּרְאֶינָה קהל וחזן שׁוּר בַּעֲטָרָה הַמְעֻטָּרֶת :

חזן
הִנָּךְ יָפָה קהל וחזן מוֹד וּלְבוֹנָה מְקֻטֶּרֶת :

חזן
שִׁנַּיִךְ קהל וחזן עוֹרְבֵי טַעֲמֵי מַסּוֹרֶת :

חזן
כְּחוּט הַשָּׁנִי קהל וחזן וָתָק שִׂפְתוֹתַיִךְ מְדֻבָּרוֹת :

חזן
כְּמִגְדַּל דָּוִיד קהל וחזן נִשְׁקֵי הַגִּבּוֹרִים נֶאְדָּרוֹת :

קהל שָׁנַי שָׁרַיִךְ , בְּמַלְכוּת וְכִהֻנָּה מְכֻתָּרוֹת · עַד שֶׁיָּפוּחַ ,
רֶגֶשׁ הַמּוֹלָה עֲטֶרֶת · כֻּלָּךְ יָפָה , יְפֵיפִית לִהְיוֹת
גְּבֶרֶת · אִתִּי מִלְּבָנוֹן , צַעֲדִי טוֹטָפֶת מְקֻשֶּׁרֶת · לִבַּבְתִּנִי , חוֹסֶן
יָקָר מְזֻכֶּרֶת · מַה יָּפוּ , קְשׁוּטַיִךְ בְּעוֹז וְתִפְאֶרֶת · נָפַת ,
חֹכֶךְ הָרִים עוֹקֶרֶת · גַּן נָעוּל , זוֹרַעַת חֶסֶד וְקוֹצֶרֶת · שִׁלַּחְתִּךְ ,
קְבוּצִי סְלִסוֹל מַגְבֶּרֶת · נֶרְדְּ וְכַרְכֹּם , בְּשׂוּמֵךְ בְּאַפִּי קְטֹרֶת ·
מַעְיַן גַּנִּים , תְּעוּדָה דּוֹרֶשֶׁת וְגוֹמֶרֶת · עוּרִי צָפוֹן , וּבוֹאִי
לְהַעֲלוֹת תְּמוֹרָת · בָּאתִי לְגָנִי , רְאוֹת גִּלַּת הַכּוֹתֶרֶת · אֲנִי
יְשֵׁנָה , הַלֵּב עֵר בְּמִשְׁמֶרֶת · פָּשַׁטְתִּי , אֶדֶר כְּתוֹנֶת מְשֻׁרֶת ·
דּוֹדִי , מִשִּׁיעַ פְּלֵיטָה הַנִּשְׁאֶרֶת · קַמְתִּי , נִצּוּחַ קְרָשָׁתוֹ
מְסֻפֶּרֶת · פָּתַחְתִּי , סְגוֹב תְּהִלָּתוֹ מְזֻמֶּרֶת · מְצָאֵנִי , לְיִשְׁעוֹ
מְקַוָּה וּמְסֻבָּרֶת · הִשְׁבַּעְתִּי , הֲמוֹן מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֶת · חֵיוֹן מַה
דּוֹדֵךְ , שְׁאֲלוּנִי תָּמִיד מְחֻטֶּבֶת וּמְאֻמֶּרֶת · נַעֲרָן וְנִשְׁגָּב תִּבֵּן
שְׁחָקִים בַּזֶּרֶת · הַנַּעֲרָן בְּשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה הַמְאֻשֶּׁרֶת :

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ · וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיי : הַכֹּל
יְרוֹמְמוּךָ סֶלָה יוֹצֵר הַכֹּל · הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל־יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי
מִזְרָח : וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ · מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וְלְבָנָה מְמֻכוֹן
שִׁבְתָּהּ : וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וְלִיוֹשְׁבָיו · שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים : הַמֵּאִיר
לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים : וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה
בְרֵאשִׁית : הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז · הַמֻּשְׁבָּח וְהַמְפוֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא

מימות

Gaat heen en merkt op, — beschouwt de kroon, die Hem (God) omgeeft!

Ja, gij zijt schoon! —— van mirre en wierook geurig!

Uwe tanden, —— (schriftgeleerden [*]) zij ordenen de gronden der overgeleverde leer.

Als een purpersnoer, — het liefelijke uwer over de leer sprekende lippen.

Als Davids burgt, —— zóó vast zijn de, met de wapenen (der leer), omgorde helden.

»Uw borstenpaar" (Mozes en Aron), zijn met heerschappij en priesterschap gekroond. »Als weggewaaid zal zijn" dit voorbijgaand, klaterend gedruisch, dan zult gij »volkomen schoone!" weder in het bezit der heerschappij hersteld worden. »Met mij »van den Libanon, ô bruid!" treed op, met voorhoofdsband bekroond. »Ja gij draagt Mij in het hart" als gij de magt Mijner waardigheid gedenkt. »Hoe schoon zijn" uwe sieraden in magt en heerlijkheid. »Honigzeem" uw gehemelte, het rukt bergen uit. »Een besloten lusthof" zijt gij, die genade zaait en oogst. »Uwe loten," magtigen lof verkondigen zij. »Nardus en saf»fraan," als gij geurwerk voor Mij opdampen doet. »Eene wel »der hoven" zijt gij, in uw vorschen en voleinden van de leer. »Ontwaak van het noorden!" kom, om de rookkolom te doen opstijgen. »Ik kwam in Mijnen tuin" (tempel), de gekroonde zuilen te beschouwen. »Ik slaap," maar het Hart (God) waakt met behoedzaamheid. »Ik heb uitgetrokken" het prachtgewaad, het getweernd priesterkleed. »ô Mijn Vriend!" red de overgeblevene rest. »Ik maakte mij op," Zijne almagtige heiligheid te verkondigen. »Ik opende" mijnen mond, Zijnen verhevenen lof te bezingen. »Zij vonden mij," hopend en vertrouwend op Zijn heil. »Ik bezweer" de engelenscharen, voor mij te getuigen, dat ik, wanneer men mij vraagt: »Wie is uw Vriend," dat gij Hem steeds bemint? — ten antwoord geve: Hij is verheerlijkt en hoogverheven, Hij is het, die den hemel met Zijne span uitmat, en die hooggeducht is in de drievoudige heiliging.

Alles dankt U, alles prijst U, alles roept uit: niets is zoo heilig als de Eeuwige! Alles verheft U, Sela! Schepper aller wezens! Almagtige! die dagelijks de poorten van het oosten opent, de wijde ruimten des uitspansels doorklieft, de zon uit hare plaats te voorschijn laat komen, en de maan uit haar bestemd verblijf. Hij verlicht het heelal met deszelfs bewoners, die Hij met de eigenschap der ontferming heeft geschapen. Hij verlicht de aarde en derzelver bewoners met harmhartigheid, en door Zijne algoedheid vernieuwt Hij gedurig, dagelijks, het werk der schepping. Alleen hoogstverheven Koning van voormaals her, die geprezen, geroemd en verheven is, zoo

[*] *Zie noot* 4 *bl.* 38 *in het zevende deel.*

מִימוֹת עוֹלָם · אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים · רַחֵם עָלֵינוּ אָדוֹן עֻזֵּנוּ
צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ : אֵין כְּעָרְכֶךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ · אֶפֶס
בִּלְתֶּךָ וּמִי דּוֹמֶה לָךְ : אֵין כְּעָרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה · וְאֵין זוּלָתְךָ
מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא : אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ · וְאֵין
דּוֹמֶה לָךְ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים :

אֵל אָדוֹן עַל כָּל־הַמַּעֲשִׂים · בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל־נְשָׁמָה : גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ
מָלֵא עוֹלָם · דַּעַת וְהִבּוּנָה כְּכָבִים אֹתוֹ : הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת
הַקֹּדֶשׁ · וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל הַמֶּרְכָּבָה : זְבוּת וּמִישׁוֹר לְפָנָיו כְּסָאוֹ ·
חֶסֶד וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ : טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ · יְצָרָם
בְּרֵעוֹת בִּינָה וּבְהַשְׂכֵּל : כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם · לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב
תֵּבֵל : מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נוֹגַהּ · נָאֶה זִיוָם בְּכָל־הָעוֹלָם : שְׂמֵחִים
בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבֹאָם · עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם : פְּאֵר וְכָבוֹד
נוֹתְנִים לְשִׁמוֹ · צְהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ : קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר ·
רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה : שָׂבְחַ נוֹתְנִים לוֹ כָּל־צְבָא מָרוֹם · תִּפְאֶרֶת
וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ :

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל־הַמַּעֲשִׂים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי הִתְעַלָּה וַיֵּשֶׁב עַל כִּסֵּא
כְבוֹדוֹ : תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת :
זֶה שֶׁבַח שְׁלֵימוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁכֹּל שָׁבַת אֵל מִכָּל־מַלְאַכְתּוֹ : וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיי : לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ
וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל־יְצוּרָיו · שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל ·
הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ : שְׁמֶךָ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ · וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר · בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ
מִתָּחַת : תִּתְבָּרֵךְ מוֹשִׁיעֵנוּ , עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר
שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶלָה :

תִּתְבָּרֵךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ
יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וְאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם
וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם : כֻּלָּם אֲהוּבִים
כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם
פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים
וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים :

אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא : וְכֻלָּם מְקַבְּלִים
עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה · וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה ·
לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד
עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה :

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

zoo lang de wereld bestaat! God des heelals! door Uwe groote barmhartigheid ontferm U onzer, ô Heer onzer kracht, Rots onzer toevlugt, Schild onzes heils, onze veilige Toeverlaat! Niemand is met U gelijk te schatten, geen goddelijk wezen buiten U, niets bestaat zonder U, en wie is bij U te vergelijken? Niemand is met U gelijk te schatten, Eenwige onze God! in deze wereld; geen goddelijk wezen is buiten U, ô onze Koning! in het toekomstige leven. Niets bestaat buiten U, onze Verlosser! in de dagen van den Messias, en niemand is bij U te vergelijken, onze Helper! bij het wederleven der dooden.

De Almagtige, Heer aller wezens, is geloofd en geprezen, door den mond aller bezielde schepselen. Van Zijne grootheid, Zijne algoedheid is de wereld vervuld; alwetenheid en verstand omgeven Hem. Hoogverheven is Hij boven de heilige Chajoth, met heerlijkheid prijkt Hij boven de Merkaba. Gelukzaligheid en deugd zijn voor Zijnen zetel, genade en ontferming voor Zijne majesteit. Weldadig zijn de hemellichten die onze God geschapen heeft; Hij heeft ze gevormd, met kennis, verstaad en oordeel. Kracht en vermogen heeft Hij aan dezelven verleend, om in de wereld te heerschen. Zij zijn vol van glans, en verspreiden luister; luister zet hun glans der gansche wereld bij. Verblijd gaan zij op, vroijk gaan zij onder; zij vervullen met eerbied den wil huns Heeren. Roem en majesteit brengen zij Zijnen naam toe, gejuich en vreugdegezang ter gedachtenis Zijner regering. Hij riep de zon hervoor, en het licht straaide, met doorzigt verordende Hij de gestalte der maan. Prijsliederen wijden Hem alle heerscharen des hemels; roem en heerlijkheid de Serapim, Ophannim, en heilige Chajoth.

Den Almagtige, die van al Zijne werken rustte op den zevenden dag, Zich toen verhief, en Zich op Zijnen heerlijken zetel nederliet. Met plegtig sieraad bekleedde Hij den rustdag, wellust bestemde Hij voor den Sabbath. Dit is het prijzenswaardige van den zevenden dag, dat God op denzelven van al Zijnen arbeid gerust heeft. De zevende dag zelf doet den prijstnon hooren (*): »Psalmgezang voor den Sabbathdag. Het is liefelijk den Eenwige »te danken.» Daarom roemen en loven den Almagtigen al Zijne schepselen; zij kennen prijs, waardigheid en grootheid toe aan den Almagtigen, den Koning en Schepper des heelals, die Zijn volk Israël met Zijne heiligheid der rust deelachtig gemaakt heeft, op den heiligen Sabbathdag. Uw naam, Eenwige onze God! wnrde geheiligd, Uwe gedachtenis, onze Koning! worde geroemd, boven in den hemel, en beneden op de aarde. Lof zij U, onze Helper! hoven den lof van de werken Uwer hand, en der schitterende hemellichten die Gij geschapen hebt, en die U gedurig roemen, Sela!

Hooggeloofd zijt Gij, onze Rots, onze Koning, onze Verlosser. Schepper der heiligen! gepresen zij Uw naam eenwigiijk, onze Koning! Schepper veler dienaren, welke in de hongere wereldgewesten staan, en vol eerbied, gezamenlijk de woorden van den levenden God en den Koning des heelals luid verkondigen. Allen zijn zij bemind, allen uitverkoren, allen magtig, allen volbrengen met vrees en eerbied den wil huns Heeren, en allen openen zij den mond, met heiligheid, met reinheid, met lofiied en gezang; zij loven, prijzen, roemen, eerbiedigen, helligen, en huldigen den naam des Almagtigen, des grooten, magtigen, en vreeselijken Konings, heilig is Hij. Allen nemen wederkeerig den last der hemelsche dienst van elkander over, en geven wederkeerig verlof, om hunnen Schepper heilig te vereeren; met zalig genoegen, in eene zuivere taal, en met lieftalligheid stemmen zij eenpariglijk de heilige vereering aan, en roepen vol eerbied:

Heilig, heilig, heilig is de Eenwige Zebaoth! gansch de aarde, van Zijne majesteit, vol!

»Mijn

(*) מזמור שיר ליום השבת

Digitized by Google

שמעון בר יצחק בר אבונא חזק ויתוס בחלקי סחורות סהלכות, ובמיות הקטן יזכה לחיי עד אכן.

אופן
הַוֹּדִי, שַׁלִּיט בְּכָל־מִפְעָל · הַכֹּל לְמַעֲנֵהוּ פָּעָל · מְרֻבָּה
דָגוּל וּמוּעָל · קָדוֹשׁ בְּמַטֶּה וּבְמַעַל : רֹאשׁוֹ, עָמוּד
פָּז כֶּתֶר · טָהוֹר צוֹפֶה כָּל־סֵתֶר · וּמַאֲזִין לְקוֹל עֶתֶר · נַעֲרָץ
בִּשְׁפַת יֶתֶר : עֵינָיו, נֶגְדּוֹ יְשִׁישׁוּ חוֹזִים · יָהּ חָכַם רָזִים ·
בָּחוּר נָעִים כָּאֲרָזִים · כָּךְ עוֹשֶׂה חָזִיזִים : לְחָיָו, רֶקַח מִגְדְּלוֹת
בְּשָׂמִים · בַּבִּיר מֵשִׁיב טְעָמִים · יוֹשֵׁר אֲמָרָיו נְעִימִים · הֶגְיוֹנָיו
בִּין מְחֻכָּמִים : יָדָיו, צָרָק וּמִשְׁפָּט מְפֻלָּאִים · לְגִלִּילֵי תַרְשִׁישׁ
מְמֻלָּאִים · חֲלֵי צְבָאָיו נוֹרָאִים · חֲתִים וּמְפֻנָּיו יְרֵאִים : שׁוֹקָיו,
קוֹמַת עַמּוּדֵי שֵׁשׁ · יְסוֹד עוֹלָם לְהִתְאַשֵּׁשׁ · בַּשְּׁבִיעִי לְמַעֲלָה
מְשֻׁשׁ · יָפָה כְּסָאוֹ לַיֵּשֵׁשׁ : חִכּוֹ, רִבֵּי תוֹרוֹת וְחֻקִּים · יְחוּדוֹ
בְּתֵבֵל וּבִשְׁחָקִים · אַדִּירֵי חַשְׁמַלֵּי בְרָקִים · עוֹצֵם קְדֻשָּׁתוֹ
מְפִיקִים : זֶה אֵלִי, בָּרוּךְ וּמְבוֹרָךְ שְׁמוֹ · דּוֹרְשִׁים אֶרְאֶלִי
מְרוֹמוֹ · וְזֶה אֵל זֶה קוֹרֵא נוֹאָמוֹ · אוֹמֵר קָדוֹשׁ בְּשִׁלְשֵׁמוֹ :
קיוח הוֹדִי, נוֹתֵן לְעַמּוֹ עֹז · מְפִיסוֹ יְבָרֵךְ בְּמָעוֹז · אֲנִי,
אֶחֱזֵק תְּהִלָּה וָעוֹז · נוֹעַם לְשֵׁם מְגַדֵּל עֹז :

וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרְרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֲרוּ וּשְׂרָפִים יְרֹנְנוּ וְאֶרְאֶלִים יְבָרְכוּ פְּנֵי כָל־
חַיָּה וְאוֹפָן וּכְרוּב לְעֻמַּת שְׂרָפִים · לְעָמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים ·
בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ :

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ · לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת
יַשְׁמִיעוּ · כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל
מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אָדוֹן
הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית : בָּאֲמוּר
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : אוֹר חָדָשׁ עַל צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה
כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת :

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ ·
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים
כֵּן תְּחָנֵנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ · אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ
לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמוֹעַ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־
דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה : וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ
במצותיך

»Mijn Vriend," Hij beheerscht al Zijne schepselen, heeft alles Zijnentwege voortgebragt; uitmuntende en verheven onder miriaden engelen, is Hij geheiligd in de beneden-en bovenwereld. »Zijn hoofd," met eene gelouterd gouden kroon omgeven, Hij, de Reine, die alle verborgenheden doorschouwt, die aller smeekstemmen verneemt, en geducht is, meer dan de lof der lippen kan vermelden. »Zijne oogen" zij letten op hen die regt naar Hem opzien, Hij is de God, die alle geheimen weet, uitverkoren schoon als een denneboom, de Loutere, die de donderwolken voorthrengt. »Zijne wangen" liefelijke specerijen-geur; Hij, de Almagtige, verklaart den zin Zijner leer, regtvaardig zijn Zijne zoete woorden, Zijne leer maakt de verstandigen wijs. »Zijne »handen,—" woudervol in regtvaardig- en geregtigheid,—zijn als gouden rollen met turkoizen bezet; de menigte Zijner heren vreezen, en beven angstig voor Hem. »Zijne schenkelen," hoog-pralende marmerzuilen, waarop Hij krachtvol de grondzuilen der aarde vestigde; in den zevenden hemel, verheven boven den zesden (*), heeft Hij Zijnen heerlijken zetel gevestigd. »Zijn gehemelte," rijk in leer en wet; Zijne Eenheid wordt, op aarde en in den hemel erkend, de magtige uit bliksemvuur gewrochte Chasmalim, zij verkondigen Zijne magtige heiligheid. »Waar is" Hij, wiens naam geloofd en hooggeprezen is? zóó vorschen de verhevene Erëlim: de eene roept den anderen in zijne bewoordingen toe, en zegt het driemaal heilig. »Mijn Vriend," Hij gaf Zijnen volke de magtige leer; en wordt, door deszelfs mond krachtvol geprezen; »Ik" wil mij dus versterken, om den roem, de magt en de liefelijkheid van den naam van Hem te bezingen, die een magtige Burgt is.

En de Chajoth zingen, de Cherubim roemen, de Seraphim juichen, de Erëlim loven, in het aangezigt van elken Chaja, elken Ophan en Chernb; wederkeerig prijzen zij en roepen elkander toe: Geloofd zij de majcatelt des Eeuwigen van uit hare plaats!

Den hooggeloofden Almagtige zingen zij liefelijke toonen, den Koning, den Almagtige, den Levenden en Zelfstandigen, zingen zij liederen, en verkondigen Zijnen roem. Want Hij alleen is het, die groote daden bewerkstelligt, nieuwe voortbrengselen schept! Hij is de Heer des krijgs; Hij zaait geregtigheid, en laat heil ontspruiten. Hij schept geneeskrachten; Hij is ontzaggelijk in lof en een Heer der wonderdaden. Hij hernieuwt gedurig, elken dag, door Zijne goedheid, het werk der schepping; gelijk van Hem gezegd wordt: »Die groote lichten gemaakt heeft, Zijne goedertierenheid »duurt in eeuwigheid." — ô Laat toch een nieuw licht Zion bestralen, en dat wij allen dit licht eerlang waardig mogen zijn! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Schepper der lichten.

Met oneindige liefde hebt Gij, Eenwige onze God! ons bemind, met groot en bovenmatig ontfermen hebt Gij ons gespaard, ô onze Vader en Koning! om onzer voorvaderen wil, die op u vertrouwden, en wien Gij de Instellingen des levens leerdet, wil ook zoo ons genadig zijn, en ons onderwijzen! ô Vader, ontfermende Vader, Albarmhartige! wees barmhartig jegens ons, boezem ons hart in, dat wij al de voorschriften Uwer leere mogen bevatten, inzien, verstaan, leeren en onderwijzen, in acht nemen, nakomen en vervullen, met liefde! Verlicht onze oogen door Uwe leer, en doe ons hart geheeht zijn

(*) תניא פ"ג.

בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ וְלֹא נֵבוֹשׁ לָעוֹלָם וָעֶד · כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ · וְהָבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיוּת לְאַרְצֵנוּ : כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל־עָם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת · לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד :

נאמ בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ : וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ : וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ : הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם : וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם : וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ : לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ :

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת : וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם : אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה · עָלֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל־דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ :

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים לְעוֹלָם וָעֶד חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר : אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד : אַתָּה הוּא

מלכנו

aan Uwe geboden; laat onze harten eenstemmig Uwen naam beminnen en met eerbied vreezen, opdat wij nimmermeer beschaamd worden. — Want op Uwen grooten, vreeselijken en heiligen naam vertrouwen wij; wij verlustigen en verblijden ons met Uw heil. Breng ons in vrede van de vier windstreken te zamen, en voer ons, met opgerigten hoofde, naar onz land! Want Gij zijt de Almagtige, die het heil bewerkt, en onz hebt Gij uit alle volkeren en talen verkoren, en hebt ons in waarheid tot Uwen grooten naam doen naderen, Selah! om U te danken, en Uwe eenheid, met liefde te erkennen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijn volk Israël uitverkoren heeft, met liefde.

Hoor Israël! de Eeuwige, onze God, is een eenig, eeuwig Wezen!

Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering, immer en eeuwig!

Gij zult den Eeuwige uwen God beminnen, met gansch uw hart, gansch uwe ziel, gansch uw vermogen. Deze woorden, die Ik u thans beveel, zullen u steeds in het hart blijven. Gij zult dezelven aan uwe kinderen inscherpen, en steeds daarvan spreken, wanneer gij in uw huis zit, als gij op den weg gaat, als gij u nederlegt, en als gij opstaat. Bind dezelven ten teeken, aan uwe hand, draag dezelven als voorhoofdsband, tusschen uwe oogen, en schrijft dezelven op de deurposten uws huizes en aan uwe poorten.

Indien gij aldus Mijnen geboden gehoorzamen zult, die Ik u thans beveel, om den Eeuwige uwen God te beminnen, en Hem te dienen met gansch uw hart, en gansch uwe ziel, dan zal Ik uwen lande regen geven te regten tijde, vroegregen en laatregen, opdat gij uw graan, uwen most, en uwe olie inzamelet, en Ik zal ook voor uw vee gras laten groeijen, op uwen velde, gij zult eten en u verzadigen. Hoedt u echter, dat uw hart niet verleid worde, dat gij wellicht afwijket, andere goden dienet, en voor dezelven aanbiddend nederbuiget. De toorn des Eeuwigen zoude over u ontbranden, Hij zoude den hemel sluiten, opdat geen regen kome, de aarde zoude haar gewas niet voortbrengen, en gij zoudet weldra verloren gaan van het voortreffelijke land, dat u de Eeuwige geeft. Prent dus deze woorden wel in uw hart, in uwe ziel, bindt dezelven ten teeken, aan uwe hand, en draag dezelven, als voorhoofdsband, tusschen uwe oogen. Leert dezelven uwen kinderen, om bestendig daarvan te spreken, wanneer gij in uw huis zit, of als gij op den weg gaat, als gij u nederlegt, en als gij opstaat; en schrijf dezelven op de deurposten uws huizes en aan uwe poorten. Opdat uwe dagen en de dagen uwer kinderen vermenigvuldigd worden, op het aardrijk, dat de Eeuwige uwen ouderen toegezworen heeft, hetzelve hun te geven, zoo lang de hemel boven de aarde zijn zal.

Verder zeide de Eeuwige tot Mozes, als volgt: Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg hun, dat zij zich, aan de hoeken hunner kleederen, en even zoo bij hunne nakomelingen, gebouwdraden maken, en aan deze gebouwdraden, aan den hoek, een snoer van hemelsblaauwe wol vastmaken. Deze zullen u ten gebouwdraden dienen, opdat gij dezelven aanschouwet, u alle geboden des Eeuwigen herinneret, en dezelven vervullet, niet echter uw hart en uwen oogen nagaat, die gij hoelerend aanhangt. Gij zult daardoor al Mijner geboden indachtig zijn, dezelven vervullen, en uwen God heilig zijn. Ik ben de Eeuwige uw God, die u uit Egyptenland gevoerd heb, om u ten God te zijn, Ik, de Eeuwige, uw God.

Waar en onwrikbaar, vast en onveranderlijk, rigtig en getrouw, weldadig en heilzaam is deze toezegging voor onze voorouders en voor ons, voor onze kinderen, voor onze nageslachten, en voor alle nageslachten van het kroost van Israël, Uwe dienaren.

Voor de verledene en toekomende tijdvakken is het eene onovertreedbare instelling. Het is eene waarheid, dat Gij, Eeuwige! onze God, en de God onzer vooroudere zijt op immer en eeuwig. Gij zijt onze

Ko-

מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה · לְמַעַן שִׁמְךָ מַהֵר לְגָאֳלֵנוּ בַּאֲשֶׁר נָאַלְתָּ אֶת־
אֲבוֹתֵינוּ : אֱמֶת מַעוֹלָם שִׁמְךָ הַגָּדוֹל עָלֵינוּ נִקְרָא בְּאַהֲבָה אֵין
אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ :

ע"ס א"ב נחתי החדוות התשבוחות ונבניות חתום שמעון בר יצחק חזק ואמץ אמן.

זולת

אֵלָּה וְכָאֵלֶּה הֶרְאִיתָנִי · שָׁמְעָה אָזְנִי וְהֵבִנְתָּנִי · לֹא יָרֵעְתִּי
נַפְשִׁי שָׂמַרְתָּנִי : בְּבוֹאֲךָ לְהָדִין דָּאֲבִי · מָלֵל פַּצְתָּ
לְהַטִּיבִי · שׁוּבִי שׁוּבִי : גֵּיא חָזְיוֹן תְּחוֹמֵיךְ · עֲלוֹתֵךְ לְהַגִּישׁ
שְׁלָמֵיךְ · מַה יָּפוּ פְּעָמַיִךְ: דְּגָלַיִךְ יָחִיד בְּזוֹהַר · וְכֻלָּם הַשָּׁמַיִם
לָטוֹהַר · שָׁרֵךְ אַגָּן הַמַּהַר : הָהַר בְּהוֹן אִפּוּדֵךְ · נוֹעַם
מַלְכוּת בְּבוּדֵךְ · שְׁנֵי שָׁדַיִךְ : וְנַחַת שֻׁלְחָן דָּשֵׁן · בְּנוֹפַת
מְנוֹדָה לְרַשֵּׁן · צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן : זְבוּל קוֹדֶשׁ הִלּוּלֵךְ ·
דֶּפֶד יוֹפִי מְכֻלּוּלֵךְ · רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ : חֵיל לְמָאוֹר עָצְמַת ·
בְּרֵכַי תּוֹרוֹת נִתְחַבַּמְתְּ · מַה יָּפִית וּמַה נָּעַמְתְּ : טַכְסִים נוֹי
דִּיהֲלָתֵךְ · יִתְאַוּוּ לְאַמִּים לִרְאוֹתֵךְ · זֹאת קוֹמָתֵךְ : יְדוּעֵךְ
נְטוּעִים כְּמַסְמָר · צְנוּעִים בְּכָל־מִשְׁמָר · אָמַרְתִּי אֶעֱלֶה בְתָמָר :
כְּתוֹרָה בְּשִׂכְלָ טוֹב · חֲמוּדָה מִזָּהָב טוֹב · וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב :
לָאֵל אֲקַוֶּה לְסַעֲדִי · קְדוֹשִׁי פּוּדִי וְכִבּוּדִי · אֲנִי לְדוֹדִי :
מְפֻוֶּרֶת מְקֻצָּה לְקָצֶה · חַנּוּן סְגוּרִיָּה הַיְצֵא · לְכָה דוֹדִי נֵצֵא :
נַהֵל מְעֻטֵּי עַמִּים · זְרַח אוֹרֵךְ לָעֲמוּמִים · נִשְׁכִּימָה לַבְּרָמִים :
שׁוּשׁ מְסִבָּה לְהַאֲרִיחַ · קוֹל קוֹרֵא לְהַצְרִיחַ · הַדּוֹדָאִים נָתְנוּ
רֵיחַ : עֲמֹק בְּוֹעַד לְהַאֲהִילִי · וָלָבָא בְּשִׂמְחַת גִּילִי · מִי יִתֶּנְךָ
כְּאָח לִי : פְּנוֹת דַּרְכֵּךְ בְּבוֹאֵךְ · אֶל מְכוֹנֵךְ וּמִקְרָאֵךְ · אֲנַהֲגֵךְ
אֲבִיאֵךְ : צֵאת מִמִּסְגַּר נַפְשִׁי · מִבֵּין מַעֲבִידַי בְּקֹשִׁי · שְׁמֹאלוֹ
תַּחַת רֹאשִׁי : קַוֹּת מוֹעֵד עִתְּכֶם · צִיּוֹן עֲלוֹת קְרִיַּתְכֶם ·
הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם : רוֹאִי מוֹפְתֵי הַגְּאֻלָּה · אוֹמֵר יַעֲנוּ בְּמִלָּה ·

Koning, de Koning onzer vooronderen zijt Gij, ô spoed U om Uws naams wil, om ons te verlossen, gelijk Gij onze vooronderen verlost hebt. Waar immers is het, dat van eeuwigheid Uw groote naam over ons genoemd is, met liefde; geen God toch is er buiten U.

Deze, en diergelijke wonderen hebt Gij mij getoond; mijn oor vernam, en Gij deedt het mij verstaan; »doch ik hield mij als »of mijn geest dit niet wist(1)." Toen Gij kwaamt om mijnen kommer te vervrolijken, toen spraakt Gij, tot mijn heil, het woord: »keer, ô keer terug!" Naar het dal der openbaring (Jerusalem[2]), uwe grenzen, zult gij opgaan, om uwe vrede-offers te doen naderen; »hoe schoon zijn dan uwe treden in het schoei»sel." Uwe banieren stralen dan als een helder licht, hun gelaat als het zuivere hemelblaauw; »uw middelpunt (Sanhedrin) »prijkt als de volle maan." Heerlijk praalt dan uw priester (Aron) in den Ephod, liefelijk is dan het koningrijk des u vereerenden (Mozes), »uw borstenpaar." Zoet de vette tafel, tegenover den van asch gezuiverden luchter, »uw hals (tempel), als »een elpenbeenen toren." De heilige woning uwer lofprijzingen, uw overschoon sieraad, zij is de kroon, »die uw hoofd hoog»verheft." Sterk naamt gij toe in magt, door het veel beoefenen der leer werdt gij wijs, »hoe schoon, hoe liefelijk waart gij toen!" Om uwe bevallige instellingen bij uw lofprijzen, gevoelden volkeren begeerte u te zien; »dit, dit was uwe hoogte." Uwe geleerden, ijzervast, bescheiden in alle voorschriften: »zoo dacht ik »verheven te worden onder de palmen." Gekroond zijn zij met gezond verstand, dierbaarder dan gelouterd goud; dus was »uw »gehemelte als voortreffelijke wijn!" Ik hoop op den Almagtige, dat Hij mij ondersteune, Hij, mijn Heilige, mijn Verlosser, mijne Eer; want »ik ben mijns Vriends." De, in alle wereldeinden verstrooiden, Alontfermer! en derzelver gekluisterden, ô doe hen uitgaan! »welaan, mijn Vriend, laat ons uitgaan!" ô Leid de geringen onder de volken (Israël[3]), doe Uw licht den duisterlingen toestralen, opdat »wij ons opmaken naar de wijn»bergen (bedehuizen)." Voer vreugdevol hen ten feestmaal henen, laat de verlossingskreet juichend galmen; »dan verspreiden »de viooltjes weder zoeten geur." ô mogt Gij mijne verzamelingen bij U doen wonen, komen, bij mijn blijd vreugdefeest! »ô »waart Gij mij ten Broeder!" Baan den weg tot Uwe komst, naar Uwen zetel, naar Uwe beroepenen, ô zeg: »Ik leid, Ik voer u »derwaarts." Ja, Hij doet mijne ziel vrij uitgaan van uit de banden, van tusschen mijne harde bedwingers: »dan is Zijne lin»kerhand onder mijn hoofd." Hoopt — zóó spreekt Hij — op het u bepaalde reddings tijdstip, uw opgaan naar Zion, de stad uwer feestverzamelingen: »Ik bezweer het u." En zij, die deze wondervolle verlossing zullen zien, zij zullen het uitroepen: »Wie

(1) Jes. I, 3. [2] Ald. XXII, I. [3] Deutr. VII, 7.

מִי זֹאת עֹלָה : קהל חזן שׁוֹכְנֵי בְּגִיא גְּלוֹתָם · מַהֵר מֵאִתְּךָ
תְּהִלָּתָם · שִׁמְעִי בַחֹתָם : תִּקְוָה עֹז אֲהֻבִים · נֵגֶן שִׁירִים עֲרֵבִים ·
כְּבַעַל מַיִם רַבִּים :

חזן יחוס סב המחנך שמעון בר יצחק.

מַיִם רַבִּים , שַׁמְתָּ נְתִיבָה · אֲחוֹת , מָשַׁכְתָּ לָךְ בְּאַהֲבָה ·
אִם , עֻנֵּיתִי וְנַפְשִׁי תְּאֻבָה · אֲנִי חוֹמָה , וְשָׁדַי לְאֵין
קִצְבָה · כֶּרֶם , נָעִים וַחֲלָה חֲשׁוּבָה · כִּרְמִי , בָּזוּ וְשָׁמוּנִי
חָרְבָה · הַיּוֹשֶׁבֶת , רְבוּצָה וְיֵשַׁע מְקֻוָּה · בָּרַח , יֶשַׁע הַפְלֵא
דָּגוּל מֵרְבָבָה · דּוֹדִי , צוֹר נַעֲרָץ בְּאַלְפֵי רְבָבָה · וּדְמֵה לְךָ ,
חֵי כְּבַעַל מֵי תְהוֹם רַבָּה · קְרוֹשִׁים שִׁבְחוּךָ שִׁירָה עֲרֵבָה ·
בְּנִילָה בְּרֵעָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה :

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִכְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־
דּוֹר וָדוֹר · בָּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי
אֶרֶץ · אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ ·
אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם · אֱמֶת אַתָּה הוּא
רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ מַמְצְרִים
גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ · כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הָרָגְתָּ וּבְכוֹרְךָ
גָּאָלְתָּ וְיַם סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם
אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר · עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים
זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם · רָם וְנִשָּׂא
גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים
וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו · תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ
הוּא וּמְבֹרָךְ · מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ
כֻלָּם :

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא :
שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ
וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ · יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד :
צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל ·
(גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל)

גאולה חזן יחוס גו שמעון.

בָּרַח דּוֹדִי אֶל שָׁאֲנָן נָוֶה · וְאִם הִלְאִינוּ רֶדֶף הָעֲוֹנוֹת ·

הנה

»Wie trekt ginds zóó plegtstatig op!" ô Bespoedig de redding van de in het dal der ballingschap rustenden, wier roem door u gevestigd is, »druk ons als een zegel op Uw hart." Met magtigen, sterken liefdegloed, zullen dan liefelijke lofzangen verrijzen, als eenmaal »bij magtige vloeden."

In magtige vloeden maaktet Gij eene baan, en voerdet de zuster (maagd Israël) liefdevoel tot U. Ben ik al gepijnigd geworden, zoo smachtte toch mijne ziel naar U! Ik bleef muurvast, mijne borsten (schriftgeleerden) echter nog meer, grenzenloos! Als een bevallige wijngaard, als Zijn erfgoed, werd ik geacht; maar mijnen wijngaard hebben zij beroofd, en in eene woestijn veranderd; geduldig echter zit ik thans en hoop op heil. ô Bespoedig dan Uwe wondervolle hulp, Gij, die uitmuntend zijt onder miriaden! ô mijn Vriend, mijne Rots, die hooggeducht zijt, onder duizende miriaden! ô wees weder dezelfde, Eeuwiglevende! als bij de wateren des diepen afgronds (schelfzee). Toen immers loofden de heiligen U, in bevalligen lofzang, met gejuich, gezang en zalige vreugde.

De hulp onzer vooronderen waart Gij sedert alle tijden, een Schild en Bevrijder van hun nakroost, door alle nageslachten heen. In het verhevenste des heelals is Uw zetel, Uw regt en Uwe geregtigheid gaan tot des aardrijks einden. Heil den man, die naar Uwe bevelen luistert, en Uwe leer en woorden ter harte neemt! Voorwaar, Gij zijt de Heer Uws volks, en een magtig Koning om hunnen regtsstrijd te strijden. Voorwaar, Gij zijt de Eerste, Gij zijt de Laatste, en buiten U hebben wij geenen Koning, geenen Verlosser, noch Bevrijder. Uit Egypte hebt Gij ons verlost, ô Eeuwige onze God! uit het slavenhuis ons bevrijd. Al hunne eerstgeborenen hebt Gij gedood, en Uwen eerstgeborenen verlost; de schelfzee hebt Gij doorgespleten, de snooden er in doen zinken, en Uwe geliefden er door gevoerd; de golven bedekten hunne wederpartijders, één hunner bleef niet over. Daarvoor prezen de geliefden, en verhieven zij den Almagtige; de geliefkoosden verheerlijkten met snarenspel, gezangen, prijs-, lof-en dankliederen, den Almagtige, den levenden en eeuwigdurenden Koning. Hoog en verheven is Hij, groot en vreeselijk! Hij vernedert de hovaardigen, Hij verheft de terneêr geslagenen, Hij bevrijdt de gekluisterden, Hij verlost de verdrukten, Hij helpt de armen, en verhoort Zijn volk, ten tijde dat het Hem aanroept. Lof zij den Almagtige, den Allerhoogsten, geloofd zij Hij, en gezegend! Mozes en de kinderen Israëls stemden voor U den zang vol vreugde aan, en zongen eenstemmig:

»Wie is als Gij, onder de magten, Eeuwige! wie is als Gij, verheer»lijkt in heiligheid, geducht in roem, Wonderverrigter!

Met een nieuw lied prezen de verlosten Uwen naam, aan den oever der zee dankten zij allen eenstemmig, huldigden U, en zeiden: »De Eeuwige »zal immer en eeuwig regeren!"

Rots van Israël, maak U op, om Israël te helpen, en verlos naar Uwe belofte Juda en Israël (onze Verlosser, de Eeuwige Zebaoth is Zijn naam, de Heilige van Israël).

Ontvlugt, ô mijn Vriend! uit Uwe ballingschap(*), naar gene vreedzame woning; en, hebben wij ons al vermoeid op kromme wegen,

zoo

(*) *Zie bl.* 13 *noot* 8. *in het zevende deel.*

הִנֵּה לַקִּינוּ בְּכָל־מַדָּה · וְאַתָּה יְיָ מָעוֹז וּמַקֵּדָה · עָלֶיךָ
כָּל־הַיּוֹם נָקוֹוָה · לְגָאֳלֵנוּ וְלִשִׁיתֵנוּ בְּגַן עֵדֶן הָוֵה :

בְּרַח דּוֹדִי אֶל מְקוֹם מִקְדָּשֵׁנוּ · וְאִם עֲוֹנוֹת עָבְרוּ רֹאשֵׁנוּ ·
הִנֵּה בָאָה בַבַּרְזֶל נַפְשֵׁנוּ · וְאַתָּה יְיָ גְּאָלֵנוּ קְדוֹשֵׁנוּ ·
עָלֶיךָ נִשְׁפּוֹךְ שִׂיחַ רַחֲשֵׁנוּ · לְגָאֳלֵנוּ מִמְּעוֹן קָדְשֶׁךָ לְהַחְפִּישֵׁנוּ :

בְּרַח דּוֹדִי אֶל עִיר צִדְקֵנוּ · וְאִם לֹא שָׁמַעְנוּ לְקוֹל
מְצוֹדֵיקֵנוּ · הִנֵּה אָכְלוּנוּ בְּכָל־פֶּה מְרִיקֵנוּ · וְאַתָּה
יְיָ שִׁפְטֵנוּ מְחוֹקְקֵנוּ · עָלֶיךָ נַשְׁלִיךְ יַהַב חֶלְקֵנוּ · לְגָאֳלֵנוּ
בְּהַשְׁקֵט וּבְבִטְחָה לְהַחֲזִיקֵנוּ :

בְּרַח דּוֹדִי אֶל עַד הַזְּבוּל · וְאִם עָלֶךָ שָׁבְרוּ בְּלִי סָבוּל ·
הִנֵּה לָקִינוּ בְּכָל־מִינֵי חִבּוּל · וְאַתָּה יְיָ מְשַׁמֵּחַ אָבוּל ·
עָלֶיךָ נַכְבִּיד לְהַתִּיר בָּבוּל · לְגָאֳלֵנוּ לְהַרְגִּיל מֵעַל לְגַבּוּל :

בְּרַח דּוֹדִי אֶל נִשָּׂא מִגְבָּעוֹת · וְאִם זָדְנוּ בִּפְרוֹעַ פְּרָעוֹת · הִנֵּה
הִשִּׂיגָנוּ צָרוֹת רַבּוֹת וְדָעוֹת · וְאַתָּה יְיָ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת ·
עָלֶיךָ נִשְׁפּוֹךְ שִׂיחַ שִׁוְעוֹת · לְגָאֳלֵנוּ וְלַעֲטְרֵנוּ כּוֹבַע יְשׁוּעוֹת :

פּוֹגֵל אָבוֹת תּוֹשִׁיעַ בָּנִים · וְתָבִיא גְּאֻלָּה לִבְנֵי בְנֵיהֶם · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

נוֹהֵם אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי
יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים
וְקֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · מְכַלְכֵּל חַיִּים
בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים
וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת
וּמִי

zoo zijn wij toch ook met alle mogelijke lijden geslagen! Gij, echter, ô Eeuwige! zijt Toevlugts-oord en Hoop; op U hopen wij dagelijks, dat Gij ons verlossen, èn aan eenen bewaterden Insthof gelijk maken willet.

Ontvlugt, ô mijn Vriend! uit Uwe ballingschap, naar den oord onzes heiligdoms; en zijn al de zonden tot boven onze hoofden aangewassen, zoo aanschouw, hoe onze ligchamen in ijzer geklisterd zijn. Gij echter, ô Eeuwige! zijt onze Verlosser, onze Heilige! voor u storten wij onze, uit het diepst des harten, opwellende beden uit, dat Gij, van Uwen heiligen zetel af, ons verlossen, ons bevrijden willet.

Ontvlugt, ô mijn Vriend! uit Uwe ballingschap, naar de stad onzer geregtigheid; en, hebben wij al geen gehoor verleend, aan de stem Uwer teregtwijzingen (door de profeten), zoo hebben ook onze verdrukkers ons alom verteerd. Gij echter, ô Eeuwige! zijt onze Regter, onze Wetgever, op U werpen wij den last, ons ten deel gevallen, opdat Gij ons verlossen, en met rust en veiligheid, versterken willet.

Ontvlugt, ô mijn Vriend! uit Uwe ballingschap, naar Uwe bestemde woning; en hebben wij al Uw juk, ongeduldig, verbroken, zoo bemerk, dat wij met allerlei ellende geslagen zijn. Gij echter, ô Eeuwige! zijt het, die den treurenden verheugt; op U hopen wij, dat Gij onze kluister ontbinden, en ons verlossen willet, ten einde Gij verhoogt wordet boven alle grenzen (Israëls[1]).

Ontvlugt, ô mijn Vriend! uit Uwe ballingschap, tot den boven alle henvelen verhevenen (Zion[2]); en hebben wij al opzettelijk gezondigd en de banden der wet verscheurd, ô zoo aanschouw hoe vele en verschrikkelijke onheilen ons bereikten! Gij echter, ô Eeuwige! zijt de almagtige Redder; voor U storten wij onze beden, onze kreten uit, opdat Gij ons verlossen, ons met den helm des heils bekroonen willet.

Uit hoofde der onderen (aartsvaderen), helpt Gij de kinderen, en brengt verlossing aan hunne laatste naneven; Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Israël verlost.

Heere! open mijne lippen, en mijn mond verkondige Uwen roem.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige! onze God, en God onzer vaderen! God van Abraham, God Izaks en God van Jakob, de groote, de magtige, en de vreeselijke God! De hoogstverhevene, die weldadigheid beloont, de Eigenaar des heelals, die de vroomheid der aartsvaderen gedenkt, en liefdevol hunnen naneven eenen verlosser brengt, om Zijns names wil. Koning, Helper, Redder en Beschermer! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Schild van Abraham.

Gij zijt magtig in eenwigheid, ô Heere! Gij bezielt de dooden weder, ô alvermogende Redder! Gij voedt de levenden met genade, wekt de dooden weder op, met eindelooze barmhartigheid! Gij zijt der wankelenden steun, der zieken hulp, slaakt de banden van hen, die in klisters smachten, en vervult met onwrikbre trouw Uwe toezegging aan hen, die in den schoot der aarde sluimeren! Wie is U gelijk, Heer der almagt!

[1] Mal. I, 5. [2] Jes. II, 2.

וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

קדושה לש"ץ בחזרת התפלה.

נְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי

מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר : קדוש קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ · חזן אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ : קדוש בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ · מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תַּשְׁכִּין · תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים · וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתְךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ : קדוש יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

ח לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרָאתָ לוֹ · כְּלִיל תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ נָתָתָּ · בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר סִינַי · וּשְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ · וְכָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת · וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ : וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדוֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם : בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ : וְלֹא נְתַתּוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת · וְלֹא הִנְחַלְתּוֹ מַלְכֵּנוּ לְעוֹבְדֵי פְסִילִים · וְגַם בִּמְנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ עֲרֵלִים · כִּי לְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ נְתַתּוֹ בְּאַהֲבָה · לְזֶרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בָּחָרְתָּ · עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ · וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִּמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ

וטהר

Wie evenaart U, ô Koning, welke doodt en doet herleven, en heil ontspruiten laat. Uwer toezegging getrouw, beaieit Gij eenmaal ook de dooden weder; Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de dooden weder beaielt.

Heilig zijt Gij! Uw naam is heilig, en de heiligen loven dageiijks U, Sela! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! de Almagtige, de Heilige!

(Bij de herhaling des gebeds door den voorlezer:

Wij willen Uwen naam op de wereld heiligen, even als bij in des hemels hoogte geheiligd wordt, naar luid der beschrijving Uws profeets: »en »de een riep den anderen toe en zeide: Heilig, heilig, heilig is de Eeu»wige Zebaoth, gansch de aarde vaa Zijne majesteit vol." Alsdan doen zij eene stem hooren als het geraas van eenen grooten, magtigen en sterken storm, zij verheffen zich tegenover de Seraphim, en roepen aan de tegenoverstaande reijen toe: »Geloofd!" Geloofd zij de majesteit des Eeuwigen, van uit hare plaats. Onze Koning! verschijn van Uwe plaats, en regeer over ons, want wij verbeiden U. Wanneer zult Gij weder te Zion regeren? ô mogt Gij daar spoedig, in onze dagen, voor immer en eenwig Uw verblijf vestigen. Dat Gij verheerlijkt en geheiligd wordet in Uwe stad Jerusalem, in alle eeuwen, en door alle tijden heen. Mogten onze oogen zien Uwe regering, geijk in Uwe prijsliederen toegezegd is door David, Uwen regtvaardigen gezaifde: »De Eeuwige regeert in eeu»wigheid, Uw God, Zion! door alle tijdperken heen, Hallelujah!"

Door alle geslachten heen willen wij Uwe grootheid verkondigen, eenwig en immer Uwe heiligheid verheerlijken, en Uw lof, ô onze God! zal uit onzen mond niet wijken, in alle eeuwigheid; want Gij, Almagtige! zijt een groot, een heilig Koning. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! de Almagtige, de Heilige!

Mozes verblijdde zich met het hem geschonken aandeel; want, Gij noemdet hem Uwen getrouwen dienaar, en met eene prachtige kroon versierdet Gij zijn hoofd, toen hij voor U op den berg Sinaï stond, en twee steenen tafelen in zijne hand naar beneden bragt, waarop het voorschrift om den Sabbath waar te nemen geschreven was; zóó immers staat in Uwe leer geschreven: De kinderen Israëls zullen zóó den Sabbath in acht nemen, dat zij den Sabbath bij hunne nakomelingen houden als een eeuwig verbond. Tusschen Mij en tusschen de kinderen Israëls, is dezelve een teeken in eeuwigheid; want in zes dagen heeft de Eeuwige den hemel en de aarde geschapen, en op den zevenden dag heeft Hij gerust, en Zijn doel bereikt. Gij hebt ook denzelven niet gegeven, Eeuwige, onze God! aan de heidenen der onderscheidene landen, en Gij hebt, denzelven niet deelachtig gemaakt, ô onze Koning! aan de afgodendienaren; ook snoodaars zullen deszelfs rust niet genieten; want slechts aan Israël, Uw volk, gaaft Gij denzelven liefdevol, slechts aan het nakroost van Jakob, dat Gij uitverkoren hebt. Het volk dat den zevenden dag heiligt, ô laat hetzelve gezamenlijk verzadigd worden en zich verlustigen door Uwe goedheid! Want in den zevenden dag hadt Gij behagen, en Gij heiligdet denzelven, ja den bekoorlijksten der dagen noemdet Gij hem, ter herinnering aan het werk der schepping.

Onze God en de God onzer voorouders! schep behagen in onze rust, heilig ons door Uwe geboden, en laat Uwe leer ons aandeel zijn. Verzadig ons met Uwe goedheid, verblijd ons door Uw heil,

en

וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת :

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם · וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ·

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים · וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים · חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה :

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מודים אנחנו לך שאתה הוא
יי אלהינו ואלהי אבותינו
לעולם ועד צור חיינו מגן ישענו ·
אתה הוא לדור ודור נודה לך
ונספר תהלתך · על חיינו המסורים
בידך ועל נשמותינו הפקודות לך
ועל נפיך שבכל־יום עמנו ועל
נפלאותיך וטובותיך שבכל־עת
ערב ובקר וצהרים הטוב כי לא
כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו
חסדיך מעולם קוינו לך :

טורים דיבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי
אלהינו ואלהי אבותינו
אלהי כל־בשר יוצרנו יוצר
בראשית ברכות והודאות לשמך
הגדול והקדוש על שהחייתנו
וקיימתנו כן תחיינו ותקיימנו ותאסוף
גליותינו לחצרות קדשך לשמר
חקיך ולעשות רצונך ולעבדך
בלבב שלם על שאנחנו מודים
לך · ברוך אל ההודאות :

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד · וכל החיים יודוך סלה ויהללו את־שמך באמת האל ישועתנו ועזרתנו סלה · ברוך אתה יי הטוב שמך ולך נאה להודות :

אלהינו

en reinig ons hart, op dat het U naar waarheid diene. Laat ons, Eeuwige onze God! met liefde en welbehagen Uwen heiligen Sabbath deelachtig zijn; dat zich Israël op denzelven door rust verkwikke, die Uwen naam heiligen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die den Sabbath heiligt.

Betoon, ô Eeuwige onze God! Uw welbehagen aan Uw volk Israël en deszelfs gebeden, en voer de offerdienst weder terug in het koor Uws tempels; Israëls offers en deszelfs gebeden, neem dezelven in liefde en welbehagen aan, en ô, mogt U de dienst van Uw volk Israël steeds welbehagelijk zijn!

Onze God en God onzer voorvaderen! Dat tot U opstijge en aankome, U genake, door U gezien, welbehagelijk aangenomen, gehoord, bedacht en in herinnering gebragt worde onze herinnering en ons aandenken, de herinnering onzer voorvaderen en de herinnering van den gezalfden, den zoon van Uwen dienaar David, de herinnering van Jerusalem de stad Uwer heiligheid, en de herinnering Uws ganschen volkes het huis Israëls, ter bevrijding, ten goede, ter gunste, ter genade en barmhartigheid, ten leven en ten vrede, op dezen feestdag der ongezuurde brooden! Gedenk op denzelven, Eeuwige onze God! ons ten goede! bedenk ons ten zegen, en help ons ten gelukzaligen leven! En, naar Uwe toezegging van heil en erbarmen, beguustig en begenadig ons; ontferm U onzer, en help ons! immers op U alleen zijn onze oogen gevestigd, want Gij, Almagtige! zijt een genadig en ontfermingsvolle Koning!

Mogten onze oogen het zien, Uw terugkeeren naar Zion vol ontferming! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die den zetel Zijner majesteit eenmaal weder naar Zion terug voert.

Wij danken U, dat Gij, Eeuwige! onze God en de God onzer vooroud eren in eeuwigheid zijt! De Rots onzes levens, het Schild onzes heils, zijt Gij door alle eeuwen heen; wij danken U, en verkondigen Uwen roem, zoowel over ons leven, dat van Uwe hand alleen afhangt, als over onze zielen, die U toevertrouwd zijn; voor Uwe wonderdaden welke Gij ons dagelijks bewijst, zoowel als voor Uwe eindelooze weldaden te allen tijde, des avonds, des morgens en des middags. Oneindig Goede! Want nog nooit heeft zij opgehouden Uwe ontferming, Albarmhartige! Want nooit eindigt Uwe genade, eeuwig vertrouwen wij op U.

Terwijl de voorlezer het nevenstaande voordraagt, zegt men:

Wij danken U, dat Gij, Eeuwige! onze God en de God onzer voorouderen zijt, de God van alle vleesch, onze Schepper en die van het heelal bij den aanvang. Lof en dankliederen zijn Uwen grooten en heiligen naam gewijd, omdat Gij ons het leven verleend hebt, en hetzelve onderhoud! Laat ons zoo ook voortaan leven; onderhoud ons, en breng onze ballingen in de voorhoven Uws heiligdoms bijeen, opdat wij Uwe wetten in acht nemen, Uwen wil volbrengen, en U van ganscheen harte dienen, voor hetwelk wij U danken. Geloofd zijt Gij, God der lofzeggingen!

En voor dit alles, zij steeds geloofd en hoogverheven Uw naam, ô onze Koning! immer en eeuwig. En al wat leeft zal U danken, zal Uwen naam met opregtheid prijzen, God onzes heils en onzer hulpe, Sela. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Algoede is Uw naam, en aan U alleen betaamt dank.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה
עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֱמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם
קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא
יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ
בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם
וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ •
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם :

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם
וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף
נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם · עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ
לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן
לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי : עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ : וְשָׁם
נַעַבְדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת : וְעָרְבָה לַיְיָ
מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת :

הש"ץ חוזר התפלה בקול.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרוֹא
אֶת־הַהַלֵּל :

קיג הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ : יְהִי שֵׁם יְיָ
מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד
מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ : רָם עַל כָּל־גּוֹיִם יְיָ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ :
מִי כַּיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת : הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ : מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן : לְהוֹשִׁיבִי
עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ : מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם הַבָּנִים
שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ :

קיד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז : הָיְתָה
יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו : הַיָּם רָאָה

Onze God en God onzer voorouders! zegen ons met den drievoudigen zegen, die in Uwe leer, door Uwen dienaar Mozes geschreven, en door den mond van Aron en zijne zonen, de priesters, over Uw heilig volk uitgesproken is, met deze woorden: »De Eeuwige zegene en Hij behoede u! De »Eeuwige doe u Zijn aangezigt lichten en zij u genadig! De Eeuwige wende Zijn aangezigt tot u en verleene u vrede!"

Verleen vrede, gelukzaligheid, zegen, gunst, genade en barmhartigheid aan ons en aan Uw gansch volk Israël! Zegen ons, ô onze Vader! allen gezamenlijk met het licht Uws aangezigts. Want met het licht Uws aangezigts heht Gij Eeuwige, onze God! ons de leer des levens, liefde tot de deugd, alsmede regtvaardigheid, zegen, barmhartigheid, leven en vrede gegeven; het behage dos in Uwe oogen, om Uw volk Israël, ten allen tijde en ten elken ure, met Uwen vrede te zegenen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijn volk Israël zegent met vrede.

Mijn God! behoed mijne tong voor hooze, mijne lippen voor arglistige redenen, en laat mijne ziel tegen hen die mij vloeken gelaten, tegen allen zoo nederig als het stof der aarde zijn. Open mijn hart voor Uwe leer, dat naar Uwe geboden alleen mijne ziel streve, en wie ook booze oogmerken omtrent mij beramen, ô spoedig vernietig hunnen aanslag, verwar hunne ontwerpen. Doe het om Uwen naam, doe het om Uwe regterhand, doe het om Uwe heiligheid, doe het om Uwe leer! Opdat Uwe geliefden gered worden, zoo help mij met Uwe regterhand en verhoor mij. Mogen de redenen mijns monds en de gedachten mijns harten U welbehagelijk zijn. U Eeuwige! mijne Rots en mijn Verlosser. Hij, die onder Zijne hemelkoren vrede stieht, verleene ook over ons en gansch Israël vrede, en hierop zegt: Amen.

Het zij U welbehagelijk, Eeuwige onze God en God onzer voorvaderen, dat de heilige tempel herbouwd worde, spoedig in onze dagen; en dat Uwe leer ons aandeel zij. Aldaar zullen wij U met eerbied dienen, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid. Dan zal het offer van Juda en Jerusalem den Eeuwige aangenaam zijn, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid.

(*De voorlezer herhaalt het gebed*).

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die ons door Zijne gehoden gebelligd, en ons bevolen heeft het HALLEL te lezen.

Hallelujah! looft, gij knechten des Eeuwigen, looft den naam des Eeuwigen! Geloofd zij de naam des Eeuwigen, van nu af tot in eeuwigheid. Van den opgang der zon tot haren ondergang, zij de naam des Eeuwigen geprezen. Verheven boven alle volkeren is de Eeuwige, boven de hemelen Zijn roem. Wie is gelijk de Eeuwige, onze God, die zoo hoog Zijnen zetel heeft? Die zoo lang nederziet? in den hemel, op de aarde? Die uit het stof oprigt den geringen, van den mesthoop opheft den nooddruftigen. Om hem te doen aanzitten met vorsten, met de vorsten zijns volks. Die het huis der onvruchtbare bevolkt, haar tot blijde moeder van kinderen maakt! Hallelujah!

Toen Israël uit Egypte toog, Jakobs huis van een uitheemsch volk; toen werd Juda Zijn heiligdom, Israël Zijn rijk. De zee zag het

וְגַם רַחֲדִין יִסֹּב לְאָחוֹר : הֲדָדִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי
צֹאן : מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר : הֶהָרִים
תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן : מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ
מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב : הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם :

יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית אַהֲרֹן :
יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים : יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם
וְעַל בְּנֵיכֶם : בְּרוּכִים אַתֶּם לַיְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ : הַשָּׁמַיִם
שָׁמַיִם לַיְיָ וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי אָדָם : לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ
וְלֹא כָל־יֹרְדֵי דוּמָה : וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם הַלְלוּיָהּ :

מָה אָשִׁיב לַיְיָ כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי : כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם
יְיָ אֶקְרָא : נְדָרַי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָּה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ : יָקָר
בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו : אָנָּה יְיָ כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ
בֶּן־אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי : לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ
אֶקְרָא : נְדָרַי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָּה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ : בְּחַצְרוֹת
בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ :

קיז הַלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים : כִּי גָבַר
עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ :

קיח חיו הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : קל הודו
חיו יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : קל הודו
חיו יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : קל הודו
חיו יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : קל הודו

מִן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָהּ עָנָנִי בַמֶּרְחָבְיָה : יְיָ לִי לֹא אִירָא מַה־
יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם : יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי : טוֹב
לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם : טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים :
כָּל־גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם : סַבּוּנִי גַם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ
כִּי אֲמִילַם : סַבּוּנִי כִדְבוֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי
אֲמִילַם : דָּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַיְיָ עֲזָרָנִי : עֻזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי
לִי :

het en vlood, de Jordaan week terug. Bergen huppelden als rammen, heuvelen als lammeren. Wat is u, ô zee! dat gij vliedt, u Jordaan! dat gij terugwijkt? Gij bergen! dat gij huppelt als rammen; heuvelen! als lammeren? Voor den Heer, beef, ô aarde! voor den God Jakobs! Die de rots verandert in een meer, de kei in waterwellen.

De Eeuwige is onzer gedachtig, Hij zegene, zegene Israëls huis, Hij zegene het huis Arons. Hij zegene hen, die den Eeuwige vreezen, de kleinen met de grooten. De Eeuwige vermeerdere u, u en uwe kinderen! Gezegend zijt Gij den Eeuwige, die hemel en aarde geschapen heeft. De hemelen zijn des Eeuwigen hemelen; de aarde gaf Hij den menschenkinderen. De dooden prijzen Jah niet, noch zij, die in het stille graf nedergedaald zijn. Maar wij loven Jah, van nu af tot in eeuwigheid. Hallelujah!

Hoe zal ik nu den Eeuwige vergelden al Zijne weldaden, mij bewezen? Den kelk des heils wil ik opheffen, wil aanroepen met den naam Eeuwige. Mijne geloften betaal ik den Eeuwige, in tegenwoordigheid van al Zijn volk. Kostelijk is in de oogen des Eeuwigen de dood Zijner vromen. Ach, Eeuwige! ik ben Uw knecht, Uw knecht ben ik, de zoon Uwer dienstmaagd, mijne banden hebt Gij losgemaakt. U breng ik een dankoffer, en roep met den naam Eeuwige aan. Mijne geloften betaal ik den Eeuwige, in tegenwoordigheid van al Zijn volk. In de voorhoven van den tempel des Eeuwigen, in uw midden, ô Jerusalem! Hallelujah!

Looft den Eeuwige, gij volkeren alle, prijst Hem, alle natiën! want Zijne goedertierenheid is magtig over ons, en des Eeuwigen trouw is tot in eeuwigheid. Hallelujah.

Dankt den Eeuwige! want Hij is goed!
Zijne goedertierenheid duurt in eeuwigheid.
Zoo zinge Israël:
Zijne goedertierenheid duurt in eeuwigheid.
Zoo zinge het huis Arons:
Zijne goedertierenheid duurt in eeuwigheid.
Zoo zingen zij, die den Eeuwige vreezen:
Zijne goedertierenheid duurt in eeuwigheid.

Uit den angst riep ik den Eeuwige; de Eeuwige heeft mij verhoord in ruimte. De Eeuwige is bij mij, ik vrees niets; wat zou een mensch mij doen? De Eeuwige is bij mij, onder die mij helpen; ik zal lust zien in mijne haters. Beter is het tot den Eeuwige toevlugt te nemen, dan op menschen te vertrouwen. Beter is het tot den Eeuwige toevlugt te nemen, dan op edelen te vertrouwen. Laat alle heidenen mij omsingelen; in den naam des Eeuwigen, verdelg ik hen! Dat zij mij omringen en omsingelen, in den naam des Eeuwigen, verdelg ik hen. Dat zij om mij zwermen als de bijen, flakkeren als eene doornenvlam; in den naam des Eeuwigen, verdelg ik hen. Men heeft mij gestooten, ja gestooten tot vallens toe; maar de Eeuwige hielp mij. Mijne zege, mijn snarenspel is Jah! Hij was

לִי לִישׁוּעָה : קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה
חָיִל : יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל : לֹא אָמוּת כִּי אֶחְיֶה
וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ : יַסֹּר יִסְרַנִּי יָהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי : פִּתְחוּ
לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ : זֶה הַשַּׁעַר לַיְיָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ
בוֹ : אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה : אוֹיד אֶבֶן מָאֲסוּ
הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה : אֵבֶן מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹאת הִיא
נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ : מֵאֵת יְהֹוָה הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ : מֵאֵת יְהֹוָה הָיוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה
בוֹ : זֶה

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא
אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָּא :

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ : כִּיוֹד אֵל יְיָ וַיָּאֶר
לָנוּ אִסְרוּ חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ : אֵל אֵלִי
אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ : אֵלִי הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ : הוֹדוּ

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (עַל) כָּל־מַעֲשֶׂיךָ · וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ
וְכָל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ
וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת־שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת
וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
מֶלֶךְ מְהֻלָּל בְּתִשְׁבָּחוֹת :

וְעַתָּה יְגַדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר ·
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ
וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ
אָמֵן · יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא

יִתְבָּרַךְ · וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל־בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא
תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

קוּל קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ :

תתקבל

mij tot redding. Eene stem van gejuich en heil galmt in de tenten der regtvaardigen: »De regterhand des Eeuwigen doet heldenda»den! Des Eeuwigen regterhand is hoog verheven; des Eeuwigen »regterhand doet heldendaden!" Ik sterf niet, maar word in het leven gespaard, en vermeld de daden des Eeuwigen. Streng kastijdt mij de Eeuwige, maar aan den dood laat Hij mij niet over. Opent mij de poorten der regtvaardigheid, dat ik daar binnen trede, en den Eeuwige danke!—»Dit is de poort van den Eeuwige; regt»vaardigen treden daar binnen." Ik dank u, omdat Gij mij getuchtigd hebt, en mij weder tot redding zijt geweest. De steen, dien de bouwlieden versmaad hebben, is tot de voornaamste hoeksteen geworden. Van den Eeuwige is dit geschied, het is wonderbaar in onze oogen! Dit is de dag, dien de Eeuwige gemaakt heeft, laat ons op denzelven verheugd en vrolijk zijn!

Ach Eeuwige! help toch!
Ach Eeuwige! help toch!
Ach Eeuwige! verleen toch voorspoed!
Ach Eeuwige! verleen toch voorspoed!

Gezegend zij hij, die komt in den naam des Eeuwigen, wij zegenen ulieden in het huis des Eeuwigen. Almagtig is de Eeuwige, Hij laat ons het licht toestralen! Voert aan de feestoffers, met strikken gebonden, tot aan de hoornen van het altaar. Mijn God zijt Gij, ik zal U danken, mijn God, U wil ik verheffen! Dankt den Eeuwige, want Hij is goed; want in eeuwigheid duurt Zijne goedertierenheid.

U, Eeuwige, onze God, loven Uwe schepselen alle, en Uwe vromen, de regtvaardigen, die Uwen wil doen, even als gansch Uw volk het huis Israëls; met gejoich danken zij, en loven, prijzen, roemen, verheffen, eerbiedigen, heiligen en huldigen Uwen naam, ô onze Koning! Want het is aangenaam U te danken, betamelijk voor Uwen naam de snaren te roeren; want van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij de Almagtige. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Koning! die met lofspraken geprezen wordt.

Laat zich toch, ô Heere! de grootheid Uwer kracht toonen, gelijk Gij toegezegd hebt. Gedenk Uwer ontferming, Eeuwige! en Uwer genade, die van eeuwigheid zijn.

Verheerlijkt en geheiligd zij de naam des Hoogverhevenen, in het heelal, dat Hij naar Zijn welbehagen geschapen heeft: dat Hij Zijn rijk doe heerschen, gedurende uwe levensdagen, en die van gansch den huize Israël, spoedig, binnen eenen korten tijd, en hierop zegt:

Amen! De naam des Hoogverhevenen zij geloofd altijd en in alle eeuwigheid.

Geloofd, geprezen, geroemd, verheven, hoogvereerd, verheerlijkt, verhoogd en met eerbied geprezen, zij de naam des Allerheiligsten, geloofd zij Hij. De Hooge boven allen lof, gezang, prijslied en smeeking, welke ooit in de wereld uitgesproken worden, en hierop zegt: Amen.

Neem met barmhartigheid en welgevallen ons gebed aan.

Het

וּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי
בִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן :

קא יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

קא עֹזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן :

שָׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה : יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ , כִּי
טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן : לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים , שֶׁמֶן תּוּרַק
שִׁמְךָ · עַל בֵּן עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ : מָשְׁכֵנִי , אַחֲרֶיךָ נָרוּצָה ·
הֱבִיאַנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו , נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בָךְ , נַזְכִּירָה דֹדֶיךָ
מִיָּיִן , מֵישָׁרִים אֲהֵבוּךָ : שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנָאוָה , בְּנוֹת יְרוּשָׁלִַם ·
כְּאָהֳלֵי קֵדָר , כִּירִיעוֹת שְׁלֹמֹה : אַל תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת ,
שֶׁשְּׁזָפַתְנִי הַשָּׁמֶשׁ · בְּנֵי אִמִּי נִחֲרוּ בִי , שָׂמֻנִי נֹטֵרָה אֶת
הַכְּרָמִים , כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא נָטָרְתִּי : הַגִּידָה לִי , שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי ,
אֵיכָה תִּרְעֶה , אֵיכָה תַּרְבִּיץ בַּצָּהֳרָיִם · שֶׁלָּמָּה אֶהְיֶה בְּעֹטָיָה ,
עַל עֶדְרֵי חֲבֵרֶיךָ : אִם לֹא תֵּדְעִי לָךְ , הַיָּפָה בַּנָּשִׁים · צְאִי
לָךְ בְּעִקְבֵי הַצֹּאן , וּרְעִי אֶת גְּדִיֹּתָיִךְ , עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרֹעִים :
לְסֻסָתִי בְּרִכְבֵי פַּרְעֹה , דִּמִּיתִיךְ רַעְיָתִי : נָאווּ לְחָיַיִךְ בְּתוֹרִים ,
צַוָּארֵךְ בַּחֲרוּזִים : תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ , עִם נְקֻדּוֹת הַכָּסֶף :
עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ , נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ : צְרוֹר הַמֹּר דּוֹדִי לִי ,
בֵּין שָׁדַי יָלִין : אֶשְׁכֹּל הַכֹּפֶר דּוֹדִי לִי , בְּכַרְמֵי עֵין גֶּדִי : הִנָּךְ
יָפָה רַעְיָתִי , הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים : הִנְּךָ יָפֶה דּוֹדִי אַף נָעִים ,
אַף עַרְשֵׂנוּ רַעֲנָנָה : קֹרוֹת בָּתֵּינוּ אֲרָזִים , רַהִיטֵנוּ בְּרוֹתִים :
אֲנִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן , שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים : כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחוֹחִים ,
כֵּן רַעְיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת : כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיָּעַר , כֵּן דּוֹדִי בֵּין
הַבָּנִים · בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי וְיָשַׁבְתִּי , וּפִרְיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי : הֱבִיאַנִי
אֶל בֵּית הַיָּיִן , וְדִגְלוֹ עָלַי אַהֲבָה : סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת , רַפְּדוּנִי

Het gebed en het smeeken van: gansch Israël voor hunnen hemelschen Vader, worde aangenomen, en hierop zegt: Amen.

De naam des Eeuwigen zij geloofd, van nu af tot in eeuwigheid.

Vele hemelsche gelukzaligheid en leven worde over ons en gansch Israël beschikt, en hierop zegt: Amen.

Mijne hulp komt van den Eeuwige, die hemel en aarde gevormd heeft.

Hij, die onder Zijne hemelkoren vrede sticht, verleene ook over ons en gansch Israël vrede, en hierop zegt: Amen.

Het lied der liederen van Salomo. ô Dat hij mij kusse, met de kussen zijns monds, want kostbaarder is uwe liefkozing dan wijn. Aangenaam voor den reuk zijn uwe oliën; als uitgegoten balsem uw naam, daarom beminnen de maagden u. ô Voer mij voort, wij zullen u naijlen! mij voert de koning in zijne zalen; wij juichen en verheugen ons in u; wij gedenken uwe liefde, kostbaarder dan wijn; opregten beminnen u. Ik ben zwart, en nogtans bevallig, ô dochters van Jerusalem! gelijk de tenten Kedars, gelijk de tapijten van Salomo. Zie toch niet verachtelijk op mij neder, omdat ik zwart ben, omdat de zon mij verbrand heeft; de zonen mijner moeder waren op mij vergramd, stelden mij tot behoedster van de wijngaarden; maar mijnen wijngaard heb ik niet gehoed. ô Zeg mij aan, gij, dien mijne ziel bemint! Waar weidt gij? waar rust gij, op den middag? waarom immers zoude ik eenzaam treuren bij de kudden uwer gezellen? zoo gij het niet weet, ô schoonste onder de vrouwen! zoo ga, langs het spoor der kudde en weid uwe geiten bij de tenten der herders. Met mijn paard aan den wagen Pharô's gespannen, vergelijk ik u mijne gezellin! Liefelijk uwe wangen in de spangen, uw hals, in de parelsnoeren. Gouden spangen maken wij voor u, met zilveren puntjes. Terwijl de koning nog in zijnen kring is, verspreidt mijn Nardus deszelfs geur. Een bundel mirre is mijn vriend mij, rustende tusschen mijne borsten. Een dadeltros is mij mijn vriend, uit de wijngaarden van En-Gedi. Ja, gij zijt schoon mijne gezellin, gij zijt schoon, uwe oogen, als die der duiven. Ook gij zijt schoon, mijn vriend! zijt liefelijk, en reeds groent onze sponde. De balken onzer huizen cederhout, ons plankwerk cypressen! Ik ben de lelie van Saron, de roos der dalen! Als eene roos tusschen de doornen, zóó mijne gezellin tusschen de dochteren. Als een appelboom onder de boomen des wouds, zóó mijn vriend onder de zonen, in zijne schaduw vind ik wellust, daar zet ik mij neder; en zijne vrucht, zoet voor mijn verhemelte. Hij bragt mij in het huis des wijndrinkens, zijn banier over mij is de liefde. ô Versterkt mij met druivenvocht, laaft mij met ap-

בַּתַּפּוּחִים · כִּי חוֹלַת אַהֲבָה אָנִי : שְׂמאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי ,
וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי : הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלִַם בִּצְבָאוֹת , אוֹ
בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה · אִם תָּעִירוּ וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה , עַד
שֶׁתֶּחְפָּץ : קוֹל דּוֹדִי , הִנֵּה זֶה בָּא · מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים ,
מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת : דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי , אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים ·
הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ , מַשְׁגִּיחַ מִן הַחַלּוֹנוֹת , מֵצִיץ מִן
הַחֲרַכִּים : עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי · קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי
לָךְ : כִּי הִנֵּה הַסְּתָיו עָבָר · הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ · הַנְּצָנִים
נִרְאוּ בָאָרֶץ , עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ · וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ :
הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַּגֶּיהָ , וְהַגְּפָנִים סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ · קוּמִי לָךְ
רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי לָךְ : יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע , בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה ,
הַרְאִינִי אֶת מַרְאַיִךְ , הַשְׁמִיעִנִי אֶת קוֹלֵךְ · כִּי קוֹלֵךְ עָרֵב
וּמַרְאַיִךְ נָאוֶה : אֶחֱזוּ לָנוּ שֻׁעָלִים , שֻׁעָלִים קְטַנִּים מְחַבְּלִים
כְּרָמִים · וּכְרָמֵינוּ סְמָדַר : דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ , הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים:
עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם , וְנָסוּ הַצְּלָלִים · סֹב דְּמֵה לְךָ דוֹדִי לִצְבִי אוֹ
לְעֹפֶר הָאַיָּלִים , עַל הָרֵי בָתֶר : עַל מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת , בִּקַּשְׁתִּיו
אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי · בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו : אָקוּמָה נָא ,
וַאֲסוֹבְבָה בָעִיר , בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחֹבוֹת , אֲבַקְשָׁה אֵת שֶׁאָהֲבָה
נַפְשִׁי · בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו : מְצָאוּנִי הַשֹּׁמְרִים , הַסֹּבְבִים
בָּעִיר · אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי רְאִיתֶם : כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי מֵהֶם ,
עַד שֶׁמָּצָאתִי , אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי · אֲחַזְתִּיו וְלֹא אַרְפֶּנּוּ , עַד
שֶׁהֲבֵיאתִיו אֶל בֵּית אִמִּי , וְאֶל חֶדֶר הוֹרָתִי : הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם
בְּנוֹת יְרוּשָׁלִַם בִּצְבָאוֹת , אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה · אִם תָּעִירוּ
וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ : מִי זֹאת עֹלָה מִן
הַמִּדְבָּר , כְּתִימְרוֹת עָשָׁן · מְקֻטֶּרֶת מֹר וּלְבוֹנָה , מִכֹּל אַבְקַת
רוֹכֵל : הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה , שִׁשִּׁים גִּבֹּרִים סָבִיב לָהּ ·
מִגִּבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל : כֻּלָּם אֲחֲזֵי חֶרֶב , מְלֻמְּדֵי מִלְחָמָה · אִישׁ
חַרְבּוֹ עַל יְרֵכוֹ , מִפַּחַד בַּלֵּילוֹת : אַפִּרְיוֹן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה , מֵעֲצֵי הַלְּבָנוֹן : עַמּוּדָיו עָשָׂה כֶסֶף , רְפִידָתוֹ זָהָב ,

appeldrank; want ik ben krank van liefde. Zijne linkerhand onder mijn hoofd, zijne regte omvat mij! Ik bezweer u, ô dochters van Jerusalem! bij de hinden, bij de gazellen des velds, dat gij de liefde niet wakker maket, noch opwekket, tot dat het haar behaagt. De stem mijns vriends! zie, hij komt! springend over de bergen, huppelend over de heuvelen! Mijn vriend is gelijk aan eene hinde, aan eene jonge gazelle! Zie hier staat hij achter onzen wand, ziet door het venster, schittert door de traliën. Hij begint mijn vriend en zegt tot mij: Op mijne gezellin, mijne schoone, ô kom! Want, de winter is voorbij, de regen weg en verdwenen. De spruiten worden zigtbaar in den lande, de tijd des gezangs is aangekomen, de stem van de tortelduif wordt gehoord in ons land. De vijgenboom drijft zijne jonge loten uit; de bloeijende wijnstok verspreidt zoeten geur; op dan, mijne gezellin! mijne schoone! ô kom! Mijn duifje, in de rotskloven, in wijkplaatsen der steile rots laat mij uw gelaat aanschouwen, laat mij uwe stem hooren; want aangenaam is uwe stem, uw gelaat liefelijk. Grijpt ons deze vossen, deze kleine vossen; zij verderven de wijngaarden, en, onze wijngaard bloeit. Mijn vriend is mij, en ik ben aan hem, die weidt onder de rozen. Tot de dag zich afkoelt, de schaduwen vlieden; keer terug, ô mijn vriend! gelijk eene gazelle, of gelijk eene jonge ree, over de bergen, die ons scheiden. Op mijne legerstede, in den nacht, zocht ik hem, dien mijne ziel bemint, ik zocht hem, doch ik vond hem niet. Dus wil ik opstaan, wil ik rondgaan in de stad, op de markten en in de straten, wil ik hem zoeken, dien mijne ziel bemint; ik zocht hem, maar, ik vond hem niet. Toen vonden mij de wachters, die de stad rondtrokken: »Dien mijne ziel bemint, hebt gij »hem gezien?" Naauwelijks was ik hun een weinig voorbijgegaan, of, daar vond ik, dien mijne ziel bemint; ik greep hem aan, liet hem niet los, tot ik hem gebragt had, naar het huis mijner moeder, in het vertrek mijner teelster. Ik bezweer u, ô dochters van Jerusalem! bij de hinden, bij de gazellen des velds, dat gij de liefde niet wakker maket noch opwekket, tot dat het haar behaagt. Wie is het, die ginds optrekt van de woestijn, als eene rook-kolom(*), geurig van mirre en wierook, meer dan alle geuren des specerij-handelaars? Zie, Salomo's bed! zestig helden omgeven hetzelve, van de helden Israëls! Allen grijpen het zwaard aan, allen krijgskundig, elk zijn zwaard aan zijne heupe, tegen middernachtelijken schrik. Een troonverhemelte heeft zich de koning Salomo laten maken, uit het hout des Libanons. Deszelfs zuilen maakte hij van zilver en het verhemelte van goud, den

(*) בתימרות לשון עמוד כתו תמרות דמלכים, ומקרא ן לחיותם חמניס מעני תתריס כמגוסים, ודמה לרחה לעמוד ענן שכ קטורת המתחנך למעלה מיושר וגלי מקום, והיא גם היא ריחה נרף מכל המרוקי הכשים ונבוה מלוח והולכת וקשה, ועשם המיס מכל, מיס היתרון, כלומר ריחה נרף יותר מן כל. מיני נוכל והיא הקושר עם בשמים; ן כיצד המבתרים על תתנוס כרקחים בשיה ועל מיכם תרגמנו.

מֶרְכְּבוֹ אַרְגָּמָן · תּוֹכוֹ רָצוּף אַהֲבָה, מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלָם : צְאֶינָה
וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה · בָּעֲטָרָה , שֶׁעִטְּרָה לוֹ אִמּוֹ
בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ , וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ : הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה ,
עֵינַיִךְ יוֹנִים , מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ · שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים , שֶׁגָּלְשׁוּ מֵהַר
גִּלְעָד : שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הַקְּצוּבוֹת , שֶׁעָלוּ מִן הָרַחְצָה · שֶׁכֻּלָּם
מַתְאִימוֹת , וְשַׁכְלָה אֵין בָּהֶם : כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ ,
וּמִדְבָּרֵךְ נָאוֶה · כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ , מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ :
כְּמִגְדַּל דָּוִיד צַוָּארֵךְ , בָּנוּי לְתַלְפִּיוֹת · אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו ,
כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים : שְׁנֵי שָׁדַיִךְ , כִּשְׁנֵי עֲפָרִים תְּאוֹמֵי צְבִיָּה ·
הָרוֹעִים בַּשּׁוֹשַׁנִּים : עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם , וְנָסוּ הַצְּלָלִים · אֵלֵךְ
לִי אֶל הַר הַמּוֹר , וְאֶל גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה : כֻּלָּךְ יָפָה רַעְיָתִי ·
וּמוּם אֵין בָּךְ : אִתִּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה · אִתִּי מִלְּבָנוֹן תָּבוֹאִי ·
תָּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ אֲמָנָה , מֵרֹאשׁ שְׂנִיר וְחֶרְמוֹן , מִמְּעֹנוֹת אֲרָיוֹת ,
מֵהָרְרֵי נְמֵרִים : לִבַּבְתִּנִי אֲחֹתִי כַלָּה · לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַת מֵעֵינָיִךְ ,
בְּאַחַד עָנָק מִצַּוְּארוֹנָיִךְ : מַה יָּפוּ דֹדַיִךְ אֲחֹתִי כַלָּה · מַה טֹּבוּ
דֹדַיִךְ מִיָּיִן , וְרֵיחַ שְׁמָנַיִךְ מִכָּל בְּשָׂמִים : נְפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ
כַּלָּה · דְּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ , וְרֵיחַ שַׂלְמֹתַיִךְ כְּרֵיחַ לְבָנוֹן :
גַּן נָעוּל אֲחֹתִי כַלָּה · גַּל נָעוּל מַעְיָן חָתוּם : שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס
רִמּוֹנִים , עִם פְּרִי מְגָדִים · כְּפָרִים עִם נְרָדִים : נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם
קָנֶה וְקִנָּמוֹן , עִם כָּל עֲצֵי לְבוֹנָה · מֹר וַאֲהָלוֹת , עִם כָּל
רָאשֵׁי בְשָׂמִים : מַעְיַן גַּנִּים , בְּאֵר מַיִם חַיִּים · וְנֹזְלִים מִן
לְבָנוֹן : עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן , הָפִיחִי גַנִּי יִזְלוּ בְשָׂמָיו · יָבֹא
דוֹדִי לְגַנּוֹ , וְיֹאכַל פְּרִי מְגָדָיו : בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַלָּה , אָרִיתִי
מוֹרִי עִם בְּשָׂמִי , אָכַלְתִּי יַעְרִי עִם דִּבְשִׁי , שָׁתִיתִי יֵינִי עִם
חֲלָבִי · אִכְלוּ רֵעִים , שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ דוֹדִים : אֲנִי יְשֵׁנָה , וְלִבִּי
עֵר · קוֹל דּוֹדִי דוֹפֵק , פִּתְחִי לִי אֲחֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַמָּתִי ,
שֶׁרֹּאשִׁי נִמְלָא טָל , קְוֻצּוֹתַי רְסִיסֵי לָיְלָה : פָּשַׁטְתִּי אֶת
כֻּתָּנְתִּי , אֵיכָכָה אֶלְבָּשֶׁנָּה · רָחַצְתִּי אֶת רַגְלַי , אֵיכָכָה
אֲטַנְּפֵם : דוֹדִי שָׁלַח יָדוֹ מִן הַחוֹר , וּמֵעַי הָמוּ עָלָיו : קַמְתִּי

אני

den zetel van purper, het inwendige overspreid met liefde voor de dochteren van Jerusalem. Gaat heen en merkt op, ô gij dochteren Zions! den koning Salomo, in de kroon, waarmede hem kroonde zijne moeder, op den dag zijner echtsvoltrekking, den dag zijner hartevreugde. Ja, gij zijt schoon, mijne gezellin! gij zijt schoon; uwe oogen, als die der duiven, tusschen uwe lokken; uw haar als eene kudde geiten, die zich van den berg Gilad af legeren. Uwe tanden als eene schapendrift, in reijen geordend, opstijgende uit het wed; allen tweelingen-barende, geen derzelven zonder jong. Als een purpersnoer, uwe lippen, liefelijk uw mond, als des granaatappels helft uwe wangen onder uwe vlechten. Als Davids burgt uw hals, gebouwd ten wapenburgt; duizend schilden hangen daaraan, allen wapenrustingen der helden. Uw borstenpaar, als twee welpen, gazellen-tweelingen, weidende onder de rozen. Tot zich de dag afkoelt en de schaduwen wijken, wil ik gaan naar den mirre-berg, en naar den wierook-henvel. Volkomen schoon zijt gij, mijne gezellin; geen gebrek is in u! Met mij van den Libanon af, ô bruid! van den Libanon af komt gij met mij, ziet gij neder van Amana's top, van den top van Senir en Chermon, van de leeuwen-woningen, van der luipaarden bergen. Gij hebt mij het hart geroofd, ô zusterlijke bruid, gij hebt mij het hart geroofd, met éénen uwer blikken, met eene keten van uw halssieraad. Hoe schoon is uwe vriendschap, ô zusterlijke bruid! hoe veel te meer dierbaar uwe vriendschap dan wijn, de geur uwer oliën, dan alle specerijen! Honigzeem druipt van uwe lippen! ô bruid! honig en melk onder uwe tong, en de geur uwer kleederen is als wierook-geur. Een besloten lusthof zijt gij, ô zusterlijke bruid! eene beslotene fontein, eene verzegelde wel. Uwe loten, een paradijs van granaat-appelboomen, met kostelijke vrucht, cypressen met nardus. Nardus en saffraan, kalmus en kaneel, met allerlei wierookstruiken, mirre en aloë, met alle edelste specerijen. Eene wel der hoven, eene bron van levende wateren, neervlietende van Libanon. Maak u op, ô noordewind! kom, ô zuidewind! doorblaast mijnen tuin, dat deszelfs geuren toevloeijen; opdat mijn vriend in zijnen tuin kome, dat hij ete zijne kostelijke vruchten! Ik ben in mijnen tuin gekomen, ô zusterlijke bruid! ik plukte mijne mirre, met mijne specerijen, ik at mijne honigzeem, met mijnen honig; ik dronk mijnen wijn, met mijne melk! eet, ô metgezellen! drinkt en wordt dronken, ô vrienden! Ik slaap, maar, mijn hart waakt! De stem mijns vriends, — hij klopt; open mij, ô mijne zuster, mijne gezellin, mijn duifje, mijne volmaakte! want mijn hoofd is vol van dauw, mijne lokken, van nachtelijke droppelen. Ik heb uitgetrokken mijn gewaad, hoe kan ik het weder aantrekken? ik heb mijne voeten gewasschen, hoe zal ik dezelve weder bezoedelen? Mijn vriend stak toen de hand, door de traliën, mijn hart klopte hem te gemoet. Toen stond ik op,

אֲנִי לְפִתְחַ לְדוֹדִי · וְיָדַי נָטְפוּ מוֹר, וְאֶצְבְּעֹתַי מוֹר עֹבֵר, עַל
כַּפּוֹת הַמַּנְעוּל: פָּתַחְתִּי אֲנִי לְדוֹדִי, וְדוֹדִי חָמַק עָבָר · נַפְשִׁי
יָצְאָה בְדַבְּרוֹ, בִּקַּשְׁתִּיהוּ וְלֹא מְצָאתִיהוּ, קְרָאתִיו וְלֹא עָנָנִי:
מְצָאֻנִי הַשֹּׁמְרִים, הַסֹּבְבִים בָּעִיר, הִכּוּנִי פְצָעוּנִי · נָשְׂאוּ אֶת־
רְדִידִי מֵעָלַי, שֹׁמְרֵי הַחֹמוֹת: הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלָם ·
אִם תִּמְצְאוּ אֶת־דּוֹדִי, מַה־תַּגִּידוּ לוֹ, שְׁחוֹלַת אַהֲבָה אָנִי:
מַה־דּוֹדֵךְ מִדּוֹד, הַיָּפָה בַנָּשִׁים · מַה־דּוֹדֵךְ מִדּוֹד, שֶׁכָּכָה־
הִשְׁבַּעְתָּנוּ: דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם, דָּגוּל מֵרְבָבָה: רֹאשׁוֹ כֶּתֶם
פָּז · קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים, שְׁחֹרוֹת כָּעוֹרֵב: עֵינָיו כְּיוֹנִים עַל
אֲפִיקֵי מָיִם · רֹחֲצוֹת בֶּחָלָב, יְשֻׁבוֹת עַל מִלֵּאת: לְחָיָו
כַּעֲרוּגַת הַבֹּשֶׂם, מִגְדְּלוֹת מֶרְקָחִים, שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים, נֹטְפוֹת
מוֹר עֹבֵר: יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב, מְמֻלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ · מֵעָיו עֶשֶׁת
שֵׁן, מְעֻלֶּפֶת סַפִּירִים: שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ, מְיֻסָּדִים עַל אַדְנֵי
פָז · מַרְאֵהוּ כַּלְּבָנוֹן, בָּחוּר כָּאֲרָזִים: חִכּוֹ מַמְתַקִּים, וְכֻלּוֹ
מַחֲמַדִּים · זֶה דוֹדִי וְזֶה רֵעִי, בְּנוֹת יְרוּשָׁלָם: אָנָה הָלַךְ
דוֹדֵךְ, הַיָּפָה בַנָּשִׁים · אָנָה פָנָה דוֹדֵךְ, וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ:
דוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ, לַעֲרוּגוֹת הַבֹּשֶׂם · לִרְעוֹת בַּגַּנִּים, וְלִלְקֹט
שׁוֹשַׁנִּים: אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי, הָרוֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים: יָפָה אַתְּ
רַעְיָתִי כִּתִרְצָה, נָאוָה כִּירוּשָׁלָם · אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת: הָסֵבִּי
עֵינַיִךְ מִנֶּגְדִּי, שֶׁהֵם הִרְהִיבֻנִי · שַׂעְרֵךְ כְּעֲדֶר הָעִזִּים, שֶׁגָּלְשׁוּ
מִן הַגִּלְעָד: שִׁנַּיִךְ כְּעֲדֶר הָרְחֵלִים, שֶׁעָלוּ מִן הָרַחְצָה · שֶׁכֻּלָּם
מַתְאִימוֹת, וְשַׁכְלָה אֵין בָּהֶם: כְּפֶלַח הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ, מִבְּעַד
לְצַמָּתֵךְ: שִׁשִּׁים הֵמָּה מְלָכוֹת, וּשְׁמֹנִים פִּילַגְשִׁים · וַעֲלָמוֹת
אֵין מִסְפָּר: אַחַת הִיא יוֹנָתִי תַמָּתִי, אַחַת הִיא לְאִמָּהּ, בָּרָה
הִיא לְיוֹלַדְתָּהּ · רָאוּהָ בָנוֹת וַיְאַשְּׁרוּהָ, מְלָכוֹת וּפִילַגְשִׁים
וַיְהַלְלוּהָ: מִי זֹאת הַנִּשְׁקָפָה כְּמוֹ שָׁחַר · יָפָה כַלְּבָנָה, בָּרָה
כַּחַמָּה, אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת: אֶל גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי, לִרְאוֹת בְּאִבֵּי
הַנָּחַל · לִרְאוֹת הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן, הֵנֵצוּ הָרִמֹּנִים: לֹא יָדַעְתִּי,
נַפְשִׁי שָׂמַתְנִי, מַרְכְּבוֹת עַמִּי נָדִיב: שׁוּבִי שׁוּבִי הַשּׁוּלַמִּית:

om te openen voor mijnen vriend, en, van mijne hand droop mirre, van mijne vingeren droop mirre af, op den grendel van het slot. Ik opende voor mijnen vriend; doch... mijn vriend was geweken, verdwenen! — mij was de ziel ontgaan bij zijn spreken, — ik zocht hem, maar ik vond hem niet; ik riep hem, doch, hij antwoordde niet! Toen vonden mij de wachters, die in de stad rondtrekken; zij sloegen mij, wondden mij; mijnen sluijer ontnamen mij de wachters op de muren! Ik bezweer u, ô dochters van Jerusalem! als gij mijnen vriend vindt; wat zult gij hem zeggen? — dat ik ziek van liefde ben! Wat is uw vriend meer dan een andere vriend, ô gij schoonste der vrouwen? wat is uw vriend meer dan een andere vriend, dat gij zóó ons bezweert? Mijn vriend is blank en rood, uitstekend onder miriaden! zijn hoofd, gelouterd goud, zijne gekrulde lokken, als raven, zwart. Zijne oogen, als die der duiven bij waterbeken, gebaad in melk, wonende bij overvloed. Zijne wangen, als specerijen-bedden, balsem-kasten(*); zijne lippen, rozen, druipende van vloeijende mirre. Zijne handen, gouden rollen met turkoizen; zijn lijf, ivoor met saffieren bezet. Zijne schenkels, marmeren zuilen, gevest op gouden voetstukken, zijne gestalte als de Libanon, voortreffelijk als de cederen! zijn gehemelte zoetigheden, zijn geheel, vol bekoorlijkheid! Dit is mijn vriend, dit mijn gezel, ô dochters van Jerusalem! Waar ging uw vriend dan heen, ô gij schoonste onder de vrouwen? werwaarts heeft uw vriend zich gewend? opdat wij hem opzoeken, met u! Mijn vriend is naar zijnen tuin gegaan, naar de specerij-bedden; om te weiden in de tuinen, om rozen te verzamelen. Ik ben mijns vriends, en mij is mijn vriend, die weidt onder de rozen. Schoon zijt gij, mijne vrienden! als Thirza; liefelijk als Jerusalem, vreeselijk als gebanierde krijgsheren! Wend uwe oogen van mij af, zij overweldigen mij; uw haar, als eene kudde geiten, van Gilad af gelegerd. Uwe tanden, als lammeren kudden, die uit het wed opstijgen, allen zwanger van tweelingen, geen derzelven zonder jong. Als een halve granaatappel, uwe wangen onder de vlechten. Zestig zijn de koninginnen, tachtig de bijvrouwen, en maagden zonder tal. Eenig is mijn duifje, mijne volmaakte, eenig is zij harer moeder, de zuivere voor die haar baarde; haar zagen de maagden, en roemden haar gelukkig; de koninginnen en bijvrouwen, en bewonderden haar. Wie is zij, welke schittert als de dageraad, schoon als de maan, louter als de zon, vreeselijk als gebanierde krijgsheren? Ik steeg naar den notenhof af, om te zien de groene struiken der valei; om te zien of de wijnstok bloeide, de granaat-boomen botteden! Ik wist niet dat mijne ziel mij gesteld had, tot krijgswagenen mijns edelen volks! Keer terug, keer terug ô Sulamith! keer

(*) מגדלות כמו מגדלות מתוקנים נמוכים ורוחב נתון למרוחק, ולפי שהכלים ישמר בו המרקח נכונים כצין מגדל נקראים מגדלות; הריח עולמה ועל פיו תתנשמו.

שׁוּבִי שׁוּבִי וְנֶחֱזֶה־בָּךְ · מַה־תֶּחֱזוּ בַּשּׁוּלַמִּית, כִּמְחֹלַת הַמַּחֲנָיִם :
מַה־יָּפוּ פְעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים בַּת נָדִיב · חַמּוּקֵי יְרֵכַיִךְ · כְּמוֹ חֲלָאִים,
מַעֲשֵׂה יְדֵי אָמָן : שָׁרְרֵךְ אַגַּן הַסַּהַר, אַל יֶחְסַר הַמָּזֶג · בִּטְנֵךְ
עֲרֵמַת חִטִּים, סוּגָה בַּשּׁוֹשַׁנִּים : שְׁנֵי שָׁדַיִךְ, כִּשְׁנֵי עֲפָרִים,
תָּאֲמֵי צְבִיָּה : צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן · עֵינַיִךְ בְּרֵכוֹת בְּחֶשְׁבּוֹן,
עַל שַׁעַר בַּת רַבִּים, אַפֵּךְ כְּמִגְדַּל הַלְּבָנוֹן, צוֹפֶה פְּנֵי דַמָּשֶׂק:
רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל, וְדַלַּת רֹאשֵׁךְ כָּאַרְגָּמָן · מֶלֶךְ אָסוּר
בָּרְהָטִים : מַה־יָּפית וּמַה־נָּעַמְתְּ, אַהֲבָה בַּתַּעֲנוּגִים : זֹאת
קוֹמָתֵךְ דָּמְתָה לְתָמָר, וְשָׁדַיִךְ לְאַשְׁכֹּלוֹת : אָמַרְתִּי אֶעֱלֶה
בְתָמָר, אֹחֲזָה בְּסַנְסִנָּיו, וְיִהְיוּ־נָא שָׁדַיִךְ כְּאֶשְׁכְּלוֹת הַגֶּפֶן :
וְרֵיחַ אַפֵּךְ כַּתַּפּוּחִים: וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב, הוֹלֵךְ לְדוֹדִי לְמֵישָׁרִים·
דּוֹבֵב שִׂפְתֵי יְשֵׁנִים : אֲנִי לְדוֹדִי, וְעָלַי תְּשׁוּקָתוֹ : לְכָה דוֹדִי
נֵצֵא הַשָּׂדֶה · נָלִינָה בַּכְּפָרִים : נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים, נִרְאֶה אִם
פָּרְחָה הַגֶּפֶן, פִּתַּח הַסְּמָדַר, הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים · שָׁם אֶתֵּן אֶת־
דֹּדַי לָךְ : הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ, וְעַל פְּתָחֵינוּ כָּל־מְגָדִים,
חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים · דּוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ : מִי יִתֶּנְךָ כְאָח לִי, יוֹנֵק
שְׁדֵי אִמִּי · אֶמְצָאֲךָ בַחוּץ אֶשָּׁקֶךָּ, גַּם לֹא יָבוּזוּ לִי : אֲנַהֲגֵךְ,
אֲבִיאֲךְ אֶל בֵּית אִמִּי תְּלַמְּדֵנִי · אַשְׁקְךָ מִיַּיִן הָרֶקַח, מֵעֲסִיס
רִמֹּנִי : שְׂמֹאלוֹ תַּחַת רֹאשִׁי, וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי : הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם
בְּנוֹת יְרוּשָׁלִַם · מַה־תָּעִירוּ וּמַה־תְּעֹרְרוּ אֶת־הָאַהֲבָה עַד
שֶׁתֶּחְפָּץ : מִי זֹאת, עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר, מִתְרַפֶּקֶת עַל דּוֹדָהּ·
תַּחַת הַתַּפּוּחַ עוֹרַרְתִּיךְ, שָׁמָּה חִבְּלָתְךְ אִמֶּךְ, שָׁמָּה חִבְּלָה
יְלָדַתְךְ : שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל לִבֶּךָ, כַּחוֹתָם עַל זְרוֹעֶךָ, כִּי
עַזָּה כַמָּוֶת אַהֲבָה, קָשָׁה כִשְׁאוֹל קִנְאָה, רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵי אֵשׁ
שַׁלְהֶבְתְּיָהּ : מַיִם רַבִּים, לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת־הָאַהֲבָה,
וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ · אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת־כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בָּאַהֲבָה,
בּוֹז יָבוּזוּ לוֹ : אָחוֹת לָנוּ קְטַנָּה, וְשָׁדַיִם אֵין לָהּ · מַה־
נַּעֲשֶׂה לַאֲחוֹתֵנוּ, בַּיּוֹם שֶׁיְּדֻבַּר בָּהּ : אִם חוֹמָה הִיא, נִבְנֶה
עָלֶיהָ טִירַת כָּסֶף · וְאִם דֶּלֶת הִיא, נָצוּר עָלֶיהָ לוּחַ אָרֶז :

אני

keer terug, ô keer terug, opdat wij u aanschouwen! Wat wilt gij zien in Sulamith; als de reijendans van krijgsheren? Hoe schoon zijn uwe treden in het schoeisel, ô edele vorstendochter! de welgevormde omtrek uwer heupen, als kostbare halssieraden, het werk eener meesterhand. Uw middelpunt, als eene ronde schaal, aan welke geen most ontbreekt; uw buik, als een tarwen-hoop, beplant met rozen. Uw borstenpaar, als twee jonge gazellen, een tweelings-paar. Uw hals, als een elpenbeenen toren; uwe oogen, als Chesbons vijvers, bij de poort Bath-Rabbim; uw neus, als Libanons toren, die op Damascus uitziet. Uw hoofd op u, als Karmel, de lokken uws hoofds, als purper aan 's konings hoofdsieraad gebonden. Hoe schoon, hoe liefelijk zijt gij, ô liefde! in wellusten. Deze uwe hoogte is aan eenen palmboom gelijk, uwe borsten aan druiventrossen. Ik zeide: bestijgen wilde ik dezen palmboom, aangrijpen deszelfs takken; ô dan waren mij uwe borsten als wijnstoks-trossen, en de geur uws adems als die der appelen. En, uw gehemelte als voortreffelijke wijn, die slechts in mijnen vriend zacht nederglijdt, welsprekend maakt de lippen des sluimererden. Ik ben mijns vriends, op mij is zijn lust. Welaan, mijn vriend! laat ons uitgaan naar het veld, overnachten in de dorpen. Laten wij ons vroeg opmaken naar de wijnbergen, zien of de wijnstok bot, het knopje zich ontsluit, de granaten bloeijen; dáár schenk ik mijne vriendschap u. Dan verspreiden de viooltjes hunnen geur, dan zijn aan onze deuren allerlei kostbare vruchten; nieuwe zoowel als oude, ô mijn vriend! bewaar ik voor u. ô Waart gij mij als een broeder, die mijner moeder borsten heeft gezogen; vond ik u dan zelfs buiten, ik mogt u omarmen, en niemand zoude mij daarom laken. Ik leidde u dan, bragt u in het huis mijner moeder; dan zoudt gij mij onderrigten, en ik u drenken met kruidigen wijn, en met den zoeten most mijner granaten. Zijne linkerhand onder mijn hoofd, met zijne regterhand zoude hij mij omhelzen. Ik bezweer u, ô dochters van Jerusalem! waarom maakt gij wakker, waarom wekt gij op de liefde, voor dat het haar behaagt? Wie is zij, welke optrekt uit de woestijn, leunende op haren vriend? onder den appelboom heb ik u opgewekt; dáár, waar uwe moeder u gebaard heeft, waar zij u gebaard heeft, die u het aanzijn gaf. ô Druk mij, als een zegel, op uw hart, als een zegel op uwen arm; want sterk als de dood is de liefde, hard, als het graf haar ijvervuur; haar gloed, gloeijende vuurgloed, vlammen des Eeuwigen. Magtige vloeden vermogen de liefde niet uit te blusschen, de rivieren kunnen dezelve niet wegspoelen; en gave iemand al, allen schat zijns huizes voor deze liefde, men zoude hem met verontwaardiging verachten. Onze zuster is nog klein, borsten bezit zij nog niet; wat zullen wij voor onze zuster doen, ten dage als iemand naar haar dingt? Is zij een muur, dan bouwen wij op haar een zilveren paleis; is zij eene deur, dan zullen wij haar beschermen met ceder-planken.

Ik

אֲנִי חוֹמָה, וְשָׁדַי כַּמִּגְדָּלוֹת, אָז הָיִיתִי בְעֵינָיו, כְּמוֹצְאַת שָׁלוֹם: כֶּרֶם הָיָה לִשְׁלֹמֹה בְּבַעַל הָמוֹן, נָתַן אֶת־הַכֶּרֶם לַנֹּטְרִים · אִישׁ יָבִא בְּפִרְיוֹ אֶלֶף כָּסֶף: כַּרְמִי שֶׁלִּי לְפָנָי · הָאֶלֶף לְךָ שְׁלֹמֹה, וּמָאתַיִם לְנֹטְרִים אֶת־פִּרְיוֹ: הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים, חֲבֵרִים מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ, הַשְׁמִיעֵנִי: בְּרַח דּוֹדִי, וּדְמֵה לְךָ לִצְבִי, אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים, עַל הָרֵי בְשָׂמִים: קדיש יתום

סדר קריאת התורה

פותחין הארון הקודש ומוציאין ספר תורה ומסרין

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָם:

בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

חפלה זו יאמר בשבת הוספת סיון.

יְהוָה ׀ יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה: (ג׳ פעמים).

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי לְטוֹבָה וְהָפֵק רְצוֹנִי וְתֵן שְׁאֵלָתִי וּבַקָּשָׁתִי פְּלוֹנִי בֶּן פְּלוֹנִית אֲמָתֶךָ (וְאִשְׁתִּי וּבָנַי וּבְנוֹתַי) לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם · וּמַלְּטֵנִי מִיֵּצֶר הָרָע · וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ · וְזַכֵּנוּ כְּדֵי שֶׁתִּשְׁרֶה שְׁכִינָתְךָ עָלֵינוּ · וְהוֹפַע עָלֵינוּ רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה וְיִתְקַיְּמוּ בָּנוּ מִקְרָא שֶׁבָּתוּב וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְיָ · רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה · רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה · רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְיָ · וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁנִּזְכֶּה לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעֵינֶיךָ · וְלֵילֶךְ בְּדַרְכֵי יְשָׁרִים לְפָנֶיךָ · וְקַדְּשֵׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתֶךָ · כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וַאֲרוּכִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא · וְתִשְׁמְרֵנוּ מִמַּעֲשִׂים רָעִים · וּמִשָּׁעוֹת רָעוֹת · הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לָבֹא לָעוֹלָם · וְהַבְטַח בַּיִי חֶסֶד יְסוֹבְבֶנְהוּ אָמֵן:

יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

וַאֲנִי תְּפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרֹב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ: (ג׳ פעמים).

אחר דגי שחטון כל מקום שספר תורה בעבורו למקרי ביום מפתיחי תרגי השחיטה דגחתין ומשוחרין את הארון והגבי ליה לגבי גם למיחר הבי

Ik ben een muur, mijne borsten als torens; zóó was ik toenmaals in zijne oogen, als ik vrede had gevonden. Eenen wijnberg had Salomo, te Baäl-Hamon, hij gaf dien wijnberg den wachters over, opdat ieder hem, voor zijne vruchten, duizend zilverlingen zoude brengen. Mijn wijnberg ligt voor mijn aangezigt; voor u, ô Salomo! de duizend, en nog tweehonderd voor hen, die deszelfs vrucht bewaken. ô Gij, bewoonster der hoven! metgezellen luisteren naar uwe stem, ô doe mij hooren! Spoed u, ô mijn vriend! aan een hart, of eene jonge gazelle gelijk, over de specerij-gebergten.

ORDE BIJ HET LEZEN DES WETBOEKS.

Wanneer de arke geopend wordt, zegt men:

Als de arke nploog zeide Mozes: Welaan, Eeuwige! dat Uwe vijanden verstrooid worden en Uwe haters voor U vlieden! Want uit Zion komt de leer, het woord des Eeuwigen uit Jerusalem.

Geloofd zij Hij! die de leer aan Zijn volk Israël heeft gegeven, in Zijne heiligheid!

Bij het uitnemen der wetboeken zegt men:

Eeuwige! Eeuwige! almagtige God! Albarmhartig en algenadig, langmoedig, en van oneindige weldadigheid en trouw, die Zijne weldadigheid tot op duizende geslachten bewaart, die misdaad, afval en zonden vergeeft, en [de bekeerelingen] ongestraft laat!

Heer der wereld! vervul den wensch mijns harten ten goede, bewillig mijne begeerte, verhoor mijne bede, en verleen mij, N zoon van N Uwe dienstmaagd. (en mijner vrouw, mijnen zonen en mijner dochteren) de verdiensten, Uwen wil met opregten harte te vervullen; bevrijd mij van booze neigingen, laat Uwe leer ons aandeel zijn. Verleen ons verdiensten, opdat Uwe heerlijkheid op ons ruste; doe over ons stralen den geest der wijsheid en des oordeels, opdat aan ons vervuld worde gene toezegging: »en op hem »zal rusten de geest des Eeuwigen, de geest der wijsheid en des oordeels, »de geest des raads en der sterkte, de geest der kennis en der godsvrucht.« Zoo zij het ook welbehagelijk voor U, Eeuwige onze God en de God onzer vaderen! ons de verdiensten te verleenen om daden uit te oefenen; welbehagelijk in Uwe oogen, en voor U te wandelen op de wegen der regtvaardigen. Heilig ons door Uwe heiligheid, opdat wij door onze verdiensten des gelukzaligen en langen levens, het leven der toekomstige wereld, mogen deelachtig worden. Hoed ons voor booze handelingen, voor noodlottige toevallen, die zoo vaak de aarde treffen. Die op God vertrouwt, dien omgeeft genade. Amen!

Mogen de redenen mijns monds en de gedachten mijns harten U welbehagelijk zijn, U Eeuwige! mijne Rots en mijn Verlosser.

ô Dat mijn gebed tot U opstijge, Eeuwige! in een tijdstip van genade, God! verhoor mij, naar Uwe eindelooze goedertierenheid, met Uwe ware hulpe.

Ge-

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא בְּרִיךְ כְּתָרֵךְ וְאַתְרֵךְ ׀ יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ
יִשְׂרָאֵל לְעָלַם ׀ וּפוּרְקַן יְמִינָךְ אַחֲוֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ
וּלְאַמְטוּיֵי לָנָא מְטוּב נְהוֹרָךְ וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין יְהֵא רַעֲוָא
קֳדָמָךְ דְּתוֹרֵךְ לָן חַיִּין כְּטִיבוּתָא ׀ וְלֶהֱוֹא אֲנָא פְּקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא ׀
לְמִרְחַם עָלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיָת כָּל־דִּי לִי וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל ׀ אַנְתְּ
הוּא זָן לְכֹלָּא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא ׀ אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא ׀ אַנְתְּ הוּא
דְּשַׁלִּיט עַל מַלְכַיָּא וּמַלְכוּתָא דִּילָךְ הִיא ׀ אֲנָא עַבְדָּא דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא דְּסָגִידְנָא קֳמֵהּ וּמְקַמָּא דְּיִקָר אוֹרַיְתֵהּ בְּכָל־עִדָּן וְעִדָּן ׀
לָא עַל אֱנָשׁ רְחִיצְנָא ׀ וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין סְמִיכְנָא ׀ אֶלָּא בֶּאֱלָהָא
דְּשְׁמַיָּא ׀ דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט ׀ וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט ׀ וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט ׀
וּמְסַגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט ׀ בֵּהּ אֲנָא רָחִיץ ׀ וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא
יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר תּוּשְׁבְּחָן ׀ יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבִּי בְּאוֹרַיְתָא
וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דִּלְבִּי ׀ וְלִבָּא דְּכָל־עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל ׀ לְטַב וּלְחַיִּין וּלְשָׁלֵם ׃

המעלין מים נוטלו בידו ימין ומקנחו בשתי ידיו ומחזירו לימין ומוסיף למטי הסיכל ואומר בקול רם

גַּדְּלוּ לַיְיָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו ׃

מגביה הספר ביד שמאלו ואומר עמו תוך ישיבו למגדל מקורין סס , ובשיסתו תומרים

לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ ׃ רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא ׃ רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר
קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ ׃

ומנהג על כל אחד לחתוך ולנשק הסיות כשהיא עוברת לפניו , ואם
יהמתן עד גמר יחתוך ויחזיר נשק תחל לא יכשל ויחזק וחי"ב.

עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא ׃ שְׁמוֹ
שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא ׃ בָּעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא
הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא ׃ בִּרְצוֹנוֹ וּכִרְצוֹן יְרֵאָיו וּכְרִצּוֹן כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל ׃
צוּר הָעוֹלָמִים אָדוֹן כָּל־הַבְּרִיּוֹת אֱלוֹהַּ כָּל־הַנְּפָשׁוֹת ׃ הַיּוֹשֵׁב בְּמֶרְחֲבֵי
מָרוֹם הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם ׃ קָרְשָׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת וּקְדֻשָּׁתוֹ עַל
כִּסֵּא הַכָּבוֹד ׃ וּכְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ בָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל־חָי ׃
וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חָדָשׁ בַּכָּתוּב ׃ שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרוֹכֵב
בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו ׃ וְנִרְאָהוּ עַיִן בְּעַיִן בְּשׁוּבוֹ אֶל נָוֵהוּ
בָּכָתוּב ׃ כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְיָ צִיּוֹן ׃ וְנֶאֱמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יְיָ וְרָאוּ
כָל־בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְיָ דִּבֶּר ׃

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֲתָנִים וְיָצִיל
נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרַע מִן הַנְּשׁוּאִים וְיָחוֹן
אוֹתָנוּ לְפְלֵיטַת עוֹלָמִים וּמַלְא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ כְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים ׃

Geloofd zij den naam van den Heer der wereld! Geloofd zij Uwe kroon en Uwe alomtegenwoordigheid. Dat Uw welgevallen in Uw volk Israël eeuwig dure; toon Uwen volke de verlossing door Uwe regterhand, in Uwen heiligen tempel; laat de weldaad van Uw lieht tot ons komen, en neem onze gebeden met barmhartigheid aan. Dat het U welgevallig zij, ons leven in gelukzaligheid te verlengen, dat ik onder de regtvaardigen moge geteld worden, dat Gij U mijner erbarmet, en dat Gij mij, al het mijne, en alles van Uw volk Israël behoedet. Gij zijt het, die alles voedt, alles verzorgt; Gij regeert over alles, Gij beheerscht de koningen, en Ú is het rijk. Ik ben de knecht des Allerheiligsten, geloofd zij Hij, voor wien ik mij nederbuig, gelijk ook te allen tijde, voor de heerlijkheid Zijner leer. Ik vertrouw op geenen mensch, op geenen engel steun ik; alleen op den God des hemels, die de ware God is, wiens leer waar is, wiens profeten waar zijn, en die vele gunst en trouw bewijst. Op Hem vertrouw ik, en ter eere van Zijnen heerlijken, heiligen naam, stem ik lofliederen aan. Dat het U welbehagelijk zij, mijn hart voor Uwe leer te openen, en te vervullen de begeerten mijns harten, en van dat van Uw gansch volk Israël, ten goede, ten leven, en ter gelukzaligheid, Amen.

De voorlezer neemt het wetboek in den arm en zegt:

Verhoogt met mij de grootheid des Eeuwigen, en laat ons te zamen Zijnen naam verheffen!

De gemeente antwoordt:

U, Eeuwige! is de grootheid, de almagt, de heerlijkheid, de zege en de majesteit, want Gij zijt het alles in den hemel en op de aarde; U, Eeuwige! is het koningrijk; en de verhevenheid boven alles, als Opperhoofd. Verheft den Eeuwige onzen God, en werpt u neder voor Zijne voetbank, heilig is Hij! Verheft den Eeuwige, onzen God, en werpt u neder voor den berg Zijner heiligheid, want de Eeuwige, onze God, is heilig.

Boven alles worde verheerlijkt, geheiligd, geprezen, geroemd, verheven en hoogvereerd, de naam van den Koning aller koningen, den Heilige, geloofd zij Hij! In de werelden die Hij geschapen heeft, in deze wereld, en de toekomstige wereld; naar Zijn behagen, naar den wensch Zijner vromen, en naar dien van het gansche huis Israëls. De Schepper aller werelden! de Opperheer aller schepselen! de God aller zielen! Die in de verhevene ruimten Zijn verblijf houdt, in de hemelen der overoude hemelen Zijnen zetel gevestigd heeft! Zijne heiligheid is boven de Chajoth, Zijne heiligheid is boven den troon der heerlijkheid. Laat dan Uw naam, Eeuwige onze God! door ons geheiligd worden, voor de oogen van al wat leeft. Wij zullen Hem eenmaal een nieuw lied zingen, gelijk geschreven is: »Zingt den Almagtigen! roert de snaren voor Zijnen naam! »maakt eene baan voor Hem, die door de hemelruimten rijdt. Zijn naam »is Jah! juicht vrolijk voor Hem!" Eens zien wij Hem duidelijk, als Hij naar Zijne woning terug keert, naar luid der schrift: »Want duidelijk zal »men het zien, als de Eeuwige naar Zion terug keert." Wijders ook: »De »heerlijkheid des Eeuwigen zal zich openbaren, en alle vleesch gezamen»lijk zal het zien, dat de mond des Eeuwigen dit uitgesproken heeft."

De Vader der barmhartigheid zal Zich ontfermen over een volk, dat Hij reeds van der moeder schoot beminde. Hij zal indachtig zijn aan het verbond der aartsvaderen, onze zielen tegen noodlottige toevallen beschermen, de booze neiging verwijderen van hen, die Hij sinds hunne kindschheid verzorgde, ons genadig zijn tot eene eeuwige bevrijding, en onze wenschen met den maatstaf van heil en ontferming vervullen!

הש"ץ מניח הספר תורה על הבימה ופותח ואומר

וַיַּעֲזֹר וַיָּנֶן וַיּוֹשַׁע לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ וְנֹאמַר אָמֵן : הַבּוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה בֹּהֵן קְרַב ׳ יַעֲמוֹד פלוני בר פלוני הַכֹּהֵן : בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ : תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ עֵדוּת יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי : פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם : יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם : הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְיָ צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחוֹסִים בּוֹ :

קהל וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיְיָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם :

הש"ץ נותנה ליחזה בשתי ידיו בגילוי התורה עיי משה של מית, וקהל הנוכחה פותח הספר ורואה הפסוק כמנהג להתחיל בו, ויכסן הספר ויאחז בלחם עץ חיים היא למחזיקים בה, והוסף סניו לפי שמחל ומתנך בקול

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ :

והעם עונים בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

וחוזר המנהג בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה :

כשמתחיל הקורא לקרות בתורה יסיר ידו השמאלית מהספר ויאחוז בידיו לנהוג חזקות בספר כל זמן הקריאה, וגם הוא יקרא בלחש עם הקורא מלה במלה. ואחר הקריאה גולל ומנהג

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ ׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה :

נוסחין נפיק דנרכות, ושוגגי ס' יכלו, זה התניח סית כסכיל פתוחה ויוצא, תנל נין נגרל לעברל מותר לנחת עיי דוחק וחוזם, תנל נללו הכי לין לנחת.

שמות לג בשבת חול המועד קורין ראות אתה אמור נפ' כי תשא ומתחלק לג' גבורי.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה רְאֵה אַתָּה אֹמֵר אֵלַי הַעַל אֶת־הָעָם הַזֶּה וְאַתָּה לֹא הוֹדַעְתַּנִי אֵת אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח עִמִּי וְאַתָּה אָמַרְתָּ יְדַעְתִּיךָ בְשֵׁם וְגַם־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינָי : וְעַתָּה אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הוֹדִעֵנִי נָא אֶת־דְּרָכֶךָ וְאֵדָעֲךָ לְמַעַן אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ וּרְאֵה כִּי עַמְּךָ הַגּוֹי הַזֶּה : וַיֹּאמֶר פָּנַי יֵלֵכוּ וְהֵנַחְתִּי לָךְ : וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם־אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים אַל־תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה : וּבַמֶּה ׳ יִוָּדַע אֵפוֹא כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ הֲלוֹא בְּלֶכְתְּךָ עִמָּנוּ וְנִפְלִינוּ אֲנִי וְעַמְּךָ מִכֹּל־הָעָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה גַּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֶעֱשֶׂה כִּי־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינַי וָאֵדָעֲךָ בְּשֵׁם : וַיֹּאמֶר הַרְאֵנִי נָא אֶת־כְּבֹדֶךָ : וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר כָּל־טוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ וְחַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם : ישראל וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לְרְאֹת אֶת־פָּנָי כִּי לֹא־יִרְאַנִי הָאָדָם וָחָי : וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה מָקוֹם אִתִּי וְנִצַּבְתָּ

Na het wetboek op de ter lezing bestemde plaats nedergelegd te hebben, zegt de voorlezer:

Hij helpe, bescherme, en redde allen die op Hem vertrouwen, en hierop zegt: Amen. Gij allen erkent de grootheid onzes Gods, en bewijst eerbied der heilige leer! De Kohen trede toe! Dat zich stelle *de Heer N. zoon van den Heer N.*, de Kohen! Geloofd zij Hij, die de leer aan Zijn volk Israël heeft gegeven, in Zijne heiligheid. De leer des Eeuwigen is volmaakt, zij laaft de ziel; de getuigenis des Eeuwigen getrouw, zij maakt de kortzigtigen wijs. De bevelen des Eeuwigen regtmatig, zij verblijden het hart; het gebod des Eenwigen zuiver, het heldert de oogen op. De Eeuwige verleent Zijnen volke de zege, de Eeuwige zegent Zijn volk met vrede. Des Almagtigen weg is volkomen. het woord des Eenwigen gelouterd, een Schild is Hij voor allen die op Hem vertrouwen.

De gemeente: En gijlieden, die aan den Eeuwige uwen God gehecht bleeft, gij allen zijt heden in het leven!

Hij, die opkomt om de voorlezing aan te hooren, zegt:

Looft den Eenwige, den Lofwaardigen!

De gemeente antwoordt:

Geloofd zij de Eeuwige, de Lofwaardige, immer en eeuwig.

Deze woorden worden door hem herhaald, en hij vervolgt:

Geloofd zijt Gij, E uwige onze God, Koning des heelals! die ons uit alle natiën uitverkoren, en ons Zijne leer gegeven heeft. Gelooft zijt Gij Eeuwige! die de leer gegeven heeft.

Na de lezing zegt hij:

Gelooft zijt Gij, Eeuwige onze God! Koning des heelals! die ons de leer der waarheid gegeven, en het eeuwige leven in ons ingeplant heeft. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de leer gegeven heeft.

En Mozes zeide tot den Eeuwige: zie, Gij zegt tot mij, voer opwaarts dit volk; maar Gij hebt mij niet bekend gemaakt, wien Gij met mij zenden zult: en echter hebt Gij gezegd: Ik heb u daartoe erkend met name; ook hebt gij gunst gevonden in Mijne oogen. En nu, heb Ik waarlijk gunst gevonden in Uwe oogen, ô doe mij dan Uwe wegen kond, opdat Ik U kennen leere, opdat ik bij voortduor gunst vinde in Uwe oogen; zie toch, dat deze natiē Uw volk is. De Eeuwige zeide: Ik zelf zal medegaan, en u zóó gerust stellen. Toen zeide Mozes tot den Eeuwige: Indien Gij zelf niet medegaat, laat ons dan niet optrekken van hier. Waardoor immers zoude het dan bekend worden, dat ik gunst in Uwe oogen gevonden heb, zoo wel Ik als Uw volk? is het niet daardoor dat Gij met ons gaat, en wij dus onderscheiden worden, Ik en Uw volk, van leder volk, dat op den aardbodem is? en de Eeuwige zeide tot Mozes: Ook deze zaak, die gij gesproken hebt, wil Ik doen; gij immers hebt gunst gevonden in Mijne oogen, en Ik heb u erkend met name. Mozes zeide nu: Laat mij Uwe majesteit aanschouwen. Hij zeide: Ik zal voorbij doen trekken voor u al Mijne goedertierenheid, en met den naam des Eenwigen voor u uitroepen, hoe Ik begunstige, dien Ik begonstig, en hoe Ik Mij ontferme, over wien Ik Mij ontferm. Hij zeide verder: Gij kunt Mijn aangezigt niet aanschoowen, want geen mensch zou Mij kunnen zien en blijven leven. De Eeuwige zeide voorts: zie, hier is eene plaats bij Mij, en gij kunt staan

op

עַל־הַצּוּר : וְהָיָה בְּעָבְרִי כְבוֹדִי וְשַׂמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשַׂכֹּתִי כַפִּי עָלֶיךָ
עַד־עָבְרִי : וְהַסִרֹתִי אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ : ד
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל־
הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ : וְהְיֵה
נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ בַבֹּקֶר אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר : וְאִישׁ
לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ אַל־יֵרָא בְּכָל־הָהָר גַּם־הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל־יִרְעוּ אֶל־
מוּל הָהָר הַהוּא : ה וַיִּפְס�ֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה
בַּבֹּקֶר וַיַּעַל אֶל־הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לֻחֹת
אֲבָנִים : וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה : וַיַּעֲבֹר
יְהוָה ׀ עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה ׀ יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד
וֶאֱמֶת : נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד ׀
עֲוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים : וַיְמַהֵר מֹשֶׁה
וַיִּקֹּד אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ : וַיֹּאמֶר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֵלֶךְ־נָא
אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ :
וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל־עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר לֹא־
נִבְרְאוּ בְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־הָעָם אֲשֶׁר־אַתָּה בְקִרְבּוֹ אֶת־
מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי־נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ : ו שְׁמֹר־לְךָ אֵת
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם הִנְנִי גֹרֵשׁ מִפָּנֶיךָ אֶת־הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי
וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי : הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתָּה בָּא עָלֶיהָ פֶּן־יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבֶּךָ : כִּי אֶת־מִזְבְּחֹתָם תִּתֹּצוּן וְאֶת־
מַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּן וְאֶת־אֲשֵׁרָיו תְּכָרֹתוּן : כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחֵר כִּי
יְהוָה קַנָּא שְׁמוֹ אֵל קַנָּא הוּא : פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ וְזָנוּ ׀
אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וְזָבְחוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְקָרָא לְךָ וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחוֹ : וְלָקַחְתָּ
מִבְּנֹתָיו לִבָּנֶיךָ וְזָנוּ בְנֹתָיו אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן וְהִזְנוּ אֶת־בָּנֶיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן :
אֱלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ : ז אֶת־חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים
תֹּאכַל מַצּוֹת אֲשֶׁר צִוִּיתְךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יָצָאתָ
מִמִּצְרָיִם : כָּל־פֶּטֶר רָחֶם לִי וְכָל־מִקְנְךָ תִּזָּכָר פֶּטֶר שׁוֹר וָשֶׂה : וּפֶטֶר
חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ כָּל בְּכוֹר בָּנֶיךָ תִּפְדֶּה וְלֹא־
יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם : שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת בֶּחָרִישׁ
וּבַקָּצִיר תִּשְׁבֹּת : וְחַג שָׁבֻעֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ בִּכּוּרֵי קְצִיר חִטִּים וְחַג הָאָסִף
תְּקוּפַת הַשָּׁנָה : שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי הָאָדֹן ׀
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל : כִּי־אוֹרִישׁ גּוֹיִם מִפָּנֶיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת־גְּבֻלֶךָ
וְלֹא־יַחְמֹד אִישׁ אֶת־אַרְצְךָ בַּעֲלֹתְךָ לֵרָאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁלֹשׁ
פְּעָמִים בַּשָּׁנָה : לֹא־תִשְׁחַט עַל־חָמֵץ דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין לַבֹּקֶר זֶבַח חַג
הַפָּסַח : רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי
בַּחֲלֵב אִמּוֹ :

מניחין ספר תורה שני על גבי הראשון וחותרין חצי קדיש על שניהם , ומגביהין וגוללין ספר תורה בקרוא.

op de rots. Als het dan zijn zal, dat Mijne majesteit vnorbij zal trekken, dan zal Ik u plaatsen in de kloof der rotse, dan zal Ik Mijne hand over u dekken, tot dat Ik zal voorbijgegaan zijn. Wanneer Ik dan Mijne hand zal weggetrokken hebben, dan zult gij Mijne verschijning van achteren nasehouwen; Mijn aangezigt echter kan niet aanschouwd worden. En de Eeuwige zeide tot Mozes: houw u twee steenen tafelen, als de eersten, en Ik zal schrijven, op de tafelen, de woorden die op de eerste tafelen waren, welke gij gebroken hebt. Wees hiermede bereid tegen den morgen; dan zult gij in den morgen den berg Sinaï bestijgen, en Mij daar afwachten op de kruin des bergs. Niemand echter zal met u opstijgen, niemand ook gezien worden op ganseh den berg; ook kleinvee en rundvee zullen niet gezien worden tegen over dezen berg. Toen houwde hij twee steenen tafelen, gelijk de eersten; en Mozes maakte zich in den vroegen morgen op, beklom den berg Sinaï, gelijk de Eeuwige hem bevolen had, en nam in zijne hand de twee steenen tafelen. Nu liet Zich de Eeuwige in eene wolk neder, stelde Zich daar bij hem, en riep uit den naam: Eeuwige! Nu trok de Eeuwige voorbij vnor zijn aangezigt, en riep: Eeuwige! Eeuwige! almagtige God! albarmhartig en algenadig, langmoedig en vao oneindige weldadigheid en trouw, Hij bewaart Zijne weldadigheid tot op duizende geslachten, vergeeft misdaad, afval en zonde, en laat echter niets ongestraft. Hij gedenkt de misdaad der ouders den kindereu en den kleinkinderen, tot in het derde en vierde geslacht. Nu spoedde zich Mozes, boog zich ter aarde, en wierp zich aanbiddend neder. Hij zeide: ô, indien ik gunst in Uwe nogen heb gevonden, Heere! dat dan de Heere in ons midden medega; want dit volk is wel is waar hardnekkig, doch vergeef Gij onze misdaad, onze zonde, en neem ons tot Uw eigendom aan. Hij zeide: zie, Ik maak een verbond; ten aanzien van Uw geheel volk zal Ik wonderen doen, hoedanige nog niet verrigt zijn op ganseh de aarde en onder alle natiën; opdat het erkenne, dit volk in wiens midden gij u bevindt, het werk des Eeuwigen, dat vreeselijk is, hetgeen Ik voor u doen zal. Neem tot uw welzijn in acht hetgene Ik u heden gebied: zie, Ik zal voor uw aangezigt uitdrijven den Emoriet, den Kenaäniet, den Chitlet, den Periziet, den Chiviet, en den Jebusiet. Hoed u wel, dat gij geen verbond sluit met den bewoner des lands, tegen hetwelk gij optrekt, op dat hij weiligt niet ten strik in uw midden worde. Maar, wel zult gij hunne altaren omver werpen; hunne standbeelden verbreken en hunne gewijde boschen uitroeijen. Want gij zult u niet aanbiddend nederwerpen voor eene vreemde godheid; want de Eeuwige, — IJveraar is Zijn naam, — een ijverzuchtig God is Hij. Maak dus geen verbond met den bewoner des lands, want als zij dan boeleren met hunne goden, en offers slagten voor hunne goden, dan zou menig een u daartoe roepen, en gij zoudet van zijn offer eten. Gij zoudet ook van zijne doehters voor uwe zonen nemen, en wanneer dan zijne doehters boeleerden met hare goden, dan zouden zij ook doen boeleren uwe zonen, met hare goden. Gij zult u ook geene goden van gegoten werk maken. Het feest der ongezuurde brooden zult gij in acht nemen; zeven dagen zult gij ongezuurde brooden eten, gelijk Ik u geboden heb, ten bepaalden tijde, in de arenmaand; want in de arenmaand zijt gij uitgegaan uit Egypte. Al wat den moedersehoot opent behoort Mij; ja ook al wat uw vee mannelijk zal werpen, de eerstgeborene van eenen os of een lam. Het eerstgeborene van den ezel zult gij lossen door een lam, lust gij het echter niet, dan moet gij het den nek breken; elken eersteling uwer zonen zult gij lossen, en voor Mijn aangezigt zal niemand ledig verschijnen. Zes dagen kunt gij arbeiden, maar op den zevenden dag moet gij rusten; in den ploegtijd en in den oogst moet gij rusten. Het feest der weken zult gij vieren, als het feest der eerstelingen van den tarwen-oogst; en het feest der inzameling, wanneer het jaar zijnen omloop besloit. Driemaal in het jaar zal verschijnen al wat mannelijk onder u is, voor het aangezigt van den Heere, den Eeuwige, den God Israëls. Want ik zal volkeren voor uw aangezigt uitdrijven en uwe grenzen verwijden; en niemand zal lust hebben naar uw land, wanneer gij opgaat om te verschijnen voor den Eeuwige uwen God, drie maien in het jaar. Gij zult ook niet offeren, bij gedeesemd brood, het bloed Mijns Pesach-offers, en niets zal overnachten, tot den morgen, van het offer des oversehrijdings-feest. De eerstelingen van het vroegst-gerijpte uws landes zult gij brengen in het huis van den Eeuwige uwen God; kook geen jong vee in de melk zijner moeder.

En

שקדלו נו , ומוסיפין ספר תורה שני וקורין למפטיר כפרשת פינחס.
במדבר כ"ח

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנָיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם : וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל תַּעֲשׂוּ : עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים : וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם : מִלְבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה : כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ : וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ :

מי שברך . ומנהיגין ונוהגין .
כשמגביהים בספר תורה מניחין עגל הכתוב ותומרים

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל , עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה : עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר : דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם : אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד : יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר :

קדיש קריאת הספרה ואחר שגומר הגולל יתום המפטיר שני נוהגת ואח.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְּדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וְהַצֶּדֶק (מ"ש וְצֶדֶק) :

יחזקאל סימן לח

הֹבֵה אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִה עוֹד זֹאת אִדָּרֵשׁ לְבֵית־יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהֶם אַרְבֶּה אֹתָם כַּצֹּאן אָדָם : כְּצֹאן קָדְשִׁים כְּצֹאן יְרוּשָׁלַם בְּמוֹעֲדֶיהָ כֵּן תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הֶחֳרבוֹת מְלֵאוֹת צֹאן אָדָם וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה : נגוד הקהלות מתחילין כאן הָיְתָה עָלַי יַד־יְהוָה וַיּוֹצִיאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה וַיַּנִּיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת : וְהֶעֱבִירַנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב וְסָבִיב וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עַל־פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יְבֵשׁוֹת מְאֹד : וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הֲתִחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וָאֹמַר אֲדֹנָי יְהוִה אַתָּה יָדָעְתָּ : וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא עַל־הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה : כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה לָעֲצָמוֹת האלה

En, gij zult brengen tot een, door het vuur, te verteren brandoffer voor den Eeuwige, twee varren, jonge runderen, eenen ram, en zeven éénjarige lammeren, zonder lijfsgebrek moeten zij u zijn. En, derzelver spijsoffers, meelbloem aangemengd met olie; drie tienden voor elken var, en twee tienden voor elken ram zult gij bereiden. Telkens een tiende zult gij bereiden voor elk lam, en dit voor alle zeven lammeren. Voorts éénen bok tot zondoffer om verzoening te doen over u. Behalve het morgen brandoffer, dat tot een gedurig brandoffer is, zult gij dezen bereiden. Als deze, zult gij dagelijks, gedurende zeven dagen, bereiden de spijs door het vuur te verteren, als eenen liefelijken reuk ter eere des Eeuwigen; behalve het gedurige brandoffer zal dit bereid worden benevens deszelfs plengoffer. Op den zevenden dag, zal u eene heilige verkondiging zijn, al wat dienstarbeid is, zult gij alsdan niet verrigten.

Na het eindigen der lezing, wordt het wetboek opgeheven en de schrift der gemeente getoond. als dan zegt men:

Dit is de leer die Mozes den kinderen Israëls voorgelegd heeft, op bevel des Eeuwigen door Mozes. Zij is een boom des levens voor hen, die haar vasthouden, en die haar ondersteunen zijn welgelukzalig. Hare wegen zijn wegen van liefelijkheid, al hare paden vreedzaam. Langheid van dagen is in hare regterhand, in hare linkerhand rijkdom en eer. De Eeuwige vond welbehagen, wegens Zijne gereedigheid, Zijne leer groot en heerlijk te maken.

Nadat men het wetboek weder digt gemaakt heeft, wordt een stuk uit de profeten [Haphtara *genoemd*] *gelezen. Hij, die hetzelve voorleest, zegt vooraf:*

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die goede profeten uitverkoren, en behagen geschept heeft aan hunne woorden, welke voorgedragen werden met waarheid. Geloofd zijt Gij Eeuwige! die Zijne leer, Zijnen dienaar Mozes, Zijn volk Israël, en Zijne profeten der waarheid en der deugd uitverkoren heeft!

Zoo spreekt de Heere God: ook hierin zal Ik verbiddelijk zijn voor den huize Israëls, ook dit zal Ik hun doen, Ik zal hen vermeerderen met menschen, als eene kudde. Gelijk geheiligde schapen, gelijk de schapen Jerusalems, op deszelfs bepaalde hoogtijden; zóó vol zullen de verwoeste steden weder van menschen-kudden zijn; en, zij zullen het erkennen, dat Ik ben, de Eeuwige! Op mij was de hand des Eeuwigen, en Hij leidde mij uit, in den geest des Eeuwigen en voerde mij te midden van eene vlakte, die vol gebeente was. Hij deed mij dezelve rondom voorbijgaân, in den omtrek, en ziet, zij waren dáár zeer, zeer menigvuldig, op den bodem der vallei, ja zij waren zeer droog. En, Hij zeide tot mij: ô Menschenzoon! zullen deze gebeenten weder levende worden? en ik zeide: Heere God! Gij alleen weet dit! En, Hij zeide tot mij: Profeteer over deze gebeenten, en zeg tot hen: ô gij dorre gebeenten! verneemt het bevel des Eeuwigen! zóó spreekt de Heere God, tot deze gebeenten;

zie

הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם: וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּידִים
וְהַעֲלֵיתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ
וִחְיִיתֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה: וְנִבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צֻוֵּיתִי וַיְהִי־קוֹל
כְּהִנָּבְאִי וְהִנֵּה־רַעַשׁ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֶצֶם אֶל־עַצְמוֹ:
וָאֶרְאֶה וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר
מִלְמָעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל־הָרוּחַ
הִנָּבֵא בֶן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־הָרוּחַ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה מֵאַרְבַּע
רוּחוֹת בֹּאִי הָרוּחַ וּפְחִי בָּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וְיִחְיוּ: וְהִנַּבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר
צִוָּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיִּחְיוּ וַיַּעַמְדוּ עַל־רַגְלֵיהֶם חַיִל גָּדוֹל
מְאֹד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה תִקְוָתֵנוּ
נִגְזַרְנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה
הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם
עַמִּי וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל: וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה
בְּפִתְחִי אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי:
וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחִיִּיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־אַדְמַתְכֶם וִידַעְתֶּם
כִּי אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם־יְהוָה: נקרא קהלות מוסיפין זה ויהי
דְּבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: וְאַתָּה בֶן־אָדָם קַח־לְךָ עֵץ אֶחָד
וּכְתֹב עָלָיו לִיהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָיו וְלָקַח עֵץ אֶחָד
וּכְתֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָיו: וְקָרַב
אֹתָם אֶחָד אֶל־אֶחָד לְךָ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ לַאֲחָדִים בְּיָדֶךָ:

התפטיר יענך נרכות תחנונות.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק
בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר
וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק: נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא
יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל
הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ
במהרה

zie Ik zal in u geest brengen, gij zult levend worden. Ik zal u aderen geven, zal vleesch over u brengen, zal eenen huid over u trekken; Ik zal geest in u geven, gij zult herleven, en gij zult het erkennen, dat Ik ben, de Eeuwige! Ik profeteerde, gelijk mij bevolen was; en zie, nu werd eene stem gehoord, als ik geprofeteerd had; stormen loeiden, de gebeenten voegden zich zamen, elk been tot zijn been. Ik zag op, en zie daar waren aderen en vleesch op dezelven gegroeid, eenen huid had Hij over dezelven getrokken, maar geest was niet in hen. En Hij zeide tot mij: profeteer tot den geest, profeteer, ô menschenzoon! en zeg tot den geest: zóó spreekt de Heere God; van de vier windstreken kom, ô geest, en blaas in deze verslagenen, opdat zij levend worden! En, ik profeteerde, gelijk mij bevolen was; toen kwam in hen de geest, zij herleefden, zij stonden op hunne voeten, een heer, ontzettend groot. En Hij zeide tot mij: ô menschenzoon! deze gebeenten, gansch het huis Israël zijn zij; zie, ook zij zeggen: verdroogd zijn onze gebeenten, verloren onze hoop, het is met ons uit! Daarom profeteer, en zeg tot hen: zóó spreekt de Heere God; zie, Ik zal uwe graven openen, Ik zal u opbrengen nit uwe graven, ô mijn volk! Ik zal u brengen in het land Israëls. En, gij zult weten, dat Ik de Eeuwige ben; als Ik uwe graven geopend, en u, uit uwe graven, zal opgebragt hebben, ô mijn volk! Dan zal Ik Mijnen geest in u geven, dan zult gij herleven; dan zal Ik u rustig doen wonen in uw land; dan zult gij het erkennen, dat Ik, de Eeuwige, dit gesproken en gedaan heb; spreekt de Eenwige. Het woord des Eeuwigen werd mij, zeggende: gij, ô menschenzoon, neem u eenen staf, en schrijf daarop: voor Jehuda, en voor de kinderen Israëls, zijne metgezellen: en neem nog eenen staf, en schrijf daarop: voor Jozef, de staf Ephrajims en van gansch het huis Israël, zijne metgezellen. Doe dezelve dan toenaderen de een tot den anderen, tot eenen eenigen staf, opdat zij tot eenen staf worden, in uwe hand.

Na de lezing der Haphtara *zegt men:*

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! Schepper aller werelden, Alregtvaardige door alle geslachten heen, waarachtige God! die uitspreekt en volvoert, die verordent en tot stand brengt, wiens woorden alle waar en regtvaardig zijn! Waarachtig zijt Gij, Eeuwige onze God! waarachtig Uwe toezeggingen, en zelfs niet één Uwer woorden zal ooit onvervuld achter blijven; want Gij zijt een waarachtig God en Koning. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Almagtige, die waarachtig is in al Zijne toezeggingen!

Ontferm U over Zion, want zij is het hnis onzes levens; en der ter neder geslagene van geest, ô schenk haar heil,

בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ :
שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד
מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל כִּסְאוֹ לֹא יֵשֵׁב
זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ
לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד :
עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים וְעַל יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה
וְעַל יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה
וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת · עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים
לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד ·
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :

יְקוּם פֻּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי
וְסַיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא וּבְרִיוּת גּוּפָא וְנְהוֹרָא מַעֲלָיָא : זַרְעָא חַיָּא
וְקַיָּמָא · זַרְעָא דִּי לָא יִפְסוֹק וְדִי לָא יִבְטוֹל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא :
לְמָרָנָן וְרַבָּנָן חֲבוּרְתָא קַדִּישְׁתָא · דִּי בְאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל וְדִי בְבָבֶל ·
לְרֵישֵׁי בַלָּה וּלְרֵישֵׁי גָלוּתָא וּלְרֵישֵׁי מְתִיבְתָא וּלְדַיָּנֵי דִּי בָּבָא : לְכָל־
תַּלְמִידֵהוֹן וּלְכָל־תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן וּלְכָל־מָן דְּעָסְקִין בְּאוֹרַיְיתָא · מַלְכָּא
דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יָתְהוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיהוֹן וְיִסְגֵּא יוֹמֵיהוֹן וְיִתֵּן אַרְכָּה לְשַׁנֵּיהוֹן ·
וְיִתְפָּרְקוּן וְיִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל־עָקָא וּמִן כָּל־מַרְעִין בִּישִׁין מָרָן דִּי בִשְׁמַיָּא
יְהֵא בְּסַעְדְּהוֹן כָּל־זְמַן וְעִדָּן וְנֹאמַר אָמֵן :

המתפלל ביחידות אין לומר יקום פורקן זה עד מי שברך.

יְקוּם פֻּרְקָן מִן שְׁמַיָּא חִנָּא וְחִסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחַיֵּי אֲרִיכֵי וּמְזוֹנֵי רְוִיחֵי
וְסַיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא וּבְרִיוּת גּוּפָא וּנְהוֹרָא מַעֲלָיָא : זַרְעָא חַיָּא
וְקַיָּמָא · זַרְעָא דִּי לָא יִפְסוֹק וְדִי לָא יִבְטוֹל מִפִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא · לְכָל־
קְהָלָא קַדִּישָׁא הָדֵין · רַבְרְבַיָּא עִם זְרֵעַיָּא · טַפְלָא וּנְשַׁיָּא מַלְבָּא
דְעָלְמָא יְבָרֵךְ יָתְכוֹן יַפִּישׁ חַיֵּיכוֹן וְיִסְגֵּא יוֹמֵיכוֹן וְיִתֵּן אַרְכָּה לְשַׁנֵּיכוֹן ·
וְיִתְפָּרְקוּן וְתִשְׁתֵּזְבוּן מִן כָּל־עָקָא וּמִן כָּל־מַרְעִין בִּישִׁין · מָרָן דִּי
בִשְׁמַיָּא יְהֵא בְסַעֲדְכוֹן · כָּל־זְמַן וְעִדָּן · וְנֹאמַר אָמֵן :

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הוּא יְבָרֵךְ אֶת־כָּל־הַקָּהָל
הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה · עִם כָּל־קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ · הֵם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם
וּבְנוֹתֵיהֶם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם · וּמִי שֶׁמִּתְחַדְּשִׁים בְּתֵי כְנֵסִיּוֹת לִתְפִלָּה ·
וּמִי שֶׁבָּאִים בְּתוֹכָם לְהִתְפַּלֵּל וּמִי שֶׁנּוֹתְנִים נֵר לַמָּאוֹר וְיַיִן לְקִדּוּשׁ
וּלְהַבְדָּלָה · וּפַת לְאוֹרְחִים וּצְדָקָה לָעֲנִיִּים וְכָל־מִי שֶׁעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי
צִבּוּר בֶּאֱמוּנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יְשַׁלֵּם שְׂכָרָם וְיָסִיר מֵהֶם כָּל־מַחֲלָה
וְיִרְפָּא לְכָל־גּוּפָם וְיִסְלַח לְכָל־עֲוֹנָם וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה
יְדֵיהֶם עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם וְנֹאמַר אָמֵן :

הנותן

spoedig in onze dagen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zion verblijdt door hare kinderen.

Verblijd ons, Eeuwige onze God! door Uwen dienaar Elia, den profeet, en door het rijk des huizes van David, Uwen gezalfde, dat hij spoedig kome en ons hart verheuge. Op zijnen troon zal zich geen vreemde zetten, en geene anderen zullen zijner heerlijkheid meer deelachtig worden, want bij Uwen heiligen naam hebt Gij hem toegezworen, dat zijn licht nimmermeer uitdooven zal. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Schild van David.

Voor de leer, voor de eeredienst, voor de profeten, en voor dezen Sabbath, en dezen feestdag der ongezuurde brooden, dien Gij ons, Eeuwige onze God! tot heiliging en rust, tot eer en roem gegeven hebt. Voor dit alles danken wij U, Eeuwige onze God! en loven U. Uw naam worde geloofd door den mond van al wat leeft, bestendig, in alle eeuwigheid. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die den Sabbath, Israël en de hoogtijden heiligt.

Als de eerste feestdag op Sabbath valt, zegt men:

Van den hemel worde verleend verlossing, gunst, genade, barmhartigheid, lang leven, ruime middelen van bestaan, hemelsche bijstand, ligchamelijke gezondheid, verhevene verlichting, levende en duurzame nakomelingschap, die niet ophoudt en niet verhinderd wordt de uitspraken der leer na te volgen; aan onze leeraars en geleerden, de heilige vereenigingen die in het land Israëls en in Babylonië zijn; aan de leeraars der hoogste leerscholen, aan de leeraars van gansch Israël, aan de oppersten der scholen, en de regters der steden; aan al hunne leerlingen en aan al de leerlingen hunner leerlingen, en aan allen die de heilige leer beoefenen! De Koning der wereld zegene hen, verlenge hun leven, vermeerdere hunne dagen en verleene verlenging aan hunne jaren! Dat zij verlost en gered worden van allen nood en van alle ongelukkige toevallen! Onze Heer in den hemel zij hun ter zijde, te allen tijde en ure. Laat ons hierop zeggen: Amen.

(*Die alleen bidt, zegt de twee volgende stukken niet.*)

Van den hemel worde verleend verlossing, gunst, genade, barmhartigheid, lang leven, ruime middelen van bestaan, hemelsche bijstand, ligchamelijke gezondheid, verhevene verlichting, levende en duurzame nakomelingschap, die niet ophoudt en niet verhinderd wordt de uitspraken der leer na te volgen, aan deze gansche heilige gemeente, ouden en jongen, kinderen en vrouwen! De Koning der wereld zegene u, verlenge uw leven, vermeerdere uwe dagen en verleene verlenging aan uwe jaren! Dat gij verlost en gered wordt van allen nood en van alle ongelukkige toevallen! Onze Heer in den hemel zij u ter zijde, ten allen tijde en ure. Laat ons hierop zeggen: Amen.

Hij, die onze voorouders Abraham, Izak en Jakob gezegend heeft, zegene deze gansche heilige gemeente, benevens alle andere heilige gemeenten; hen, hunne vrouwen, zonen, dochters en alles wat hun toebehoort. Alsmede hen, die bedehuizen stichten ter godsdienstoefening, die er inkomen om te bidden, die lampen verschaffen ter verlichting, en die wijn geven tot de plegtige inzegening en het uitgeleide van den Sabbath en de feestdagen; insgelijks die brood geven aan de arme reizigers en aalmoezen aan de behoeftigen, en allen die de aangelegenheden der gemeente trouw behartigen. De Heilige, geloofd zij Hij, geve hun deo verdienden loon, bevrijde hen van alle ziekten, geneze hun ligchaam volkomen, vergeve al hunne ongeregtigheden, en zende zegen en voorspoed in al hunne bedrijven, met gansch Israël hunne broeders. Laat ons hierop zeggen: Amen.

Hij

תפלה למלך ולשרה יד"ה.

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לַמְּלָכִים וּמֶמְשָׁלָה לַנְּסִיכִים מַלְכוּתוֹ מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים הַפּוֹצֶה אֶת־דָּוִד עַבְדּוֹ מֵחֶרֶב רָעָה׃ הַנּוֹתֵן בַּיָּם דֶּרֶךְ וּבְמַיִם עַזִּים נְתִיבָה׃ הוּא יִבָּרֵךְ וְיִשְׁמוֹר וְיִנְצוֹר וְיַעֲזוֹר וְיָרוֹם וְיַגְדֵּל וְיִנַּשֵּׂא לְמַעְלָה אֶת־אֲדוֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ

וְלֶחֶם הַשֵּׁנִי יָרוּם הוֹרוֹ, וְאֶת־גְּבִרְתֵּנוּ הַמַּלְכָּה, וְאֶת־בְּנוֹ יוֹרֵשׁ עָצֶר הַמְּלוּכָה עִם שְׁאָר יוֹצְאֵי חֲלָצָיו וְצֶאֱצָאֵיהֶם וְכָל־בֵּית הַמַּלְכוּת יָרוּם הוֹדָם.

מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יְחַיֵּהוּ וְיִשְׁמְרֵהוּ וּמִכָּל־צָרָה וְנֶגַע וְנֶזֶק יַצִּילֵהוּ וְיַדְבֵּר עַמִּים תַּחַת רַגְלָיו וַיָּפֵל שׁוֹנְאָיו לְפָנָיו וּבְכָל־אֲשֶׁר יִפְנֶה יַצְלִיחַ׃ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים בְּרַחֲמָיו יִתֵּן בִּלְבּוֹ וּבְלֵב כָּל־יוֹעָצָיו וְשָׂרָיו רַחֲמָנוּת לַעֲשׂוֹת טוֹבָה עִמָּנוּ וְעִם כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ בְּיָמָיו וּבְיָמֵינוּ תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן׃

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶלָה׃
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו׃

קמ״ה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר׃ דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ׃ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה׃ וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה׃ זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ׃ חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד׃ טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל־מַעֲשָׂיו׃ יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה׃ כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ׃ לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃ מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר׃ סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים׃ עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃ פּוֹתֵחַ

Gebed voor den Koning en de overheid.

Hij, die den koningen hulp, den gezalfden heerschappij verleent, wiens rijk het rijk aller werelden is, die Zijnen knecht David van het moordend zwaard gered heeft, die in de zee eenen weg, in geweldige wateren een pad baant; die zegene, behoede, beware, helpe, verheffe, vergroote en verhooge in aanzien onzen Heer den Koning:

Zijne Majesteit Willem den tweeden, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje Nassau, Groothertog van Luxemburg! Hoogverheven blijve Zijne heerlijkheid! Hare Majesteit de Koningin; Zijne Koninklijke Hoogheid den Kroonprins der Nederlanden, Prins van Oranje, en het gansche Koninklijke Huis! Hoogverheven blijve deszelfs heerlijkheid!

De Koning aller koningen behoude met Zijne albarmhartigheid Hem in het leven, en behoede Hem; Hij bescherme Hem tegen allen nood, alle verdriet en schade. Hij onderwerpe volkeren aan Zijne heerschappij, doe Zijne vijanden voor Hem vallen, en Hem alom waar Hij Zich wendt gelukkig zijn. De Koning aller koningen wekke, met Zijne albarmhartigheid, in deszelfs hart, als ook in dat van al deszelfs Raadsheeren en Vorsten, het medelijden op, om ons en gansch Israël wel te doen. Laat in Zijne en in onze dagen Jehuda geholpen worden, en Israël rustig wonen! Dat de Verlosser te Zion kome! dat dit Gode welbehagelijk zij! laat ons hierop zeggen: Amen.

Heil den bewoners Uws tempels, zij prijzen U onophoudelijk, Sela!

Heil den volke, wien het zoo gaat, heil den volke, wiens God de Eeuwige is.

Loflied Davids. U zal ik verheffen, mijn God, ô Koning! Uwen naam in alle eeuwigheid prijzen. Dagelijks prijs ik U, en loof Uwen naam eeuwiglijk. Groot is de Eeuwige en hoog geroemd, ondoorvorschbaar Zijne grootheid. Het eene geslacht roemt aan het andere Uwe werken, zij verkondigen Uw alvermogen. De heerlijkheid van den roem Uwer majesteit, Uwe wonderdaden wil ik zingen. Alles spreekt van het ontzaggelijke Uwer almagt, ook ik wil Uwe heerlijkheid verkondigen. Alles zingt een gedenkteeken Uwer eindelooze goedertierenheid, prijst vrolijk Uwe geregtigheid. Algenadig, albarmhartig is de Eeuwige, langmoedig, en groot van goedertierenheid! Weldadig is de Eeuwige voor allen, Zijne barmhartigheid strekt zich over al Zijne gewrochten uit. Eeuwige! U danken al Uwe werken, U loven Uwe vromen. Zij bezingen de majesteit Uws koningrijks, en onderhouden zich over Uw alvermogen. Om den stervelingen Zijne almagt te verkondigen, de majesteit en heerlijkheid Zijns rijks. Uw rijk is het rijk aller eeuwigheden, Uwe heerschappij duurt door alle geslachten voort. De Eeuwige schraagt alle wankelenden, en rigt de gekromden op. Aller oogen zijn op U gevestigd, en Gij geeft hun spijs te regter tijd. Gij opent

Uwe

אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן : צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד
בְּכָל־מַעֲשָׂיו : קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת:
רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם : שׁוֹמֵר יְיָ
אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד : תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר
פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ
יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ :

כשחזירין ספר תורה מן הבימה לא הכיעל חומר הבין

יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ

והקהל שנים

הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם : וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה
לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ :

צ"ע שחל בחול

כט לְדָוִד מִזְמוֹר לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ
תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ : כִּי הוּא
עַל יַמִּים יְסָדָהּ וְעַל נְהָרוֹת יְכוֹנְנָהּ :
מִי יַעֲלֶה בְהַר יְיָ וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם
קָדְשׁוֹ : נְקִי כַפַּיִם וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר
לֹא נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע
לְמִרְמָה : יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ
וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ : זֶה דּוֹר
דֹּרְשָׁיו מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה :
שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ
פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד :
מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ עִזּוּז וְגִבּוֹר
יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה : שְׂאוּ שְׁעָרִים
רָאשֵׁיכֶם וְשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד : מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ
הַכָּבוֹד יְיָ צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ
הַכָּבוֹד סֶלָה :

שבת

כח כְּמִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיְיָ בְּנֵי אֵלִים
הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז : הָבוּ
לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ
בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ : קוֹל יְיָ עַל
הַמָּיִם אֵל הַכָּבוֹד הִרְעִים יְיָ עַל
מַיִם רַבִּים : קוֹל יְיָ בַּכֹּחַ קוֹל יְיָ
בֶּהָדָר : קוֹל יְיָ שֹׁבֵר אֲרָזִים
וַיְשַׁבֵּר יְיָ אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן :
וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן
כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים : קוֹל יְיָ חֹצֵב
לַהֲבוֹת אֵשׁ : קוֹל יְיָ יָחִיל
מִדְבָּר יָחִיל יְיָ מִדְבַּר קָדֵשׁ : קוֹל
יְיָ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת
וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד : יְיָ
לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְיָ מֶלֶךְ לְעוֹלָם :
יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־
עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם :

כשחזירין הספר תוך הכיעל הזמירים

וּבְנֻחוֹ יֹאמַר שׁוּבָה יְיָ רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל : קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ
אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ : כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ : בַּעֲבוּר
דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ : כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל
תַּעֲזֹבוּ : עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר : דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי
נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם : הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם :

תפלת טוסף , אין כאלהינו , עלינו . (תמץ בשניטי של פסח).

Uwe hand, en verzadigt al wat leeft, met genade. De Eeuwige is regtvaardig in al Zijne wegen, goedertieren in al Zijne handelingen. De Eeuwige is nabij aan allen, die Hem aanroepen, aan allen, die Hem met opregtheid aanroepen. Den wensch van hen, die Hem vreezen, vervult Hij, verhoort hun geschrei, en verleent hun hulp. De Eeuwige beschermt allen die Hem beminnen, en de goddeloozen verdelgt Hij allen. Mijn mond zal den lof des Eeuwigen zingen, en alle vleesch den naam Zijner heiligheid loven, immer en eeuwig. Wij prijzen Jah, van nu af tot in eeuwigheid. Hallelujah!

De voorlezer neemt het wetboek in den arm en zegt:

Alles love den naam des Eeuwigen, want alleen Zijn naam is hoog verheven.

De gemeente antwoordt:

Zijne majesteit is boven aarde en hemel! Hij heeft den hoorn Zijns volks verhoogd; een lofgezang voor al Zijne vromen, voor Israëls kinderen, het volk dat Hem nabij is. Hallelujah!

Op een' der werkdagen zegt men:

Psalm Davids. Den Eeuwige behoort de aarde en wat haar vervult, de wereld en die daarin wonen. Want Hij heeft haar op zeeën gegrondvest, op stroomen gebouwd. Wie mag den berg des Eeuwigen beklimmen? Wie de plaats Zijner heiligheid betreden? Die rein van handen, en zuiver van hart is; die nooit meineed gedaan, nooit voor bedrog gezworen heeft: die ontvangt zegen van den Eeuwige, regtvaardigen loon van den God zijns heils. Zoo is het geslacht, dat Hem vereert, dat naar Uw aangezigt verlangt. Jakobs geslacht, Selah! Heft op, ô poorten! uwe hoofden, verheft u, gij overoude deuren! dat de Koning der eere binnen trekke! — Wie is die Koning der eere? de Eeuwige, zegerijk, en heldhaftig; de Eeuwige, een Held in den strijd. Heft op, ô poorten! uwe hoofden, verheft u, gij overoude deuren! dat de Koning der eere binnen trekke. Wie is Hij, die Koning der eere? de Eeuwige Zebaoth, die is de Koning der eere, Sela.

Op Sabbath zegt men:

Een Psalm van David. Brengt den Eeuwige, gij zonen der magtigen, brengt den Eeuwige roem en zegepraal! Brengt den Eeuwige den roem Zijns naams! aanbidt den Eeuwige in heilig feestgewaad. De stem des Eeuwigen rolt over vloeden, de God der eere dondert, de Eeuwige, over magtige vloeden. Des Eeuwigen stem met magt! des Eeuwigen stem met majesteit! Des Eeuwigen stem verbrijzelt cederen; Libanons cederen verbrijzelt de Eeuwige. Hij doet hen huppelen als een kalf, Libanon en Sirjon als een jong Reëm. De stem des Eeuwigen werpt vlammenden bliksem. De stem des Eeuwigen doet de woestijn beven, de woestijn van Kades doet de Eeuwige beven. De stem des Eeuwigen doet de schoone hinden opspringen, en ontbladert de wouden, maar in Zijnen tempel zegt alles: Majesteit! De Eeuwige zat bij den zondvloed ten troon, en de Eeuwige zit als Koning in eeuwigheid. De Eeuwige verleent Zijnen volke de zege, de Eeuwige zegent Zijn volk met vrede.

Bij het plaatsen van het wetboek in de ark, zegt men:

En als [de ark] rustte, zeide hij [Mozes]: Rust nu, Eeuwige! onder de tienduizenden der duizenden van Israël. Trek, Eeuwige! naar Uwe rustplaats. Gij en de ark Uwer heerlijkheid. Dat Uwe priesters zich met de deugd bekleeden, dat Uwe vromen vrolijk zingen! Om Uwen knecht David, zoo weiger niet wat Uw gezalfde begeert. Want Ik verschaf u goede leering; verlaat dus Mijne leer niet. Zij is een boom des levens voor hen, die haar vasthouden, die haar onderstennen zijn welgelukzalig. Hare wegen zijn wegen der liefelijkheid, al hare paden vreedzaam. Breng ons, ô Eeuwige! weder tot U, dan zullen wij wederkeeren, vernieuw onze welvaart als van ouds.

סדר תפלת מנחה

קודם שיכנס לבית הכנסת יאמר מעט בעזרת נכה"כ ויאמר

וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ
אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ:

וכו יגך בנחת ויאמר

בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ:

כשיכנס לבית הכנסת יאמר

מַה־טֹּבוּ אָהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל: וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ
אָבֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ: יְיָ
אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה
וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי יְיָ עֹשִׂי: וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת
רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

אֲנִי קָרָאתִיךָ כִּי תַעֲנֵנִי אֵל הַט אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: אֲנִי בְּצֶדֶק
אֶחֱזֶה פָּנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ: וַאֲנִי עָלֶיךָ בָּטַחְתִּי יְיָ
אָמַרְתִּי אֱלֹהַי אָתָּה: שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי בְּשׁוּעִי אֵלֶיךָ בְּנָשְׂאִי יָדַי אֶל
דְּבִיר קָדְשֶׁךָ: יְיָ אֱלֹהַי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי: אֵלֶיךָ יְיָ אֶקְרָא וְאֶל
אֲדֹנָי אֶתְחַנָּן: הָאִירָה פָנֶיךָ עַל עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחַסְדֶּךָ: כִּי לְךָ יְיָ
הוֹחָלְתִּי אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי: שְׁמַע תְּפִלָּתִי יְיָ וְשַׁוְעָתִי הַאֲזִינָה
אֶל דִּמְעָתִי אַל תֶּחֱרַשׁ: שְׁמַע יְיָ וְחָנֵּנִי יְיָ הֱיֵה עוֹזֵר לִי:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית יְיָ נֵלֵךְ: שָׁשׂ אָנֹכִי עַל
אִמְרָתֶךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב: הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי מַלְכִּי וֵאלֹהָי כִּי
אֵלֶיךָ אֶתְפַּלָּל: יְיָ בֹּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי בֹּקֶר אֶעֱרָךְ לְךָ וַאֲצַפֶּה: אֲנִי
קָרָאתִיךָ כִּי תַעֲנֵנִי אֵל הַט אָזְנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: רַגְלִי עָמְדָה בְּמִישׁוֹר
בְּמַקְהֲלִים אֲבָרֵךְ יְיָ:

(יאחז מרשת קדנות, תחת נחריו)

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

קְמָה תְהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח
מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ

ORDE VAN HET NAMIDDAG-GEBED.

Aan den ingang van het Bedehuis vertoeft men een weinig en zegt:

Ik, op Uwe oneindige goedertierenheid vertrouwende, betreed Uw huis, aanbid voor den tempel Uwer heiligheid, met godsvrucht.

Bij het intreden van het Bedehuis zegt men:

Laat ons in den huize Gods, met gevoel van eerbied, optreden.

Na het intreden in het Bedehuis zegt men:

Hoe schoon zijn Uwe tenten, ô Jakob! uwe woningen, ô Israël! En ik, op Uwe oneindige goedertierenheid vertrouwende, betreed Uw huis, aanbid voor den tempel Uwer heiligheid, met godsvrucht. Eeuwige! ik bemin den oord Uwer woning, de plaats van den zetel Uwer heerlijkheid. Ik aanbid en val neder, buig mijne kniën voor den Eeuwige, mijnen Schepper. ô Dat mijn gebed tot U opstijge, Eeuwige! in een tijdstip van genade, God! verhoor mij, naar Uwe eindelooze goedertierenheid, met Uwe ware hulpe.

Ik roep U aan, want Gij verhoort mij, ô Almagtige! neig Uw oor naar mij, verneem mijn gebed! Met regtvaardigheid zal ik Uw aangezigt aanschouwen, ontwakend, mij aan Uwe gestalte verzadigen. Ik vertrouw op U, Eeuwige en zeg: Gij zijt mijn God! Verneem de stem mijner smeekingen, als ik tot U schrei, als ik mijne handen ophef naar Uw heilig tempelkoor. Eeuwige, mijn God! Ik schreide tot U, en Gij heeldet mij. U, Eeuwige! roep ik aan, mijnen Heere smeek ik! ô dat Uw aangezigt, Uwen dienaar toelichte; help mij, door Uwe goedertierenheid. Want, op U, Eeuwige! hoop ik, Gij verhoort mij, mijn Heer, mijn God! Hoor mijn gebed, Eeuwige! en mijn geschrei, ô verneem hetzelve, zwijg bij mijne tranen niet. Hoor, Eeuwige, en wees mij genadig, Eeuwige! wees Gij mij een Helper.

Lied Hammaälot van David. Ik verblijd mij, als men mij zegt: »Laat ons naar het huis des Eeuwigen gaan." Ik verheug mij met Uwe toezegging, als iemand die eenen grooten buit vindt. Verneem de klagten mijner weemoedigheid, mijn Koning en mijn God! als ik tot U bid, Eeuwige! mogt Gij mij vroeg hooren; vroeg reeds wendde ik mij tot U, en hoop. Ik roep U aan, want Gij verhoort mij, ô Almagtige! neig Uw oor naar mij, verneem mijn gebed! Mijn voet staat op eene effene baan, in koren loof ik den Eeuwige.

Heil den bewoners Uws tempels, zij prijzen U onophoudelijk, Sela!

Heil den volke, wien het zoo gaat, heil den volke, wiens God de Eeuwige is.

Loflied Davids. U zal ik verheffen, mijn God, ô Koning! Uwen naam in alle eeuwigheid prijzen. Dagelijks prijs ik U, en loof Uwen naam eeuwiglijk. Groot is de Eeuwige en hoog geroemd, ondoorvorschbaar Zijne grootheid. Het eene geslacht roemt aan het andere Uwe werken, zij verkondigen Uw alvermogen. De heerlijkheid van den roem Uwer majesteit, Uwe wonderdaden

אֲשֶׁתְּךָ : וְעֻזּוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה : זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ : חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד : טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו : יוֹדוּךָ יְיָ כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה : כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ : לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ : מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר : סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים : עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ : פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן : צַדִּיק יְיָ בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו : קָרוֹב יְיָ לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת : רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם : שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד : תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ :

חצי קדיש

(כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ :)
נלמ"ד אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה ׀ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן ׀ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ ׀ מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר ׀ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה ׀ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים ׀ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

wil ik zingen. Alles spreekt van het ontzaggelijke Uwer almagt, ook ik wil Uwe heerlijkheid verkondigen. Alles zingt een gedenkteeken Uwer eindelooze goedertierenheid, prijst vrolijk Uwe geregtigheid. Algenadig, albarmhartig is de Eeuwige, langmoedig, en groot van goedertierenheid! Weldadig is de Eeuwige voor allen, Zijne barmhartigheid strekt zich over al Zijne gewrochten uit. Eeuwige! U danken al Uwe werken, U loven Uwe vromen. Zij bezingen de majesteit Uws koningrijks, en onderhouden zich over Uw alvermogen. Om den stervelingen Zijne almagt te verkondigen, de majesteit en heerlijkheid Zijns rijks. Uw rijk is het rijk aller eeuwigheden, Uwe heerschappij duurt door alle geslachten voort. De Eeuwige schraagt alle wankelenden, en rigt de gekromden op. Aller oogen zijn op U gevestigd, en Gij geeft hun spijs te regter tijd. Gij opent Uwe hand, en verzadigt al wat leeft, met genade. De Eeuwige is regtvaardig in al Zijne wegen, goedertieren in al Zijne handelingen. De Eeuwige is nabij aan allen, die Hem aanroepen, aan allen, die Hem met opregtheid aanroepen. Den wensch van hen, die Hem vreezen, vervult Hij, verhoort hun geschrei, en verleent hun hulp. De Eeuwige beschermt allen die Hem beminnen, en de goddeloozen verdelgt Hij alle. Mijn mond zal den lof des Eeuwigen zingen, en alle vleesch den naam Zijner heiligheid loven, immer en eeuwig. Wij prijzen Jah, van nu af tot in eeuwigheid. Hallelujah!

(Wanneer ik den naam des Eeuwigen aanroep, verheerlijkt de grootheid onzes Gods).

Heere! open mijne lippen, en mijn mond verkondige Uwen roem.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige! onze God, en God onzer vaderen! God van Abraham; God Izaks en God van Jakob! de groote, de magtige, en de vreeselijke God! De Hoogstverhevene, die weldadigheid beloont, de Eigenaar des heelals, die de vroomheid der aartsvaderen gedenkt, en liefdevol hunnen naneven eenen verlosser brengt, om Zijns names wil. Koning! Helper, Redder en Beschermer! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Schild van Abraham!

Gij zijt magtig in eeuwigheid, ô Heere! Gij bezielt de dooden weder, ô alvermogende Redder! Gij voedt de levenden met genade, wekt de dooden weder op, met eindelooze barmhartigheid, Gij zijt der wankelenden steun, der zieken hulp, slaakt de banden van hen, die in kluisters smachten, en vervult met onwrikbre trouw Uwe toezegging aan hen, die in den schoot der aarde sluimeren. Wie is U gelijk, Heer der almagt! Wie evenaart U, ô Koning! welke doodt en doet herleven, en heil ontspruiten laat. Uwer toezegginge getrouw, bezielt Gij eenmaal ook de dooden weder. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de dooden weder bezielt.

Hei-

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

קדושה לש"ץ בחזרת התפלה.

נְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר׃ ק"ח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃ ח' לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ׃ ק"ח בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃ ח' וּבִדְבָרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר׃ ק"ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

ח' לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה׃ חָנֵנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת׃

הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה׃ שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה׃

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ׃

רְאֵה בְעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי גוֹאֵל חָזָק אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל׃

רְפָאֵנוּ יְיָ וְנֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתֵנוּ אָתָּה וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל־מַכּוֹתֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃

בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה וְתֵן בְּרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וּבָרֵךְ שְׁנָתֵנוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים׃

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ יָחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃

השיבה

Heilig zijt Gij! Uw naam is heilig! en de heiligen loven dagelijks U, Sela! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! de Almagtige, de Heilige!

Bij de herhaling des gebeds door den voorlezer.

Wij willen Uwen naam op de wereld heiligen, even als hij in des hemels hoogte geheiligd wordt, naar luid der beschrijving Uws profeets: »En de een riep den anderen toe, en zeide: »Heilig, heilig, heilig is de Eeuwige Zebaoth, »gansch de aarde, van Zijne majesteit, vol." Aan de tegenoverstaande reijen roepen zij toe: »Ge»loofd!" Geloofd zij de majesteit des Eeuwigen van uit hare plaats! En, in de lofzangen Uws heiligen (Davids) luidt het als volgt: De Eeuwige regeert in eeuwigheid, uw God, Zion! door alle tijdperken heen, Hallelujah!

Door alle geslachten heen, zullen wij Uwe grootheid verkondigen; eeuwig en immer Uwe heiligheid verheerlijken, en Uw lof, ô onze God! zal uit onzen mond alet wijken, in alle eeuwigheid; want Gij, Almagtige! zijt een groot, een heilig Koning. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! de Almagtige, de Heilige!

Gij begunstigt den mensch met kennis, en deelt den sterveling oordeel mede. ô Begunstig ons dan ook met Uwe kennis, oordeel en wijsheid! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Bedeeler der kennis.

Doe ons terugkeeren, ô Vader! tot Uwe leer, voer ons weder Uwer dienste nader, ô Koning! en geef ons, door opregte boete, aan Uzelven terug! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die welbehagen in boete heeft.

Verschoon ons, ô onze Vader! indien wij gezondigd, vergeef ô Koning! indien wij misdadig gehandeld hebben. Gij zijt toch een vergevend en verschoonend God! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! oneindig Genadige! die zoo vaak vergeeft.

ô, Zie op onze ellende neder! strijd Gij onzen strijd, en verlos ons spoedig om Uws names wil. Gij toch zijt de magtige Redder! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! de Verlosser Israëls.

Geneez Gij ons, ô God! dan zijn wij genezen, help Gij ons, en wij zijn geholpen! Gij toch zijt onze roem. Doe ons verrijzen volkomene genezing voor al onze wonden, want slechts Gij, almagtige Koning! zijt een trouwe Arts en vol ontferming. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die de zieken Zijns volkes Israël geneest.

Zegen ô Eeuwige, onze God! dit jaar, en al deszels vruchtgadingen, ten welgedijen. Schenk zegen over des aardrijks oppervlakte, verzadig ons, met Uwe weldaden, en zegen dit ons jaar, als een der zegenrijkste jaren. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de jaren zegent.

Blaas op den grooten Schophar ter onzer bevrijding, verhef de banier ter verzameling onzer verdrevenen, en voer ons vereenigd te zamen van de vier (wind-) hoeken der aarde. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de verstootenen van Zijn volk Israël bijeen verzamelt.

Her-

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה וְהָסֵר מִמֶּנּוּ יָגוֹן
וַאֲנָחָה וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים
וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט׃
וְלַמַּלְשִׁינִים אַל תְּהִי תִקְוָה וְכָל־עוֹשֵׁי רִשְׁעָה כְּרֶגַע יאבֵדוּ
וְכָלָּם מְהֵרָה יִכָּרְתוּ וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר
וְתַמְגֵּר וְתַכְנִיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹבֵר אוֹיְבִים
וּמַכְנִיעַ זֵדִים׃

עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל זִקְנֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל
פְּלֵיטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכֹל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בֶּאֱמֶת וְשִׂים
חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָטָחְנוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה
יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים׃

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בִּנְיַן עוֹלָם
וְכִסֵּא דָוִד מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תָּכִין׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה
יְרוּשָׁלָיִם׃

אֶת־צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה תַצְמִיחַ וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ
כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל־הַיּוֹם׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַצְמִיחַ
קֶרֶן יְשׁוּעָה׃

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים
וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים
אָתָּה׃ וּמִלְּפָנֶיךָ מַלְכֵּנוּ רֵיקָם אַל תְּשִׁיבֵנוּ׃ כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ
תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ
תְּפִלָּה׃

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם׃ וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה
לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן
וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃ יעלה ויבא (התפלה נמצרית)
וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן׃

מודים

Herstel onze regters weder als voormaals, en onze raden gelijk in vroegere tijden; en weer van ons af den kommer en harteleed. Bestuur Gij alleen ons, ô Eeuwige! met genade en barmhartigheid, en spreek ons vrij van schuld bij het geregt. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, Koning! die billijkheid en regt bemint.

ô, Dat den lasteraars geene hoop geworde, alle onheilstichters als in eenen oogenblik heenzinken en gezamenlijk spoedig verdelgd worden; ô verlam den trots der moedwilligen, verbrijzel en bedwing denzelven, opdat zij verootmoedigd worden, spoedig, in onze dagen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die vijanden verplettert en dwingelanden verootmoedigt.

Over alle regtvaardigen en vromen, over de oudsten Uws volkes, des stamhuizes Israëls, over het overblijfsel van deszelfs schriftgeleerden, over iederen regtvaardigen vreemdeling, even als over ons allen, worde, ô Eeuwige onze God! Uwe ontferming opgewekt! ô, Schenk ruime belooning aan allen die met opregtheid op Uwen naam vertrouwen; ons valle steeds hetzelfde als hun ten deel, en zeker wij zullen niet beschaamd worden; daar wij op U vertrouwen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! der vromen Steun en Toeverlaat.

Naar Jerusalem Uwe stad, zult Gij eenmaal vol ontferming terugkeeren en daar Uwen zetel vestigen, Uwer toezegging overeenkomstig; ô herbouw dezelve weldra, in onze dagen, tot een eenwigdurend gebouw, en bevestig in dezelve spoedig Davids zetel! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Herbouwer van Jerusalem.

De spruit Uws knechtes Davids, ô laat haar weldra welig tieren, en verhef zijnen hoorn, door Uw heil; want op Uw heil hopen wij dagelijks. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die den hoorn des heils ophloeijen laat.

Verneem onze stem, ô Eenwige, onze God! verschoon, en ontferm U onzer, en neem met barmhartigheid en welbehagen ons gebed aan; Gij toch zijt de almagtige Verhoorder van gebeden en smeekingen. Laat ons dan ook, ô onze Koning! niet onverhoord van U terugkeeren; want Gij verhoort de gebeden van Uw volk Israël met barmhartigheid. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Verhoorder des gebeds.

Betoon, ô Eeuwige, onze God! Uw welbehagen aan Uw volk Israël en deszelfs gebeden, en voer de offerdienst weder terug in het koor Uws tempels: Israëls offers en deszelfs gebeden, neem dezelven in liefde en welbehagen aan, en ô, mogt U de dienst van Uw volk Israël steeds welbehagelijk zijn! Mogten onze oogen het zien, Uw terugkeeren naar Zion, vol ontferming! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die den zetel Zijner majesteit eenmaal weder naar Zion terug voert.

Wij

מודים אנחנו לך שאתה הוא
יי אלהינו ואלהי אבותינו
לעולם ועד · צור חיינו מגן
ישענו אתה הוא לדור ודור ·
נודה לך ונספר תהלתך ·
על חיינו המסורים בידך ועל
נשמותינו הפקודות לך ועל
נסיך שבכל־יום עמנו ועל
נפלאותיך וטובותיך שבכל־עת ערב ובקר וצהרים הטוב כי
לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך מעולם
קוינו לך :

ועל כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד לעולם ועד ·
וכל החיים יודוך סלה ויהללו את־שמך באמת האל
ישענו ועזרתנו סלה · ברוך אתה יי הטוב שמך ולך
נאה להודות :

שלום רב על ישראל עמך תשים לעולם כי אתה הוא מלך
אדון לכל־השלום וטוב בעיניך לברך את־עמך ישראל
בכל־עת ובכל־שעה בשלומך · ברוך אתה יי המברך את־
עמו ישראל בשלום :

אלהי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה ולמקללי נפשי תדום
ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך ובמצותיך תרדוף
נפשי וכל החושבים עלי רעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם · עשה
למען שמך עשה למען ימינך עשה למען קדשתך עשה למען תורתך
למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך וענני : יהיו לרצון אמרי פי והגיון
לבי לפניך יי צורי וגואלי : עשה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו
ועל כל־ישראל ואמרו אמן :

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית
המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך : ושם
נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמניות : וערבה ליי
מנחת יהודה וירושלם כימי עולם וכשנים קדמניות :

השי"ן הזוד התפלה בקול.

מודים דרבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי
אלהינו ואלהי אבותינו אלהי
כל־בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות
והודאות לשמך הגדול והקדוש על
שהחייתנו וקימתנו כן תחיינו
ותקימנו ותאסוף גליותינו לחצרות
קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך
ולעבדך בלבב שלם על שאנחנו
מודים לך · ברוך אל ההודאות :

Wij danken U, dat Gij, Eeuwige! onze God en de God onzer vooronderen in eeuwigheid zijt! De Rots onzes levens, het Schild onzes heils, zijt Gij door alle eeuwen heen; wij danken U, en verkondigen Uwen roem, zoowel over ons leven, dat van Uwe hand alleen afhangt, als over onze zielen, die U toevertrouwd zijn; voor Uwe wonderdaden welke Gij ons dagelijks bewijst, zoo wel als voor Uwe eindelooze weldaden te allen tijde, des avonds, des morgens en des middags. Oneindig Goede! want nog nooit heeft zij opgehouden Uwe ontferming, Albarmhartige! want nooit eindigt Uwe genade, eeuwig vertrouwen wij op U.

Terwijl de voorlezer het navolgende voordraagt, zegt men:

Wij danken U, dat Gij, Eeuwige! onze God en de God onzer vooronderen zijt, de God van alle vleesch, onze Schepper en die van het heelal bij den aanvang. Lof en danklieder-ren zijn Uwen grooten en heiligen naam gewijd, omdat Gij ons het leven verleend hebt, en hetzelve onderhoudt! Laat ons zoo ook voortaan leven; onderhoud ons, en breng onze ballingen in de voorhoven Uws heiligdoms bijeen, opdat wij Uwe wetten in acht nemen, Uwen wil volbrengen, en U van ganscher harte dienen, voor hetwelk wij U danken. Geloofd zijt Gij, God der lofzeggingen!

En voor dit alles, zij steeds geloofd en hoogverheven Uw naam, ô onze Koning! immer en eeuwig. En al wat leeft zal U danken, zal Uwen naam met opregtheid prijzen, God onzes heils en onzer hulpe, Sela. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Algoede is Uw naam, en aan U alleen betaamt dank.

Volkomenen vrede ô verleen aan Uw volk Israël eeuwigdurend; want Gij toch, ô Koning! zijt de Heer van allen vrede; het behage dus in Uwe oogen Uw volk Israël, ten allen tijde en te elken ure, met Uwen vrede te zegenen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijn volk Israël zegent met vrede.

Mijn God! behoed mijne tong voor booze, mijne lippen voor arglistige redenen, en laat mijne ziel tegen den die mij vloeken gelaten, tegen allen zoo nederig als het stof der aarde zijn. Open mijn hart voor Uwe leer, dat naar Uwe geboden alleen mijne ziel streve, en wie ook booze oogmerken omtrent mij beramen, ô spoedig vernietig hunnen aanslag, verwar hunne ontwerpen, Doe het om Uwen naam, doe het om Uwe regterhand, doe het om Uwe heiligheid, doe het om Uwe leer! Opdat Uwe geliefden gered worden, zoo help mij met Uwe regterhand en verhoor mij. Mogen de redenen mijns monds en de gedachten mijns harten U welbehagelijk zijn. U Eeuwige! mijne Rots en mijn Verlosser. Hij, die onder Zijne hemelkoren vrede sticht, verleene ook over ons en ganscb Israël vrede, en hierop zegt: Amen.

Het zij U welbehagelijk, Eeuwige onze God en God onzer voorvaderen! dat de heilige tempel herbouwd worde, spoedig in onze dagen; en dat Uwe leer ons aandeel zij. Aldaar zullen wij U met eerbied dienen, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid. Dan zal het offer van Juda en Jerusalem den Eeuwige aangenaam zijn, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid.

(*De voorlezer herhaalt het gebed.*)

ערוב תבשילין

ואם חל שביעי של פסח ביום הששי חל להיות לעכות ערוב תבשילין
קודש יום טוב, ומועל הערוב ומצנך

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵרוּב:
בַּהֲדִין עֵרוּבָא יְהֵא שָׁרָא לָנָא לְמֵיפָא וּלְבַשָּׁלָא וּלְאַטְמָנָא
וּלְאַדְלָקָא שְׁרָגָא וּלְמֶעְבַּד כָּל־צָרְכָּנָא מִיּוֹמָא טָבָא
לְשַׁבְּתָא לָנוּ וּלְכָל־הַדָּרִים בָּעִיר הַזֹּאת:

(מי שלינו מנין נשמון הקהל יאמרו בלחש טעון)

קבלת שבת

צה לְכוּ נְרַנְּנָה לַיְיָ נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה
בִּזְמִרוֹת נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל־
אֱלֹהִים: אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מֶחְקְרֵי אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ: אֲשֶׁר לוֹ הַיָּם
וְהוּא עָשָׂהוּ וְיַבֶּשֶׁת יָדָיו יָצָרוּ: בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נִבְרְכָה
לִפְנֵי יְיָ עֹשֵׂנוּ: כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן
יָדוֹ אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ: אַל תַּקְשׁוּ לְבַבְכֶם כִּמְרִיבָה כְּיוֹם
מַסָּה בַּמִּדְבָּר: אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם בְּחָנוּנִי גַּם רָאוּ פָּעֳלִי:
אַרְבָּעִים שָׁנָה אָקוּט בְּדוֹר וָאֹמַר עַם תֹּעֵי לֵבָב הֵם וְהֵם לֹא
יָדְעוּ דְרָכָי: אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי אִם יְבֹאוּן אֶל מְנוּחָתִי:
צו שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ שִׁירוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ: שִׁירוּ לַיְיָ בָּרְכוּ
שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ
בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא
עַל כָּל־אֱלֹהִים: כִּי כָל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיְיָ שָׁמַיִם עָשָׂה:
הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ: הָבוּ לַיְיָ מִשְׁפְּחוֹת
עַמִּים הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ
לְחַצְרוֹתָיו: הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ חִילוּ מִפָּנָיו כָּל־הָאָרֶץ:
אִמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט יָדִין עַמִּים
בְּמֵישָׁרִים: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ:
יַעֲלֹז שָׂדַי וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ אָז יְרַנְּנוּ כָּל־עֲצֵי יָעַר: לִפְנֵי יְיָ כִּי בָא

Wanneer de zevende dag van het Paasch-feest op vrijdag invalt, moet men den dag vooraf den Eroeb aldus zeggen:

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die ons met Zijne geboden geheiligd, en ons het gebod van den Eroeb bevolen heeft.

Door dezen Eroeb zij het ons geoorloofd te bakken, te koken, het eten warm te houden, licht op te steken, en al onze noodwendigheden te verrigten, van den feestdag op den Sabbath, zoo ons als allen Israëliten die in deze stad wonen.

(*Die het Hebreeuwsch niet verstaat, mag het in zijne moedertaal zeggen*).

BIJ HET INTREDEN VAN DEN SABBATH.

Welaan! laat ons den Eeuwige jubelzingen, juichen der Rots, onzen Redder. Laat ons met dankgalm Zijn aangezigt te gemoet treden, met snarenspel Hem vrolijk juichen! Want de Eeuwige is een groot God, een groot Koning over al het godendom. Des aardrijks schatten zijn in Zijne hand; ook der bergen kruinen zijn de Zijnen. Zijn is de zee, Hij schiep ze, en het drooge dat Zijne handen vormden. Laat ons aanbidden, nedervallen en knielen, voor den Eeuwige onzen Schepper. Want Hij is onze God, wij zijn het volk Zijner weide, de kudde Zijner hand, nog heden, indien gij naar Zijne stem luistert. Verstokt uw hart niet gelijk te Meriba, gelijk ten dage van beproeving in de woestijn. Waar Mij uwe vaderen beproefden, Mij toetsten, ofschoon zij ook Mijne daden zagen. Veertig jaren verwierp Ik dit geslacht, en zeide: »het is een volk ver»dwaald van hart, dewijl het Mijne wegen niet erkent." In Mijnen toorn zwoer Ik toen: nimmer zullen zij in Mijne rust ingaan!

Zingt den Eeuwige een nieuw lied, zingt den Eeuwige, gij gansche aarde! Zingt den Eeuwige, looft Zijnen naam, verkondigt dag aan dag Zijn heil. Verhaalt onder de heidenen Zijnen roem, onder alle natiën Zijne wonderen. Want groot is de Eeuwige, en hoog geprezen; vreeselijk is Hij boven al het godendom. Der heidenen goden allen zijn nietige afgoden; de Eeuwige heeft de hemelen gemaakt. Majesteit en praeht is voor Hem, alvermogen en schoonheid in Zijn heiligdom. Brengt den Eeuwige, gij geslachten der heidenen! brengt den Eeuwige roem en zegepraal! Brengt den Eeuwige den roem Zijns naams! draagt gescheuken, en komt in Zijne voorhoven! Aanbidt den Eeuwige in heilig feestgewaad, beeft voor Hem alle wereldbewoners! Zegt onder de heidenen: de Eeuwige is Koning! vast staat de wereld en wankelt niet, Hij rigt de volkeren met regtvaardigheid. Dat de hemelen zich verheugen, dat de aarde vrolijk zij, de zee bruise met hetgeen haar vervult. Beemd en al wat er op is zij opgetogen van blijdschap; dat alle boomen des wouds juichen! Voor den Eeuwige, want Hij komt,

ja

כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בֶּאֱמוּנָתוֹ :
צח יְיָ מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים : עָנָן וַעֲרָפֶל סְבִיבָיו
צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאוֹ : אֵשׁ לְפָנָיו תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט סָבִיב
צָרָיו : הֵאִירוּ בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה וַתָּחֶל הָאָרֶץ : הָרִים כַּדּוֹנַג
נָמַסּוּ מִלִּפְנֵי יְיָ מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ : הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ
וְרָאוּ כָל־הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ : יֵבֹשׁוּ כָל־עֹבְדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים
בָּאֱלִילִים הִשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל־אֱלֹהִים : שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן
וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְיָ : כִּי אַתָּה יְיָ עֶלְיוֹן עַל
כָּל־הָאָרֶץ מְאֹד נַעֲלֵיתָ עַל כָּל־אֱלֹהִים : אֹהֲבֵי יְיָ שִׂנְאוּ רָע
שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יַצִּילֵם : אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק
וּלְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה : שִׂמְחוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ :
צט מִזְמוֹר שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ כִּי נִפְלָאוֹת עָשָׂה הוֹשִׁיעָה־לּוֹ
יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ : הוֹדִיעַ יְיָ יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם
גִּלָּה צִדְקָתוֹ : זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָל־אַפְסֵי
אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ : הָרִיעוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ
וְזַמֵּרוּ : זַמְּרוּ לַיְיָ בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר וְקוֹל זִמְרָה : בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל
שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ יְיָ : יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי
בָהּ : נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ־כָף יַחַד הָרִים יְרַנֵּנוּ : לִפְנֵי יְיָ כִּי בָא לִשְׁפֹּט
הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּמֵישָׁרִים :
צט יְיָ מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תָּנוּט הָאָרֶץ : יְיָ בְּצִיּוֹן
גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל כָּל־הָעַמִּים : יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא
קָדוֹשׁ הוּא : וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אַתָּה כוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים
מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב אַתָּה עָשִׂיתָ : רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא : מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל
בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ קֹרְאִים אֶל יְיָ וְהוּא יַעֲנֵם : בְּעַמּוּד עָנָן יְדַבֵּר
אֲלֵיהֶם שָׁמְרוּ עֵדֹתָיו וְחֹק נָתַן לָמוֹ : יְיָ אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם
אֵל נֹשֵׂא הָיִיתָ לָהֶם וְנֹקֵם עַל עֲלִילוֹתָם : רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ :
צט מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיְיָ בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז : הָבוּ לַיְיָ
כְּבוֹד

ja Hij komt om den aardbol te rigten; Hij rigt het wereldrond met regtvaardigheid, de volkeren met Zijne trouw.

De Eeuwige regeert, vrolijk is de aarde! verheugd zijn de groote eilanden! Wolken en donkerheid zijn rondom Hem, geregtigheid en regt de grondvesten Zijns troons. Vuur treedt voor Hem uit, en zet Zijne vijanden rondom in vlam. Zijne bliksemvuren verlichten de wereld, het aardrijk ziet en beeft. Bergen smelten als was, voor den Eeuwige, voor den Heer der gansche aarde. De hemelen verkondigen Zijne geregtigheid, alle volkeren zien Zijnen luister. Beschaamd staan alle beeldendienaars die zich op nietige afgoden beroemden, alle goden buigen zich voor Hem. Zion hoort het, en verheugt zich; vrolijk zijn de dochteren van Jehuda om Uwe gerigten, ô Eeuwige! Want Gij, Eeuwige! zijt de Allerhoogste in gansch het heelal, ver zijt Gij verheven boven alle goden. Beminnaars des Eeuwigen! haat het kwade; Hij beschermt het leven Zijner vromen, redt hen uit de magt der snooden. Licht gaat op voor den regtvaardigen, vreugde voor de opregten van harte. Verheugt U, regtvaardigen! in den Eeuwige, en dankt Hem met vermelding Zijner heiligheid.

Een Psalm. Zingt den Eeuwige een nieuw lied; want Hij heeft wonderen gedaan, zege verwierf Hem Zijne regterhand, Zijn heilige arm. De Eeuwige heeft Zijn heil bekend gemaakt, voor de oogen der heidenen Zijne geregtigheid geopenbaard. Hij was gedachtig Zijner gunst en trouw aan Israëls huis, toen zagen alle einden der aarde de hulpe onzes Gods. Juicht den Eeuwige, gij gansche aarde! galmt, jubelzingt en roert de snaren! Roert voor den Eeuwige de harpsnaren, ja de harpen allerlei snarenspel. Met trompetten en Schophargeschal juicht voor den Koning, den Eeuwige! Dat de zee bruise met hetgeen er in is, het wereldrond en die er in wonen. Dat de rivieren ruischen als handgeklap, dat de bergen gezamenlijk jubelzingen! Voor den Eeuwige! Want Hij komt, om den aardbol te rigten, Hij rigt het wereldrond met regtvaardigheid, de volkeren met billijkheid.

De Eeuwige regeert, heidenen beven, Hij heeft Zijnen zetel op Cherubim, de aarde waggelt. Groot is de Eeuwige te Zion, verheven is Hij boven alle volkeren. Zij huldigen Uwen naam, (Groote en Vreeselijke! heilig is Hij!) en den roem des Konings. die het regt bemint; Gij hebt de geregtigheid onkrenkbaar gevestigd, regt en billijkheid hebt Gij in Jakob verordend. Verheft den Eeuwige onzen God, aanbidt voor Zijne voetbank, heilig is Hij! Mozes en Aäron onder Zijne priesters, Samuël onder de verkondigers van Zijnen naam; zij riepen den Eeuwige aan, Hij verhoorde hen. Uit de wolkzuil sprak Hij tot hen, Zijne getuigenissen namen zij in acht; de wet die Hij hun gegeven had. Eeuwige, onze God! Gij verhoordet hen, Gij waart hun een vergevend God, tevens een Bestraffer hunner overtredingen. Verheft den Eeuwige onzen God, en werpt u neder voor Zijnen heiligen berg, want de Eeuwige onze God is heilig.

Een Psalm van David. Brengt den Eeuwige, gij zonen der magtigen! brengt den Eeuwige roem en zegepraal! Brengt den Eeuwige

den

כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ : קוֹל יְיָ עַל הַמָּיִם אֵל
הַכָּבוֹד הִרְעִים יְיָ עַל מַיִם רַבִּים : קוֹל יְיָ בַּכֹּחַ קוֹל יְיָ בֶּהָדָר : קוֹל
יְיָ שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְיָ אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן : וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ עֵגֶל
לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים : קוֹל יְיָ חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ : קוֹל
יְיָ יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְיָ מִדְבַּר קָדֵשׁ : קוֹל יְיָ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף
יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד : יְיָ לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְיָ מֶלֶךְ
לְעוֹלָם : יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם :

שלמה הלוי נחמני החרוזות. השי"ץ מתן נגעימה.

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה · פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה :

שָׁמוֹר וְזָכוֹר בְּדִבּוּר אֶחָד · הִשְׁמִיעָנוּ אֵל הַמְיֻחָד · יְיָ אֶחָד
וּשְׁמוֹ אֶחָד · לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת וְלִתְהִלָּה : לכה

לִקְרַאת שַׁבָּת לְכוּ וְנֵלְכָה · כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה · מֵרֹאשׁ
מִקֶּדֶם נְסוּכָה · סוֹף מַעֲשֶׂה בְּמַחֲשָׁבָה תְּחִלָּה : לכה

מִקְדַּשׁ מֶלֶךְ עִיר מְלוּכָה · קוּמִי צְאִי מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה · רַב לָךְ
שֶׁבֶת בְּעֵמֶק הַבָּכָא · וְהוּא יַחְמוֹל עָלַיִךְ חֶמְלָה : לכה

הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי · לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ עַמִּי · עַל־יַד בֶּן
יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי · קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְאָלָהּ : לכה

הָתְעוֹרְרִי הִתְעוֹרְרִי · כִּי בָא אוֹרֵךְ קוּמִי אוֹרִי · עוּרִי עוּרִי שִׁיר
דַּבֵּרִי · כְּבוֹד יְיָ עָלַיִךְ נִגְלָה : לכה

לֹא תֵבְשִׁי וְלֹא תִכָּלְמִי · מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי וּמַה־תֶּהֱמִי · בָּךְ יֶחֱסוּ
עֲנִיֵּי עַמִּי · וְנִבְנְתָה עִיר עַל תִּלָּהּ : לכה

וְהָיוּ לִמְשִׁסָּה שֹׁאסָיִךְ · וְרָחֲקוּ כָּל־מְבַלְּעָיִךְ · יָשִׂישׂ עָלַיִךְ
אֱלֹהָיִךְ · כִּמְשׂוֹשׂ חָתָן עַל כַּלָּה : לכה

יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרוֹצִי · וְאֶת־יְיָ תַּעֲרִיצִי · עַל יַד אִישׁ בֶּן
פַּרְצִי · וְנִשְׂמְחָה וְנָגִילָה : לכה

בּוֹאִי בְשָׁלוֹם עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ · גַּם בְּשִׂמְחָה וּבְצָהֳלָה · תּוֹךְ אֱמוּנֵי
עַם סְגֻלָּה · בּוֹאִי כַלָּה · בּוֹאִי כַלָּה : לכה

צג **מִזְמוֹר** שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת : טוֹב לְהֹדוֹת לַיְיָ וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ
עֶלְיוֹן : לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת :

עלי

den roem Zijns naams! aanbidt den Eeuwige in heilig feestgewaad. De stem des Eeuwigen rolt over vloeden, de God der eere dondert, de Eeuwige, over magtige vloeden. Des Eeuwigen stem met magt, des Eeuwigen stem met majesteit! Des Eeuwigen stem verbrijzelt cederen; Libanons cederen verbrijzelt de Eeuwige. Hij doet hen huppelen als een kalf, Libanon en Sirjon als een jong Reëm. De stem des Eeuwigen werpt vlammenden bliksem. De stem des Eeuwigen doet de woestijn beven, de woestijn van Kades doet de Eeuwige beven. De stem des Eeuwigen doet de schuwe hinden opspringen, en ontbladert de wouden, maar in Zijnen tempel zegt alles: »majesseit!" De Eeuwige zat bij den zondvloed ten troon, en de Eeuwige zit als Koning in eeuwigheid. De Eeuwige verleent Zijnen volke de zege. de Eeuwige zegent Zijn volk met vrede.

Kom mijn vriend! der bruid te gemoet,
laat ons den Sabbath ontvangen.

»*Neem in acht* en *gedenk* [den Sabbathdag]" liet ons de eenige God in éénen galm hooren; de Eeuwige is één, en Zijn naam is de Eenige; tot roem, majesteit en lof. Kom *enz.*

Welaan! laat ons te zamen den Sabbath te gemoet snellen; want hij toch is de oorsprong des zegens; van den eersten aanvang was hij reeds ingesteld; de laatste der schepping, was hij de eerste in het Goddelijk voornemen. Kom *enz.*

Tempel des Kouings! koninklijke stad! maak u op, verrijs uit uwe puinhoopen; reeds al te lang hebt gij in het jammerdal vertoefd, doch Hij [de Eeuwige] zal Zich uwer weder ontfermen. Kom *enz.*

Schud af van u het stof, rigt u op! trek uw feestelijk praalgewaad aan, Mijn volk! Wil, door Jisai's zoon van Bethlechem, mijne ziel harer verlossing doen naderen. Kom *enz.*

Ontwaak, ontwaak! uw glans breekt aan, sta op en verlicht! waak op, waak op! hef aan het lied, de heerlijkheid des Eeuwigen is op u verschenen. Kom *enz.*

Gij zult niet meer beschaamd worden, niet meer blozen; wat zijt gij ter neder gebukt? waarom kermt gij nog? De armen uws volks zullen in u beschermiog vinden, de stad zal weder op hare heuvelen herbouwd worden. Kom *enz.*

Ook uwe roovers zullen ten roof, en al uwe verdervers verwijderd worden; uw God zal Zich met u verblijden, gelijk een bruidegom zich met zijne bruid verblijdt. Kom *enz.*

Regts en links zult gij n uitbreiden, en den Eeuwige eerbiedigen; door den nakomeling van Peretz zullen wij ons verheugen en vrolijk zijn. Kom *enz.*

Kom dan met vrede, gij kroon uws gemaals! kom met vreugde en gejuich, te midden der getrouwen, onder het geliefkoosde volk, kom, ô bruid! kom, ô bruid! Kom *enz.*

Psalmgezang voor den Sabbathdag. Het is liefelijk den Eeuwige te danken, Uwen naam, ô Allerhoogste! te zingen. Des morgens Uwe goedertierenheid, des nachts Uwe trouw te verkondigen.

Bij

עֲלֵי עָשׂוֹר וַעֲלֵי נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ
בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ:
אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת: בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים
כְּמוֹ עֶשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי עַד: וְאַתָּה
מָרוֹם לְעֹלָם יְיָ: כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ
יִתְפָּרְדוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן: וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן:
וַתַּבֵּט עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק
כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ בְּחַצְרוֹת
אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ:
לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ:

יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל
בַּל תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ
נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת מַיִם
רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ: עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד
לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ
וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ

אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא
יִתְבָּרַךְ: וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא
וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

קהל יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:
קהל עֹשֵׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

Bij snarenspel en psalter, door de harp tot denken opgewekt. Want Gij Eeuwige! hebt mij met Uwe werken verblijd, vrolijk bezing ik Uwe gewrochten. Hoe groot zijn Uwe daden, Eeuwige! hoe diep Uwe ontwerpen. De onverstandige merkt het niet, de dwaze ziet dit niet in. Als de snoodaards groenen gelijk het jeugdig kruid, als alle boosdoeners bloeijen, opdat zij voor eeuwig verdelgd worden. Want Gij zijt in eeuwigheid verheven, ô Eeuwige! Zie, Uwe vijanden, Eeuwige! Uwe vijanden komen om, alle boosdoeners stuiven uit een. Maar mijnen hoorn verhoogdet Gij als dien des Reëms, ik ben met versche olie overgoten. Mijn oog ziet neder op mijne benijders, mijne ooren hooren genoeg van de snooden, die zich tegen mij verzetten. De regtvaardige zal als de palmboom groenen, hij zal als een cederboom op Libanon opwassen. Die in het huis des Eeuwigen geplant zijn, zullen bloeijen in de voorhoven onzes Gods. In de grijsheid nog maken zij jonge loten, sap- en lommerrijk blijven zij. Om te verkondigen, dat de Eeuwige mijne Rots regtvaardig, en in Hem niets berispelijks is.

De Eeuwige is Koning, Hij heeft Zich met majesteit gesierd, de Eeuwige heeft Zich met magt bekleed, Zich daarmede omgord; zoo staat de wereld vast, en wankelt nimmer. Uw troon staat vast sedert dien tijd, Gij zelf zijt van eeuwigheid her. De rivieren verheffen, Eeuwige! de rivieren verheffen hare stemmen, de rivieren verheffen hare stuivende golven. Meer dan het geraas der groote vloeden, dan het geweldig gebruis van de baren der zee, is de Eeuwige magtig in Zijne verhevenheid. Uwe getuigenissen zijn onwrikbaar vast, Uws tempels sieraad is heiligheid, Eeuwige! in oneindige reeks van dagen.

Laat zich toch, ô Heere! de grootheid Uwer kracht tonnen, gelijk Gij toegezegd hebt. Gedenk Uwer ontferming, Eeuwige! en Uwer genade, die van eeuwigheid zijn.

Verheerlijkt en geheiligd zij de naam des Hoogverhevenen, in het heelal, dat Hij naar Zijn welbehagen geschapen heeft: dat Hij Zijn rijk doe heerschen, gedurende uwe levensdagen, en die van gansch den huize Israël, spoedig, binnen eenen korten tijd, en hierop zegt:

Amen! De naam des Hoogverhevenen zij geloofd altijd en in alle eeuwigheid.

Geloofd, geprezen, geroemd, verheven, hoogvereerd, verheerlijkt, verhoogd en met eerbied geprezen, zij de naam des Allerheiligsten, geloofd zij Hij. De Hooge boven allen lof, gezang, prijslied en smeeking, welke ooit in de wereld uitgesproken worden, en hierop zegt: Amen.

De naam des Eeuwigen zij geloofd, van nu af tot in eeuwigheid.

Vele hemelsche gelukzaligheid en leven worde over ons en gansch Israël beschikt, en hierop zegt: Amen.

Mijne hulp komt van den Eeuwige, die hemel en aarde gevormd heeft.

Hij, die onder Zijne hemelkoren vrede sticht, verleene ook over ons en gansch Israël vrede, en hierop zegt: Amen.

מעריב ליל שביעי של פסח

נוהגים שהש"ץ מתחיל מכאן ברכו

חזן קהל וחזן

חזן בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ :
קהל וחזן
בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים
בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה
מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים
וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם
בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל
אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לַיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין
יוֹם וּבֵין לַיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ · אֵל חַי וְקַיָּם · תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ
לְעוֹלָם וָעֶד :

חזן יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם
וְיִתְנַשֵּׂא שִׁמוֹ שֶׁל מַלְכֵּי
הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא
רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין
אֱלֹהִים סְלוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ
וְעִלְזוּ לְפָנָיו · וְשִׁמּוֹ מְרוֹמֵם עַל כָּל־
בְּרָכָה וּתְהִלָּה : בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : יְהִי שֵׁם יְיָ
מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

הפיוט הזה מוסד ע"ם א"ב והמסיק בין תות ח' לתות ע' נפיוט אורזה חסדו וכתשלומו חמ לתות ט' והשלים הפיוט , וכל מחתמי הפיוט הזה וכל מחתיו יחתמו על נשון הכתוב במקומי קדם.

אוֹרִי וְיִשְׁעִי עַל הַיָּם נִגְלָה · בְּהַחְשִׁיכוֹ לְצַדִּי וְלִי הֵאִיר
אֲפֵלָה · גְּדֹלַת מַעֲשָׂיו נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים לְהַלָּלָה ·
וְיָדוּ הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר אֶת־הַלָּיְלָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים :

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהַבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים
אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ
וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ
וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה · וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים ·

הָעִיר בְּרִית יְשָׁנִים לְשַׁלֵּם בָּנִים גְּמוּלָם · וַיּוֹצֵא עִמּוֹ
בְּשָׁשׂוֹן בְּאֶבְרָתוֹ נְטָלָם · זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ בִּידִידוּת
לָנָהֳלָם · בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ הוּא גְּאָלָם : בָּרוּךְ אַתָּה
יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד :
נוהגים בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :
וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ : וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ
בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

והיה

De voorlezer:

Looft den Eeuwige, den Lofwaardige.

De gemeente en naderhand de voorlezer:

Geloofd zij de Eeuwige, de Lofwaardige, immer en eeuwig.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die door Zijn woord de avonden schemeren doet, met wijsheid de hemelpoorten opent, met verstand de tijden verandert, de tijdstippen van den dag afwisselt, en de sterren rangschikt in derzelver loop aan het uitspansel, naar Zijn welbehagen; die dag en nacht geschapen heeft, het licht doet wegrollen voor de duisternis, en de duisternis voor het licht. Zoo laat Hij den dag voorbijgaan, voert den nacht aan, en maakt een onderscheid tusschen dag en nacht, Eeuwige Zebaoth is Zijn naam! Hij, de levende, eeuwigdurende en zelfstandige God, regere immer en eeuwig over ons

Terwijl de voorlezer het eerste gedeelte zingt, zegt de gemeente met eene zachte stem:

Geloofd, geprezen, geroemd, verheven en hoogvereerd zij de naam van den Koning aller koningen, den Heilige, geloofd zij Hij! want Hij is de Eerste, Hij is de Laatste, en buiten Hem bestaat geen God. Maakt eene baan voor Hem, die door de hemelruimten rijdt; Zijn naam is Jah, zingt vrolijk voor Hem! Zijn naam is boven allen lof en prijs verheven. Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering immer en eeuwig. De naam des Eeuwigen zij geloofd, van nu af tot in eeuwigheid.

Mijn Licht, mijn Heil (God), bij de schelfzee openbaarde het Zich, toen Hij duisternis verwekte voor mijne vijanden, mij echter den donkeren nacht verlichtte; Zijne groote en wonderlijke daden, zij zijn vreeselijk in lof; ginds toch waren de wolk en de duisternis, dáár verlichtte het den nacht! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de avonden schemeren doet.

Met eenwige liefde hebt Gij Uw volk, het huis Israëls, bemind; leer en geboden, instellingen en regten hebt Gij ons geleerd. Daarom ook, Eeuwige onze God! onderhouden wij ons, bij ons nederliggen en opstaan, met Uwe instellingen, en verheugen ons met de woorden Uwer leer, en met Uwe geboden, eeuwig en altijd. Want zij toch zijn ons leven, de verlenging onzer dagen, en met dezelven houden wij ons dag en nacht bezig. Wil dan ook Uwe liefde ons in eeuwigheid niet ontrekken.

Hij herdacht het verbond, met de in de aarde slnimerenden (aartsvaderen), om aan derzelver kinderen hun loon te vergelden; Hij voerde Zijn volk in vreugdegejuich uit, en droeg hetzelve op Zijne wieken; gedachtig aan Zijne genade, Zijne trouw, leidde Hij liefderijk hetzelve, nadat Hij, door Zijne liefde, Zijne ontferming, hen verlost had! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijn volk Israël bemint.

Hoor Israël! de Eeuwige, onze God, is een eenig, eeuwig Wezen!

Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering, immer en eenwig!

Gij zult den Eenwige uwen God beminnen, met gansch uw hart, gansch uwe ziel, gansch uw vermogen. Deze woorden, die Ik u thans beveel, zullen u steeds in het hart blijven. Gij zult dezelven aan uwe kinderen inscherpen, en steeds daarvan spreken, wanneer gij in uw huis zit, als gij op den weg gaat, als gij u nederlegt, en als gij opstaat. Bind dezelven ten teeken, aan uwe hand, draag dezelven als voorhoofdsband, tusschen uwe oogen, en schrijft dezelven op de deurposten uws huizes en aan uwe poorten.

In

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם
לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם
וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ:
וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה
לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־
יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־
יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם
אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם
וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה
לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת
הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־
מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־
אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל־זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ
יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ הַפּוֹרְנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הָעָרִיצִים
הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ הָעֹשֶׂה גְּדֹלוֹת
עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר · הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן
לַמּוֹט רַגְלֵנוּ הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ · וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל־שׂנְאֵינוּ
הָעֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה
בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם ·
הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יָם סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בְּתְהוֹמוֹת
שָׁבַע וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לְשִׁמּוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם
מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה:

מיוסד ע"פ א"ב ומס כתיבר מנחם ב"ר יעקב חתום נסוף.

אוֹדֶה חַסְדֵי הַפְּלָה · מַעֲשָׂיו וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמִצְלָה · נוֹרָאוֹת
עַל יָם: בְּקָהָל עַם אַהֲלָלָה · בְּמוֹשַׁב זְקֵנִים
אֲגַדֵּלָה · רוֹגַע יָם: גְּזַר בְּנוֹטֹרֵי יָדוֹ · גָּאוּ גַלִּים נֶגְדּוֹ ·
יְעַם הֵם: דָּגוֹל בְּכִבּוּדוֹ נִגְלָה · אָז נִקְרַע בְּחֻלָּלָה ·

ויעמוד

Indien gij aldus Mijnen gehoden gehoorzamen zult, die Ik u thans beveel, om den Eeuwige uwen God te beminnen, en Hem te dienen met ganseh uw hart, en ganseh uwe ziel, dan zal Ik nwen lande regen geven te regten tijde, vroegregen en laatregen, opdat gij uw graan, uwen most, en uwe olie inzamelet, en Ik zal ook voor nw vee gras laten groeijen, op uwen velde, gij zult eten en u verzadigen. Hoedt u echter, dat nw hart niet verleid worde, dat gij welligt afwijket, andere goden dienet, en voor dezelven aanbiddend nederbuiget. De toorn des Eeuwigen zoude over u ontbranden, Hij zoude den hemel sluiten, opdat geen regen kome, de aarde zoude haar gewas niet voortbrengen, en gij zoudet weldra verloren gaan van het voortreffelijke land, dat u de Eeuwige geeft. Prent dus deze woorden wel in nw hart, in uwe ziel, bindt dezelven ten teeken, aan uwo hand, en draag dezelven, als voorhoofdsband, tusschen nwe oogen. Leert dezelven uwen kinderen, om bestendig daarvan te spreken, wanneer gij in uw huis zit, of als gij op den weg gaat, als gij u nederlegt, en als gij opstaat; en schrijf dezelven op de deurposten nws huizes en aan nwe poorten. Opdat nwe dagen en de dagen uwer kinderen vermenigvuldigd worden, op het aardrijk, dat de Eeuwige nwen onderen toegezworen heeft, hetzelve hun te geven, zoo lang de hemel hoven de aarde zijn zal.

Verder zeide de Eeuwige tot Mozes, als volgt: Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg hun, dat zij zich, aan de hoeken hunner kleederen, en even zoo hij hunne nakomelingen, schouwdraden maken, en aan deze schouwdraden, aan den hoek, een snoer van hemelsblaanwe wol vastmaken. Dezen zullen u ten schouwdraden dienen, opdat gij dezelven aanschouwet, u alle geboden des Eeuwigen herinneret, en dezelven vervullet, niet echter uw hart en uwen oogen nagaat, die gij boelerend aanhangt. Gij zult daardoor al Mijner geboden indachtig zijn, dezelven vervullen, en nwen God heilig zijn. Ik ben de Eeuwige uw God, die u uit Egypteland gevoerd heb, om u ten God te zijn, Ik, de Eeuwige, uw God.

Trouw en waarachtig is dit alles, en voor ons bevestigd, dat Hij de Eeuwige onze God is, en niemand buiten Hem, en wij Zijn volk Israël. Hij is het, die ons gered heeft uit de magt der koningen, Hij is onze Koning, die ons verlost heeft van het geweld aller dwingelanden, de Almagtige, dio ons wraak verschaft, aan onze verdrukkers, en die onzen zielsvijanden naar hun gedrag vergeldt. Hij is het, die groote ondoorgrondelijke daden en ontelbare wonderen verrigt, die onze ziel in het leven behoudt, en onzen voet nimmer laat wankelen; die ons op de hoogten onzer vijanden doet treden, en onzen hoorn boven al onze haters verheft. Hij is het, die voor ons wonderen deed, en wraak uitoefende aan Pharö, teekens en wonderdaden in het land der kinderen Chams verrigtte; die in Zijne verbolgenheid alle eerstgeborenen in Egypte sloeg, en Zijn volk Israël uit hun midden, naar eeuwige vrijheid voerde; die Zijne kinderen tusschen de afdeelingen der Schelfzee leidde, en hunne vervolgers en haters in de afgronden deed zinken. Toen zagen Zijne kinderen Zijne almagt, prezen en dankten zij Zijnen naam, en onderwierpen zij zich gewillig aan Zijne regering. — Mozes en de kinderen Israëls hieven voor U den lofzang aan:

Ik wil danken Zijne wondervolle genade; voor Zijne werken en wonderen bij den afgrond, Zijne vreeselijke daden, betoond bij de zee! In volksvergaderingen wil ik prijzen, in den kring der oudsten verhoogen, Hem, welke kliefde de zee. Als de heervoerder (Mozes) zijne hand neigde, toen verhoovaardigden zich de baren tegen hem, zwol onstuimig de zee. Maar de Uitmuntende in Zijne majesteit verscheen; toen reet zij verschrikt van een,

toen

וַיַּעֲמוֹד הַיָּם : הֶשִׁיבוֹ נֶאֱמָן בְּוַעֲפוֹ · וְאוֹן גַּלָּיִךְ אֵיפוֹא ·
מַרְהִיבֵךְ הַיָּם : וְשִׁבְטֵי יָהּ הָמְמוּ · שָׂרֵי יְהוּדָה רָגְמוּ · אֶל
תּוֹךְ הַיָּם : זָכָה מְלוּכָה לְהַשְׁרִישׁוֹ · הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ ·
בִּמְצֻלוֹת יָם : חָצָה לְגִזְרִים וּמְלִים · דֶּרֶךְ לַעֲבֹר גְּאוּלִים ·
מַעֲמַקֵּי יָם : טוֹב בְּכֵן שִׁירָתוֹ · פָּתַח בְּאָז זְמִירָתוֹ · צָהֲלוּ
מַיִם : יְשָׁרִים קְדֵמוּ רוֹנְנִים · אַחַר אֵילִים מְנֻגָּנִים · מוֹשֵׁל
בְּגֵאוּת הַיָּם : כְּבוֹלוֹם צְדָדִים הִקְפָּה · וּמְלַמַּעְלָה כְּמִין
כִּפָּה · יְכַסּוּ עַל יָם : לְכָל־אֲפֵסִים נִגְלוּ · אוֹרוֹתָיו כִּי
גָדְלוּ · קַצְוֵי אֶרֶץ וָיָם : מִי כָמוֹהוּ נֶהְדָּר · חָסִין בְּכֹחַ נֶאְדָּר ·
הַקּוֹרֵא לְמֵי הַיָּם : נֶהֱל יְדִידָיו בְּאַהֲבָ · זְרוֹעוֹ מַחֲצֶבֶת רַהַב ·
הִיא הַמַּחֲרֶבֶת יָם : סְלָעִים הָפַךְ זְרוֹנִים · שִׁבֵּר רָאשֵׁי
תַנִּינִים · הָפַךְ לְיַבָּשָׁה יָם : עֲרֻמוֹת מַיִם נֶעֱרְמוּ · תְּהוֹמוֹת
בָּהֶם נִלְחָמוּ · בְּקִרְקַע הַיָּם : פְּרוּדִים בְּעָזּוֹ פּוֹרְדוּ · נֵר
אֶחָד נִצְבְּרוּ · כַּנֵּד מֵי הַיָּם : צָמֵד סוּסִים וְרוֹכְבִים · עוֹלִים
וְיוֹרְדִים מְשֻׁלָּבִים · עַד נִבְכֵי יָם : קִלְעָם בְּבִזָּה מְעֻטָּרִים ·
קְשׁוּטֵי זְהָבִים וְתוֹרִים · עַל שְׂפַת הַיָּם : רִבָּה פְלָאָיו לְנוֹסָפָה ·
נֶגֶד אֲבוֹתָם עָשָׂה · בָּקַע יָם : שִׁבְלָיו רָאוּ וַהֲלִיכוֹתָיו ·
וְלֹא נוֹדָעוּ עִקְּבוֹתָיו · אֱלֹהִים בַּיָּם : תְּמוּנַת גִּבּוֹר נִדְמָה ·
יֵשׁ אִישׁ מִלְחָמָה · יָרָה בַיָּם : מַפְלִיא מְקֻדָּם נוֹרָאוֹת · עוֹד
יַרְאֵנוּ נִפְלָאוֹת · וּמַטֵּהוּ עַל הַיָּם : נָדְחִים יַדְרִיךְ בְּנַעֲלַיִם ·
וְהִכָּרוּ לִשְׁבָעָה נְחָלִים · אֵת לְשׁוֹן יָם : סָפְשָׁם יְדִיד
שִׁירַיִם · נִשְׁאָרִים מֵאֲשׁוּר וּמִמִּצְרַיִם · וּמֵאִיֵּי הַיָּם : מֵאֲרָצוֹת
יַקְבֵּץ לְנָאֲלָם · לְנַטְלָם (לְנַשְּׂאָם) כִּימֵי עוֹלָם · מִצְפּוֹן וּמִיָּם :
בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יֵצְאוּ · מַיִם חַיִּים וְיִרְפְּאוּ · חָצְיָם אֶל הַיָּם :

רבים

toen stond stil de zee. Toeo ook zeide de getrouwe (Mozes) in zijoen toorn (1): »De trots uwer baren, waar is zij nu? wat overkwam »u, ô zee?" En de stammen Gods, verbaasd zageu zij dit aao; de vorsten van Jehuda begaven zich het eerst, in het midden der zee(2). Daarom ook werd het koningrijk in dezeo stam ingeworteld, Jehuda werd Zijn heiligdom, in den afgrond vao de zee. Zóó heeft Hij de zee verdeeld voor de besoëdeneo en voorhuidloozen, zóó eenen weg gebaand voor de verlosten, in de diepte der zee. De goede (Mozes[3]) begon dus zijn lied, opende zijneu lofzaog met: »Toen" eo allen jubelden uit de zee! De opregten (Israël) stemden het eerst aao, en na hen zongen de magtige engelen(4), voor Hem, den Beheerscher van de trotsche zee. Spiegelglad stonden aan weerszijden verstijfd de baren, van boven vereeoigden zij zich als tot een verwulfsel eo dekten over de zee. Aan alle uiteioden werden toen openbaar Zijne overgroote wonderen, aan de uiteioden der aarde en der zee. Wie is verheerlijkt, gelijk Hij, de Magtige, door kracht versterkt? Hij gebiedt de stroomen der zee! Hij leidde Zijne bemiuden liefdevol; Zijn arm, die Rahab (den beschermengel der zee) neergesliogerd had, had ook uitgedroogd de zee. In klippen veranderde Hij de oostuimige vloedeo, verbrijzelde tegen dezelven het hoofd des zeegedrochts (Egypte), en verkeerde tot droogte de zee. Watervloeden werden hoog opeengestapeld, de afgrond zelf streed met hen (Egyptenaren) op den bodem der zee. Door Zijne almagt werden de wateren deelsgewijze gescheiden, tot ééne hoogte werden zij opgehoopt als een muur, deze wateren der zee. Paardengespao en ruiterij, op en neder werden zij geslingerd, io de diepte der zee. Zóó slingerde Hij heo voorts, met buit bekroood, met goud eo kostbaarheden versierd, op den oever der zee. Verbazeod groot zijn de wooderen, die Hij, ter Zijner verhooging, voor hunne vaderen deed, toen Hij kliefde de zee. Zóó zagen zij Zijne padeo, Zijoen weg, maar onbemerkbaar bleven voor hen, Zijoe voetstappen, Gods doorgang in de zee. Aan het beeld eens helds gelijk, zóó was de Eeuwige, de Heer des krijgs, toen Hij neêrslingerde in de zee. Hij, die voormaals, wondervol, vreeselijke daden uitoefende, die zal ons ook verder nog wonderen toonen, Zijnen staf zweuken over de zee. De verstootenen (Israël) zal Hij droogvoets doorvoeren, Hij zal io zeven beken verdeelen de tong der zee (5). Io vrijheid zal Hij herstelleo hun (Israëls) overblijfsel, die nog overig zullen zijn van Assur, van Egypte en de eilaoden der zee. Uit alle landen zal Hij hen verzamelen, om hen te bevrijdeo; Hij zal hen dragen en verheffen, als in de dagen van voormaals, van de zijde van het noordeo en die der zee. In de voorhoven onzes Gods, zullen dan ootspringen leveode wateren, waardoor zij (Israël) genezen zullen worden (6); derzelver helft zal zich uitgieten in de oostelijke zee.

Zij

(1) ילקוט שמות רמז רמיה. (2) Ps. LXVIII, 28. (3) מושה קץ ישל. (4) ילקוט הילים רמז תשנ"ט.
(5) Jes. XI, 15. (6) Zech. XIV, 8.

רַבִּים מוֹשְׁכִים וְהוֹלְכִים · וּמִן הַמִּקְדָּשׁ מְפַכִּים · הוֹלְכִים אֶל
הַיָּם : יַעֲלוּ עַל שָׁפָה · עֲצֵי מַאֲכָל לְתִרוּפָה · קְצִידָה עַד
יָם : קְצִין עָם יִפָּרֵשׁ · מְגֻוָּע יְשֵׁי שׁוֹרֵשׁ · וְיֵרֵד מַיִם עַד יָם :
בְּיָמֵינוּ יוּפִיעַ הָדָרוֹ · יֵקֶם יְיָ אֶת־דְּבָרוֹ · עֲשָׂה אֶת־הַיָּם :

טָלָאיו נְהֵל כְּאוֹמֵן מוֹשִׁיעַ וְגוֹאֵל · יָקָר זִיו רָאוּ וְהִבִּירוּ
בְּכוֹד אֵל · כִּלְכְּלָם דָּבָשׁ מִפֶּלַע חָתָם בְּצִלּוּ
לְהָצִיל · בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים אֲדֹנָי מִמְקוֹר יִשְׂרָאֵל ·
בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם :

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא :
מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה :

מִפְעָל נוֹרָאוֹתָיו כָּפוֹן מִי לְגַדְּלוֹ · עוֹצֶם פְּלָאוֹתָיו אֲשֶׁר
הִפְלִיא לְמַעֲנֵהוּ · צֶמַח קְדוּשָׁיו אָנִי וְלִי מוֹרְשָׁה
לְקַלְּסוֹ · זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרוֹמְמֶנְהוּ · זֶה צוּר
יִשְׁעֵנוּ פְּצוּ פֶה וְאָמְרוּ :

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד : וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ :

רָבַב עַל כְּרוּב בְּרָקִים רָכַב מַלְכִּי · שָׁלַח מִמָּרוֹם רְחָמַנִי
מִמַּיִם רַבִּים מְשָׁכֵנִי · תַּמְרֵי רַעְיָתִי פָּץ קוּמִי וְלֵכִי · כִּי
אַמְנָם כִּי גֹאֵל אָנֹכִי : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת
שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ
וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ
וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל
מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם · וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ :

סם כתחנר מנחם בר יעקב חתום נחתני כחלוחים.

מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים לְהַקְבִּילָה · נוּ חוֹמוֹת
מְגִיעוֹת בְּמֵא בָּבוֹד לְמַעְלָה · חֵיל וְאַרְמוֹן עַל

Zij zullen aanwassen, voortvlieten en hunnen loop vervolgen; van uit het heiligdom (tempel) vlieten(1), en hunnen loop nemen naar de westelijke zee. Dan zullen oprijzen, op den oever, allerlei vruchtboomen ter genezing; hunne takken zullen zich uitstrekken tot aan de zee. Dan zal Hij eenen volks-regent afzonderen, eenen wortel uit den stam van Jisai, en deze zal heerschen van zee tot zee(2). ô Dat in onze dagen zijne heerlijkheid schittere, dat de Eeuwige Zijner toezegging gestand doe, Hij, welke heeft gewrocht de zee!

Zijne schapen voerde Hij als een Voedstervader, Hij, de Redder, de Verlosser; den glans Zijner heerlijkheid zagen zij ook toen, en erkenden de majesteit des Almagtigen die hen met honig uit de steenrots gevoed, en onder Zijne schaduw beschermd had; in koren loofden zij den Heere, die van den oorsprong Israëls, den Eeuwige. Met gejuich, gezang en magtige vreugde riepen zij allen eenparig:

»Wie is als Gij, onder de magten, Eeuwige! wie is als Gij, verheerlijkt »in heiligheid, geducht in roem, Wonderverrigter!" Uwe regering zagen Uwe kinderen, toen Gij voor Mozes de zee doorkliefdet.

Het wondervolle Zijner vreeselijke daden is verborgen; wie vermag dezelven te begrooten? Wie ook, de magtige wonderdaden die Hij wonderbaarlijk verrigtte om Zijnentwil? Een spruit Zijner heiligen zijnde, is het mij erfelijk eigen Hem te prijzen: »Deze is »mijn God, Hem wil ik roemen; Hij is de God mijner voorvade»ren, Hem wil ik verheffen! Deze is de Rots onzes heils!" — zóó riepen zij, en zeiden:

»De Eeuwige zal immer en eenwig regeren!" Ook is er gezegd: »De »Eeuwige heeft Jakob bevrijd, en hem verlost uit de magt van hen, die »sterker waren dan hij."

Hij reed op eenen Cherub, schoot bliksems af, mijn Koning; doch naar mij strekte Hij Zijne hand van den Hemel af, trok mij uit, uitbruischende vloeden: »Mijne volmaakte, mijne »gezellin, — sprak Hij — op en volg Mij! want waarlijk uw ver»losser ben Ik!" Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Israël verlost!

Laat ons, Eeuwige onze God! met vrede ons ter rust begeven, laat ons, ô Koning! gezond weder opstaan. Breid de tent Uws vredes over ons uit, doe ons volmaakt worden door Uwen goeden raad, en help ons om Uws naams wil. Bescherm ons, en wend van ons af den vijand, de pest, het zwaard, den hongersnood en kommer; verwijder den verleider van voor ons en achter ons, en verberg ons onder de schaduw Uwer vleugels. Want Gij, ô God! zijt onze Behoeder en Beschermer, ja, Gij Almagtige zijt een genadig en barmhartig Koning. Behoed ons bij ons uitgaan en terug komen, tot leven en gelukzaligheid, van nu af tot in eeuwigheid, en breid de tent Uws vredes over ons uit!

Wanneer toch zal ik komen, zal ik voor Gods aangezigt verschijnen, om Hem te ontvangen, in deze prachtvolle muren, reikende tot des Allerhoogsten verhevenen troon(3)? Wanneer zullen ringmuur en

M pa-

(1) Ezech. XLVII, 12. (2) Ps. LXXII, 8. (3) תדרם שיח ציה עוזך כמגדל הבזן.

מִשְׁפָּטוֹ וְהָעִיר עַל תִּלָּהּ · מִכְלַל יֹפִי יוֹפִיעַ בְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה לָהּ
בַּמִּסְלָּה · בֵּית אֵל עוֹלָה שְׁרִידֵי גוֹלָה לְהַגִּילָהּ · אֱלֹהִים
יְכוֹנְנֶהָ עַד עוֹלָם סֶלָה : נִכְסְפָה גַם כָּלְתָה נַפְשִׁי אֶל יוֹפִי
מִכְלוֹלֶיהָ · מְדִי חֲדָשָׁה וְשַׁבָּתָה לְהֻדָּאוֹת תָּמִיד עָלֶיהָ · בַּעֲלוֹת
בָּעָב קִרְוְאֶיהָ לְשַׁלֵּשׁ פַּעֲמֵי רַגְלֶיהָ · לְסַבֵּב צִיּוֹן וּלְהַקִּיף וְלִסְפּוֹר
אֶת־מִגְדָּלֶיהָ · בִּירָנִיּוֹת נוֹטָפִין לָהּ לְמִשְׁמַר נוֹי זְבוּלֶיהָ ·
יִקָּרְאוּ לִירוּשָׁלַיִם בְּבֹא יְיָ וְנִקְוּ אֵלֶיהָ : חִכִּיתִי לַיְיָ אוֹתוֹתָיו כִּימֵי
עוֹלָם לְמַשְׁמֵשׁ · עַל צָרָיו עֲשָׂר נִגָּעִים עוֹד יְחַמֵּשׁ · תֹּהוּ
וָבֹהוּ בְּכַדְּךָ גָּרוֹל לְשַׁמֵּשׁ · וְעָלַיִךְ צִיּוֹן כְּבוֹדוֹ יֵרָאֶה כִּכֶּךָ
וָרֶמֶשׁ · יְיָ לְאוֹר עוֹלָם יִהְיֶה שַׁחַר וָאֶמֶשׁ · לְאוֹר עוֹלָם לֹא
יִהְיֶה לְךָ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ : מְאוֹר מִשְׁרָתָיו יַזְהִיד בְּזוֹהַר הָרָקִיעַ
לְהִתְחַדֵּשׁ · הַנּוֹתֵן בְּצִיּוֹן קָדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ לְהִתְקַדֵּשׁ · אַדִּיר יְיָ
שָׁם לֹא יַעְבְּרֵנוּ טָמֵא לְהַדֵּשׁ · לֹא יוֹסִיף לָבֹא בּוֹ עָרֵל וְקַדֵּשׁ ·
שְׂרִידִים אֲשֶׁר יְיָ קֹרֵא יִבָּנֵם לַפְּרִדֵּם · לְבֵשִׁי בִגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ
יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ : בְּרֹאשׁ חֲמִשָּׁה הָרִים מִקְדַּשׁ אֵל לְכוֹנְנָהּ ·
בֵּית אֱלֹהִים תַּחַת זִו כְּבוֹדוֹ לְגוֹנְנָהּ · יְרִחִיבוּ אוֹהֲלֵיהָ יְדִיעוֹת
מִשְׁכְּנוֹתֶיהָ יַטּוּ לְשַׁבְּנָהּ · עוֹלָה וּמַרְחֶבֶת לְמַעֲלָה וְנִסְבָּה
וְרָחְבָה בָּעֶלְיוֹנָה · קִבּוּצֵי גָלְיוֹת מִתְקַבְּצוֹת וְנָחוֹת בְּבֵית
מְלוֹנָה · וּפְדוּיֵי יְיָ יְשֻׁבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה : חָנֵּן וְאַמִּין לְעֵינֵנוּ
רוּחוֹ הַטּוֹבָה יָעִיר · שְׁנַת גְּאֻלָּה יַרְאֵנוּ יְחֵינוּ רַב וְצָעִיד · מִיַּד
נָכָר יְפַצֵּנוּ מִיַּד בְּנֵי שֵׂעִיר · קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל שָׁאוֹן מַחֲרִיבָיו
יַסְעִיר · חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב לָהּ שָׁלֵם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִיר · הִתְפַּלְּלוּ
בַּעֲדָהּ וְדִרְשׁוּ אֶת־שְׁלוֹם הָעִיר :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם :

paleis, naar hun regt, en de stad weder op hare heuvelen gebouwd worden? Wanneer zal de kroon der schoonheid (Zion) schittereu even als de, met denzelve, verbondene stad (Jerusalem)? Wanneer zullen naar Beth-El opgaan de overgeblevene bevrijden ter hunner vreugd? ô dat God hen bevestige in eeuwigheid, Sela! vol zienszucht en begeerte is mijne ziel naar deze heerlijke schoonheid, om elken dag der nieuwe maand, elken rustdag, dáár steeds te verschijnen (1), werwaarts, als eene wolk, de beroepenen optrekken, op de drie feesten des opgaans, om Zion te omgeven, deszelfs torens te omringen en te tellen(2)! Dáár, waar sterkten vermenigvuldigd zulleu worden, om deszelfs schoone woonplaatsen te beschermen zoodat men Jerusalem zal noemen den zetel des Eeuwigen(3), en volkeren in hetzelve zamenvloeijen zullen! Doch mijne hoop is op den Eeuwigen, dat Hij, even als in de dagen des voortijds, Zich wederom van Zijne wonderen bedienen, de tien plagen op Zijne tegenstrevers weder vervijfvoudigen zal(4); en terwijl duisternis alsdan menige groote stad bedekt, zal op u, ô Zion! Zijne majesteit schitteren des morgens en des avonds; ja, de Eeuwige zal u alsdan ten eeuwigen licht zijn des morgens en des nachts, en de zon zal u niet meer tot wereldlicht dienen(5). Het schitterend licht Zijner dienaren zal Hij doen opstralen, en als des helderen hemels glans vernieuwen; wat in Zion overig blijft, heilig zal het genoemd, ja geheiligd worden; magtig zal de Eeuwige zich dáár toonen; geen onreine zal daarin zijnen voetstap drukken(6), geen ongewijde zal daar meer genaken; slechts de overgeblevenen, die de Eeuwige zal beroepen, slechts deze zullen vergaderd worden in dien lusthof; trek dus, ô, trek uw praalgewaad aan, Jerusalem, geheiligde stad! Op de kruin van vijf bergen(7) zal de woonplaats des Eeuwige opgerigt, het huis Gods onder den glans Zijner majesteit beschermd worden; in den ruimen omtrek zullen tenten opgeslagen(8), tapijten uitgespannen worden ter woonplaatsen; dan zal de stad (Jerusalem) zich verheffen, zich uitbreiden in de hoogte, in de breedte, en de verzamelde ballingen zullen daar bijeen vergaderd worden, zullen in dezen herberg rusten; dan zullen de verlosten des Eeuwigen terugkeeren, zullen Zion intrekken, met gejuich! ô Almagtige en Sterke! dat Uw goede geest ontwake, om ons het verlossingsjaar te doen zien! ô wil oud en jong behouden, ons van vreemd gezag bevrijden, van Seëriten magt. Magtig galmt eens eene stem uit het heiligdom, die stem, welke deszelfs verwoesters bestormt; en, een vurige muur rondom hetzelve getrokken(9) zal dan voor genen brand vergelding zijn. ô Zoo bidt dan voor haar en vorscht het heil van de stad (Jerusalem).

Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de tent des vredes uitspreidt over ons, over Zijn gansch volk Israël, en over Jerusalem.

De

(1) Jes. LXVI, 23. (2) Ps. XLVIII, 14. (3) Jer. III, 17. (4) תכילתא דפ' יתרו.
(5) Jes. LX, 19. (6) Aid. LII, 1. (7) ילקוט מישה ומן סימן ר'. (8) Jes. LIV, 2.
(9) Zech. II, 9.

לשבת

וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מוֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: חצי קדיש.

נעתם אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה: מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ: מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר: מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה: וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶלָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים: אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ: וְרָצִיתָ בָּנוּ: וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־הַלְּשׁוֹנוֹת: וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ: וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ: וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה: חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן: אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה: זְמַן חֵרוּתֵנוּ: (בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ: זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זכרוננו

חם חל אחרון של פסח נמשיך לחתן

וַתּוֹרִיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרַת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים וַתַּנְחִילֵנוּ זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ וְחַגֵּי נְדָבָה: וְהוֹרַשְׁתָּנוּ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת וְכָבוֹד מוֹעֵד וַחֲגִינַת הָרֶגֶל: וַתַּבְדֵּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ וְאֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי

(Op Sabbath:

De kinderen Israëls zullen dus den Sabbath in acht nemen, dat zij den Sabbath bij hunne nakomelingen houden als een eeuwig verbond. Tusschen Mij en tusschen de kinderen Israëls, is dezelve een teeken in eeuwigheid; want in zes dagen heeft de Eeuwige den hemel en de aarde geschapen, en op den zevenden dag heeft Hij gerust, en Zijn doel bereikt.)

Mozes maakte de feesten des Eeuwigen aan de kinderen Israëls bekend.

Heere! open mijne lippen, en mijn mond verkondige Uwen roem.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige! onze God, en God onzer vaderen, God van Abraham, God Izaks en God van Jakob, de groote, de magtige, en de vreeselijke God! De hoogstverhevene, die weldadigheid beloont, de Eigenaar des heelals, die de vroomheid der aartsvaderen gedenkt, en liefdevol hunnen nakomelingen eenen verlosser brengt, om Zijns names wil. Koning, Helper, Redder en Beschermer! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Schild van Abraham.

Gij zijt magtig in eeuwigheid, ô Heere! Gij hezielt de dooden weder, ô alvermogende Redder! Gij voedt de levenden met genade, wekt de douden weder op, met eindelooze barmhartigheid! Gij zijt der wankelenden steun, der zieken hulp, slaakt de banden van hen, die in kluisters smachten, en vervult met onwrikbre tronw Uwe toezegging aan hen, die in den schoot der aarde slnimeren! Wie is U gelijk, Heer der almagt! Wie evenaart U, ô Koning, welke doodt en doet herleven, en heil ontsprulten laat. Uwer toezegging getrouw, hezielt Gij eenmaal ook de dooden weder; Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de dooden weder hezielt.

Heilig zijt Gij! Uw naam is heilig! en de heiligen loven dagelijks U, Sela! Geloofd zij Gij, Eeuwige! de Almagtige, de Heilige!

Gij hebt ons uit alle volkeren uitverkoren, bemindet ons, toondet ons Uw welbehagen, verhieft ons boven alle natiën, heiligdet ons door Uwe geboden, voerdet ons, als onze Koning, Uwer dienste nader, en droegt op ons Uwen grooten, heiligen naam over.

Gij gaaft ons, Eeuwige, onze God! met liefde; (Sabbathdagen tot rust, en) bepaalde tijden tot vreugde, feest- en hoogtijden tot verlustiging; dezen (Sabbathdag en dezen) feestdag der ongezuurde brooden, den tijd onzer bevrijding, als eene heilige verkondiging (met liefde), ter herinnering aan den uittogt uit Egypte.

Onze God en God onzer voorvaderen, Dat tot U opstijge en aankome, U genake, door U gezien, welbehagelijk aangenomen, gehoord, bedacht en in herinnerin gebragt worde onze her-

Bij den uitgang van den Sabbath, zegt men:

Gij hebt ons, Eeuwige onze God! Uwe regtvaardige voorschriften bekend gemaakt, en ons geleerd de instellingen van Uwen wil na te komen Gij gaaft ons, Eeuwige onze God! billijke voorschriften, de leer der waarheid, en heilzame instellingen en geboden. Gij maaktet ons deelachtig aan hoogtijden van verlustiging, aan heilige gezette tijden, en feesten ter vrijwillige offers. Gij liet de heiliging van den Sabbath, de vereering des gezetten hoogtijds en de viering des feestes ons erfdeel zijn. Gij onderscheiddet, Eeuwige onze God! tusschen gewijd en ongewijd, tusschen licht en duisternis, tusschen Israël en andere volken, tusschen den zevenden dag en de zes werkdagen. Gij hebt tusschen de heiligheid van den Sabbath en die van eenen feestdag onderscheiden, en den zevenden dag bo-

זָכְרֵנוּ וּפָקְדֵנוּ וְזָכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה׃ זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה׃ וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה׃ וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים׃ וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים׃ חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ׃ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃

מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ׃ הִכְהַלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ׃ ותתן לנו וכו׳

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־בִּרְכַת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ׃ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים׃

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם׃ וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃ וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן׃

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד׃ צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ׃ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ׃ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ׃

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל־הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם׃

herinnering en ons aandenken, de herinnering onzer voorvaderen en de herinnering van den gezalfden, den zoon van Uwen dienaar David, de herinnering van Jerusalem de stad Uwer heiligheid, en de herinnering Uws ganschen volkes het huis Israëls, ter bevrijding, ten goede, ter gunste, ter genade en barmhartigheid, ten leven en ten vrede, op dezen dag der ongezuurde brooden! Gedenk op denzelven, Eeuwige onze God! ons ten goede! bedenk ons ten zegen, en help ons ten gelukzaligen leven! En, naar Uwe toezegging van heil en erbarmen, begunstig en begenadig ons; ontferm U onzer, en help ons! immers op U alleen zijn onze oogen gevestigd, want Gij, Almagtige! zijt een genadige en ontfermingsvolle Koning!

boven de zes werkdagen geheiligd. Zoo heht Gij ook Uw volk Israël afgezonderd en geheiligd door Uwe heiligheid.

Laat ons, Eeuwige, onze God! den zegen Uwer feesten ontvangen, tot leven en vrede, tot blijdschap en vrolijkheid, zoo als het U behaagd heeft te beloven om ons te zegenen. (Onze God en God onzer vooronders! schep behagen in onze rust,) Heilig ons door Uwe geboden, en laat Uwe leer ons aandeel zijn. Verzadig ons met Uwe goedheid, verblijd ons door Uw heil, en reinig ons hart om U in waarheid te dienen. Laat ons, Eeuwige, onze God! (met liefde en welbehagen,) met blijdschap en vrolijkheid, aan Uwe heilige (Sabbath- en (feestdagen deelachtig zijn, op dat Israël, die Uwen naam heiligen, zich in U verblijden. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die (den Sabbath,) Israël en de hoogtijden heiligt.

Betooo, ô Eeuwige onze God! Uw welbehagen aan Uw volk Israël en deszelfs gebeden, en voer de offerdienst weder terug in het koor Uws tempels, Israëls offers en deszelfs gebeden, neem dezelven in liefde en welbehagen aan, en ô, mogt U de dieost van Uw volk Israël steeds welbehagelijk zijn! Mogten ooze oogen het zien, Uw terugkeeren oaar Zion vol ontferming! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die den zetel Zijoer majesteit eeomaal weder naar Zion terug voert.

Wij danken U, dat Gij, Eeuwige! enze God en de God onzer vooroaderen in eeuwigheid zijt! De Rots onzes levens, het Schild onzes heils, zijt Gij door alle eenwen heen; wij danken U, en verkondigen Uwen roem, zoowel over ons leven, dat van Uwe hand alleen afhangt, als over onze zielen, die U toevertrouwd zijn; voor Uwe wooderdaden welke Gij ons dagelijks bewijst, zoowel als voor Uwe eindelooze weldaden te allen tijde, des avonds, des morgens en des middags. Oneindig Goede! Want nog nooit heeft zij opgehouden Uwe ontferming, Albarmbartige! Want nooit eindigt Uwe genade, eeuwig vertroowen wij op U.

En voor dit alles, zij steeds geloofd en hoogverheven Uw naam, ô onze Koning! immer en eeuwig. En al wat leeft zal U danken, zal Uwen naam met opregtheid prijzen, God onzes heils en onzer hulpe, Sela. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Algoede is Uw naam, eo aan U alleen betaamt dank.

Volkomenen vrede ô verleen aan Uw volk Israël eeuwigdorend; want Gij toch, Koning! zijt de Heer van allen vrede; het behage dus io Uwe oogen Uw volk Israël, teo allen tijde en ten elken ure, met Uwen vrede te zegenen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijn volk Israël zegent met vrede.

Mijn

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וְשִׂפְתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם
וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף
נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם · עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ
לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן
לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי : עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ : וְשָׁם
נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת : וְעָרְבָה לַיְיָ
מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת :

בשבת מוסיפים ויכלו ומנן אבות

קכ וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם : וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה :
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ
אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת :

קכא בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק
וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קוֹנֵה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

קכב מָגֵן אָבוֹת בִּדְבָרוֹ מְחַיֵּה מֵתִים בְּמַאֲמָרוֹ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ
הַמֵּנִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קָדְשׁוֹ כִּי בָם רָצָה לְהָנִיחַ לָהֶם לְפָנָיו
נַעֲבוֹד בְּיִרְאָה וְפַחַד וְנוֹדֶה לִשְׁמוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲיַן הַבְּרָכוֹת אֵל
הַהוֹדָאוֹת אֲרוֹן הַשָּׁלוֹם מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי וּמֵנִיחַ בִּקְדֻשָּׁה
לְעַם מְרֻשְׁנֵי עֹנֶג זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית :

קכג אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ
בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ
לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ · וְיָנוּחוּ
בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת : ק"ת

קידוש לימים אחרונים של פסח

מקדשין על היין וחין חותכין זמן , ובשבת מזכירין גם של שבת , ונקדים שתקדם כל חחד נגיעתו חותכין תחלה יום חששי כנשלר שנחות הכתוב.

יוֹם הַשִּׁשִּׁי וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם : וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ

Mijn God! behoed mijne tong voor hooze, mijne lippen voor arglistige redenen, en laat mijne siel tegen hen, die zij vloeken, gelaten, tegen allen zoo nederig als het stof der aarde zijn. Open mijn hart voor Uwe leer, dat naar Uwe geboden, alleen mijne ziel streve, en wie ook hooze oogmerken omtrent mij beramen, ó spoedig vernietig hunnen aanslag, verwar hunne ontwerpen, Doe het om Uwen naam, doe het om Uwe regterhand, doe het om Uwe heiligheid, doe het om Uwe leer! Opdat Uwe geliefden gered worden, zoo help mij met Uwe regterhand en verhoor mij. Mogen de redenen mijns monds en de gedachten mijns harten U welbehagelijk zijn, U Eeuwige! mijne Rotz en mijn Verlosser. Hij, die onder Zijne hemelkoren vrede sticht, verleene ook over ons en gansch Israël vrede, en hierop zegt: Amen.

Het zij U welbehzgelijk, Eeuwige onze God en God onzer voorvzderen! dat de heilige tempel herbouwd worde, spoedig in onze dagen; en dat Uwe leer ons aandeel zij. Aldaar zullen wij U met eerbied dienen, als in de voormzlige dagen en jzren der oudheid. Dan zal het offer van Juda en Jerusalem den Eeuwige aangenaam zijn, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid.

(*Op Sabbath zegt men:*

Thans waren voleind de hemel en de aarde, en hun gezmenlijk heer. Als God op den zevenden dag voleind hzd Zijn werk dzt Hij gemazkt had, rustte Hij op den zevenden dag, vzn zl Zijn werk dat Hij gemzakt hzd. God zegende den zevenden dag en heiligde denzelven; want, op denzelven rustte Hij vzn al Zijn werk, dat Hij, God, ter volmaking geschapen had.

De voorlezer:

Geloofd zijt Gij, Eeuwige! onze God en de God onzer vaderen! God van Abraham, God Izaks en God van Jakob! de groote, de magtige, en de vreeselijke God! de Hoogstverhevene, de Eigenaar van hemel en aarde.

De gemeente:

Der voorouderen Schild door Zijn woord, hezielt Hij de dooden weder door Zijn bevel, de Almagtige, de heilige zonder wederga! Hij heeft Zijn volk bevulen, om op Zijnen heiligen Sabbzth te rusten, om hetzelve rust te doen genieten, dewijl Hij in hetzelve behzgen schept. Hem willen wij dienen met eerhied vrees en ontzag, en Zijnen naam, elken dag, steeds met de denzelven eigene zegenvormen prijzen. Hij, God des danks, Heer des vredes, Hij heiligt den Szbbath, zegent den zevenden dag, ez schenkt heilige rust aan een volk verzadigd met wellust, ter herinnering aan het werk der scheppings-dagen.

De voorlezer:

Onze God en de God onzer voorouders! schep behagen in onze rust, heilig ons door Uwe geboden, en lzat Uwe leer ons aandeel zijn. Verzdig ons met Uwe goedheid, verhlijd ons door Uw heil, en relnig ons hzrt, opdat het U naar waarheid diene. Laat ons, Eeuwige onze God! met liefde en welbehagen Uwen heiligen Sabbath deelachtig zijn, dat zich Israël op denzelven door rust verkwikke, die Uwen naam heiligen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die den Sabbzth heiligt.)

INWIJDING VOOR DE BEIDE LAATSTE DAGEN, VAN HET PAASCH-FEEST.

(*Op Sabbath:*

Op den zesden dag waren voleind de hemel en de aarde, en hun gezamenlijk heer. Als God op den zevenden dzg voleind had Zijn werk dat Hij gemazkt had, rustte Hij op den zevenden dzg, van al Zijn werk

אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

סברי מרנן ורבנן ורבותי

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ בְּאַהֲבָה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל־הָעַמִּים וְשַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

כשחל אחרון של פסח במוצאי שבת מוסיפין נר והבדלה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים. בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ. וְאֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ. הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

אחר קדיש תתקבל מתחיל הש"ץ לנגד ברכת העמר בקול רם. מיכין לנגד ומסמר מעומד.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעֹמֶר:

הַיּוֹם שִׁשָּׁה יָמִים לָעֹמֶר (מתנו · נרוה)

הָרַחֲמָן יַחֲזִיר עֲבוֹדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לִמְקוֹמָהּ: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְשָׁם נַעַבְדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת:

לשנה (תמז נדף מיט), עלינו (תמז מתוף שניתי אל מסח), קדיש יתום.

dat Hij gemaakt had. God zegende den zevenden dag en heiligde denzelven; want, op denzelven rustte Hij, van al Zijn werk dat Hij, God, ter volmaking, geschapen had.)

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! Schepper van de vrucht des wijnstoks.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die ons uit alle volkeren uitverkoren, ons meer dan andere natiën verheven, door Uwe geboden geheiligd, en ons, ô Eeuwige onze God! liefdevol (Sabbath-dagen tot rust,) bepaalde dagen tot vreugde, feest-en hoogtijden ter verlustiging, als ook (dezen Sabbath-dag en) dezen feestdag der ongezuurde brooden den tijd onzer bevrijding (liefdevol), als eene heilige verkondiging ter herinnering aan den uittogt van Egypte gegeven hebt, daar Gij ons uitverkoren, ons meer dan alle volkeren geheiligd, en ons (den Sabbath, en) Uwe heilige feestdagen (met liefde en welwillendheid), met vreugde en verlustiging deelachtig gemaakt hebt. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die (den Sabbath,) Israël en de hoogtijden heiligt.

Als het feest op zaturdag-avond invalt, voegt men er bij:

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die de lichtende vermogens des vuurs geschapen hebt.

Geloofd zijt gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals, die onderscheidt tusschen gewijd en ongewijd, tusschen licht en duisternis, tusschen Israël en andere volken, en tusschen den zevenden dag en de zes werkdagen. Gij hebt tusschen de heiligheid van den Sabbath en die van eenen feestdag onderscheiden, en den zevenden dag boven de zes werkdagen geheiligd. Zoo hebt Gij ook Uw volk Israël afgezonderd en geheiligd door Uwe heiligheid. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die tusschen heilig en heilig onderscheidt.

TELLING VAN DEN OMER.

Men moet deze telling staande verrigten, en vooraf zeggen:

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die ons door Zijne geboden geheiligd, en ons bevolen heeft, den OMER te tellen.

Heden is zesde dag van den OMER.

De Albarmhartige brenge de dienst des heiligen tempels weder tot hare plaats terug. Het zij U welbehagelijk, Eeuwige onze God en God onzer voorvaderen! dat de heilige tempel herbouwd worde, spoedig in onze dagen; en dat Uwe leer ons aandeel zij. Aldaar zullen wij U met eerbied dienen, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid.

De

יְהִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבֹתֵינוּ אַל יַעַזְבֵנוּ וְאַל
יִטְּשֵׁנוּ : לְהַטּוֹת לְבָבֵנוּ אֵלָיו לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר
מִצְוֹתָיו וְחֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־אֲבֹתֵינוּ : וְיִהְיוּ דְבָרַי
אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרֹבִים אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה
לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ :
לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד : יְיָ נְחֵנִי
בְצִדְקָתֶךָ לְמַעַן שׁוֹרְרָי הַיְשַׁר לְפָנַי דַּרְכֶּךָ : וַאֲנִי בְּתָמִּי אֵלֶךְ
פְּדֵנִי וְחָנֵּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי : רַגְלִי עָמְדָה בְמִישׁוֹר בְּמַקְהֲלִים
אֲבָרֵךְ יְיָ : יְיָ שָׁמְרִי יְיָ צִלִּי עַל יַד יְמִינִי : עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ : יְיָ יִשְׁמָר צֵאתִי וּבוֹאִי לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם : הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת־
עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתָתָה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לַאֲבֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ : אֵל הַכָּבוֹד אָתַּן לָךְ שִׁיר
וְהַלֵּל · וְאֶעְבָּרֶךָ יוֹם וָלָיְל : בָּרוּךְ יָחִיד וּמְיוּחָד · הָיָה הֹוֶה
וְיִהְיֶה : יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא : הוּא אֱלֹהִים חַיִּים מֶלֶךְ חַי וְקַיָּם לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עַד :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְיָ :

כשיגמר מנחה יסב מעט ויאמר

אַךְ צַדִּיקִים יוֹדוּ לִשְׁמֶךָ יֵשְׁבוּ יְשָׁרִים אֶת־פָּנֶיךָ :

ואחיכ יעמוד ויסתחוה מול מרון הקודם ויאמר

כִּי כָל־הָעַמִּים יֵלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו וַאֲנִי אֵלֵךְ בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהֵינוּ
חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם : עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ : יְיָ יִמְלֹךְ
לְעֹלָם וָעֶד :

ואחיכ יגש אל הפתח להחוריו ויסתחוה אל מרון הקודם ויאמר

יְיָ נְחֵנִי בְצִדְקָתֶךָ לְמַעַן שׁוֹרְרָי הַיְשַׁר לְפָנַי דַּרְכֶּךָ :

סז לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר : אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ
סֶלָה : לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל־גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ : יוֹדוּךָ עַמִּים
אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם : יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישׁוֹר
וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה : יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם : אֶרֶץ נָתְנָה
יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ : יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל־אַפְסֵי אָרֶץ :

Digitized by Google

De Eeuwige onze God zij met ons, gelijk Hij met onze vaderen geweest is; Hij verlate, noch verstoote ons. Hij neige ons hart tot Zich, opdat wij al Zijne wegen bewandelen, en Zijne geboden, wetten en regten in acht nemen, die Hij onzen vaderen geboden heeft. Dat deze mijne woorden, die ik smeekende tot den Eeuwige gerigt heb, dag en nacht nabij den Eeuwige onzen God zijn mogen, om het regt van Zijnen dienaar en het regt van Zijn volk Israël te handhaven, dagelijks bij elk voorval. Ten einde alle volkeren der aarde erkennen, dat de Eeuwige alléén God is, en niemand meer. — Eeuwige! geleid mij in Uwe regtvaardigheid, ten spijt mijner benijders; effen mij Uwen weg! ik wandel in mijne onschuld, verlos mij en wees mij genadig, want ik ben eenzaam en bedrukt. Staat mijn voet op eene effene baan, dan loof ik den Eeuwige in koren. De Eeuwige is mijn Behoeder, de Eeuwige is mijne Bescherming aan mijne regterhand. Mijne hulp komt van den Eeuwige, die hemel en aarde gevormd heeft. De Eeuwige behoede mijn uitgaan en mijn inkomen, tot leven en gelukzaligheid van nu tot in eeuwigheid. Zie neder van de woonstede Uwer heiligheid, van den hemel, en gelijk Gij onzen vaderen toegezworen hebt, een land vloeijende van melk en honig. God der eer! U wijde ik gezang en lof, U dien ik dag en nacht; geloofd zij de Eene en Eenige, die was, is, en zijn zal. De Eeuwige, God, Israëls God, de Koning aller koningen, de Allerheiligste, geloofd zij Hij. Hij, de levende God, de Koning, die in alle eeuwigheid bestendig en onveranderlijk is. Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering immer en eeuwig. Op Uwe hulp hoop ik, Eeuwige!

Bij het uitgaan uit het Bedehuis zegt men:

Slechts regtvaardigen danken Uwen naam, toeven opregt voor Uw aangezigt.

Vervolgens, onder het buigen naar de heilige arke:

Dat alle volkeren, ieder in den naam zijns gods, wandelen, ik wandel in den naam van den Eeuwige, den levenden God, den Koning des heelals. Mijne hulp komt van den Eeuwige, die hemel en aarde gevormd heeft. De Eeuwige zal immer en eeuwig regeren.

En aan den uitgang zegt men:

Eeuwige! geleid mij in Uwe regtvaardigheid, ten spijt mijner benijders, effen mij Uwen weg!

Voor den zangmeester op de Neginoth, een Psalmgezang. God zij ons genadig en zegene ons; Hij doe Zijn aangezigt over ons lichten. Sela! Dat men op aarde Uwen weg erkenne, onder alle volkeren Uw heil. Dan danken U de volkeren, ô God! U danken de volkeren al te zamen. De natiën verheugen zich en juichen, omdat Gij de volkeren rigt met billijkheid, en der natiën op aarde tot Leidsman zijt, Sela. De volkeren danken U, ô God! U danken de volkeren al te zamen. Het aardrijk geeft zijn gewas; God, onze God, zegene ons. Dat God ons zegene, en dat al des aardrijks einden Hem vreezen.

הַגִּבּוֹר

לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ · הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא :

שׁוֹבֵן עַד, מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה :

בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל · וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ ·
וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ :

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְכוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל־
דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס
עַל כָּל־דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן־יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ :

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה
עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת
וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת
אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי
הָעוֹלָמִים :

וְעַתָּה יַגְדֵּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר ·
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ
וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ

אָמֵן · יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא

יִתְבָּרַךְ · וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל־בִּרְכָתָא
וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

ALVERMOGENDE

in eeuwigheid! en Vreeselijke door Uwe ontzaggelijke daden! Koning, gezeten op eenen hoogen en verhevenen troon!

Bewoner der oneindigheid! Allerhoogste en heiligste is Zijn naam! en, de schrift zegt: — »jubelt, »regtvaardigen! in den Eeuwige; den opregten be»taamt het lofgezang." Door den mond der opregten wordt Gij geprezen, door de woorden der regtvaardigen geloofd, door de tong der vromen verheven, en in het midden der heiligen geheiligd!

En in de verzamelingen der vele duizenden van Uw volk, het huis Israëls, zal Uw naam, ô onze Koning! met gejuich, door alle geslachten heen, geroemd worden. Want dit is de pligt aller schepselen, U, Eeuwige onze God, en God onzer voorouders! te danken, te loven, te prijzen, te roemen, te verheffen, te verheerlijken, U lof en hoogheid toe te kennen, en U te bezingen, boven alle dank-en prijsliederen van David, den zoon van Jisaï, Uwen dienaar en gezalfde.

Eeuwig worde Uw naam geprezen, onze Koning! Gij almagtige, groote en heilige Koning, in den hemel en op de aarde. Want U, Eeuwige onze God, en God onzer voorouders! betaamt gezang en aanbidding, vereering en snarenspel, magt en heerschappij, zege, grootheid en almagt, prijs en roem, heiliging en majesteit, lof en danklieder en, van nu af tot in eeuwigheid. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, almagtige Koning! verheerlijkt door loftuitingen, God aller danksliederen waardig, Heer der wonderdaden, die welgevallen heeft aan lofzangen, Koning! Almagtige, Eeuwiglevende!

Laat zich toch, ô Heere! de grootheid Uwer kracht toonen, gelijk Gij toegezegd hebt. Gedenk Uwer ontferming, Eeuwige! en Uwer genade, die van eeuwigheid zijn.

Verheerlijkt en geheiligd zij de naam des Hoogverhevenen, in het heelal, dat Hij naar Zijn welbehagen geschapen heeft: dat Hij Zijn rijk doe heerschen, gedurende uwe levensdagen, en die van gansch den huize Israël, spoedig, binnen eenen korten tijd, en hierop zegt:

Amen! Den naam des Hoogverhevenen zij geloofd altijd en in alle eeuwigheid.

Geloofd, geprezen, geroemd, verheven, hoogvereerd, verheerlijkt, verhoogd en met eerbied geprezen, zij de naam des Allerheiligsten, geloofd zij Hij. De Hooge boven allen lof, gezang, prijslied en smeeking, welke ooit in de wereld uitgesproken worden, en hierop zegt: Amen.

Looft

נשמה שבשין מנגן בראש

חזן בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ :

קהל וחזן.

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא אֶת־
הַכֹּל :
אוֹר עוֹלָם בְּאֵיצַר חַיִּים ,
אוֹרוֹת מֵאוֹפֶל אָמַר , וַיֵּהִי :

תותר הקהל יחברך.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם
וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא
רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין
אֱלֹהִים סְלוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ
וְעִלְזוּ לְפָנָיו : וּשְׁמוֹ מָרוֹמָם עַל כָּל־
בְּרָכָה וּתְהִלָּה : בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : יְהִי שֵׁם יְיָ
מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

יום חל שביעי של פסח בשבת תומיים יוצר וזולת של שבת תה"מ.

בתחלי הטורים תחוס כסול שמעון בר יצחק חזק ואמץ אמן, תלת שהחיים בתלת כל תרח
תנה תחת מתחלי פסוקי סירת הים, והסיוס יתוס על לשון המזמור בעלת יבורלל ממנים וכו'.

וַיּוֹשַׁע שׁוֹשַׁנֵּי פֶּרַח מְזָרֵיחַ מְאוֹרִים · שִׁמְרָם בְּאֵישׁוֹן כְּרֶדְפוֹ
אָחוֹרַיִם · בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם : וַיַּרְא מִשְׁפָּט
מְסוּתוֹלָל בּוֹ לְהַלְּעֵז · מְמַשֵּׁךְ מִפֶּרֶךְ בְּיָד רָמָה לְהַעֲז · בֵּית
יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז : אָז יָשִׁיר עָנָו וְסִיעָתוֹ לְהַקְדִּישׁוֹ · עִוּוּז יְמִינוֹ
וְזִרוֹעַ קָדְשׁוֹ · הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ : שִׁמְךָ עַל כֵּל יִתְגַּדַּל
וְיִתְקַדַּשׁ · מוֹשָׁבְךָ בְּרוּם וְהַלּוֹכֵךְ בַּקֹּדֶשׁ · עֲרוּתֵיךְ נֶאֱמְנוּ מְאֹד
לְבֵיתְךָ נָאוָה קֹדֶשׁ · קָדוֹשׁ : עָזּוּ וְנִמְרַת יָהּ שׁוּרַד לוֹ
מַקְהֲלוֹתָיו · וְשׁוּוּ הוֹד וְהָדָר בִּתְהִלּוֹתָיו · יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו :
יְיָ נִגְלָה לְעַמּוֹ הֱיוֹת מָנוֹס · נוֹזְלִים צָגוּ כְּמוֹ נֵד לְכִנּוֹס · הַם
רָאָה וַיָּנֹס : מַרְכְּבוֹת בּוֹגֵד בָּלְעוּ בְּסוּף וְשִׁיחוֹר · בְּנָהָרִים חָרָה
אַפּוֹ וְנֶחְפְּזוּ סְחַרְחוֹר · הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר : תְּהֹמֹת רָגְזוּ
וַיֶּהֱמוּ גַּלִּים · רָאוּךְ מַיִם מֵאֵימָתְךָ חָלִים · הֲדָרִים רָקְדוּ
כְּאֵילִים : יְמִינְךָ יֶשַׁע הָחְשְׁרָה בְּעֵת רָצוֹן · יְרָעֲשׁוּ הֲדָרִים
וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלָּצוּן · גְּבָעוֹת כִּבְנֵי צֹאן : וּבְרֹב צִדְקָתְךָ מַפַּלְתָּם
תִּקְנוֹס · צוֹלֲלָה חֲרָבָה וְנַהֲרוֹתֶיהָ תֶּאֱנוֹס · מַהֲלָךְ הַיָּם כִּי
תָנוֹס : וּבְרוּחַ חֻזְקָךְ סֵעַרְתָּם סְחַרְחוֹר · חוֹמָה וּמִכְלָה לְעַמְּךָ

תבחור

De voorlezer:

Looft den Eeuwige, den Lofwaardige.

De gemeente en naderhand de voorlezer:

Geloofd zij de Eeuwige, de Lofwaardige, immer en eeuwig.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God! Koning des heelals! Vormer des lichts, Schepper der duisternis, Stichter des vredes, Schepper van alles!

Hij had het eeuwige licht in de schatkamer des levens verborgen: Hij zeide dat lichten uit de duisternis zouden ontstaan, en het geschiedde.

Terwijl de voorlezer het eerste gedeelte zingt, zegt de gemeente met eene zachte stem:

Geloofd, geprezen, geroemd, verheven en hoogvereerd zij de naam van den Koning aller koningen, den Heilige, geloofd zij Hij! want Hij is de Eerste, Hij is de Laatste, en buiten Hem bestaat geen God. Maakt eene baan voor Hem, die door de hemelruimten rijdt; Zijn naam is Jah, zingt vrolijk voor Hem! Zijn naam is boven allen lof en prijs verheven. Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering immer en eeuwig. De naam des Eeuwigen zij geloofd, van nu af tot in eeuwigheid.

Hij, die hemellichten doet schitteren, Hij redde de bloeijende roos (Israël[1]); Hij hoedde hen als eenen oogappel, als zij van achteren nagejaagd werden, »toen Israël uit Egypte trok." Hij zag den roof des overmoedigen, hoonenden geweldenaars (Pharö), en, Hij trok hen uit harde slavendienst, om openlijk bijeen te verzamelen »het huis Jakobs van een barbaren-volk." Toen bezong de nederige (Mozes [2]) en zijn koor, om Hem te heiligen, de almagt Zijner regterhand en Zijns heiligen arms; »Toen werd »Jehuda Zijn heiligdom." — Uw naam is boven alles verhoogd en geheiligd; Uw zetel in gindsche verhevenheid, Uw intogt in het heiligdom; Uwe getuigeuissen eeuwig getrouw, Uws tempels sieraad, heiligheid, ô Heilige! — »Mijne zege, mijn lied is Jah!" zóó zongen Hem Zijne koorverzamelingen! Zij gedachten Zijne schitterende majesteit in Zijnen lof, »Israël Zijne heerschappij." De Eeuwige openbaarde Zich aan Zijn volk, om deszelfs Toevlugt te zijn; en vlietende watereu stonden als een muur bijeenverzameld; »de zee zag het, en — vlood!" Krijgswageuen van den trouweloozen, zij werden verslonden in de schelfzee, in den Sichor (Nijl [3]); over beken ontvlamde Zijn toorn, zij keerden als maalstroom haren loop; »de Jordan vlood ruggelings!" De afgronden beefden, de baren hruisten; U zagen de wateren, en, voor Uwen schrik sidderden zij; »bergen huppelden als rammen!" Uwe regterhand bespoedigde redding in een tijdstip van genade, en, de bergen trilden, verschrikt waggelden hunne grondzuilen; »de heuvelen huppelden als lammeren!" Uwe oneindige regtvaardigheid had den val (der Egyptenaren) vastgesteld; dus deedt Gij de diepte uitdroogen en bedwongt der stroomen loop; »wat »u, ô zee! dat gij vliedt?" Met magtigen stormwind dreeft Gij de dwarlende stroomen terug; koost Gij dezelven, voor Uw volk,

O als

[1] Hos. XIV, 6. [2] Num. XII, 3. [3] Jer. II, 18.

תִּבְחוֹר · הַיְרֵדֵן תִּסֹּב לְאָחוֹר : אָמַר קִבֵּץ בְּעָמִיר שַׁדֵּי אֲוִילִים ·
קַלַּע נַפְשׁוֹתָם חֻפְצוֹ לְהַשְׁלִים · הֲדָרִים הִרְקִדוּ כְּאֵילִים : נָשַׂפְתָּ
חָמָתְךָ תִּבְעַר פְּנִימִי וְחִיצוֹן · חֵלֶד הִתְפּוֹרָרָה תָּוֶךְ וְקִיצוֹן · גִּבְעוֹת
כִּכְנֵי צֹאן : מִי כָמֹכָה זְמִיר עָרִיצִים יַעֲנֶה כְּמֶרְץ · זְרוֹעֲךָ חִשַּׁפְתָּ
וְהִתְמוֹטְטָה הָאָרֶץ · מִלִּפְנֵי אָרוֹן חוֹלִי אָרֶץ : נָטִיתָ קַשְׁתְּךָ רֹאשׁ
פָּרָזָיו לִנְקוֹב · קְרִיוֹת וּמִבְצָרִים נֶחְשְׁבוּ לְרָקוֹב · מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ
יַעֲקֹב : נָחִיתָ וְנֶהֱלָתָ עַם עָמְסֵי מֵעִים · וְלֹא מָנַעְתָּ מִפִּיהֶם
דָּגָן שָׁמַיִם · הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם : שָׁמְעוּ אָמְצָךְ כָּל־אַפְסֵי
תְחוֹמַיִם · אֶדֶר הוֹדְךָ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם · בְּתִתְךָ חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ
מָיִם : אָז מָצְאוּ אֲבוֹת חֵן וּבְצִלְּךָ לָנוּ · אָנָּא הַכֶּט נָא עַמְּךָ
כְּלָנוּ · לֹא לָנוּ יְיָ לֹא לָנוּ : הִתְפַּל צָרָה בַּעֲדִינָה מֵאֱנוֹשׁ
לֶאֱבוֹד · צַוֵּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב כְּיִרְאָה אוֹרְךָ לַעֲבוֹד · כִּי
לִשְׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד : תְּכַאֲמוֹ אֲגוּדִים יַחַד לְמִכּוֹן שִׁכְתֶּךָ · וְתִטְעָמוֹ
בְּהַר צְבִי קָדֵשׁ נַחֲלָתֶךָ · עַל חַסְדְּךָ עַל אֲמִתֶּךָ : יְיָ מְקַוֶּיךָ
מְקַבְּלִים עוֹל מַלְכוּתְךָ עֲלֵיהֶם · נָא הֱיֵה סֵתֶר לָמוֹ מִפְּנֵי
שׁוֹדְדֵיהֶם · לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה נָא אֱלֹהֵיהֶם : כִּי בָא
נוֹגֵשׂ וְכָל־חֵילוֹ בַּמַּיִם · נָא שִׁית אוֹיְבֵיךְ לְמוֹרַשׁ קִפֹּד וְאָגְמֵי
מָיִם · וְיֵדְעוּ כִּי אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וֵאלֹהֵינוּ בַּשָּׁמָיִם : יַיִן בְּהַפְלֵאתָ
לְדוֹר רִאשׁוֹן רוֹב נִפֶּיךָ · הַפְלֵא עִם אַחֲרוֹנִים מְחַכֶּיךָ וְחוֹסֶיךָ ·
וְכָל־פֶּה יְהַלְלְךָ מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ · קָרוֹשׁ :

בחול

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ
וְלַדָּרִים
עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים
וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ
בְּכָל־יוֹם תָּמִיד
מַעֲשֵׂה

בשבת

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ · וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין
קָדוֹשׁ כַּיְיָ : הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶלָה יוֹצֵר הַכֹּל ·
הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל־יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח : וּבוֹקֵעַ
חַלּוֹנֵי רָקִיעַ · מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וְלָבָנָה מְמֻכֶּנֶת
שְׁבָתָהּ : וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וְלִיוֹשְׁבָיו · שֶׁבָּרָא
בְּמִדַּת רַחֲמִים : הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ
בְּרַחֲמִים · וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה

בראשית

als muur en gebaanden weg; »ook gij, Jordan! vloodt toen rugge»lings!" De vervolger sprak, en als schoven vergaderd stonden daar de vorsten der dwazen; God echter slingerde hunne ligchamen in de diepte neder, volvoerde zóó Zijnen wil, en—»bergen huppel»den verschrikt als rammen." Gij bliest hen met Uwen toorn aan, hij brandde de Egyptenaren in- en uitwendig; de aarde reet van een, in het midden en aan de uiteinden, »heuvelen huppel»den als lammeren." Wie is U gelijk, als Gij met kracht tirannen vernielt? Gij openbaardet Uwen arm, en—de aarde waggelde »voor den Heer, den Schepper der aarde." Gij spandet Uwen boog, doorboordet het hoofd der benden; steden en vestingen vielen als kaf neder »voor den God Jakobs." Maar het reeds van de moederschoot beminde volk, dit leiddet, dit voerdet Gij, onthieldt ook aan hunne monden den hemelkost niet »en veranderdet de rots tot eene waterbeek." Toen vernamen Uwe almagt de vorsten aller landen, hoorden den lof Uwer majesteit, hoogverheven boven aarde en hemel, toen Gij herschiept »de steenrots »tot eene waterwel." Toen vonden onze voorvaderen gunst, toen rustten zij in Uwe schaduw; ô zie dus ook op ons neder, Uw volk immers zijn wij allen; »niet echter om onzentwil, Eeuwige! »niet om onzentwil!" Laat misdaad slechts van uit het menschdom verdelgd worden; en beschik heil voor Jakobs zonen, opdat zij U, met eerbiedige vreeze dienen, »slechts Uwen naam geef eer!" Breng hen, gezamenlijk vereenigd, naar den zetel Uwer woning; plant hen in op den welbehagelijken heiligen berg, Uw erfdeel, »om »Uwe genade, om Uwe trouw." Eeuwige! zij, die op U hopen onderwerpen zich gewillig aan de dienst Uwer regering, ô bescherm Gij hen dan tegen alle vervolging; »waarom zullen de hei»denen zeggen: waar is nu hun God?" Den bedwinger (Pharö) immers, en gansch zijn heer slingerdet Gij in de vloeden neder; zóó slinger Uwe haters allen neder, verander hunne steden tot woonplaatsen van egels en waterplassen, opdat zij het erkennen, dat wij Uw volk zijn, »dat onze God in den hemel is." Gelijk Gij aan het voorgeslacht Uwe menigvuldige wonderen toondet, ô zoo doe ook wonderen met de nakomelingen, die op U hopen, U verbeiden, en aller mond zal lofgalmen: »Hoe groot zijn Uwe wer»ken, ô Heilige!"

Op een' der werkdagen zegt men:

Hij verlicht de aarde en derzelver bewoners, met barmhartigheid, en door Zijne algoedheid hernieuwt Hij gedurig, dagelijks, het werk

Op Sabbath zegt men:

Alles dankt U, alles prijst U, alles roept uit: Niets is zoo heilig als de Eeuwige! Alles verheft U, Selah! Schepper aller wezens! Almagtige! die dagelijks de poorten van het oosten opent, de wijde ruimten des uitspansels doorklieft, de zon uit hare plaats ten voorschijn laat komen, en de maan uit haar beslemd verblijf. Hij verlicht het heelal met deszelfs bewoners, die Hij met de eigenschap der ontferming heeft geschapen. Hij verlicht de aarde en derzelver bewoners met barmhartigheid, en door Zijne algoedheid vernieuwt Hij gedurig, dagelijks, het werk der schep-

מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית :
מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ · כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ :
הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפוֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אָדוֹן עָזֵנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מְשֻׂגָּב בַּעֲדֵנוּ : אֵל בָּרוּךְ גְּדָל־דֵּעָה הֵכִין וּפָעַל זֵדִי חַמָּה טוֹב יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ : מְאוֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ : פְּנוֹת צְבָאָיו קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי תָּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְקְדֻשָּׁתוֹ: תִּתְבָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶלָה :

בְּרֵאשִׁית : הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז · הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפוֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם : אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים · רַחֵם עָלֵינוּ אָדוֹן עָזֵנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מְשֻׂגָּב בַּעֲדֵנוּ : אֵין כְּעָרְכֶךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ · אֶפֶס בִּלְתֶּךָ וּמִי דוֹמֶה לָךְ · אֵין כְּעָרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה · וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא : אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ · וְאֵין דּוֹמֶה לְךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים :

אֵל אָדוֹן עַל כָּל־הַמַּעֲשִׂים · בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל־נְשָׁמָה : גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם · דַּעַת וּתְבוּנָה סְבִיבִים אוֹתוֹ : הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ · וְנִהְדָּר בְּכָבוֹד עַל הַמֶּרְכָּבָה : זְכוּת וּמִישׁוֹר לְפָנָיו כְּמֵאוֹ · חֶסֶד וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ : טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ · יְצָרָם בְּרֵעָת בִּינָה וּבְהַשְׂכֵּל : כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם · לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל : מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נוֹגַהּ · נָאֶה זִיוָם בְּכָל־הָעוֹלָם : שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם · עוֹשִׂים כְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם : פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לְשִׁמּוֹ · צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ : קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר · רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה : שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל־צְבָא מָרוֹם : תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ :

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל־הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי הִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ : תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְנוּחָה עָנֹג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת : זֶה שַׁבַּת שַׁלַּיוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁפוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ : וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהֹדוֹת לַיְיָ : לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל־יְצוּרָיו · שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל : הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ : שְׁמֵחַ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ · וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר · בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת : תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶלָה :

werk der schepping. Hoe groot zijn Uwe werken, Eeuwige! Gij hebt ze allen met wijsheid gevormd, vol is de aarde Uws eigendoms. Alleen hoogstverheven Koning van voormaals her, die geprezen, geroemd en hoogverheven is, zoo lang de wereld bestaat! God des heelals! door Uwe groote barmhartigheid, ontferm U onzer, ô Heer onzer kracht, Rots onzer toevlugt, Schild onzes heils, onze veilige Toeverlaat! Hij, de Almagtige, de Bron des zegens, wiens kennis oneindig is, heeft de zonnestralen bereid en gewrocht; de Algoede heeft dezelven voortgebragt, ten prijze Zijus naams. Zijuen heerlijken troon heeft Hij met hemellichten omgeven. De heilige hoofden Zijner scharen, zij verhoogen den Almagtigen, en verkondigen onophoudelijk de majesteit Gods, en Zijne heiligheid! Hooggeloofd zijt Gij, Eeuwige onze God! boven den lof van de werken Uwer hand, en der schitterende hemellichten die Gij geschapen hebt, en die U gedurig roemen, Sela!

schepping. Alleen hoogstverheven Koning van voormaals her, die geprezen, geroemd en verheven is, zoo lang de wereld bestaat! God des heelals! door Uwe groote barmhartigheid ontferm U onzer, ô Heer onzer kracht, Rots oozer toevlugt, Schild oozes heils, onze veilige Toeverlaat! Niemand is met U gelijk te schatten, geen goddelijk wezen buiten U, niets bestaat zonder U, en wie is bij U te vergelijken? Niemand is met U gelijk te schatten, Eeuwige onze God! in deze wereld; geen goddelijk wezen is buiten U, ô onze Koning! in het toekomstige leven. Niets bestaat buiten U, onze Verlosser! in de dagen van den Messias, en niemand is bij U te vergelijken, onze Helper! bij het wederleven der dooden.

De Almagtige, Heer aller wezens, is geloofd en geprezen, door den mond aller bezielde schepselen. Van Zijne grootheid. Zijne algoedheid is de wereld vervuld; alwetenheid en verstand omgeven Hem. Hoogverheven is Hij boven de heilige Chajôth, met heerlijkheid prijkt Hij boven de Merkaba. Gelukzaligheid en deugd zijn voor Zijnen zetel, genade en ontferming voor Zijne majesteit. Weldadig zijn de hemellichten die onze God geschapen heeft; Hij heeft ze gevormd, met kennis; verstand en oordeel, Kracht en vermogen heeft Hij aan dezelven verleend, om in de wereld te heerschen. Zij zijn vol van glans, en verspreiden luister; luister zet hun glans der gansche wereld bij. Verblijd gaan zij op, vrolijk gaan zij onder; zij vervollen met eerbied den wil huns Heeren. Roem en majesteit brengen zij Zijnen naam toe, gejoich en vreugdezang ter gedachtenis Zijner regering. Hij riep de zon hervoor, en het licht straalde, met doorzigt verordende Hij de gestalte der maan, Prijsliedereu wijden Hem alle heerscharen des hemels; roem en heerlijkheid de Seraphim, Ophannim, en heilige Chajoth.

De Almagtigen, die van al Zijne werken rustte op den zevenden dag, Zich toen verhief, en Zich op Zijnen heerlijken zetel nederliet. Met plegtig sieraad bekleedde Hij den rustdag, wellust bestemde Hij voor den Sabbath. Dit is het prijzenswaardige van den zevenden dag, dat God op deozelveo van al Zijnen arbeid gerust heeft. De zevende dag zelf doet den prijstoon hooren (*): »Psalmgezaog voor den »Sabbathdag. Het is liefelijk den Eeuwige te dan»ken." Daarom roemen en loven den Almagtigen al Zijne Schepselen; zij kennen prijs, waardigheid en grootheid toe aan den Almagtigen, den Koning en Schepper des heelals, die Zijn volk Israël met Zijne heiligheid der rust deelachtig gemaakt heeft, op den heiligen Sabbathdag. Uw naam, Eeuwige onze God! worde geheiligd, Uwe gedachtenis, onze Koning! worde geroemd, boven in den hemel, en beneden op de aarde. Lof zij U, ooze Helper! boven den lof van de werken Uwer hand, en der schitterende hemellichten die Gij geschapen hebt, en die U gedurig roemen, Sela!

Hoog-

(*) מזמור לשיר ליום השבת.

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְרוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ
יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וְאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם
וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כֻּלָּם אֲהוּבִים
כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם
פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בִּקְרֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים
וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים:

אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים
עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה · וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה ·
לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְרֻשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד
עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה:

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים ·
לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים · בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ · לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת
יַשְׁמִיעוּ · כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל
מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן
הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה
כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ ·
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חָקֵי חַיִּים
כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ · אָבִינוּ הָאָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ
לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמוֹעַ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־
דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ וְלֹא נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי
בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ · וַהֲבִיאֵנוּ
לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיוּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אֵל
פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל־עַם וְלָשׁוֹן וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
סֶלָה בֶּאֱמֶת · לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ בְּאַהֲבָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר
בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ
בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

והיה

Hooggeloofd zijt Gij, onze Rots, onze Koning, onze Verlosser. Schepper der heiligen! gepreesen zij Uw naam eeuwiglijk, onze Koning! Schepper veler dienaren, welke in de hoogere wereldgewesten staan, en vol eerbied, gezamenlijk de woorden van den levenden God en den Koning des heelals luid verkondigen. Allen zijn zij bemind, allen uitverkoren, allen magtig, allen volbrengen met vreés en eerbied den wil huns Heeren, en allen openen zij den mond, met heiligheid, met reinheid, met toffied en gezang; zij loven, prijzen, roemen, eerbiedigen, heiligen, en huldigen den naam des Almagtigen, des grooten, magtigen, en vreeselijken Konings, heilig is Hij. Allen nemen wederkeerig den last der hemelsche dienst van elkander over, en geven wederkeerig verlof, om hunnen Schepper heilig te vereeren; met zalig genoegen, in eene zuivere taal, en met lieftalligheid stemmen zij eenpariglijk de heilige vereering aan, en roepen vol eerbied:

Heilig, heilig, heilig is de Eeuwige Zebaoth! gansch de aarde, van Zijne majesteit, vol!

En de Ophannim en heilige Chajoth verheffen zich met een ontzaggelijk gedruisch, tegen over de Seraphim, wederkeerig prijzen zij en roepen elkander toe: Geloofd zij de majesteit des Eeuwigen van uit hare plaats!

Den Almagtigen, den Hooggeloofde zingen zij liefelijke toonen, den Koning, Almagtigen, den Levenden en Zelfstandigen, zingen zij liederen, en verkondigen Zijnen roem. Want Hij alleen is het, die groote daden bewerkstelligt, nieuwe voortbrengselen schept! Hij is de Heer des krijgs; Hij zaait geregtigheid, en laat heil ontspruiten. Hij schept geneeskrachten; Hij is ontzaggelijk in lof en een Heer der wonderdaden. Hij hernieuwt gedurig, elken dag, door Zijne goedheid, het werk der schepping; gelijk van Hem gezegd word!: »Die groote lichten gemaakt heeft. Zijne goederstiereuheid duurt in eeuwigheid." — ô Laat toch een nieuw licht Zion bestralen, en dat wij allen dit licht eerlang waardig mogen zijn! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Schepper der lichten.

Met oneindige liefde hebt Gij, Eeuwige onze God! ons bemind, met groot en bovenmatig ontfermen hebt Gij ons gespaard, ô onze Vader en Koning! om onzer voorvaderen wil, die op U vertrouwden, en wien Gij de instellingen des levens leerdet; wil ook soo ons genadig zijn, en ons onderwijsen! ô Vader, ontfermende Vader, Albarmhartige! wees barmhartig jegens ons, boezem ons hart in, dat wij al de voorschriften Uwer leere mogen bevatten, inzien, verstaan, leeren en onderwijsen, in acht nemen, nakomen en vervullen, met liefde! Verlicht onze oogen door Uwe leer, en doe ons hart gehecht zijn aan Uwe geboden; laat onze harten eenstemmig Uwen naam beminnen en met eerbied vreezen, opdat wij nimmermeer beschaamd worden. — Want op Uwen grooten, vreeselijken en heiligen naam vertrouwen wij; wij verlustigen en verblijden ons met Uw heil. Breng ons in vrede van de vier wereldzijden te samen, en voer ons, met opgerigten hoofde, naar ons land! Want Gij zijt de Almagtige, die het heil bewerkt, en ons hebt Gij uit alle volkeren en talen verkoren, en hebt ons in waarheid tot Uwen grooten naam doen naderen, Sela! om U te danken, en Uwe eenheid, met liefde te erkenen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijn volk Israël uitverkoren heeft, met liefde.

Hoor Israël! de Eeuwige, onze God, is een eenig, eeuwig Wezen!

Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering, immer en eeuwig!

Gij zult den Eeuwige uwen God beminnen, met gansch uw hart, gansch uwe ziel, gansch uw vermogen. Deze woorden, die ik u thans beveel, zullen u steeds in het hart blijven. Gij zult dezelven aan uwe kinderen inscherpen, en steeds daarvan spreken, wanneer gij in uw huis zit, als gij op den weg gaat, als gij u nederlegt, en als gij opstaat. Bind dezelven ten teeken, aan uwe hand, draag dezelven als voorhoofdsband, tusschen uwe oogen, en schrijf dezelven op de deurposten uws huizes en aan uwe poorten.

In

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם
לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם
וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ :
וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ : הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה
לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף־
יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־
יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם : וְשַׂמְתֶּם
אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם
וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם : וְלִמַּרְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ : לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה
לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ :
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת
הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת : וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־
מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־
אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם : אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה · עָלֵינוּ
אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל־דּוֹרוֹת זֶרַע
יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ :
עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים לְעוֹלָם וָעֶד חוֹק וְלֹא יַעֲבוֹר : אֱמֶת
שְׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד : אַתָּה הוּא
מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ אָתָּה · לְמַעַן שִׁמְךָ מַהֵר לְגָאֳלֵנוּ בַּאֲשֶׁר גָּאַלְתָּ אֶת־
אֲבוֹתֵינוּ : אֱמֶת מֵעוֹלָם שִׁמְךָ הַגְּדוֹל עָלֵינוּ נִקְרָא בְּאַהֲבָה אֵין
אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ :

זולת מיוסד ע"ס א"ב ושם המחבר חתום לנסוף שמעון בר יצחק חזק.

אָנִי פַּתְרוֹס בְּעָבְרְךָ רֹאשׁ תַּנִּין לְהָרֵשׁ · בְּמִלֹּאת סְפָקוֹ שְׁאוֹנוֹ
מוֹד בְּגוֹדֶשׁ · בְּאוֹכְלֵי פְסָחִים נִתְקַדַּשְׁתָּ בְּשִׁיר לְחַדֵּשׁ ·
הַשִּׁיר יִהְיֶה לָכֶם כְּלֵיל חַג הִתְקַדֵּשׁ : גָּזוּ בְעָזִּים צְבָאוֹת יְשֵׁרֵי
אֵל · הִפְלִאתָ לְמוֹ צִדְקָךְ בְּרָדֵי אֵל · דּוֹלְקִימוּ נִשְׁפַּטְתָּ
תְּהוֹם רַבָּה לְהַתְאֵל · אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל : הֵן עַל

הבאר

Indien gij aldus Mijnen geboden geboorzamen zult, die Ik u thans heveel, om den Eeuwige uwen God te beminnen, en Hem te dienen met gansch uw hart, en gansch uwe ziel, dan zal Ik uwen lande regen geven te regten tijde, vroegregen en laatregen, opdat gij uw graan, uwen most, en uwe olie inzamelet, en Ik zal ook voor uw vee gras laten groeijen, op uwen velde, gij zult eten en u verzadigen. Hoedt u echter, dat uw hart niet verleid worde, dat gij wellijt afwijket, andere goden dienet, en voor dezelven aanbiddend nederbuiget. De toorn des Eeuwigen zoude over u ontbranden, Hij zoude den hemel sluiten, opdat geen regen kome, de aarde zoude haar gewas niet voortbrengen, en gij zoudet weldra verloren gaan van het voortreffelijke land, dat u de Eeuwige geeft. Prent dus deze woorden wel in uw hart, in uwe ziel, bindt dezelven ten teeken, aan uwe hand, en draag dezelven, als voorhoofdsband, tusschen uwe oogen. Leert dezelven uwen kinderen, om bestendig daarvan te spreken, wanneer gij in uw huis zit, of als gij op den weg gaat, als gij u nederlegt, en als gij opstaat; en schrijf dezelven op de deurposten uws huizes en aan uwe poorten. Opdat uwe dagen en de dagen uwer kinderen vermenigvuldigd worden, op het aardrijk, dat de Eeuwige uwen ouderen toegezworen heeft, hetzelve hun te geven, zoo lang de hemel hoven de aarde zijn zal.

Verder zelde de Eeuwige tot Mozes, als volgt: Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg hun, dat zij zich, aan de hoeken hunner kleederen, en even zoo bij hunne nakomelingen, schouwdraden maken, en aan deze schouwdraden, aan den hoek, een snoer van hemelsblaauwe wol vastmaken. Dezen zullen u ten schouwdraden dienen, opdat gij dezelven aanschouwet, u alle geboden des Eeuwigen herinneret, en dezelven vervullet, niet echter uw hart en uwen oogen nagaat, die gij hoelerend aanhangt. Gij zult daardoor al Mijner geboden indachtig zijn, dezelven vervullen, en uwen God heilig zijn. Ik ben de Eeuwige uw God, die u uit Egypteland gevoerd heb, om u ten God te zijn, Ik, de Eeuwige, uw God.

Waar en onwrikbaar, vast en onveranderlijk, rigtig en getrouw, weldadig en heilzaam is deze toezegging voor onze voorouders en voor ons, voor onze kinderen, voor onze nageslachten, en voor alle nageslachten van het kroost van Israël, Uwe dienaren.

Voor de verledene en toekomende tijdvakken is het eene onovertreedbare instelling. Het is eene waarheid, dat Gij, Eeuwige! onze God, en de God onzer vooroudere zijt op immer en eeuwig. Gij zijt onze Koning, de Koning onzer vooroudere zijt Gij, ô spoed U om Uws naams wil, om ons te verlossen, gelijk Gij onze vooroudere verlost hebt. Waar immers is het, dat van eeuwigheid Uw groote naam over ons genoemd is, met liefde; geen God toch is er buiten U.

Toen Gij het eiland Pathros (1) doortoogt, om het drakenhoofd, (Pharö [2]) te verpletteren, wanneer de maat zijns overmoeds vol was en Gij hem met opgehoopte mate vergelding hebt toegemeten, toen ook zijt Gij geheiligd geworden door hen, die het Pesach-offer aten, in een nieuw vervaardigd lied; en, daarom ook luidt gene voorspelling: »Gij zult nogmaals zingen, als in den nacht der »inwijding van het Pesach-feest (3)." Toen de regtvaardige heren Gods (Israël) door magtige vloeden trokken, toen hebt Gij hun wonderlijke weldadigheid bewezen, groot als de bergen Gods; hunnen vervolger hebt Gij gerigt, gedoemd ten diepen afgrond, en, toen zongen Mozes en de kinderen Israël (4). Zie, ook bij

P den

(1) Jes. XI, 11. (2) Ps. LXXIV, 14. (3) Jes. XXX, 29. (4) Ex. XV, 1.

הַבְּאֵר שׁוֹרְרוּ בַּעֲלִיזוּת · בְּהַשָּׁקַת הָרִים אֶת־הָהֵב לַחֲזוֹרֵת ·
וּבְסֵפֶר מִלְחָמוֹת יֵשׁוּמָד בְּשִׁשִּׁי חֲרוּזוֹת · אָז יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל אֶת־
הַשִּׁירָה הַזֹּאת : זוֹהַר שֶׁמֶשׁ הַדְּמִים דּוֹדִי וּמַאֲמִירִי · וְרֵחַ
הָעֲמִיד כְּיוֹם תָּמִים תְּמוּרִי · חֲקוּקָה בְּסֵפֶר הַשָּׁשׁ שִׁירַת מְמוּרִי ·
אָז יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ לַיְיָ בְּיוֹם תֵּת יְיָ אֶת־הָאֱמֹרִי : טָפְשׁוּ הַנֹּף
מָלְכוּ מְמוּקְשֵׁי עָם · וְשָׁכוּ וְשִׁחֲרוּ אֵל וְצִוָּה לְהוֹשִׁיעָם · יָבִין
וְגִיד חָרוּשׁ לְמַפָּלָה הַכְנִיעָם · וַהֲשָׁר דְּבוֹרָה וּבָרָק בֶּן
אָבִינֹעַם : בְּלָל וְהַקֵּם עַל בַּמְלָכִים לְהִתְאַשְּׁרָה · זְמִרוֹת הִנְעִים
וְהִלֵּל אוֹרַח יְשָׁרָה · לְעֵת זְקָנָתוֹ הוֹסִיף שֶׁבַח לְשׁוֹרְרָה ·
וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיְיָ אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה : מָסַר הָאָב לִבְנוֹ צָרְכֵי בִּנְיָן
לַחֲבִיד · לִמְצוֹא מָקוֹם נַפְשׁוֹ בְּנֶגֶד הֶעֱבִיד · נִקְרָא עַל שְׁמוֹ
כִּי בְמַשָּׂאוֹ הִכְבִּיד · מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד : שְׂמָחוֹת
רַבּוּ וְהִנֵּה כָּל־מַאֲפֵל · בִּיסוֹד הַבַּיִת נִבְצַר בַּחַן וָעֹפֶל · עוֹלַת
וְבָחִים לָרֹב וּשְׁלָמִים לְהִטָּפֵל · אָז אָמַר שְׁלֹמֹה יְיָ אָמַר לִשְׁכֹּן
בָּעֲרָפֶל : פְּגֹרוּ שֵׂעִיר וַעֲמוֹן וּמוֹאָב חֵיל מְרָנִי · בְּמַעֲלֵה הַיְצִין
רְאוֹת יְשׁוּעַת יְיָ · צוֹרְבוּ לְמַשְׁחִית אִישׁ בְּרֵעֵהוּ לְעֵינַי · נִקְהֲלוּ
לְעֵמֶק בְּרָכָה כִּי שָׁם בֵּרְכוּ אֶת־יְיָ : קוֹל שִׁירוֹת תֵּשַׁע שָׁמַעְנוּ
בְּמֶרֶץ · וְהָעֲשִׁירִית עוֹד נִשְׁמַע מִכְּנַף הָאָרֶץ · רָנוּ שָׁמַיִם וְתָרִיעוּ
תַּחְתִּיוֹת אָרֶץ · שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ מִקְצֵה הָאָרֶץ :
שִׁירוּ אֵלֶּה לְשׁוֹן שִׂרָה מְשֹׂרֶרֶת · כִּי תִשְׁוָעָתָם בְּיוֹלֶדֶת לָבוֹא
צָרוֹת וּמְפֻסָּרִים · תּוֹקֵף שִׁיר אַהֲרֹן כְּזִכָּרִים לֹא יוֹלָדִים · שִׁיר

de bron zongen zij vreugdevol, als zij zagen hoe de bergen zamenschoven, en hunne bestrijders verpletterden, — eene gebeurtenis, die in het boek des krijgs, in verzen, beschreven is, — ook toen zong Israël dezen lofzang (1). Den glans der zon deed mijn vriend, mijn welbeminde (Josua) staan, den loop der maan, om mijnentwil, stil staan, eenen vollen dag; en ook toen galmde mijn, in het boek Hajasar, opgeteekende beurtzang; en, toen ook bield Josua eene rede ter eere des Eeuwigen, ten dage als Hij den Emoriet in zijne hand gaf (2). Als eenmaal dwaasheid en heiligschennis onder hen (Israëliten) ontstonden, heerschten verdrukkers over hen, die hen ten val gebragt hadden; maar zij keerden terug, smeekten God, en Hij beschikte hun redding, vernederde en bragt ten val Jabin en Charoseth's vorsten; en, ook toen zongen Debora en Barak, de zoon van Abinoam (3). De gekroonde vorst (David), boven alle vorsten gesteld (4) en gelukkig geacht, ook deze zong liefelijke lofzangen en bewandelde den regten weg; ja, in zijnen ouderdom nog zong hij genen krachtvollen lofzang: »David sprak »voor den Eeuwige de woorden dezes lofzangs (5)!" De vader (David) leverde, aan zijnen zoon (Salomo) over, de benoodigdheden tot den tempelbouw (6), ten deel; hij zelf had zijne ziel met eede verbonden, om eene plaats te vinden om daarop het huis Gods te stichten; daarom ook, omdat hij zich namelijk met deze zware onderneming belast had, werd zij ook naar zijnen naam genoemd, naar luid: »Een »Psalmgezang ter inwijding van Davids tempel (7)." Veelvuldige vreugde en opklaring aller duisternis was het hun (Israëliten), bij het grondvesten des huizes (tempels), hun ter veste, ter magtige toevlugt; brand- en slagtoffers werden daar in menigte aangebragt, en vredeoffers daarenboven; en Salomo zong: »De Eeuwige heeft het »toegezegd, in deze nevelwolk te zullen rusten (8)." Als Seïr, Ammon en Moab, het heer mijner bestrijders, sneuvelden, zag ik de hulp des Eeuwigen, bij de hoogte, waar men naar Ziz (9) opstijgt; want dáár brandden zij, om zich onderling voor mijne oogen te vernielen; mijn koor verzamelde zich dus in het dal des lofs, want ook daar lofzongen zij den Eeuwige (10). De stem van negen lofzangen hebben wij reeds krachtvol gehoord; ook de tiende zal eenmaal gehoord worden van alle uiteinden der aarde: »Juicht ô hemelen! galmt, gij diepten der aarde! zingt den Eeu»wige een nieuw lied; Zijn lof van het uiteinde der aarde (11)!" Al deze lofzangen zijn met de vrouwelijke benaming (שִׁירָה) benoemd, want hun heil, het was gelijk aan den toestand eener kraamvrouw, die reeds de smarten van het toekomstige baren voorziet; de laatste, magtige lofzang zal met de mannelijke benaming (שִׁיר) benoemd worden; want hij is van mannelijken aard, met geene vrees voor toekomstige barensweeën verbonden: »Zingt den

(1) Num. XXI, 17. (2) Jos. X, 12. (3) Regt. V, 1. (4) II Sam. XXIII, 1.
(5) Ald. XXII, 1. (6) I Chr. XXVIII, 11 en 13. (7) Ps. XXX, 1.
(8) I Kon. VIII, 12. (9) II Chr. XX, 16. (10) Ald. vers 26. (11) Jes. XLII, 10.

לֵיל שִׁשׁ חָדָשׁ תְּהַלָּתוֹ בְּקָהַל חֲסִידִים : יוֹן שֶׁעָבוֹד מַלְכִיּוֹת
עֵקֶד וְנִסִּים מְרֻבִּים · בְּרֵאוֹת מַפַּלְתָּם יִשְׁמְחוּ אִיִּים רַבִּים · יְצִיאַת
חָגֵם קָרוֹא בְּטֶפֶל נֶאֱדָרִים · חֲזַק קְדֻשָּׁתְךָ בְּעַל זֹאת
שִׁבְרוּ אֲהוּבִים :

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־
דּוֹר וָדוֹר · בָּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי
אָרֶץ · אַשְׁרֵי אִישׁ שִׁישְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ ·
אֱמֶת אַתָּה הוּא אָרוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם · אֱמֶת אַתָּה הוּא
רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ מְמַצְּרִים
גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ · כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הָרָגְתָּ וּבְכוֹרְךָ
גָּאָלְתָּ וְיַם סוּף בָּקָעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם
אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר · עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים
זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת כְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם · רָם וְנִשָּׂא
גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים
וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ כְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו · תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ
הוּא וּמְבֹרָךְ · מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ
כֻלָּם :

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְּהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא :
שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לִשְׁמְךָ עַל שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ
וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ · יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד :

צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל ·
(גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל)
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל :

גלום אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי
יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים
וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · מְכַלְכֵּל חַיִּים
בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים
וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת
וּמִי דּוֹמֶה לָךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת
מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

»den Eeuwigen,— zóó luidt het — eenen nieuwen zang (תְּהִלָּה), Zijnen »roem in de verzameling Zijner vromen(1).” Dan zal het heil volkomen, dan zullen de wonderen veelvuldig zijn; magtige eilandbewoners zullen het zien, zich verheugen en uitroepen; zelfs de »uittogt uit Chanes (Egypte [2]) was weinig voor de welbemin»den!” Versterk over ons Uwe heiligheid en wij loven U, even als de welbeminden U eenmaal toen (bij de roode zee) loofden.

De hulp onzer vooronderen waart Gij sedert alle tijden, een Schild en Bevrijder van hon nakroost, door alle geslachten heen. In het verhevenste des heelals is Uw zetel, Uw regt en Uwe geregtigheid gaan tot des aardrijks einden. Heil den man, die naar Uwe bevelen luistert, en Uwe leer en woorden ter harte neemt! Voorwaar, Gij zijt de Heer Uws volks, en een magtige Koning om hunnen regtstrijd te strijden. voorwaar, Gij zijt de Eerste, Gij zijt de Laatste, en buiten U hebben wij geenen Koning, geenen Verlosser, noch Bevrijder. Uit Egypte hebt Gij ons verlost, ô Eeuwige onze God! uit het slavenhuis ons bevrijd. Al hunne eerstgeborenen hebt Gij gedood, en Uwen eerstgeborenen verlost; de schelfzee hebt Gij doorgespleten, de snooden er in doen zinken, en Uwe geliefden er door gevoerd; de golven bedekten hunne wederpartijders, één hunner bleef niet over. Daarvoor prezen de geliefden, en verhieven zij den Almagtigen; de geliefkoosden verheerlijkten met snarenspel, gezangen, prijs-, lof- en dankliederen, den Almagtigen, den levenden en eeuwigdurenden Koning. Hoog en verheven is Hij, groot en vreeselijk! Hij vernedert de hovaardigen, Hij verheft de terneergeslagenen, Hij bevrijdt de gekluisterden, Hij verlost de verdrukten, Hij helpt de armen, en verhoort Zijn volk, ten tijde dat het Hem aanroept. Lof zij den Almagtigen, den Allerhoogsten, geloofd zij Hij, en gezegend! Mozes en de kinderen Israëls stemden voor U den zang vol vreugde aan, en zongen eenstemmig:

»Wie is als Gij, onder de magten, Eeuwige! Wie is als Gij, verheer»lijkt in heiligheid, geducht in roem, Wonderverrigter!

Met een nieuw lied prezen de verlosten Uwen naam, aan den oever der zee dankten zij allen eenstemmig, huldigden U, en zeiden: »De Eeuwige »zal immer en eeuwig regeren!”

Rots van Israël, maak u op, om Israël te helpen, en verlos naar Uwe belofte Juda en Israël (onze Verlosser, de Eeuwige Zebaoth is Zijn naam, de Heilige van Israël). Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Israël verloste.

Heere! open mijne lippen, en mijn mond verkondige Uwen roem.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige! onze God, en God onzer vaderen, God van Abraham, God Isaks en God van Jakob, de groote, de magtige, en de vreeselijke God! De hoogstverhevene, die weldadigheid beloont, de Eigenaar des heelals, die de vroomheid der aartsvaderen gedenkt, en liefdevol hunnen nanevenen eenen verlosser brengt, om Zijns naams wil. Koning, Helper, Redder en Beschermer! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Schild van Abraham.

Gij zijt magtig in eeuwigheid, ô Heere! Gij hezielt de dooden weder, ô alvermogende Redder! Gij voedt de levenden met genade, wekt de dooden weder op, met eindelooze barmhartigheid! Gij zijt der wankelenden steun, der zieken hulp, staakt de handen van hen, die in kluisters smachten, en vervult met onwrikbre trouw Uwe toezegging aan hen, die in den schoot der aarde sluimeren! Wie is U gelijk, Heer der almagt! Wie evenaart U, ô Koning, welke doodt en doet herleven, en heil ontspruiten laat. Uwer toezegging getrouw, hezielt Gij eenmaal ook de dooden weder; Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de dooden weder hezielt.

Hei-

(1) Ps. CXLIX, 1. (2) Jes. XXX, 4.

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה · בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים · אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ · וְרָצִיתָ בָּנוּ ·
וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־הַלְּשׁוֹנוֹת · וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ ·
וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ :

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה · וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה ·
חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן · אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם
חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · זְמַן חֵרוּתֵנוּ · (בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ · זֵכֶר
לִיצִיאַת מִצְרָיִם :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה
וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ
וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ
וְזִכְרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן
וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה ·
זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בּוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ
בּוֹ לְחַיִּים · וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים · חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ · כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה :

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־בִּרְכַת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה
וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ · אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ
שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת
וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי
קָדְשֶׁךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ
הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם · וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר
בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן
תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים ·
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מודים

Heilig zijt Gij! Uw naam is heilig! en de heiligen loven dagelijks U, Sela! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! de Almagtige, de Heilige!

Gij hebt ons uit alle volkeren uitverkoren, bemindet ons, toondet ons Uw welbehagen, verhieft ons boven alle natiën, heiligdet ons door Uwe geboden, voerdet ons, als onze Koning, Uwer dienste nader, en droegt op ons Uwen grooten, heiligen naam over.

Gij gaaft ons, Eeuwige, onze God! met liefde (Sabbathdagen tot rust, en) bepaalde tijden tot vreugde, feest- en hoogtijden tot verlustiging; dezen (Sabbathdag en dezen) feestdag der ongezuurde brooden, den tijd onzer bevrijding, als eene heilige verkondiging (met liefde), ter herinnering aan den uittogt uit Egypte.

Onze God en God onzer voorvaderen, Dat tot U opstijge en aankome, U genake, door U gezien, welbehagelijk aangenomen, gehoord, bedacht en in herinnering gebragt worde onze herinnering en ons aandenken, de herinnering onzer voorvaderen en de herinnering van den gezalfden, den zoon van Uwen dienaar David, de herinnering van Jerusalem de stad Uwer heiligheid, en de herinnering Uws gansehen volkes het huis Israëls, ter bevrijding, ten goede, ter gunste, ter genade en barmhartigheid, ten leven en ten vrede, op dezen dag der ongezuurde brooden! Gedenk op denzelven, Eeuwige onze God! ons ten goede! bedenk ons ten zegen, en help ons ten gelukzaligen leven! En, naar Uwe toezegging van heil en erbarmen, begunstig en begenadig ons; ontferm U onzer, en help ons! immers op U alleen zijn onze oogen gevestigd, want Gij, Almagtige! zijt een genadige en ontfermingsvolle Koning!

Laat ons, Eeuwige, onze God! den zegen Uwer feesten ontvangen, tot leven en vrede, tot blijdschap en vrolijkheid, zoo als het U behaagd heeft te beloven om ons te zegenen. (Onze God en God onzer vooronders! schep behagen in onze rust,) Heilig ons door Uwe geboden, en laat Uwe leer ons aandeel zijn. Verzadig ons met Uwe goedheid, verblijd ons door Uw heil, en reinig ons hart om U in waarheid te dienen. Laat ons, Eeuwige, onze God! (met liefde en welbehagen,) met blijdschap en vrolijkheid, aan Uwe heilige (Sabbath- en) feestdagen deelachtig zijn, opdat Israël, die Uwen naam heiligen, zich in U verblijden. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die (den Sabbath,) Israël en de hoogtijden heiligt.

Behoon, ô Eeuwige onze God! Uw welbehagen aan Uw volk Israël en deszelfs gebeden, en voer de offerdienst weder terug in het koor Uws tempels, Israëls offers en deszelfs gebeden, neem dezelven in liefde en welbehagen aan, en ô, mogt U de dienst van Uw volk Israël steeds welbehagelijk zijn! Mogten onze oogen het zien, Uw terugkeeren naar Zion vol ontferming! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die den zetel Zijner majesteit eenmaal weder naar Zion terug voert.

Wij

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שֶׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד
צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ · אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר
תְּהִלָּתֶךָ · עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ
שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם
הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ :

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד · וְכֹל
הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ
סֶלָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

ניחוח פתפלה לחומר האיש ברכנו והכהנים מנכרים (תחת) מחזו כמוף התחזור).

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ
בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם
וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ ·
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם :

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם
וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף
נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשַׁבְתָּם · עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְרֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ
לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן
לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי : עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ : וְשָׁם
נַעֲבָרְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת : וְעָרְבָה לַיְיָ
מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת :

חזרת התפלה לשליח צבור

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי
יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים
וְקֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן :

מְסוּד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמִלָּמֵד הַעַת מְבִינִים · אֶפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר
וְרִנָּנִים · לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים :

Wij danken U, dat Gij, Eenwige! onze God en de God onzer vooronderen in eeuwigheid zijt! De Rots onzes levens, het Schild onzes heils, zijt Gij door alle eeuwen heen; wij danken U, en verkondigen Uwen roem, zoowel over ons leven, dat van Uwe hand alleen afhangt, als over onze zielen, die U toevertrouwd zijn; voor Uwe wonderdaden welke Gij ons dagelijks bewijst, zoowel als voor Uwe eindelooze weldaden te allen tijde, des avonds, des morgens en des middags. Oneindig Goede! Want nog nooit heeft zij opgehouden Uwe ontferming, Albarmhartige! Want nooit eindigt Uwe genade, eeuwig vertrouwen wij op U.

En voor dit alles, zij steeds geloofd en hoogverheven Uw naam, ô onze Koning! immer en eeuwig. En al wat leeft zal U danken, zal Uwen naam met opregtheid prijzen, God onzes heils en onzer hulpe, Sela. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Algoede is Uw naam, en aan U alleen betaamt dank.

Verleen vrede, gelukzaligheid, zegen, gunst, genade en barmhartigheid aan ons en aan Uw gansch volk Israël! Zegen ons, ô onze Vader! allen gezamenlijk met het licht Uws aangezigts. Want met het licht Uws aangezigts hebt Gij Eeuwige, onze God! ons de leer des levens, liefde tot de deugd, alsmede regtvaardigheid, zegen, barmhartigheid, leven en vrede gegeven; het behage dus in Uwe oogen, om Uw volk Israël, ten allen tijde en ten elken ure, met Uwen vrede te zegenen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijn volk Israël zegent met vrede.

Mijn God! behoed mijne tong voor booze, mijne lippen voor arglistige redenen, en laat mijne ziel tegen hen, die mij vloeken, gelaten, tegen allen zoo nederig als het stof der aarde zijn. Open mijn hart voor Uwe leer, dat naar Uwe geboden, alleen mijne ziel streve, en wie ook booze oogmerken omtrent mij beramen, ô spoedig vernietig hunnen aanslag, verwar hunne ontwerpen, Doe het om Uwen naam, doe het om Uwe regterhand, doe het om Uwe heiligheid, doe het om Uwe leer! Opdat Uwe geliefden gered worden, zoo help mij met Uwe regterhand en verhoor mij. Mogen de redenen mijns monds en de gedachten mijns harten U welbehagelijk zijn, U Eeuwige! mijne Rots en mijn Verlosser. Hij, die onder Zijne hemelkoren vrede sticht, verleene ook over ons en gansch Israël vrede, en hierop zegt: Amen.

Het zij U welbehagelijk, Eeuwige onze God en God onzer voorvaderen! dat de heilige tempel herbouwd worde, spoedig in onze dagen; en dat Uwe leer ons aandeel zij. Aldaar zullen wij U met eerbied dienen, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid. Dan zal het offer van Juda en Jerusalem den Eeuwige aangenaam zijn, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid.

HERHALING VAN HET GEBED DOOR DEN VOORLEZER.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige! onze God, en God onzer vaderen! God van Abraham, God Izaks en God van Jakob! de groote, de magtige, en de vreeselijke God! De Hoogstverhevene, die weldadigheid beloont, de Eigenaar des heelals, die de vroomheid der aartsvaderen gedenkt, en liefdevol hunnen naneven eenen verlosser brengt, om Zijns names wil. Koning, Helper, Redder en Beschermer!

Naar raadsbesluit der wijzen en schriftgeleerden, en naar de teregtwijsing der deskundigen, open ik mijnen mond met loflied en gezang, om te danken en te looven, voor het aangezigt van den oneindigen Hemelbewoner.

כשחל אחרון של פסח ביום שבת יש חומרין בשביעי אימת נוראותיך מחכון של פסח.

מיוסד ע״פ א״ב וכסוף חתוס שמעון בר יצחק.

אוֹתוֹתֶיךָ רָאִינוּ אָז בְּעֵין · בְּעָטוֹתְךָ בְּמֹעִיל תִּלְבֹּשֶׁת יָזִין ·
גּוֹיִם נִגְּרָךְ הָיוּ כְאַיִן · דְּחוּ וְנִבְהֲלוּ כְּשִׁבּוֹרֵי יָיִן :
הַנָּאוָה הוֹצֵאתָ מֵאסוֹר בָּבֶל · וְשִׁכְמָה הוֹסַר מֵעָנוּי סֶבֶל · זֵד
תַּנִּין מָנָאן וּמְנַבֵּל · חָפוּז אַחֲרֶיהָ לְהַשְׁחִית וּלְחַבֵּל : טָמוּ
אֲגַפָּיו כְּנֶשֶׁר לְמַהֵר · יָעֲצוּ אֲבִידָיו בְּחַיִל לְדַהֵר · כְּסִיל בְּאִוֶּלֶת
שָׁנָה לְהִתְיַהֵד · לֹא יָדַע לְהָבִין וּלְהָזָהֵר : מַחֲנֵהוּ קִבֵּץ וְכָל־
יוֹעֲצָיו · נִכְבָּדָיו שָׂרָיו וְגַם מְלִיצָיו · סָעוּ כְּאַחַת בְּהַשָּׁאַת
מִפְלָצָיו · עֲרוּכֵי מִלְחָמָה נוֹסְפוּ נִקְבָּצָיו : פָּחֲזוּ כַּמַּיִם בְּלִי
לְהוֹתִיד · צִבְאוֹת קוֹדֶשׁ לְרָדוֹף וּלְהַכְתִּיד · קָדוֹשׁ סְבַבְתָּם
דֶּרֶךְ לְהַאֲתִיד · רְחַפְתָּם בְּצִלְּךָ וּבְמָגִנְּךָ לְהַסְתִּיד : שִׁלַּחְתָּ
בְצָרִים חֲרִי חָעָם · שָׁמַרְתָּ בְּאַבְרֶתְךָ יְפִיפִי בָּעָם : תּוֹן תּוֹקֵף
פְּלָאוֹת הִפְלֵאתָ בְּנוֹעָם · תָּנִין בָּעֵת שִׁלַּח אֶת־הָעָם :

קהל **אָזְנַי** שָׁמְעוּ מִפְּתִי עֲנִינֶיךָ · נָצַח בָּרְכָתְךָ יָזְכִּירוּ צְפוּנֶיךָ ·
תּוֹן חָפַצְתָּ לִפְסוֹחַ וְלָהָגֵן הַמְּגֻנֶּיךָ · קָרוֹשׁ הֵן חָפוֹן
לְגוֹנְנִי בְּמָגִנְּךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · מְכַלְכֵּל חַיִּים
בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים
וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי
דּוֹמֶה לָךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים :
ע״פ השר״ק

תִּרְגַּלְתָּ עֲמָסִים מִמִּצְרַיִם בְּצֵאתָם · שָׂרִים כַּחוֹלְלִים
וּמְכָרְכִים בְּמַקְהֲלוֹתָם · רוֹדְפֵיהֶם בְּמִצְלוֹת יָם
הֶאֱבַרְתָּם · קְנִיָּךְ קָרָתָּ עַל זְרוֹעוֹתָם : צוֹעֲנִים אָשֵׁר נָאֶסְפוּ
לַמִּלְחָמָה · פְּוּרֵיהֶם דָּמַמְתָּ וְנִגְרְפוּ הָמָה · עָשֵׁר מַכּוֹת הֲכוּ
במצרימה

Uwe wonderteekenen zagen zij toen oogenschijnlijk, toen Gij U, met krijgsrustiug, als met eenen mantel bekleeddet; volkeren wâren voor U als niets, werden gestooten en vielen, als waren zij dronken van wijn. De schoone (Israël) trokt Gij uit van den band der ketenen, haar schouder werd bevrijd van pijnigenden last. Toen het dwingelandige zeegedrogt (Pharö[1]), vol toorn en verachting haar naijlde, om haar te verderven, te vernielen, toen rukten zijne scharen aan, snel, als des arends vlugt; toen raadden hem zijne helden hen (Israëliten) door zijne heermagt te vertrappen, en de dwaas, bij herhaling tot trotschheid vervallende, wist en verstond het vroeger gebeurde niet, liet zich daardoor niet vermanen. Toen verzamelde hij zijne heren en al zijne raadslieden, zijne hoogvereerde aanvoerders als ook zijne redenaren; vereend trokken zij op, misleid door hunne goden, zij rustten zich ten strijde uit en vermeerderden de reeds verzamelde benden. Snel als watervloeden stroomden zij toe, om alles te vernielen, het heilige heer na te zetten, in te sluiten; doch Gij, Heilige! deedt het eenen omweg maken(2), en rondom trekken. Gij dektet het met Uwe schaduw, en onder Uw schild verborgt Gij het. Gij zondt den vervolger Uwen ontvlamden toorn na, en hoeddet, onder Uwen vleugel, hen, wier treden schoon zijn(3). Magtige wonderdaden hebt Gij liefderijk en wondervol verrigt, ten tijde als het zeegedrogt (Pharö) dit volk henenzond.

Onze ooren hebben Uwe wondervolle handelingen vernomen; en, eeuwig zullen zij (Israël) Uwen lof gedenken, die Gij verborgen hebt. Gij voudt Uw welbehagen Uwe menigten te sparen en te beschermen; wil ook zoo, ô Heilige! mij onder Uw schild beschermen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Schild van Abraham.

Gij zijt magtig in eeuwigheid, ô Heere! Gij bezielt de dooden weder, ô alvermogende Redder! Gij voedt de levenden met genade, wekt de dooden weder op, met eindelooze barmhartigheid! Gij zijt der wankelenden steun, der zieken hulp, slaakt de banden van hen, die in kluisters smachten, en vervult met onwrikbre trouw Uwe toezegging aan hen, die in den schoot der aarde sluimeren! Wie is U gelijk, Heer der almagt, Wie evenaart U, ô Koning! welke doodt en doet herleven, en heil ontspruiten laat. Uwer toezegging getrouw, bezielt Gij eenmaal ook de dooden weder.

Gijzelf leiddet Uwe reeds van den moederschoot beminden, bij hunnen uittogt; en, zangers lieten zich hooren als liefelijke fluiten-toonen, en jubelden lof in hunne koorverzamelingen; hunne vervolgers, in den afgrond der zee deedt Gij hen omkomen, terwijl Gij echter, de door U verworvenen (Israël) op Uwen arm droegt(4). Zoöns heren, die zich ten strijd verzameld hadden, en ten dood bestemd waren, verwardet Gij, zij werden weggespoeld, door de zee; met tien plagen waren zij reeds in

(1) Ez. XXIX, 3. (2) Ex. XIII, 18. (3) Hoogl. VII, 2. *Vergl.* שושנת
(4) Hos. XI, 3.

בְּמִצְרַיְמָה · סָפוּ בְּאַחַת עֶשְׂרֵה בְּיַד הָרָמָה : נָבְקְרָה רוּחָם
וְנִבְלְעָה עֲצָתָם · מֶסֶךְ עִוְעִים נִסְּכוּ לְהַתְעוֹתָם · לְכָם נָמַס
וְנָמַק גְּוִיָּתָם · כָּלוּ בַבָּהָלוֹת הֲמוֹן שְׁאֵרִיתָם : יָמוּ לְרִדּוּף
וְלַהֲסֵר בֶּהָר · טוֹרַח עֲבוֹדָה וְנִצּוֹל הֶהָר · חָזְקָה לְהוֹסִיף
שְׁבוּעַת בָּהָר · זְהֵבִי תוֹרִים וּנְקֵדִית יָהָר : וְטֶרֶם הַנָּעַת עֲתוּתֵי
דוֹדִים · הָפְכוּ בַקֶּרֶב אֶפְרָתִים יְדִידִים · דְּגָלָם כְּחָפוּ גְאֻלָּתָם
לְהַקְדִּים · גְּרָעוֹם אֲנָשֵׁי גֶרֶת הַגּוֹלָדִים : בַּעֲבוֹד וְאֶת הַכֹּבוּ
מִדְרָךְ · בְּמַפֶּלְתָּם מֵרָאוֹת לְיִרְאָם בְּמוֹרָךְ · יוי אָמַצְתָּ וְחָזַקְתָּ
בּוֹשְׁלֵי בֶּרֶךְ · אֲשׁוּרֵינוּ בּוֹנַנְתָּ בַהֲסַכַּת דֶּרֶךְ :

קהל **אַשְׁוֹרֵי** שָׁמַרְתָּ עֵקֶב צִדְקוֹתֶיךָ · וְנִגַּהּ בָּאוֹר פְּאֵרָתֵנוּ
בְּאַהֲבָתֶךָ · יוי בַּעֲבוֹד אוֹהֲבֶיךָ שׁוֹמְרֵי בְרִיתֶךָ ·
תִּשְׁמְרֵנוּ וּתְחַיֵּינוּ בְּטַל תְּחִיָּתֶךָ : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

קהל **שַׁבְּטַי** יה הוֹצִיאָת לְפָרִיוֹם · שְׁלֵמִים כַּצְּדָרִים בְּעָצְמָם רים שמעון בר יצחק.
הַיּוֹם · שַׁדַּי כְּמוֹ כֵן הָחֵשׁ בִּצְבִיוֹן · שְׁנַת שְׁלוֹמִים
לְרִיב צִיּוֹן : מִגְרָתָ וְנֵאוֹתָ שֶׁבֶט הָרַשַּׁע · מַכְבִּיד אָזְנָיו וְעֵינָיו
הָשַׁע · מַהֲלוּמוֹת וְכִחָתָ לְגֵו נִפְשַׁע · מָחַצְתָּ רֹאשׁ מִבֵּית רָשָׁע :
עוֹדִי עוֹדִי זְרֹעַ יָד הַגְּרוֹלָה · עֲרֵנָה רַחֲמָיִךְ וְשִׁיתָהּ בָּלָה ·
עֶרְיָה תֵּעוֹד מֵאֱנוֹשׁ לְחַלָּה · עֲרוֹת יְסוֹד עַד צַוָּאר סֶלָה :
וּבְצֵאתְךָ לְיֶשַׁע בְּעוֹז אָזוֹד · וְצֹאן יָדְךָ בַּעֲדִי נָזוֹד · וְעוֹנִים
נִפְרְדוּ בְּאֶפֶס פָּזוֹד · וְכֶשֶׂל עִזֵּד וְנָפַל עָזוֹד : נָאוֹד בְּרֹאוֹתְךָ
בְּרֹם מְרֻבּוֹסֵם · נָגַפְתָּ פּוֹרְכִים פְּרֹם לְקוֹסֵם · נָפֵשׁ וּבָשָׂר
בְּמִסַּס נִסֵּם · נָתַתָּ לִירֵאֶיךָ נֵס לְהִתְנוֹסֵס : בִּיטָה וּמַהַר שְׁנַת

in Egypte geslagen, maar, met de elfde werden zij op eenmaal vernield, door Uwe openlijke hand. Ontzonken was hun trotsche geest, verijdeld hun raadsbeslnit; een mengsel van dwaze gedachten werd hun ingegoten, om hen te misleiden; toen smolt hun het hart, toen vergingen hunne ligchamen en verschrikking verwoestte de menigte hunner overgeblevenen. Zij dachten slechts na te ijlen, eu de kroon te ontnemen, vertoornd om de bevrijding uit moeijelijke dienst, om het uitledigen hunner huizen; maar daardoor werd slechts de kracht van den eed (1), bij het verbond tusschen de stukken gezworen vermeerderd, en zij (Israël) op nieuw overladen met gouden spangen en kleinooden in overvloed. Vóór dat nog het verlossings tijdstip der vrienden was genaderd, trok eenmaal iu krijgsrusting uit, de welbeminde stam der Ephrathim (2); doch omdat hunne banieren het verlossings tijdstip bespoedigen en voorkomen wilden, versloegen hen de legers der ingeborenen van Gath. Daarom werden zij (Israël) langs eenen omweg rondgevoerd, opdat zij deze nederlaag niet zien en versaagd zonden worden. Zóó hebt Gij bemoedigd en versterkt de wankelende kniën; zóó onze voetstappen verzekerd en beveiligd door het omtrekken langs eenen omweg.

Onzen voetstap hoeddet Gij, om Uwer geregtigheids wil, en met Uwe liefde hebt Gij, ons, als met een helderschitterend licht, omstraald en versierd! ô wil dan om Uwe welbeminden, die Uw verbond hoeden, ook ons behonden, ons nogmaals bezielen, met Uwen wederbezielenden dauw; Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de dooden weder bezielt.

De scharen Gods hebt Gij eenmaal tot vrijheid uitgeleid, die volkomen rein als de heldere middagzon waren! Almagtige, ô wil ook op gelijke wijze, welwillend, het vergeldingsjaar voor den strijd van Zion bespoedigen. Verbroken en terneergeslingerd hebt Gij toen den stam der booswichten (Egyptenaren), wiens ooren verstokt, wiens oogen verblind waren; met slagen bezocht Gij het misdadige lijf, verpletterdet het hoofd van het misdadige huis (Pharö)! — Als Gij eenmaal nittrokt, met zege omgord, voor het heil Uwer, met sierlijke kroon gesmukte schapen, toen werden de vijanden verstrooid, als stof door den wind; toen struikelde hun (der Egyptenaren) beschermer, toen vielen de beschermelingen (3). Toen Gij, ô Lichtvolle! de met bloed beteekenden zaagt (4), toen sloegt Gij de gestrengen (Egyptenaren), vernietigdet hunne vrucht; ziel en ligchaam tevens deedt Gij kwijnen en wegsmelten; doch aan hen die U vreezen, gaaft Gij eene banier ter verhooging (5). ô Zie dan neder en bespoedig het verlossingsjaar! slechts

(1) Gen. XV, 14. (2) שמות רבה פ' כ (3) ילקוט ישעי' נמז נמ"ל.
(4) Ezech. XVI, 6. (5) Ps. LX, 6.

גְּאוּלִים · בַּגַּר בּוֹגְדִים וְחַלַּף אֱלִילִים · בְּטוּפְלֵי שֶׁקֶר הַפֵּל
חֲלָלִים · בְּיוֹם דָּרֹג רָב בִּנְפוֹל מְגֻדָּלִים : רַחֵם וַחֲמוֹל בֵּן
יָקִיד · רַוֵּה נֶפֶשׁ שׁוֹקֵקָה לָהֲקִיד · רְאֵה כִּי גָבְרָה יַד הַמַּרְקִיד·
רוֹחַ עָרִיצִים כְּיֶרֶם קִיד : יוֹם יוֹם נְצַפֶּה גְּאֻלָּתֵנוּ · יַגִּיעֵנוּ בְּקָרְאֵנוּ
נְחַד גְּרוֹנֵנוּ · יַד אֻלָּה וַתַּשׁ כֹּחֵנוּ · יְיָ תָּגֵנוּ לְךָ קִוִּינוּ : צְאֹנְךָ
פְּקוֹד וְהָשֵׁב תִּפְוָרָתוֹ · צְפֵה כִּי שְׁדֵדָה מַרְעִיתוֹ · צַמֵּת עוֹיֵן
בָּתָה לַהֲשִׁיתוֹ · צִיצַת נֹבֶל צְבִי תִּפְאַרְתּוֹ : חָפְשׁוּ עַם מְפֻרָּךְ
בְּכוֹסָף · חֲשׁוּקֵי חֶמֶד זָרָב וָכֶסֶף · חֻרּוּת הַמְּצִיא וְהַשְׁמִיעֵנוּ
בְּחֶסֶף · חָנָם נִמְכַּרְתֶּם הִתָּגְאֵלוּ וְלֹא בְכֶסֶף : קְהִלּוֹת יַעֲקֹב
בְּשֵׁם יְקָרְאוּךָ · קִוִּינוּ לוֹ לָזוֹ לְלָזוֹ יְרָאוּךָ · יֵיוֵן קְדֻשָּׁתְךָ יַעֲרִיצוּ

וּבְרוֹן יְנַשְּׁאוּךָ · קְרֵית גּוֹיִם עָרִיצִים יְיָרָאוּךָ :

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא :

חזן וקהל בְּעַל גְּמֻלוֹת כְּעַל יְשֻׁלַּם · לְחַיִּק זֵדִים לֹא יָדְעוּ הַכָּלַם · לְאֻמִּים
גְּמוֹל יְשֻׁלַּם · קָדוֹשׁ :

שם המחבר מתוס נחמני החזנות אני שמעון בר יצחק בר אבון חזק ואמץ בתורה.

קהל **אָמְרוּ** לֵאלֹהִים אֲדִירִים · מְאוֹד מַעֲשָׂיו נָאִים וַהֲדוּרִים ·
בְּרָתָו אוֹת וּמוֹפֵת בְּצָרִים : נֶהֱדָרִים הוֹרְגִים אֶת־
הוֹרְגֵיהֶם · וְנִצְלָבִים צוֹלְבִים אֶת־צוֹלְבֵיהֶם · וְנִשְׁקָעִים
שׁוֹקְעִים אֶת־שׁוֹקְעֵיהֶם · יְהִירִים אֲשֶׁר זָדוּ בְזָדוֹן · נִמְדָּדוּ
בְּסַאסְאָה בְּפֶעֳלָם לְדוֹן · וְהוֹרַד גְּאוֹנָם שְׁאוֹל וַאֲבַדּוֹן : שְׁטוּפֵי
זַעַם נִשְׁכְּחֵי דָגֶל · הָהְפַּךְ עֲלֵיהֶם בַּלָּהוֹת לְגַלְגֵּל · כְּהוּמָל
לְקָרוֹא בְּשֵׁם אֵלִיל וְלַרֹּגֶל : מָרוֹם קָרָא לְמֵי הַיָּם · וַאֲרֻבּוֹת
הַשָּׁמַיִם פָּתַח בָּעִים · וַיַּמַּח יְקוּמָם בְּשִׁטָּף דְּכָיִם : עֲלֵיהֶם סְדֵי

slechts trouweloozen handel naar verdiensten, en vernietig alle afgoden; laat leugengebroed heenzinken, ten dage der groote nederlage, bij het instorten der torens (1). Erbarm en ontferm U over Uwen dierbaren zoon (Israël [2]), verzadig en verkoel het smachtende gemoed; zie, magtig immers verhief zich eenmaal des verwonders (Pharös) hand over ons, des geweldenaars geest, als een stortvloed tegen den muur (3). Dagelijks hopen wij op onze verlossing, en, afgemat van smeeken, is onze keel uitgedroogd, onze magt verdwenen, onze kracht verzwakt; Eeuwige, begenadig Gij ons dan, op U hopen wij. Uwe schapen, ô gedenk dezelve; doe hunne verstrooiden terugkeeren, zie, hoe hunne weiden beroofd zijn; laat slechts Uwen vijand omkomen, zijne spruiten verwoesten, zijne bevallige schoonheid verdorren. Eenmaal werd dit volk openlijk bevrijd van gestrenge slavendienst, met kleinooden van goud en zilver beschonken; ô laat ook ons zoo bevrijding vinden, en vol vreugde gene voorspelling hooren: »Om niet zijt »gij verkocht, ook zult gij verlost worden, zonder zilver (4)!" Laat Jakobs gemeenten U, eenmaal met Uwen naam aanroepen, en U ziende, zich onderling zeggen: »Deze is het op wien wij »onze hoop gevestigd hádden!" Dan zullen zij Uwe heiligheid prijzen, met lofzang U verhoogen; dan zullen de steden van magtige volkeren U vreezen; dan zal

de Eeuwige eeuwig regeren, Uw God, Zion! door alle tijdperken heen, Hallelujah! — Gij, Heilige! troont onder de lofzangen Israëls, ô Almagtige!

Gelijk zij (Egyptenaren) eens zich waardig maakten, zóó werd hun ook vergelding; zóó trof Hij den borst der schaamteloozen; zóó zal Hij zelfs de eilanden eenmaal beloonen (5); Hij, de Heilige!

Prijst den Almagtige, den Sterken, uithoofde Zijner schoone, roemvolle daden, toen Hij teeken en wonder tegen de vijanden verrigtte. Zij immers (Israël), de verslagenen, versloegen hunne terneder-vellers, de gewurgden wurgden beurtelings hunne beulen, en de verdronkenen verdronken hunne moordenaren weder. De hoovaardigen, die uit moedwil en overmoed gehandeld hadden, zij werden met gelijke vergeldingsmaat gemeten, naar hunne verdiensten gerigt; hun trots daalde in de groef des verderfs neder. Het in toorn gerigte geslacht (bij den zondvloed), verdelgd werd deszelfs voetspoor; met schrik bij schrik omgaf Hij hetzelve, toen het aanvang afgoden met naam aan te roepen, dezen na te ijlen. De Verhevene riep namelijk de wateren der zee op, opende magtig de sluizen des hemels; Hij verdelgde al het geschapene, vaagde het weg in der baren dwarlenden vloed. Om hen werden de eeuwige wetten des aan-

(1) Jes. XXX, 25. [2] Jer. XXXI, 20. (3) Jes. XXV, 4.
(4) Jes. LII, 3. (5) Ald. LIX, 18.

בְּרֵאשִׁית נִשְׁתַּנּוּ · בְּשִׁחֲתָם אֶת־דַּרְכָּם נִתְעַנּוּ · בָּרוֹתְחִין קִלְקְלוּ
וּבָרוֹתְחִין נִדּוֹנוּ : וּבְנִסּוֹעַ מִקֶּדֶם יוֹשְׁבֵי שְׁנָעַר · בְּבִנְיַן הַמִּגְדָּל
לְבָם נִבְעָר · וַיָּמוּ לְהַגְבִּיהוּ לְאֵין מִשְׁעָר : נוֹעֲצוּ לֵב וְנוֹסְדוּ
מְזִמּוֹת · אִם נִצְטָרֵךְ לְטִפֵּי מֵימוֹת · נַעֲלֶה לָרָקִיעַ וְנִבָּנוּ
בְּקִרְדֻּמּוֹת : בָּלַל לְשׁוֹנָם וְחִלְּשָׁם וְהִתִּישָׁם · וּבְנָנָם הִשְׁחִית
עָבוּר לְבִישָׁם · וַיָּפֶץ יְיָ אוֹתָם מִשָּׁם : רָעִים בְּגוּפָם וְחַטָּאִים
בְּמְאוֹדָם · נָאוֹן שִׂבְעַת לֶחֶם הָיָה סְדָם · וְעָנִי וְאֶבְיוֹן לֹא
הֶחֱזִיקָה יָדָם : יְהִי בְרִאוֹת בְּנִתְמַלֵּא סְפָקָם · פַּחִים וְרוֹחַ וְלָעָפוֹת
הַשִּׁיקָם · תַּחַת רְשָׁעִים סְפָקָם : צְדָקַת אֶזְרַח אָרוֹן זָכַר · וּבֶן
אָחִיו נִמְלַט מִלְּהִתְמַכֵּר · בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכִּכָּר : חֻרְפּוּ
וְגִדְפוּ מַלְאֲכֵי תִלְנַת · בְּצוּוִי אֲדוֹנֵיהֶם לְגַדֵּל לַעֲנַת · וּמַלְאָךְ
יָצָא וְכָעָטָם כַּנַּת : קָנוֹא גִּלְּחוּ בְּתַעַר הַשְּׁכִירָה · בְּעִבְרֵי נָהָר
מֶלֶךְ אַשּׁוּרָה · וְלֹא נוֹתַר בָּם כִּי אִם עֲשָׂרָה : בְּהִשְׁתַּחֲוֹרֵנוּ
לְנִסְרֹךְ דַּרְכּוֹ יָרֵט · וּבָנָיו הִכּוּהוּ בְּזַיִן מְמוֹרָט · וְהֵמָּה נִמְלְטוּ
אָרֶץ אֲרָרָט : רָם וְנִתְנַדֵּל מַשּׂוֹר עַל מְנִיפוֹ · וְאָמַר לַעֲלוֹת
עַל מְרוֹמֵי גַּפּוֹ · כִּי פָקֹד עָלָיו חָרוֹן אַפּוֹ : אָרוֹן הֻסְּרוּ מִמְּלוֹךְ
בְּמְלוּכָה · וּמִבְנֵי אָדָם טֻרְדוּ לְשַׁלְכָה · עִם בְּהֵמוֹת שָׂבַע
לַהֲלָכָה : בְּבוֹא פְקוּדָתוֹ נִסְחַף פִּגְרוֹ · וְכֻנָּצַד נִתְעַב הָשְׁלַךְ
מִקִּבְרוֹ · כְּפֶגֶר מוֹבָס הֻבָאשׁ בְּשָׂרוֹ : וּבְעִוּוֹת פָּנִים הֻעֲוּ
בַּלְשַׁאצַר · וְעָוֹן וְהוֹצִיא מִן הָאוֹצָר · כֵּלִים אֲשֶׁר הָגְלָה
נְבוּכַדְנֶאצַר : נִתְנָאָה לִשְׁתּוֹת בָּם תִּרְוֹשָׁיו · הוּא וְשָׂרָיו וַעֲבָדָיו
וְנָשָׁיו וּפִלַגְשָׁיו · וּפַסַּת יָד בָּתְבָה פְּרוּשָׁיו : חֲמוּדוֹת בְּאֵר לוֹ

aanvangs veranderd; omdat zij in hunne zeden ontaard waren werden zij veracht, omdat zij den gloed des hartstogts gehoor gegeven hadden, werden zij ook met ziedende vloeden gerigt. Van het Oosten getogen, kwamen de bewoners van Sinär; en, eenen trotschen toren te bouwen was de brandende zucht huns harten, dien zij tevens maatloos hoog dachten op te trekken. Zij beraadden zich dus in hunne harten, en stelden daarin de gedachte vast: »Ingevalle wij des regendroppels behoeven, dan willen wij ten »hemel opstijgen, en denzelven doorklieven!" Maar de Eeuwige verwarde hunne taal, verzwakte en vermoeide hen daardoor, verdierf hun gebouw, hun ten smaad, ja de Eeuwige verstrooide hen geheellijk van daar. Boos met hunne ligchamen en zondig met hunne bezittingen waren de bewoners van Sedom en Amora, hun trots, op hunne brooddronkenheid, gegrond, den armen en bedrukten reikten zij nimmer de behulpzame hand; toen nu Jah zag, dat hunne zondenmaat vol was, liet Hij hen door bliksemvuren en gloedwinden verteren, en tuchtigde hen als booswichten. Maar de regtvaardigheid des oosterlings (Abraham) gedacht de Heere, en deszelfs broeders zoons Lot, redde Hij van dezen ondergang, toen de Almagtige de steden der vlakte verwoestte. Zij lasterden en schimpten, deze trotsche afgezanten Tilgaths (1), en vergrootten, naar het bevel huns heeren, hunne hoonende taal; maar een engel ging uit en vertrapte hen als in eene perskuip. De IJverzuchtige scheerde, als met een welgescherpt scheermes, al die met Assurs koning van gene zijde der rivier gekomen waren(2), en niet meer dan tien bleven van hen over. De koning zelf sloeg ijlings op de vlugt, om zich aanbiddend neer te werpen voor zijnen afgod Nisroch; daar velden hem zijne zonen met scherpgewetten zwaarde, en zij zelve ontvlugtten het, naar het land Ararat. Hoogverheven en grootmagtig was Nebuchadnetzar; doch hij, die slechts het bijl was, wilde zich boven zijnen Voerder (God) verheffen, en sprak, dat hij ten verhevenen hemel opstijgen wilde; doch toen ook bezocht de Heere hem met Zijnen brandenden toorn. De Heere ontnam hem het koningrijk, deed hem verre van de menschen verwijderd omdwalen, en zeven jaren onder het wild gedierte doorbrengen (3). Toen nu zijn eindperk genaderd was, werd zijn lijk weggevaagd, als een nuttelooze rank uit zijn graf gesleurd; zijn vleesch als een stinkend aas heengeworpen. En echter was Beltsatzar onbeschaamd en koen genoeg om te bevelen, dat men uit de schatkamer zoude aanbrengen de heilige vaten (des tempels), die Nebuchadnetzar had hnit gemaakt. Hoovaardig om daaruit zijnen most te drinken (4), hij en zijne grooten, en zijne dienaren, en zijne vrouwen en bijwijven; maar een stuk van eene hand kwam en schreef zijn noodlot neder. De beminnelijke (Daniël [5]) verklaarde hem

(1) Jes. XXXVII, *vergelijk* I Chr V, 6. (2) Jes. VII, 20. (3) Dan. IV, 22.
(4) Ald. V, 4 (5) Ald. IX, 23.

הָאוֹתִיוֹת · בִּי קָצַף עָלַיו רַב הָעֲלִילוֹת · וּבוֹ בַּלַּיְלָה נֶהֱרַג
בְּשֹׁאוֹת : זֶה אָגָגִי לַהֲרוֹג וְלֶאֱבֹד · בָּנִים אֲשֶׁר בָּם אָב
מִתְכַּבֵּד · פִּתְאוֹם הָיָה בִּכְלִי אוֹבֵד : קְצִין עֵץ מִשְׁנֶה לְתִלּוֹת ·
וְלַעֲצָמוֹ הֵבִינוּ עָלָיו לְהִתָּלוֹת · וִידוּדִי עָשׂ מִלְחָמָה בְּהַתְהַבְּלוֹת :
וּבְגוֹמֶץ אֲשֶׁר חָפַר נִשְׁדָּד · וּבְסָאָה אֲשֶׁר מָדַד הִמְדַּד · וְעָנוּ
עָלָיו הַיָּדַד הֵיָדַד : אָמְנָם כָּל־אֵלּוּ הַמַּכְעִיסִים · הָיָה לָהֶם עַל
לֵב לְהָשִׂים · לְהַעֲרִים וְלְהוֹסִיר מִמֶּלֶךְ חֲנִנִּים : מֵאֵן לְשַׁלַּח
עַם הַמּוֹנִי · וְשָׁאַג וְאָמַר מִי יְיָ · לֹא יָדַעְתִּי אֶת־יְיָ : צוֹד נָגְפוּ
בְּעֶשֶׂר לְהַכּוֹ · וּבַעֲבוּר זֹאת הֶעֱמִידוֹ וְהֶאֱרִיכוֹ · לְהוֹדִיעַ לַכֹּל
מָה הִגִּיעוֹ בְּכֹה : בְּחַבְּרוֹת וּפְצָעִים אוֹתוֹ אִלַּח · וּבִירַת חֲצָיו
כִּבְּדוֹ פִּלַּח · וְאַחֲרֵי כֵן חָזְקָה יָדוֹ לְשַׁלַּח : תְּחוֹם מְצָרִים עַד
לֹא הִרְחִיקוּ · הוּא וַעֲבָדָיו עֵצָה הֶעֱמִיקוּ · לְרִדּוֹף אַחֲרֵיהֶם
מָגֵן הֶחֱזִיקוּ : וְצוֹר נַעֲרָץ בְּסוֹד קְדוֹשִׁים רַבָּה · שָׁת אֶת־הַיָּם
לָחֳרָבָה · בַּיָּם נָתַן דֶּרֶךְ וּבְמַיִם עַזִּים נְתִיבָה : וָיָּסַן מַהֲעָרֵה
הִרְסִין עֲנָמִים · וְנֶהֱגָם בִּכְבִידוּת לְגַלֵּי הוֹמִים · וְצָלְלוּ בַּעֹפֶרֶת
בְּעִמְקֵי יַמִּים : הוֹלְכֵי נְתִיבוֹת בְּמַעֲמַקֵּי מַיִם · שִׁבְחוּ וְהוֹדוּ
לְאֵל הַשָּׁמַיִם · אֲשֶׁר נִלְחַם לָהֶם בְּמִצְרַיִם : מֵאָז וְהָלְאָה
הֻקְבַּע לַדּוֹרוֹת · לְסַפֵּר לָעַד כֹּחַ וּגְבוּרוֹת · וְלַהֲכִיר יְצִיאַת
מִצְרַיִם בְּשִׁירוֹת :

הפיוט הזה נוסד מכח בא"ב ופנט בתשר"ק, וסם המחבר חתום נסוף ג"כ ולחנן שמעון בר יצחק, ונול הכנה פעמים חתום בראשי התיבות.

חיזו ובכן, וַיּוֹשַׁע יְיָ בַּיּוֹם הַהוּא :

מיוסד ע"פ א"ב.

אֵילֵי הַצֶּדֶק יְדוּעִים · בָּנִים מְגֻדָּלִים כִּנְטִיעִים · גֵּזַע
תִּפְאֶרֶת מַטָּעִים · דְּבוּקִים וַחֲשׁוּקִים דְּרָדְעִים · הֲגוּמֵי
הֲגוּנִים וְנִשְׁמָעִים · וָתִיקִים נִבְחָרִים מִשְׁבָּעִים · זֶרַע בַּגּוֹיִם
נוֹדָעִים · חֲמוּדִים וּמַעֲשֵׂיהֶם נָעִים · טוֹבִים בְּאַרְצוֹת מוֹדָעִים ·
יְדִידִים יְדוּעִים וּמְיֻדָּעִים · כְּחוֹתָם בְּזֵרוֹעַ נִקְבָּעִים · לְמוֹדֵי
נִסִּים וְנוֹשָׁעִים :

נושעים

dit letterschrift; namelijk, dat des verhevenen Werkmeesters toorn over hem ontstoken was; en, in dezen zelfden nacht nog kwam hij om, werd zijne stad verwoest. Als een dwingeland poogde de Agagiet (Haman) neer te vellen en uit te roeijen de zonen, waarmede de Vader (God) zich vereert; en, plotselings viel hij, gelijk eene verbrokene vaas. Hij had eene galg voor den Satraap Mordechai gesneden, doch had deze voor zich zelven bereid, werd zelf daaraan opgehangen; de Jehudiet (Mordechai) ging deszelfs krijg met krijgslisten te keer. In den kuil, dien hij gegraven had, stortte hij zelf; met de maat, waarmede hij meten wilde, werd hij gemeten; en alles juichte en jubelde over zijnen val. Waarlijk al deze, welke den Eeuwige vertoornd hadden, hadden het moeten ter harte nemen, hadden moeten gewaarschuwd worden door het voorbeeld van Chanesims (Egypte [1]) vorst. Hij weigerde heen te zenden het volk mijner menigten; hij riep luid en zeide: »wie is de Eeuwige! Ik ken niet »den Eeuwige!" Maar de Schepper plaagde hem met tien plagen; doch hield hem tevens staande en verlengde zijn leven, opdat hij het geheel de aarde verkondigen zoude wat hem hier wedervaren was. Met gevoelige en smartelijke wonden werd hij geplaagd, door de goddelijke pijlen tot in hart en lever, gekwetst; en daarna eerst kon hij besluiten hen heen te zenden. Nog waren zij slechts op eenen korten afstand van Mitzrajim verwijderd, of hij en zijne knechten hielden vorschend raadsvergadering, en, besloten harnas en schild aan te grijpen om hen na te ijlen. Maar de Rots, de Hooggeduchte in den magtigen raad der heiligen, veranderde de zee tot droogte, baande in de zee eenen weg, in magtige vloeden een pad. Als bij eenen toom voerde Hij toen de Anamim (Egyptenaren) en dreef hen met bezwarenden togt, tot in de woedende baren; dáár zonken zij als lood in den afgrond der zee neder. Maar zij (Israël) welke als op gebaande wegen gingen in de diepte der zee, zij lofzongen en dankten den almagtigen Hemelbewoner, die voor hen strijd gevoerd had met Mitzrajim. Sinds toen werd het voor eeuwig vastgesteld, voor alle nakomelingen, om eeuwig de almagt en wonderkracht des Oneindigen te verkondigen, den uittogt uit Egypte lofjubelend te gedenken.

Zoo heeft dan de Eeuwige op dien dag gered!

Dit, in geregtigheid versterkt en welbekend volk, deze zonen, als schoone planten opgewassen, deze heerlijke spruit der planting (Aartsvaderen); het door God beminde, aan Hem gehechte, wijze geslacht (2), dat zich met de schoone leer bezig houdt en verhooring vindt; de liefelijke uitverkorenen uit zeventig natiën, wier nageslacht onder de volkeren vermaard is; die den Heere dierbaar, wier handelingen schoon, wier deugden in alle landen bekend zijn; wijze, vermaarde en beroemde mannen, als een zegel op den arm des Eeuwigen vastgehecht; die vaak wonderen ondervonden hebben, en op eene wonderbaarlijke wijze gered werden.

Zij

(1) Jes. XXX, 4. (2) *Zie de verklaring van Rassie op* 1 Kon. V, 14.

נוֹשָׂעִים מִבֵּין קְצֵי יָד · תֹּתָה לָמוֹ שֵׁם וָיָד ·
וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד :

מְחוֹלֶלֶת תַּנִּין בִּגְעָרָה · נוֹתֶנֶת בַּיָּם מַעֲבָרָה · סוֹעֶרֶת
גַּלִּים בִּסְעָרָה · עוֹרֶכֶת מִסִּלָּה יְשָׁרָה · פְּלָאוֹת
וְנוֹרָאוֹת מַאְדִּירָה · צוֹלֶלֶת קָמִים בִּגְבוּרָה · קִנְאַת מְלֶחֶמֶת
מְעִירָה · רַהַב מַחֲצֶבֶת בְּעֶבְרָה · שׁוֹלֶפֶת חֶרֶב מְתָעֶרֶת ·
תַּמָּתוֹ לְהוֹשִׁיעַ מְצָרָה :
מְצָרָה נָצְלוּ עַם אֵל · וְהִגִּידוּ צִדְקָתוֹ כְּהַדְּדֵי אֵל ·
אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל :

מיוסד על שם כאחבר שמעון בר יצחק

שָׁבַח וְהוֹדָאָה מְעִלָּה · מַלְכוּת שָׁרָה וּמֶמְשָׁלָה · עֹז
וְתַעֲצוּמוֹת לָאֵילָה · וְדוּמָמוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה ·
נֶצַח גְּבוּרָה וּגְדֻלָּה · בְּרָכָה וְשִׁירָה מְהֻלָּלָה · רָנָּה וְזִמְרָה
וְצָהֳלָה · יְחוּד קְדֻשָּׁה וּתְהִלָּה · צְפִירָה וְתִפְאֶרֶת לְסַלְסְלָה ·
חֶסֶד לְמֵאֹר נַעֲלָה · קוֹל תּוֹדָה לְצַלְצְלָה · נֵזֶר וַעֲטָרָה
לְכַלָּלָה :
לְכַלָּלָה בְּרוֹן וְהוֹדָיָה · לְצוּר הָעוֹנָה בַּמֶּחֱבִיָּה ·
עֲנִי וְזִמְרָת יָהּ :

מיוסד ע"ס תשר"ק.

תָּמֵךְ בְּמַעֲגְלוֹתָיו אֲשֶׁרַי · שְׂחֵת בַּחֲמָרָתוֹ צוּרַי · רָאֲתָה
עֵינִי בְּשׁוּרַי · קָמַי הָכְרִעוּ וְשׁוּרַי · צוּר עוֹלָמִים
בְּעוֹזָּרַי · פְּרַח מְמַסְגֵּר אֲסִירַי · עוֹנַי וּמַפְרִיכַי וְצוֹרְרַי ·
סָגְרוּ הֵיוֹתָם בְּעוֹכְרַי · נָצַח יְנַצְּחֵהוּ אֲדִירַי · מְלַמְּדַי
וּמַשְׂכִּילִי וְסוֹפְרַי :
וְסוֹפְרַי רוֹמְמוּ יְמִין רוֹמֵמָה · כִּי לַיָּי הַמִּלְחָמָה ·
יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה :

לוֹבֵשׁ צְדָקָה בַּשִּׁרְיָן · כּוֹחַ וּגְבוּרָה מְזֻיָּן · יוֹרֵעַ וָעַד וְרָיָן ·
טַכְסִיסֵי מַלְכוּת מְצֻיָּן · חָצָה וְדִלֵּג מְנֻיָּן · זְמַן
שְׁעָבּוּד תְּנֻיָּן · וּבִרְכוּשׁ מְקֻנֶּה וְקִנְיָן · הוֹצִיא צִבְאוֹתָיו בְּמִנְיָן ·

Zij werden gered uit de hand des magteloozen vijands; Gij verhieft hen tot naam en magt,

Israël zag der Almagt hand;

Hoe zij het zeegedrogt (Pharö) dreigend verzwakte, in de zee eenen doortogt baande, met storm de baren opzweepte, eene regte baan midden door dezelve maakte; hoe oppermagtig zij was, door wonderlijke, vreeselijke daden, hoe zij den indringenden vijand met almagt zinken deed, en ijvervuur ten strijde opwekte; hoe zij, vol grimmigheid de trotsche Egyptenaren (*) nederhouwde, hoe zij het zwaard uit de scheede trok om Zijne volmaakte (Israël) te redden uit haar leed.

Uit zijn leed werd gered het volk des Almagtigen; en zij verkondigden Zijne geregtigheid, groot als de bergen Gods.

Toen zongen Mozes en de kinderen Israëls;

Een verheven lof- en danklied; zij bezongen Zijn koningrijk, heerschappij en geweld, Zijne zege, Zijne almagt, om Hem te versterken; Zijne oneindig hooge verhevenheid boven alles; Zijne eeuwige kracht en grootheid. Lof-jubel-en prijszang galmden zij toen, zang, gejuich en vreugde; Zijner heiligheid, Zijner Eenheid, Zijnen roem, Zijner schoonheid, Zijner heerlijkheid jubelden zij, ook Zijner boven alles verhevene goedertierenheid. Hem alleen stemden zij hunne juichende danktoonen aan, Hem alleen kroonden zij, met kroon en diadeem.

Zóó kroonden zij, met lof- en danklied, de Rots die hen in ruime mate verhoord had.

Mijne zege, mijn snarenspel is Jah.

Hij ondersteunde mijne voetstappen op derzelver paden; verdelgde, in Zijne gramschap, mijne vijanden; mijn oog weidde zich aan mijne verachters, want mijne vijanden, mijne beheerschers werden diepvernederd; de Schepper des heelals stond mij bij; Hij opende mijne knellende kluisters, en die mij verdrukt, met gestrengen arbeid gekweld en dwingelandig beheerscht hadden heeft Hij getuchtigd; eeuwig zullen Hem daarvoor ook danken mijne magtigen, leeraars, onderwijzers en schriftgeleerden.

Mijne schriftgeleerden verhieven Zijne verheven regterhand; want den Eeuwige is de krijg.

De Eeuwige is een Krijgsheld.

Met geregtigheid bekleed, als met een pantser, met kracht en almagt uitgerust; Hij de Alwetende, Getuige en Regter, met vorstelijk sieraad onderscheiden; Hij heeft den tijd der dienstbaarheid verdeeld, de helft vernietigd en redding bespoedigd, en, met buit van vee en goederen beladen, hunne (Israëls) talrijke heren uit Egypte gevoerd;

een

(*) Jes. LI, 9.

דֶּרֶךְ חוֹמוֹת בְּנִין · גְּזֵרִים רִסְלִיל בְּעִנְיָן · בְּשׁוּמוֹ מַעֲמַקִּ
ים · אוֹרַח וּמְסִלּוֹל מְסָם :
מְסָם לְהַעֲבִיד כָּל־חֵילוֹ · וַיַּעַר בְּאוֹמֶן גְּדֵלוֹ ·
מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ :

תיזמר ס"ם א"ב.

אַבִּיר וְשֹׁבֵר וְכֹלֵם · בָּאֵשׁ וּבְמַהֲמֹרוֹת הַפִּילָם · גַּלִּים בְּסִ
קְהָלָם · הֶעֱכוּ כַּפִּשְׁתָּה בְּלָם · הַסִּיר אוֹפַנֵּי גַלְגַּלָם ·
וְהַגָּם בְּבִבְרוֹת לְהַכְשִׁילָם · וְרִמּוּ עֲבוֹת לְמוֹלָם · חֲצָצֵיךְ הָלְכוּ
לְשַׁכְּלָם · טָבְעוּ בְּבֵץ רַגְלָם · יָשׁוּב בְּרֹאשָׁם עֲמָלָם · בָּרְעוּ
קֶרֶס בְּנַפְלָם · לְהָסִיר מֵעֲלֵיהֶם צַלָּם :
צַלָּם הוֹסַר וְנוֹעָמוּ · וּבוּשׁוּ וְגַם נִכְלְמוּ ·
תְּהוֹמוֹת יְבַסְּמוּ :

מְשֻׁבָּרִים נִתְחַטְּאוּ וְגַלִּים · נֶגֶד שֵׁרֵי אֱוִילִים · סוֹעֲרִים
רוֹמִים וּמְרַנְּטִלִים · עוֹדֵי חַדֵּב מַפִּילִים ·
פְּגָרֵיהֶם הוּצָעוּ חֲלָלִים · צָלְלוּ בַּעוֹפֶרֶת מִסְתּוֹלְלִים · קְנִים
עָבְרוּ גְאוּלִים · רוֹמְמוֹת יְמִינְךָ מַגְדִּילִים · שָׁרִים מִתְפַּפִּים
כְּהִלְלִים · תִּשְׁבָּחוֹת וְשִׁירִים וְהִלּוּלִים :
וְהִלּוּלִים לְתוֹחֲלֹתִי וְסִבְרִי · וְעַל מִשְׁנַאי לְהַגְבִּירִי ·
יְמִינְךָ יְיָ נֶאְדָּרִי :

מיזמר כ"ם סס המחבר שמעון בר יצחק.

שְׂתָתָה עוֹלָם בְּבִנְיָנֶךָ · מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ · עֶלְיוֹן
שִׁמְתָּ מְעוֹנֶךָ · וְהוֹד וְהָדָר לְפָנֶיךָ · נְעִמוֹת נֶצַח
בִּימִינֶךָ · בְּצֵאתְךָ לְיֶשַׁע בָּנֶיךָ · רָעֲשׁוּ הָרִים מִפָּנֶיךָ · יָחִילוּ
מַיִם מֵחָרוֹנֶךָ · צֶדֶק מְלָאָה יְמִינֶךָ · חַיִל וְיֶשַׁע לַהֲמוֹנֶיךָ ·
קַנּוֹא וְנוֹקֵם לְשׂוֹטְנֶיךָ · בִּי תָּמְכָה יְמִינֶךָ :
יְמִינְךָ הָגְבְּרָה שׂוֹנְאֶיךָ לַהֲרוֹם · וְאוֹתִי בֶּאֱמוּנָה לֶאֱרוֹם ·
וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס :

ע"ם תשר"ק.

תַּלְמִיד לוֹמֵד וּמְלַמְּדוֹ · שׁוֹטֵר וּמוֹשֵׁל וּפְקִידוֹ · רַכָּב

eenen bemuurden weg heeft Hij, door de wateren gemaakt, derzelver afdeelingen vol beleid gebaand, toen Hij in de diepte der zee eene baan en een pad heeft afgeperkt.

Afgeperkt, ten doorgang, van gansch Zijn heer; terwijl Hij neêrslingerde met almagtige kracht;

Krijgsgespan Pharö's en zijne heermagt.

Hij deed hen vergaan, verbrijzelde hen en deed hen omkomen; Hij stortte hen in vuurgloed en in diepe kuilen; de baren overdekte hunne verzamelingen, als vlas ontvlamden zij allen; Hij zonderde de raderen van de wagens af, voerde dezelve in bezwaarlijken togt, om hen ten val te brengen; hier stroomden hun stortvloeden tegen, ginds gingen Uwe bliksempijlen uit om hen te verdelgen; hun voet zonk in het slijk; zóó deedt Gij vergelding op hunne hoofden wederkeeren! Hunne kniën knikten, zij wagchelden, vielen, want, hunne schaduw (bescherming) was van hen geweken.

Hunne schaduw was geweken; dáár stonden zij, door den Goddelijken toorn bedreigd, beschaamd, vernederd en verlaten.

De afgronden bedekten hen!

Door vloeden weggespoeld, en door de baren; want, den vorsten der dwazen (Egyptenaren) stormden bruisend en zich hoog verhelfend de baren tegen; Rahabs (Egypte [*]) helpers vielen neder, hunne verslagene lijken een spel der vloeden, en als lood zonken de trotsche dwingelanden! Maar Uwe verworvenen, Uwe verlosten trokken door de stroomen heen, en verhoogden de verhevenheid van Uwe regterhand; zij zongen, door pauken en fluiten begeleid, prijs-dank-en lofliederen!

Lofliederen, aan U mijne Hoop, mijn Vertrouwen; die mij over mijne vijanden deed zegevieren!

Uwe regterhand, Eeuwige! is verheerlijkt!

Zij heeft het heelal gegrondvest, in Uw gebouw, en vol is de aarde Uws eigendoms; gindsche hoogte maaktet Gij tot Uwe woning; pracht en majesteit zijn vóór U, eeuwige zaligheid in Uwe regterhand! Toen Gij uittoogt ter redding Uwer zonen, toen beefden bergen voor Uwen aanblik, sidderden de vloeden voor Uwen toorn; Uwe regterhand was vol geregtigheid; vol magt en heil voor Uwe menigten, maar, vol ijver en wraak voor Uwe tegenstrevers, heeft zij mij ondersteund, Uwe regterhand.

Uwe regterhand, hoogmagtig was zij om Uwen vijand te verdelgen, en om mij met het heilige geloof te verbinden.

Door Uwe oneindige almagt hebt Gij verdelgd;

Den leerling, den leermeester en den kweekeling; den beambte, den regent en den bevelhebber; den ruiter, het paard

(*) *Zie de noot op de vorige bl.*

סַסּוּ וּפִרְדוּ · קָרוֹב וְגוֹאֲלוֹ וְדוּדוּ · צָעִיר וָשָׁשׁ וּמְכֻבָּדוּ ·
פּוֹעֵל וְאֹמֶר וְצִמְּדוּ · עָשִׁיד וְדֵעוּ וְיִדִּידוּ · שָׂכִיר וְשׁוֹכֵר
וּמְשַׂחֲדוּ · נָדִיב וְנִינוּ וְנֶכְדּוּ · מְשֻׁרַת אֲרוֹנוֹ וַעֲבָדוּ · לַאֲבַדּוֹן
הוֹרַד בְּבוֹדוֹ · הָפְרַע וְכָל־הַבָּא בְּיָדוֹ :
בְּיָרוֹ כָּל־חֵיל מִצְרַיִם · בָּאוּ בָאֵשׁ וּבַמַּיִם ·
וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם :

לְכְדוּ פְּנֵי תְהוֹמוֹת · בָּאֶבֶן נִתְחַבְּאוּ מֵימוֹת · יָשְׁרוּ מְסִלּוֹת
רָמוֹת · טִירוֹת גְּבוֹהוֹת בְּחוֹמוֹת · חָזוּ מַלְכֵי אַרְמוֹת ·
זָעוּ וְנִרְגְּשׁוּ בְּאֵימוֹת · וְנָרְנוּ לָאֵל רוֹמְמוֹת · הַנּוֹתֵן עֹז
וְתַעֲצוּמוֹת · דְּקֵדֶק בַּצָּרִים נָקְמוֹת · גָּבַר וְהִשְׁבִּית מִלְחָמוֹת ·
בָּאֲרִין שָׁם שַׂמּוֹת · אַדְּרוּהוּ שִׁירוֹת נְעִימוֹת :
נְעִימוֹת לְשַׁבֵּחַ וְלַעֲדוֹף · בְּהַפִּילוֹ צַר לְנָדוֹף ·
אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף :

מיוסד ע"פ א"ב.

אוֹיְבִים נֶחְלְקוּ לְכִתּוֹת · בְּהַשָּׁאֵת פֶּתַע לְפַתּוֹת · גִּבּוֹר
הַמְפַלִּיא אוֹתוֹת · דָּרָכָם וּבָעָטָם בַּנְּתוֹת · הָכָם
בְּתַחֲלוּאֵי מִתּוֹת · וְכֻלָּם בְּנֶגַע לְכַתּוֹת · זֵדִים עוֹרְכֵי חֲנִיתוֹת ·
חֲגוּרֵי חֲרָבוֹת וְקַשְׁתוֹת · טוֹרְפוּ בְּמַכְמֹרֵי רְשָׁתוֹת · יֵין
הַהֶמְדָּה לִשְׁתּוֹת · בְּזָכְרָךְ שְׁבוּעַת בְּרִיתוֹת · לְצָרָה נִשְׁנַבְתָּ
לְעִתּוֹת :
לְעִתּוֹת בַּצָּרָה נִמְצֵאתָ לָמוֹ · וּבְעַוְּתָם הִשְׁלַכְתָּ צָרֵימוֹ ·
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ בְּסָמוֹ :

מֵי יַם־סוּף הוֹצִיפוּ · נִבְבֵיהֶם לְרֹאשָׁם צָפוּ · סְלִירֵי צָרִים
וְנִשְׁטָפוּ · עֶבְרָה חָעַם נֶאֱפָפוּ · פַּחִים לְרַגְלָם הָקָפוּ ·
צָרִים אָרְזוּם וְנָהֲדָפוּ · קָלְעוּ נַפְשָׁם וְנָגָפוּ · רָאוּ וּפְנֵיהֶם הָפוּ ·
שָׁבְרוּ עַצְמוֹתָם וְשִׁפּוּ · תְּנוּפַת שָׁוְא הוֹנָפוּ :
הוֹנָפוּ וְהֻמְכוּ חֲלָלִים · וְקוֹל הִשְׁמִיעוּ גְּאוּלִים ·
מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם :

paard en den muilezel; den nabestaanden, zijnen verlosser en vriend; den jongeling, den grijsaard en zijnen vereerder; den daglooner, den landbouwer en zijn tweespan; den rijkaard en zijnen medgezel en lieveling; den huurling, den huurder en zijnen opziener; den vorst, zijne kinderen en kleinkinderen; den dienaar, den heer en den slaaf; ten afgrond daalde hunne eer, Chophra (Pharö[*]) en al wat met hem was gekomen.

Met hem was gekomen gansch het heer van Egypte, en het kwam om in vuur en in water!

Want, door den adem Uws monds stapelden vloeden zich op een.

Vast werd de oppervlakte des afgronds, als een steen verhard de baren, en, hoog opgestapeld, maakten zij eene regte baan, hooggetransd als muren van weerskanten; dit zagen de vorsten der aarde, zij beefden, diepverschrikt en vol vrees, en kenden den Almagtigen verhevenheid toe, aan Hem, die zóó veel kracht en almagt betoond, Zich zoo geducht op Zijne vijanden gewroken had; die Zijne sterkte getoond, den krijg vernietigd en op aarde zulke verwoesting aangerigt heeft; Hem verheerlijkten zij, Hem zongen zij liefelijke lofzangen.

Liefelijke lofzangen galmden zij Hem als om strijd, toen Hij den beleediger terneêrgeveld en ten val gebragt heeft!

Hij sprak, de vijand: »Ik ijl na!"

De vijanden deelden zich in drommen af, aangezet door de vleijende redenen der slang (Pharö); maar de Held, die wonderlijke teekenen verrigtte, vertrapte en verbrijzelde hen, als in eene perskuip, sloeg hen met doodelijke ziekten, en verdelgde hen geheel door plaag bij plaag. De dwingelanden, met lansen uitgerust, met zwaard en bogen omgord, werden verstrikt in het voor hen gespannene net, ledigden geheel den wijnkelk des Goddelijken toorns, toen Gij, gedachtig aan Uwen eed en Uw verbond, in den tijd des leeds U verheven betoondet!

In den tijd des leeds, liet Gij U voor hen (Israëliten) vinden, slingerdet hunnen vervolger in magtige vloeden neder.

Gij bliest met Uwen adem, en—de zee bedekte hen.

De wateren der Roode zee overstroomden hen, derzelver baren sloegen hun over het hoofd; Gij traptet hen neder, zij werden het spel der dwarlende vloeden; met gramschap en toorn omgeven, hunnen voet in netten verstrikt, grepen alle onheilen hen aan, werden zij neêrgestooten, hunne ligchamen verworpen en den dood prijs gegeven; dit zagen zij, en beschaamd waren hunne aangezigten; verbrijzeld was hun gebeente en vermolmd, misleidend schenen de baren hen weder op te heffen!

Opgeheven en weder nedergeslingerd; zoo kwamen zij eindelijk afgemat om; en, de vreugdekreet verrees van de verlosten:

Wie, onder de magtigen, is U gelijk!

[*] Jer. XLIV, 30.

מיוסד ע"ם סס כמחבר שמעון בר יצחק.

שַׁלִּיט חָסִין וְנוֹרָא · מְאֹד סְבִיבָיו נִשְׂעָרָה · עֲלִיוֹת בַּמַּיִם
קָרָה · וְשׁוֹמֵעַ וּמַאֲזִין עֲתִידָה · נַעֲרָן בְּקִדְשֵׁי
טָהֳרָה · בַּקֹּדֶשׁ נֶאְדָּר לְפָאֳרָה · רוֹפֵף עֲמוּדִים בְּנַעֲרָה ׃
יָדִין דְּרוֹ מְהֻלָּלָה · צְבָאוֹתָיו אֵין לְשַׁעֲרָה · חָשִׁים
בְּמִשְׁלַחְתּוֹ לְמַרְאָה · קָנוֹא וְנוֹקֵם בְּעָבְרָה · וּמְחִישׁ
עֵזְרָה בַּצָּרָה ׃
בַּצָּרָה גְּנָנָתָם וְתַפְלֵטֵמוֹ · וּבְפוֹרְכֵיהֶם רָאוּ עֵינֵימוֹ ·
נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ ׃

מיום תשר"ק.

תָּהוֹם דָּגָן לְיֵבֶשֶׁת · שׁוֹר וּ בְּפִגְרֵי חֲשׁוּפֵי שֵׁת · רוֹעֶרֶת
תֵּבֵל וּמַרְגֶּשֶׁת · קָבְרָם אֵינָהּ מְבַקֶּשֶׁת · צָוְחָה
וּפָתְחָה בְּאָרֶשֶׁת · פָּחֲדָה מִתְבַּלֵּם בְּבוּשֶׁת · עֵת לָדִין
מְהֻבָּקֶשֶׁת · שָׂחַק מָה רוֹחֶשֶׁת · נִבְּרֵת הֶבֶל וְנַרְעֶשֶׁת ·
מִקֶּדֶם נֶאֱרֶדֶת וְנֶחֱלֶשֶׁת · בְּרֵאוֹתָהּ יְמִינְךָ מְאֻשֶּׁשֶׁת ·
אָז עֲרֻבָה לָגֶשֶׁת ׃
לָגֶשֶׁת לִבְלוֹעַ אוֹם הַלָּזוּ · וְיִדִידִים עָבְרוּ וָגָזוּ ·
נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם זוּ ׃

לֹא כְמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם · כִּי אִם בְּחַסְדְּךָ עֲלֵיהֶם · יְדַעְתָּ לְכָל־
אוֹיְבֵיהֶם · טוּבְךָ וְחַסְדְּךָ עֲלֵיהֶם · חוֹק שְׁבוּעַת
אֲבוֹתֵיהֶם · זָכַרְתָּ לִפְרוֹתָם מִמְּעֵנֵיהֶם · וּבְעַמּוּד עָנָן לִפְנֵיהֶם ·
הָלַכְתָּ וְנַהַלְתָּ שִׁבְטֵיהֶם · דָּתְךָ הוֹדַעְתָּ לָהֶם · וְגִבּוֹרוֹת פָּעַלְתָּ
לְמַעֲנֵיהֶם · בַּעֲשׂוֹתְךָ נוֹרָאוֹת לְעֵינֵיהֶם · אָפְפוּ חֲתֹת כָּל־
שׁוֹמְעֵיהֶם ׃
שׁוֹמְעֵיהֶם מִשְׁמַנָּם יָדוֹן · וּבְעָתָה וּפַלָּצוּת יֹאחֵזוּן ·
שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן ׃

מיוסד ע"ם א"ב עד חות מ'.

אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים וְנִסִּים · בְּהוֹצִיאֲךָ מִפֶּרֶךְ אֲנוֹסִים · גָּאַלְתָּ
בְּזְרוֹעַ חוֹסִים · דְּרוֹר קָרָאתָ לַעֲמָסִים · הוֹצֵאתָם
ברכוש

Ja, Hij is de Albeheerscher, almagtig en vreeselijk; magtige storm is om Hem heen, Zijne verhevene zalen heeft Hij op de wateren gezolderd; Hij hoort en verhoort innige beden; hooggeducht onder de heilige, reine engelen, is heiligheid Zijn pracht, Zijn sieraad; de zuilen der wereld beven op Zijne stem; Zijn bevel wordt ijlvaardig voltrokken; ontelbaar zijn Zijne heren, snel en ijlvaardig op Zijne zending; vol ijvervuur en wraak in Zijnen toorn, zendt Hij spoedig heil in een tijdstip van ellende.

In eenen tijd van ellende beschermdet Gij hen (Israëliten), deedt Gij hen aan gevaar ontkomen, terwijl hun oog zich aan hunne verdrukkers weidde!

Gij neigdet Uwe regterhand, en—zij verzonken.

De afgrond wierp hen op het drooge uit, en Uw volk zag de lijken der schandelijk ontblooten (Egyptenaren [1]); toen trilde de aarde, beefde terug, en weigerde hun eene begraafplaats; zij sprak en smeekte luid, zij vreesde voor beschaming, ten tijde als zij eenmaal ten geregte zal gedaagd worden (2), vreesde alsdan geene woorden ter harer verdediging te zullen kunnen vinden; zij herinnerde zich Hebel, zij sidderde, om den vloek, die haar van voormaals getroffen en verzwakt had; Gij echter wenktet haar met Uwe uitgestrekte regterhand, en toen eerst was zij tot toenadering bereid.

Tot toenadering, om dit verworpene volk te verslinden, terwijl de welbeminden veilig doortrokken.

Gij leiddet, met Uwe genade, dit volk.

Niet uithoofde hunner verdiensten, maar uithoofde Uwer genade voor hen, deedt Gij het aan al hunne vijanden ondervinden, dat Uwe goedertierenheid en genade zich over hen uitstrekt. Den vastgestelden eed hunnen voorvaderen toegezworen, dezen gedacht Gij, om hen te redden uit hunnen druk; ja in de wolkzuil toogt Gij hun vooruit, leiddet Gij zelf hunne stammen. Uwe leer maaktet Gij hun bekend; wonderen werktet Gij hunnentwege, toen Gij zóó vreeselijke daden voor hnnne oogen verrigttet, dat angst omgaf aan allen, die dezelve hoorden.

Die dezelve hoorden werden door angst verteerd, door huivering en schrik aangegrepen;

Natiën hoorden het, en—beefden!

Teekens, magtige daden en wonderen oefendet Gij uit, toen Gij de bedrukten van slavendienst uittrokt, de op U vertrouwenden, met magtigen arm, bevrijddet. Toen verkondigdet Gij de vrijheid, aan Uwe reeds van den moederschoot beminden, trokt de ver-

(1) Jes. XX, 4. (2) ישקוד נאום ימח ומיש.

בְּרוּשׁ שָׁשִׁים · וַיְנַצְּלוּ אֶת־אֶרֶץ חֲמָסִים · זְדוֹנִים וְשָׂרֵי
מִסִּים · חֵילָם בְּרִגְלָם רְמוּסִים · טָבְעוּ וְצָלְלוּ פַּתְרֻסִים ·
יָמִים עֲלֵיהֶם מְכַסִּים · כִּקְדוֹחַ אֵשׁ הָמָסִים · לָבְשׁוּ
חֲרָדוֹת מַכְעִיסִים :
מַכְעִיסִים יָשְׁבוּ בָדָד לְרוֹם · כִּי נִכְרְתוּ צָרִים מֵהָדוֹם ·
אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם :

מיוסד ע"פ א"ב.

אַלּוּפֵי אֱדוֹמִים וּמוֹאָבִים · בְּרַעֲדָה וּבְרָאגָה כּוֹאֲבִים ·
גָּרֵי כְּנַעַן הַיּוֹשְׁבִים · דּוּמוּ בְּמִפּוֹלֶת לְהָבִים · הַגּוּ
הָעַז הַחֲשׁוּבִים · וּמַמְלְכוֹת אֶשְׁכָּרִים מְשִׁיבִים · זְעוּבִים
דְּמוּסִים וְנִסְחָבִים · חֲשׁוּבִים וְכַפִּשְׁתָּה בָּבִים · טְבוּעִים בְּגַלֵּי
דְהָבִים · יִמְּתְקוּ לָמוֹ רְגָבִים · כְּמוֹ בֶן גַּם הֵם נֶחֱרָבִים ·
לְיוֹם תּוֹכֵחָה קְרוֹבִים :
קְרוֹבִים וּרְחוֹקִים אָחוּז בְּעָתָה · וְצוּר עִתָּדָם לְמִחְתָּה ·
תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה :

מְרוֹמְמוֹתָךְ נָדְדוּ עַמִּים · נוֹאֲלוּ שָׂרִים וַחֲכָמִים · שָׂמוּ
יָד לְפֶה וְנֶאֱלָמִים · עֲגוּמִים בְּפָנִים נֶזֱעָמִים ·
פֶּן יִקְרָאֵם כְּעָנָמִים · צִירִים אֲחָזוּם מִמִּתְקוֹמְמִים · קְרוּאִים
וְלִקּוּחִים מֵעֲמָמִים · רָצוּ וְנִמְשְׁכוּ מְשֻׁלָּמִים · שׁוּ שַׁדַּי הוֹלִיכָם
שְׁלֻמִים · תִּרְגָּלָם נָשָׂאם לְבֵית עוֹלָמִים :
עוֹלָמִים הִנְחַלְתָּ לְסִגְלָתֶךָ · וְכֻנָּשׁ נָשָׂאתָם בְּאֶבְרָתֶךָ ·
תְּבִיאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתֶךָ :

מיוסד ע"פ א"ב.

אַרְבָּעָה נִקְרְאוּ נַחֲלָה · בְּחֻפָּץ וּבְאַהֲבָה בְּלוּלָה · גְּבוּל
אֶרֶץ הַמַּעֲלָה · דִּירַת בְּנֵין זְבוּלָה · הַנְּתוּנָה
מִימִין הַגְּדוֹלָה · וּמְקֻבָּלְיָה בְּרֶתֶת וְחִילָה · זֶה הַיּוֹם נָגִילָה ·
חֲדוֹת הַמְּצִיאָ לְסִגְלָה · טְרוּדִים עַתָּה בְּגוֹלָה · יְזַמְּנוּ לְיוֹם
גְּאֻלָּה · כַּאֲשֶׁר שָׁמַע לְעֶגְלָה · לְאוֹיְבָיו יַעֲשֶׂה כָּלָה :

verheugden met rijken buit beladen uit, nadat zij geheel het land Chanesim (Egypte [1]) uitgeledigd hadden; toen vertrapten zij hunne beheersehers, derzelver beambten en hun heer, met hunne voeten; toen verdronken, toen zonken de Pathrusim (Egyptenaren [2]) terwijl vloeden hen overdekten; en snel, als het vuur de stoppelen verteert, werd schrik en ontzetting het omkleedsel der Godvertoorners.

De Godvertoorners zaten in stommen, wanhopigen weemoed verzonken, want uitgeroeid van de aarde waren de vijanden!

Toen verschrikten Edoms vorsten!

De stamvorsten van Edom en Moab beefden in angstige zorge; Kenaäns bewoners zaten stom en nadenkend, over den val der Lehabin (Egyptenaren[2]); »Dit magtige, dit hoogberoemde »volk, aan hetwelke alle koningrijken cijnsbaar waren, ligt nu »vertreden, vernederd, en heengesleurd, in treurige duisternis »gehuld, als uitgebrand vlas verteerd; de Rehabim, diep in der »baren afgrond verzwolgen, terwijl voor hen (Israëliten) de bo»dem des afgronds gunstig was!" Zóó dachten zij, en vreesden eene gelijke verwoesting, op den dag der vergelding, dien zij reeds nabij geloofden!

Ja, nabij en ver af zijnden greep ontzetting aan; want de Schepper had aller ondergang vastgesteld;

Angst overviel hen allen.

Voor Uwe verhevenheid beefden de volkeren, stonden verbijsterd de vorsten en wijzen, zij legden de hand op den mond en verstomden; kommer en droefheid verspreidde zich over hun gelaat; want zij vreesden dat hen een gelijk lot als de Anamim (Egyptenaren [2]) mogt treffen, en, angst en wee greep deze rebellen aan; zij zagen hoe Uwe, uit alle volkeren, beroepenen (3) en uitverkorenen, U naijlden en behouden U natrokken; zij hoorden, hoe de Almagtige zelf hen, in welstand, aanvoerde, hen leidde, hen droeg naar het huis des eeuwigen levens (tempel).

Ja, het eeuwige leven deedt Gij het U eigendommelijke volk erven, droegt hetzelve, als een adelaar, op Uwen vleugel;

Gij bragt, en plantte het in, op Uw erfgebergte!

Aan vier gaf God den naam van erfdeel, die Hij met wellust en liefde bekroonde: aan de grenzen des verhevenen lands (Kenaän), den heiligen tempel, Zijne woning, der leer, het geschenk Zijner verhevene regterhand en hun, die dezelve met angst en beven ontviugen! Laat ons dus op dezen dag vrolijk zijn, waarop Gij, aan het U eigendommelijke volk de vrijheid vinden deedt; ô laat de thans in ballingschap omdolenden, laat hen voorbereid zijn voor den verlossingsdag; gelijk Gij eens aan het kalf (Egypte [4]) deedt hooren, toen Gij aldaar Uwe vijanden verdelgd hebt.

Met

[1] Jes. XXX, 4. [2] Gen. X, 13. (3) Jes. XLVIII, 12. [4] Jer. XLVI, 20.

כָּלָה וְנֶחֱרָצָה לְהֵרָעֵר · בְּיוֹם כִּי אֶקֹּד מוֹעֵד ·
יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד :

מְלוּכָה וּגְבוּרָה שָׁלוּ · נִשְׁתַּחֲוָה לַהֲדוֹם רַגְלוֹ · שִׁמְחַת
עוֹלָם בְּהַגְדִּילוֹ · עֲלֵי בְּאַהֲב בְּהַדְגִּילוֹ · פְּנוֹת
אֹויֵב וְלְהַשְׁפִּילוֹ · צֹאנוֹ לְרְעוֹת בְּצִלּוֹ · קַרְנוֹת רְשָׁעִים
בְּהַפִּילוֹ · רוֹמְמוֹתָיו לְהַגִּיד וְחִילוֹ · שְׁכֶם אֶחָד לַעֲבוֹד לוֹ ·
תֵּבֵל וּמְלוֹאָהּ לְהַלְלוֹ :
לְהַלְלוֹ יְחוּדוֹ לְהַעֲרִין · יְיָ מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ ·
וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ :

מיוסד ע"פ שם התחנך שבעין בר יצחק חזק ואמץ.

שֵׁם יִקְרָא כְּכִתְיָבָתוֹ · מֵחֲצִיו תְּחַמְּלֵא תֵּבָתוֹ · עוֹד תְּתַנֵּיאָא
מַלְכוּתוֹ · וְכִסְאוֹ יְכוֹן בְּמִלֵּאתוֹ · נֶכְרֵי שֵׁעִיר בְּהַכּוֹתוֹ ·
בְּאוֹיְבָיו יִתֵּן נִקְמָתוֹ · רְבוֹת מִפְּרֵי גְבוּרָתוֹ · יְחַקַּע בְּשׁוֹפָר
בְּסַעֲרָתוֹ · יְיָ צִיּוֹן יְקַנֵּא בְּקִנְאָתוֹ · חֵיל קָנָה בְּגַעֲרָתוֹ ·
קְרֵית מֶלֶךְ בְּבִנּוֹרוֹ · חָבְיוֹן עֻזּוֹ וְרִפְאַרְתּוֹ · זְדִים בְּקַצְוֵי
אַדְמָתוֹ · קְבוּצִים בְּבֵית תִּפְאַרְתּוֹ · וָשָׁם נְשׁוּרַת תְּהִלָּתוֹ · אוֹמֵץ
חַסְדּוֹ וְצִדְקָתוֹ · מוֹרֶה צֶדֶק לַעֲדָתוֹ · בְּתוֹכָם יָצִיב שְׁכִינָתוֹ :
שְׁכִינָתוֹ עִמָּנוּ לְהִתְאַחֵד · וְאוֹתָנוּ יַעֲשֶׂה לְגוֹי אֶחָד ·
בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד :
וּבְכֵן וּלְךָ תַּעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ :

סילוק

חַסְרִי יְיָ אַזְכִּיר תְּהִלּוֹת יְיָ · כְּעַל כֹּל אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ יְיָ · וְרַב
טוּב לְבֵית אֵידָתִי · אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ כְּרַחֲמָיו וּכְרוֹב
חֲסָדָיו לְעֵינִי · וַיֹּאמֶר אַךְ עַמִּי הֵמָּה וּבָנִי · בָּנִים לֹא יְשַׁקְּרוּ
נֶאֱמָנִי · בְּנֵי אֱמוּנִי בְּנֵי בְּחוּנִי · וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ מִיגוֹנִי ·
בְּכָל־צָרָתָם לוֹ צָר בְּעִנְיָנִי · וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעַ רַחֲמָנִי ·
בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ גְּאָלָם מִמֶּנִּי · וַיְנַטְּלֵם וַיְנַשְּׂאֵם עַד

הנה

Met schrik en verwoesting waren zij bedreigd: op den bestemden dag, door U uitverkoren,

Zal de Eeuwige eeuwig regeren!

Rijk en magt is Hem; mogten wij ons aanbiddend voor Zijne voetbank (tempel) nederwerpen; ô welke overmaat van eeuwige vreugde! ja Hij verbeidt ons eenmaal liefdevol, vernedert allen, die Hem haten; dan weidt Hij Zijne schapen onder Zijne schaduw, doet der misdadigen hoorn vallen, om dezen Zijne verhevenheid, Zijne magt te verkondigen! dan zal alles eenparig Hem aanbidden, zal de wereld met hare bewoners Hem prijzen.

Hoogprijzen Zijne almagtige Eenheid: »de Eeuwige is Koning! »juich, ô aarde!"

Dan zal de Eeuwige Koning zijn over geheel de aarde!

Dan zal Zijn heilige naam geheellijk, niet ten halven, uitgesproken worden, zoo als dezelve geschreven wordt (1); dan zal Zijn koningrijk zeer verheven, Zijn zetel vol van Zijne majesteit zijn; dan zal Hij op Zijne vijanden wraak nemen, magtige wonderen menigvuldig verrigten, en stormend op den Schophar blazen (2). Ook Zion zal gewroken, het wild des riets neêrgestormd worden (3); dan zal de koninklijke stad herbouwd, in hare heerlijke pracht en majesteit prijken; dan zal Hij de in al Zijne aardhoeken verstrooiden in het huis Zijner heerlijkheid bijeen zamelen; dáár zullen wij dan Zijnen lof galmen, Zijne magtige goedertieren- en geregtigheid! Hij, Hij zelf zal Zijne gemeente in geregtigheid onderrigten, in hun midden Zijne majesteit bestendig doen wonen.

Zijne majesteit zal met ons vereenigd, en wij zelven, tot een eenig volk gemaakt worden.

Te dien dage zal de Eeuwige eenig, en Zijn naam de Eenige zijn.

Zoo laat thans tot U opstijgen de heiliging, want Gij zijt de Heilige Israëls en zijn Verlosser.

De genade des Eeuwigen wil ik gedenken, des Eeuwigen roem, over al het goede wat de Eeuwige ons gedaan, over Zijne menigvuldige weldaden, aan het huis onzer helden (voorvaderen) bewezen; want naar de grootheid Zijner barmhartigheid, Zijner genade, heeft Hij weldaden bewezen, voor mijne oogen; ja zelfs gezegd: »Zie zij zijn Mijn volk, en Mijne kinderen, kin»deren zonder bedrog; Mijne opregten, de zonen Mijner getrouwen, »Mijner beproefden!" Daarom ook was Hij hun ten Redder, in allen druk, even als of Hij zelf dit wee gevoelde, en, de engel, die Hem voorafging redde, mijne menigten; zóó redde Hij hen, door Zijne liefde, door Zijne ontferming, van mijne onderdrukkers, zóó verhief, zóó droeg Hij hen; tot heden zelfs heeft de

(1) קדוש קדוש קדוש. (2) Zech. IX, 14. (3) Ps. LXVIII, 31.

הֵנָּה עָזָרָנוּ יְיָ : וְלֹא הֵסִיד חַסְדּוֹ מֵהֶם בְּכָל־מָקוֹם גָּלוּתָם ·
וְלֹא מָאָסָם וְלֹא גְעָלָם לְכַלּוֹתָם · גָּלוּ רְחֹלָה לְמִצְרַיִם
בְּשִׁבְעִים נַפְשׁוֹתָם · וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ כְּמֹאד מֹאד לְהַרְבּוֹתָם ·
וַיִּרְחַכְּמוּ עֲלֵיהֶם פּוֹטִים לְהַשְׁחִיתָם · הָפַךְ לָבָם לִשְׂנֹאתָם ·
וּלְהִתְנַכֵּל בְּסִבְלוֹתָם · וַיַּעֲבִידוּם בְּפֶרֶךְ בְּכָל־עֲבוֹדָתָם · וַיָּשִׂימוּ
עֲלֵיהֶם שָׂרֵי מִסִּים לְעַנּוֹתָם · וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְיָ בַּצַּר לָהֶם
מִמְּצוּקוֹתָם · וּלְמַעַן קָדְשׁוֹ הַשָּׁמַיְמָה עָלְתָה שַׁוְעָתָם · וַיְקָם
לָהֶם מוֹשִׁיעַ לְהוֹשִׁיעָם מְצָרָתָם · שָׁלַח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֲשֶׁר
בָּחַר בָּהֶם וּבְשִׁלּוּחָתָם · וְשָׂם בְּמִצְרַיִם אוֹתֹתָיו וּמוֹפְתָיו
לְהַרְאוֹתָם · וַיַּהֲפוֹךְ לְדָם יְאֹרֵיהֶם וְכָל־נַהֲרוֹתָם · הָפַךְ אֶת־
מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם · אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב וְכִנִּים בְּכָל־
עֲפָרוֹתָם · וְשִׁלַּח בָּם עָרֹב וַיֹּאכְלֵם וְצְפַרְדֵּעַ וַתַּשְׁחִיתֵם · וַיִּתֵּן
לָחָסִיל יְבוּלָם וּלְאַרְבֶּה תְּבוּאָתָם · וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם
וְכָל־פְּרִי אַדְמָתָם · וַיַּדְלֵג בָּבָרָד גַּפְנָם וְכַהֲנָמָל שִׁקְמָתָם ·
וַיַּסְגֵּר לַבָּרָד בְּעִירָם וְלִרְשָׁפִים בְּהֵמָתָם · וְשִׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ
עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה לְהַבְעִיתָם · וּמַלְאֲכֵי רָעִים הָיוּ בְּמִשְׁלַחְתָּם ·
וְלֹא חָשַׂךְ מִמָּוֶת נַפְשָׁם וְחַיָּתָם · וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם וְאוֹנִי
רֵאשִׁיתָם · וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין כּוֹשֵׁל בְּמַטֵּיהֶם · נָפַל
פַּחְדָּם עַל מִצְרַיִם וְשָׂמְחוּ בְּצֵאתָם · פָּרַשׂ עָנָן לָמָסָךְ וְאֵשׁ
לְהָאִיר אֲפֵלָתָם · וַיּוֹצֵא עַמּוֹ בְּשָׁשׂוֹן בְּחִירָיו בְּרִנָּתָם · וַיִּסַּע
מֵרַעְמְסֵס לְסֻכּוֹת וּמְכֻבּוֹת לְאֵתָם · וּמֵאֵתָם לְפִנֵי פִּי הַחִרוֹת
הָיְתָה חֲנָיָתָם · בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם בְּאֶמְצָעִיתָם · לִפְנֵי בַּעַל
צְפוֹן הִנְשְׁאָר מִכָּל־אֱלִילֵי פַּחֲזוֹתָם · וְלָמָּה נִשְׁאַר הוּא כְּדֵי
לְהַשִּׁיאָם וּלְהַטְעוֹתָם · שֶׁאִמְרוּ קָשֶׁה יְדָאָתָם שֶׁלֹּא לָקְתָה
בְּמוֹתָם · שָׁם חָנוּ בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי לִנְסָעָתָם · וּבָרְבִיעִי
מתקנים

de Eeuwige ons geholpen! Ook onttrok Hij hun Zijne genade niet; in alle oorden, werwaarts zij heengedreven waren, versmaadde noch verwierp Hij hen niet, om hen te verdelgen. Zij werden aanvankelijk met zeventig zielen naar Egypte gedreven; dáár vermenigvuldigden en vermeerderden zij zeer, werden ten grooten getale, en de Putim (Egyptenaren [*]) poogden met list hen te verdelgen; hun hart werd verkeerd om hen te haten, en op eene listige wijze met lasten te bezwaren; zóó deden zij hen met strengheid werken, in al hunnen arbeid, en stelden ambtenaren over hen aan, om hen te drukken. Toen verhieven zij, in hun leed en uit hunnen angst, hunne kreten tot den Eeuwige; in Zijne heilige woning, in den hemel, drongen deze kreten door, en, helpers verrezen voor hen, om hen uit hunne ellende te redden; Hij zond Mozes en Aron, die Hij Zich, als gezanten had uitverkoren; verrigtte in Egypte Zijne teekens en wonderen, openbaar, verkeerde tot bloed hunne stroomen en beken, veranderde in bloed hunne wateren en doodde zóó al hunne vischen; Hij sprak, en, allerlei wildgedierte, benevens schadelijk ongedierte vervulde gansch hun land; zóó zond Hij hun allerlei wildgedierte toe dat hen verteerde, vorschen, die hen verwoestten, en gaf aan schadelijk gewormte hunne gewassen, aan den sprinkhaan hunnen oogst ten buit; deze verteerden alle kruid huns lands en alle vruchten hnns aardrijks. Met den hagel sloeg Hij hunnen wijnstok neder, met groote hagelsteenen hnnne vijgenboomen; Hij gaf hunne lastdieren aan den hagel, hun vee aan het bliksemvuur ten prijs; Hij zond over hen Zijnen grimmigen toorn, Zijne gramschap, verbolgenheid en vijandschap uit, om hen te verschrikken, benevens scharen van verwoestende engelen, en onthield aan den dood hunne ligchamen en hunne levens niet; Hij sloeg al het eerstgeborene in Egypte, de eerstelingen hunner kracht, en voerde Zijn volk uit, met zilver en goud beladen, geen zwakkeling was in gansch hun leger; hunne vrees was op de Egyptenaren gevallen, zij verheugden zich dus bij hunnen nittogt; toen spreidde God eene wolk ter bedekking over hen uit, ordende eene vuurzuil om hen des nachts te verlichten, en voerde Zijn volk in vrolijkheid, Zijne uitverkorenen in gejuich uit. Nu trokken zij van Rammeses naar Succoth, van Succoth naar Etham, en van Etham tot voor Pi-Hachiroth alwaar zij rust hielden, in het midden tusschen Migdol en tusschen de zee, tegen over Baäl Zephon, die alleen nog was overgebleven van alle afgoden hunner snoeverijen; en die daarom alleen nog overgelaten was, ten einde hen aan te prikkelen en te misleiden, zoodat zij gelooven en zeggen zouden, dat deze god, uithoofde zijner magt, niet, even als zijns gelijken, kon uitgeroeid worden. En, dáár legerden zij zich op den derden dag van hunnen togt; op den vierden

T bé-

[*] Gen. X, 6.

מְתַקְּנִים כֵּלֵיהֶם וּמַצִּיעִין בְּהֵמְתָּם · וְאָמְרוּ לָהֶם רָאוּקְטוֹרִין
בְּמַלְתָּם · הִנֵּעָתֶם תְּחוֹם אֲשֶׁר קָבְעוּ לָכֶם צוֹעֲנִים בְּטוּבוֹתָם ·
אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נֵלֵךְ וְנָשׁוּב לַעֲבוֹדָתֵם ·
וּגְאוּלִים הֵשִׁיבוּ לֹא עָצְאנוּ בִּרְשׁוּתָם · כִּי אִם בְּיָד רָמָה בְּעַל
כָּרְחָם שֶׁלֹּא בְּטוּבוֹתָם · וְהֵם עָנוּ רוֹצִים וְלֹא רוֹצִים אִישׁ בְּפִי
שִׂיחָתָם · סוֹפְכֶם לָקוּם דְּבַר מַלְכוּת וְלֹא לַעֲבוֹר עַל דַּעְתָּם ·
וְעָמְדוּ עֲלֵיהֶם וְהִכּוּם וּפָצָעוּם וְהָרְגוּ מִקְצָתָם · וְהֵם הָלְכוּ
וְהִגִּידוּ לְפַרְעֹה כָּל־קוֹרוֹתָם · וַיַּהֲפֹךְ לִבּוֹ וּלְבַב עַמּוֹ לִרְדוֹף
אוֹתָם · וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ וַיְשַׁמּוּ עַל עֵקֶב בָּשְׁתָּם ·
וְאָמְרוּ נִבְבִים הֵם וְעָבְטוּ אֲרוֹחָתָם · נִרְדְּפָה אַחֲרֵיהֶם וְנַרְאֶה
בְרָעָתָם · וַיֶּאְסֹר אֶת־רִכְבּוֹ בְּעַצְמוֹ כְּדֵי לְזָחֲם וּלְפַתּוֹתָם ·
וְאֶת־עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ בִּרְבָרִים לְרַמּוֹתָם · דֶּרֶךְ מְלָבִים לְהִתְנַהֵג
אַחֲרֵי חֵילוֹתָם · וַאֲנִי אַקְדִּים רִאשׁוֹן לְהִלָּחֵם בְּמִלְחַמְתָּם ·
דֶּרֶךְ מְלָכִים לְטוֹל חֵלֶק רֵאשִׁית בִּזָּתָם · וַאֲנִי אַשְׁוֶה עִמָּכֶם
בְּשָׁלָל צִבְעֵי רִקְמָתָם · וְעוֹד אֶפְתַּח אוֹצְרוֹתַי וְקַחוּ כָּל־שְׁכִיוֹת
חֶמְדָּתָם · מִיַּד יָצְאוּ בְלֵב שָׁלֵם וְעֵרְכוּ מַעֲרָכוֹתָם · וַיִּקַּח
שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר עִם כָּל־כְּלֵי מַשְׁחִיתָם · וְכָל־רֶכֶב מִצְרַיִם
עִמָּהֶם בְּעֶזְרָתָם · וַיַּשִּׂגוּ אוֹתָם חֹנִים עַל הַיָּם בְּמִקְהֲלוֹתָם ·
וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וְרָאוּ צָרֵיהֶם בְּקִרְבָתָם · חִיל וָרֶתֶת שָׁם אָחָזָתָם ·
וַיָּעֵקּוּ בִתְפִלָּה וַתִּפְשׁוּ אִמְנוּת אֲבוֹתָם · וְגוֹאֲלָם חָזָק וְנוֹקֵם
נִקְמָתָם · וַיַּרְא בַּצַּר לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת־רִנָּתָם · וַיּוֹשִׁיעֵם לְמַעַן
שְׁמוֹ וַיִּגְאָלֵם מְצָרָתָם · מִנֹּגַהּ נָגְדוּ עָבְיוֹ עָבְרוּ בָרָד וְאֵשׁ
גַּחֲלָתָם · וַיִּשְׁלַח חִצָּיו וַיְפִיצֵם וּבְרָקִים רַב לְהַמּוֹתָם · וַיִּגְעַר
בְּיַם־סוּף וַיֶּחֱרַב וַיּוֹלִיכֵם בִּתְהוֹמוֹת בְּמִסְלָתָם · וְשִׁבְטֵי יָהּ
עָמְדוּ עַל הַיָּם לַיֶּרֶד בִּירִידָתָם · וְשָׁם בִּנְיָמִין צָעִיר רָדַם וְשָׂרֵי
יְהוּדָה רִגְמָתָם · וְכֻלָּם עָבְרוּ בַיַּבָּשָׁה בְּמַיִם עַזִּים נִתְיָבָתָם ·

והמים

bereidden zij hunne gereedschappen en dreven hun vee uit, wanneer de gevolmagtigden, die Pharö met hen ter begeleiding had gezonden, hun, in hunne bewoordingen, toespraken: »Gij hebt »de grens bereikt, welke de Zoanim (Egyptenaren) u welwillend »vergund hebben; gij immers hebt gezegd: wij willen slechts een»nen weg van drie dagen trekken, en dan tot de dienst terug»keeren!" Maar de verlosten antwoordden hun: »Wij zijn niet »met hunne inwilliging, maar door verhevene magt, tegen wil »en dank van hen uitgetrokken." Hierop hernamen deze weder: »Willen of niet willen, of wat elk ook zeggen moge; eindelijk »zult gij wel moeten gestand doen aan het bevel des konings, en »deszelfs bedoelingen niet tegenstreven!" Maar de Israëliten maakten zich tegen hen op, sloegen en wondden eenigen, en velden een gedeelte ter neder; en, zij ijlden heen en berigtten aan Pharö al wat hun wedervaren was. Nu werd Pharö's hart en dat zijns volks veranderd, om hen na te zetten; zij zeiden: waarom hebben wij dit gedaan? en stonden verbaasd over hunne schande! Zij zijn verdwaald, — vervolgden zij, — zijn van den regten weg afgeweken, laten wij hen najagen, ons weiden aan hun leed! Pharö zelf, om hen aan te moedigen en over te halen, spande zijnen wagen in en voerde zijn volk, met listige woorden, met zich: »Het is der koningen gebruik, — zeide hij, — achter hunne he»ren op te trekken; maar ik, ik wil u voorafgaan, om uwen »strijd te strijden; het is wijders der koningen gebruik, om het »eerste deel van den buit te nemen; maar ik wil gelijk met u »deelen, zelfs den buit der geborduurde praalgewaden. Daaren»boven wil ik mijne schatkameren openen, en kunt gij daaruit »nemen de kostbaarste schatten"! Terstond gingen allen met vollen harte heen, en bereidden hunne rusting, en hij (Pharö) nam zes honderd uitverkorene krijgswagenen, met al derzelver vernielend krijgstuig, en geheel de ruiterij der Egyptenaren met zich ter hunner hulpe. Zóó bereikten zij hen (Israëliten), gelegerd bij de zee, in hunne verzamelingen. Deze echter sloegen hunne oogen op, zagen hunne vervolgers naderen, en, — wee en angst greep hen aan; zij schreiden, zij baden, en, grepen het hulpmiddel hunner voorvaderen aan! Maar hun magtige Verlosser, de Wreeker hunner wrake, zag neder op hun wee, verhoorde hunne beden; Hij redde hen om Zijns naams wil, Hij verloste hen uit hunne ellende. Van uit den lichtglans, Hem tegenover, gingen hagel en vuurkolen uit; Hij zond Zijne pijlen af, en verstrooide hen, schoot Zijne bliksems op hen neder, en verwarde hen; Hij riep tegen de Roode zee, — zij was droog, en Hij voerde hen in de diepten, op gebaande wegen. Nu stonden de stammen Gods bij de zee, om daarin af te stijgen, naar orde; dáár was Benjamin, de jongste(*), de aanvoerder, en de vorsten Jehuda's, in purper gewaad; en, allen gingen door in de droogte, langs hunne baan in magtige vloeden, ter

(*) Ps. LXVIII, 28.

וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם בַּהֲלִיכָתָם · וְרֶסֶן מַחֲיָה
עַל לְחָיֵי עֲנָמִים לַהֲבִיאָם בַּמַּיִם לְכַלּוֹתָם · וְנַהֲגָם בִּכְבוֹדוֹת
וַיַּסַּע אֶת־אוֹפְנֵי מַרְכְּבוֹתָם · וַיִּשְׁבּוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב
וְאֶת־הַפָּרָשִׁים בִּשְׁטִיפָתָם · וְנֹעַר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְּיַם־סוּף וְכָל־
צְבָאוֹתָם · וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר בְּשֹׁאֵרִיתָם ·
וִידִידִים עָבְרוּ וְגָזוּ וְרָאוּ פִּגְרֵי שׁוֹנְאֵיהֶם בְּמַפַּלְתָּם · וַיָּאֲמִינוּ
בִּדְבָרוֹ וַיָּשִׁירוּ תְּהִלָּתוֹ בִּישׁוּעָתָם : וְאִלּוּ כָל־הַמַּיִם דְּיוֹ וַאֲגַמִּים
קוֹלְמוֹסִים · וּבְנֵי אָדָם לַבְלָרִים וִידִיעוֹת אָרְצוֹת פְּרוֹסִים · וְכָל־
שַׁעֲרוֹת אָדָם פִּיּוֹת וּלְשׁוֹנוֹת מְקֻלָּסִים · אֵינָן מַסְפִּיקִין לַחֲקוֹר
פְּלָאוֹת וְנִסִּים · אַחַת מֵאֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת
הַנַּעֲשִׂים · אֲשֶׁר פָּעַל אָדוֹן לָעָם מִבֶּטֶן עָמוֹסִים · כִּי מִי גוֹי
גָּדוֹל אֲשֶׁר בְּנִסִּים מִתְנוֹסְסִים · אוֹ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא לָקַחַת
לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב שׂוֹמִים · בְּמַסּוֹת בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה
נֶהֱדָרִים · כְּכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ אֲדוֹן כָּל־הַמַּעֲשִׂים :

חַסְדֵי · יְיָ כִּי לֹא תַמְנוּ · וְלֹא כָלוּ רַחֲמָיו מִמֶּנּוּ · יוֹם יוֹם
יַעֲמֹם לָנוּ · הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ · בְּמִצְרַיִם נִגְלָה עָבוּר
לְגָאֳלֵנוּ · וּבְכָל־צָרָה עָמָנוּ לְרוֹשִׁיעֵנוּ · לֹא מִיָּאַסְנוּ וְלֹא
גָעַלְנוּ לְכַלּוֹתֵנוּ · וְלֹא עָשָׂה עִמָּנוּ כָּלָה כְּחַטֹּאתֵינוּ · וּבְכָל־
עֵת יָדוֹ נְטוּיָה עָלֵינוּ : בְּגָלוּת שִׁנְעָר שִׁלַּח לְמַעֲנֵינוּ · וּבְעֵילָם
שָׁם כִּסְאוֹ לְרַחֲמֵנוּ · וּבְעַבְדֵּנוּ לֹא עָזָבָנוּ אֱלֹהֵינוּ · וַיֵּט
עָלֵינוּ חֶסֶד לִפְנֵי שׁוֹבֵנוּ · לָתֵת לָנוּ מִחְיָה וּלְרוֹמֵם בֵּית מַאֲוִינוּ ·
גָּרְנוּ מֻשָּׁךְ עִם קֶדֶד לִשְׁכֵּנֵינוּ · וְלֹא עָשָׂה כָּלָה עִם שְׁאֵרִיתֵנוּ ·
וּבְאֶרֶץ נָכְרִיָּה כִּמְעַט שָׁכְנָה דוֹמָה נַפְשֵׁנוּ · לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה
בְּעָזְרֵנוּ · כִּי בְכָל־פֶּה אֲכָלוּנוּ לְהַדִּיקֵנוּ · וְעֶלֶם הַכָּבֵד
הַכְבִּידוּ עָלֵינוּ · עַד יֶעֱרַב מְמָרוֹם רוּחַ לְנַחֲמֵנוּ · כִּי יְיָ
שׁוֹפְטֵנוּ יְיָ מְחוֹקְקֵנוּ · יְיָ מַלְכֵּנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ · קוֹל גְּאֻלָּה
יִשָּׁמַע בְּאַרְצֵנוּ · יְיָ חָנֵנוּ לְךָ קִוִּינוּ · הֱיֵה זְרוֹעָם לַבְּקָרִים אַף
יְשׁוּעָתֵנוּ · וְלֹא נָסוֹג אָחוֹר מִמְּךָ וּתְחַיֵּינוּ · תְּמַהֵר לְשָׁכֵן כָּבוֹד

בְּאַרְצֵנוּ

(4) Jer. XLIX, 38. (2) Ezra IX, 9. (3) Ps. CXX, 17. (1) Ald. XCIV, 17.

terwijl de wateren, links en regts, hun ten muur op hunnen togt verstrekten. Den Anamim echter legde de Eeuwige eenen teugel aan, om hen in de wateren te leiden, om hen te verdelgen; Hij voerde hen met verzwaarden togt, maakte de raderen hunner wagens los; nu keerden de wateren terug en overdekten gespan en ruiter, met dwarlenden vloed! Zoo stortte Hij Pharö, zijn leger, en al hunne heren in de Roode zee; de vloeden bedekten de vijanden, één hunner zelfs bleef niet over. De welbeminden echter gingen snel en zeker door, zagen de lijken hunner haters en derzelver nederlaag! Nu geloofden zij des Eeuwigen woord; nu bezongen zij Zijnen roem, in hunne redding. Wanneer dus alle zeeën inkt, alle rietgewas vederen, alle menschen schrijvers, en de perkamentrollen zoo menigvuldig waren, dat men alle landen daarmede kon bedekken, ook dan nog, ware het niet mogelijk, om zelfs een der hier gebeurde duizend duizenden miriaden van wonderen en wonderteekenen te malen, welke de Heer gewerkt heeft voor het volk, reeds van den moederschoot bemind. Waar immers is nog een volk, zóó groot, en dat zóó door wonderteekenen werd verheven? Of, is de Almagtige ooit gekomen, om tot Zich te nemen een volk, uit het midden zijner roovers, door beproeving, door teekenen, wonderen, en verwoestenden krijg; welk alles voor ons de Heer aller werken gedaan heeft?

De genade des Eeuwigen, waarlijk zij houdt nooit op, en, Zijne ontferming heeft Hij ons nog niet onttrokken; dagelijks overlaadt Hij ons met Zijne weldaden, de Almagtige onze Helper. In Egypte openbaarde Hij Zich, om ons te verlossen; in elken nood is Hij met ons, om ons te redden; Hij versmaadde ons niet, betoonde geenen afkeer van ons, om ons te verdelgen. Hij strafte ons niet naar evenmaat onzer zonden; maar hield te allen tijde Zijne hand over ons uitgestrekt. In de ballingschap te Sinär heeft Hij onzentwege hulp gezonden, in Elam Zijnen zetel gevestigd, om Zich onzer te ontfermen(1); zelfs in onze slavernij heeft onze God ons niet verlaten, Hij schonk ons genade, ook bij onze overwinnaars(2), zoodat zij ons levensmiddelen schonken, en weder verhieven het huis onzer begeerte (tempel). Toen wij in Mesech woonden, aan Kedar (3) naburen waren, liet Hij ons overblijfsel niet ten gronde rigten; en in een vreemd land (Babel), waren wij reeds ten grave gedaald, zoo niet de Eeuwige in onze hulpe geweest ware (4); alles immers opende daar den mond om ons te verslinden, ons te vergruizen; hun zwaar juk hebben zij ons afmattend opgelegd; totdat, van den hemel uit, de Goddelijke geest ontwaakte om ons te troosten; want de Eeuwige is onze Regter, de Eeuwige onze Wetgever; de Eeuwige is onze Koning, Hij onze Redder! De verlossingskreet zal eenmaal in ons land gehoord worden; Eeuwige begenadig ons! op U toch hopen wij. Wees elken morgen onze Kracht, ons Heil; nooit zullen wij van U terug wijken; wil ons dus weder bezielen! Spoed U, om Uwe heerlijkheid we-

בְּאַרְצֵנוּ · וְבָא מְבַשֵּׂר שָׁלוֹם לְבַשְּׂרֵנוּ · וְיִשָּׂאוּ קוֹל לְרַנֵּן כָּל־
צוֹפֵינוּ · בְּבֵקֶר חַסְדְּךָ שַׂבְּעֵנוּ · וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה כָּל־יָמֵינוּ ·
וְרִמּוֹת עֲנִיָּתֵנוּ שִׂמְחֵנוּ · וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ · הוֹשִׁיעָה
יְמִינְךָ וַעֲנֵנוּ · וּמְתְהוֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב תַּעֲלֵנוּ · יִשּׁוּעָתְךָ
אֱלֹהִים תְּשַׂגְּבֵנוּ · וּנְהַלְלָה שִׁמְךָ בְּשִׁיר וְנִגּוֹלֵנוּ · כִּי אֱלֹהִים
יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן בְּיָמֵינוּ · וְיִבְנֶה עָרֵי יְהוּדָה וּבָהֶם יוֹשִׁיבֵנוּ · חֶרֶשׁ
עֲבָדָיו וְאוֹהֲבֵי שְׁמוֹ בָּהֶם יִשְׁכְּנוּ · וּמַבְּשָׁן וּמְמַצְלוֹת יָם עֵרֶת
תַּעֲלֵנוּ · עוֹזָּה אֱלֹהִים זוּ פָּעַלְתָּ לָנוּ · הַשָּׁם בַּחַיִּים נַפְשֵׁנוּ ·
וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ · כִּי בְחַנְתָּנוּ כַּכֶּסֶף לְצָרְפֵנוּ · הֲבֵאתָנוּ
בְּמְצוּדָה שַׂמְתָּ מוּעָקָה בְּמָתְנֵינוּ · הִרְכַּבְתָּ אֱנוֹשׁ לְרֹאשֵׁנוּ ·
בָּאנוּ בְאֵשׁ וּבְמַיִם לְרְוָיָה תּוֹצִיאֵנוּ · תְּחַנֵּנוּ וּתְבָרְכֵנוּ וְתַאֲיֵד
פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ · הָאֵר נֵרֵנוּ וַתַּגִּיהַּ חָשְׁכֵּנוּ · חֲזֵה צִיּוֹן קִרְיַת
מוֹעֲדֵנוּ · חֵיזֵן כִּי אִם שָׁם אַדִּיר יְיָ אֲדוֹנֵינוּ · חֲרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם
יִפְצְחוּ רְנוֹנֵנוּ · כִּי נִחַם יְיָ צִיּוֹן בִּית מִקְדָּשֵׁנוּ · חָשַׂף זְרוֹעַ
קָדְשׁוֹ לְנֹקֶם נִקְמָתֵנוּ · וְרָאוּ כָל־אַפְסֵי אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת
אֱלֹהֵינוּ · בְּשׁוּבוֹ עַמָּנוּ מְגֻלּוֹתֵינוּ · וְיִצְמַח צֶמַח צַדִּיק לַעֲדָתֵנוּ ·
וְזֶה שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרָאוֹ יְיָ צִדְקֵנוּ : וְאָז תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ · אֱלֹי
מַלְכִּי בַקֹּדֶשׁ · נוֹרָא אֱלֹהִים מִמְּקְדָּשׁ קֹדֶשׁ · אֱלֹהִים דַּרְכְּךָ
בַּקֹּדֶשׁ · מִי כָמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ · נַעֲרָץ בְּאֶלְאֵלֵי קֹדֶשׁ ·
וְהַלְלוּךָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ · וְשִׁתָּחוּ בְּהַר הַקֹּדֶשׁ · אֶרְאֶלִים
וְחַשְׁמַלֵּי קֹדֶשׁ · יַקְדִּישׁוּ וַעֲרִיצוּ בַּקֹּדֶשׁ · וְקוֹל כַּנְפֵי חַיּוֹת
הַקֹּדֶשׁ · בְּקוֹל מַיִם רַבִּים בַּקֹּדֶשׁ · וְקוֹל אוֹפַנֵּי הַקֹּדֶשׁ ·
לְעֻמָּתָם מְנַשְּׂאִים בַּקֹּדֶשׁ · קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל בַּקֹּדֶשׁ · וְקוֹל
דְּמָמָה דַּקָּה בַּקֹּדֶשׁ · קוֹרְאִים זֶה לָזֶה · וְשׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה ·
וְנִרְשָׁם זֶה מִזֶּה · וְזֶה לְעֻמַּת זֶה · וְזֶה בְּנֶגֶד זֶה · זֶה
מוֹל זֶה · מִזֶּה וּמִזֶּה · מְשַׁלְּשִׁים בִּשְׁלוֹשׁ קָדוֹשׁ :

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר :

קדוש

(1) Ps. LXIX, 30—37. (2) Ald. LXVIII, 21. (3) Jer. XXIII, 6.

weder in ons land te doen wonen; laat den vredesbode komen om ons heil te verkondigen, en al die op ons staren zullen hunne stem lofjubelend verheffen. Des morgens, ô verzadig ons met Uwe genade, en wij zullen juichen, ons verheugen, al onze levensdagen; wil ons verheugen, zoo lang als wij gekweld waren, en laat onzer handen arbeid ons welgedeijen! Laat Uwe regterhand ons helpen en verhoor ons, ô keer weder om ons van den afgrond der aarde hoog te verheffen; laat Uw heil, ô God! verheven zijn, en wij willen Uwen naam met lofgezang prijzen en verhoogen. Ja God zal Zions Helper zijn in onze dagen(1), Hij zal Jehuda's steden weder opbouwen, ons in dezelve vestigen, en zal het kroost Zijner dienaren en die Zijnen naam beminnen in dezelve rust doen vinden; ja, van Basan, van de diepte der zee zal Hij ons ten tijde weder opbrengen(2)! Versterk, ô God! het rijk, dat Gij voor ons gewrocht hebt, Gij die onze ziel in het leven houdt, onzen voet niet glijden laat! Gij toch beproefdet ons, om als zilver ons te louteren; leiddet vaak ons in den strik, gorddet drukkenden last om onze lendenen, liet menschen over ons hoofd rijden; wij kwamen te vuur en te water, doch, ten vreugdemaal trokt Gij ons weder uit. ô Begenadig ons dus, zegen ons en doe ons Uw aangezigt toelichten; doe helder schitteren ons licht en klaar Gij onze duisternis op! ô Zie op Ziou neder, de stad onzer feestverzamelingen! Ja, dáár zal de Eeuwige onze Heer Zich eenmaal magtig betoonen, en dan zullen Jerusalems puinen Hem onzen jubelzang toegalmen; want de Eeuwige zal Zion, het huis onzes heiligdoms, vertroosten, zal Zijnen heiligen arm voor ons openbaren; en, zien zullen alsdan alle uiteinden der aarde de hulp onzes Gods, wanneer Hij, als met ons, uit onze ballingschap terugkeeren, en de regtvaardige spruit aan onze gemeenten zal toezenden, die men met dezen naam zal benoemen: »De Eeuwige onze Geregtigheid! (3)" Dan zal vergroot en geheiligd worden mijn Almagtige, mijn Koning, in heiligheid; vreeselijk vertoont Zich dan God, van uit Zijn heiligdom, Uw weg, ô God! in heiligheid, want, wie is gelijk Gij, verheerlijkt met heiligheid, Gij, die hooggeducht zijt, onder de heilige Erëlim! U immers loven zij in heilig feestgewaad, voor U werpen zij zich aanbiddend neder op den heiligen berg; de heilige Erëlim en Chasmallim, zij heiligen en eerbiedigen U met heiligheid; en, de stem der gevlengelde, heilige Chajoth, als de stem van magtige vloeden, prijst U in heiligheid; de stem der heilige Ophannim, zij verheft zich tegen de tegenoverstaande reijen vol heiligheid, als de donderstem eens verschrikkelijken stormwinds, als de stem eener diepe, heilige stilte heiligen zij; zóó roept de een den anderen toe, zóó vraagt de een den anderen; zóó neemt de een van den anderen verlof; deze staan tegenover genen, die toegekeerd aan dezen; hier een koor, ginds een koor, en van hier en van daar galmt het driemaal heilig.

Gelijk door Uwen profeet geschreven is: en de een riep den anderen toe en zeide:

»Hei-

קיח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃ חזן אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ׃ ק״ו בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃ מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תַּשְׁכִּין׃ תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים׃ וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ׃ קיט יִמְלֹךְ יְיָ לְעֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

אתה בחרתנו וכו׳, ותפלין הלל, ק״ת, סדר הוצאת ס״ת (תתקנ נשנת חול המועד)

חס חל שניעי של פסח בשבת תומרין שיר השירים תתקנ נשנת חול המועד קף יג.

מוליחין שני ספרים וקורין בשלישי בס״ת בחמשה בני אני ה׳ רופאך, ומתחלין לחמשה בנרי, ובשנת מתחלין לשבעה נגרי.

שמות יג

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת־הָעָם וְלֹא־נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי׳ אָמַר אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֵם הָעָם בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה׃ וַיַּסֵּב אֱלֹהִים׳ אֶת־הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם־סוּף וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם׃ (בשבת לוי) וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר׃ וַיהוָה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם לָלֶכֶת יוֹמָם וָלָיְלָה׃ לֹא־יָמִישׁ עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לָיְלָה לִפְנֵי הָעָם׃ לוי (בשבת ג׳) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן נִכְחוֹ תַחֲנוּ עַל־הַיָּם׃ וְאָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ סָגַר עֲלֵיהֶם הַמִּדְבָּר׃ וְחִזַּקְתִּי אֶת־לֵב־פַּרְעֹה וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ וְיֵדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ־כֵן׃ (בשבת ד) וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ׃ וַיֶּאְסֹר אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ׃ וַיִּקַּח שֵׁשׁ־מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר וְכָל רֶכֶב מִצְרָיִם וְשָׁלִשִׁם עַל־כֻּלּוֹ׃ וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים בְּיָד רָמָה׃ ג (בשבת ה) וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חֹנִים עַל־הַיָּם כָּל־סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה וּפָרָשָׁיו וְחֵילוֹ עַל־פִּי הַחִירֹת לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן׃ וּפַרְעֹה הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם׳ נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ לָמוּת בַּמִּדְבָּר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָנוּ לְהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרָיִם׃ הֲלֹא־

»Heilig, heilig, heilig is de Eenwige Zebaöth, gansch de aarde van Zijne »majesteit vol.'' Aisdan doen zij eene stem hooren als het gerans van eenen grooten, magtigen en sterken storm, zij verheffen zich tegenover de Seraphim, en roepen aan de tegenoverstaande reijen toe: »Gelooft!'' Gelooft zij de majesteit des Eeuwigen, van uit hare plaatz. Onse Koning! verschijn van Uwe plaats, en regeer over ons, want wij verbeiden U. Wanneer zult Gij weder te Zion regeren? ô mogt Gij daar spoedig, in onse dagen, voor immer en eeuwig Uw verblijf vestigen. Dat Gij verheer'ijkt en geheiligd wordet in Uwe stad Jerusalem, in alle eeuwen, en door alle tijden heen. Mogten onze oogen zien Uwe regering, gelijk in Uwe prijsliederen toegezegd is, door Dnvid, Uwen regtvaardigen gezalfde: »De Eeuwige regeert in »eenwigheid, uw God, Zion! door alle tijdperken heen, Hallelujah!''

Door alle geslachten heen sullen wij Uwe grootheid verkondigen, eenwig en immer Uwe heiligheid verheerlijken, en Uw lof, ô onze God! sal nit onsen mond niet wijken, in alle eenwigheid; want Gij, Almagtige! zijt een groot, een heilig Koning.

(*De Voorlezer herhaalt het gebed*)

Toen nu Pharö liet heentrekken het volk, toen leidde God hen niet langs den weg van het land der Philistijnen, ofschoon die seer nabij is; want, God zeide, het volk mogt zich bedenken wanneer zij krijg zien, en terugkeeren naar Egypte. Daarom liet God het volk eenen omweg trekken door den weg van de woestijn naar de schelfzee; en, gewapend trokken de kinderen Israëls op, nit den lande Egypte. Mozes nam nu ook het geheente Josefs met sich; want dese had met eede de kinderen Israëls bezworen, seggende: Gedenken, ja gedenken zal n God, en dan znit gij opwaarts voeren mijn gebeente van hier, met n. Zij trokken nn van Sneeoth ea legerden zich in Etham aan het niteinde van de woestija. En, de Eeuwige trok hun voornit, des daags in eene wolkzuil om hen te leiden op den weg, en des naehts in eene vuurzuil, om hun te lichten, opdat zij konden gaan des daags en des nachts. Hij liet niet wijken de wolkzuil des daags, noch de vnnrzuil des nnehts voor het volk. En de Eenwige sprak tot Mozes, seggende: spreek tot de kinderen Israëls, dat sij terug keeren en zich legeren voor Pi-Hnehiroth, tusschen Migdol ea tusschen de see, voor Baäl-Zephon; tegen over hem sult gij u legeren, bij de see. Dan zal Pharö zeggen van de kinderen Israëls: zij zijn verdwaaid in het land, de woestijn heeft hen ingesloten. Ik zal versterken het hart Pharö's, dat hij hen najage; en, Ik zal verheerlijkt worden door Pharö, en door gansch zijn heer, en zij zullen het weten de Egypteaaren dat Ik hen de Eeuwige! en zij deden alsoo. Toen nu aangekondigd werd aan den Koning vnn Egypte, dat het volk vlugtte, toen werd veranderd het hart van Pharö en zijner knechten omtrent het volk, en zij zeiden: wat hebben wij toch gedaan, dat wij Isrnël hebben laten heentrekken om ons niet meer te dienen. En, Hij spands zijnen wagen aan en zijn volk nam hij met zich. Hij nam ses honderd uitgeiesene rijdwagens, ja al het gespan van Egypte, en hoofdlieden over allen; Want de Eenwige verstokte het hnrt van Pharö, den koning van Egypte, dat hij naijida de kinderen Israëls; doch de kinderen Isrnëls trokken nit met opgehevene hand. Dus ijlden de Egyptenaren hen na, en bereikten hen, gelegerd bij de zee; al de paarden, alle krijgsgespan Pharö's, zijne ruiters en zijn heer, bij Pi-Haehiroth, voor Baäl-Zephon. Als nu Pharö naderde toen hieven de kinderen Israëls hnnne oogen op, en zie Egypte toog achter hen; toen vreesden sij seer, toen schreiden de kinderen Israëls tot den Eenwige. En sij selden tot Moses: Is het uit gebrek aan graven in Egypte, dat gij ons hebt medegenomen, om in de woestijn te sterven? wat hebt gij ons toch gedaan, ons uit te voeren uit Egypte? Is dit het niet

U dat

זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם לֵאמֹר חֲדַל מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה אֶת־
מִצְרַיִם כִּי טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת־מִצְרַיִם מִמֵּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר : וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם
הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד־עוֹלָם :
יְהוָה יִלָּחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן : ד (בשבת ו) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
מַה־תִּצְעַק אֵלַי דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ : וְאַתָּה הָרֵם אֶת־מַטְּךָ וּנְטֵה
אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וּבְקָעֵהוּ וְיָבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה : וַאֲנִי
הִנְנִי מְחַזֵּק אֶת־לֵב מִצְרַיִם וְיָבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ
בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו : וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּהִכָּבְדִי בְּפַרְעֹה בְּרִכְבּוֹ
וּבְפָרָשָׁיו : וַיִּסַּע מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ מֵאֲחֵרֵיהֶם
וַיִּסַּע עַמּוּד הֶעָנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד מֵאֲחֵרֵיהֶם : וַיָּבֹא בֵּין ׀ מַחֲנֵה מִצְרַיִם
וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר אֶת־הַלָּיְלָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־
זֶה כָּל־הַלָּיְלָה : וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיּוֹלֶךְ יְהוָה ׀ אֶת־הַיָּם בְּרוּחַ
קָדִים עַזָּה כָּל־הַלַּיְלָה וַיָּשֶׂם אֶת־הַיָּם לֶחָרָבָה וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם : וַיָּבֹאוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם :
וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כָּל סוּס פַּרְעֹה רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם :
וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיַּשְׁקֵף יְהוָה אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן
וַיָּהָם אֶת מַחֲנֵה מִצְרָיִם : וַיָּסַר אֵת אֹפַן מַרְכְּבֹתָיו וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדֻת וַיֹּאמֶר
מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה נִלָּחֶם לָהֶם בְּמִצְרָיִם : ה (בשבת ו)
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וְיָשֻׁבוּ הַמַּיִם עַל־מִצְרַיִם
עַל־רִכְבּוֹ וְעַל־פָּרָשָׁיו : וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֹּקֶר
לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ וַיְנַעֵר יְהוָה אֶת־מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם :
וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה הַבָּאִים
אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־נִשְׁאַר בָּהֶם עַד־אֶחָד : וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה
בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם : וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם
הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת
הַיָּם : וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ
הָעָם אֶת־יְהוָה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ : אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי־גָאֹה
גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם : עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי
וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ : יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ : מַרְכְּבֹת
פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף : תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ
יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אָבֶן : יְמִינְךָ יְהוָה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהוָה תִּרְעַץ
אוֹיֵב : וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ : וּבְרוּחַ
אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם : אָמַר
אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי :
נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים : מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם
יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא : נָטִיתָ יְמִינְךָ
תִּבְלָעֵמוֹ

dat, wat wij u gezegd hebben in Egypte; namelijk: laat af van ons en laat ons de Egyptenaren dienen, want beter is het ons, den Egyptenaren te dienen, dan te sterven in de woestijn. En Mozes zelde tot het volk: Vreest niet, sleehts houdt stand, en ziet de hulp des Eeuwigen, die Hij u heden bewijzen zal; want gelijk gij heden de Egyptenaren ziet, zult gij dezelve niet wederzien in eeuwigheid. De Eeuwige zal voor u strijden; gij echter zult u rustig houden. En de Eeuwige zeide tot Mozes: waarom schreit gij tot Mij? zeg den kinderen Israëls dat zij voorttrekken. Gij echter, hef opuwen staf, en neig uwe hand over de zee en klief dezelve; opdat de kinderen Israëls komen in het midden der zee, op het drooge. En Ik, zie, Ik maak sterk het hart der Egyptenaren, dat zij na hen daarin komen zullen; en, Ik zal verheerlijkt worden aan Pharõ, aan gansch zijn heer, aan zijn krijgsgespan, en zijne ruiteren. Ja, de Egyptenaren zullen het ondervinden, dat Ik ben de Eeuwige, als Ik verheerlijkt zal worden, aan Pharõ, aan zijn krijgsgespan, en aan zijne ruiteren. Nu trok de Engel Gods af, die het leger der Israëliten vooraf gegaan was, en ging achter hen; ook toog de wolkzuil, die vóór hen was, af, en plaatste zich achter hen. Zóó kwamen zij tusschen het leger der Egyptenaren en tusschen het leger der Israëliten; ginds was dus wolk en duisternis, hier verlichtte het den nacht, doch naderde het eene leger tot het andere niet, den gansehen nacht. Nu neigde Mozes zijne hand over de zee, en de Eenwige dreef de zee weg, door eenen magtigen oostewind, den geheelen nacht, maakte de zee tot eene droogte en gekliefd werden de wateren. Zóó gingen de kinderen Israëls in het midden der zee, op het drooge, en de wateren waren hun ten muur aan hunne regter-en linkerhand. De Egyptenaaren ijlden hen na, en kwamen achter hen, al de paarden Pharõ's, zijne wagenen, en zijne ruiters in het midden der zee. Het was in den morgenwake, als de Eeuwige nederzag op het leger der Egyptenaren, door de vuur- en wolkzuil, en in verwarring bragt het leger der Egyptenaren. Hij zonderde af de raderen van hunne wagens, en voerde hen in hezwaarden togt; toen zeide elk Egyptenaar: Ik wil vlugten voor Israël, want de Eeuwige strijdt voor hen met Egypte. En de Eeuwige zeide tot Mozes: neig uwe hand over de zee, opdat de wateren terugkeeren over de Egyptenaren, over hunne wagens en over hunne ruiters. Nu neigde Mozes zijne hand over de zee, en dus keerde de zee tegen den morgen tot hare kracht terug; de Egyptenaren eehler vloden haar te gemoet, en de Eeuwige stortte de Egyptenaren, in het midden der zee. Daar nu de wateren wederkeerden, zoo bedekten zij de wagens en ruiteren uit gansch de heermagt Pharõ's, die achter hen in de zee getogen waren, niet één hunner bleef over. Doch de kinderen Israëls gingen op het drooge, in het midden der zee, en de wateren waren hun ten muur, aan hunne regter-en linkerhand. Op denzelfden dag redde de Eeuwige het volk Israëls uit de hand der Egyptenaren, en Israël zag de Egyptenaren dood aan den oever der zee. als nu Israël de groote magt zag, welke de Eeuwige aan de Egyptenaren uitgeoefend had, toen vreesde het volk den Eeuwige, en geloofde ook in den Eeuwige, en in Zijnen dienaar Mozes. Toen zong Mozes en de kinderen Israëls dezen zang, den Eeuwige ter eere, en zelden aldus: Ik zing den Eeuwige, die hoogverheven is, het paard en zijnen ruiter stortte Hij in de zee. Mijne zege, mijn snarenspel is Jah! Hij was mij tot redding! Deze is mijn God, Hem wil Ik roemen; mijns vaders God, Hem wil ik verheffen! De Eeuwige is Heer des krijgs, Eeuwige is Zijn naam! Krijgsgespan Pharõ's en zijne heermagt slingerde Hij in de zee! De keur zijner krijgsoversten verzonken in de schelfzee! Afgronden bedolven hen, zij zonken in diepten, als steen! Uwe regterhand, Eeuwige! Is verheerlijkt door kracht; Uwe regterhand, Eeuwige! verplet den vijand! Door Uwe groote majesteit, verbrijzelt Gij Uwe tegenstrevers! Gij zendt hem uit, Uwen brandenden toorn, hij verteert hen als stoppelen! Door den adem van Uwen neus stapelden zich watergevaarten op, vloeistoffen stonden regt op, gelijk een muur, de afgronden stolden in het midden der zee! De vijand sprak: »Ik vervolg, haal in, verdeel den buit, mijn moed zal »vol van hen zijn, ik trek mijn zwaard, mijne hand verdelgt hen!" Gij bliest met Uwen adem, de zee overdekte hen, zij zonken als lood, in sterkvlietende wateren! Wie is als Gij onder de magten, Eeuwige! Wie is als Gij? verheerlijkt in heiligheid, geducht in roem, Wonderverrigter! Gij neigdet Uwe regterhand,

de

תִּכְלָעֵמוֹ אָרֶץ : נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נַהֲלְתָּ בְעֻזְּךָ אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ : שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי פְלֶשֶׁת : אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן : תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְמוּ כָּאָבֶן עַד־יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ : תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה מִקְדָּשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ : יְהוָה ׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד : כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו בַּיָּם וַיָּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם אֶת־מֵי הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם : וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת־הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאן כָּל־הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבְמָחֹלֹת : וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם שִׁירוּ לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם : וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל־מִדְבַּר־שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת־יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא־מָצְאוּ מָיִם : וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמָהּ מָרָה : וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵאמֹר מַה־נִּשְׁתֶּה : וַיִּצְעַק אֶל־יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ : וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־חֻקָּיו כָּל־הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא־אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה רֹפְאֶךָ :

מנהגי ספר תורה שבי הגלגל והוסיף חצי קדיש ומנהגיהן וגולין ספר תורה שקלוהו נו , ושותפין ספר תורה שבי וקורין למפטיר במרכבת פינחס.

במדבר כ"ח

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם : וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל תַּעֲשׂוּ : עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים : וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם : מִלְבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה : כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ : וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ :

מי שנתן . ומנהיגין וגולין.
כשמנהיגים בספר תורה מניחין עד הכתב ולומדים

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל , עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה :
עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר : דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם : אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד : יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר :

קדש קדיית הפטרה לאחר שגמר הגולל יתרך המפטיר שבי נרכות הגלי.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בִּדְבָרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ

הבחר

de aarde verslond hen! Nu voert Gij met Uwe genade dit volk, hetwelk Gij bevrijd hebt, Gij geleidt het met Uwe magt naar Uwe heilige woning! Volkeren hooren het, zij beven! rilling grijpt de bewoners van Pelaseth aan! Plotselings verschrikken de stamvorsten Edoms, de vorsten Moabs, huivering grijpt hen aan! moedeloos zijn alle bewoners van Kenaän! Angst en vrees zal hen overvallen, door Uws armes grootheid verstijven zij als steen; tot dat Uw volk doortrekt, Eeuwige! tot dat dit volk doortrekt, dat Gij verwierft! Gij brengt hen derwaarts henen, plant hen in, in Uw erfgebergte, in gegen zetel, dien Gij U, Eeuwige! ter woonplaats ingerigt hebt, in het heiligdom, ô Heere! dat Uwe handen toebereid hebben! De Eeuwige zal immer en eeuwig heerschen! Dit geheurde toen Pharó's paarden, met zijne wagens en ruiteren in de zee kwamen, en de Eeuwige de wateren der zee over hen deed wederkeeren, terwijl de kinderen Israëls in het midden der zee, op het drooge gegaan waren. Nu nam ook Mirjam de profetes, de zuster van Aron de pauk in hare hand, en gingen alle vrouwen achter haar met pauken en reidans. Mirjam zong haar toe: zingt den Eeuwige, want Hij is hoogverheven, paard en zijnen ruiter slingerde Hij neder in de zee. Mozes deed optrekken de Israëliten van de schelfzee, en zij trokken naar de woestijn Sur; zij gingen drie dagen in de woestijn en vonden geen water. Zij kwamen te Mara; doch zij konden niet drinken de wateren van Mara, omdat zij bitter zijn; en daarom ook noemden zij deszelfs naam Mara. Het volk morde toen tegen Moses en zeide: wat zullen wij nu drinken? Deze echter schreide tot den Eeuwige en de Eeuwige leerde hem kennen een hout; dit wierp hij in het water, en, zoet werden de wateren; daar gaf Hij (God) hun wet en regt, daar stelde Hij hen op de proef, Hij zeide namelijk: zoo gij ernstig luistert naar de stem van den Eeuwige, uwen God, en hetgeen regt in Zijne oogen is zult doen; als gij zult gehoor verleenen aan Zijne bevelen en in acht nemen al Zijne instellingen; dan zal Ik alle kwalen, die Ik Egypte heb opgelegd, niet aan u opleggen; want Ik ben de Eeuwige, uw Arts.

En, gij zult brengen tot een, door het vuur, te verteren brandoffer voor den Eeuwige, twee varren, jonge runderen, eenen ram, en zeven éénjarige lammeren, zonder lijfsgebrek moeten zij u zijn. En, derselver spijsoffers, meelbloem aangemengd met olie; drie tienden voor elken var, en twee tienden voor elken ram zult gij bereiden. Telkens een tiende zult gij bereiden voor elk lam, en dit voor alle zeven lammeren. Voorts eenen bok tot zondoffer om verzoening te doen over u. Behalve het morgen brandoffer, dat tot een gedurig brandoffer is, zult gij dezen bereiden. Als deze, zult gij dagelijks, gedurende zeven dagen, bereiden de spijs door het vuur te verteren, als eenen liefelijken reuk ter eere des Eeuwigen; behalve het gedurige brandoffer zal dit bereid worden benevens deszelfs plengoffer. Op den zevenden dag, zal u eene heilige verkondiging zijn, al wat dienstarbeid is, zult gij alsdan niet verrigten.

Na het eindigen der lezing, wordt het wetboek opgeheven en de schrift der gemeente getoond, als dan zegt men:

Dit is de leer die Mozes den kinderen Israëls voorgelegd heeft, op bevel des Eeuwigen door Moses. Zij is een boom des levens voor hen, die haar vasthouden, en die haar ondersteunen zijn welgelukzalig. Hare wegen zijn wegen van liefelijkheid, al hare paden vreedzaam. Langheid van dagen is in hare regterhand, in hare linkerhand rijkdom en eer. De Eeuwige vond welbehagen, wegens Zijne geregtigheid, Zijne leer groot en heerlijk te maken.

Nadat men het wetboek weder digt gemaakt heeft, wordt een stuk uit de profeten [Haphtara *genoemd*] *gelezen. Hij, die hetzelve voorleest, zegt vooraf:*

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die goede profeten uitverkoren, en behagen geschept heeft aan hunne woorden, welke voorgedragen werden met waarheid. Geloofd zijt Gij Eeuwige! die

הַבּוֹחֵר בְּתוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת
וְהַצֶּדֶק (יי וָצֶדֶק) :

שמואל ב' סי' כ"ב

וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָה אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם הִצִּיל יְהוָה
אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו וּמִכַּף שָׁאוּל : וַיֹּאמֶר יְהוָה
סַלְעִי וּמְצָדָתִי וּמְפַלְטִי־לִי : אֱלֹהֵי צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן
יִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי וּמָנוֹסִי מוֹשִׁיעִי מֵחָמָס תּוֹשִׁיעֵנִי : מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהוָה
וּמֵאֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ : כִּי אֲפָפֻנִי מִשְׁבְּרֵי־מָוֶת נַחֲלֵי בְלִיָּעַל יבעתוני :
חֶבְלֵי (*) שְׁאוֹל סַבֻּנִי קִדְּמֻנִי מֹקְשֵׁי־מָוֶת : בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה
וְאֶל־אֱלֹהַי אֶקְרָא וַיִּשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי בְאָזְנָיו : וַתִּגְעַשׁ
וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ מוֹסְדוֹת הַשָּׁמַיִם יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה לוֹ : עָלָה
עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ : וַיֵּט שָׁמַיִם
וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו : וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב וַיָּעָף וַיֵּרָא עַל־
כַּנְפֵּי־רוּחַ : וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו סֻכּוֹת חַשְׁרַת־מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים :
מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ בָּעֲרוּ גֶחָלֵי־אֵשׁ : יַרְעֵם מִן־שָׁמַיִם יְהוָה וְעֶלְיוֹן יִתֵּן
קוֹלוֹ : וַיִּשְׁלַח חִצִּים וַיְפִיצֵם בָּרָק וַיְהֻמֵּם : וַיֵּרָאוּ אֲפִיקֵי יָם יִגָּלוּ
מוֹסְדוֹת תֵּבֵל בִּגְעָרַת יְהוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ : יִשְׁלַח מִמָּרוֹם
יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים : יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ
מִמֶּנִּי : יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעָן לִי : וַיֹּצֵא לַמֶּרְחָב
אֹתִי יְחַלְּצֵנִי כִּי־חָפֵץ בִּי : יִגְמְלֵנִי יְהוָה כְּצִדְקָתִי כְּבֹר יָדַי יָשִׁיב
לִי : כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי : כִּי כָל־
מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי וְחֻקֹּתָיו לֹא־אָסוּר מִמֶּנָּה : וָאֱהִי תָמִים לוֹ
וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֹנִי : וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצִדְקָתִי כְּבֹרִי לְנֶגֶד עֵינָיו :
עִם חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־גִּבּוֹר תָּמִים תִּתַּמָּם : עִם נָבָר תִּתָּבָר
וְעִם עִקֵּשׁ תִּתַּפָּל : וְאֶת־עַם עָנִי תּוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ עַל־רָמִים
תַּשְׁפִּיל : כִּי־אַתָּה נִירִי יְהוָה וַיהוָה יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי : כִּי בְכָה אָרוּץ
גדוד

*) חבלי שאול, וכתיבים חבלי מות, ענייני מיתתי מות, כמו ויתמכו את ירמיה בחבלים והכה מלשונה התשובה את המות לחיים ליד מוקד נסמות בני חדם לכן יתן לו טעם חבלים ופחים כלידי שפעת ומכש חלים וחרב כלידי חיות גדולות. כתנחר בתיבים וע"פ תרגומו.

die Zijne leer, Zijnen dienaar Mozes, Zijn volk Israël, en Zijne profeten der waarheid en der deugd uitverkoren heeft!

Nu zong David den Eeuwige de woorden dezes loflieds; ten dage als de Eeuwige hem beschermd had uit de hand van al zijne vijanden en uit de hand van Saul. Zóó zong hij: Eeuwige! mijne Rots, mijne Veste en mijn Redder! God, mijn Schepper, in wien ik vertrouw; mijn Schild en Hoorn mijns heils; mijn Burgt mijne Toevlugt, mijn Helper, die uit geweld mij hebt gered! Geloofd, riep ik, Zij de Eeuwige, en van mijne vijanden was ik gered. Reeds immers hadden mij omvangen de baren des doods, hadden de stroomen des verdervers mij verschrikt. Banden der hel omwonden mij, vóór mij lagen de strikken des doods. Maar in deze mijne ellende riep ik den Eeuwige aan, riep ik tot mijnen God; Hij hoorde, van uit Zijnen tempel, mijne smeekstem, mijne jammerkreten troffen Zijne ooren. Toen wagchelde, toen beefde de aarde; toen trilden de grondzuilen des hemels, zij waggelden, omdat Hij in toorn ontstoken was. Toen steeg rook op, om Zijnen toorn, vuur ging van Zijnen mond verteerend uit, vlamgloed brandde daarvan flakkerend op. Hij deed den hemel zich neigen, daalde neder, donkere nevelwolken onder Zijne voeten. Hij reed op eenen Cherub, vloog, en verscheen op de vleugelen des winds. Hij maakte de duisternis rondom Zich ter tente; eenen vasten band van wateren, donkere wolken des hemels. Uit den lichtglans Hem tegenover brandden vlamgloeden op. Van den hemel af donderde de Eeuwige, deed de Allerhoogste Zijne stem hooren. Hij zond Zijne pijlen uit en verstrooide hen, bliksemschichten, en bragt hen in verwarring. En, de diepe kolken der zee werden gezien, de grondzuilen der aarde ontdekt, door den dreigenden roep des Eeuwigen, door den adem Zijns toorns. Hij reikte van gindsche hoogte neder, greep mij aan en trok mij uit magtige vloeden. Hij redde mij van eenen magtigen vijand, van mijne haters, omdat zij magtiger waren dan ik. Zij hadden mij overvallen, in mijne rampspoedvolle dagen; maar de Eeuwige was mij ter Steun. Hij voerde mij uit in de ruimte, Hij redde mij; want Hij vond in mij welbehagen. De Eeuwige vergold mij, naar mijne geregtigheid, naar de reinheid mijner handen beloonde Hij mij. Want ik heb in acht genomen de wegen des Eeuwigen, ben niet goddeloos afgedwaald van mijnen God. Al Zijne regten heb ik steeds voor oogen, Zijne instellingen, van deze week ik niet af. En, daar ik geheel aan Hem zijn wilde, zoo wachtte ik mij wel voor ongeregtigheden. Daarom vergold de Eeuwige mij, naar mijne geregtigheid, naar mijne reinheid voor Zijne oogen. Met den goedertierenen zijt Gij goedertierend, voor den trouwgezinden, trouwgezind. Met den louteren zijt Gij louter, en met den verkeerden handelt Gij naar zijne verkeerdheid. Het onderdrukte volk redt Gij, doch ook Uwe oogen zijn op de hovaardigen, Gij vernedert dezelven. Ja, Gij zijt mijn Licht, Eeuwige! de Eeuwige klaart op mijne duisternis. Want met U dring ik door krijgs-

גְּדוֹד בְּאֵלֹהֵי אַדִּלֵּג־שׁוּר : הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְהוָה
צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ : כִּי מִי־אֵל מִבַּלְעֲדֵי יְהוָה
וּמִי צוּר מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ : הָאֵל מָעוּזִּי חָיִל וַיִּתֵּר תָּמִים דַּרְכִּי :
מְשַׁוֶּה רַגְלַי כָּאַיָּלוֹת וְעַל־בָּמֹתַי יַעֲמִידֵנִי : מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה
וְנִחַת קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה זְרוֹעֹתָי : וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ וַעֲנָוָתְךָ תַּרְבֵּנִי :
תַּרְחִיב צְעָדַי תַּחְתָּנִי וְלֹא מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי : אֶרְדְּפָה אוֹיְבַי
וְאַשִּׂיגֵם וְלֹא אָשׁוּב עַד־כַּלּוֹתָם : וַאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם וְלֹא
יְקוּמוּן וַיִּפְלוּ תַּחַת רַגְלָי : וַתְּזָרֵנִי חַיִל לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ קָמַי
תַּחְתָּנִי : וְאוֹיְבַי תַּתָּה לִי עֹרֶף מְשַׂנְאַי וָאַצְמִיתֵם : יִשְׁעוּ וְאֵין
מוֹשִׁיעַ אֶל־יְהוָה וְלֹא עָנָם : וָאֶשְׁחָקֵם כְּעָפָר־אָרֶץ כְּטִיט חוּצוֹת
אֲרִיקֵם אֲרַקְעֵם : וַתְּפַלְּטֵנִי מְרִיבֵי עַמִּי תְּשִׁמֵרֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם
עַם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדֻנִי : בְּנֵי נֵכָר יִתְכַּחֲשׁוּ־לִי לִשְׁמוֹעַ אֹזֶן
יִשְׁמְעוּ לִי : בְּנֵי נֵכָר יִבְלוּ וְיַחְגְּרוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם : חַי־יְהוָה וּבָרוּךְ
צוּרִי וְיָרֹם אֱלֹהֵי צוּר יִשְׁעִי : הָאֵל הַנֹּתֵן נְקָמוֹת לִי וּמֹרִיד עַמִּים
תַּחְתָּנִי : וּמוֹצִיאִי מֵאֹיְבָי וּמִקָּמַי תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חֲמָסִים
תַּצִּילֵנִי : עַל־כֵּן אוֹדְךָ יְהוָה בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר : מַגְדִּיל
יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם :

המעביר יענך צרכות תחנונים.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק
בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְדַבֵּר
וּמְקַיֵּם שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק : נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא
יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן אָתָּה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל
הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו :

רַחֵם עַל צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ הוֹשִׁיעַ
בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ :

שמחנו

krijgsscharen heen; met mijnen God, spring ik over eenen muur. De Almagtige, volmaakt is Zijn weg; het woord des Eeuwigen gelouterd; een Schild is Hij voor allen, die op Hem vertrouwen. Wie immers is almagtig, buiten den Eeuwige, en wie is eene rots, behalve onzen God! Deze Almagt, mijne Zege, mijne Kracht, die mij volkomen baant mijnen weg. Hij maakt mijne voeten, gelijk aan die der hinden, en op mijne hoogten stelt Hij mij vast. Hij rigt mijne hand af ten strijde, leidde mijnen arm om den stalen boog te spannen. Ook gaaft Gij mij ten schild Uw heil, en Uwe nederigheid heeft mij groot gemaakt. Gij maaktet ruim mijnen voetstap onder mij, zoodat niet wankelden mijne enkels. Zoo vervolg ik mijne vijanden, zoo breng ik hen om, en keer niet weder, voordat ik hen verdelgd heb. Ja, ik verdelg hen, houw hen neder, dat zij niet weder opstaan, zij zinken heen voor mijne voeten. Zóó hebt Gij mij omgord met kracht ten strijde, hebt Gij vernederd mijne tegenstanders onder mij. Ja, Gij gaaft mij mijner vijanden nek ten prijs, opdat ik mijne haters overweldigde. Zij wendden zich,—daar niemand redde,—tot den Eeuwige; maar Hij verhoorde hen niet. Nu vergruisde ik hen, als het stof der aarde; als het slijk der straten vertrapte, verbrijzelde ik hen. Ook hebt Gij mij gered van de strijden mijns volks; mij gehoed ten opperhoofd der volkeren; ja, volkeren, die mij onbekend waren, dienen mij. De zonen der vreemdelingen vleijen mij, op het vernemen van mijn woord gehoorzamen zij mij. De zonen der vreemdelingen kwijnen weg; zij beven van uit hunne vesten. Eeuwig leeft de Eeuwige; geloofd zij mijn Schepper, verhoogd mijn God, de Rots mijns heils. De Almagtige, die mij wraak verschafte, en volkeren onder mij huigen deed. Die mij uitvoerde van vijanden, boven mijne tegenstanders mij verheven, en van den man des gewelds mij gered hebt. Daarom prijs ik U, Eeuwige! onder de volkeren, en bezing ik Uwen naam. Zegetoren is Hij zijnen kouing, en oefent genade aan Zijnen gezalfde, aan David en zijn nakroost in eeuwigheid.

Na de lezing der Haphtara *zegt men:*

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! Schepper aller werelden, Alregtvaardige door alle geslachten heen, waarachtig God! die uitspreekt en volvoert, die verordent en tot stand brengt, wiens woorden alle waar en regtvaardig zijn! Waarachtig zijt Gij, Eeuwige onze God! waarachtig Uwe toezeggingen, en zelfs niet één Uwer woorden zal ooit onvervuld achter blijven, want Gij zijt een waarachtig God en Koning. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Almagtige, die waarachtig is in al Zijne toezeggingen.

Ontferm U over Zion, want zij is het huis onzes levens; en der ter neder geslagene van geest, ô schenk haar heil, spoedig in onze dagen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zion verblijdt door hare kinderen.

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל כִּסְאוֹ לֹא יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת כְּבוֹדוֹ כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד :

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים וְעַל יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְעַל יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת · עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :

יקום פורקן, מי שברך, חנותן תשועה, אשרי, יהללו וכו' (תמצא בשבת חול המועד).

מוסף ליום שביעי של פסח

(כִּי שֵׁם יְיָ אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ :)

אדנ"י שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶלָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

קדושה לש"ץ בחזרת התפלה.

נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ כְּסוֹד (שכל) שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ · כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ · וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר : קדוש קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ · ח' כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעָמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ : ק"ו בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ · ח' מִמְּקוֹמוֹ הוּא יָפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פְּעָמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים :

שמע

Verblijd ons, Eeuwige onze God! door Uwen dienaar Elia, den profeet, en door het rijk des huizes van David, Uwen gezalfde, dat hij spoedig kome en ons hart verhenge. Op zijnen troon zal zich geen vreemde zetten, en geene anderen zullen zijner heerlijkheid meer deelachtig worden, want bij Uwen heiligen naam hebt Gij hem toegezworen, dat zijn licht nimmermeer uitdooven zal. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Schild van David.

Voor de leer, voor de eeredienst, voor de profeten, en voor dezen (Sabbath, en dezen) feestdag der ongezuurde brooden! dien Gij ons, Eeuwige onze God! tot (heiliging en rust, tot) vrolijkheid en blijdschap tot eer en roem gegeven hebt. Voor dit alles danken wij U, Eeuwige onze God! en loven U. Uw naam worde geloofd door den mond van al wat leeft, bestendig, in alle eeuwigheid. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die (den Sabbath,) Israël en de hoogtijden heiligt.

MUSAPH-GEBED VOOR DEN ZEVENDEN DAG VAN HET PAASCH-FEEST.

(Wanneer ik den naam des Eeuwigen aanroep, verheerlijkt de grootheid onzes Gods).

Heere! open mijne lippen, en mijn mond verkondige Uwen roem.

Gelonfd zijt Gij, Eeuwige! onze God, en God onzer vaderen, God van Abraham, God Izaks en God van Jakob, de groote, de magtige, en de vreeselijke God! De Hoogstverhevene, die weldadigheid beloont, de Eigenaar des heelals, die de vroomheid der aartsvaderen gedenkt, en liefdevol hunnen nakomelingen eenen verlosser brengt, om Zijns naams wil. Koning, Helper, Redder en Beschermer! Gelonfd zijt Gij, Eeuwige! Schild van Abraham.

Gij zijt magtig in eeuwigheid, ô Heere! Gij bezielt de dooden weder, ô alvermogende Redder! Gij voedt de levenden met genade, wekt de dooden weder op, met eindeloze barmhartigheid! Gij zijt der wankelenden Steun, der zieken Hulp, slaakt de handen van hen, die in kluisters smachten, en vervult met onwrikbre trouw Uwe toezegging aan hen, die in den schoot der aarde sluimeren! Wie is U gelijk, Heer der almagt! Wie evenaart U, ô Koning, welke doodt en doet herleven, en heil uitspruiten laat. Uwer toezegging getrouw, bezielt Gij eenmaal ook de dooden weder; Gelonfd zijt Gij, Eeuwige! die de dooden weder bezielt.

Heilig zijt Gij! Uw naam is heilig! en de heiligen loven dagelijks U, Selah! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! de Almagtige, de Heilige!

(*Bij de herhaling des gebeds door den voorlezer:*

Wij willen U huldigen en heiligen naar de geheimvolle taal der heilige

Seraphim, welke Uwen naam heiligen, in het heiligdom; gelijk door Uwen profeet geschreven is: En de een riep den anderen toe en zeide: »Heilig, heilig, heilig is de Eeuwige Zebaoth, gansch de aarde van »Zijne majesteit vol!" Van Zijne majesteit is gansch de wereld vervuld. Zijne dienaren vragen de een den anderen: »waar is het ver»blijf Zijner majesteit?" Aan de tegenoverstaande reijen roepen zij toe: »geloofd!" Geloofd zij de majesteit des Eeuwigen, van uit hare plaats. Van Zijne plaats zal Hij Zich met barmhartigheid wenden, en het volk begunstigen, hetwelk de eenheid Zijns naams erkent, en gestadig des avonds en des ochtends elken dag tweemaal met liefde zegt: »Hoor!"

»Hoor

ק״ח שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד : ח׳ אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ
הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ · וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָל־חָי
לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים : ק״ח אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם :

ח׳ אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדוֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ : וְהָיָה יְיָ
לְמֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד :
וּבְרִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר :

ק״ט יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ
מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה · בָּרוּךְ
אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים · אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ · וְרָצִיתָ בָּנוּ ·
וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־הַלְּשׁוֹנוֹת · וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ ·
וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ :
וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה ·
חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן · אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם
חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · זְמַן חֵרוּתֵנוּ · (בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ · זֵכֶר
לִיצִיאַת מִצְרָיִם :

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין
אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲוֹות לְפָנֶיךָ
וְלַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתְךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא
שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד הַשְּׁלוּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ : יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן שְׁתָשׁוב וּרְתַחֵם עָלֵינוּ
וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וְתַגְדִּיל כְּבוֹדוֹ ·
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא
עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָל־חָי וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וְנִפּוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס
מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית
מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ
תְּמִידִים בְּסִדְרָם וּמוּסָפִים בְּהִלְכָתָם : וְאֶת־מוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה
וְאֶת־מוּסַף יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה · נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה
כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ · כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה
עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר :

וביום

»Hoor Israël! de Eeuwige onze God is een eenig, eeuwig Wezen." Een eenig Wezen is onze God, Hij is onze Vader, onze Koning, en onze Redder! Hij zal ons door Zijne albarmhartigheid, ten tweeden male, voor het oog van al wat leeft laten hooren, om u ten God te zijn: »Ik, de Eeuwige Uw God!"

Magtige, onze Magtige! Eeuwige onze Heer! hoe gedueht is Uw naam op gansch de aarde. De Eeuwige alléén zal Koning over gansch de aarde zijn, op dien dag zal de Eeuwige eenig, en Zijn naam de Eenige zijn. En in de schriften Uws heiligen (Davids) is het volgende geschreven:

»De Eeuwige regeert in eeuwigheid, uw God, Zion! door alle tijdperken »heen, Hallelujah!"

Door alle geslachten heen, zullen wij Uw grootheid verkondigen; eeuwig en immer Uwe heiligheid verheerlijken, en Uw lof, ô onze God! zal uit onzen mond niet wijken, in alle eeuwigheid; want Gij, Almagtige! zijt een grool, een heilig Koning. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, de Almagtige, de Heilige!)

Gij hebt ons uit alle volkeren uitverkoren, bemindet ons, toondet ons Uw welbehagen, verhieft ons boven alle natiën, heiligdet ons door Uwe geboden, voerdet ons, als onze Koning, Uwer dienste nader, en droegt op ons Uwen grooten, heiligen naam over.

Gij gaaft ons, Eeuwige, onze God! met liefde (Sabbathdagen tot rust, en) bepaalde tijden tot vreugde, feest- en hoogtijden tot verlustiging; dezen (Sabbathdag en dezen) feestdag der ongezuurde brooden, den tijd onzer bevrijding, als eene heilige verkondiging (met liefde), ter herinnering aan den uittogt uit Egypte.

Doch wegens onze zonden zijn wij uit ons land verdreven, van ons aardrijk verwijderd, en kunnen wij dus niet meer opwaarts trekken, voor U verschijnen, ons voor U aanbiddend nederwerpen, noch ook onze pligten vervullen in Uwe uitverkorene woning, in dien grooten en heiligen tempel, waarover Uw naam genoemd is, uithoofde des gewelds, dat aan Uw heiligdom uitgeoefend is. Het zij dus U welbehagelijk, Eeuwige onze God, en God onzer vaderen, ontfermingsvolle Koning! terug te keeren, U onzer en Uws heiligen tempels te ontfermen, naar Uwe eindelooze barmhartigheid, denzelven spoedig weder te herbouwen en deszelfs heerlijkheid te vergrooten. Onze Vader, onze Koning! openbaar de heerlijkheid Uwer regering spoedig over ons; verschijn en verhef U over ons, voor de oogen aller levenden; doe onze verstrooiden van uit het midden der volkeren bijeenkomen, en vereenig onze verspreiden van alle gewesten der aarde. Breng ons naar Uwe stad Zion met gejuich, en naar Jerusalem, Uwen heiligen tempel, met eeuwige vreugde; en aldaar zullen wij voor U bereiden de offers naar onzen pligt, de gestadige offers volgens derzelver orde, en de buitengewone naar derzelver voorschrift. De buitengewone offers van dezen (Sabbathdag en dezen) feestdag der ongezuurde brooden, zullen wij voor U bereiden en offeren met liefde, naar het bevel van Uwen wil, gelijk Gij ons in Uwe leer, door Uwen dienaar Mozes, uit den mond Uwer heerlijkheid hebt voorgeschreven, en hetwelk aldus luidt:

נוסח
וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה
בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן וְנִסְכּוֹ : עֹלַת שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל עֹלַת הַתָּמִיד
וְנִסְכָּהּ : (זֶה קָרְבַּן שַׁבָּת וְקָרְבַּן הַיּוֹם בָּאָמוּר :)

וְתַקְרִבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיי פָּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד
וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם :

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְרֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר · וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
לָאָיִל · וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ יַיִן נִסְכּוֹ · וְשָׂעִיר לְכַפֵּר ·
וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם :

נוסח
יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי · כֻּלָּם
יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים
אוֹתוֹ קָרָאתָ · זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמֵטִיב
הֵרָדֵשׁ לָנוּ שׁוּבָה אֵלֵינוּ בְּהָמוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלָּל
אָבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְּחִלָּה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל
מְכוֹנוֹ וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ וְהָשֵׁב בֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם
וּלְוִיִּם לְשִׁירָם לְזִמְרָם וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לִנְוֵיהֶם וְשָׁם נַעֲלֶה וְנֵרָאֶה
וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשָׁלוֹשׁ פַּעֲמֵי רְגָלֵינוּ כַּכָּתוּב בְּרֹאשׁ שָׁלוֹשׁ
פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי ייָ אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר
יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־
פְּנֵי ייָ רֵיקָם : אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת ייָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר
נָתַן לָךְ :

וַהֲשִׁיאֵנוּ ייָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־בִּרְכַת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה
וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ · אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ
שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת
וְהַנְחִילֵנוּ ייָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן שַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי
קָדְשֶׁךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה ייָ מְקַדֵּשׁ
הַשַּׁבָּת וְיִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים :

Op Sabbath:

Op den Sabbatbdag, twee éénjarige lammeren zonder lijfsgebrek, en twee tienden meelbloem tot spijsoffer, met olie aangemengd, benevens deszelfs plengoffer. Dit is het brandoffer voor elken Sabbath, behalve het gestadige brandoffer met deszelfs plengoffer. (Dit is het offer van den Sabbath, en het offer van dezen dag, gelijk gezegd is.)

Gij zult doen naderen tot brandoffer, om door het vuur verteerd te worden; ter eere des Eeuwigen; twee varren, zijnde jonge runderen, eenen ram en zeven éénjarige lammeren, zonder gebrek moeten zij allen u zijn.

Daarbij derzelver spijsoffers en plengoffers, naar bevel; drie tienden voor den stier, twee tienden voor den ram, een tiende voor het lam, en den wijn tot deszelfs plengoffer; den bok ter verzoening, en twee dagelijksche offers, naar derzelver regt.

Op Sabbath:

Zij zullen zich in Uw rijk verblijden, die den Sabbath in acht nemen, en denzelven als eene verlustiging houden. Het volk, dat den zevenden dag heiligt, wordt gezamenlijk verzadigd en verlustigd van Uwe goedheid! Want in den zevenden dag hadt Gij behagen, en Gij heiligdet denzelven; ja Gij noemdet dien den bekoorlijksten der dagen, ter gedachtenis aan het werk der schepping.

Onze God en God onzer vooronders, albarmhartige Koning! ontferm U over ons. ô Algoede en Weldadige! laat U door ons verbidden; keer tot ons terug naar Uwe onbegrensde barmhartigheid, uithoorde onzer voorouders, die Uwen wil volbragt hebben. Herbouw Uweu tempel gelijk voorheen, en vestig Uw heiligdom op deszelfs bestemde plaats; doe ons zien deszelfs opbouw, en verblijd ons met deszelfs herstel. Voer de priesters terug tot hunne dienst, de Leviten tot hunnen zang, huu snarenspel, en laat Israël tot hunne wonnigen wederkeeren. Aldaar zullen wij opwaarts trekken, voor U verschijnen en ons voor U aanbiddend nederwerpen, op onze driemalige feesten, naar voorschrift Uwer leer: »Driemaal in het jaar zal »al wat mannelijk onder u is, voor het aangezigt vau den Eeuwige »uwen God verschijnen, ter plaatse die Hij uitkiezen zal; namelijk, »op het feest der ongezuurde brooden, op het wekenfeest, en op het »loofhuttenfeest; niet echter zal men ledig voor het aangezigt des »Eeuwigen verschijnen. Ieder naar zijne gave, naar den zegen van »den Eeuwige Uwen God, dien Hij u gegeven zal hebben."

Laat ons, Eeuwige onze God! den zegen Uwer feesten ontvangen, tot leven en vrede, tot blijdschap en vrolijkheid, zoo als het U behaagd heeft te beloven om ons te zegenen. (Onze God en God onzer voorouders! schep behagen in onze rust,) Heilig ons door Uwe geboden, en laat Uwe leer ons aandeel zijn. Verzadig ons met Uwe goedheid, verblijd ons door Uw heil, en reinig ons hart om U in waarheid te dienen. Laat ons, Eeuwige onze God! (met liefde en welbehagen,) met blijdschap en vrolijkheid, aan Uwe heilige (Sabbath- en) feestdagen deelachtig zijn, op dat Israël, die Uwen naam heiligen, zich in U verblijden. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die (den Sabbath,) Israël en de hoogtijden heiligt.

Be-

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם · וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שֶׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ · אַתָּה הוּא לְדוֹר וְדוֹר נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ · עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִפֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ :

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד · וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

(בחזרת התפלה לומר הכ"ן א"וא ברכנו והכהנים מנגרים (תחת סדורו נמוך המחזור).

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם :

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם · עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי : עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ : וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת : וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת :

הש"ץ חוזר התפלה

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ · אֵין כַּאדוֹנֵינוּ · אֵין כְּמַלְכֵּנוּ · אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ :
מִי כֵאלֹהֵינוּ · מִי כַאדוֹנֵינוּ · מִי כְמַלְכֵּנוּ · מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ :
נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ · נוֹדֶה לַאדוֹנֵינוּ · נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ · נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ :
בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ · בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ · בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ · בָּרוּךְ

Digitized by Google

Beloon, ó Eeuwige onze God! Uw welbehagen aan Uw volk Israël en deszelfs gebeden, en voer de offerdienst weder terug in het koor Uws tempels! Israëls offers en deszelfs gebeden, neem dezelven in liefde en welbehagen aan, en ó, mogt U de dienst van Uw volk Israël steeds welbehagelijk zijn! Mogten onze oogen het zien, Uw terugkeeren naar Zion tot ontferming! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die den zetel Zijner majesteit eenmaal weder naar Zion terug voert.

Wij danken U, dat Gij, Eeuwige! onze God en de God onzer vooronderen in eeuwigheid zijt! De Rots onzes levens, het Sebild onzes heils, zijt Gij door alle eeuwen heen; wij danken U, en verkondigen Uwen roem, zoowel over ons leven, dat van Uwe hand alleen afhangt, als over onze zielen, die U toevertrouwd zijn; voor Uwe wonderdaden welke Gij ons dagelijks bewijst, zoowel als voor Uwe eindelooze weldaden te allen tijde, des avonds, des morgens en des middags. Oneindig Goede! Want nog nooit heeft zij opgehouden Uwe ontferming, Albarmhartige! Want nooit eindigt Uwe genade, eeuwig vertrouwen wij op U.

En voor dit alles, zij steeds geloofd en hoogverheven Uw naam, ó onze Koning! immer en eeuwig. En al wat leeft zal U danken, zal Uwen naam met opregtheid prijzen, God onzes heils en onzer hulpe, Sela. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Algoede is Uw naam, en aan U alleen betaamt dank.

Verleen vrede, gelukzaligheid, zegen, gunst, genade en barmhartigheid aan ons en aan Uw gansch volk Israël! Zegen ons, ó onze Vader! allen gezamenlijk met het licht Uws aangezigts. Want met het licht Uws aangezigts hebt Gij Eeuwige, onze God! ons de leer des levens, liefde tot de deugd, alsmede regtvaardigheid, zegen, barmhartigheid, leven en vrede gegeven; het behage dus in Uwe oogen, om Uw volk Israël, ten allen tijde en ten elken ure, met Uwen vrede te zegenen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijn volk Israël zegent met vrede.

Mijn God! behoed mijne tong voor booze, mijne lippen voor arglistige redenen, en laat mijne ziel tegen hen, die mij vloeken, gelaten, tegen allen zoo nederig als het stof der aarde zijn. Open mijn hart voor Uwe leer, dat naar Uwe geboden, alleen mijne ziel streve, en wie ook booze oogmerken omtrent mij beramen, ó spoedig vernietig hunnen aanslag, verwar hunne ontwerpen. Doe het om Uwen naam, doe het om Uwe regterhand, doe het om Uwe heiligheid, doe het om Uwe leer! Opdat Uwe geliefden gered worden, zoo help mij met Uwe regterhand en verhoor mij. Mogen de redenen mijns monds en de gedachten mijns harten U welbehagelijk zijn, U Eeuwige! mijne Rots en mijn Verlosser. Hij, die onder Zijne hemelkuren vrede sticht, verleene ook over ons en gansch Israël vrede, en hierop zegt: Amen.

Het zij U welbehagelijk, Eeuwige onze God en God onzer voorvaderen! dat de heilige tempel herbouwd worde, spoedig in onze dagen; en dat Uwe leer ons aandeel zij. Aldaar zullen wij U met eerbied dienen, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid. Dan zal het offer van Juda en Jerusalem den Eeuwige aangenaam zijn, als in de voormalige dagen en jaren der oudheid.

Niemand is als onze God, niemand als onze Heer, niemand als onze Koning, niemand als onze Redder. Wie is als onze God? wie als onze Heer? wie als onze Koning? Wie als onze Redder? Wij danken onzen God, wij danken onzen Heer, wij danken onzen Koning, wij danken onzen Redder. Geloofd zij onze God, geloofd zij onze Heer, geloofd zij onze Koning,

בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ · אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ · אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ · אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים:

פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת הַצְּרִי וְהַצִּפֹּרֶן וְהַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה · מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה: מוֹר וּקְצִיעָה שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה הַקֹּשְׁט שְׁנֵים עָשָׂר · וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה · וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה · בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין · יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא · וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוָּרִין עַתִּיק: מֶלַח סְדוֹמִית רְבַע (הַקַּב) · מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל־שֶׁהוּא: רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל־שֶׁהוּא וְאִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ · אִם חִסַּר אַחַת מִכָּל־סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר · הַצְּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרַף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף: בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁמַּפִּין בָּהּ אֶת־הַצִּפֹּרֶן · כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה · יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת־הַצִּפֹּרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה: וַהֲלֹא מִי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מִי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

סוף מס' תמיד ומס' סופרים סיים.

הַשִּׁיר שֶׁהַלְוִיִּם הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ: בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים · לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיוֹשְׁבֵי בָהּ: בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים · גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר־קָדְשׁוֹ: בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים · אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט: בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים · אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים · הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים · יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: בְּשַׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים · מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא · לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא · תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם: שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל־בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם

geloofd zij onze Redder. Gij zijt onze God, Gij zijt onze Heer, Gij zijt onze Koning, Gij zijt onze Redder. Gij zijt het, voor wien onze voorouders het reukwerk der welriekende specerijen in damp deden opstijgen.

De te zamenstelling des reukwerks bestond uit balsem, zeenagel, galbanum en wierook, van elk het gewigt van zeventig Mane. Mirre, kassia, spitse van nardus, saffraan, van elk het gewigt van zestien Mane. Costus, twaalf Mane; specerijbast, drie Mane, en kaneel, negen Mane. Loog van wikken, negen Kab, wijn van Cyprus, drie Saä en drie Kab, en als men geenen wijn van Cyprus heeft, dan neemt men ouden, witachtigen wijn. Zout van Sedom, een vierde van een Kab; een weinig van het kruid *Maäle Asan* (dat den rook doet opstijgen). Rabbi Nathan zegt: ook een weinig harst van de Jordaan. Indien men er echter honig bij doet, maakt men het onbruikbaar; en indien men er een van al de gemelde bestanddeelen van weglaat, is men den dood schuldig [door het Goddelijk geregt]. Rabban Simon, de zoon van Gamliël, zegt: de balsem is niets anders dan de gom die van den balsemheester afdruipt. De loog van wikken dient om er den zeenagel mede af te spoelen, om denzelven schoon te doen uitzien. De wijn van Cyprus dient, om denzelfden zeenagel er in te weeken, om er eenen sterken geur aan te geven. Hiertoe zoude *urine* eigenlijk beter zijn geweest, maar men brengt, uit eerbied, geene *urine* in het heiligdom.

De lofliederen, die de Leviten in den heiligen tempel zongen, waren de volgende: Op den eersten dag der week zongen zij: »Den Eeuwige behoort de aarde en wat haar vervult, de wereld »en die daarin wonen."—Op den tweeden dag: »Groot is de »Eeuwige, en zeer geroemd, in de stad onzes Gods is de berg Zij»ner heiligheid."—Op den derden dag: »God is bestendig in de »Goddelijke gemeente, Hij rigt in het midden der magtige reg»ters."—Op den vierden dag: »God der wraak, Eeuwige! God »der wraak, verschijn toch!"—Op den vijfden dag: »Juicht »God, onze Sterkte, jubelzingt den God Jakobs!"—Op den zesden dag: »De Eeuwige is Koning, Hij heeft Zich met majesteit »gesierd, de Eeuwige heeft Zich met magt bekleed, Zich daar»mede omgord; zoo staat de wereld vast, en wankelt nim»mer."—Op den Sabbath: »Psalmgezang voor den Sabbath»dag." Een Psalmgezang voor de toekomst, voor den dag die geheel Sabbath, en rust is voor het eenwige leven.

Rabbi Eläzar zeide, uit naam van Rabbi Chanina: De leeraars der wet onderhouden de eendragt in de wereld, want er is geschreven: »Al uwe kinderen zullen geleerd zijn door den Eeuwige, en de vrede uwer

בָּנֶיךָ: אַל תִּקְרָא בָנֶיךָ אֶלָּא בּוֹנֶיךָ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ כְּכָל־הֲמוֹנָם: וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ (ע"ו וּכְבוֹד כְּבוֹדוֹ) בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד (ע"ו אֲחֵר): אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד:

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן: לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ: לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־דַּרְכֵי אָרֶץ: יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי לְךָ תִכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ: וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ: וְיִקַּבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עוֹל מַלְכוּתֶךָ: וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא: וְלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד: כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

קדיש יתום. שיר היחוד (תמץ בסוף המחזור).

צבעיני של פסח שיר של יום תומרין מזמור קי"ד בצאת ישראל ממצרים וכו' (תמץ נהלג).

ובמיני לחם שיר של יום מזמור סיו, למנצח שיר מזמור הריעו וכו'.

uwer kinderen zal groot zijn." — Men leze hier niet בָּנַיִךְ *uwe kinderen*, maar בּוֹנַיִךְ *uwe opbouwers*. — De vrienden Uwer leer genieten vele zaligheid, geen ongeval bedreigt hen. Er zij vrede in uwe muren, veiligheid in uwe kasteelen. Om mijner broeders en vrienden wil, wensch ik u den vrede. Om den tempel van den Eeuwige onzen God, zoek ik uwe welvaart. De Eeuwige geeft Zijnen volke de zege, de Eeuwige zegent Zijn volk met vrede.

Ons is het pligt, den Heer van het heelal te prijzen, en den Vormer van het scheppingswerk heerlijkheid toe te kennen, dat Hij ons niet gelijk gemaakt heeft aan de heidenen der onderscheidene landen, en ons niet heeft doen zijn als de geslachten der aarde; dat Hij ons aandeel niet heeft bepaald als het hunne, noch ons lot als dat hunner gansche menigte; maar dat wij knielen, ons neder buigen en danken voor den Koning aller koningen, den Heilige, geloofd zij Hij! Hij toch heeft den hemel uitgespannen en de aarde gegrondvest; de zetel Zijner heerlijkheid is boven in den hemel, en de verblijfplaats Zijner almagt in de onmetelijke hemelhoogten. Hij is onze God en niemand meer, onze Koning is waarachtig, en er is niemand buiten Hem. Zoo ook is in Zijne leer geschreven: »Erken dan heden en neem het wel ter harte, »dat de Eeuwige alléén God is, boven in den hemel; en be»neden op de aarde, en niemand meer."

Daarom hopen wij op U, Eeuwige onze God! om spoedig de heerlijkheid Uwer almagt te aanschouwen, dan zullen de gruwelen van de aarde verbannen, en de afgoden ganschelijk vernield worden; dan zal de wereld volmaakt worden door het rijk des Almagtigen, en alle kinderen des vleesches zullen Uwen naam aanroepen; dan zullen alle goddeloozen der aarde zich tot U wenden, en alle bewoners des aardbols erkennen en begrijpen, dat voor U elke knie zich buigen, elke tong zweren moet. Voor U, Eeuwige onze God! zal alles knielen, zich nederwerpen, en de eer Uws naams verheerlijken. Alles zal zich aan het juk Uws rijks onderwerpen, en Gij spoedig, voor immer en eeuwig, over hen als Koning regeren. Want U is het rijk, en eeuwig zult Gij in heerlijkheid regeren, gelijk in Uwe leer geschreven is: »De Eeuwige zal »immer en eeuwig regeren." Als ook: »De Eeuwige zal alléén Ko»ning over gansch de aarde zijn. Op dien dag zal de Eeuwige »eenig, en Zijn naam de Eenige zijn."

למנחה נכנסין לבית הכנסת ואומרין וידבר, וחוזר מתפללין.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

קמח תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח
מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר
רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם
וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ
כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ
וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר
מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־
דּוֹר וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ
אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד
בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרָאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶּאֱמֶת:
רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ
אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר
פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ
יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נְאֻם יְיָ: וַאֲנִי זֹאת
בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְיָ רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי
בְּפִיךָ לֹא יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְיָ
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: וְקָרָא
זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ: וּמְקַבְּלִין דֵּין מִן דֵּין וְאָמְרִין קָדִישׁ בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא עִלָּאָה
בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ קָדִישׁ עַל אַרְעָא עוֹבַד גְּבוּרְתֵּהּ קָדִישׁ לְעָלַם
ולעלמי

Heil den bewoners Uws tempels, zij prijzen U onophoudelijk, Sela!

Heil den volke, wien het zoo gaat, heil den volke, wiens God de Eeuwige is.

Loflied Davids. U zal ik verheffen, mijn God, ô Koning! Uwen naam in alle eeuwigheid prijzen. Dagelijks prijs ik U, en loof Uwen naam eeuwiglijk. Groot is de Eeuwige en hoog geroemd, ondoorvorschbaar Zijne grootheid. Het eene geslacht roemt aan het andere Uwe werken, zij verkondigen Uw alvermogen. De heerlijkheid van den roem Uwer majesteit, Uwe wonderdaden wil ik zingen. alles spreekt van het ontzaggelijke Uwer almagt, ook ik wil Uwe heerlijkheid verkondigen. Alles zingt een gedenkteeken Uwer eindelooze goedertierenheid, prijst vrolijk Uwe geregtigheid. Algenadig, albarmhartig is de Eeuwige, langmoedig, en groot van goedertierenheid! Weldadig is de Eeuwige voor allen, Zijne barmhartigheid strekt zich over al Zijne gewrochten uit. Eeuwige! U danken al Uwe werken, U loven Uwe vromen. Zij bezingen de majesteit Uws koningrijks, en onderhouden zich over Uw alvermogen. Om den stervelingen Zijne almagt te verkondigen, de majesteit en heerlijkheid Zijns rijks. Uw rijk is het rijk aller eeuwigheden, Uwe heerschappij duurt door alle geslachten voort. De Eeuwige schraagt alle wankelenden, en rigt de gekromden op. Aller oogen zijn op U gevestigd, en Gij geeft hun spijs te regter tijd. Gij opent Uwe hand, en verzadigt al wat leeft, met genade. De Eeuwige is regtvaardig in al Zijne wegen, goedertieren in al Zijne handelingen. De Eeuwige is nabij aan allen, die Hem aanroepen, aan allen, die Hem met opregtheid aanroepen. Den wensch van hen, die Hem vreezen, vervult Hij, verhoort hun geschrei, en verleent hun hulp. De Eeuwige beschermt allen die Hem beminnen, en de goddeloozen verdelgt Hij alle. Mijn mond zal den lof des Eeuwigen zingen, en alle vleesch den naam Zijner heiligheid loven, immer en eeuwig. Wij prijzen Jah, van nu af tot in eeuwigheid. Hallelujah!

Voor Zion zal een verlosser komen, en voor de zich bekeerende zondaars in Jakob, zegt de Eeuwige. En, Ik ben het die dit verbond met hen gemaakt heb, zegt de Eeuwige; Mijn geest, die op u rust, en Mijne woorden, die Ik u in den mond gelegd heb, zij zullen niet wijken uit uwen mond, noch uit den mond uwer nakomelingen, noch uit dien van uw laatste nakroost, zegt de Eeuwige, van nu af tot in eeuwigheid. Gij Allerheiligste! hebt Uwen zetel onder de lofzangen van Israël. De een riep (in het koor der Seraphim) den anderen toe, en zeide: Heilig, heilig, heilig is de Eeuwige Zebaoth, gansch de aarde, van Zijne majesteit vol! Zij ontvangen verlof de een van den anderen, en zeggen! Heilig, in de hoogverheven hemelen, is het huis Zijner heerlijkheid; heilig, op de aarde, het werk Zijner almagt; heilig, altijd

en

וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יְיָ צְבָאוֹת מַלְיָא כָל־אַרְעָא זִיו יְקָרֵהּ: וַתְּשָׂאֵנִי
רוּחַ וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:
וְנָטְלָתְנִי רוּחָא וְשָׁמְעַת בַּתְרַי קַל זְעָ סַגִּיא דְמִשַּׁבְּחִין וְאָמְרִין:
בְּרִיךְ יְקָרָא דַיְיָ מֵאַתַר בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ: יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ
מַלְכוּתֵהּ קָאֵם לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְיָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ שָׁמְרָה־זֹּאת לְעוֹלָם לְיֵצֶר מַחְשְׁבוֹת
לְבַב עַמֶּךָ וְהָכֵן לְבָבָם אֵלֶיךָ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא
יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: כִּי אַתָּה
אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל־קֹרְאֶיךָ: צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם
וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם: בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמָס־לָנוּ
הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ
יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: בָּרוּךְ (הוּא) אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לִכְבוֹדוֹ
וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע
בְּתוֹכֵנוּ הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ בְּתוֹרָתוֹ וְיָשֵׂם בְּלִבֵּנוּ אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ
וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּלֵבָב שָׁלֵם לְמַעַן לֹא נִיגַע לָרִיק
וְלֹא נֵלֵד לַבֶּהָלָה: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שֶׁנִּשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה וְנִירַשׁ טוֹבָה
וּבְרָכָה לִשְׁנֵי יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: לְמַעַן
יְזַמֶּרְךָ כָּבוֹד וְלֹא יִדֹּם יְיָ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ: בָּרוּךְ הַגֶּבֶר
אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיְיָ וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ: בִּטְחוּ בַיְיָ עֲדֵי עַד כִּי בְיָהּ
יְיָ צוּר עוֹלָמִים: וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא עָזַבְתָּ דֹּרְשֶׁיךָ
יְיָ: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר: ח"ק.

(נוסח תוספתן) וַאֲנִי תְּפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ
עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ: (קורין בתורה, ומחזירין הס"ת להיכל, ח"ק)

ותפלין בי יום טוב והס"ן חוזר, קדיש תתקבל, עלינו.

en in oneindige eeuwigheid de Eenwige Zebaoth, gansch de aarde van den glans Zijner heerlijkheid vervuld. En, een wind droeg mij heen, en ik hoorde achter mij een geluid, als van eenen geweldigen storm: »Geloofd zij de majesteit des Eeuwigen, van uit »hare plaats."—een wind droeg mij heen, en ik hoorde achter mij de stemme van een magtig geraas, dat lofprijzend riep: »Ge»loofd zij de heerlijkheid des Eeuwigen, van den oord waar Zijne »heerlijkheid zetelt."—De Eeuwige zal immer en eeuwig regeren. – Des Eeuwigen regering bestaat altijd, en in alle eeuwigheden.—Eeuwige! God van Ahraham, Izak en Israël, onze voorvaderen, bewaar dit in eeuwigheid, het gedichtsel der gedachten van het hart Uws volks, en verlief hun hart tot U. Hij, de Albarmhartige, vergeeft de misdaad en verdelgt niet, neemt vaak Zijnen toorn terug, en laat nooit al Zijne gramschap ontwaken. Want Gij Heere! zijt algoed en vergevend, en vol genade voor allen, die U aanroepen. Uwe regtvaardigheid is eeuwig regt, Uwe leer is waarheid, Gij zult aan Jakoh de trouw, aan Ahraham de gunst vervullen, die Gij onzen voorouders, in voormalige tijden, toegezworen heht. Ge.oofd zij de Heer dag op dag, Hij legt ons lasten op, en is nogtans de God onzes heils, Sela! De Eeuwige Zebaoth is met ons, onze vesting de God Jakobs, Sela! Eeuwige Zebaoth! heil den man, die op U vertrouwt. Eeuwige! help ons; ô Koning! verhoor ons, ten dage dat wij U aanroepen. Geloofd zij onze God, die ons tot Zijne verheerlijking geschapen, ons van de dwalenden afgezonderd, ons de leer der waarheid gegeven, en het eeuwige leven in ons ingeplant heeft. Hij opene ons hart voor Zijne leer, en prente in ons hart liefde en eerbied voor Hem, zoo dat wij naar Zijnen wil handelen, en Hem met één volkomen hart dienen; opdat wij ons niet vergeefs bemoeijen, en geene nuttelooze gewrochten ten voorschijn brengen. Het zij U welbehagelijk, Eeuwige onze God, en God onzer voorouders! dat wij Uwe instellingen in acht nemen in deze wereld, opdat wij eens waardig worden te beleven, te zien, en deelachtig te worden het heil en den zegen in de tijden des gezalfden verlossers, en in het leven der toekomstige wereld. Dat mijne eer met snarenspel U prijze, en zwijge nimmermeer! Eeuwige mijn God! ik zal U in eeuwigheid danken. Gezegend is de man, die op den Eeuwige vertrouwt, wiens Toeverlaat de Eeuwige is! Vertrouwt op den Eeuwige immer en eeuwig, want in Jah, den Eeuwige, ligt de grondsteen aller werelden! Op U vertrouwen, die Uwen naam kennen; want Gij verlaat hen niet, die U zoeken, Eeuwige! De Eeuwige vond welbehagen, wegens Zijne geregtigheid, Zijne leer groot en heerlijk te maken.

(*Op Sabbath:* ô Dat mijn gebed tot U opstijge, Eeuwige in een tijdstip van genade, God! verhoor mij, naar Uwe eindelooze goedertierenheid, met Uwe ware hulpe.)

(Op Sabbath leest men in het wethoek) Hierna zegt men, als bij het avondgebed, bl. 66. enz. en het slotgebed Alenu *op bl. 70.*

מעריב ליל אחרון של פסח

כשעה שהצין מנין ברכו — חומר הקהל יתברך.

חזן בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ :

קהל וחזן

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים
בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה
מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים
וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם
בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל
אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין
יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ · אֵל חַי וְקַיָּם · תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ
לְעוֹלָם וָעֶד :

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם
וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא
רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין
אֱלֹהִים כֹּלוּ לְרַכֵּב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ
וְעָלְזוּ לְפָנָיו · וּשְׁמוֹ מְרוֹמֵם עַל כָּל־
בְּרָכָה וּתְהִלָּה : בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : יְהִי שֵׁם יְיָ
מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

מיוסד ע"פ א"ב ויחסר כאן כמלא בתשלום הפיוט אשירה לה'
וכו' שחור להתחיל בלוית ז' זכרתי וכו' ונכתוב תרוס אלעזר הקטן.

אֱמוּנַת אוֹמֶן לְעַם זוּ רָם זָכַרְתָּ · בְּשֵׁכֶר הָאֱמוּנָה חַיָּם
קָרָעְתָּ · גּוֹי שׁוֹמֵר אֱמוּנִים בֶּאֱמוּנָה אֵרַשְׁתָּ ·
לְךָ יוֹם אַף לְךָ לָיְלָה אַתָּה הֲכִינוֹתָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים :

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים
אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ
וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ
וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה · וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים ·

דִּבְרֵי הֱאָמַנְתָּם בִּיבָשָׁה עָבְרוּ בָנַי · הֵן נֶגֶד אֲכוֹת
לְגוֹזֵר יָם סוּף נֶאֱמָנַי · וְגָלְיוֹת יָקְבָצוּ מֵרֹאשׁ אֲמָנָה
בְּעָרָנַי · אָהַבְתִּי אֶתְכֶם אָמַר יְיָ · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל :

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ו אֶחָד :

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ : וְהָיוּ
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ : וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ
בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ :

והיה

VAN HET PAASCH-FEEST.

De voorlezer:

Looft den Eeuwige, den Lofwaardige.

De gemeente en naderhand de voorlezer:

Geloofd zij de Eeuwige, de Lofwaardige, immer en eeuwig.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die door Zijn woord de avonden schemeren doet, met wijsheid de hemelpoorten opent, met verstand de tijden verandert, de tijdstippen van den dag afwisselt, en de sterren rangschikt in derzelver loop aan het uitspansel, naar Zijn welbehagen; die dag en nacht geschapen heeft, het licht doet wegrollen voor de duisternis, en de duisternis voor het licht. Zoo laat Hij den dag voorbijgaan, voert den nacht aan, en maakt een onderscheid tusschen dag en nacht, Eeuwige Zebaoth is Zijn naam! Hij, de levende, eeuwigdurende en zelfstaodige God, regere immer en eeuwig over ons.

Terwijl de voorlezer het eerste gedeelte zingt, zegt de gemeente met eene zachte stem:

Geloofd, geprezen, geroemd, verheven en hoogvereerd zij de naam van den Koning aller koningen, den Heilige, geloofd zij Hij! want Hij is de Eerste, Hij is de Laatste, en buiten Hem bestaat geen God. Maakt eene baan voor Hem, die door de hemelruimten rijdt; Zijn naam is Jah, zingt vrolijk voor Hem! Zijn naam is boven allen lof en prijs verheven. Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering immer en eeuwig. De naam des Eeuwigen zij geloofd, van nu af tot in eeuwigheid.

Aan het getrouwe geloof waart Gij, voor dit volk, ô Verhevene! indachtig; Gij hebt, als loon des geloofs, de zee gekliefd, en een volk dat de trouw bewaart (*), door het geloof aan U verbonden! U is de dag, ook de nacht is U, Gij hebt dezelven toebereid; Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de avonden schemeren doet.

Met eenwige liefde hebt Gij Uw volk, het huis Israëls, bemind; leer en geboden, instellingen en regten hebt Gij ons geleerd. Daarom ook, Eeuwige onze God! onderhouden wij ons, bij ons nederliggen en opstaan, met Uwe instellingen, en verheugen ons met de woorden Uwer leer, en met Uwe geboden, eeuwig en altijd. Want zij toch zijn ons leven, de verlenging onzer dagen, en met dezelven houden wij ons dag en nacht bezig. Wil dan ook Uwe liefde ons in eenwigheid niet onttrekken.

Zij geloofden Mijne woorden, en door het drooge trokken Mijne kinderen; zie, om de vaderen, Mijne getrouwen, heb Ik de Schelfzee afgedeeld, en de verstrooiden, ook zij zullen bijeen verzameld worden door het aloude geloof, te Mijnen tijde; Ik bemin U, — sprak de Eeuwige. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Zijn volk Israël bemint.

Hoor Israël! de Eeuwige, onze God, is een eenig, eeuwig Wezen!

Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering, immer en eeowig!

Gij zult den Eeuwige uwen God beminnen, met gansch uw hart, gansch uwe ziel, gansch uw vermogen. Deze woorden, die ik u thans beveel, zullen u steeds in het hart blijven. Gij zult dezelven aan uwe kinderen inscherpen, én steeds daarvan spreken, wanneer gij in uw huis zit, als gij op den weg gaat, als gij u nederlegt, en als gij opstaat. Bind dezelven ten teeken, aan uwe hand, draag dezelven als voorhoofdsband, tusschen uwe oogen, en schrijf dezelven op de deurposten uws huizes en aan uwe poorten.

In

(*) שמות רבה פ כ״ג.

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם
לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם
וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ :
וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ : הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה
לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם : וְחָרָה אַף־
יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־
יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם : וְשַׂמְתֶּם
אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם
וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם : וְלִמַּרְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ : וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ : לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה
לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ :

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר : דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת
הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת : וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־
מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־
אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם : לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם : אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם :

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל־זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ
יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הָעָרִיצִים
הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ הָעֹשֶׂה גְּדֹלוֹת
עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר · הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן
לַמּוֹט רַגְלֵנוּ הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ · וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל־שׂנְאֵינוּ
הָעֹשֶׂה לָנוּ נְסִים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם הַמַּכֶּה
בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם ·
הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בְּתְהוֹמוֹת
טִבַּע וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם
מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה :

ע"ס א"ב גדלת, ונסגור לכון התקנה.

אָשִׁירָה לַייָ בְּשִׁירָה עֲרֵבָה · אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד קְדֹשִׁים
רַבָּה · יְיָ מִי כָמוֹךָ : בְּמַקְהֲלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים
יְיָ מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל · יְיָ מִי כָמוֹךָ : גֵּאֲנֵי וְגֵאוּתִיו
וּמְתֻנָּאָה עַל מְתֻנָּאִים · רָם עַל כָּל־גּוֹיִם · יְיָ מִי כָמוֹךָ :

דגלי

Indien gij aldus Mijnen geboden gehoorzamen zult, die Ik u thans beveel, om den Eeuwige uwen God te beminnen, en Hem te dienen met gansch uw hart, en gansch uwe ziel, dan zal Ik uwen lande regen geven te regten tijde, vroegregen en laatregen, opdat gij uw graan, uwen most, en uwe olie inzamelet, en Ik zal ook voor uw vee gras laten groeijen, op uwen velde, gij zult eten en u verzadigen. Hoedt u echter, dat uw hart niet verleid worde, dat gij welligt afwijket, andere goden dienet, en voor dezelven aanbiddend nederbuiget. De tooru des Eeuwigen zoude over u ontbranden, Hij zoude den hemel sluiten, opdat geen regen kome, de aarde zoude haar gewas niet voortbrengen, en gij zoudet weldra verloren gaan van het voortreffelijke land, dat u de Eeuwige geeft. Prent dus deze woorden wel in uw hart, in uwe ziel, bindt dezelven ten teeken, aan uwe hand, en draag dezelven, als voorhoofdsband, tusschen uwe oogen. Leert dezelven uwen kinderen, om bestendig daarvan te spreken, wanneer gij in uw huis zit, of als gij op den weg gaat, als gij u nederlegt, en als gij opstaat; en schrijf dezelven op de deurposten uws huizes en aan uwe poorten. Opdat uwe dagen en de dagen uwer kinderen vermenigvuldigd worden, op het aardrijk, dat de Eeuwige uwen ouderen toegezworen heeft, hetzelve hun te geven, zoo lang de hemel boven de aarde zijn zal.

Verder zeide de Eeuwige tot Mozes, als volgt: Spreek tot de kinderen Israëls, en zeg hun, dat zij zich, aan de hoeken hunner kleederen, en even zoo bij hunne nakomelingen, schouwdraden maken, en aan deze schouwdraden, aan den hoek, een snoer van hemelsblaauwe wol vastmaken. Dezen zullen u ten schouwdraden dienen, opdat gij dezelven aanschouwet, n alle geboden des Eeuwigen herinneret, en dezelven vervullet, niet echter uw hart en nwen oogen nagaat, die gij boelerend aanhangt. Gij zult daardoor al Mijner geboden indachtig zijn, dezelven vervullen, en uwen God heilig zijn. Ik ben de Eeuwige uw God, die u uit Egypteland gevoerd heb, om u ten God te zijn, Ik, de Eeuwige, uw God.

Trouw en waarachtig is dit alles, en voor ons bevestigd, dat Hij de Eeuwige onze God is, en niemand buiten Hem, en wij Zijn volk Israël. Hij is het, die ons gered heeft uit de magt der koningen, Hij is onze Koning, die ons verlost heeft van het geweld aller dwingelanden, de Almagtige, die ons wraak verschaft, aan onze verdrukkers, en die onzen zielsrijanden naar hun gedrag vergeldt. Hij is het, die groote ondoorgrondelijke daden en ontelbare wonderen verrigt, die onze ziel in het leven behoudt, en onzen voet nimmer laat waokelen; die ons op de hoogten onzer vijanden doet treden, en onzen hoorn boven al onze haters verheft. Hij is het, die voor ons wonderen deed, en wraak uitoefende aan Pharö, teekens en wonderdaden in het land der kinderen Chams verrigtte; die in Zijne verbolgenheid alle eerstgeborenen in Egypte sloeg, en Zijn volk Israël uit hun midden, naar eeuwige vrijheid voerde; die Zijne kinderen tusschen de afdeelingen der Schelfzee leidde, en hunne vervolgers en haters in de afgronden deed zinken. Toen zagen Zijne kinderen Zijne almagt, prezen en dankten zij Zijnen naam, en onderwierpen zij zich gewillig aan Zijne regering. — Mozes en de kinderen Israëls hieven voor U den lofzang aan.

Ik wil den Eeuwige zingen met een liefelijk lied. Almagtige, hooggeducht in den geheimen, grooten raad der heiligen; Eeuwige, wie is U gelijk! In koorverzamelingen loofden God, de regtvaardigen Gods, den Heere, zij die van den oorsprong Israëls waren; Eeuwige, wie is U gelijk! Hij heeft mij verheven, ook ik wil Hem Verheffen; Verhevene boven de verhevenen, Hoogverhevene boven alle volkeren, Eeuwige, wie is U gelijk!

Hij

דְּגָלַנִי וְהֶאֱמִינַנִי עַד וְלָךְ יָאתָה · כִּי תִפְאֶרֶת עֻזָּמוֹ אַתָּה ·
יְיָ מִי כָמוֹךָ : הֵן עוֹלְלִים וְיוֹנְקִים הַבִּיעוּ אֵלִי · אֲנִי לְדוֹדִי
וְדוֹדִי לִי · יְיָ מִי כָמוֹךָ : וְיֵרְאוּךָ דָגוּל מֵרְכָבָה בְּפָנִים לְבָחוּר ·
דּוֹדִי שָׁלַח יָדוֹ מִן הַחוֹר · יְיָ מִי כָמוֹךָ : זֶה אֵלִי וַאֲנְוֵהוּ אוֹתוֹ
אֱוִינוּ · הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ · יְיָ מִי כָמוֹךָ : חָגוֹר חֶרֶב
בְּגִבּוֹר וּמְרַחֵם עַמּוֹ · יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה יְיָ שְׁמוֹ · יְיָ מִי כָמוֹךָ :
טְבֻעִו בְּיַם סוּף וּבְעֶשׂוֹנִית לַחֲיָנָה · בְּבַאתָה בְשַׁלְהֶבֶת תְּרִיכֶנָּה ·
יְיָ מִי כָמוֹךָ : יָדְךָ רָמָה רָמָה בַיָּם מִלְּהָבֶן · יָחַד בְּמָצוֹלֹת
בְּמוֹ אָבֶן · יְיָ מִי כָמוֹךָ : כִּי יְמִינְךָ וְזִרוֹעֲךָ עַתָּה וָלָבָא חַיֵּב ·
יְמִינְךָ יְיָ הִדְעַין אוֹיֵב · יְיָ מִי כָמוֹךָ : לְהִתְגָּאוֹת בְּקָמֶיךָ מִי
יָכִיל בְּמִתְקוֹמְמֶיךָ · וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ · יְיָ מִי כָמוֹךָ :
מָדַדְתָּ סְאוֹן בְּעַרְמוּמִית עֲרֵמוֹת בְּעוֹמֶס · קָפְאוּ תְהֹמוֹת בְּלֵב־
יָם · יְיָ מִי כָמוֹךָ : נֹאזֶן בַּחֲמִשָּׁה וּבְכִתּוֹת שָׁלֹשׁ מְתַחֵלֵק ·
אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק · יְיָ מִי כָמוֹךָ : סִלְסְלוּ לְאַדִּיר
עַל אַדִּירִים בְּמַאְדִּרִים · צָלְלוּ בַעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים · יְיָ
מִי כָמוֹךָ : עֹשֵׂה פֶלֶא לָאָבוֹת וְלַבָּנִים בְּהִלּוּלִים · נָאוֹר וְאַדִּיר
יְיָ מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם · יְיָ מִי כָמוֹךָ : פַּרְעֹה הִצְדִּיק דִּין בְּמֶרֶץ ·
נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ · יְיָ מִי כָמוֹךָ : צָרְכֵיהֶם בִּלֹּא
חִסָּרוֹן חֶסֶד לְמַבְקְשֶׁיךָ · נֶהֱלַתָּ בְעֻזְּךָ אֶל נְוֵה קָדְשֶׁךָ · יְיָ מִי
כָמוֹךָ : קוֹל נִשְׁמַע רָגְזוּ עַמִּים וְלָבְשׁוּ שָׁכוֹל · יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד
נָמֹגוּ כֻּלּוֹ · יְיָ מִי כָמוֹךָ : רִבּוֹת עָשִׂיתָ אֶל עַם סְגֻלָּתֶךָ ·
תְּבִיאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתֶךָ · יְיָ מִי כָמוֹךָ : שְׁבָתְךָ מָכוֹן
פָּעַלְתָּ לִידֶיךָ · מִקְדָּשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ · יְיָ מִי כָמוֹךָ :

Hij nam mij onder Zijne banier, zeide mij zege toe! ja, ook deze betaamt U, want de roem onzer zege zijt Gij; Eeuwige wie is U gelijk! Zie, mijne kinderen, mijne zuigelingen erkenden U (1), mijn Almagtige! ik ben dus mijns Vriends en mijn Vriend is mij. Eeuwige, wie is U gelijk! zij zagen U, Uitmuntende onder miriaden, ouder het gelaat eens jongen Helds; mijn Vriend stak Zijne hand door de traliën; Eeuwige, wie is U gelijk! Deze is mijn Almagtige, Hem wil ik roemen, naar Hem smachten wij; deze is onze God, op Hem hopen wij, — zoo riepen toen allen, — Eeuwige, wie is U gelijk! Hij gordde het zwaard aan, als een Held, en ontfermde Zich Zijns volks; de Eeuwige is een Krijgsheld, Eeuwige is Zijn naam; Eeuwige, wie is U gelijk! Hij dompelde hen (Egyptenaren) in de schelfzee, om in bruisende vloeden hen te rigten; met gelijke maat bestreed Hij hen in hun heenzenden; Eeuwige, wie is U gelijk! Op en nederwaarts geslingerd werden, door de misleidende zee, de verstandeloozen, en, zij zonken in de diepten, als een steen; Eeuwige, wie is U gelijk! Ja, Uwe regterhand, Uw arm wilde toen, en zal ook steeds de schuldigen bestraffen; Uwe regterhand verpletterde den vijand; Eeuwige, wie is U gelijk! Hoogverheven boven hen, die zich tegen U verzetten, wie, wie kan tegen U bestaan? door Uwe groote Majesteit verbrijzelt Gij Uwe tegenstrevers; Eeuwige, wie is U gelijk! Gij mat hun strijd toe door list, gelijk zij door list gezondigd hadden; de afgronden stolden in het midden der zee; Eeuwige, wie is U gelijk! Hij (Pharö) had door vijf uitdrukkingen vertoornd (2), en in drie drommen deelde zich zijn volk; hij sprak, de vijand: Ik vervolg, haal in, verdeel; Eeuwige, wie is U gelijk! Zóó lofgalmt, voor den Magtigen boven al deze magtigen, die Hem hoog verheffen (3); zij zonken als lood in de magtige vloeden; Eeuwige, wie is U gelijk! Wonderen verrigttet Gij, voor de ouderen en de lofgalmende zonen; ô Lichtvolle, Magtige, en Eeuwige, wie is gelijk Gij, onder de magtigen! Eeuwige, wie is U gelijk! Pharö regtvaardigde Uwe geregtigheid, krachtvol (4), daarom neigdet Gij Uwe regterhand, en de aarde weigerde hem geene begraafplaats meer, maar verslond hen; Eeuwige, wie is U gelijk! Hunne (Israëls) behoeften voorzaagt Gij zonder eenig gebrek, — zoo groot is Uwe genade voor hen, die U vorschen, — en leiddet hen, met Uwe magt, naar Uwe heilige woning; Eeuwige, wie is U gelijk! Deze tijding werd gehoord, en, volkeren beefden in rouw gehuld; huivering greep hen aan, en allen waren moedeloos; Eeuwige, wie is U gelijk! Veel hebt Gij gedaan, voor het volk U eigendommelijk, Gij bragt, Gij plaattet hen in, in Uw erfgebergte; Eeuwige, wie is U gelijk! Den zetel, U ter woning, hebt Gij onder Uwe welbeminden bereid; het heiligdom, ô Heere! dat Uwe handen toebereid hebben; Eeuwige, wie is U gelijk!

ver-

(1) שמות נהמ כא. (2) ילקוט רמז רמ״ט. (3) מגילת קף נ״ב. (4) Ex. VII, 20.

תָּרוּם יָדְךָ עַל צָרֶיךָ לְהִוָּעֵד · יְיָ · וְיִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד · יְיָ · מִי כָמוֹךָ ׃

זָבַרְתִּי חַסְדֵּךְ טוֹב לְקֹרְאֶיךָ בְּהוֹדָיָה · יָחִיד כָּמוֹךָ אֵין לָךְ
שִׂרָה חֲוָיָה · מִי כָמוֹךָ מַחֲרִישׁ בְּעֶלְבּוֹן שְׁבִיָה · יְיָ
אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ חָסִין יָהּ · בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם ׃

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא ׃
מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה ׃

נָטַע שֹׂרֵק עוֹצֵם פְּארוֹת בָּעֲרֵץ · צְבִי צַדִּיק הָבִיא גּוֹדֵד
פֶּרֶץ · קָנֶה עֵדָה גֹּעֵר חַיַּת בָּאֲרֶץ · וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ
עַל כָּל־הָאָרֶץ · זֶה צוּר יְשֻׁעָנוּ, פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ ׃

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד ׃ וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ ׃

רָם חִבַּבְתָּ שְׁבִיעִיּוֹת צְבָאֶךָ רָבָה · שָׁמַע מְצַרִּים תִּשְׁמַע
לְצֹר וְהָגְבָּה · תִּקְנָה שֵׁנִית וּפְרֵה עֵדֶר הַנִּשְׁבָּה · וּבָא
לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל ׃

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת
שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ
וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ
וּמֵאַחֲרֵנוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל
מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם · וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ ׃

אֵל עֶזְרַת הָקֵם טְלָאֶיךָ לְעֵילוֹם · נִפְלָאוֹת יְדַאֲנוּ עֲדֵים
לְהַלְבִּישׁ הָלֹם · צִיּוֹן תְּדֹרוֹשׁ שָׁלֵם תָּקֵם בְּיָהֲלוֹם ·
יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם ׃

חס חל אחרון של פסח נוהגין לומרו ושפרי.

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מוֹעֲדֵי יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃ הצי קדיש.

ומתפללין של יום טוב (תתצ"ח בדף תיב).

גליל אחרון של פסח סופרין קודם קדום, ומנהגין על ספירת העמר.

הַיּוֹם שִׁבְעָה יָמִים שֶׁהֵם שָׁבוּעַ אֶחָד לָעֹמֶר ׃ (סה).

קידוש (תתצ"ח נוסחי של פסח). עלינו, קדיש יתום, יגדל.

Verheven zal eenmaal Uwe hand boven Uwe tegenstrevers zich betoonen; de Eenwige zal immer en eeuwig regeren; Eeuwige, wie is U gelijk!

Ja ik wil gedenken Uwe genade, Algoede! voor hen, die U dankzeggend aanriepen. ô Eenige! U geëvenredigd kan geen lofzang ontvouwd worden; wie is gelijk Gij, zwijgend bij lasteringen(1)? Eeuwige, God, wie is oppermagtig als Gij, Jah! Met vrolijkheid gejuich, en magtige vreugde riepen allen eenparig:

»Wie is als Gij, onder de magten, Eenwige! wie is als Gij, verheerlijkt »in heiligheid, geducht in roem, Wonderverrigter!" Uwe regering zagen Uwe kinderen, toen Gij voor Moses de zee doorkliefdet.

ô Plant den krachtvollen, takrijken wijnstok (2) magtig in, en den begeerden regtvaardigen, ô breng hem aan, ter heeling onzer breuke; verzamel Uwe gemeente weder, bedreig het wild des riets (3), dan zal de Eeuwige Koning zijn over gansch de aarde, deze is de Rots onzes heils! zóó riepen zij, en zeiden:

»De Eeuwige zal immer en eeuwig regeren!" Ook is er gezegd: »De »Eeuwige heeft Jakob bevrijd, en hem verlost uit de magt van hen, die »sterker waren dan hij."

ô Verhevene, die de zeventallen bemint (4)! vermeerder Uwe scharen; Gij, die Egyptes roep over het trotsche Tyrus liet hooren(5)! verwerf U andermaals en verlos de gevangene kndde; dat voor Zion de verlosser kome, voor de bekeerlingen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die Israël verlost!

Laat ons, Eeuwige onze God! met vrede ons ter rust begeven, laat ons, ô Koning! gezond weder opstaan. Breid de tent Uws vredes over ons uit, doe ons volmaakt worden door Uwen goeden raad, en help ons om Uws naams wil. Beschenn ons, en wend van ons af den vijand, de pest, het zwaard, den hongersnood en kommer; verwijder den verleider van voor ons en achter ons, en verberg ons onder de schaduw Uwer vleugels. Want Gij, ô God! zijt onze Behoeder en Beschermer, ja, Gij Almagtige zijt een genadig en albarmhartig Koning. Behoed ons bij ons uitgaan en terug komen, tot leven en gelukzaligheid, van nu af tot in eeuwigheid, en breid de tent Uws vredes over ons uit!

Almagtige Verlosser! rigt Uwe schapen eeuwiglijk op; ô doe ons wonderen zien, en bekleed ons weder met den Vorstendiadeem; vorsch Zion, en Salem, ô rigt het op in zijnen prachtigen luister! Ja! de Eeuwige zal Zijn volk zegenen met vrede.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de tent des vredes uitspreidt over ons, over Zijn gansch volk Israël, en over Jerusalem.

Mozes maakte de feesten des Eeuwigen aan de kinderen Israëls bekend.

Men doet het gebed op bl. 45. *en na hetzelve telt men den zevenden avond van den* OMER.

Y

(1) ניתין קף כ"ח [2] Jes. V, 2. (3) Ps. LXVIII, 31. (4) ויקרא רבה סוף פ' ל"ב (5) Jes. XXII, 5.

הַגְּבוּר

לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ · הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא :

שׁוֹכֵן עַד, מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיְיָ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה :

בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל · וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ ·
וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ :

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ :

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים :

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר ·
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ

אָמֵן · יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא

יִתְבָּרַךְ · וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדַּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל־בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

ALVERMOGENDE

in eeuwigheid! en Vreeselijke door Uwe ontzaggelijke daden! Koning, gezeten op eenen hoogen en verhevenen troon!

Bewoner der oneindigheid! Allerhoogste en heiligste is Zijn naam! en, de schrift zegt: — »jubelt, »regtvaardigen! in den Eeuwige; den opregten be»taamt het lofgezang." Door den mond der opregten wordt Gij geprezen, door de woorden der regtvaardigen geloofd, door de tong der vromen verheven, en in het midden der heiligen geheiligd!

En in de verzamelingen der vele duizenden van Uw volk, het huis Izraëls, zal Uw naam, ô onze Koning! met gejuich, door alle geslachten heen, geroemd worden. Want dit is de pligt aller schepselen, U, Eeuwige onze God, en God onzer vooroudersl te danken, te loven, te prijzen, te roemen, te verheffen, te verheerlijken, U lof en hoogheid toe te kennen, en U te bezingen, boven alle dank-en prijsliederen van David, den zoon van Jisaï, Uwen dienaar en gezalfde.

Eeuwig worde Uw naam geprezen, onze Koning! Gij almagtige, groote en heilige Koning, in den hemel en op de aarde. Want U, Eeuwige onze God, en God onzer vooroudersl betaamt gezang en aanbidding, vereering en snarenspel, magt en heerschappij, zege, grootheid en almagt, prijs en roem, heiliging en majesteit, lof en dankliederen, van nu af tot in eeuwigheid. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, almagtige Koning! verheerlijkt door loftuitingen, God aller dankliederen waardig, Heer der wonderdaden, die welgevallen heeft aan lofzangen, Koning! Almagtige, Eeuwiglevende!

Laat zich toch, ô Heere! de grootheid Uwer kracht toonen, gelijk Gij toegezegd hebt. Gedenk Uwer ontferming, Eeuwige! en Uwer genade, die van eeuwigheid zijn.

Verheerlijkt en geheiligd zij de naam des Hoogverhevenen, in het heelal, dat Hij naar Zijn welbehagen geschapen heeft: dat Hij Zijn rijk doe heerschen, gedurende uwe levensdagen, en die van gansch den huize Israëls, spoedig, binnen eenen korten tijd, en hierop zegt:

Amen! De naam des Hoogverhevenen zij geloofd altijd en in alle eeuwigheid.

Geloofd, geprezen, geroemd, verheven, hoogvereerd, verheerlijkt, verhoogd en met eerbied geprezen, zij de naam des Allerheiligsten, geloofd zij Hij. De Hooge boven allen lof, gezang, prijslied en smeeking, welke ooit in de wereld uitgesproken worden, en hierop zegt: Amen.

Looft

כשהש"ץ מגיע ברכו

חזן בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ :

קהל וחזן.

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא
חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת־
הַכֹּל :
אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים ,
אוֹרוֹת מֵאוֹפֶל אָמַר , וַיֵּרְיוּ :

חזן וקהל יתברך.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם
וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא
רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין
אֱלֹהִים כְּלוּ לְרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ
וְעָלְזוּ לְפָנָיו · וּשְׁמוֹ מְרוֹמֵם עַל כָּל־
בְּרָכָה וּתְהִלָּה : בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד : יְהִי שֵׁם יְיָ
מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם :

חזן חל אחרון של פסח בשבת תוספים יוצר ואופן וגולת של שבת תה"ס.

מיוסד ע"פ א"ב מתחנא ומיוסד כל תוכו על רמזי פסוקים של שירת הים .

אַתָּה הֵאִרְתָּ יוֹמָם וַלַּיְלָה לִפְנֵי מַחֲנֵי · אַחֲדֵי דָּדְפוּ מַרְכְּבוֹת
מְעַנֵּי · אֲכֵרַת גּוֹפָם עַל שְׂפַת יָם רָאוּ עֵינַי · אֱמוּנִים
שׁוֹרְדוּ בַּיּוֹם הַהוּא , וַיּוֹשַׁע יְיָ : בְּרִית בְּתָרִים הַזְהִיר דַּיָּן וְגוֹאֵל ·
בִּנְטוֹתוֹ זְרוֹעוֹ וּגְדֻלַּת יָד כָּאֵל · בְּכֵן עַם יֵרָאוּ הֶאֱמִינוּ בּוֹ כִּי
הוּא אֵל · בְּלוּעֵי גֵּיא יָם סוּף , וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל : גְּאוּלִים בָּיְצוּ
מִכּוּר לְחֵרוּת הָפוּשָׁה · גָּשׁוּ לַיָּם סוּף וְלַמָּוֶת אֲנוּשָׁה · גֵּאִים
דָּדְפוּ וָאֲבַרְדּוּ בְּגַלֵּי יָם חֲלוּשָׁה · גָּאָה גָּאָה שִׁיר יְשׁוּעָה , אָז
יָשִׁיר מֹשֶׁה : דָּפַק פִּרְחֵי יְשֵׁנָה בְּנֶפֶשׁ כְּוִיָּה · דְּרוֹר נַחַת
מַעְכִּידוֹת לְחֵרוּת עֲטִיָּה · דּוֹדָה הוֹצִיאָה בְּזְרוֹעַ נְטוּיָה · דּוֹבְבוּ
יוֹנְקִים דֵּה אֵלִי , עֲזִי וְזִמְרָת יָהּ : הָלְכוּ בְתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם
לָהֶם חוֹמָה · הוֹלִיכָם בַּתְּהוֹמוֹת כְּבַבְקָעָה אָדָם וְכִהֲמָה · הַבָּאִים
אַחֲרֵיהֶם זָעֲמוּ בְּאַף וְחֵמָה · הָרִימוּ שְׁכֹחוּ לִשְׁמוֹ וְנָמוּ ,
יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה : וַיֶּחֱזַק לִבּוֹ לִרְדוֹף עִם כָּל־צְבָא קְהָלוֹ ·
וְשֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר לָקַח לוֹ · וַיֵּרֶם בְּחִצֵּי אֵשׁ וְהָמָם
וְהִבְהִילוֹ · וְטִבְּעוּ בְיָם סוּף , מַרְכְּבוֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ : זְמָמוּ

De voorlezer:

Looft den Eeuwige, den Lofwaardige.

De gemeente en naderhand de voorlezer:

Geloofd zij de Eeuwige, de Lofwaardige, immer en eeuwig.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God! Koning des heelals! Vormer des lichts, Schepper der duisternis, Stichter des vredes, Schepper van alles!

Hij had het eeuwige licht in de schatkamer des levens verborgen: Hij zeide dat lichten uit de duisternis zouden ontstaan, en het geschiedde.

Terwijl de voorlezer het eerste gedeelte zingt, zegt de gemeente met eene zachte stem:

Geloofd, geprezen, geroemd, verheven en hoogvereerd zij de naam van den Koning aller koningen, den Heilige, geloofd zij Hij! want Hij is de Eerste, Hij is de Laatste, en buiten Hem bestaat geen God. Maakt eene baan voor Hem, die door de hemelruimten rijdt; Zijn naam is Jah, zingt vrolijk voor Hem! Zijn naam is boven allen lof en prijs verheven. Geloofd zij de naam Zijner heerlijke regering immer en eeuwig. De naam des Eeuwigen zij geloofd, van nu af tot in eeuwigheid.

Gij lichttet dag en nacht mijn leger voor; mij achter na ijlden de krijgswagens van mijnen verdrukker, maar, den ondergang hunner ligchamen zagen mijne oogen aan den oever der zee; en, de getrouwen zongen op dien dag, »Hij heeft gered, de Eeu»wige!" Reeds bij het verbond tusschen de stukken(1) vermaande Hij, dat Hij de Regter, de Verlosser zoude zijn; als Hij nu Zijnen arm, Zijne magtvolle hand, naar Zijne almagt neigde, heeft deswege ook het volk, dat Hem vreesde, in Hem geloofd, dat Hij de Almagtige is; want, de vijanden verslonden door de baren der schelfzee »zag toen Israël." Als de verlosten van den smeltoven (Egypte) uittrokken tot volkomene vrijheid, naderden zij de schelfzee, en waren ten dood toe beangst; de hoovaardigen immers ijlden hen na, maar, zij kwamen om in de baren der hen afmattende zee; en, aan den Hoogverhevenen een zegelied »zong »toen Mozes." Hij klopte op de deur der, in hare slavernij, met versmade ziel slapende (Israël), leidde liefderijk haar van slavendienst tot volstandige vrijheid; als dus haar Vriend haar uitleidde met uitgestrekten arm, toen riepen zelfs de zuigelingen(2), deze is mijn God, »mijne zege, mijn snarenspel is Jah!" Zij gingen midden door de zee en de wateren verstrekten hun ten muur, zóó gingen door de afgronden, als in eene vlakte, en mensch en vee; de achter hen komenden echter trof Zijn toorn, Zijne gramschap en grimmigheid; de sierlijken (Israël) prezen toen Zijnen naam en riepen: »De Eeuwige is een Krijgsheld." Hij (God) versterkte Pharö's hart om na te ijlen met gansch zijn gezamenlijk heer, en zes honderd uitgelezene ruiters voerde hij met zich; maar, Hij (God) schoot met vuurpijlen op hen neder, verwarde en verschrikte hen, en, zij verzonken in de schelfzee »krijgsgespan Pharö's en zijne heermagt." Zij dachten, Pha-

(1) Gen. XV, 14. (2) שושה קק ב'.

פֶּן יִרְבֶּה יָעָצִי רוֹלְלֵימוֹ · זָד בְּפִרְךָ וְכִבְיד עָלֵמוֹ · זְיוֹן
מַחְשְׁבוֹתָם נֶהֱפַךְ עֲלֵימוֹ · זוֹרֵק יְלוּד בַּמַּיִם , תְּהוֹמוֹת יְכַסְּמוּ :
חֲתֹם עַל הַדִּי בָתָר נִקְמַת דִּינִי · חֵבֶל נוֹגְשַׁי וְדָן דִּינִי · חֶלְקוּ
בְּגַלֵּי יָם פִּגְרֵי מְרָנָי · חִזַּקְתַּנִי בְכֹחַ נָאֲדִי , יְמִינְךָ יְיָ : טָמְנוּ
בְּנֶגֶף בְּכוֹרֵי שִׁטְנָיְךָ · טוֹרְפוּ פַּעֲמֵי רוֹדְפֵי רַחֲמֶיךָ · טָבְעוּ
בְּלִבּוֹתֵי יָם צוֹרְרֵי אֱמוּנֶיךָ · טָאֲטָתוּ קָמֶיךָ בַּחֲרוֹנֶךָ , וּבְרֹב
גְּאוֹנְךָ : יָרִיתָ בְאֵשׁ וְעָנָן חִצֵּי רִשְׁפֶּיךָ · יָרְדוּ עַל מַחֲנוֹת צָבָא
מְחָרְפֶיךָ · יַעַן בִּי רָדְפוּ אַחַר עַם מְצַפֶּיךָ · יְקַפְּתָ תְּהוֹם כְּקֶרֶח ,
וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ : כְּגֹם בָּל־עַמּוֹ יָחִיד חָסַד לֵב · כַּעֲסוֹ הֵעִיד
לְדַדּוֹף כְּרוֹב אוֹרֵב · כְּחַפֵּר בּוֹר לְנָפוֹל בּוֹ חֵיב · בָּלַח
לְהוֹרִישׁ שׁוֹר וַשָּׂה , אָמַר אוֹיֵב : לִשְׁפוֹט זֵדִים לַמַּבּוּל יָשַׁבְתָּ ·
לְאַדִּירֵי מַיִם כְּדָגִים לָרֶשֶׁת אָסַפְתָּ · לְלוּחֲצֵי עַמְּךָ מַבּוּל עַל
מַבּוּל הוֹסַפְתָּ · לְכַסּוֹתָם מֵי יָם סוּף , בְּרוּחֲךָ נָשַׁפְתָּ : מוֹשָׁעֵי
יָם סוּף בִּשְׂרָה קְדוּמֶךָ · מְסַפְּרִים מַעֲשֶׂיךָ וְרֶנֶן הֲנִעִימוּךָ :
מְנַשְּׁאִים בְּבוֹדְךָ בְּהִלּוּל רוֹמְמוּךָ · מְשַׁבְּחִים לְשִׁמְךָ וְנָמוּ , יְיָ
מִי כָמֹכָה : נֶאֱנַחוּ מֵעֲבוֹדַת וְאוֹן הִטִּיתָ · נִקְמָה לָבַשְׁתָּ
וְקִנְאָה עָטִיתָ · נוֹגְשֵׁימוֹ נִעַרְתָּ וְכָלָם טְאטֵאתָ · נִבְלָתָם
לִבְלוּעַ גֵּיא , יְמִינְךָ נָטִיתָ : סוֹבְלֵי עוֹל כָּבֵד לַחֲצָם רָאִיתָ ·
סְגוֹרֵי כוֹר בַּרְזֶל מִתּוֹכָם הוֹצֵאתָ · שׁוֹטְנֵימוֹ נִעַרְתָּ וְלִתְהוֹם
דָּחִיתָ · סְמוּכִים עַל שֵׁם קָדְשֶׁךָ , בְּחַסְדְּךָ נָחִיתָ : עוֹד
סְעָדָה בְשַׁאֲגַת רָעָמִים · עוֹכֵר זֵדִים בְּמִשְׁבְּרֵי יַמִּים · עָרֹן
גְּאִים וְהִשְׁפִּיל רָמִים · עֲלִילוֹת נְסֵי נוֹרְאוֹתֶיךָ , שָׁמְעוּ עַמִּים :
פְּרוּמִים בְּיֵצְאוּ לְחֵרוּת לְגוֹאֲלָם הִלְלוּ · פְּזוּרֵי כְנַעַן רָגְזוּ וְחָלוּ ·
פַּאֲרֵי מוֹאָב רָעַד וְחָלָחָלוּ · פַּחֲדֵי אַלּוּפֵי אֱדוֹם , אָז

נִבְהֲלוּ

Pharö's raadsheeren, dat Israël zich zeer vermeerderen konde, en moedwillig handelden zij hen met gestrengheid en verzwaarden hun juk; maar hunne misdadige gedachte viel op henzelven terug; zij slingerden mijne jonggeborenen in het water, en, »de afgronden »bedekten hen." Bezegeld, reeds op het gebergte Bether (*), was de wraak mijns regts; daarom verdelgde Hij mijne bedwingers en rigtte mijn regt; verdeeld in de baren der zee lagen de lijken mijner bestrijders; doch mij versterkte de met kracht versierde hand, »Uwe regterhand, Eeuwige!" Begraven in de pest werden de eerstgeborenen Uwer tegenstrevers, wagchelend waren de treden der vervolgers van Uwe menigten; zij verzonken in het diepst van den afgrond, deze overheerschers Uwer getrouwen, Gij vaagdet Uwe tegenstanders weg, door Uwen toorn, »door Uwe groote majes»teit." Gij schoot met vuur en wolk Uwe vuurvlammende pijlen, zij daalden neder op de schaar van het heer Uwer lasteraren; immers omdat zij naijlden het volk dat U verbeidt, deedt Gij den afgrond stollen als ijs, »door den adem van Uwen neus." Hij had verzameld al zijn volk de trotsche, zinnelooze Pharö, prikkelde zijnen toorn aan, om hen na te ijlen, als een loerende beer; doch, gelijk hij eenen kuil gegraven had, zoo was hij ook waardig daarin te vallen: verdelgen wil ik geheel, rund en lam; »zoo sprak de vij»and." Gij echter, die bij den zondvloed reeds ten troon zat om moedwilligen te rigten, Gij hebt hen, bij magtige vloeden, als visschen in een net, bijeenverzameld, en den onderdrukkers Uws volks plaag bij plaag vermeerd; om hen te bedekken met de wateren der schelfzee, »bliest Gij met Uwen adem." Maar, de geredden bij de schelfzee kwamen U toen voor met gezang, zij vermeldden bij Uwe daden, stemden U liefelijke jubelzangen aan; zij verhieven Uwe majesteit, verhoogden U met lofzang; zij prezen Uwen naam en riepen: »Eeuwige! wie is U gelijk!" Zij zuchtten tot U, uit hunne slavernij, en Gij neigdet hun Uw oor; met wraak bekleeddet, met ijvervuur omwondt Gij U; hunne overweldigers storttet Gij neder hebt Gij allen weggevaagd; en, opdat de aarde hunne verworpene lijken zoude verslinden, »nijgdet Gij Uwe regter»hand." Der, met zwaren last, beladenen druk hebt Gij gezien en de in den smeltoven (Egypte) gekluisterden hebt Gij uit der Egyptenaren midden uitgevoerd; hunne bedwingers slingerdet Gij neder en stiet hen in den afgrond, doch die op Uwen heiligen naam vertrouwd hadden, dezen »leiddet Gij met Uwe genade." Hij wekte eenen stormwind op met klaterende donderslagen, roeide de moedwilligen uit, door de baren der vloeden; Hij verpletterde de trotschen en vernederde de hoogmoedigen, en, de uitwerkselen Uwer vreeselijke wonderteekenen »hoorden volkeren." Als de verlosten ter vrijheid uittrokken, toen jubelden zij aan hunnen Verlosser, doch de in Kenaän verspreide volkeren sidderden en beefden; de vorsten Moabs, huivering en ontzetting greep hen aan, en, de edele stamvorsten Edoms »waren toen ver-

(*) *Verbondsgebergte tusschen de stukken, Moria.*

נִבְהָלוּ : צִיר הַנֶּן לְהָנִיא עוֹבְדֵי פְסִילֵיהֶם · צָחוֹת פִּימוֹ לְדוֹם
כְּאַבְנֵי אֱלִילֵיהֶם · צַאנְךָ לְהַעֲבִיד עַד גְּבוּלֵיהֶם · צוֹקֵת
אֵימָתָה וָפַחַד , תִּפֹּל עֲלֵיהֶם : קְהִלּוֹת אִישׁ תָּם בְּרֵכַת אָב
תַּשְׁבִּיעֵמוֹ · קָמֵיהֶם תַּפִּיל וּמְגֵדֵם הוֹשִׁיעֵמוֹ · קֶבֶץ פְּזוּרִים
וּבְמִרְעֶה טוֹב תַּרְעֵמוֹ · קְרֵית הַד נַחֲלָתֶךָ , תְּבָאֵמוֹ וְתַטְעֵמוֹ :
רַחֲבַת יָדַיִם נַעַר וְהַרְעֵד · רָפוֹת יָדַיִם לְהַעֲבִיד בָּהּ צוּר וְעֵד ·
רָז הַמְּלוּכָה יְשֻׁרוּן לְהָעֵד · רָנַן וְשִׂמְחָה שׁוֹרְדוּ , יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם
וָעֶד : שָׂאוּ אֵל בְּאַדִּירָה וְחָשֵׁף זְרוֹעוֹ · שְׁפֵעַת יַם סוּף חָרַב
וְהִבְקִיעוֹ · שִׁדְפוּ בְּרוּחַ קָדִים וְהִכְרִיעוֹ · שָׁב וַיְכַס רִכְבּוֹ וְחֵילוֹ ,
כִּי בָא סַם פְּרִעָה : תְּיוּ תּוֹקֵף בֵּית יַעֲקֹב אַדֶּרֶת עֶטָם ·
תְּפֵאֶרֶת בְּרֹאשָׁם וַעֲטֶרֶת עֲדָיִם · תּוֹפְפוּ בְּמָחוֹלוֹת בְּיָצְאוּ מִן
הַיָּם · תְּעוּדָה שִׂירָה נָמָה , וַתִּקַּח מִרְיָם :

המאיר לארץ , וחם חל בשבת לומרין הכל יוצרך , ותתעלין מלתמול.

חזרת התפלה לשליח צבור

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי
יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים
וְקוֹנֵה הַכֹּל . וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גּוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן
שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה · מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן :

מָשׁוּד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמְלֻמָּד דַּעַת מְבִינִים · אָפְתְּחָה פִּי בְּשִׁיר
וּרְנָנִים · לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים :

כשחל אחרון של פסח ניסו שבת חז לומרין אותותיך ראינו.

מיוסד ע"פ א"ב.

אֵימַת נוֹרָאוֹתֶיךָ בְּשֵׂרָה צוֹעַן כְּהִשְׁלַחְתָּ · בַּעַר כְּסֵלֶן בְּצִיד
אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ · גּוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי בְּמַסּוֹת לָקַחְתָּ · דְּבָרְךָ
לְהָקִים כְּמוֹ לְאָב הִבְטַחְתָּ · הֵעֵז יָהִיד וְנֵאוֹן מוֹל שָׁלַחְתָּ · וָעָם
מִי יְיָ אֲשֶׁר שָׁלָחְךָ · זַעַם וָעֶבְרָה בּוֹ בְּאַף בְּשַׁלְּחֶךָ · חֵיל בִּיעֵל

כרחו.

verschrikt." De bode (Mozes) smeekte om te vernietigen de dienaren hunner godenbeelden, op dat derzelver monden zouden verstommen als hunne steenen afgoden; en, om Uwe schapen door hunne grenzen te voeren, was het, dat beklemming, angst en vreeze »hen overviel." De gemeenten van den vromen man (Jakob), ô wil met den zegen des vaders (Abraham) hen verzadigen; doe hunne tegenstanders vallen en red hen uit derzelver handen; verzamel de verstrooiden en weid hen in eene goede weide; naar de stad van Uw erfgebergte »voer hen en plant hen in." De wijduitgestrekte plaatsen der Egyptenaren beangstigde en verschrikte Hij; de zwakken van handen (Israël) zouden dezelven doortrekken, hiertoe had de Schepper hen voorbereid en ook opdat Jesurun van het geheimvolle koningrijk Gods getuigen zoude; en, de lof en prijszang werd toen aangeheven: »De Eeuwige zal een»wig regeren." Des Almagtigen stem deed zich hooren als een brullende leeuw; Hij openbaarde Zijnen arm, verdroogde en kliefde de vloeden der Schelfzee; maar, Hij zweepte dezelven weder op en dreef ze aan door den oostewind, en, zij keerden terug en overdekten Pharö's krijgsgespan en heer »als Pharö's paard in de zee »kwam." De magt van Jakobs huis, zijn prachtgewaad, de schoonheid zijns hoofds en het sieraad zijner kroon, roerden thans de pauken ten reidans, als zij uittrokken uit de zee, hiervoor getuigt hun lofzang »Mirjam nam in hare hand."—

HERHALING VAN HET GEBED DOOR DEN VOORLEZER.

Geloofd zijt Gij, Eeuwige! onse God, en God onzer vaderen, God van Abraham, God Izaks en God van Jakob, de groote, de magtige, en de vreeselijke God! De Hoogstverhevene, die weldadigheid beloont, de Eigenaar des heelals, die de vroomheid der aartsvaderen gedenkt, en liefdevol hunnen nanaven eenen verlosser brengt, om Zijns names wil. Koning, Helper, Redder en Beschermer!

Naar raadsbesloit der wijzen en schriftgeleerden, en naar de teregtwijzing der deskondigen, open ik mijnen mond met loflied en gezang, om te danken en te loven, voor het aangezigt van den oneindigen Hemelbewoner.

Uwe vreeselijke wonderdaden hebt Gij in den velde Zoans (Egypte) gezonden, toen de dwaas (Pharö) hoonde den bode (Mozes) dien Gij gezonden hadt, als Gij een volk uit het midden eens volks, met beproevingen, hebt genomen, om aan Uwe toezegging gestand te doen, gelijk Gij den vader (Abraham) hadt verzekerd. Hardnekkig was de hoovaardige (Pharö), en vertoornde zich tegen Uwe gezanten; hij sprak: wie is de Eeuwige die n gezonden heeft! maar toen Gij toorn en gramschap hem, bij grimmigheid, toezondt, keerde hij tegen wil

בָּרְחוּ עֲשׂוֹת מִשְׁלָחֵךְ : טָפַשׁ לִבּוֹ וְנִבְעַר אַחֲרֵי וֹאת · יֵעִין
דְּרוֹךְ אַחֲרֵימוֹ לָבוֹא בִּזּוֹת · בְּלִי קֶרֶב נָשָׂא וַחֲדָבוֹת שְׁחוֹזוֹת ·
לְהָשִׁיב לַעֲבִרוֹת אוֹם נָאוָה בַּחֲרוֹזוֹת : מוֹעֵד שְׁלֹשֶׁת יָמִים
חָבָה לַחֲזוֹר · נֶהֱפַךְ לִבּוֹ בְּלֹא אָבוּ חָזוֹר · סְפוּנֵי גְנָזָיו פְּנָה
לַחֲלוֹתָיו לְבִזּוֹר · עָבוֹד בְּבַל־לֵב אוֹרוֹ לָעָזוֹר : פָּרְשַׂת
דְּרָכִים כְּגַע עִם מְשֻׁלָּח · צְדָדָם מֵאוֹרַח פְּלֶשֶׁת טוֹב וְסַלָּח :
יחיו קַלְגַּסִּים מֵרְאוֹת עַצְמוֹת זָבָר וְשׁוֹרֶלֶת · וְחָקָם מְדֻיָּךְ
אוֹתָם צַר בְּשַׁלַּח :

יחיל **עַבְדּוֹן** שָׁלַח לְהוֹצִיא עִמּוֹ בְּשָׁשׁוֹן · שׁוֹדְדֵיהֶם שָׂרַט בָּם
מַכּוֹת אָסוֹן · יחיו תָּמִים זָכַר מְנָסָה וְנִמְצָא חָסוֹן ·
תּוֹלְדוֹתָיו לְהָגֵן נַחֲלַת אָב לַחָסוֹן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן
אַבְרָהָם :

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ · מְכַלְכֵּל חַיִּים
בְּחֶסֶד מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים
וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי
דּוֹמֶה לָךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה · וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים :

עיין תשריק.

תַּחְבּוּלוֹת עָשׁ רַב עֲצָה וּגְבוּרָה · שׁוֹכְנֵי חֶלֶד לְלַמֵּד
חָכְמָה מְגֻבּוֹרָה · רֶסֶן מַרְעֵרָה הֶרְסִין שַׁד
הַבִּירָה · קְרֵלָיו לְהַקְהִיל לְרִדּוּף יָפָה וּבָרָה : צְלוּל בְּחָבוּ
מַשְׁלִכֵי יְאוֹר זְכָרִים · פּוֹרֵעַ פְּלֶשֶׁת סוּף הֱיוֹת סְכוּרִים · עֲצוּת
מֵדָחֹק אֹמֵן לָעַם נִבְרִים · שִׂיחַ אֲשֶׁר שָׂח לְשׁוֹרֵשׁ בְּכוּרִים :
נוֹאֲלוּ שָׂרֵי צוֹעַן עֲצָה נִבְעָרָה · מִצְעָדִי זֹאת שָׂגָת לַהֲפִיצָה
בְּסֵעָרָה · לוּלֵי אֵל שֶׁהוֹצִיא חַרְבּוֹ מִתַּעֲרָה · בָּרְעוּ יַעֲרָה
וּבָעֲרוּ בָהּ הַבְעָרָה : יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם שָׂחַק וְיִהְלָעִיג לָמוֹ · טַכְסִים

en dank terug, om te doen waarom Gij hadt gezonden. Doch tot dwaas- en verstandeloosheid verviel zijn hart daarna weder; hij beraadslaagde hen na te ijlen, om te rooven hunnen buit; krijgsrusting voerde hij met zich en scherpgewette zwaarden, om terug te voeren ter slavernij een volk, zóó schoon, in deszelfs parelsnoeren (1). De bepaalde tijd van drie dagen, dien zij ter terugkomst vastgesteld hadden, verloopen zijnde, werd zijn hart veranderd, wanneer zij niet terug kwamen; en, zijne verborgene schatten opende hij zijnen heren ten loon, opdat zij met ganschen harte hem ondersteunen zonden. Wanneer nu, tot aan de wegscheiding, was genaderd het heengezondene volk, toen keerde de Algoede en Vergefelijke hetzelve af van den weg, die naar den lande Peleseth leidt. Daarom, omdat zij namelijk der trotsche Ephrajiten gebeente, en van derzelver aanvoerder Zabad en Suthelach (2) niet zien, en versagen zouden, verwijderde Hij (God) hen van dezen weg, toen de vijand hen had laten heentrekken.

Zijnen dienaar (Mozes) heeft Hij gezonden, om uit te trekken Zijn volk met vreugde, doch huune roovers, dezen sloeg Hij met doodelijke slagen; Hij gedacht zijnen volkomenen (Abraham), die beproefd en standvastig bevonden was, om deszelfs nakroost te beschermen, en in het erfland des vaders hen te bevestigen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Schild van Abraham.

Gij zijt magtig in eeuwigheid, ô Heere! Gij hezielt de dooden weder, ô alvermogende Redder! Gij voedt de levenden met genade, wekt de dooden weder op, met eindelooze barmhartigheid! Gij zijt der wankelenden Steun, der zieken Hulp, slaakt de banden van hen, die in kluisters smachten, en vervult met onwrikbre trouw Uwe toezegging aan hen, die in den schoot der aarde sluimeren! Wie is U gelijk, Heer der almagt! Wie evenaart U, ô Koning, welke doodt en doet herleven, en heil ontspruiten laat. Uwer toezegging getrouw, hezielt Gij eenmaal ook de dooden weder.

List bezigde de Magtige in raad en kracht, om de op aarde rustenden te leeren, dat wijsheid de kracht te boven gaat; met den toom der dwaling (3) betoomde Hij den heer der stad (Pharö), opdat hij zijne heren verzamelen, naijlen zoude de schoone en loutere (maagd Israël). Zij waren het verdrinken in den vloed schuldig, omdat zij in den Nijlstroom hadden geworpen mijne jongelingen, en de Vergelder vergold hen dus in gelijke mate, door in de Schelfzee ook hen te besluiten; Zijn raadsbesluit van verafgelegene tijden heeft Hij bewaarheid, aan het door Hem erkend volk, Zijne toezegging namelijk, die Hij had gesproken tegen den stamvader (Abraham) van Zijn eerstelings-volk. Dwaselijk hadden de heeren Zoans gehandeld, in hun verstandeloos raadsbesluit, om de voetstappen dezes volks in te halen, hetzelve te verstrooijen in storm; en hadde niet de Almagtige het zwaard uit de scheede gerukt, zij hadden voorzeker dit woud (Israëls heer) omver gehouwen, en de vlam in hetzelve ontstoken. Maar Hij, die in den hemel troont, lachte en zag spottend op hen neder, toen Pharö in zijnen hoog-

(1) Hoogl. I, 10. (2) I Chr. VII, 21. (3) Jes. XXX, 2.

גָּיְסוּ בְגֵיסוּ לָצֵאת עָלֵימוֹ · חָז בִּי בָא יוֹם גְּמוּלֵימוֹ · זֹאת תַּחַת
זֹאת נִקְמַת עוֹלָלֵימוֹ : וְלַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט הַכָּתוּב בְּחִשּׁוּף ·
הָשֵׁב גְּמוֹלָם כְּזָדוֹ בְעַם הַכָּסוּף · יחיו דֶּרֶךְ הֵשֵׁב לְגָאוֹלֵי בְּזוֹעַ
חָשׁוּף · גִּלְגֻּלָּם הַמְּרֻבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף :

קהל **מַעֲלָלָיו.** בִּקְהַל עַם תָּמִיד אֲהַנֵּן · בַּבּוֹקֶר לְהַגִּיד
חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ בְּהֵרְלוֹנֵן · יחיו אוֹרוֹת טְלָלַי
רֶוַח מֶנּוּ אֶתְחוֹנַן · אֲטוּמִים לְהַחֲזוֹת עַם בְּצִלּוֹ מְתֻלוֹנֵן :
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

תיסד עים אית ביש, ונסוף חתום חנגא קלונימוס.

קהל **אָיוֹם** וְנוֹרָא מִי לֹא יְרָאֶךָ · תּוֹעֵי לֵב לֹא הָבִינוּ מַדָּעֶךָ ·
בַּחוּרֵי אָוֶן וּפִיבֶסֶת דִּין בְּהַדְרֶךָ · שִׁמְעֵי שִׁמְעֶךָ
רָגְזוּ וְחָלוּ מִמּוֹרָאֶךָ : גּוֹדֶל נוֹרְאוֹתֶיךָ מִי יוּכַל לְסַפֵּר · רַבּוּ
עַד לְמְאוֹד וַעֲצֻמוּ מִסַּפֵּר · דְּיוֹ הַיָּם וְכָל יְצִיד סוֹפֵר · קְצַת
נוֹרְאוֹתָיו לֹא יוּכְלוּ לָחוֹק בַּסֵּפֶר : הֵילוֹךְ חָמֵשׁ מֵאוֹת קָפְצַתָּ
מִמְּעוֹנֶךָ · צוֹרֶךְ הֵיצַמְתָּ כְּרֵרְעוּ בְּטָלְאֵי עָנֶךָ · וּמִמַּחֲמֵדֵי
בִטְנָם לֹא חָסָה עֵינֶךָ · פִּטְרֵי רֶחֶם וְרֵאשֵׁי אוֹן בְּעַנְּךָ : זְעֻכַּם
בְּעֶשֶׂר בְּחוֹמֵשׁ יַד הַגְּדוֹלָה · עוֹלוֹת אַחַת לְחָמֵשׁ בָּעֲבוֹת
גְּדֵלָה · חָסְפּוּ זְרוֹעַ אֲשֶׁר מְאוֹד גָּדְלָה · סָעָפָם עַל אַחַת
חָמֵשׁ בְּגִדוֹלָה : טְבוּעִים בְּיוֹן מְצוּל בְּתִלּוּל הַגְּשֵׁד · נֶגֶף
אֶבֶן הָסֵד וְעָקֹב הַיְשֵׁד · יחיו יֶשַׁע מִצִּיּוֹן שְׁלַח וְחָדֵשׁ נָשֵׁד ·
בָּתַר לְךָ לְתֵן בָּאוּ יָשֵׁד :

קהל **חָרְשׁוּ** יוֹשְׁבֵי חֲרֹשֶׁת לְאַבֵּד יָפָה וּבָרָה · נְהוֹשׁ וְאַבֵּר
שֵׁם וּשְׁאָר בְּגִבּוֹרָה · יחיו נַחַל קִישׁוֹן גְּרָפָם וְזוֹעָם
נְשִׁבָּרָה · אָז לָבְשָׁה רוּחַ וְשָׁרָה דְּבוֹרָה :

hoogmoed zijne heren uitrustte, om tegen hen (Israël) op te trekken; Hij zag, dat reeds was gekomen de dag hunner vergelding, om het verdrinken mijner jeugd, aan hunne jeugd, te wreken, aan hen openlijk uit te oefenen, het aangeschrevene geregt, en hun vergelding te doen wederkeeren, gelijk zij moedwillig gehandeld hadden tegen het Hem beminde volk. Daarom deed Hij omtrekken de, met openlijken arm, bevrijden, en deed hen rondtrekken de woestijn, naar den weg van de Schelfzee.

Zijne werken, in volksvergaderingen wil ik dezelve steeds bezingen, om des morgens te verkondigen Zijne genade, en Zijne trouw des nachts. Den wederbezielenden dauw wil ik van Hem afsmeeken, om weder te bezielen de in het graf beslotenen van het volk, dat onder Zijne schaduw rust. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die de dooden weder bezielt.

Geduchte en Vreeselijke! wie is er, die U niet vreest? Hebben zelfs de verdwaalden van harte (Egyptenaren) niet erkend Uwe vreeze, toen Gij aan de jeugd van Awen en Pibeseth (gewesten van Egypte[1]) Uwe strafgerigten toondet, toen zij hoorden Uwe bevelen, en, sidderden en beefden voor Uwe vrees? Uwe groote, vreeselijke daden, wie vermag dezelve te verkondigen! zij immers zijn al te menigvuldig, te magtig groot, om dezelve te verhalen. Ware inkt de oceaan, en elk schepsel schrijver, ook dan nog konden zij zelfs geen gedeelte Uwer vreeselijke daden te boek brengen. Eenen weg van vijf honderd jaren doorliept Gij snel van Uwe rustplaats (hemel) af(2), om Uwe beleedigers uit te roeijen, omdat zij verdrukt hadden de lammeren Uwer kudde (Israël); ja hunne dierbare lijfs-vrucht vond geene ontferming in Uwe oogen, toen Gij de eerstelingen van den moederschoot, en de hoofden van On, besloot te plagen. Hij vernielde hen door tien plagen, met éénen vingerslag van Zijne groote hand, en elke plaag was vijfvoudig (3), gelijk dikgevlochtene snoeren; nu openbaarde Hij Zijnen arm, die oneindig groot is, en velde hen neder door éénen slag, evenzeer vijfvoudig, met Zijne groote hand. Gelijk Gij eenmaal (in Egypte) de diep in het moeras gezonkene gered, en door vloeden eenen weg gebaand hebt, zoo keer ook steeds elken steen des aanstoots van dezelven af(4), en effen de regte baan. ô Wil heil van Zion uit zenden, en een nieuw lied zal U verrijzen; om U de kroon toe te kennen, zullen wij dan, als toenmaals, zingen.

Eenmaal waanden Charoseths bewoners(5), om te doen verloren gaan de schoone en loutere (maagd Israël), om uit te roeijen en te vernietigen door kracht, derzelver naam en overblijfsel; maar Kisons vloed stroomde hen weg, hunne magt was verbroken, en toen bezielde een Goddelijke geest de lofzingende Debora.

Zóó

(1) Ezech. XXX, 17. (2) (3) (4) Jes. XL, 2.
(5) Regt. IV, 2.

קהל קָם עַל רַבּוּ קָמוּ לְוַוֹּרֹת · לָחֲמֹתָ לוֹחֲמוֹ וְהִכְנַעְתָּ
אוֹתָם לְהַבְזוֹת · חזן נוֹעַם זְמִרוֹת בְּטָה לְךָ לְהַזּוֹת ·
יְיַחֵד וְשַׁר אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת :

קהל מְבֻלָּל יוֹפִי עַל מִשְׁפָּטוֹ יְחֻדָּשׁ · וְעוֹד נָתָךְ בּוֹ כְּקֶדֶם
יְתַחֲדָּשׁ · חזן שִׂיאוּ לְמַעְלָה לְמַעְלָה רוֹם וְיֻגְדַּשׁ ·
סֶלָה בְּתוֹכוֹ נָשִׂיר שִׁיר חָדָשׁ :

יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אַל נָא :

קהל אַדְּנִי חֻלַּד עַד לֹא טִבּוּעִים · וְטֶרֶם תְּלוּלֵי רוֹם לְאוֹהֲלֵ
קְבוּעִים · מֵאָז הֻעֲלָה בְּמַחֲשֶׁבֶת דְּגֻלֵּי רִבּוּעִים ·
הֻזּוֹת לוֹ מִכָּל־אוֹם תְּבוּעִים · וּבְהִמָּלֵךְ לִבְרֹאת יָצִיד רֹאשׁ
טָבְעִים · בַּעֲדָם חָלוּ מֶלֶךְ וּמִשְׁרָתָיו מַצְבִּיעִים · וּמֵאָז בְּחֻלְקוֹ
עָלוּ מֻחְלָשִׁים שִׁבְעִים · וְסִגְלָם לוֹ לְחֶבֶל נַחֲלָה מְקֻבָּעִים ·
וּכְחָבוּ גֵּרוּת וְעָנוּי וְקֻבָּעוּם קְבִעִים · נִרְתַּגְלְגְּלוּ רַחֲמָיו לְסוֹף
שָׁלֹשִׁים שָׁבוּעִים · וַיֵּט חֶסֶד עַל בְּנֵי רִבְעִים · וְהִטָּה אוֹזֶן
וְסָכַת שִׂיחַ מְשׁוּעִים · וַיִּקַּן כְּיֵשֶׁן יַדְ צָרָיו בְּגוּעִים · הַכֵּה וְפָצוֹעַ
בְּכָל־מַכָּה וַאֲבַעְבְּעִים · וְאַחֲרֵי כֵן שָׁלְחוֹם בְּרִכּוּשׁ גָּדוֹל שְׁבִעִים ·
בְּפָז וּבְכֶסֶף וּבְזָהָב וְכָל־מִינֵי צְבָעִים · וְעוֹד מָסַךְ בְּקִרְבָּם רוּחַ
עִוְעִים · וַיְסִיתֵם דְּרוֹף אַחֲרֵימוֹ בְּשִׁרְיוֹנוֹת וְכוֹבָעִים · וְאָז
עָלְתָה חֲמָתוֹ וַיֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם אוֹנָם וְשִׁקְעָם בְּטִבּוּעִים · וְנָפְלוּ
וְנִשְׁבְּרוּ כְּשֶׁבֶר נֵבֶל לְמַבּוּעִים :

חזן וקהל בְּגֻדַּת

חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ :

חזן וקהל חֲכַם לֵבָב וְאַמִּיץ כֹּחַ · מִי יוּכַל אֵלָיו לִנְכוֹחַ · אָשֻׁר כְּיָדוֹ
הַגְּבוּרָה וְהַכֹּחַ · קָדוֹשׁ :

Zóó verhief zich eenmaal David tegen zijne menigvuldige tegenstanders, die hem verachtten; maar Gij streedt zijnen strijd, vernederdet dezelven en maaktet hen tot schande, en liefelijke lofzangen zong hij U, vreugdevol, hij wijdde en zong U ook dezen lofzang(1).

Zion, de kroon der schoonheid zal in zijne regten hernieuwd, en de verblijfplaats Uwer heerlijkheid (tempel) in hetzelve op nieuw, als voormaals, worden gevestigd. Dan zal deszelfs glans hoog, zeer hoog verhoogd en verheven stralen, en wij zingen dan in deszelfs midden een nog nooit gehoord loflied.

De Eeuwige regeert eeuwiglijk, Uw God, Zion! door alle tijdperken heen! Hallelujah! — Gij, Heilige! troont onder de lofzangen Israëls! ó Almagtige!

De grondslagen der aarde waren nog niet gegrondvest, en vóór dat nog het verhevene hemelgewelf als eene tent uitgespannen was, sinds toen reeds stegen in Zijne (Gods) gedachten op de in vier banieren verdeelden (Israël) en dat zij Hem, van alle volkeren, eigendommelijk zouden zijn. Toen Hij dus (met de Engelen) beraadslaagde, om te scheppen het eerste wezen van menschelijke natuur, toen ook heeft hunnentwege geloot de Koning en Zijne dienaren, en, sinds toen vielen zij op Zijn deel, van zeventig loten (de zeventig volkeren), en als Zijn eigendommelijk volk, Zijn erfdeel werden zij vastgesteld. Als zij nu ter ballingschap veroordeeld waren, en roovers (Egyptenaren) hen pijnigden en beroofden, toen welde Zijne ontferming op, bij het einde van dertig Sabbathjaren (twee honderd en tien jaren), Hij neigde Zijne genade tot de zonen van het vierde geslacht (2), keerde Zijn oor hun toe, en vernam der smeekenden kreten. Nu ontwaakte Hij, als uit den slaap, en sloeg Zijne vijanden met ondergang; Hij sloeg en wondde dezelve, met alle soort plagen en ettergezwellen. Als zij hen nu, daarna, hadden laten heentrekken, verzadigd, met grooten buit van gelouterd goud, zilver en alle soorten van kostbare gewaden, toen nog goot Hij in der Egyptenaren harten den geest der dwaling en spoorde hen aan hen na te ijlen, met pantsers en helmen uitgerust. Maar toen ook welde Zijn toorn op, toen deed Hij, op hun hoofd, hun onregt keeren, en hen in de diepte nederzinken; zij vielen, zij werden gebroken, gelijk eene aarden kruik aan de bron,

naar het besluit van den

Eeuwiglevenden, Zelfstandigen, Vreeselijken, Verhevenen en Heiligen.

Hij is wijs van harte en magtig in kracht; wie kan zich tegen Hem verzetten? tegen Hem, in wiens hand kracht en almagt is? de Heilige!

Wat

(1) Ps. XVIII. (2) Gen. VX, 16.

סם המיחנר חתום כסול נחלתי כיחזונות משה ברבי קלונימוס.

מַה מוֹעִיל רֶשַׁע בְּעָלָיו · וּמַה יָּעוּז זֵד בְּמַעֲלָלָיו · פְּנֵי
מְשַׁלֵּם לְאִישׁ כְּמִפְעָלָיו : מֵיד הַיּוֹכֵל עֲרוֹךְ חוֹמֶר ·
נוֹכַח יוֹצֵר כֹּל בְּאוֹמֶר · רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בְּיָדוֹ שׁוֹמֵר : שְׁבְנוֹ
שֵׁת בְּרוּם עוֹלָם · מֶמְשַׁלְתּוֹ עַל כָּל־הָעוֹלָם · מִי הִקְשָׁה
אֵלָיו וְיִשְׁלָם : שָׁלִישִׁים פָּתְחוּ רִאשׁוֹן לְקַלְקֵל · אָצוּ סְלוֹל
אוֹרַח לְעַקֵּל · שֵׁם אֵל בֶּאֱלִיל לְהַכְחִיל : הַעַל פָּרְצוּ גֶּדֶר
עוֹלָם · פָּרַץ מֵי הַיָּם בִּגְבוּלָם · וְשִׁטְפָם וְאִבְּדָם מִן הָעוֹלָם :
הֶרְאָה בָם דִּין לְדוֹרוֹת · לְבִלְתִּי פְּלוֹחַ לְכָל־יְצִירוֹת · כִּי אִם
לְקוֹרֵא הַדּוֹרוֹת : בַּעֲלֵי זְדוֹנָם הֵחֵלּוּ לָלֶכֶת · וַיֹּאמְרוּ לָאֵל סוּר
מִקָּרוֹב · כְּמֵלֵא בָתֵּיהֶם טוֹבוֹת רוֹב : בָּעֲטוּ בְּאֵד עוֹלֶה מִן
הָאָרֶץ · וְנָאצוּ לְמַמְטִיר עַל הָאָרֶץ · מַה־לָּנוּ לִמְטָרוֹת עֶרֶן :
רָם מָתַח דִּין בָּהֶם · וּמְטָרוֹת עוֹז שָׁפַךְ עֲלֵיהֶם · וַיִּמַח אֶת
כָּל־יְקוּמֵיהֶם : רָמָה רוּחַ יוֹשְׁבֵי שִׁנְעָר · וְלַעֲלוֹת לַשַּׁחַק לָבָם
נִבְעָר · וֶהֱפִיצָם בְּרוּחַ סוּעָה וָסָעַר : בַּד בְּבַד פָּרַע שְׁאוֹנָם ·
וְנָפַץ מוֹל נָפַץ דָּנָם · וּבָטְלָה עֲצָתָם בְּפִלֵּג לְשׁוֹנָם : בַּאֲשֶׁר
הֵם בְּשָׂפָה זֹרוּ · וּבַאֲגוּדָה אַחַת כֻּלָּם נוֹעָדוּ · בָּלַל לְשׁוֹנָם וּמְשָׁם
נִפְרָדוּ : יָקְשׁוּ צָרֵי עַיִן בְּבָצַע · וּמֵאָנוּ פְּרוֹסָה לָרָעֵב לִבְצַע ·
וְהָאֲרִיכוּ וְקִצְרוּ אֶת־הַמִּצַּע : יַד קָפְצוּ מֵעָנִי וָדָל · וְעוֹבֵר
אוֹרַח מֵעֲלֵיהֶם חָדַל · וְכָבֵד חֵטְא וָעוֹן נָדַל : קִלְקְלוּ צַעֲדֵי
יֹשֶׁר לְסַלֵּף · וְאוֹצְרוּ הַטּוֹב עֲלֵיהֶם חִלֵּף · וַהֲפָכָם מִשְּׂרֵשׁ
דּוֹרוֹת לְאַלֵּף : קָחַת מוּסָר מֵאָנוּ צוֹעֲנִים · וְלֹא לָמְדוּ דַּעַת
מִקַּדְמוֹנִים · הֵרֵעוּ מִכָּל־אֲשֶׁר לְפָנִים : לָחֲצוּ בְּמֶרֶד זֵדָה
חָסְדָּיו · וְגָזְרוּ גְּזֵרוֹת לִבְנֵי יְדִידָיו · וַיַּרְא יְיָ וַיִּעְוַר חָסָרָיו :

למלאות

Wat nut de boosheid aan haren heer, en wat baat trekt de moedwillige uit zijne werken, voor het aangezigt van Hem, die elken mensch naar zijne werken beloont. Kan dan een uit leem gevormd schepsel wederspannig zijn tegen Hem, die het heelal vormde, door Zijn woord alleen, en die deszelfs geest en ziel in Zijne hand bewaart? Zijnen zetel vestigde Hij in het verhevenste des heelals, Zijn gebied is over gansch de wereld, en, wie kan zich tegen Hem verzetten en beveiligd blijven? Het derde geslacht (Enos) begon het eerste te ontaarden, ijlvaardig om de regte baan te verdraaijen, en den naam des Almagtigen voor een afgodsbeeld te vernederen; maar ook, omdat zij de omheining der wereld verbroken hadden, verbraken ook de wateren der zee hunne grensperken, vaagden hen weg en deden hen verloren gaan van de wereld. Zóó toonde Hij, door hen, Zijn geregt aan alle geslachten, opdat zij nimmer dienen zouden eenig schepsel, maar alleen Hem, die alle geslachten tot aanzijn riep. Als gene geweldenaren begonnen magtig te worden, zeiden zij tot den Almagtigen: »keer U af van uit ons midden;" nadat Hij hunne huizen met weldaden overladen had. Ook verachtten zij de dampen, welke van de aarde opstijgen(1), en vertoornden Hem, welke regenen laat op aarde, zeggende: »waartoe baten ons deze sterke »regenvloeden?" Maar de Allerhoogste oefende strafgeregt over hen, goot magtige regenvloeden over hen uit, en verdelgde alle aardsche wezens. Trotsch van geest waren de bewoners van Sinär, en, ten hemel op te stijgen brandden hunne harten; maar Hij (God) verstrooide hen door magtigen stormwind. Met gelijke maat bestrafte Hij hun gemor; met verstrooijing namelijk, tegen de gevreesde verstrooijing, rigtte Hij hen, en verijdelde hunnen raadslag, door verdeeling hunner taal. Gelijk zij immers door hunne gesprekken gezondigd, en allen zich tot één verbond vereenigd hadden, verwarde Hij hnnne spraak en verstrooide hen van daar. Dwaselijk handelden gene Sodomiten, door hunne onverzadelijke hebzucht(2); zij weigerden den hongerigen hun brood toe te deelen, verlengden en verkortten het bed(3). Hunne hand sloten zij voor den bedrukten en den armen, den voorbijtrekkenden wandelaar verdreven zij verre van zich; zwaar was hunne zonde, hunne misdaad groot. Zij verdraaiden den regten weg, en verkromden denzelven; en, Zijne weldadige schatkamer (des regens) veranderde ook Hij voor hen, verkeerde hen (door eenen vuur-regen) ten wortel uit(4), om de toekomstige geslachten te onderrigten. Zedeleer daarvan aan te nemen wilden echter de Zoanim (Egyptenaren) niet; zij leerden geene wijsheid uit de waarschuwende voorbeelden der voorwereld, maar waren zelfs boozer, dan al, die voor hen waren. Zij verdrukten met verbittering het nakroost Zijner vromen, zij besloten harde verordeningen omtrent de zonen Zijner welbeminden; dit zag de Eeuwige, en opgewekt werd Zijne genade.

(1) מרוך ד"ח פ' כ"ג. (2) Ezech. XXI, 49. (3) ע' גם' סיסרא פ' וירא. (4) Gen. XIX, 24.

לְמַלְאוֹת דְּבָרוֹ וְלַהֲחִישׁ עֲזֻדָּה · אָחוֹר הֵשִׁיב חֶשְׁכּוֹן גְּזֻדָּה ·
וְעַל תַּנִּין שָׂפַךְ עֶבְרָה : וְלֹא בְכֹחַ לְפִי הַגְּדֻלָּה · הֵחֵל בְּבַעֲלִי
זְרוֹעַ תְּחִלָּה · כִּי אִם בַּעֲנָוָה גְּדוֹלָה : וְאוֹת וּמוֹפֵת שָׁלַח
לְהַרְאוֹת · וְהִקְשָׁה עוֹרֶף וְהִכְבִּיד תְּלָאוֹת · אָז הָבָהּ מַכּוֹת
נוֹרָאוֹת : נָאוֹר אַף לְפִי חֲמָרוֹ · לֹא עָבַר דִּין אָמְתּוֹ · כִּי
אִם בְּיוֹשֶׁר מְדָרוֹ : נָגַע אָשֶׁר בְּסוֹף הִכְבִּיעִתּוֹ · בּוֹ הִקְדִּים
תְּחִלָּה לְהַתְרוֹתוֹ · וּמִקֵּן לְקֵן הֶאֱרִיךְ עֶבְרָתוֹ : יָהּ מַכָּה לֹא
הִכָּהוּ · עַד שֶׁלֹּא קָדַם וְהִתְרָהוּ · וְאַחֲרֵי כֵן שָׁלַח וְהִלְקָהוּ :
יָחַשׁ הִקְצִיב לְכָל־מַכָּה · וּשְׁלִשָּׁת חֲלָקִים הֵעִיד וְחִכָּה · וּרְבִיעִית
הַחוֹדֶשׁ שִׁמְשָׁה הַמַּכָּה : מָחַץ בּוֹ מְחִצּוֹת תֵּשַׁע · וְלֹא נִכְנַע
וְלֹא שָׁע · וּבָעֲשִׂירִית נִשְׁבַּר מַטֵּה הָרֶשַׁע : מֵעֶרֶשׁ יְצוּעוֹ קָם
לַיְלָה · וּבְאֶרֶץ פַּתְרוֹס צָוָּהּ גְּדוֹלָה · מֵאֵין בַּיִת בְּלֹא יְלָלָה:
וּפֶה שֶׁאָמַר לֹא אָשַׁלַּח · הוּא הָפָה חָנַן לְשַׁלַּח · (עָנָה כְּנֶאֱלַח)
קוּמוּ צְאוּ כִּדְבָרְכֶם לִפְלַח : וְלָמָּה זֶּה לַחֲשׁוֹבִי כְאַיִן · לְקִנּוֹת
חָכְמָה וְלֵב אֵין · מְתָרִים כְּנוֹגֵעַ בְּבָבַת עַיִן : שֵׂכֶל וְאֹת לֹא
יָבִינוּ · פּוֹטִים אֲשֶׁר בְּחֶחָל חֲתָקִינוּ · כְּעִקְּלוּ בְּסוֹף כַּךְ נִדּוֹנוּ :
חזן שָׁעִיד וְטַפְּלָיו אֲשֶׁר לְחָרְבָה · נִתְּבוּנוּ מֵרֹאשׁ וְעַד קְצָבָה ·
מַה יַּעֲשׂוּ בְּלַהַט הַיּוֹם הַבָּא :

חזן יקהל בַּעֲטוּתוֹ קְנָאָה בְּלוּבְשׁוֹ נָקָם · לְהָרִיעַ וְלַהֲצִרִיחַ
מְקָמָיו לְהִתְנַקֵּם · שִׁבְעָתַיִם יָשִׁיב אֶל חֵיקָם · קָדוֹשׁ :

אֵל נָא , לְעוֹלָם תּוֹעָרֶן · וּלְעוֹלָם תִּקְדֹּשׁ · וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים תִּמְלוֹךְ
וְתִתְנַשֵּׂא : הָאֵל מָלֵךְ · גּוֹרָא מָרוֹם וְקָדוֹשׁ · כִּי אַתָּה הוּא מָלֵךְ
מַלְכֵי הַמְּלָכִים · מַלְכוּתוֹ נָצַח · נוֹרָאוֹתָיו שִׁיחוּ · סַפְּרוּ עָזּוֹ · פְּאֵרוּהוּ
צְבָאָיו · קַדְּשׁוּהוּ רוֹמְמוּהוּ · רֹן שִׁיר וְשֶׁבַח תּוֹקֵף תְּהִלּוֹת תִּפְאַרְתּוֹ :

ובכן

Om Zijner toezegging gestand te doen, om te bespoedigen Zijne hulp, plaatste Hij terug het aanvangspunt der beslotene ballingschapsjaren, en goot, over het zeegedrogt (Pharö), Zijne gramschap uit. Niet echter met de kracht, geëvenredigd aan Zijne grootheid, begon Hij met de geweldenaren (Egyptenaren) aanvankelijk, maar met groote nederigheid. Teeken en wonder liet Hij hem aanvankelijk toonen; maar, toen hij steeds hardnekkiger werd en den druk verzwaarde, eerst toen sloeg Hij hem vreeselijke slagen. De Lichtvolle liet Zijnen toorn, naar Zijne gramschap aan hem uit, maar ging niet te buiten het regtvaardige geregt, Hij strafte hem met regtvaardigheid naar Zijne eigenschap. De plaag, waarmede Hij hem ten laatste verschrikte, met deze had Hij hem reeds in den aanvang begonnen te bedreigen (1), en, van tijd tot tijd heeft Hij Zijnen toorn uitgesteld. Jah heeft hem geene plaag toegebragt, voordat Hij hem vooraf deswege gewaarschuwd had; eerst daarna zond Hij hem dezelve toe en sloeg hem daarmede. Eene maand had Hij vastgesteld voor elke plaag, drie vierde maand vermaande Hij hem, zijne beterschap verbeidende, en het laatste vierde der maand duurde de plaag. Gewond had Hij hem reeds met negen kwalen, en nog onderwierp hij zich niet, nog stoorde hij zich daaraan niet; maar met de tiende werd verbroken de staf der boosheid. Van zijne legerstede sprong hij ijlings op, in den nacht, — in het land Pathro's was een vreeselijk misbaar, geen huis was er zonder jammergeschrei. En, dezelfde mond, die het had uitgesproken: »Ik zend niet heen," deze mond smeekte om hen heen te zenden, riep als een verdorven mensch en zeide: »Op! gaat gelijk gij gesproken hebt, Uwen »God, te dienen!" En, waartoe dit alles voor deze als niets geachten (Egyptenaren), die immers, om wijsheid aan te nemen, geen verstand hadden, en gewaarschuwd, zich nogtans vergrepen aan de als eenen oogappel gehoeden (Israël)! Deze wijsheidsleer begrepen zij dus ook niet; waarom ook de Putim, die aanvankelijk Israël hooggeschat hadden, gelijk zij hen naderhand mishandeld hadden, ook in gelijke mate zijn geregt geworden. Zij dus, die van den aanvang tot het einde in verwoesting en boosheid volharden, wat zal dezen eenmaal gebeuren, in den vlamgloed van den jongsten dag?

Omwindt Hij Zich met ijver, bekleedt Hij Zich met wraak, om Zich onder alarm en zegegejuich aan Zijne tegenstanders te wreken, dan treft Hij zevenmaal hunne borst (2), de Heilige!

Almagtige! ô wees eenwig verheerlijkt, en eenwig geheiligd! In eeuwigheid zult Gij regeren en hongverheven blijven, De Almagtige, de Koning, is vreeselijk, verheven en heilig. Gij toch zijt de Koning aller koningen, wiens rijk eeuwigdurend is. Zijne vreeselijke daden, ô, verkondigt dezelven, verhaalt Zijne almagt. Roemt hoog Hem, gij, Zijne heren! Heiligt, en lofprijst Hem; jubel, lied en lofzang vermelde Zijnen magtigen lof en Zijner heerlijkheid pracht!

(1) Ex. IV, 23. (2) Ps. LXXIX, 12.

Zoo

ונהגי תחיות התחוות פיס א"ב ותחר ק בתשר"ק, וסוף כל בית מסוק מהסיה, וכם התחנר משה ברבי קלונימוס הקטן נהיית הסניה של התחזים הקטנים מפסוקי הסיה.

חיון וּבְכֵן, וַיּוֹשַׁע יְיָ בַּיּוֹם הַהוּא:

מיוסד ע"ס א"ב.

אֲצוּלִים מִפֶּרֶךְ חֲנִים · בְּחוֹזֶק יָד וְנִסּוּנִים · גּוֹי שֹׁמֵר אֱמָנִים · דֵּעָה וְחָכְמָה חֲנוּנִים · הַהוֹגִים בְּיִקָּרָה מִפְּנִינִים · וּמְצוּתֶיהָ וְהוֹרִיּוֹתֶיהָ מְבִינִים · זְמִירוֹת לָאֵל נוֹתְנִים · חֶבֶל נַחֲלָתוֹ מְכִנִּים · טְפוּלִים בּוֹ וְעָלָיו נִשְׁעָנִים · יוֹדְעִים מַה־פְּעַל דַּר מְעֻנִּים · כָּאוּר בְּמַתְנַיִם נְתִנִים · לוֹ דְּבֵקִים וּבְצִלּוֹ לָנִים:

לָנִים, מִסְתּוֹפְפִים בְּצֵל אֵל מְשׂוּכִים אַחֲרֵי אֵל · וּבְצוֹרְרֵיהֶם נִלְחָם הָאֵל ·

וַיּוֹשַׁע יִשְׂרָאֵל:

מוֹתָחַת גָּבְהֵי מְרוֹמִים · נוֹטַעַת אַדְנֵי הָדוֹמִים · סוֹעֶרֶת שְׁאוֹן יַמִּים · עוֹרֶפֶת הָמוֹן קָמִים · פּוֹרַעַת דִּין עֲנָמִים · צוֹדָה מְחַבְּלִים כְּרָמִים · קוֹלַעַת עַד צֵירַת רָמִים · רוֹטֶשֶׁת עַד חוֹג תְּהוֹמִים · שׁוֹפֶטֶת דִּין יְתוֹמִים · תְּהִלּוֹתָיו תָּמִיד חַיּוֹת נוֹאֲמִים:

נוֹאֲמִים, שְׁלוֹל חֵילָם בְּלֵב מְקֻשָּׁה · כְּסָבְרוּ בְיַד אֱדֹנִים קָשָׁה ·

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה:

מיוסד כ"ס תשר"ק.

תּוֹרָה וְקוֹל זִמְרָה · שֶׁבַח וְהַלֵּל וְצִפִּירָה · רֹן וָעוֹז וְתִפְאָרָה · קוֹל אוֹמְרִים אֲשִׁירָה · צִלְצוֹל לְדַד בְּנְהוֹרָא · פּוֹרֶה וּמַחְיֶה עֲדָרָה · עוֹנָה בְּעֵת צָרָה · סוֹכֶכֶת מֵעָמּוֹ עֲתִידָה · נוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְעַם נִבְרָא · מַצְלִיל קְמֵיהֶם בְּעֶבְרָה:

בְּעֶבְרָה, הֵשַׁח יְפִרְפִיָּה · וְדַלְנִי מִשְּׁאוֹל תַּחְתִּיָּה ·

עֲזִי וְזִמְרָת יָהּ:

לוֹ חִכְתָּה נַפְשִׁי · כְּבוֹדִי וּמְרִים רֹאשִׁי · יוֹדֵעַ בְּצַד נַפְשִׁי · טָס עַל עָב קַל לְהַגְפִּישִׁי · חָמַל עָלַי וְשָׁע רְחִשִׁי · כָּרַ

חסרו

Zoo redde de Eeuwige op dezen dag;

De afgezonderden uit de gestrenge dienst der Sewenim (Egyptenaren[1]), met magtige hand en wonderteekenen; een volk dat de trouw bewaart, en met verstand en wijsheid begunstigd is; dat zich bezig houdt met de leer, dierbaarder dan kostbaarheden, dat derzelver geboden en leeringen verstaat; dat lofzangen aan den Almagtigen verrijzen doet, dat tot Zijn erfdeel is voorbereid; dat aan Hem gehecht, op hem vertrouwende is; dat (door profetischen geest) weet, wat Hij werkt, de Bewoner van gindsche verhevenheid, en dat, gelijk een gordel om de lendenen gehecht is, even zóó aan Hem verbonden, en in Zijne schaduw is rustende;

Rustende en bescherming vindende in de schaduw des Almagtigen, trokken zij den Almagtigen na; en, met hunne vijanden streed de Almagtige!

Toen zag Israël

Deze hand, welke gindsche verhevenheid uitgespannen, en ingeplant heeft de grondzuilen der aarde; die met storm opzweept de vloeden der zee, verbrijzelt de menigte der tegenstanders; die strafgeregt uitoefende aan de Anamim (Egyptenaren), lagen legde aan hen, welke wilden verderven den wijngaard (Israël); die hen opslingerde ten hoogen hemel aan, hen neerstortte in des afgronds diepten; die het regt der weezen (Israël) uitoefende, en wiens lof zij eeuwig zullen bezingen.

Zij bezongen denzelven, als Hij hun ten buit gaf het goed der verstokten, en den vijand zelven in de handen van nog hardere heeren overleverde (2).

Toen zong Mozes;

Dank en prijsliederen; roem, lof en schoonheid, jubel, zege en heerlijkheid,—zoo riep alles,—willen wij luidkeels aanheffen, galmen voor Hem, die in het licht woont; die verlost en heil bespoedigt, die antwoordt, in den tijd van leed; die het gebed Zijns volk verhoort, die hulp verleent aan een als herschapen volk, en verzinken deed deszelfs tegenstanders, in Zijnen toorn.

In Zijnen toorn heeft Hij vernederd het zeer schoone (Egypte), en mij verheven uit den diepen afgrond!

Mijne zege, mijn snarenspel is Jah!

In Hem hoopt mijne ziel, mijne Eer en de Verheffer mijns hoofds; Hij kent het leed mijner ziel, zweefde op eene ligte wolk, om mij rust te doen vinden; Hij ontfermde Zich mijner, vernam mijne opwellende beden, was indachtig aan Zijne ge-

(1) Ezech. XIX, 10. (2) Jes. XIX, 4.

חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לְהַחֲפִּישׁ · וַיַּעֲלֵנִי מִטִּט רְפִשׁ · הַמּוֹצִיאִי
מִמַּסְגֵּר לַחָפְשִׁי · דְּעֵךְ וְצֵמֶת מִבְּאִישִׁי · גִּלָּה כְּבוֹדוֹ עָלַי
לְדָרְשִׁי · בַּצַּר לִי קָרָאתִיו וְלֹא נָטְשִׁי · אֵילִי וְחֵילִי וְלֹא
בָזָה לַחָשִׁי :
לַחָשִׁי , בֶּן וַיֵּצֵא בְּחֵמָה · מוֹל צָר לְהִלָּחֲמָה ·
יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה :

מיוסד ע"פ א"ב.

אָזַר עֹז וָעֹט קִנְאָה · בְּשִׁרְיוֹן וְכוֹבַע נִרְאָה · גֵּאוּת לָבֵשׁ
וְנִתְעָאָה · דָּחַךְ קַשְׁתּוֹ וּבָרַק חֲנִית הֵרָאָה · הִרְעִים
רַעַשׁ וְקוֹל תְּשׁוּאָה · וַתִּרְגַּעַשׁ וַתִּרְעַשׁ אֶרֶץ וּמְלוֹאָה · וְלֶעֶף
פּוּט וְלוּד בְּמִשּׁוּאָה · חָרוֹב וְהֶחֱרִיב בְּלִי רְפוּאָה · טָרַף זְרוֹעַ
וְקָדְקֹד וּפְאָה · יַחַד שׁוֹעַ וְקוֹעַ וְשַׁר מֵאָה · כָּלַם נֹעַר
בְּכַלָּאָה · לְבַעֲבוּר אוֹם הַנַּהֲלָאָה :
הַנַּהֲלָאָה , חֵיל בְּצִלּוֹ · וְצָר בְּתוֹךְ יָם הִצְלִילוֹ ·
מַרְכֶּבֶת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ :

מַחֲנֵה צָר וְכָל שְׁאוֹנוֹ · נָגִיד וְנוֹשֵׂא כְּלֵי זֵנוֹ · שַׂר כָּל־
פֶּלֶךְ וּפֶלֶךְ וְלִגְיוֹנוֹ · עָטוּר כּוֹבַע וְלָבוּשׁ שִׁרְיוֹנוֹ ·
פָּרַשׁ וְרַכָּב מְצֻמָּדִים עַל מָתְנוֹ · צוֹעֵד בְּרֶגֶל וְקוֹלֵעַ בְּאַבְנוֹ ·
קָצִין וְתִקְלָה וַעֲבוּדוֹ וַאֲרוֹנוֹ · רוֹמֵי קֶשֶׁת וְאֹחֵז יַד יְמִינוֹ · שָׁם
פַּרְעֹה וְכָל הֲמוֹנוֹ · תַּמּוּ נִכְרָתוּ וְהוּרַד שְׁאוֹל גְּאוֹנוֹ :
גְּאוֹנוֹ , בָּלַע וּשְׁאוֹנוֹ נֶהֱדָמוּ · וְיַחַד כָּלָם נֶהֱמָמוּ ·
תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ :

מיוסד ע"פ תשר"ק.

תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קָרָא · שְׁאוֹן סוּף לְעֻמָּתָם נִתָּרָה · רַעַם
וַרַעַשׁ וְקוֹל עֻבְרָה · קֶרֶס וְסוּפָה וְסַעֲרָה · צְנוּרוֹת
מַפָּה וּמַפָּה מְקַלְּחִין בְּגִבְוָרָה · פְּלָגִים יִבְלֵי נְהָרָה · עֻבְרָה :
וָעֶם וָצָרָה · סָבִיב בְּעָתוּדוּ צָר עִם כָּל־שֵׂרָה · נִשְׁקְעוּ כָּלָם
יַחַד בַּאֲבָרָה · מִבְּלִי הוֹתִיר מוֹלִיךְ בְּשׂוֹרָה ·

genade en Zijne trouw, om mij te bevrijden; Hij bragt mij op uit het slijk, waârin ik vermodderde, Hij trok mij uit van banden, ter mijner bevrijding, Hij roeide uit en vernietigde mijne verdrukkers; Hij openbaarde Zijne majesteit over mij, toen ik Hem vorschte; in mijne ellende riep ik Hem aan, en Hij verliet mij niet, Hij verleende mij magt en sterkte en versmaadde niet mijne bede.

Mijne bede vernam Hij, en trok uit in toorn tegen den beleediger, om denzelven te bestrijden.

De Eeuwige is een Krijgsheld.

Omgord met zege, omwonden met ijvervuur, met harnas en helm gedost, zóó werd Hij gezien; met heerschappij bekleed en hoogverheven, spande Hij Zijnen boog, heeft Hij het scherpe van Zijne speer getoond; Hij zond Zijnen donder uit, diep daverde de aarde en al wat haar vervult, en gloeijende winden verschrikten. Put en Lud (Egypte) met vernietiging; Hij verwoestte en vernielde hetzelve, onherstelbaar, woudde arm, schedel en hoofd; Soa en Koa(1)tevens, met den hopman over honderd, allen slingerde Hij neder in de bruisende vloeden, om te redden het volk, de diepvermoeiden(2).

De diepvermoeiden, Hij zweefde over hen met Zijne schaduw, maar den vijand, in het diepst der zee slingerde Hij dien.

Krijgsgespan Pharö's en Zijne heermagt;

Het heer des vijands en geheel zijne menigte; den aanvoerder en zijnen wapendrager, den landvoogd van elk gewest en zijne legioenen; den met eenen helm bekroonden, den met het pantser bekleeden, den ruiter en wagenmenner met de wapenen om hunne heupe; den voetknecht en den slingeraar; den hoogen en den nederigen, den knecht en zijnen heer; den boogschutter en den verlamden van regterhand (tot steenslingeren gebruikt); Pharö en gansch zijne menigte werden aldaar voleind en vernield, ten afgrond daalde huone heerschappij.

Hunne heerschappij was vernietigd, hunne menigte verwoest, en gezamenlijk allen verward;

Afgronden bedekten hen.

Afgrond riep tot afgrond, en de watermassas der Schelfzee werden tegen hen opgejaagd; donder, storm en schrikgeluid der gramschap, oostewind, onweer en orkaan; van hier en van ginds welden stroomen op, met onstuimige krachten; beken, wellen en stroomen, gramschap, toorn en grimmigheid, dit alles omringde verschrikkend den vijand en gansch zijn heer, en toen verzonken allen gezamenlijk als lood, zonder eenen over te laten, om van deze nederlaag de tijding te brengen.

Maar

(1) Ezech. XXXIII. 23. (2) Micha IV, 7.

בְּשׂוּרָה , יָצְאָה וְחָלוֹ כָּל־בַּעֲלֵי מְדָנַי · וְאִדְּדוּ יַחַד צִיד
וְכָל־הַמּוֹנַי ·
יְמִינְךָ יְיָ :

לְמַעַן סַפֵּר בְּכָל־גֵּיא שִׁמְךָ · כֹּחֲךָ הֶרְאֵיתָ בְּמִתְקוֹמְמֶיךָ ·
יָצָאתָ לְיֵשַׁע עַמֶּךָ · טִבְחָה לָשׂוּר בָּקָמֶיךָ · חִשַּׁפְתָּ
יְמִין הַעֲצוּמֶיךָ · זְרוֹת בַּמּוֹן לוֹחֲמֶיךָ · וַיִּתְנַהוֹם בְּשַׁאֲגַת
רַעֲמֶיךָ · הֲמוֹן רוֹמִים לְעַמֶּךָ · דִּין גָּמוֹר דַּנְתָּ בְּנוֹאֲמֶךָ ·
גּוֹי הַמַּעֲבִיד חְזוֹמֶיךָ · בְּכָל־גּוֹיִם נִשְׁמַע נְקָמֶךָ · אָשֵׁר
עָשִׂיתָ לְעַמֶּךָ ·
לְעַמְּךָ , קוֹלָם הִסְבִּיתָ מִמְּעוֹנֶךָ · וְדִבְּיֵיהֶם הִכְנַעְתָּ בְּחָרוֹנֶךָ ·
וּבְרֹב גְּאוֹנֶךָ :

מיוסד ע"פ א"ב

אֲדָר גֵּאוּת לָבַשְׁתָּ · בְּעָזְּךָ יָם כְּפוֹרְדָתָ · גֵּאוּת עֲרִיצִים
הִשְׁפַּלְתָּ · דְּכָאוּת דַּלִּים רוֹמַמְתָּ · הֲלֹא מִי יָם־
סוּף הוֹבַשְׁתָּ · וּבְמַעֲמַקִּים דֶּרֶךְ שַׁמְתָּ · זְכִים כּוּ הֶעֱבַרְתָּ ·
חֲנֻפִּים בְּתוֹכוֹ שִׁקַּעְתָּ · טִבְעָךְ בָּעוֹלָם הוֹדַעְתָּ · יְאֹתְךָ
עַל פְּנֵי כָל־הָעַמִּים תִּתָּה · כַּסְלְחִים עֵת הִכְנַעְתָּ · לְבִרְךָ
עַל כָּל־אֱלוֹהַּ נִתְגַּדַּלְתָּ :
נִתְגַּדַּלְתָּ , לְשִׁבּוֹר רָאשֵׁי תַנִּינִים בְּתָקְפֶּךָ · וְהִסְעַרְתָּ לֵב יָם בְּזַעְפֶּךָ ·
וְכִרְחַץ אַפֶּיךָ :

מִפֶּה וּמִפֶּה עֲרֵמוֹת · נוֹזְלִים צָגוּ כַּחוֹמוֹת · סוֹעֲרוּ וַקְפָאוּ
תְהֹמוֹת · עָמְדוּ צְרוּרִים בַּחֲמוֹת · פְּנוּ בַּאן וְכַאן
שְׁלִישׁ חֹם מֵימוֹת · צָעוּ הַנּוֹתָרִים לְמֻרְדָּם פְּעָמוֹת · קִוְּרָעוּ אֶת־
שָׁבְנְהָרִים וַאֲגַמּוֹת · רְבָה כוֹר וְשִׁיחַ וְנִקְרַת אֲרָמוֹת · שְׁאוּבִים אַף
שָׁוְוּ בְּכָל־מְקוֹמוֹת · תְּוֹכוּ יַחַד בְּגִזְרַת לוּבִּשׁ נְקָמוֹת ·
נְקָמוֹת , וְקִנְאָה יַעַט שׁוֹנְאָיו לַהֲרוֹף · כְּמוֹ לְשָׁעֲבַר עַט לְנִדּוֹף ·
אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף :

Maar de tijding ging uit; verschrikt waren al mijne bestrijders; en gezamenlijk verheerlijkten de bode (Mozes) en geheel zijne menigte

Uwe regterhand, Eeuwige!

Om door gansch de aarde Uwen naam te verkondigen, toondet Gij Uwe kracht aan Uwe tegenstanders, toogt Gij uit ten heil Uws volks, en om eene nederlaag aan te rigten, onder Uwe tegenstrijders; Gij openbaardet de regterhand Uwer almagt, verstrooidet als kaf Uwe tegenstrevers, en bestormdet met Uwen donder de menigten die tegen U woeden durfden; met streng geregt rigttet Gij, naar Uwe toezegging, een volk, hetwelk verwijderde Uwe ontferming; en, door alle volkeren heen werd gehoord Uwe wraak, die Gij genomen hebt voor Uw volk.

Voor Uw volk; deszelfs stem hebt Gij verhoord van uit Uwe woonplaats, en, deszelfs vervolgers hebt Gij ten onder gebragt in Uwen toorn,

En, door Uwe groote majesteit!

Met het prachtgewaad der heerlijkheid bekleed, hebt Gij, door Uwe almagt, de zee verdeeld, de heerschappij der dwingelanden vernederd en de terneergeslagene armen verheven; Gij immers hebt de Schelfzee gekliefd, in het diepste der zee eenen weg gemaakt, om de louteren (Israël) daardoor te voeren, de vleijers echter in derzelver afgrond te doen zinken; zóó hebt Gij Uwen roem over de aarde bekend gemaakt en Uwe vrees op het gelaat aller volkeren verspreid; want, toen Gij de Kasluchim vernederdet, toen ook werdt Gij alleen boven alle goden hoogverheven.

Hoogverheven, toen Gij verbrijzeldet de hoofden der zeegedrogten door Uwe kracht; toen Gij opstormdet het diepst der zee door Uwen toorn,

En door den adem van Uwen neus.

Van deze en gene zijde hoopten wateren zich op, en vlietende stroomen stonden als muren; door storm gedreven stolden de afgronden en stonden, als waren zij besloten in lederen zakken; hier en ginds steeg een derde des magtigen waters op, uitgespreid waren de overige deelen als een pad voor de voetstappen (*); ook werden gekliefd de wateren der overige beken en wellen, als ook de wateren der putten, vijvers en veldstroomen; zelfs der bronnen, die op alle plaatsen waren, ook deze allen verdeelden zich op het bevel van Hem, die bekleed was met wraak.

Met wraak; en, met ijvergewaad omwonden, om Zijne vijanden te verstooten; zoo zal Hij steeds Zijne vijanden doen heenstuiven.

De vijand sprak: Ik vervolg.

(*) תדרם ילקום סוף תנקוק.

מיוסד ע"פ חשר"ק.

תַּעֲלוּלֵי צַר וְזוֹעַ מַעֲלָלֵהוּ · שָׁקַט וְשָׁלֵו לֹא הִנִּיחוּהוּ ·
רוּחַ עֲרִיצִים הִרְעָתְהוּ · קִיאוּ לָשׁוּב וּלְבַלְּעֵהוּ ·
צוּר עָבוּר לְגִבּוֹרֵת שִׁטֵּר נִשְׁדֵּהוּ · פִּלֵּג לִבּוֹ וְהִשְׁגָּהוּ · עָם
דַּעְתָּק מְמַהֲלְעוֹרֵת פִּיהוּ · שָׁח אֶרְדֹּף אַשִּׂיג וַאֲכַלֵּהוּ · נִפְרַע
סְאָה בִּסְאָה בִּרְשִׁעָתוֹ · מָרַד לוֹ בְּנֶגֶד מְרוֹמְתוֹ :

מְרוֹמְתוֹ , נֹאזֵן מִי יֵי מוּל שִׁלּוּחָךְ · גְּרַרְתּוֹ בְּמֵי יָם לְהוֹדִיעוֹ
כֹּחָךְ :

נָשַׂפְתָּ בְרוּחָךְ :

לְהָשִׁיב יָם לְאֵתָנוֹ · כְּפִנּוֹרֵת בֹּקֶר לְעָנְיָנוֹ · יָם הַגָּדוֹל
פָּרִין מֵאוֹגָנוֹ · טֶרֶף זֶה בְּזֶה לְהַגְבִּיר שְׁאוֹנוֹ · חַי
כַּל־אֶחָד וְאֶחָד בְּעוֹד יֶשְׁנוֹ · וְלֶעֱרֹף רוּחוֹ בְּתוֹךְ נָדְנוֹ · וַיַּעֲלֵם
עַד חֹם מְעוֹנוֹ · הוֹרִידָם לְמַטָּה בְּרֶכְיוֹת עֲשׁוֹנוֹ · דְּבֵק סוּס
בָּרֶכֶב וְהִשְׁמִיט אַפְּנוֹ · גְּרָדָם בְּכוֹבֶד בְּמֶתֶג רְסָנוֹ · בְּלֶבֶם
הֲבִיאָם בְּעֶצֶם אוֹנוֹ · אָכְלוֹ בְּקַשׁ יָבֵשׁ בַּחֲרוֹנוֹ :

בַּחֲרוֹנוֹ , יָדָה בַּיָּם אֲיֵלִים · וְשׁוֹרְדוֹ לוֹ בְּנֵי אֵלִים ·
מִי בָּמֹכָה בָּאֵלִם :

מיוסד ע"פ א"ב.

אֱלוֹהַּ עַל בָּל־אֱלֹהִים · בּוֹרֵא עוֹמֶק וְרוֹם גְּבוֹהִים · גּוֹזֵר
יָם גַּלָּיו לְבַל יְדוּ זוֹהִים · דּוֹק וָחֶלֶד מֵאֵימָתוֹ
נִדְהִים · הָאוֹמֵר לַחֶרֶס וְוֹהֲרָיו בֵּהִים · וְחוֹתֵם בְּעַד הַלִּים
וְלֹא מַגִּיהִים · זִקִּים וּבְרָקִים מִמֶּנּוּ נִשְׁלָחִים · חָשִׁים בִּשְׁלִיחוּתוֹ
וְלֹא שׁוֹהִים · טִבֵּם גַּלְגַּל קָבוּעַ וּמַזָּלוֹת צוֹמְחִים · יַחַד
כְּסִיל וְכִימָה עִמָּם זוֹרְחִים · בִּין עָשׁ בַּצְּפוֹן וְעַקְרָב בַּדָּרוֹם
מְנֻחִים · לְיִחוּד שְׁמוֹ בְּלֶם מוֹכִיחִים :

מוֹכִיחִים , מַעֲשֶׂיךָ אַהֲבַת אֱמוּנֶיךָ · לִבְלוֹעַ לוּחֲצֵי הֲמוֹנֶיךָ ·
נָטִיתָ יְמִינֶךָ :

De verrigtingen des vijands en zijne booze handelingen konden hem trouwens ook noch tot rust, noch tot zorgloosheid geleiden; zijn hoogmoedige geest deed hem dwalen, boezemde hem de begeerte in om, hetgeen hij verworpen had, weder te verslinden; de Schepper, om deszelfs lang uitgestelden schuldbrief op te eischen, verdeelde deszelfs hart, om hem te doen dwalen ten opzigte van dit volk, ontrukt aan zijne roofzuchtige tanden. Hij sprak: »Ik ver»volg, haal in en verdelg!" Maar bestraft werd, met gelijke maat, zijne boosheid, Hij (God) mat hem geregtigheid toe naar zijne eigenschappen.

Zijne eigenschappen, zij waren U te vertoornen; »Wie is de Eeu»wige?" — sprak hij tegen Uwe gezanten. Maar Gij slingerdet hem in de zee neder, om hem te doen kennen Uwe kracht.

Gij bliest met Uwen adem!

Om de zee terug te leiden tot hare vorige kracht, — bij het aanbreken van den morgen, — en tot haren natuurstaat. De groote Oceaan brak uit van uit zijnen oever, slingerde baren op baren om te versterken zijn schrikgebruis; en, daar nog ieder bijzonder onder den vijand levend was, zoo deed beklemmende angst zijne ziel in zijn ligchaam aan; want, Hij (God) slingerde hen opwaarts tot Zijne verhevene woonplaats, plofte hen neder, in den maalstroom der stuivende baren; hechtte voorts het paard aan den wagen vast, zonderde af de raderen, sleepte hen in verzwaarden togt, en voerde Zelf den toom; in het diepst der zee bragt Hij hen zóó, door de kracht Zijns alvermogens, en verteerde hen als het dorre kaf, door Zijnen ontbranden toorn.

Door Zijnen ontbranden toorn slingerde Hij in zee de dwazen neder; en, toen zongen Hem de zonen der magtigen;

Wie is gelijk Gij, onder de magtigen!

God, boven alle goden, Schepper der diepten en verhevene hoogten! Hij verdeelt de zee, opdat derzelver baren zich niet verhoovaardigen. Hemel en aarde, voor Zijne vrees beven zij diepverschrikt; Hij gebiedt de zon, en, haar glans verdonkert zich; Hij drukt Zijn zegel op de sterren, en, zij schitteren niet meer; bliksemvuur en donderpijlen worden door Hem uitgezonden, en, zij ijlen tot hunne zendingen en toeven niet; Hij heeft verordend vaste loopkringen, en, de planeten rijzen langs dezelve aan den gezigteinder, met dezelven vereenigd stralen de Orion en het Zevengesternte op; Hij heeft de poolster in het noorden en den Schorpioen in het zuiden geplaatst; en voor de eenheid Zijns naams zijn zij allen getuigen.

Getuigen, ja dit zijn Uwe werken, voor Uwe liefde jegens Uwe getrouwen; daarom deedt Gij verzinken de verdrukkers Uwer menigten.

Gij neigdet Uwe regterhand!

Ziel-

מָתְתִים וְלֹא מֵתִים בְּעוֹדָם · נַפְשׁוֹתָם עָדַיִן צְרוּדוֹת
בְּחֶלְדָּם · סְעַר סוּף לְיַבֶּשֶׁת לְיָדָם · עֲפָתָה
אַף הִיא קְלָעָתָם לְבֵית מְצוּדָם · פְּצוּעִים וְנִפְצָעִים וּמְפֻלָּח
כְּבֵדָם · צְנוּפִים בַּדּוּד עִם מַרְכְּבוֹת כְּבוֹדָם · קָרַע וּרְקָעַ
נָחֲתִים בַּעֲדָם · רִיב וּמַצָּה נִתְגָּרוּ עַל יָדָם · יֵין שַׁדַּי הַמְשֻׁלָּם
לְשׁוֹנָאָיו לְהַאֲבִידָם · שֶׁת יְמִינוֹ לָאָרֶץ לְגָמוֹל לָהֶם חֲסָדָם ·
תָּפְתָּה פָּעֲרָה פִּיהָ וְכָלְעָה הוֹדָם · תָּחֲתָרוּ יַחַד וְעָמָם
רֶכֶב וְסוּס נִרְדָּם :

נִרְדָּם , וְאָבַד שְׁאוֹן כּוֹגְרֵיךְ · וּבְנֵי וֶרַע הַסְּדֵךְ ·
נָחִיתָ בְּחַסְדֵּךְ :

מיוסד ע"ס א"ב. **אוֹרַח** עוֹלָם עֲלֵיהֶם בְּאַהֲב שְׁגִיתָ : בְּנֵי עַבְדֵּךְ כְּרֻכֵךְ
אֲרוֹנִים הִנְחִיתָ · גְּעָגוּעִים בְּאָב לַבָּנִים לָמוֹ עָשִׂיתָ ·
דְּבַשׁ מַסְלַע אוֹתָם הֵנִיקְתָּ · הִרְחַצְתָּ וְהִלְבַּשְׁתָּ וְהִנַּעֲלְתָּ וְסַכְתָּ ·
וּבְסוֹלֶת וּדְבַשׁ וְשֶׁמֶן אוֹתָם הִרְבִּיתָ · זָה בְּעַמּוּד עָנָן הִנְחִיתָ ·
חֹשֶׁךְ בְּעַמּוּד אֵשׁ כְּמַנְהִיר נַעֲשִׂיתָ · טַל מִתַּחַת וְלֶחֶם מִמַּעַל
לָמוֹ הֶחֱשַׁרְתָּ · יְאוֹרִים לְצָמְאָם מִצּוּר הוֹצֵאתָ · כִּנַּסְתָּם
לְהַר חֶמֶד וּמְצוֹת וְחֻקִּים הוֹרֵיתָ · לְמַעַנְךָ בְּגָרַל חַסְדֵּךְ
לְנָוֵה קָדְשֵׁךְ נָחִיתָ :

נָחִיתָ , סְגוֹלֶיךָ יָם בְּגָזוֹן · וְצוֹרְרֵיהֶם צִירִים בַּיּוֹלֶדָה אָחָזוֹן ·
שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוֹן :

מִקּוֹל מַפּוֹלֶת שְׁאוֹן פּוֹרְצִים · נִרְעֲשׁוּ אִיִּים וְיוֹשְׁבֵי רְכִיבִים ·
סָלְעָמוֹ סוּד נִמְלָכִים · עָלְפוּ וְנָסוֹגוּ אָחוֹר נִסּוּכִים ·
פַּחוֹת וְסָגָנִים נִמְרָכִים · צוֹר וְצִידוֹן וְכָל גְּלִילֵי פְּלֶשֶׁת נִבְכִּים ·
קָצִין וְרֹשׁ וְאִישׁ תְּכָבִים · רָטַט הֶחֱזִיק וְכַמִּים נִשְׁפָּכִים · שָׁמְמוּ
עֲלֵיהֶם הוֹלְכֵי דְרָכִים · תְּמָהוֹן קָמוּ מִכְּאוֹתָם מְלָכִים :

מְלָכִים , הוֹלְלוּ וְהֵרֵעלוּ · וְשֵׁעִיד וְחֵמִי וְאַרְוֵדִי חָלְחָלוּ ·
אָז נִבְהָלוּ :

Zieltogend, maar nog niet dood, waren hunne zielen nog gebonden aan hnnne ligchamen, toen de onstuimige zee hen op het drooge slingerde; maar de aarde, ook zij slingerde hen naar hunne vorige gevangenis (de zee) terug, gekwetst en gewond, tot in de ingewanden, roudgesleurd, met hunne prachtige krijgswagens, als de speelbal der baren; zóó twistten zee en aarde om heu, geraakten in twist en strijd om hen; maar de Almagtige, welke Zijne vijanden vergold met ondergang, wenkte met Zijne regterhand de aarde, om hun genade te bewijzen; nu opende de afgrond haren slond, en verslond hunne heerlijkheid; ruiter en ros zonken tèvens neder en, ontsliepen.

Zij ontsliepen, vergingen, de menigten der aan U trouweloozen; maar de zonen Uwer vromen

Leiddet Gij, met Uwe genade!

Den loop der natuur hebt Gij uit liefde voor hen veranderd; de zonen Uwer dienaren, als heeren leiddet Gij hen; genoegelijkheden verschaftet Gij hun, gelijk een vader aan zijne zonen; honig liet Gij hen van uit de rots zuigen; Gij hebt hen gebaad, gekleed, geschoeid en gezalfd, met meelbloem, honig en olie hen rijkelijk begiftigd; bij den dag hebt Gij hen met de rookkolom gevoerd, den duisteren naeht door de vuurkolom voor hen verlieht; dauw van beneden en brood van boven liet Gij hun toekomen, beken, om hunne dorst te stillen, deedt Gij uit de rots ontspringen; Gij verzameldet hen bij de uitverkorene bergen, deedt hun daar geboden en instellingen kennen; en, Uwentwegen, en naar de grootheid Uwer genade, hebt Gij naar Uwe heilige woonplaats hen gevoerd.

Gevoerd de U eigendommelijken, als zij door de zee trokken, terwijl smarten hunne vervolgers, als de smarten der barensweeën aangrepen.

Volkeren hoorden, en, zij beefden!

Op het vernemen van de nederlaag van de menigten der tirannen, beefden eilanden en de bewoners der vaste steden; de raadsheeren waren verbijsterd, magteloos deinsden terug de vorsten, de pachas en landvoogden waren moedeloos; Zur, en Zidon en gansch de omvang van Peleseth geraakten in verwarring; den rijken, armen en middelmatigen greep rilling aan en goot zich in hen nit als water; ontsteld stonden over heu de wandelaars, als bedwelmd stegen van hunne zetels neder de koningen.

Koningen waren verbijsterd en zinneloos, en Seïr, Zimi en Arwad waren van schrik aangegrepen!

Toen verschrikten

The-

ע"פ תשר"ק.

תֵּימָן וְיִשְׁבָּיו נִפּוּגִים · שִׁבְרוֹן לֵב וְרִפְיוֹן יָדַיִם מַשִּׁיגִים · רַבִּי מוֹאָב מִתְמוֹגְגִים · קִינִים וְנֶהִי בְּפִיהֶם הוֹגִים · צְעִיר הֵם וְכָל־אֵלֶּיו זְוּגִים · פָּחַד וְרָעַד וּבְרוֹנָג נְמוֹגִים · עֵרֶק וְסִינִי בַּשִּׁבּוּר הוֹגִים · סוֹעָה וְסַעַר בָּם מַנְהִיגִים · נִבְעֲתוּ כָלָם וְנַעֲשׂוּ שׁוֹגִים · מְרַמְּמִים לָאָרֶץ יָשְׁבוּ נוֹגִים :

נוֹגִים, קְטַנִּים וּגְדוֹלִים בְּאֶחָד · וּבָאוּ בֵּן עַתָּה כָּל־צוֹדֶיךָ יַחַד ·

תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד :

לְמַעַן לָמוֹג לִבָּבֵיהֶם · בּוֹם חָמָתְךָ מְסוֹךְ בֵּינֵיהֶם · יְרֵאָה וָרַעַד יָבֹא בָהֶם · טֶרוֹף רַעַת בִּלְבָבֵיהֶם · חֶלְחָלָה וּמַעַד עַל מָתְנֵיהֶם · זַע וְרֶתֶת בְּכָל־אֵבְרֵיהֶם · וְכָשְׁלוּ מֵהֶם וּבָהֶם · הָוָה עַל הָוָה תָּבֹא עֲלֵיהֶם · דּוּמָם יֵשְׁבוּ תַּחְתֵּיהֶם · גַּעַר מְלֵאִים וְאֵין מַרְפֵּא לָהֶם · בָּנֶיךָ עַד־יַעַבְרוּ לִגְבוּלֵיהֶם · אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵיהֶם :

לַאֲבוֹתֵיהֶם, טוֹב פִּצְתָּ מַלֵּא לְבָנֵימוֹ · וְאֶל הַר מְרוֹם מַאֲוַיֵּמוֹ ·

תְּבִיאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ :

מיוסד ע"פ א"ב.

אֶרֶץ מִכָּל־אַרְצוֹת עָשׂוּר מִפּוֹרָשָׁה · בְּעֶשֶׂר קְרֻשׁוֹת מְקֻדָּשָׁה · גַּם עוֹד מִמֶּנָּה מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר מְנַת גְּבוֹהַּ הַפְּרָשָׁה · דִּירַת יְבוּסִי הִיא הָעִיר הַקְּדוֹשָׁה · הָעֲלָה מֵאָז בְּמַחֲשֶׁבֶת עַד לֹא קְרֵאת יַבָּשָׁה · וְתָמִיד עֵינֵי אֱלֹהִים בָּהּ לְדָרְשָׁה · זְמָנָהּ לוֹ לָכֶם שָׁבַת וְלִישָׂאֵל יְרֻשָׁה · חֲנוֹת בְּתוֹכָהּ סְכוֹת מֵהֶם לְחִשָּׁה · טַלִּים בְּצֵל מְחוֹרָב מְצוֹא נְפִישָׁה · יַחַד לְחַשְּׁכֶם מְזֶרֶם וְרוּחַ קָשָׁה · כָּל־נֶגַע וְכָל־מַכָּה אֲנוּשָׁה · לְהָסִיר מֵאוֹם מְשֻׁלָּשָׁה :

מְשֻׁלָּשָׁה, נְבָטָהּ בְּרוּחַ לְהַרְעִיד · וּבִלְשׁוֹן עָרִיד פָּתְרָהּ וְסִימָהּ לְהָעִיד :

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד :

Theman en deszelfs bewoners, en bezweken; hun hart was gebroken, magteloosheid greep hen aan; de vorsten Moabs versaagden, jammer- en weeklagt bragten hunne monden uit; de nakomelingen Chams, en die zich tot hen gezelden, sidderden en beefden, en, als was smolten zij; Arki en Sini, als droukenen tulmelden zij, door dwarlwinden en storm gedreven; allen waren verstandeloos, allen zinneloos; verstomd wierpen zij zich ter aarde in weemoed verzonken.

In weemoed verzonken, kleinen en grooten tevens; zóó zult Gij steeds Uwe vijauden rigten! —

Hun overviel angst en vreeze!

Om te smelten hunne harten, hebt Gij den kelk Uwer gramschap uitgegoten onder hen; vrees en rilling kwam onder hen, ziuneloosheid beving hunne harten, schrik en beven huune lendenen, angst, zweet en huivering al hunne ledeu; zij struikelden onder en door elkander, wee op wee overviel hen; stom zonken zij ter aarde neder, vau Uwe bedreiging vervuld, en zonder eenige hulpe, tot dat Uwe zonen doorgetrokken waren naar hunne grenzen, naar het laud, dat Gij hadt toegezworen aan hunne voorvaderen.

Aan hunne voorvaderen hebt Gij weldaden toegezegd; Gij vervuldet deze aan hunne zonen, en naar den verhevenen innigbegeerden berg,

Bragt Gij hen, en planttet hen in.

In een land, van alle landen als een tiende afgezonderd en door tien heiligheidsgraden geheiligd (1); terwijl nog van hetzelve het tiende van het tiende, als eene gave aau den Allerhoogsten, geheiligd en afgezonderd is geworden, de woonplaats van den Jebusiet namelijk, welke de heilige stad (Jerusalem) werd. Van voormaals reeds steeg deze in de Goddelijke gedachte op (2), vóór dat Hij nog tot aanwezen had geroepen het drooge (de aarde), en steeds waren de oogen Gods op haar gerigt, om haar te vorschen (3). Daarom werd zij vastgesteld voor Hem ten zetel, voor Israël ten erfdeel; Hij wilde rusten in haar midden, wilde dáár verhooren hunne bedeu, hen beveiligen onder Zijne schaduw voor brandenden gloed, hen daar zoeten rust doen vinden, hen gezamenlijk hoeden tegen stortvloed en stormvlaag; dáár wilde Hij alle plagen en menschelijke onheilen afweren van een volk, in drie rangen verdeeld.

De in drie rangen verdeelden spraken in profetischen geest, begonuen hunnen lofzang in den toekomendeu tijd, en voleindden denzelven evenzoo, ten bewijze dat,

De Eeuwige zal eeuwiglijk regeren.

Zijn

(1) כלים פרק ח׳. (2) פרקי דר׳ אליעזר פרק ג׳. (3) Deutr. XI, 12.

מַלְכוּת עַד לֹא קֶדֶם קַדְמָה · נֶצַח נֶעֱחָזִים מְקֻמָה · סוֹף
וֶקֶדֶם וְתֹךְ עֲצוּמָה · עַד עוֹלְמֵי עַד מְסֻמָה ·
פּוֹטִים כְּכֻלָּה בְּמְהוּמָה · צְנִיף מְלוּכָה הַמְלִיכוּהוּ דְּגֶלִי אֱמֶת ·
קוֹמוֹ לְעַד דּוֹמָה לְהוֹמָה · רוֹם וְתַחַת יַמְלִיכוּהוּ בְּאֵימָה ·
שָׁמַיִם יִפְצְחוּ נֶגֶן נְעִימָה · תְּהִלֹּתוֹ יְתֵנוּ בָּל מַלְכֵי אַדְמָה :
חִיזּ אָז יָהֵפֹךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְּרוּרָה יַחַד · לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם
הַמְיוּחָד · וְיִמָּאסוּן אִישׁ אֱלִילֵי כַסְפּוֹ וְאִישׁ אֱלִילֵי זְהָבוֹ בְּכַחַד ·
וְיַטּוּ שְׁכֶם אֶחָד לְעָבְדוֹ בְּפַחַד :

בְּפַחַד וּבְרַעַד יַמְלִיכוּהוּ גּוֹי אֶחָד · וְאוֹרָנוּ יַעֲשֶׂה לְגוֹי אֶחָד :

בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד :

וּבְכֵן וּלְךָ תַּעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קָדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ :

סילק

אוֹמְרִין גְּבוּרוֹתֶיךָ מִי יְמַלֵּל , וּמִי יַעֲצוֹר כֹּחַ שִׁבְחֲךָ לְמַלֵּל ,
אִלּוּ פִינוּ מָלֵא בַיָּם שִׁירָה וְהַלֵּל , וְכָל שַׂעֲרוֹת רֹאשֵׁנוּ
לְשׁוֹנוֹת לְהַבְּלֵל , וְכָם אָנוּ עֲסוּקִים יוֹמָם וָלַיִל , לֹא נוּבַל
לְהַכְפִּיק מֻלָּל , עַל אַחַת מֵרִבֵּי רָבְבוֹת שִׁמְךָ לְהַלֵּל , אֲשֶׁר
הִפְלֵאתָ וְחָשַׁבְתָּ לְהִתְעוֹלֵל , עַל עַם אֲשֶׁר לְךָ מִתְחוֹלֵל ·
בְּטֶרֶם הָרִים יָלַדְתָּ וְאֶרֶץ תְּחוֹלֵל , חָשַׁקְתָּם לְשִׁמְךָ בְּאַהֲב לְכַלֵּל ,
הָיוֹת לְךָ לְבָנִים וְאַתָּה לָמוֹ מְחוֹלֵל , בְּצֵל יָדְךָ אוֹתָם לְטַלֵּל ,
עַל כָּל עַם וְלָשׁוֹן רְאִשָׁם לְהַתְהִלֵּל , בְּאוֹרַח חַיִּים אוֹתָם לְהַסְכִּיל ,
בְּלִי לְהַחֲלִיפָם בְּאָמָה אַחֶרֶת אוֹתָם לְחַלֵּל , לְהִתְפָּאֵר בָּם וְהֵם
בְּךָ לְהִתְהַלֵּל : כִּי מִי אֱלוֹהַּ זוּלָתֶךָ בָּעֶלְיוֹנִים , וּמִי כְעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בַּתַּחְתּוֹנִים , אֲשֶׁר הָלְכוּ אֱלֹהִים לִפְרוֹתָם
מִמְּעֻנִּים , בְּמַכּוֹת בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים מְשֻׁנִּים , בַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ
אֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים , לִבְנֵי שְׁלֹשֶׁת אַיתָנִים , אֲשֶׁר בְּשִׁבְלָם טָסְתָּ
מִמְּעוֹנִים , בְּרֹכֶב בְּרוּב וְרוּחַ וַעֲנָנִים , וְנִגְלֵיתָ בִּכְבוֹדְךָ
בְּאַדְמַת צוֹעָנִים , וְנָעוּ מִלְפָנֶיךָ אֲשֶׁרִים וְחָמָנִים , וְלֵב מִצְרַיִם
הִמַּסְתָּ בִּדְבָיוֹנִים , בְּמַכּוֹת גְּדוֹלוֹת וְחָלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים ,

Zijn rijk, dat reeds vóór den aanvang des heelals bestond, zal ook eeuwig voortduren; wat einde, aanvang en midden in zich bevat zal in alle eeuwigheden bestaan. Als Hij de Putim verdelgde met verwarring, toen huldigde Hem, met den Koningsmantel, een in vier banieren afgedeeld volk! Verheft Hij Zich eens om Duma (1) te verwarren, dan zullen hemel en aarde Hem huldigen, met vreeze; dan zullen de hemelen liefelijke lofzangen aanheffen, alle vorsten der aarde Zijnen roem vermelden; dan zal Hij de lippen der gezamenlijke volkeren tot reine taal verkeeren, opdat allen aanroepen, in den naam van den Eenige; dan zal elk verachten zijne afgoden van zilver, elk zijne afgoden van goud verlaten; dan zal alles eenparig zich vereenigen om Hem te dienen, met vrees.

Met vrees en angst zal Hem huldigen een eenig volk; ook ons zal Hij maken tot een eenig volk;

Te dien dage zal de Eeuwige eenig, en Zijn naam de Eenige zijn.

Zoo laat dan tot U opstijgen de heiliging, want Gij zijt de Heilige Israëls en deszelfs Verlosser.

Het vermogen Uwer almagt, wie vermag hetzelve uit te spreken, wie bevat de kracht van Uwen lof, om denzelven te vermelden? Wanneer ook onze monden vol, gelijk de zee, van lied en lofzang, alle haren onzes hoofds tongen om te lofprijzen, en wij daarmede dag en nacht bezig waren, zoo konden wij nogtans niet genoegzaam vermelden eene van de tienduizend miriaden weldaden, ten prijze Uws naams, die Gij wondervol verrigt hebt, en gedachtig waart te verrigten voor het volk, dat in U alleen hoopt. Vóór dat bergen geschapen, en de aarde gegrondvest was, begeerdet Gij reeds, door Uwen naam, met liefde hen te kroonen, opdat zij U ten zonen, Gij hun ten Vader zoudet zijn; om hen onder de schaduw Uwer almagt te beschermen, boven alle volkeren en talen te verheffen, en op de baan des levens hen te leiden, zonder hen te verwisselen voor eenig ander volk, of hen te ontwijden; zóó wildet Gij U steeds op hen beroemen, zóó zouden zij U steeds prijzen. Want, wie is God buiten U, in de verhevene hemelen? En, wie is als Uw volk Israël een eenig volk in de benedenwereld, voor hetwelke God uittoog om hen te bevrijden van zijne verdrukkers, met beproevingen, met teekens en wonderen van verschillenden aard, gelijk Gij hebt gedaan, ô Heer der Heeren! voor de zonen der drie helden (aartsvaderen). Hunnentwege immers liet Gij U neder van Uwe hemelsche woning, reedt Gij op eenen Cherub (2), op wind en wolken, en openbaardet Gij U, in Uwe Majesteit, in het land der Zoanim, en, toen beefden, voor Uw aangezigt de Aserim en Zonnebeelden, toen deedt Gij het hart der Egyptenaren smelten door droefheid, door groote plagen, door booze en hevige ziekten;

(1) Jes. XX, 11, (2) Ps. XVIII, 11.

וַתּוֹצִיא אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מִקֶּרֶב מוֹנִים, בְּעָבָר הִנְשְׁמַט מֵרֶחֶם
בְּתוֹךְ זְמַנִּים, בְּלֹא פֶּגֶם וְנֶזֶק וְצַעַר בָּנִים, וְשָׁלֹא לְתֵת פִּתְחוֹן
פֶּה לַמִּינִים, לוֹמַר בְּעֶבֶר שָׁבַרְתָּ מֵאֲרוֹנָיו בֶּן בָּרְכוּ אֱמוּנִים,
וְלֹא הוֹצֵאתָם בְּשָׁעָה שֶׁבְּנֵי אָדָם יְשֵׁנִים, כִּי אִם לְאוֹר הַבּוֹקֶר
לְעֵין כָּל־הַמּוֹנִים, בְּתוֹעֲפוֹת רְאֵם רָמִים וְעֶלְיוֹנִים, וְעַל כַּנְפֵי
נֶשֶׁר נִטָּעָנִים, שִׁיר יָשָׁבַח וְהַלֵּל רוֹנְנִים, בְּתוֹף וְכִנּוֹר וְעֻגָב
וּמְנִים. וּלְקוֹל דְּבָרְךָ אֲשֶׁר עָצַרְתָּ לְרֹאשׁ מַאֲמִינִים, לֹא
הוֹצֵאתָם בְּפַחַז נָפֶשׁ רֵיקָנִים, כִּי אִם מְלֵאִים כָּל־טוּב כָּרְמוֹנִים,
כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וְטוּבוֹת אֲבָנִים, וּבְגְדֵי חוֹפֶשׁ וְרִקְמַת
צִבְעוֹנִים, כְּדֵי לְשַׁלֵּם שְׂכַר שְׁעִבּוּד חֹמֶר וּלְבֵנִים, חוֹפַפְתָּם
בְּטַלְלוֹל שִׁבְעַת עֲנָנִים, מַעֲלָה וּמַטָּה וּמֵאַרְבַּע רוּחוֹת גְּנוּנִים,
לְחַשֹּׂךְ מִזֶּרֶם וְחוֹרֶב וְצִנִּים, וּמִפְּגִי חַיּוֹת וְנִשְׂכַּת צִפְעוֹנִים.
וְעַיִן בְּעַיִן כְּבוֹדְךָ מְהַלֵּךְ לְפָנִים, בֶּעָנָן יוֹמָם לְנָחוֹתָם נְתִיבוֹת
מְתֻקָּנִים, וּבָאֵשׁ לַיְלָה בְּלִי לְהַכְשִׁיל בְּאִישׁוֹנִים, מְנָוֶה טוֹב
לָנָוֶה טוֹב נוֹסְעִים וְחוֹנִים, לֹא צְמֵאִים וְלֹא מְכֻפָּנִים, כִּי
מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם כְּמַבּוּעֵי שְׁמָנִים, וְהוּא יְנַהֲלֵם עַל מַבּוּעֵי
עֵינַיִם, וְשַׁר נוֹא יוֹשֵׁב עַל מִפְתַּן אַרְמוֹנִים, מְצַפֶּה יַד דָּרְךָ
לְיָמִים הַנְּתָנִים, וְהִנֵּה כָּתַב אֵלָיו מֵאֶרֶץ תֵּימָנִים, וְשׁוֹמְרִים
שֶׁהִפְקִיד עֲלֵיהֶם מְמֻנִּים, הִתְחִילוּ בָּזֹאת אֵלָיו מְתֻנִּים, וְהֶרְאוּהוּ
פְּצָעִים שֶׁפְּצָעוּם פִּרְחֵי נָאֱמָנִים, וְצָוַח יַי וַי וְכָל־עֲבָדָיו אַחֲרָיו
עוֹנִים, וְנָמוּ מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ כְּסִכְלוֹנִים, כִּי שִׁלַּחְנוּ עֲבָדִים
שֶׁתַּחַת יָדֵינוּ מְבֻרָנִים, מִי יִרְמָם לָנוּ חוֹמָר וּמִי יַחֲזִיק לָנוּ
מַלְבֵּנִים, מִי יִבְנֶה לָנוּ חוֹמוֹת וּבְנָנִים, הֲעֵת יַגְדִּילוּ עָלֵינוּ
שִׁכְּנִים, וְגַם הַמְּלָכִים שָׁמַם לָנוּ נוֹתְנִים, שׁוּב לֹא יָדוּ אֵלֵינוּ
פּוֹנִים, כִּי יֹאמְרוּ הִנֵּה עֲבָדִים שֶׁתַּחַת יָדֵיהֶם נְתוּנִים, הֵם פָּשְׁעוּ
בָּם וּבָהֶם לֹא סוֹפְנִים, אַף כִּי אֲנַחְנוּ חוֹרֵי הָאָרֶן וְקִינִים,
וּבְכֵן שָׁלַח וְקַבֵּץ אֶת־כָּל־דַּרְטְמֵי מִצְרַיִם וְאִטַטְגְּנִינִים, וְגַם אֶת־

toen voerdet Gij Uw volk Israël uit het midden der spotters, gelijk een kind den moederschoot ontglijdt, ten juisten tijde (1) en zonder aanstoot, zonder schade, zonder bareuswee. En, om den ongeloovigen geen voorwendsel te geven van te kunnen zeggen: »even als een knecht welke zijnen Heer ontloopen is, zoo zijn »ook ontvlugt de getrouwen;" hebt Gij hen ook niet uitgevoerd, in een tijdstip, waarop de menschen slapen, maar bij het licht van den morgen, voor het oog aller menigten, als de hooge magt des Reëms, in hoogen en verhevenen togt; als op adelaars vleugelen werden zij gedragen; lied, lof en prijszang hieven zij aan, begeleid door pauk, harp, fluit en snarenspel. En, om te bevestigen Uw woord, dat Gij toegezegd hadt aan het hoofd der geloovigen (Abraham), hebt Gij hen niet uitgetrokken, ledig en moedeloos, maar vol van allerlei goed, als de granaatappelen, met gouden vazen, vaatwerk van zilver, edelgesteente, kostbare praalgewaden, rijkgestikt; ten einde hun zoo te betalen den loon voor hunnen dienstarbeid in leem en tigchelen. Gij naamt hen in Uwe bescherming, bedektet hen met zeven wolken (2), van boven en van onderen, dektet hen zelfs aan alle vier zijden, om hen te beschermen tegen stortvloed, hitte en koude; ook tegen wild gedierte en giftige schorpioenen. Geheel zigtbaar trad Uwe majesteit hun vooruit in de wolkzuil, des daags, om hen te voeren op de regte baan, doch in de vuurzuil des nachts, opdat zij niet struikelen mogten in het donkere. Van de eene goede plaats naar de andere goede plaats trokken zij, en legerden zij zich; zij dorstten noch hongerden, want, hun Ontfermer voerde hen bij rijke bronnen, leidde hen bij waterwellen. Maar de opperheer van No (Pharö) zat aan den ingang van zijn paleis, staarde op den weg, verbeidende hunne terugkomst, op het einde der (drie) vastgestelde dagen; doch een brief kwam hem van uit den laude Theman, en de opzieners, die hij hun (Israëliten) als bevelhebbers medegezonden had, begonnen hem omstandig dit alles te verhalen, en toondeu hem de wonden, die hun de spruiten der getrouwen geslagen hadden. Toen schreeuwde hij uit: »Wee, wee!" en, geheel zijne dienarenschaar herhaalde dit na hem, en zeiden: »Wat hebben wij toch gedaan! Als dwazen hebben wij gehan»deld, dat wij heengezonden hebben de slaven, die aan onze »handen onderworpen waren! Wie zal ons nu de leem treden, »wie tigchelen bakken, wie zal ons muren optrekken en gebou»wen. Nu zulleu onze naburen ons braveren, en, zelfs de koning»en, die ons cijnsbaar zijn, ook deze zullen zich tot ons niet »meer keeren, zij zullen zeggen: zie, zelfs de slaven, die onder »hun bedwang stonden, deze zelfs hebben zich tegen hen ver»zet, hen niet geacht; wat wij dan, de edelen des lands, de »vorsten?" Daarom zond hij nu, en verzamelde alle wigchelaren in den lande Egypte, en alle sterren-duiders; ook alle doo-

(1) יקוץ ולתחק ומן תהבש. (2) שם נבלח ומן רמיח.

הָאוֹבֶרֶת וְאֶת־הַיִּדְּעוֹנִים , וַיָּעֵץ בָּם וּבְזִקָנִים , וַיֵּצְאוּ כֻלָּם
בָּעֲצָה אַחַת מְכֻוָּנִים , לְרִדּוֹף אַחֲרֵיהֶם וּלְבַלְּעָם כְּתַנִּינִים , וַיָּצוּ
וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בְּאֶרֶץ סְגִנִים · כָּל־שׁוֹלֵף חֶרֶב מְיֻחָדִים ,
וַיֵּאָסְפוּ כֻלָּם כְּאִישׁ אֶחָד מְזֻמָּנִים · וְהָאַחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת
וְהַסְּגָנִים , וַאֲנָשֵׁי הַצָּבָא אִישׁ וְאִישׁ בִּכְלֵי זֵינִים , אָז פָּתַח
אוֹצְרוֹת גְּנָזֵי מַטְמוֹנִים , אֲשֶׁר גָּנַז הוּא וּמַלְכֵי קַדְמוֹנִים , וְהוֹצִיא
כְּלֵי יָקָר וַאֲדֻכִּנִים , וְחָלַק לְכָל־אֶחָד וְאֶחָד בְּפִי הֲגוּנִים ,
וְשִׁדְּלָם בִּדְבָרִים וְהִסְבִּיר לָמוֹ פָּנִים , וְכֹה אָמַר לָהֶם בְּשִׂיחַ
מַעֲנִים , מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ כָּל־הָעָם בּוֹזִים וּלְפָנָיו נוֹתְנִים , וַאֲנִי
כְּאֶחָד מִכֶּם אֲטוֹל מָנִים , מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ עֲבָדָיו יוֹצְאִים
רִאשׁוֹנִים , וַאֲנִי אֵצֵא רִאשׁוֹן וְאַתֶּם צְאוּ אֲחֵרוֹנִים , מִשְׁפַּט
הַמֶּלֶךְ עֲבָדָיו אוֹסְרִים מֶרְכַּבְתּוֹ וּמַתָּקָנִים , וַאֲנִי בְּעַצְמִי אֶאְסֹר
רִכְבִּי וְאֶשִּׂים רְסָנִים , וְנִתְרְצוּ יַחַד גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים , וַיָּשִׂימוּ
כּוֹבַע עַל רָאשֵׁיהֶם וְלָבְשׁוּ שִׁרְיוֹנִים , וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ חַרְבּוֹ וְנָטְלוּ
כִּידוֹנִים , וַיִּקְחוּ אִישׁ רוֹמַח בְּיָדוֹ וַיַּחֲזִיקוּ מָגִנִּים , וְנָשְׂאוּ קֶשֶׁת
וּמִלְּאוּ שִׁלְטֵיהֶם חִצִּים שְׁנוּנִים , וְהַקַּלָּעִים אִישׁ קָלְעוּ בְּיָדוֹ
לְקַלַּע בָּאֲבָנִים , וַיֵּצְאוּ יַחַד בְּלֵב שָׁלֵם וּבְצִבְיוֹנִים , וְלֹא נִכְשַׁל
אֶחָד מֵהֶם וְלֹא אֵרְעוּהוּ סְמָנִים , לְבִלְתִּי לְנַחֵשׁ לָשׁוּב לְמִלּוֹנִים ,
כִּי חִקּוֹת הָעַמִּים מְנַחֲשִׁים וּמְעוֹנְנִים · וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עַל שִׂפַּת
יָם חוֹנִים , וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְדִּים נוֹסְעִים בַּעֲנָנִים , וְאֵין
מָקוֹם לָנוּס לֹא לְאָחוֹר וְלֹא לְפָנִים , וְאַף לֹא מִדְּפָנוֹת מִפְּנֵי
חַיּוֹת וּפְתָנִים , וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְיָ וְהִפִּילוּ לְפָנָיו תַּחֲנוּנִים , וַיַּמְצֵא
לָהֶם הַמָּצוּי בְּכָל־עֲדָנִים , וַיַּעַר בָּיָם סוּף וְחָרְבוּ זְדוֹנִים ,
וַיֵּלְכוּ בִּתְהוֹמוֹת כְּעַל דָּרָכִים מְפֻנִּים , מִזֶּה וּמִזֶּה הֶעֱלָה אֹלָנוֹת
טְעוּנִים , וּבְתוֹךְ תְּהוֹמוֹת הַמְתִּיק לָמוֹ מַעְיָנִים , וְעָשָׁן לְפָנֵיהֶם
קְטוֹרֶת סַמְמָנִים , וַיָּנַח אֶל מְחוֹז חֶפְצָם שַׁאֲנָנִים , וְכַעֲלוֹת
לְצַד זֶה עַל שִׂפַּת יָם בְּנִים , בָּאוּ מִצַּד זֶה בְּתוֹךְ יָם סְגָנִים ,
תְּחִלָּה בְּרָצוֹן וְסוֹף בְּרֶסֶן מְרַסְּנִים , כִּי סְדֵרֵי בְרֵאשִׁית עֲלֵיהֶם

dooden-bezweerders, en waarzeggers; en raadpleegde met hen en met de oudsten. En, allen gingen eensgezind hiervan uit, dat zij bereid waren hen na te zetten, hen te verdelgen als de draken. Hij beval,— zijne stem werd verkondigd door het land der Sewenim (Egypte),— dat elk, die het zwaard kon trekken, zich bereidvaardig maken zoude; en, allen verzamelden zich eenstemmiglijk, volvaardig bereid; satrapen, landvoogden en vorsten, krijgshelden, allen met krijgswapenen uitgerust. Toen opende hij de schatkameren der vorstelijke schatten, die zoowel hij verzameld had, als de vorsten, die hem voorafgegaan waren, nam daar uit kostelijke vaten en drachmen (gouden munten), en verdeelde dezelve aan allen, naar elks stand, vleide hen voorts met woorden, toonde hun een vriendelijk gelaat, en hield hun de volgende, nederige rede: »Het regt des ko»nings is, dat al, wat het volk buit maakt, voor hem gebragt »worde, ik echter wil slechts, gelijk aan elk van u, een deel ne»men. Het regt des konings is, dat zijne dienaren hem vooraf »gaan, doch, ik wil u voorafgaan en gij zult achter mij optrek»ken. Het regt des konings is, dat zijne dienaren zijnen wagen »inspannen en toerusten, maar, ik, ik zelf wil inspannen mijnen »wagen, wil zadel en toom bereiden." En, bereidwillig waren nu allen, grooten en kleinen; zij drukten den helm op hunne hoofden, bekleedden zich met harnassen, gordden elk zijn zwaard om de lendenen, en grepen hunne lansen aan. Elk nam ook eene spiets in de hand, bevestigde zijn schild, hief zijnen boog op, en vulde den pijlkoker met scherpgewette pijlen, terwijl van de slingeraars elk zijne slingerzak in de hand hield, om steenen te slingeren. Zóó trokken zij gezamenlijk uit, eenpariglijk en vol begeerte; geen hunner struikelde, aan geen hunner vertoonde zich eenig onheilspellend teeken, opdat geen voorgevoel hen terug mogt drijven naar hunne woningen; want, instellingen waren onder de heidenen, de voorbeduidingen en voorteekens. Israël echter was toen bij den oever der zee gelegerd; zij hieven hunne oogen op, en zie! de Egyptenaren trokken achter hen op, als wolkenlagen, en geen toevlugtsoord hadden zij, noch achterwaarts, noch voorwaarts; zelfs niet eens zijwaarts, uit hoofde des wilds en der adders. Nu schreiden zij tot den Eeuwige, stortten voor Hem vurige beden uit, en, zij vonden Hem, die te allen tijde wordt gevonden; Hij bedreigde de Schelfzee, verdroogde de onstuimige baren, en zij (Israël) gingen door den afgrond, als op wegen, welgebaand; van weerszijden deed Hij nu ijlings vruchtboomen ontspruiten, aan het diepst des afgronds zoete wellen voor hen ontstroomen; Hij liet, voor hen uit, welriekende geuren dampen, en voerde hen zóó, naar het doel hunner wenschen, rustig heen. Wanneer nu Israëls spruiten naar genen oever der zee gingen, kwamen van dezen oever, in het midden der zee, de Egyptenaren, aanvankelijk vrijwillig, eindelijk echter, als bij den toom voortgescheurd, want hunnentwege werd de orde des aanvangs ver-

מִשְׁתַּנִּים , דֶּרֶךְ אֶרֶץ סִסִּים מוֹשְׁכִים אוֹפַנִּים , וְנֶהְפַּךְ בָּם
וְנִמְשְׁכוּ סִסִּים אַחַר הַסַּרְנִים , דֶּרֶךְ אֶרֶץ מָקוֹם שֶׁרַכָּב מַנְהִיג
שָׁם מוֹשְׁכִים וּפוֹנִים , וְכֵאן מַנְהִיג וּמוֹשֵׁךְ בְּעַל בָּרְחָם נִפְנִים ,
וּבָאוּ לְתוֹךְ יָם בְּאֶמְצַע שְׁאוֹנִים , וְהִנֵּה כְּבוֹד יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
בָּא בְּרוֹב לְנִיוֹנִים , וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיֵּדָא מוֹל בַּעֲלֵי מִדָּנִים ,
וְעִמּוֹ שַׂרְפֵי הַקֹּדֶשׁ וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים , וְאֶלֶף אַלְפִּין וְרִבּוֹ רִבְבָן
גְּדוּדֵי שִׁנְאַנִּים , וֶרֶכֶב אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ וְכָל דְּמִיוֹנִים · בַּמֶּרְאֶה
אֲשֶׁר רָאָה צִיר בְּחָזְיוֹנִים , סִסִּים אֲרָמִים וְסוּסִים שְׁחוֹרִים שְׂרֻקִּים
וּלְבָנִים , וַיְחָנוּ אֵלֶּה נוֹכַח אֵלֶּה אֲפוּנִים , מַדָּנֶה אֵשׁ מוּל
מַחֲנֵה קַשׁ פָּנִים בְּפָנִים , וּלְפִי שָׁעָה הִרְגִּישׁוּ כָּל־צְבָא מְעוֹנִים ,
בִּזְרוֹעַ עָזּוּ נִלְחָם רַב אוֹנִים , לֹא בְעוֹצֶם יָד חֵיל שׁוֹטְנִים , הֲלֹא
הַנִּפְלָאִים וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם מְכִנִּים , מֵרוּחַ אַפּוֹ כָּלוּ וְהֵמָּה טְמוּנִים ,
וְאַף כִּי מְשׁוּלִים לְמִשְׁעֶנֶת קָנִים , אֲשֶׁר הֶבֶל יָרִיק לָעֲדֶת
מְתַקְּנִים , כִּי אִם לְהוֹדִיעַ חִבַּת אָב לְבָנִים , וַיַּרְעֵם בְּקוֹל
גָּאוֹנוֹ עַל גְּאוֹנִים , וַיָּרֶן לִקְרָאתָם בְּמָגֵן וְצִנִּים · וַיְדַרְכֵם בְּאַפּוֹ
וַיְרַמְּסֵם בַּחֲמָרוֹ בְּחוֹמֶר טִינִים , וְתִדְיֵשֵׁם כְּהִדּוּשׁ מֻתְבָּן בְּמוֹ
מַדְמֵנִים , וְאָז שַׂר יָם עִם שַׂר חָם יַחַד נִדּוֹנִים , זֶה לְעֻמַּת זֶה
נֶאֱבָקוּ בְּמְעוֹנִים , וַיֶּחֱזַק רַהַב עַל שַׂר אָוֶנִים , וַיַּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה
וַיְרַמְּסֵהוּ בְּעֶרֶת דַּד אוֹפַנִּים , וְעַם זוּ בְּשׂוֹדָם בְּאֵלֶּה דִּינִים ,
עוֹז וְעָזוּד בְּקֶן נִדּוֹנִים , פָּתְחוּ פִיהֶם בְּשִׁיר וּבְרִנָּנִים , עָנִי
וְחֻמַּת יָהּ פָּצְחוּ בְּרִנּוֹנִים , לְרָם עַל רָמִים וּמִתְנָאָה עַל גַּוְתָנִים ,
לְשׁוֹמֵעַ אֲנָקַת אֲבִיוֹנִים , לְמַשְׁפִּיל רָמִים וּמֵרִים מִסְּכֵנִים ,
וְקִדְמוּ שָׁרִים אַחַר נְגִנִים , וּבְרֹאשׁ עֲלָמוֹת תּוֹפְפוּ נְגוּנִים ,
וְאַחַר כֵּן הָרְשׁוּ שְׁנַאנִים :

veranderd. De gewone loop der natuur is, dat de paarden den wagen trekken, hier echter had het tegenovergestelde plaats, hier werden de paarden voortgesleurd door den wagen. Naar den loop der natuur, is het de plaats werwaarts de menner hen leidt, alwaar paarden gaan en keeren, hier echter werden menner en paard, tegen wil en dank, terug gevoerd, en zóó kwamen zij in de zee, geraakten zij in het midden der vloeden; als eensklaps de majesteit van den Eeuwige, den God Israëls, verscheen, in Zijne menigvuldige legioenen; Hij reed op eenen Cherub, en schoot tegen Zijne bestrijders. Met Hem, de heilige Seraphim, Chajoth en Ophannim, en duizend maal duizenden en ontelbare miriaden scharen Sinannim en vurige karren, en vurige paarden van allerlei gestalte, als de verschijning welke de bode (Zecharja) in profetischen gezigte zag, roode paarden, zwarte paarden, gespikkelden en witten(1). Nu legerde zich deze heren, het eene tegenover het andere; een vuurheer tegenover een, bij het kaf, vergelijkbaar heer, gezigt tegen gezigt; want, te dien ure waren hier verzameld alle heren des hemels, en met den arm Zijner almagt streed hier de Eeuwige zelf. Niet echter uit hoofde van de sterke magt der bedwingers (Egyptenaren), was dit hemelheer hier vergaderd; immers gene reuzen en beroemde helden (van vroegere tijden) vergingen door den adem Zijns toorns, en werden in het diepst der aarde begraven, en hoeveel te meer dan de, aan het brooze riet, gelijke Egyptenaren(2), welke ijdelheid en nietigheid tot hunne hulp bereid hadden. Slechts daarom was al deze toerusting, om de liefde jegens den vader (Abraham) en deszelfs kinderen te betoonen. Daarom donderde Hij met de stem Zijner almagt op de trotschen neder; daarom snelde Hij tegen hen aan, met schild en wapenen; daarom vertrapte Hij hen in Zijnen toorn, vertrad Hij hen in Zijne gramschap, als het slijk der straten, en vermorselde hen, zoo als stroo tot mist vertrapt wordt. Maar toen ook begon de beschermvoogd der zee, met den bescherm-engel van Cham (Egypte), gezamenlijk te strijden; deze stelde zich genen worstelend tegenover in hunne hemelwoning; maar Rahab (de bescherm-engel der zee) behaalde het over den bescherm-engel der Egyptenaren, en slingerde hem ter aarde neder, ondersteund door de hulpe van den Bewoner der Ophannim. Als nu dit volk (Israël) zoodanige strafgerigten zag, hoe namelijk helper en geholpenen met gelijke maatstaf geregt werden, toen openden zij hunnen mond voor zang en jubeltooneu: »Mijne zege, mijn Sna»renspel is Jah!" Zoo hieven zij hunne jubelkreten aan, voor den Verhevenen boven de hoogen, den Opperheerscher boven alle heerschers. Voor Hem die de jammerkreten der bedrukten hoort, die de hoogen vernedert en de nederigen verheft! Eerst hieven de zangers aan, dan de snarenspelers(3), te midden van maagden, met pauken uitgerust, en na deze allen eerst stemden de Sinannim aan:

Ge-

(1) Zech. I, 8. (2) Jes. XXXVI, 30. (3) שמות רנה פ' בשלח.

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:
קדוש קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃ חזן אָז בְּקוֹל
רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם
בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ: קהל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃ מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ הוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ
עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד
תִּשְׁכּוֹן׃ תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים׃
וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ
צִדְקֶךָ: קהל יִמְלֹךְ יְיָ לְעֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:
ח לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ
מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה׃
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אתה כוננת וכו׳, ותתפללין הלל.

שם חל להיות של פסח בשבת תומרין שיר השירים (התלת בשבת חול המועד) קדיש תתקבל.

מוסיפין מכי סית וקורין בס״ת ג׳ בני ראש, בשבת מתחילין עשר חעשר ומתחלקין לז׳ גברי, וביום מתחילין לקמן כל הכבוד ומתחלקין לחמשה גברי.

דברים יד

עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אֵת כָּל־תְּבוּאַת זַרְעֶךָ הַיֹּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה שָׁנָה: וְאָכַלְתָּ
לִפְנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם מַעְשַׂר
דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ לְמַעַן תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ כָּל־הַיָּמִים: וְכִי־יִרְבֶּה מִמְּךָ הַדָּרֶךְ כִּי לֹא תוּכַל שְׂאֵתוֹ כִּי־יִרְחַק
מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ: וְנָתַתָּ בַכֶּסֶף וְצַרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדֶךָ וְהָלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ בַּבָּקָר וּבַצֹּאן
וּבַיַּיִן וּבְשֵׁכָר וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלְךָ נַפְשֶׁךָ וְאָכַלְתָּ שָׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וּבֵיתֶךָ: וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ לֹא תַעַזְבֶנּוּ כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק
וְנַחֲלָה עִמָּךְ: מִקְצֵה ׀ שָׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ
בַּשָּׁנָה הַהִוא וְהִנַּחְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ: וּבָא הַלֵּוִי כִּי אֵין־לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ
וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְאָכְלוּ וְשָׂבֵעוּ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה: לוי מִקֵּץ שֶׁבַע־שָׁנִים תַּעֲשֶׂה
שְׁמִטָּה: וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה שָׁמוֹט כָּל־בַּעַל מַשֵּׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יַשֶּׁה
בְּרֵעֵהוּ לֹא־יִגֹּשׂ אֶת־רֵעֵהוּ וְאֶת־אָחִיו כִּי־קָרָא שְׁמִטָּה לַיהוָה: אֶת־הַנָּכְרִי
תִּגֹּשׂ וַאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ אֶת־אָחִיךָ תַּשְׁמֵט יָדֶךָ: אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה־בְּךָ
אֶבְיוֹן כִּי־בָרֵךְ יְבָרֶכְךָ יְהוָה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה
לְרִשְׁתָּהּ: רַק אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־
כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם: כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְהַעֲבַטְתָּ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם
רַבִּים וּבְךָ לֹא יִמְשֹׁלוּ: כִּי־יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךָ בְּאַחַר שְׁעָרֶיךָ

בארצך

Gelijk door Uwen profeet geschreven is: en de een riep den anderen toe en zeide:

»Heilig, heilig, heilig is de Eeuwige Zebaöth, gansch de aarde van Zijne »majesteit vol." Alsdan doen zij eene stem hooren als het geraas van eenen grooten, magtigen en sterken storm, zij verheffen zich tegenover de Seraphim, en roepen aan de tegenoverstaande reijen toe: »Gelouid!" Geloofd zij de majesteit des Eeuwigen, van uit hare plaats. Onze Koning! verschijn van Uwe plaats, en regeer over ons, want wij verbeiden U. Wanneer zult Gij weder te Zion regeren? ô mogt Gij daar spoedig, in onze dagen, voor immer en eeuwig Uw verblijf vestigen. Dat Gij verheerlijkt en geheiligd wordet in Uwe stad Jerusalem, in alle eeuwen, en door alle tijden heen. Mogten onze oogen zien Uwe regering, gelijk in Uwe prijsliederen toegezegd is, door David, Uwen regtvaardigen gezalfde: »De Eeuwige regeert in »eenwigheid, uw God, Zion! door alle tijdperken heen, Halkelujah!"

Door alle geslachten heen zullen wij Uwe grootheid verkondigen, eeuwig en immer Uwe heiligheid verheerlijken, en Uw lof, ô onze God! zal uit onzen mond niet wijken, in alle eenwigheid; want Gij, Almagtige! zijt een groot, een heilig Koning.

(*De Voorlezer herhaalt het gebed*)

Gij zult naauwkeurig vertienen al het inkomen uws zaaisels, dat op het veld wordt gebragt, elk jaar. En, gij zult eten voor den Eeuwige uwen God, ter plaatse, die Hij zal verkiezen, om aldaar Zijnen naam te doen rusten, het tiende van uw koren, uwen most en uwe olie, benevens de eerstgeborenen van uw rund- en kleinvee; opdat gij leeret te vreezen den Eeuwige uwen God, al uwe levensdagen. Mogt echter de weg voor u te lang zijn, zoodat gij zulks niet kondet henendragen, omdat de plaats te verre van u mogt verwijderd zijn, die de Eeuwige uw God zal verkiezen, om Zijnen naam aldaar te vestigen, en dat de Eeuwige uw God u rijk gezegend heeft; dan kunt gij het tot geld maken, dit gemunte geld ingebonden in uwe hand nemen; en zóó gaan naar de plaats, die de Eeuwige uw God verkiezen zal. Dáár kunt gij uitgeven dit geld, voor alles, wat uwer ziele Inst, voor rund- en kleinvee, voor wijn en sterke dranken; voor alles eindelijk, wat uwe ziel van u begeert; daar zult gij dit eten, voor den Eeuwige uwen God, en u verheugen, gij en uw huisgezin. Doch den Leviet, die binnen uwe poorten is, dien zult gij niet verlaten; want hij krijgt geen deel, noch erfgoed met u. Op het einde van drie jaren, zult gij afzonderen alle tienden uwer inkomsten in dit zelfde jaar, en binnen uwe poorten laten. Komen zal dan de Leviet, omdat hij noch deel, noch erf met u krijgt, ook de vreemdeling, de wees en weduwe, die binnen uwe poorten zijn; zij zullen dit eten en zich verzadigen; opdat de Eeuwige uw God u zegene, in al het werk uwer handen, dat gij verrigten zult. Ten einde van zeven jaren, zult gij houden een vrijlatingsjaar. Dit nu is de eigenschap van het vrijlatingsjaar: vrijlaten zal elk schuldeischer, wat hij zijnen naasten geleend heeft, en niet aanmanen tot betaling zijnen naasten en broeder; want, men heeft een vrijlatingsjaar uitgeroepen voor den Eeuwige. Den vreemden kunt gij aanmanen, maar wat gij bij uwen broeder hebt uitstaan, dit zal uwe hand vrijlaten. Echter behoorde er onder u geen behoeftige te zijn; want mildelijk zegenen zal u de Eeuwige in het land, dat de Eeuwige uw God u als een erfgoed in bezit zal geven. Doch, alsdan slechts, indien gij gehoorzamend luistert naar de stem van den Eeuwige uwen God, om in acht te nemen en uit te oefenen al deze geboden, welke Ik u heden gebied. Dan zal de Eeuwige uw God u zegenen gelijk Hij u toegezegd heeft; dan zult gij aan vele volkeren leenen, maar gij zult niet ter leen nemen; dan zult gij over vele volkeren heerschen, maar over u zullen zij niet heerschen. Zoo echter onder u een behoeftige zal zijn, één uwer broederen, in eene uwer poorten,

בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לֹא תְאַמֵּץ אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת־
יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן: כִּי־פָתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לוֹ וְהַעֲבֵט תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי
מַחְסֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ: הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־יִהְיֶה דָבָר עִם־לְבָבְךָ בְּלִיַּעַל
לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת הַשֶּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה וְרָעָה עֵינְךָ בְּאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן וְלֹא
תִתֵּן לוֹ וְקָרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה בְךָ חֵטְא: נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־יֵרַע
לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ לוֹ כִּי בִגְלַל ׀ הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂךָ
וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ: כִּי לֹא־יֶחְדַּל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ
לֵאמֹר פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לְאָחִיךָ לַעֲנִיֶּךָ וְלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ: כִּי־יִמָּכֵר
לְךָ אָחִיךָ הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת
תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ: וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם:
הַעֲנִיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ וּמִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
תִּתֶּן־לוֹ: וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן
אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הַיּוֹם: וְהָיָה כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא
מֵעִמָּךְ כִּי אֲהֵבְךָ וְאֶת־בֵּיתֶךָ כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ: וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ
וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן: לֹא־
יִקְשֶׁה בְעֵינְךָ בְּשַׁלֵּחֲךָ אֹתוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה שְׂכַר שָׂכִיר עֲבָדְךָ
שֵׁשׁ שָׁנִים וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה: ישראל

סח על אחרון של פסח נמול מתחילין כאן כל הבכור ומתהלקין להמסה נגרר, כהן קורא עד תשפכנו כמים, לוי עד כל ימי חייך, ישראל עד לא תעשה מלאכה, ולישראל שני עד את החקים האלה, ולישראל שלישי עד סוף הפרשה.

כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר צֹאנֶךָ: לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
תֹּאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ: וְכִי־יִהְיֶה
בוֹ מוּם פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר כֹּל מוּם רָע לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: בִּשְׁעָרֶיךָ
תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו בַּצְבִי וְכָאַיָּל: רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל
עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם: כ (יבשבת ד) שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב
וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי בְחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
מִמִּצְרַיִם לָיְלָה: וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר
יִבְחַר יְהוָה לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם: לֹא־תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל־
עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־
יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: ג (יבשבת ה) וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ
שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלְךָ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח בָּעֶרֶב
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לַבֹּקֶר: לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ
אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעֶרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ כּוֹעֵד
צאתך

in dit land; dat de Eeuwige uw God u zal geven, dan zult gij uw hart niet verstokken, zult gij uwe hand niet toesluiten voor uwen broeder, den behoeftige. Veeleer open gul uwe hand voor hem, en leen hem genoegzaam het ontbrekende, waaraan hij behoefte heeft. Hoed u, dat geene slechte gedachte in uw hart opkome, dat gij zegget: »nabij is het zevende jaar, het jaar der vrijlating!" en dat deswege uw oog boos genoeg zij jegens uwen broeder, den behoeftige, dat gij hem niets gevet; indien hij over u tot den Eeuwige riep, zoo zoude het u tot zonde gerekend worden. Mildelijk geven zult gij hem, en, dat het uw hart niet verdriete, indien gij hem geeft; want uithoofde dezer zaak zal de Eeuwige uw God u zegenen, in al uw werk, in alles, waaraan gij uwe hand slaat. Immers zal de behoeftige niet ontbreken in uw land; en daarom ook gebied Ik u, als volgt: Gij zult mildelijk openen uwe hand voor uwen broeder, voor uwe armen, voor uwen behoeftige in uw land. Wanneer u verkoebt wordt uw broeder, een Hebreër of eene Hebreïn, zoo zal hij u zes jaren dienen; doch in het zevende jaar zult gij hem vrij laten heengaan van bij u. En, wanneer gij hem vrij van bij u heengaan laat, dan zult gij hem niet ledig van u heengaan laten. Gij zult hem een ruim gesebenk medegeven, van uw klein vee, van uwe schuur en van uwe perskulp; naar mate dat u gezegend heeft de Eeuwige uw God, zult gij ook hem geven. Gij moet gedenken, dat ook gij een dienstknecht in den lande Egypte geweest zijt, en dat de Eeuwige uw God u verlost heeft; daarom gebied Ik u heden deze zaak. Mogt het echter gebeuren, dat hij u zegge: »ik wil niet uitgaan van u," omdat hij u en uw huis bemint, dewijl hij het wel bij u heeft, zoo neem eenen priem, steek dien, door zijn oor, aan de deur, en hij zal u eeuwiglijk (namelijk tot het groote jubeljaar) ten dienstknecht zijn; ook met uwe dienstmaagd zult gij (betrekkelijk de geschenken) even zoo handelen. Laat het ook niet hard vallen in uw oog, wanneer gij hem vrij laat heengaan van bij u, dat hij u als een daglooner van dubbelen loon zes jaren gediend heeft; want de Eeuwige uw God zal u daarvoor zegenen, in alles wat gij zult doen.

Al het eerstgeborene, hetwelk zal geboren worden onder uw rund- en kleinvee, van het mannelijke geslacht, dit zult gij heiligen aan den Eeuwige, uwen God; gij zult ook niet arbeiden met het eerstgeborene van uwen os, noch ook scheren het eerstgeborene van uw kleinvee. Voor den Eeuwige, uwen God zult gij het van jaar tot jaar eten, ter plaatse, die de Eeuwige verkiezen zal; gij, en uw huisgezin. Mogt echter een gebrek aan hetzelve zijn, het zij het lam of blind is, of eenig ander kwaad gebrek, dan zult gij het niet slagten voor den Eeuwige, uwen God. In uwe poorten zult gij het eten, de onreine met de reine zamen; als eene ree, of een hert. Slechts zijn bloed moogt gij niet eten; op de aarde zult gij het uitgieten als water. Neem in acht de aarenmaand (Abib), opdat gij in dezelve bereidet het Pesach-offer voor den Eeuwige uwen God; want in deze aarenmaand heeft de Eeuwige uw God u uit Egypte gevoerd, des nachts. Gij zult slagten tot het Pesach-feest voor den Eeuwige uwen God, klein- en rundvee, ter plaatse, welke de Eeuwige zal uitkiezen, om Zijnen naam daar te doen wonen. Gij zult, op hetzelve, geen gedeesemd brood eten; zeven dagen zult gij op hetzelve ongezuurd brood, brood der ellende eten, want in haast zijt gij uitgetogen uit den lande Egypte, opdat gij gedenket den dag van uw uittrekken uit den lande Egypte, al uwe levensdagen. Geen zuurdeeg zal alsdan bij u gezien worden, in al uwe grenzen, zeven dagen lang; ook zal niets overnachten van het vleesch, dat gij zult geslagt hebben, op den avond van den eersten dag, tot den morgen. Gij moogt echter het Pesach-offer niet slagten binnen één uwer poorten, die de Eeuwige uw God u geeft. Maar, te dier plaatse alleen, welke de Eeuwige uw God zal verkiezen, om daar Zijnen naam te doen wonen, daar zult gij het Pesach-offer slagten, bij avond, met zons-ondergang, tegen den bepaalden tijd

dat

צֵאתְךָ מִמִּצְרַיִם : וּבָשַׁלְתָּ וַאֲכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ
וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאָהָלֶיךָ : שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
עֲצֶרֶת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה : ד (ובשבת ו) שִׁבְעָה שָׁבֻעֹת
תִּסְפָּר־לָךְ מֵהָחֵל חֶרְמֵשׁ בַּקָּמָה תָּחֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה שָׁבֻעוֹת : וְעָשִׂיתָ
חַג שָׁבֻעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִסַּת נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כַּאֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ : וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ
וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם : וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד
הָיִיתָ בְמִצְרַיִם וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה : ה (ובשבת ז) חַג
הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ : וְשָׂמַחְתָּ בְחַגֶּךָ
אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ : שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה
כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ
שָׂמֵחַ : שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים ׀ בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא
יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהוָה רֵיקָם : אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ :

מניחין ספר תורה שני לגל כרישון ואומר חצי קדיש ומגביהין וגוללין ספר
תורה שקיללו בו ושותקין ספר תורה שני וקורין בו למפטיר בפרשת פינחס.

במדבר כיח

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה
כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם : וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה
בַּשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ : עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן
תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים : וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם : מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה : כָּאֵלֶּה
תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד
יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ : וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
לֹא תַעֲשׂוּ :

מי שברך . ומגביהין וגוללין.
כשמגביהים הספר תורה מניחין עגל הכתב וחותמים

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל , עַל פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה :
עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר : דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי נֹעַם
וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם : אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד : יְיָ
חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר :

קדש קריאת ההפטרה לחד שאמר הגוללו יתנך ההפטיר שני נרכות לעלו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים
ורצה

dat gij uitgetrokken zijt uit Egypte. Gij zult het dan gaar doen worden en eten, ter plaatse, die de Eeuwige uw God uitkiezen zal; den volgenden morgen kunt gij omkeeren, en naar uwe woningen terug gaan. Zes dagen zult gij ongezuurde brooden eten, en den zevenden dag, viert gij het slot-feest voor den Eeuwige uwen God, geen werk moogt gij dan verrigten. Zeven weken zult gij a tellen; van dat de sikkel in het staande koren komt, zult gij beginnen te tellen de zeven weken. Dan zult gij viereu het wekenfeest, voor den Eeuwige uwen God; de schatting uwer vrijwillige gift, die gij alsdan zult geven, zal zijn, naar mate u gezegend heeft de Eeuwige uw God. Dan zult gij u verheugen voor den Eeuwige uwen God, gij, uw zoon en uwe doehter, uw dienstkneeht en uwe dienstmaagd, als ook de Leviet, die binnen uwe poorten is, met den vreemdeling, den wees en de weduwe, die onder u zijn, ter plaatse, die de Eeuwige uw God verkiezen zal, om Zijnen naam daar te doen wonen. Gij zult het gedenken, dat gij een dienstkneeht geweest zijt in Egypte; dos zult gij in acht nemen en uitoefenen deze wetten. Het feest der loofhutten zult gij u vieren, zeven dagen, waaneer gij zult hebben ingezameld van uwe schuur en van uwe persknip. Gij zult u verheugen op uw feest, gij, uw zoon en uwe doehter, uw dienstkneeht en uwe dienstmaagd, als ook de Leviet en de vreemdeling, de wees en de weduwe, welke binnen uwe poarten zijn. Zeven dagen zult gij feest vieren, voor den Eeuwige uwen God, ter plaatse welke de Eeuwige zal verkiezen; want de Eeuwige uw God zal u zegenen, in al het inkomen uwer veldvruchten, en in al het werk uwer handen, zóó dat gij u geheel zult kunnen wijden aan de vreugde. Driemaal in het jaar zal verschijnen al wat manaelijk onder u is, voor het aangezigt van den Eeuwige uwen God, ter plaatse die Hij verkiezen zal; op het feest der ongezuurde brooden, op het weken-feest, en op het loofhutten-feest; echter zal men niet ledig verschijnen voor het aangezigt van den Eeuwige. Ieder, naar de gave zijner hand, naar den zegen van den Eeuwige uwen God, dien Hij u zal gegeven hebben.

En, gij zult brengen tot een, door het vuur, te verteren brandoffer voor den Eeuwige, twee varren, jonge runderen, eenen ram, en zeven éénjarige lammeren, zonder lijfsgebrek moeten zij u zijn. En, derzelver spijsoffers, meelbloem aangemengd met olie; drie tienden voor elken var, en twee tienden voor elken ram zult gij bereiden. Telkens een tiende zult gij bereiden voor elk lam, en dit voor alle zeven lammeren. Voorts eenen bok tot zondoffer om verzoening te doen over u. Behalve het morgen-brandoffer, dat tot een gedurig brandoffer is, zult gij dezen bereiden. Als deze, zult gij dagelijks, gedurende zeven dagen, bereiden de spijs door het vuur te verteren, als eenen liefelijken reuk ter eere des Eeuwigen; behalve het gedurige brandoffer zal dit bereid worden benevens deszelfs plengoffer. Op den zevenden dag, zal u eene heilige verkondiging zijn, al wat dienstarbeid is, zult gij alsdan niet verrigten.

Na het eindigen der lezing, wordt het wetboek opgeheven en de schrift der gemeente getoond, als dan zegt men:

Dit is de leer die Mozes den kinderen Israëls voorgelegd heeft, op bevel des Eeuwigen door Mozes. Zij is een boom des levens voor hen, die haar vastbouden, en die haar ondersteunen zijn welgelukzalig. Hare wegen zijn wegen van liefelijkheid, al hare paden vreedzaam. Langheid van dagen is in hare regterhand, in hare linkerhand rijkdom en eer. De Eeuwige vond welbehagen, wegens Zijne geregtigheid, Zijne leer groot en heerlijk te maken.

Nadat men het wetboek weder digt gemaakt heeft, wordt een stuk uit de profeten [Haphtara *genoemd*] *gelezen. Hij, die hetzelve voorleest, zegt vooraf:*

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die goede profeten uitverkoren, en behagen geschept heeft

aan

וְרֵיצָה בִּרְבִיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת · בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ
הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת
וְהַצֶּדֶק (יח וְצֶדֶק):

ניכנעים סתן יי ופתן יחי.

עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לַעֲמֹד יִנָּפֵף יָדוֹ הַר בַּת־צִיּוֹן גִּבְעַת יְרוּשָׁלָם:
הִנֵּה הָאָדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת מְסָעֵף פְּארָה בְּמַעֲרָצָה וְרַמֵּי
הַקּוֹמָה גְּדֹעִים וְהַגְּבֹהִים יִשְׁפָּלוּ: וְנִקַּף סְבָכֵי הַיַּעַר בַּבַּרְזֶל
וְהַלְּבָנוֹן בְּאַדִּיר יִפּוֹל: וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשַׁי וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו
יִפְרֶה: וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה רוּחַ עֵצָה
וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה: וְהֵרִיחוֹ בְּיִרְאַת יְהוָה וְלֹא
לְמַרְאֵה עֵינָיו יִשְׁפּוֹט וְלֹא לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ: וְשָׁפַט בְּצֶדֶק
דַּלִּים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעַנְוֵי־אָרֶץ וְהִכָּה אֶרֶץ בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ
שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע: וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר
חֲלָצָיו: וְגָר זְאֵב עִם־כֶּבֶשׂ וְנָמֵר עִם־גְּדִי יִרְבָּץ וְעֵגֶל וּכְפִיר
וּמְרִיא יַחְדָּו וְנַעַר קָטֹן נֹהֵג בָּם: וּפָרָה וָדֹב תִּרְעֶינָה יַחְדָּו
יִרְבְּצוּ יַלְדֵיהֶן וְאַרְיֵה כַּבָּקָר יֹאכַל־תֶּבֶן: וְשִׁעֲשַׁע יוֹנֵק עַל־חֻר
פָּתֶן וְעַל מְאוּרַת צִפְעוֹנִי גָּמוּל יָדוֹ הָדָה: לֹא־יָרֵעוּ וְלֹא
יַשְׁחִיתוּ בְּכָל־הַר קָדְשִׁי כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת־יְהוָה כַּמַּיִם
לַיָּם מְכַסִּים: וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא שֹׁרֶשׁ יִשַׁי אֲשֶׁר עֹמֵד לְנֵס עַמִּים
אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ וְהָיְתָה מְנֻחָתוֹ כָּבוֹד: וְהָיָה ׀ בַּיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף
אֲדֹנָי ׀ שֵׁנִית יָדוֹ לִקְנוֹת אֶת־שְׁאָר עַמּוֹ אֲשֶׁר־יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר
וּמִמִּצְרַיִם וּמִפַּתְרוֹס וּמִכּוּשׁ וּמֵעֵילָם וּמִשִּׁנְעָר וּמֵחֲמָת וּמֵאִיֵּי הַיָּם:
וְנָשָׂא נֵס לַגּוֹיִם וְאָסַף נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל וּנְפוּצוֹת יְהוּדָה יְקַבֵּץ
מִאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ: וְסָרָה קִנְאַת אֶפְרַיִם וְצֹרְרֵי יְהוּדָה
יִכָּרֵתוּ אֶפְרַיִם לֹא־יְקַנֵּא אֶת־יְהוּדָה וִיהוּדָה לֹא־יָצֹר אֶת־אֶפְרָיִם:
וְעָפוּ*) בְכֶתֶף פְּלִשְׁתִּים יָמָּה יַחְדָּו יָבֹזּוּ אֶת־בְּנֵי־קֶדֶם אֱדוֹם וּמוֹאָב

משלוח

*) ועפו, יוסתן תתנס ויתחנתן כתף חד למיחתי פשתתי לי נתערבתי; והאדיק כתב: כיון כוממות היו התנושה המהירה, כלומר יתעופפו ויתחברו תנועתה על עוף פשתים, ועשה נכתף כמו עבר, עכ"ל.

aan hunne woorden, welke voorgedragen werden met waarheid. Geloofd zijt Gij Eeuwige! die Zijn leer, Zijnen dienaar Mozes, Zijn volk Israël, en Zijne profeten der waarheid en deugd uitverkoren heeft.

Nog dezen eenen dag zal hij te Noph stand houden! Hij zal wenden zijne hand tegen den berg der stad Zion, de veste Jerusalems. Maar zie, de Heere, de Eeuwige Zebaoth zal afhakken de hooggetopte takken, met vreeselijk geweld; de hoogstammigen zullen afgehouwen, de hoogverhevenen vernederd worden. Hij zal nedervellen het digtbewassen woud, met het staal; en Libanon, voor den Magtigen, zal hij vallen. Maar, uitgaan zal eene scheute van den stam Jisaï, eene spruit zal van uit deszelfs wortelen opbloeijen. Rusten zal, op dezen, de geest des Eeuwigen, de geest der wijsheid en des verstands, de geest des raads en der sterkte, de geest der kennis, en vrees voor den Eeuwige! zijn ademen zal in de vrees des Eeuwigen zijn; niet naar den schijn zijner oogen zal hij rigten, niet naar het gehoor zijner ooren zal hij bestraffen. Rigten zal hij naar geregtigheid de armen, bestraffen zal hij naar billijkheid de bescheidenen der aarde; tuchtigen zal hij de aarde met de roede zijns monds, en door den adem zijner lippen zal hij dooden den booswicht. Ook zal geregtigheid de gordel zijner lendenen zijn, en de trouw, de gordel zijner heupen. Dan zullen zamenwonen de wolf met het schaap, zullen het luipaard met het bokje legeren, en, kalf en pardel en mestvee, zij zullen vereenigd zijn, een klein knaapje zal leider zijn aan dezelven. De koe en de beerin, weiden zullen zij gezamenlijk, te zamen legeren zullen zich hare jongen; en de leeuw, als het rund, zal hij eten het stroo. Verlustigen zal zich de zuigeling boven het hol van eene adder, en, over holen van basilisken, zal een gespeend kind zijne hand uitstrekken. Men zal niet schaden en niet verderven, op gansch den berg Mijner heiligheid; want vol zal de aarde zijn van de kennis des Eeuwigen, gelijk de wateren het zee-bed bedekken. Het zal ook zijn te dien dage, als de wortelspruit Jisaïs zal staan ter banier der volkeren, dat naar hem de heidenen vorschen zullen, en zijne rust zal zijn, majesteit. Het zal ook gebeuren te dien dage, dat Hij zal uitstrekken, de Heere, ten tweeden male Zijne hand, om weder te verwerven het overblijfsel Zijns volks, hetwelk zal overig zijn van Assur en van Egypte, van Pathro's en van Kus, van Elam en van Sinär, van Chamath en van de eilanden der zee. Dan zal Hij opheffen eene banier voor de volkeren; dan zal Hij bijeenzamelen de verstootenen Israëls, en de verstrooiden van Jehuda zal Hij vergaderen van de vier uiteinden der aarde. Dan zal verdwijnen de ijverzucht Ephrajims, zullen de tegenpartijders van Jehuda uitgeroeid worden; Ephrajim zal niet meer nijd toedragen aan Jehuda, Jehuda niet meer vijandig zijn tegen Ephrajim. Maar, zij zullen vliegen op den schouder der Philistijnen, aan de westzijde; gezamenlijk buit behalen op de zonen van het Oosten; over Edom en Moab

zal

מִשְׁלוֹחַ יָדָם וּבְנֵי עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם : וְהַחֲרִים יְהוָה אֵת לְשׁוֹן יָם־
מִצְרַיִם וְהֵנִיף יָדוֹ עַל־הַנָּהָר בַּעְיָם רוּחוֹ וְהִכָּהוּ לְשִׁבְעָה נְחָלִים
וְהַדְרִיךְ בִּנְעָלִים : וְהָיְתָה מְסִלָּה לִשְׁאָר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר
מֵאַשּׁוּר כַּאֲשֶׁר הָיְתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם עֲלֹתוֹ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם :
וְאָמַרְתָּ בַּיּוֹם הַהוּא אוֹדְךָ יְהוָה כִּי אָנַפְתָּ בִּי יָשָׁב אַפְּךָ וּתְנַחֲמֵנִי :
הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד כִּי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ יְהוָה
וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה : וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעְיְנֵי הַיְשׁוּעָה :
וַאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ
בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו הַזְכִּירוּ כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ : זַמְּרוּ יְהוָה כִּי גְאוּת
עָשָׂה מוּדַעַת זֹאת בְּכָל־הָאָרֶץ : צַהֲלִי וְרֹנִי יוֹשֶׁבֶת צִיּוֹן כִּי־
גָדוֹל בְּקִרְבֵּךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל :

כתמטיד יתנך ברכות לחתונות, (תחלת בצניעי של פסח דף עיט).

ום חל אחרון של פסח בשבת לומרין יקום פורקן מי שברך, חנויתן השועה, (תחלת בחיית).

כתשוב שנקבל לוקח הס"ת בידו ומנוך מי שנוך למתנת יד.

מִי שֶׁבֵּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן דָּוִד וּשְׁלֹמֹה הוּא
יְבָרֵךְ אֶת ר"פ בר"פ, בַּעֲבוּר שֶׁיִּתֵּן מַתָּנָת יָדוֹ לְכָבוֹד הַמָּקוֹם וּלְכָבוֹד
הַתּוֹרָה וּלְכָבוֹד הָרֶגֶל, בְּשֵׂכַר זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִשְׁמְרֵהוּ וְיַצִּילֵהוּ
מִכָּל־צָרָה וְצוּקָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדָיו וִיבָרְכֵהוּ
וִיוַכֵּהוּ לַעֲלוֹת לָרֶגֶל עִם־כָּל יִשְׂרָאֵל אֲחָיו וְנֹאמַר אָמֵן :

אשרי, יהללו, וגומרין תפלת מוסף כחתמול, אין כאלהינו, עלינו, קדיש יתום.

למנהג כשבאין לגית הכנסת ואומרין אשרי ובא לציון, ח"ק, (ובשבת, מוסיפין ואני תפלתי, וקורין בתורה) ותחפלין כחתמול.

יש נוהגין להזכיר נשמות בעד קרוביהם כשעולים.

בעד נשמת האב.

יִזְכֹּר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי מוֹרִי (פ' ב' פ') שֶׁהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי
נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדוֹ בְּשֵׂכַר זֶה תְּהֵא נַפְשׁוֹ צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים
עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר
צַדִּיקִים וְצַדָּקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן :

בעד נשמת האם

יִזְכֹּר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אִמִּי מוֹרָתִי (פ' ב' פ') שֶׁהָלְכָה לְעוֹלָמָהּ בַּעֲבוּר
שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדָהּ בְּשֵׂכַר זֶה תְּהֵא נַפְשָׁהּ צְרוּרָה בִּצְרוֹר
הַחַיִּים עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם
שְׁאָר צַדִּיקִים וְצַדָּקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן :

zal zich hunne hand uitstrekken, en over de zonen Ammons hunne heerschappij. En, verbannen zal de Eeuwige de zee-tong van Egypte; Hij zal wenden Zijne hand tegen de rivier, in het bruisen Zijns storms, zal dezelve verdeelen tot zeven stroomen, zoodat men dezelve zal doorwaden met schoenen. Dan zal er een gebaande weg zijn, voor het overblijfsel Zijns volks, hetwelk overig zal zijn van Assur, even als dit was voor Israël, ten dage van deszelfs opgang uit den lande Egypte. En, gij zult zeggen te dien dage: Ik dank U, Eeuwige! dat Gij vertoornd waart op mij, dat afgekeerd is Uw toorn, en Gij mij weder vertroost. Zie, de Almagtige is mijn Heil; ik vertrouw en vrees niet, want, mijne Zege, mijn Snarenspel is Jah, Hij was mij tot heil! Eenmaal schept gij vreugdevol water uit de bron des heils! Dan zult gij zeggen, te dien dage: dankt den Eeuwige, roept Hem aan met Zijnen naam; verkondigt onder de volkeren Zijne daden; vermeldt het dat hoogverheven is Zijn naam. Lofzingt den Eeuwige, want heerlijkheid heeft Hij betoond, bekend zij dit aan geheel de aarde. Juich en zing, ô bewoonster Zions! want groot in Uw midden is de Heilige Israëls.

De voorlezer neemt het wetboek in zijne hand en zegt:

Hij, die onze voorvaderen Abraham, Isak, Jakob, Moses, Aron, David en Salomo heeft gezegend, Hij zegene ook *N den zoon van N;* uithoofde dat hij heeft gegeven zijne vrijwillige gave, ter eere van God, ter eere van de leer, en ter eere van het feest: mogt deswege de Heilige, geloofd zij Hij, hem beboeden, hem beschermen voor ëik leed, elken ramp; hem zegen en voorspoed verleenen in al zijne verrigtingen, en hem verdiensten verleenen, om eenmaal weder opwaarts te trekken ten feeste, met geheel Israël! Amen!

נעמ כמות סלג ותת הקדיש ויתר הקדושים

יִזְכֹּר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי וְאִמִּי זְקֵנַי וְזְקֵנוֹתַי דּוֹדַי וְדוֹדוֹתַי אַחַי וְאַחְיוֹתַי
בֵּין מִצַּד אָבִי בֵּין מִצַּד אִמִּי שֶׁהָלְכוּ לְעוֹלָמָם בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר
צְדָקָה בַּעֲדָם בְּשָׂכָר זֶה תִּהְיֶינָה נַפְשׁוֹתָם צְרוּרוֹת בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם
נִשְׁמַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים
וְצַדְקָנִיוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן:

נעמ כמות המותרים לכנור הס"י

יִזְכֹּר אֱלֹהִים נִשְׁמַת (פ' ב' פ') וְנִשְׁמַת כָּל־קְרוֹבַי וּקְרוֹבוֹתַי הֵן מִצַּד
אָבִי הֵן מִצַּד אִמִּי שֶׁהוּמְתוּ הֵן שֶׁנֶּהֶרְגוּ הֵן שֶׁנִּשְׁחֲטוּ וְשֶׁנִּשְׂרְפוּ
וְשֶׁנִּטְבְּעוּ וְשֶׁנֶּחְנְקוּ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בְּעַד הַזְכָּרַת
נִשְׁמוֹתֵיהֶם בְּשָׂכָר זֶה תִּהְיֶינָה נַפְשׁוֹתֵיהֶם צְרוּרוֹת בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם
נִשְׁמַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים
וְצַדְקָנִיוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן:

כשהשליח ציבור רוצה לישא כפיו מברכו תחלה לעצמו, וכשעומדין על הסוף יאמרו

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּהְיֶה הַבְּרָכָה הַזֹּאת שֶׁצִּוִּיתָנוּ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרָכָה שְׁלֵמָה וְלֹא יִהְיֶה בָהּ מִכְשׁוֹל וְעָוֹן מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם׃

רצה לש"ץ.

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם ׀ וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ׀

למחזיה	למוסף
וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים ׀ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן׃	וְתַעֲרֵב עָלֶיךָ עֲתִירָתֵנוּ כְּעוֹלָה וְכִקְרְבָּן אָנָּא רַחוּם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לְצִיּוֹן וְסִדֶּר הָעֲבוֹדָה לִירוּשָׁלָיִם׃ וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים וְשָׁם נַעַבְדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שְׁאוֹתְךָ לְבַדְךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד׃

מודים דרבנן	מודים דרבנן
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לָעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ ׀ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ ׀ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִפֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וְבֹקֶר וְצָהֳרַיִם הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ׃	מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל־בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלְיוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ ׀ בָּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת׃

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד ׀ וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה ׀ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר׃

כהנים מנוקדין בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן וְצִוָּנוּ לְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה׃

יברכך

Als de voorlezer Rezé *begint, begeven zich de Kohanim naar de daartoe bestemde plaats voor de ark; daar gekomen zeggen zij zacht:*

Het zij U welbehagelijk, Eeuwige onze God, en God onzer voorouders! dat deze zegen, waarmede Gij ons bevolen hebt Uw volk Israël te zegenen, een volkomene zegen zijn moge, en dat er geene struikeling noch misgreep bij plaats hebbe, van nu af tot in eeuwigheid.

De voorlezer:

Beloon, ô Eeuwige onze God! Uw welbehagen aan Uw volk Israël en deszelfs gebeden, en voer de offerdienst weder terug in het koor Uws tempels! Israëls offers en deszelfs gebeden, neem dezelven in liefde en welbehagen aan, en ô, mogt U de dienst van Uw volk Israël steeds welbehagelijk zijn!

Bij het ochtendgebed:

Mogten onze oogen het zien, Uw terugkeeren naar Zion vol ontferming Geloofd zijt Gij, Eeuwige! die den zetel Zijner majesteit eenmaal weder naar Zion terug voert.

Bij het Musaph gebed:

Mogt ons gebed voor U aangenaam zijn, als een brand- en gewoon offer! ô Albarmhartige! doe, naar Uwe oneindige barmhartigheid, Uwe majesteit naar Zion, en de offerdienst naar Jeruzalem terugkeeren! Mogten onze oogen het zien, Uw terugkeeren naar Zion vol ontferming; dan zullen wij U daar met eerbied dienen, als in voormalige dagen en jaren der oudheid. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, dien wij alleen vol eerbied dienen.

Wij danken U, dat Gij, Eeuwige! onze God en de God onzer vooronderen in eeuwigheid zijt! De Rots onzes levens, het Schild onzes heils, zijt Gij door alle eeuwen heen; wij danken U, en verkondigen Uwen roem, zoowel over ons leven, dat van Uwe hand alleen afhangt, als over onze zielen, die U toevertrouwd zijn; voor Uwe wonderdaden welke Gij ons dagelijks bewijst, zoowel als voor Uwe eindelooze weldaden te allen tijde, des avonds, des morgens en des middags. Oneindig Goede! Want nog nooit heeft zij opgehouden Uwe ontferming, Albarmhartige! Want nooit eindigt Uwe genade, eeuwig vertrouwen wij op U.

Terwijl de voorlezer het nevenstaande voordraagt, zegt men:

Wij danken U, dat Gij, Eeuwige! onze God en de God onzer voorouderen zijt, de God van alle vleesch, onze Schepper en die van het heelal bij den aanvang. Lof en dankliederen zijn Uwen grooten en heiligen naam gewijd, omdat Gij ons het leven verleend heht, en hetzelve onderhoud! Laat ons zoo ook voortaan leven; onderhoud ons, en breng onze ballingen in de voorhoven Uws heiligdoms bijeen, opdat wij Uwe wetten in acht nemen, Uwen wil volbrengen, en U van ganscher harte dienen, voor hetwelk wij U danken. Geloofd zijt Gij, God der lofzeggingen!

En voor dit alles, zij steeds geloofd en hoogverheven Uw naam, ô onze Koning! immer en eeuwig. En al wat leeft zal U danken, zal Uwen naam met opregtheid prijzen, God onzes heils en onzer hulpe, Sela. Geloofd zijt Gij, Eeuwige! Algoede is Uw naam, en aan U alleen betaamt dank.

Onze God en God onzer voorouders! zegen ons met den drievondigen zegen, die in Uwe leer, door Uwen dienaar Moses geschreven, en door den mond van Aron en zijne zonen, de priesters, over Uw heilig volk uitgesproken is, met deze woorden:

Als de voorlezer met luider stem zegt, Kohanim, *dan zeggen dezen:*

Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning des heelals! die ons met de heiligheid van Aron geheiligd, en ons bevolen heeft om Zijn volk Israël te zegenen met liefde.

כהנים מקדים לומר פסוקים מעין כל מלה ומלה של ברכה, יהיו מהניח לחזרת הש"ץ שהכהנים מעכבין מכן דוקא, לכל לא כהנים מעכבים.

כהנים מקדים

יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

יְיָ אֲדוֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ:

וְיִשְׁמְרֶךָ שָׁמַרְנִי אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ: כהנים מעכבין וישמרך לחזרת הש"ץ

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלְּךָ וַחֲלוֹמוֹתַי שֶׁלְּךָ חָלוֹם חָלַמְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁיִּהְיוּ כָּל־חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה בֵּין שֶׁחָלַמְתִּי עַל עַצְמִי וּבֵין שֶׁחָלַמְתִּי עַל אֲחֵרִים וּבֵין שֶׁחָלְמוּ אֲחֵרִים עָלַי אִם טוֹבִים הֵם חֲזָקֵם וְאַמְּצֵם וְיִתְקַיְּמוּ בִּי וּבָהֶם בַּחֲלוֹמוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק ׳ וְאִם צְרִיכִים רְפוּאָה רְפָאֵם כְּחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֵחָלְיוֹ וּכְמֶרְיָם הַנְּבִיאָה מִצָּרַעְתָּהּ וּכְנַעֲמָן מִצָּרַעְתּוֹ וּכְמֵי מָרָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וּכְמֵי יְרִיחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע ׳ וּכְשֵׁם שֶׁהָפַכְתָּ אֶת־קְלָלַת בִּלְעָם הָרָשָׁע מְקִלָּלָה לִבְרָכָה כֵּן תַּהֲפֹךְ כָּל חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וְתִשְׁמְרֵנִי וּתְחָנֵּנִי וְתִרְצֵנִי: אָמֵן

יָאֵר אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה:

יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת:

פָּנֶיו פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי:

אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא:

וְיָחֻנֶּךָּ הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ: רבש"ע

יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ ׳ וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ הֱיֵה זְרוֹעָם לַבְּקָרִים אַף יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה:

פָּנֶיו אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי:

אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת־עֵינַי הַיּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם:

וישם

Nu zegt de voorlezer den Kohanim, *woord voor woord, het volgende voor. Onder het uitspreken dezer woorden door den voorlezer, zijn sommigen gewoon de daarnevens staande verzen te zeggen; echter betrachte men het diepste stilzwijgen, zoodra de* Kohanim *deze woorden herhalen.*

HIJ ZEGENE U. U zegene uit Zion de Eeuwige, de Schepper van hemel en aarde.

DE EEUWIGE. Eeuwige onze Heer! hoe magtig is Uw naam op gansch de aarde.

EN HIJ BEHOEDE U. Behoed mij, Almagtige! want ik vertrouw op U.

(Terwijl de Kohanim *dit woord herhalen, zegt de gemeente met eene zachte stem:*

Heer der wereld! Ik behoor U toe, en mijne droomen behooren U toe! ik heb eenen droom gedroomd, en ik weet niet wat dezelve beduidt. Het zij U welbehagelijk, Eeuwige mijn God, en God mijner vooronders! dat al mijne droomen voor mij en voor gansch Israël ten goede mogen zijn. Het zij dat ik dezelven omtrent mij of omtrent anderen gedroomd heb, of wel dat anderen omtrent mij gedroomd hebben; zoo zij goed zijn, versterk en bevestig dezelven, dat zij vervuld worden aan mij en aan hen, gelijk de droomen van Jozef den regtvaardigen. Maar indien zij genezing vereischen, genees dezelven dan als Chizkijahu den koning van Jehuda van zijne ziekte; als Mirjam de profetes van hare melaatschheid; als Naäman van zijne melaatschheid; als de wateren van Mara door Mozes onzen leeraar, en als de wateren van Jericho door Elisa. En even als Gij den vloek van Bilām, den goddeloozen, van vloek tot zegen veranderd hebt, wil ook zoo al mijne droomen over mij en over gansch Israël ten goede veranderen, en mij behoeden, genadig zijn, en met welbehagen aannemen. Amen).

HIJ DOE LICHTEN. God zij ons gunstig en zegene ons; Hij doe Zijn aangezigt over ons lichten! Sela.

DE EEUWIGE. Eeuwige, Eeuwige! almagtige God! albarmhartig en algenadig, langmoedig, en van oneindige genade en trouw.

ZIJN AANGEZIGT. Wend U tot mij en wees mij gunstig, want ik ben eenzaam en bedrukt.

TOT U. Tot U, ô Eeuwige! verhef ik mijne ziel.

EN HIJ ZIJ U GENADIG. Zie, gelijk de oogen der knechten op hunner heeren hand, gelijk de oogen der dienstmaagd op harer vrouwe hand, zoo zijn onze oogen op den Eeuwige onzen God, tot dat Hij ons gunstig zij.

HIJ WENDE. Hij ontvange zegen van den Eeuwige, regtvaardigheid van den God zijns heils, vinde gunst en zij welgezien in de oogen van God en menschen.

DE EEUWIGE. Eeuwige! zij ons gunstig, wij hopen op U; wees hunne magt elken ochtend, als ook onze hulp in den tijd van nood.

ZIJN AANGEZIGT. Eeuwige! verberg Uw aangezigt niet voor mij! op den dag van mijnen nood, neig Uw oor tot mij; ten dage dat ik aanroep, spoed U dan en verhoor mij.

TOT U. Tot U hef ik mijne oogen op, die in den hemel zetelt.

En

וְיָשֵׂם וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם :

לְךָ לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל ו לְרֹאשׁ :

שָׁלוֹם שָׁלוֹם ו שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו :

בשעה"כ נוהג כהנים שלא יאמר הלל שלום הרבון הן יאמר זה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן קְדֻשַּׁת חֲסִידֶיךָ וְנוֹדָל רַחֲמֶיךָ הַפְּשׁוּטִים וּלְמַעַן טָהֳרַת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת (אנקת"ם פסת"ם פסקפי"ם דיונפי"ם [*]) הַיּוֹצֵא מִפְּסוּקִים שֶׁל בִּרְכַת כֹּהֲנִים הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו עַם קְרוּשֶׁיךָ שֶׁתְּהֵיָה קָרוֹב לִי בְּקָרְאִי לָךְ וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי וְאַנְקָתִי תָּמִיד בְּשֵׁם שֶׁשָּׁמַעְתָּ אֲנָקַת יַעֲקֹב תְּמִימֶךָ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם ׳ וְתִתֶּן לִי וּלְכָל־נַפְשׁוֹת בֵּיתִי מְזוֹנוֹתֵינוּ וּפַרְנָסָתֵנוּ בְּרֶוַח וְלֹא בְצִמְצוּם בְּהֶתֵּר וְלֹא בְּאִסּוּר בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר מְתֻחַת יָדְךָ הָרְחָבָה בְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ פַּת לֶחֶם לֶאֱכוֹל וּבֶגֶד לְלְבּוֹשׁ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם וְתִתֵּנֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל־רוֹאֵינוּ ׳ וְיִהְיוּ דְבָרַי נִשְׁמָעִין לַעֲבוֹדָתֶךָ ׳ בְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ אֶת־יוֹסֵף צַדִּיקְךָ בְּשָׁעָה שֶׁהִלְבִּישׁוֹ אָבִיו כְּתֹנֶת פַּסִּים לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל־רוֹאָיו ׳ וְתַעֲשֶׂה עִמִּי נִפְלָאוֹת וְנִסִּים וְטוֹבָה אוֹת וְתַצְלִיחֵנִי בְּדַרְכִּי וְתֵן בְּלִבִּי כִּינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ וְסוֹרוֹתֶיךָ ׳ וְתַצִּילֵנִי מִשְׁגִּיאוֹת ׳ וְתַטְהֵר רַעְיוֹנַי וְלִבִּי לַעֲבוֹדָתֶךָ ׳ וְתַאֲרִיךְ יָמַי (וימי) אִשְׁתִּי וּבָנַי וּבְנוֹתַי) (וימי אָבִי וְאִמִּי) בְּטוֹב וּבְנְעִימוֹת בְּרוֹב עוֹז וְשָׁלוֹם ׳ אָמֵן סֶלָה :

ויכון לפיים מס הכהנים כמי לענות אמן.

אַדִּיר בַּמָּרוֹם שׁוֹכֵן בִּגְבוּרָה ׳ אַתָּה שָׁלוֹם וְשִׁמְךָ שָׁלוֹם ׳ יְהִי רָצוֹן שֶׁתָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם :

והכהנים מחזירין פניהם כלפי ההיכל ואומרין

רִבּוֹן הָעוֹלָם עָשִׂינוּ מַה־שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ אַף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ ׳ הַשְׁקֵפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ :

[*] יכוונו האותות כלפי מחשבתנו ולא יוציאם מפיו.

שיר היחוד ליום ראשון (*)

אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי · הָאֱלֹהִים הָרוֹעֶה אוֹתִי מֵעוֹדִי :
עַד הַיּוֹם הַזֶּה הֶחֱזִקַתְנִי בְיָדִי · חַיִּים וָחֶסֶד עָשִׂיתָ עִמָּדִי :
בָּרוּךְ יְיָ וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ · כִּי עַל עֲבָדוֹ הִפְלִיא חַסְדּוֹ :
אֱלֹהֵי מָרוֹם בְּמֵה אֲקַדֶּם · וּבַמֶּה אִבָּף לֵאלֹהֵי קֶדֶם :
אִלּוּ הָרִים לְמַעֲרָכָה · וְכָל־עֲצֵי לְבָנוֹן בַּכֹּל עֲרוּכָה :
וְאִם כָּל־בְּהֵמוֹת וְחַיּוֹת קְרוּצִים · נְתָחִים עֲרוּכִים עַל הָעֲצִים :
וְאַף זֵיוֹת מִזְבַּח מְכוּסִים · דָּם בְּמַיִם לַיָּם מְכַסִּים :
וְכַחוֹל סְלֹת דֶּשֶׁן וְשֶׁמֶן · בָּלוּל בִּרְבָבוֹת נַחֲלֵי שָׁמֶן :
וְלַאוְכָרָה לְבוֹנָה וְכַמִּים · וְלִקְטֹרֶת כָּל־רָאשֵׁי בְשָׂמִים :
וְאִלּוּ נֵרוֹת עַל הַמְּנוֹרוֹת · יְהִי מְאִירוֹת בִּשְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת :
וּבְהַדְרֵי אֵל לֶחֶם הַפָּנִים · עַל שֻׁלְחָנוֹת עֲרוּכִים בְּפָנִים :
וְיַיִן כִּמְטַר הַשָּׁמַיִם · וְשֵׁכָר לְנָסֶךְ בְּעֵינוֹת מָיִם :
וְאִלּוּ כָּל־בְּנֵי אָדָם בְּדָנִים · לְיוֹם מְשׁוֹרְרִים בְּכִנּוֹר דָּנָנִים :
וְכָל־עֲצֵי עֵרֶן וְכָל־עֲצֵי יְעָרִים · כִּנּוֹרוֹת וְנְבָלִים לַשָּׁרִים :
וְכָל־בְּנֵי אֱלֹהִים בְּקוֹל תְּרוּעָתָם · וְהַכּוֹבָבִים מְמַלְּוֹתָם :
וְכָל־הַלְּבָנוֹן וְחַיָּה בְּלָה · אֵין דֵּי בָּעֵר וְאֵין דֵּי עוֹלָה :
הֵן בְּכָל־אֵלֶּה אֵין דֵּי לַעֲבוֹד · וְאֵין דֵּי לְקַדֵּם אֵל הַכָּבוֹד :
כִּי נִבְדַּלְתָּ מֵאֹד מַלְכֵּנוּ · וּבָמָה נִכֹּף לֵאדוֹנֵינוּ :
אָמְנָם לֹא יוּכְלוּ בְּרָכְךָ · כָּל־חַי אַף כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ :
וַאֲנִי נִבְזֶה וְחֶדֶל אֱנוֹשִׁים · נִמְאָס בְּעֵינַי וּשְׁפַל אֲנָשִׁים :
וְאֵין לְעַבְדְּךָ כֹּל לְבָרְכְךָ · לְהָשִׁיב לְךָ גְּמוּל עַל חֲסָדֶיךָ :
כִּי הִרְבֵּיתָ טוֹבוֹת אֵלַי · כִּי הִגְדַּלְתָּ חַסְדְּךָ עָלַי :
וְרַב שְׁלוֹמִים לְךָ חָיְבָתִי · כִּי עָשִׂיתָ טוֹבוֹת אִתִּי :
וְלֹא חָיְבָתָּ לִי גְּמוּלֶיךָ · כָּל־טוֹבָתִי כֹּל עָלֶיךָ :
עַל הַטּוֹבוֹת לֹא עָבַדְתִּיךָ · אַחַת לְרִבֹּא לֹא גְּמַלְתִּיךָ :
אִם אָמַרְתִּי אֲסַפְּרָה נָּא בְמוֹ · לֹא יָדַעְתִּי סְפוּרוֹת לָמוֹ :
וּמָה אָשִׁיב לְךָ וְהַכֹּל שֶׁלְּךָ · לְךָ שָׁמַיִם אַף אָרֶץ לָךְ :
יָמִים וְכָל־אֲשֶׁר בָּם בְּיָדֶךָ · וְכֻלָּם יִשְׂבְּעוּן מִיָּדֶךָ :
וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאנֶךָ · וְחָפְצִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ :

ואיך

(*) *De vertaling van* שיר היחוד *bij het tweede deel.*

וְאֵיךְ נַעֲבֹד וְאֵין לְאֵל יָדֵנוּ · וְלִשְׂרֵפַת אֵשׁ בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ :
וְאֵיךְ נַעֲבֹר וְאֵין זֶבַח וּמִנְחָה · כִּי לֹא בָאנוּ אֶל הַמְּנוּחָה :
וּמִים אֵין לְהַעֲבִיר טֻמְאָה · וַאֲנַחְנוּ עַל אֲדָמָה טְמֵאָה :
שָׁשׁ אָנֹכִי עַל אֲמָרֶיךָ · וַאֲנִי בָּאתִי כִּדְבָרֶיךָ :
כִּי בָתוֹב לֹא עַל זִבְחֶךָ · וְעוֹלוֹתֶיךָ אוֹכִיחֶךָ :
עַל דִּבֵּר זֶבַח וְעוֹלוֹתֵיכֶם · לֹא צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם :
מַה־שָּׁאַלְתִּי וּמַה־דָּרַשְׁתִּי · מִמְּךָ כִּי אִם לְיִרְאָה אוֹתִי :
לַעֲבוֹד בְּשִׂמְחָה וּבְלֵבָב טוֹב · הֲנֵה שָׁמוֹעַ מִזֶּבַח טוֹב :
וְלֵב נִשְׁבָּר מִמְּנָחָה טְהוֹרָה · זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה :
זֶבַח וּמִנְחָה לֹא חָפַצְתָּ · חַטָּאת וְעוֹלָה לֹא שָׁאָלְתָּ :
מִזֶּבַח אֶבְנֶה בְּשִׂבְרוֹן לִבִּי · וַאֲשַׁבְּרָה אַף רוּחִי בְּקִרְבִּי :
רוֹם לֵב אַשְׁפִּיל וְאֶת־רוֹם עֵינַי · וְאֶקְרַע לְבָבִי לְמַעַן אֲדֹנָי :
שִׁבְרֵי רוּחִי הֵם זִבְחֶךָ · יַעֲלוּ לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחֶךָ :
וְאַשְׁמִיעַ בְּקוֹל הוֹדְיוֹתֶיךָ · וַאֲסַפְּרָה כָּל־נִפְלְאוֹתֶיךָ :
אֲשֶׁר יָדְעָה נַפְשִׁי אַחְבִּירָה · אֲמַלֵּל גְּבוּרוֹת וַאֲדַבְּרָה :
וּמָה אֶעֱרוֹךְ וְלֹא יָדַעְתִּי מָה · הֲכוֹל אוֹבֵל דִּבֵּר מְאוּמָה :
כִּי אֵין חֵקֶר לִנְדֻלָּתוֹ · וְגַם אֵין מִסְפָּר לְתִבוּנָתוֹ :
חָכָם לֵבָב הוּא מִי כָמוֹהוּ · שׁוֹגִיא כֹחַ לֹא מְצָאנוּהוּ :
עוֹשֶׂה גְּדוֹלוֹת וְרַב נוֹרָאוֹת · גָּדוֹל אַתָּה וְעוֹשֵׂה נִפְלָאוֹת :
עַד אֵין מִסְפָּר וְעַד אֵין חֵקֶר · וְלֹא נוֹדַע כִּי לֹא יֵחָקֵר :
אֵיזוֹ עַיִן אֲשֶׁר תְּעִידֶךָ · וְאֵיזֶה פֶּה אֲשֶׁר יְגִידֶךָ :
חַי לֹא רָאָךְ וְלֵב לֹא יְדָעֲךָ · וְאֵיזֶה שֵׂכֶל אֲשֶׁר יְיַעֲצֶךָ :
גַּם מִשְׁרַתֶיךָ לֹא רָאוּךָ · וְכָל־חַכְמֵי לֵב לֹא מְצָאוּךָ :
אַתָּה לְבַדְּךָ מֵבִיד שִׁבְחֶךָ · וְאֵין זוּלָתְךָ יוֹדֵעַ כֹּחֶךָ :
וְאֵין יוֹדֵעַ כִּלְעָדֶיךָ · שִׁבְחוֹת רְאוּיוֹת לִכְבוֹדֶךָ :
עַל כֵּן תְּבוֹרַךְ בָּרְאוּי לָךְ · כְּפִי קָדְשְׁךָ כְּבוֹדְךָ וְגָדְלֶךָ :
וּמִפִּי הַכֹּל כְּכָל־אֱלוֹתָם · כְּפִי מִדַּע אֲשֶׁר אַתָּה חֲנַנְתָּם :
יוֹדוּ פְלָאֲךָ הַשָּׁמַיִם · וְיַאַדִּירוּךָ קוֹלוֹת מָיִם :
וְיִרְעוּ לְךָ כָּל־הָאָרֶץ · יוֹדוּךָ כָּל־מִלְּבֵי אָרֶץ :
אַף יוֹדוּךָ כָּל־הָעַמִּים · וְיִשְׁבְּחוּךָ כָּל־הָאֻמִּים :

כָּל־זֶרַע יַעֲקֹב עַבְדֶּךָ · כִּי עָלֵיהֶם נִבְרוּ חַסְדֶּךָ :
אָת־שֵׁם יְיָ יְהַלְלוּ בָלָם · אֵל אֱלֹהִים אֱמֶת וּמֶלֶךְ עוֹלָם :

ליום שני

וַאֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתֶךָ · אֲדַבֵּר אֲמַלֵּל גְּבוּרוֹתֶיךָ :
דַּרְכֵי שִׁבְחֶךָ קְצָתָם אֲסַפֵּרָה · מַעֲשֶׂיךָ מַה נּוֹרָא אוֹמָרָה :
אֵין אֵלֶיךָ עֲרוֹךְ בַּסֵּפֶר · אֲגִידָה עָצְמוּ מִסְפֵּר :
חֵקֶר אֱלוֹהַּ לֹא יִמָּצֵא · וְתַכְלִית שַׁדַּי לֹא תְקָצָה :
וְלִתְבוּנָתוֹ הֲלֹא אֵין חֵקֶר · וּמִסְפַּר שָׁנָיו לֹא יֵחָקֵר :
וְגַם אֵין מִסְפָּר לְגְדוּדֶיךָ · בִּצְבָאוֹתֶיךָ אוֹת כְּבוֹדֶךָ :
אַיּוֹ עַיִן אֲשֶׁר תְּעִידֶךָ · וְחַי לֹא רָאָה פְּנֵי כְבוֹדֶךָ :
נָבוֹן וְחָכָם הֵן לֹא יֵדָע · וְאֵיךְ אֶעֱרוֹךְ עַל אֲשֶׁר לֹא אֵדָע :
וְאִם יֹאמַר אִישׁ עַד תַּכְלִיתוֹ · אֶעֱרוֹךְ אֵלָיו וּבְמַתְכֻּנְתּוֹ :
אֲבָא וְאֶמְצָא תַּכְלִית שְׁבָחוֹ · לֹא נֶאֱמְנָה אֶת־אֵל רוּחוֹ :
יָבֹלַע כִּי לֹא יֵדַע עָרְכּוֹ · אַחֲרִית פִּיהוּ רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ :
וְעִמְּדִי לֹא כֵן אֲנֹכִי · וּפִי לֹא אֶתֵּן לַחֲטוֹא וְחִכִּי :
אֲכַפְּרָה לְאָחֵי קְצוֹת דְּרָכַי אֵל · וּלְיִשְׂרָאֵל מַה־פָּעַל אֵל :
כַּכָּתוּב אִמְרוּ לֵאלֹהִים · מַה־נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ אֱלֹהִים :
וְאָמַרְתָּ עִם זוּ יָצַרְתִּי · לִי יִסְפְּרוּ שִׁמִי וְתִהְלָתִי :
בְּמִצְרַיִם שַׁמְתִּי עֲלִילוֹתַי · לְמַעַן תְּסַפֵּר אֶת־אוֹתוֹתַי :
וַאֲנִי עַבְדְּךָ עַל כֵּן אֲסַפֵּר · בַּאֲשֶׁר אֲדְרוֹשׁ מֵעַל סֵפֶר :
תְּהַלֵּל נַפְשִׁי כֹּחַ מַעֲשֶׂיךָ · וְכָל־קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשֶׁךָ :
וַאֲבָרְכָה בְּכָל־עֵינַיִ · וּבְכָל־לִבִּי אוֹדֶה אֶת־אֲדֹנָי :
גַּם בִּגְרוֹנִי רוֹמְמוֹתֶיךָ · וְאֶת־פִּי אֲמַלֵּא תְּהִלָּתֶךָ :
כִּי פִּי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ · כָּל־הַיּוֹם אֶת־תִּפְאַרְתֶּךָ :
וְאֹמְרָה נָא עֲזוֹז נוֹרְאוֹתֶיךָ · וְאָשִׂיחָה דִּבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ :
וַאֲזַכִּיר טוּבְךָ וְצִדְקוֹתֶיךָ · חֲסָדֶיךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ :
יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל אַתָּה · עַל כָּל־אֱלֹהִים מְאֹד נִגְדַּלְתָּ :
כִּי כָל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים הֵם · אֱלִילִים אִלְמִים רוּחַ אֵין בָּהֶם :
הֵן לְעוֹבְדֵיהֶם גְּמוֹל אֵין מְשִׁיבִים · וְלָמָּה לָהֶם הַמָּה מְטִיבִים :

ובעת

וּבְעֵת צָרָה אָז יִתְפַּלְלוּ · וְלֹא יַעֲנוֹם בִּי לֹא יוֹעִילוּ :
דּוֹרְשִׁים בְּכָל־לֵב לְרוּחַ אֵין בּוֹ · וְקָרוֹב יְיָ אֶל עִם קְרוֹבוֹ :
הַיּוֹצֵר כֹּל הוּא אֱלֹהֵינוּ · הוּא עָשָׂנוּ וְלוֹ לְבַד אֲנָחְנוּ :
עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ · נְבָרֵךְ שְׁמוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ :
בְּצַר לָנוּ מְאֹד נִמְצֵאתָ · כִּי דוֹרְשֶׁיךָ לֹא עָזַבְתָּ :
וְתָמִיד בְּפִינוּ תְּהִלָּתֶךָ · וּמְהֻלָּלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ :
עַד אַתָּה בְּךָ וּבְכִבּוּדֶךָ · וּמִשְׁרָתֶיךָ אַף עֲבָדֶיךָ :
אֲשֶׁר כְּבוֹדְךָ מְלֹא כָל־הָאָרֶץ · וּכְבוֹדְךָ עַל כָּל־הָאָרֶץ :
וַאֲבוֹתֵינוּ בָּחֲרוּ אוֹתָךְ · לְבָרְכְךָ לַעֲבוֹד וְאֵין לָזָר אִתָּךְ :
גַּם אֲנַחְנוּ אוֹתְךָ לְבָרְכְךָ · נַעֲבוֹד בְּבֵן אָב וּנְכַבְּדֶךָ :
וְהִנְנוּ עַל יִחוּדֶךָ · יוֹמָם וָלַיְלָה עֲדֶיךָ :
בְּפִי כֻלָּנוּ וּבְלֵבָבֵנוּ · שֶׁאַתָּה לְבַדְךָ אֱלֹהֵינוּ :
אֱלֹהֵינוּ עַל יִחוּדֶךָ · עֵדִים אֲנַחְנוּ וַעֲבָדֶיךָ :
אֵין תְּחִלָּה אֶל רֵאשִׁיתֶךָ · וְאֵין קֵץ וְתִכְלָה לְאַחֲרִיתֶךָ :
רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מִבְּלִי רֵאשִׁית · וּמִבְּלִי אַחֲרִית וְאֵין לֵב לְהָשִׁית :
אֵין קָצֶה אֶל גְּבְהוּתֶךָ · וְאֵין סוֹף לְעוֹמֶק מְדוּתֶיךָ :
אֵין לְךָ סוֹבֵב וְאֵין לְךָ פֵּאָה · עַל כֵּן אוֹתְךָ חַי לֹא רָאָה :
אֵין צַד וְצֶלַע יַצְלִיעוּךָ · וְרוֹחַב וְאוֹרֶךְ (ק׳ ועומק) לֹא יִמְצָעוּךָ :
אֵין פֵּאָה לְסִבִּיבוֹתֶיךָ · וְאֵין תָּוֶךְ מַבְדִּיל בֵּינוֹתֶיךָ :
אֵין חָכְמָה אֲשֶׁר תֵּדָעֶךָ · וְאֵין מַדָּע אֲשֶׁר יַגִּיעֶךָ :
וְלֹא יַשִּׂיג אוֹתְךָ כָּל־מַדָּע · וְאֵין שֵׂכֶל אֲשֶׁר יָבִין וְיֵדָע :
מִמְּךָ מְאוֹמָה וְאֵיכָה אַתָּה · וְאֵיךְ בְּלִי מְאוֹמָה כֹּל בָּרָאתָ :

ליום שלישי

אָמְנָם יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה · אֱלֹהֵי יַעֲקֹב כֹּל יָצַרְתָּ :
אַתָּה בוֹרֵא וְלֹא נִבְרֵאתָ · אַתָּה יוֹצֵר וְלֹא נוֹצַרְתָּ :
אַתָּה מֵמִית וְאֶת־כָּל־תְּבֵלָה · אַתָּה מוֹרִיד שְׁאוֹל וְאַף תַּעֲלֶה :
וְנֶאֱמָן לְהַחֲיוֹת מֵתִים אָתָּה · וְעַל יְדֵי נְבִיאֶךָ כֵּן הוֹדָעְתָּ :
וְלֹא תָמוּת אֵל חַי וְלֹא מַתָּה · מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה :
מַשְׁפִּיל וּמוֹלִיד וְלֹא נוֹלַדְתָּ · מוֹחֵץ וְרוֹפֵא וְלֹא חָלִיתָ :

מות

כָּיוֹת וּמִדּוֹת אֵין לְפָנֶיךָ · הַגּוּפָה וְשֵׂנָה אֵין לְעֵינֶיךָ :
הֲלֹא מְקֻדָּם אֵל חַי אָתָּה · מֵאֲשֶׁר כְּךָ לֹא נִשְׁתַּנֵּיתָ :
וְעַד הָעוֹלָם לֹא תִשְׁתַּנֶּה · מֵאֱלֹהוּתְךָ לֹא תִתָּגָנֶה :
חָדָשׁ וְנוֹשָׁן לֹא נִמְצֵאתָ · חִדַּשְׁתָּ כֹּל וְלֹא חָדַשְׁתָּ :
לֹא יְחוֹלוּ זְקֵנָה וּבְחֻרוֹת · עָלֶיךָ גַּם שֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת :
וְלֹא חָלוּ בְךָ שְׁמָרָה וְעָצָב · וְדִמְיוֹן נוֹצַר וְכָל־דָּבָר קָצָב :
כִּי לֹא יְסוֹבֵב אוֹתְךָ נָשֶׁם · אַף לֹא תִדָּמֶה אֶל כָּל־נָשֶׁם :
כָּל־הַיְצוּרִים גְּבוּל סִבָּתָם · אֶל רֵאשִׁיתָם וְלְאַחֲרִיתָם :
כִּי הַבְּרוּאִים בִּגְבוּל שִׁמָּתָם · וְלִימֵי צֶבָאָם גְּבוּל הִקְפָּתָם :
וְלְךָ אֵין גְּבוּל וְלִימָךְ · וְלִשְׁנוֹתֶיךָ וְלְעֻצְמָךְ :
עַל כֵּן אֵינְךָ צָרִיךְ לַכֹּל · לְיָדְךָ וְלַחֲסָדְךָ צְרִיכִים הַכֹּל :
הַכֹּל צְרִיכִים לְצִדְקוֹתֶיךָ · וְאֵינְךָ צָרִיךְ לְבִרְיוֹתֶיךָ :
כִּי טֶרֶם כָּל־יְצִיר הָיִתָּ · לְבַדְּךָ מְאוּמָה לֹא נִצְרַכְתָּ :
רִאשִׁית וְאַחֲרִית בְּיָדְךָ עֲרוּכִים · אַתָּה בָם וְהֵם בְּרוּחֲךָ שְׁרוּכִים:
כָּל־אֲשֶׁר הָיָה בָּרִאשׁוֹנָה · וַאֲשֶׁר יִהְיֶה בָּאַחֲרוֹנָה :
כָּל־הַיְצוּרִים וְכָל־מַעֲשֵׂיהֶם · וְכָל־דִּבְרֵיהֶם וּמַחְשְׁבוֹתֵיהֶם :
מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף הֵרַע בָּלָם · וְלֹא תִשְׁכַּח כִּי אַתָּה אֲצַלָּם :
אַתָּה בְרָאתָם וְלִבְּךָ עֲרָכָם · לְבַדְּךָ תֵּרַע מְקוֹמָם וְדַרְכָּם :
הֵן אֵין דָּבָר מִמְּךָ נֶעְלָם : כִּי לְפָנֶיךָ נְכוֹנִים כֻּלָּם :
אֵין חוֹשֶׁךְ וְאֵין מָנוֹס וְסֵתֶר · לָנוּס שָׁמָּה וְלְהִסָּתֵר :
אֶת־אֲשֶׁר תְּבַקֵּשׁ אַתָּה מוֹצֵא · בְּלִי נְטוֹת אֲלֵיהֶם בְּעֵת שְׁתִרְצֶה :
כִּי אֶת־הַכֹּל בָּאַחֲרִית הֵרָאָה · לְבַדְּךָ תַּעֲשֶׂה וְאֵינְךָ נִלְאֶה :
כִּי עַל גּוֹי וְעַל אָדָם יָחִד · עַל כֹּל תַּדְבֵּר בְּרֶגַע אֶחָד :
תִּשְׁמַע בְּרֶגַע כָּל־הַקּוֹלוֹת · זַעֲק וְלַחַשׁ וְכָל־הִתְפַּלּוֹת :
אַף תָּבִין אֶל כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם · בְּרֶגַע תַּחְקוֹר כָּל־לְבָבֵיהֶם :
וְלֹא תֵאָרֵךְ עַל מַחְשְׁבוֹתֶיךָ · וְלֹא תִתְמַהְמַהּ עַל עֲצָתֶךָ :
אֵצֶל עֲצָתְךָ גְּזֵרָתֶךָ · לְקֵץ וּלְמוֹעֵד קְרִיאָתֶךָ :
וְכֻלָּם בֶּאֱמֶת בְּתֹם וְיֹשֶׁר · מִבְּלִי עַוְלָה וּמִבְּלִי חוֹסֶר :
מִמְּךָ דָּבָר לֹא יֵאָבֵד · וְדָבָר מִמְּךָ לֹא יִכָּבֵד :
כָּל־אֲשֶׁר תַּחְפּוֹץ תּוּכַל לַעֲשׂוֹת · וְאֵין מִי מוֹחֶה בְּיָדְךָ מַעֲשׂוֹת:

יְכוֹלָת יְיָ בְּחָפְצוֹ קְשׁוֹרָה · וּבְרָצוֹת יְיָ לֹא אֲחֹרָה :
אֵין דְּבַר סֵתֶר מִמְּךָ נִכְחָד · עֲתִידוֹת וְעוֹבְרוֹת לְךָ הֵם יָחַד :
אֲשֶׁר מֵעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם · הֵם בְּלֵב בְּךָ וְאַתָּה בְּכֻלָּם :
חֲדָשׁוֹת תַּגִּיד וְסוֹד דְּרָכֶיךָ · אֶל־עֲבָדֶיךָ וּמַלְאָכֶיךָ :
וְאֵינְךָ צָרִיךְ לְהַשְׁמִיעָךְ · דְּבַר סוֹד וְסֵתֶר לְהוֹדִיעָךְ :
כִּי מִמְּךָ כָּל־סוֹד יִגָּלֶה · בְּטֶרֶם עַל לֵב כָּל־יְצִיד יַעֲלֶה :
בְּלֵב כָּל־נִבְרָא לֹא תִמָּצֵא · מְפִינוּ עָתָק לֹא יֵצֵא :
בְּאֵין לוֹ קָצֶה וְלֹא יֵחָצֶה · לֵב לֹא יָתוּר וְאֵין פֶּה פּוֹצֶה :
בְּאֵין לוֹ רוּחוֹת וְאֵין בּוֹ רָוָחוֹת · אֵין לוֹ שִׂיחוֹת בּוֹ מוֹכִיחוֹת :
לְמֶרְחוֹק מִי יִשָּׂא דַעְוֹ · לְלֹא תְחִלָּה וְלֹא סוֹף לְהַגִּיעוֹ :
אָגוּדִים אֲחוּדִים תּוֹךְ וְסוֹף וָרֹאשׁ · פֶּה וְלֵב אָבְלוֹם מְדֻרוֹשׁ וּמֻחְדָּשׁ :
גּוֹבַהּ וְעוֹמֶק נָעוּצִים כְּסוֹבֵב · חָכַם לֵב וְנָבוֹן לֹא יְלֻבַּב :
סוֹבֵב הַכֹּל וּמְלֵא אֶת־כֹּל · וּבְהֵיוֹת הַכֹּל אַתָּה בַּכֹּל :
אֵין עָלֶיךָ וְאֵין תַּחְתֶּיךָ · אֵין חוּץ לָךְ וְאֵין בֵּינוֹתֶךָ :
אֵין מַרְאֶה וְגַב לְאָחוֹרֶךָ · וְאֵין גּוֹף לְעוֹצֶם יְחוּדֶךָ :
וְאֵין בַּתָּוֶךְ מִמְּךָ נִבְדָּל · וְאֵין מָקוֹם דַּק מִמְּךָ נֶחְדָּל :
וְאֵינְךָ נֶאֱצָל מִכֹּל וְנִבְדָּל · וְאֵין מָקוֹם רַק מִמְּךָ וְנֶחְדָּל :
מִקְרֶה וְשִׁנּוּי אֵין בְּךָ נִמְצָא · וְלֹא זְמַן וְעֶרְעָר וְלֹא כָּל־שִׁמְצָה :
כָּל־זְמַן וְכָל־עֵת אַתָּה מְבִינָם · אַתָּה עוֹרְכָם וְאַתָּה מְשַׁנָּם :
כָּל־מַדָּע לֹא יַשִּׂיג אוֹתָךְ · אֵין שֵׂכֶל אֲשֶׁר יִמְצָא אוֹתָךְ :
כְּמִדָּתָךְ חָכְמָתָךְ · כְּגֻדְלָתְךָ תְּבוּנָתָךְ :
חָכַם אַתָּה מֵאֲלֶיךָ · חַי מֵעַצְמְךָ וְאֵין כְּגֵלֶיךָ :
זוֹלַת חָכְמָתְךָ אֵין חָכְמָה · כְּלִתִּי בִינָתְךָ אֵין מְזִמָּה :
חָלַקְתָּ בְּלֵב חֲכָמִים שֵׂכֶל · וְרוּחַ תְּמַלֵּאם וְדֵעָתָם הִשְׂכֵּל :
מִבַּלְעָדֶיךָ בְּחַ אֵין גְּבוּרָה · וּמִבַּלְעָדֶיךָ עֹזְךָ אֵין עֻזָּרָה :
אֵין נִבְבָּד כִּי אִם כִּבְרָתוֹ · וְאֵין נָדוֹל כִּי אִם גְּדֻלָּתוֹ :
כָּל־יֶקֶר וְכָל־טוֹב מִיָּדֶךָ · לַאֲשֶׁר תַּחְפּוֹץ עֲשׂוֹת חָסְדֶּךָ :
אֵין חֵקֶר לְגֻדְלָתְךָ · וְאֵין מִסְפָּר לְתִבוּנָתְךָ :
אֵין עוֹד זוֹלָתְךָ הֲוִיוֹתֶיךָ · חַי וְכֹל תּוֹכָל וְאֵין כִּלְיָתֶךָ :
וְלִפְנֵי הַכֹּל כֹּל הָיִיתָ · וּבְהֵיוֹת הַכֹּל כֹּל מְלֵאתָ :

לא לְחָצוּךָ וְלֹא הִטּוּךָ · יְצוּרֶיךָ אַף לֹא מְעָטוּךָ :
בַּעֲשׂוֹתְךָ כֹּל לֹא נִבְהַלְתָּ · מִהוֹךְ מְלֹאכְתְּךָ לֹא נֶחְלַלְתָּ :
בְּעָשׂוֹתְךָ אֶת־הַשָּׁמַיִם · וְאֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־הַמַּיִם :
לֹא קָרְבוּךָ וְלֹא רְחָקוּךָ · כִּי כָל־קִרְוֹת לֹא יַחֲלְקוּךָ :
דָּם מַיִם לֹא יִשְׁטְפֶךָ · וְרוּחַ כַּבִּיר לֹא יַהֲדְפֶךָ :
אַף כָּל־טְנוּפַת לֹא תִטְנָפֶךָ · אֵשׁ אוֹכְלָה אֵשׁ לֹא תִשְׂרָפֶךָ :
לַהֲיוֹתְךָ אֵין תְּמוּרָן · וְלִיחוּדְךָ אֵין יְתֵרוֹן :
כְּמוֹ הָיִיתָ לְעוֹלָם תִּהְיֶה · חוֹסֵר וְעוֹדֵךְ בְּךָ לֹא יִהְיֶה :
וְשִׁמְךָ מְעִידְךָ כִּי הָיִיתָ · וְהֹוֶה וְתִהְיֶה וּבְכֹל אַתָּה :
הֹוֶה לְעוֹלָם וְכֵן נוֹדַעְתָּ · נְעִידְךָ וְכֵן בְּךָ הַעִידוֹתָ :
שָׁאַתָּה הוּא וְהֹוֶה בַּכֹּל · שֶׁלְּךָ הַכֹּל וּמִמְּךָ הַכֹּל :
שְׁמוֹת יְקָרְךָ יָעֲנוּ וְיָעִידוּ · בְּתוֹקֶף יְקָרְךָ בְּךָ יַסְחִידוּ :

ליום רביעי

אָרוֹמֵם אֱלֹהַי אָבִי וְאֵלִי · אַנְוֶה אֱלֹהֵי צוּרִי וְגוֹאֵלִי :
אֶחָד אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם · וְהָאָרֶץ בְּכָל־יוֹם פְּעָמַיִם :
אֵל חַי אֶחָד הוּא בְּרָאָנוּ · אָבִיר יִשְׂרָאֵל אָב לְכֻלָּנוּ :
אֲדוֹנֵינוּ אָדוֹן כָּל־הָאָרֶץ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ :
אֵין כָּאֵל אֵשׁ אוֹכְלָה וְקַנָּא · לְעוֹלָם יְיָ אֱמֶת אֵל אֱמוּנָה :
אוֹרִי וְיִשְׁעִי מָעוֹז חַיַּי · עָלַיִו תְּלוּיִם כָּל־מַאֲוַיַּי :
אֱלֹהִים אֱמֶת הוּא אֱלֹהִים חַיִּים · לֹא יָכִילוּ זָעֲמוֹ גּוֹיִם וְאַיִּים :
אַדִּיר וְאַמִּיץ כֹּחַ וְרַב אוֹנִים · אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים :
אֱלֹהַּ עוֹשֵׂי אִישִׁי וּבוֹעֲלִי · אֲלוּף נְעוּרֵי שׁוֹמְרִי וְצִלִּי :
בּוֹרֵא כֹּל וְיִשְׂרָאֵל גּוֹאֵל · בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :
בּוֹרֵא רוּחַ הָרִים יוֹצֵר · מִמְּךָ מְזִמָּה לֹא יִבָּצֵר :
גֵּאֶה מֵשִׁיב גְּמוּל עַל גֵּאִים · עַל הָרָמִים וְעַל הַנִּשָּׂאִים :
גִּבּוֹר בְּקוּמוֹ לַעֲרוֹץ בָּעֲבָרָה · מֵהֲדַר גְּאוֹנוֹ מִי לֹא יִירָא :
גָּבוֹהַּ כָּל־אֲשֶׁר תַּחְתָּיו נוֹשֵׂא · וְגָדֵל כֹּחַ גְּדוֹלוֹת עוֹשֶׂה :
גָּדוֹל הוּא וְשִׁמוֹ בִּגְבוּרָה · אַרְיֵה שָׁאַג מִי לֹא יִירָא :

דּוֹדִי דָנוּל הוּא מֻרְכָּבָה · אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד קְדוֹשִׁים רַבָּה :
דַּיָּן יָתִיב בְּעַתִּיק יוֹמִין · וְצָבְאוֹ עַל שְׂמֹאל וְעַל יְמִין :
הָדְרוֹ וְהוֹדוֹ עַל בְּנֵי עֲבָדָיו · הָדוּר הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו :
הוּא אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת לְכָל בָּשָׂר שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה מִכֹּל :
וְהוּא יָתִיק יוֹדֵעַ וָעֶד · יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :
וַאֲשֶׁר חָרַב נָאוָתָנוּ · לְהִלָּחֵם מִלְחַמְתֵּנוּ :
זוֹכֵר לְעוֹלָם בְּרִית רִאשׁוֹנִים · בְּיוֹם אֶתְמוֹל לוֹ אֶלֶף שָׁנִים :
הָא אֱלֹהֵינוּ וְלוֹ קִוִּינוּ · וְיִמְרָת יָהּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ :
חֵלֶק יַעֲקֹב יוֹצֵר הַכֹּל · חַנּוּן יְיָ וְחָסִיד בַּכֹּל :
חַי לְעוֹלָם יְיָ חֶלְקִי · חֲכַם הָרָזִים יְיָ חִזְקִי :
טוֹב וּמֵטִיב הַמְלַמֵּד דֵּעָה · טְהוֹר עֵינַיִם מֵרְאוֹת בְּרֵעָה :
יָשָׁר יְיָ וְיָשָׁר דְּבָרוֹ · יְדִידֵי יְדִידוּת מִשְׁכְּנוֹת דְּבִירוֹ :
יוֹעֵץ וְגוֹזֵר מִי יְפִירֶנָּה · וְיַחְתּוֹךְ וְיַפְעַל מִי יְשִׁיבֶנָּה :
כָּפָה דּוֹדִי כָּפָיו וְטוּבוֹ · יְרֵאוּ וְיֶחֱזוּ צִיּוֹן בְּשׁוּבוֹ :
לְגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת · יָעִיר קִנְאָה לַעֲשׂוֹת נְקָמוֹת :
לָנָשֶׂר עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים · נָשָׂא עֲבָדָיו וְיִשֵּׂר הֲדוּרִים :
מְדוֹב שַׁכּוּל וְכִנְמֵר שׁוֹחֵל · מְרַקֵּב וּכְעָשׁ רוּחוֹ כַּנָּחֵל :
נְדוֹב שַׁכּוּל וְכִנְמֵר שׁוֹקֵד · דְּבָרוֹ לַעֲשׂוֹת כְּמַקֵּל שָׁקֵד :
נְבִיר כֹּחַ לֵב כְּמוֹ שָׁחֵל · כְּלָבִיא וְכַאֲרִי וְרוּחוֹ כְּנָחֵל :
כְּאָרֵז בָּחוּר בְּגִדְלָתוֹ · כְּבְרוֹשׁ רַעֲנָן עֲנוּתָנוּתוֹ :
כְּחַפּוּחַ בְּרֵיחוֹ עֹז אַהֲבָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל גְּאוּתוֹ :
כְּחַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיָּעַר · בֵּן דּוֹדִי עִם יוֹשְׁבֵי שָׁעַר :
כְּבִיר כֹּחַ לְמַרְגִּיז אֵל · נוֹקֵם וְכַטַּל הוּא לְיִשְׂרָאֵל :
כּוֹסִי מְנָת חֶלְקִי וְגוֹרָלִי · אֲנִי לְדוֹדִי נַחֲלָה וְדוֹדִי לִי :
כְּבוֹדִי יְיָ לֹא אֲמִירָנוּ · הָאֲמָרְנוּהוּ וְהֶאֱמִירָנוּ :
כְּאַרְיֵה יִשְׁאַג וְכַכְּפִיר יְנָהֵם · אֵל יְהֵה בְּגֵר וְכִאִישׁ נִדְהָם :
כְּרוֹעֶה נִבּוֹר אֲשֶׁר לֹא יוּכַל · צֹאנוֹ לְהַצִּיל וְהָיָה לְמַאֲכָל :
כְּגִבּוֹר אֵין אֵיָל וְכַאוֹרֵחַ · נָם וּכְוֹרֵחַ מַר צוֹרֵחַ :
כְּאַרְיֵה מַשְׁחִית וְכַכְּפִיר לְעֻזָּיו · כְּרָקֵב גַּם כָּעָשׁ לְאוֹיְבָיו :
כְּבִיר כֹּחַ כְּשִׁמְיר וְשַׁיִת · וְלֹא יְשָׁאֵיר כְּטַקֵּף זַיִת :

כְּשָׁמַיִם וְשִׁית צָדִים יְמִנֵּן · כְּצִפֳּרִים עָפוֹת לְעִירוֹ יָנֵן :
כְּנִשְׁמֵי נְדָבָה לָגוּ יָבֹא · כְּמַלְקוֹשׁ וְכַטַּל לַדְּבֵקִים בּוֹ :
כְּנֶשֶׁר יָרַחֵף עַל גּוֹזָלָיו · וּבְצֵל כְּנָפָיו יֶחֱסוּ מַיְחֲלָיו :
כְּצִפֳּרִים עַל עִירוֹ יָנֵן · וּבְצֵל כְּנָפָיו רָנָנוֹת נְגֵנוּ :
לְבַדּוֹ יְיָ הוּא וְנִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת · עֹשֶׂה אֵל נוֹרָא עֲלִילוֹת :
לְצָבְיִ וְעוֹפֶר דּוֹמָה דּוֹדִי · כִּי יְקֹדְּמֵנִי אֱלֹהֵי חַסְדִּי :
לִפְנֵי עַמּוֹ יֵישַׁר הֲדוּרִים · וְיִנָּשְׂאֵם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים :
לָעוֹלָם חֶלְקִי הוּא וְצוּר לִבָּבִי · בָּלָה שְׁאֵרִי לָךְ וְלִבָּבִי :
לְבַדּוֹ יְיָ הוּא וְנִפְלָאוֹת · גְּדוֹלוֹת עֹשֶׂה וְרַב נוֹרָאוֹת :
מָקוֹם וְמָעוֹן אַתָּה לְעוֹלָמֶךָ · וְאֵין יוֹדֵעַ אֶת־מְקוֹמֶךָ :
מוֹרְאִי אֵל רוֹעִי וְנוֹצְרִי · צוּר יָלָדְנִי מְחוֹלְלִי וְיוֹצְרִי :
מָרוֹם וּמָעוֹז הוּא לִי וּמַחְסִי · מְגַדֵּל עוֹז שֵׁם יְיָ מָנוֹסִי :
מֶלֶךְ יַעֲקֹב מִשְׂגָּב לָנוּ · הוּא מְחוֹקְקֵנוּ וּמוֹשִׁיעֵנוּ :
מְגַדֵּל יְשׁוּעוֹת מְשִׁיעָן יְהִי לִי · מִבְטָח אֱלֹהִים יְיָ חֵילִי :
מוֹשֵׁל עוֹלָם בְּמַלְכוּתֶךָ · בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר מֶמְשַׁלְתֶּךָ :
מִי יִתֶּנְךָ בְּאָח לִי לָצָרָה · הוֹשַׁע יְיָ כִּי יָדְךָ לֹא קְצָרָה :
מְקוֹר חַיִּים מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל · לֹא אֶעֱזוֹב כִּי מָעֻזִּי אֵל :
מָגֵן יִשְׁעִי וְחֶרֶב גְּאוָתִי · לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרְךָ נֶפֶשׁ תַּאֲוָתִי :
מָגֵן הוּא לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ · אַשְׁרֵי אָדָם אֲשֶׁר עוֹז לוֹ בּוֹ :
נָבָר וְנָעִים נָאוֹד וְנוֹרָא · נֶאְדָּר וְנֶאְזָר שְׁמוֹ בִּגְבוּרָה :
נֶאֱמָן נָצַח יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ · לֹא יַשְׁקֵר אַשְׁרֵי כָּל־חוֹכֵי לוֹ :
נָצַח יִשְׂרוֹן דָּיֵאל הַנֶּאֱמָן · מֵאֱלֹהָיו יְהוֹדָה לֹא אַלְמָן :
נַפְלָא עַל כָּל־הַנִּפְלָאִים · וּמִתְנַשֵּׂא עַל כָּל־הַנִּשָּׂאִים :
נִקְדָּשׁ וְנַעֲרִץ אֱלֹהֵי קְדוּשִׁי · נָכוֹן וְנִשְׂגָּב יְיָ נְפִי :
נוֹקֵם וְנוֹטֵר וּבַעַל חֵמָה · לְצָרָיו לְאוֹיְבָיו אִישׁ מִלְחָמָה :
נֵרִי יְיָ בְּהַלּוֹ נֵרוֹ · עֲלֵי רֹאשִׁי וְנֵר לְרַגְלִי דְּבָרוֹ :
סוֹמְכִי וְסוֹעֲדִי יְיָ סַלְעִי · סוֹבֵל וְסוֹלֵחַ וְנוֹשֵׂא פִּשְׁעִי :
סַהֲדִי יְיָ סַלְעִי וְסִתְרִי · סוֹלֵחַ וְסוֹבֵל סֵעָדִי וְסִבְרִי :
סַלְּעֵנוּ יְיָ וּמְצוּדָתֵנוּ · עֶזְרָתֵנוּ וּמְפַלְּטֵנוּ :
עֹזִּי וְגִבּוֹר עֻזִּי וְעֶזְרִי · עֶלְיוֹן עוֹז לִי אַל יְהִי עָרִי :

עִיר וְקַדִּישׁ שֶׁת סְבִיבָיו סֵתֶר · אֲבֶן אַתָּה אֵל מִסְתַּתֵּר :
עַד מְמַדֵּר לְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאוֹיְבָיו · שׁוֹמֵר בְּרִית וָחֶסֶד לְאוֹהֲבָיו :
פָּדָה אֶת־אַבְרָהָם יְדִידוֹ · הוּא יְפָדֶּה יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ :
פֶּתַח יִצְחָק יְחֵן פְּחָדוֹ · עַל צָרֵי בְנֵי יַעֲקֹב עַבְדּוֹ :
פּוֹעֵל וְחוֹצֵב וְדוֹרֵשׁ וּבוֹדֵק · כָּל־לְבָבוֹת לוֹ אָתֵן צָדֵק :
צְרוֹר הַמּוֹר אָשְׁכּוֹל הַכּוֹפֶר · נוֹתֵן לְעַמּוֹ צָדָיו כּוֹפֶר :
צַח וְאָדוֹם דּוֹד בְּצָבָאָיו אוֹת · עַל בֵּן נִקְרָא יְיָ צְבָאוֹת :
צַדִּיק יְיָ הַצּוּר תָּמִים · אָבְטַח עֲדֵי עַד בְּצוּר עוֹלָמִים :
צְבָא הַשָּׁמַיִם מִשְׁתַּחֲוִים לוֹ · שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ :
קָרוֹשׁ הוּא בְּכָל־מִנֵי קְדֻשּׁוֹת · פְּהוֹת שָׁלשׁ קָדוֹשׁ מְשֻׁלָּשׁוֹת :
קַיָּם לְעָלְמִין אֱלָהָא חַיָּא · מָרָא דְּאַרְעָא וּמָרָא דִּשְׁמַיָּא :
קוֹנִי מֵרֵחַם מְקַנֵּא לְשׁוֹנָאָיו · קֶרֶן יִשְׁעִי וְקָדוֹב לְקוֹרְאָיו :
רָחוֹק מִכֹּל וְאֶת־כֹּל רוֹאֶה · כִּי רָם יְיָ וְשָׁפַל יִרְאֶה :
רוֹעִי יְיָ לֹא אֶחְסַר כֹּל · וְרַב כֹּחַ וְרַב חֶסֶד לַכֹּל :
רַחוּם יְיָ רוֹפֵא וּמְחַבֵּשׁ · לִשְׁבוּרֵי לֵב וְעָוֹן כּוֹבֵשׁ :
רַעְיִ בְּלוֹ הוּא מַחֲמַדִּים · מִשְׁפָּטָיו אֱמֶת מְתוּקִים וַחֲמוּדִים :
רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מֵעוֹלָם וְעַד · עוֹלָם אַתָּה אֵל שׁוֹבֵן עַד :
שַׁלִּיט מָלַךְ שְׁמַיָּא בְּכָל־דָּר וְדָר · לֵיהּ אֲנָא מְשַׁבַּח מְרוֹמַם וּמְהַדַּר :
שָׁמֶשׁ וּמָגֵן יְיָ אֱלֹהִים · שׁוֹפֵט צֶדֶק וּמַשְׁפִּיל גְּבוֹהִים :
שַׁגִּיא בְּחַ לֹא מְצָאנוּהוּ · יְשַׁגִּיב בְּבוֹחוֹ וּמִי כָמֹהוּ :
שְׁלֵמָה שְׁמוֹ כִּי שָׁלוֹ שָׁלוֹם · כִּי יְדַבֵּר אֶל חֲכִידָיו שָׁלוֹם :
שֵׁם יְיָ אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה · תּוֹעֲפוֹת רְאֵם לוֹ בְּכִפִּיר וּבְאַרְיֵה :
שַׁדַּי מְאוֹרִי מַלְכִּי וְאֵלִי · הַלְלוּיָהּ שְׁמוֹ נַפְשִׁי הַלְלִי :
תַּתֵּם עִם יוֹשְׁבֵי נְטָעִים · הַשְׁרִיגִים שְׁלֹשֶׁת הָרוֹעִים :
תִּתְחַבַּד תִּתְבָּר עִמָּם · וְעִם עִקְּשִׁים תִּתְפַּל לְהָמָם :
תָּמִים דַּרְכְּךָ תַּקִּיף מִכֹּל · תּוֹכֵל לְבַדְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־כֹּל :
תּוֹחַלְתִּי וְכִבְרִי וְתִקְוָתִי · הַאֲוֹת נַפְשִׁי וְתִשּׁוֹקָתִי :
תְּהִלָּתִי וְתִפְאָרְתִּי וְעֻזִּי · מְכַעֲי אִמִּי גּוֹחִי וְגוֹזִי :
תְּמִים דֵּעִים אֶל דֵּעוֹת אֶחָד · כָּל־הַלְּבָבוֹת רוֹרֵשׁ יָחַד :

מִי כָמוֹךָ דֵּעָה מוֹרֶה · נִיב שְׂפָתַיִם אַתָּה בּוֹרֵא :
מַחְשְׁבוֹתֶיךָ עָמְקוּ וְרָמוּ · וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמוּ :
לֹא לִמּוּדְךָ חָכְמָתָךְ · וְלֹא הֲבִינוֹךְ תְּבוּנָתָךְ :
לֹא קִבַּלְתָּ מַלְכוּתָךְ · וְלֹא יָרַשְׁתָּ מֶמְשַׁלְתָּךְ :
לְעוֹלָם יְהִי לְךָ לְבַדֶּךָ · וְלֹא לַאֲחֵרִים כְּבוֹד הוֹדֶךָ :
וְלֹא תִתֵּן לֵאלֹהִים אֲחֵרִים · תְּהִלָּתְךָ לַפְּסִילִים וְחָרִים :
וְכָבוֹד וְגַם כָּל־יְקָר מֵאִתָּךְ · וְכִבּוּדְךָ לֹא לָזָרִים אִתָּךְ :
אַתָּה תָּעִיד בִּיחוּדָךְ · וְתוֹרָתְךָ וַעֲבָדֶיךָ :
אֱלֹהֵינוּ עַל יִחוּדֶךָ · אַתָּה עֵד אֱמֶת וַאֲנַחְנוּ עֲבָדֶיךָ :
לְפָנֶיךָ לֹא אֵל תִּקְרֵמְךָ · וּכְמַלְאַכְתְּךָ אֵין זָר עִמָּךְ :
לֹא נוֹעַצְתָּ וְלֹא לָמַדְתָּ · בְּחַדְּשְׁךָ בְּרִיאוֹת כִּי נִבְינוֹתָ :
מִמַּעֲמַקֵּי מַחְשְׁבוֹתֶיךָ · וּמִלִּבְּךָ בָּל־פְּעֻלּוֹתֶיךָ :
קְצוֹת דְּרָכֶיךָ הֲלֹא הִבַּרְנוּ · וּמַעֲשֶׂיךָ הֵן יָדַעְנוּ :
שְׁאַתָּה אֵל כֹּל יָצַרְתָּ · לְבַדְּךָ מְאוּמָה לֹא נִגְרַעְתָּ :
לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתְּךָ לֹא לָחַצְתָּ · וְגַם לָעֵזֶר לֹא נִצְרַכְתָּ :
כִּי הָיִיתָ לִפְנֵי הַכֹּל · וְאַז בְּאֵין כֹּל לֹא נִצְרַכְתָּ כֹּל :
כִּי מֵאַהֲבָתְךָ עֲבָדֶיךָ · כֹּל בָּרָאתָ לִכְבוֹדֶךָ :
וְלֹא נוֹדַע אֵל זוּלָתֶךָ · וְאֵין כָּמוֹךָ וְאֵין בִּלְתֶּךָ :
וְלֹא נִשְׁמַע מִן אָז וְהָלְאָה · וְלֹא קָם וְלֹא נִהְיָה וְלֹא נִרְאָה :
וְגַם אַחֲרֶיךָ לֹא יִהְיֶה אֵל · רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן אֵל יִשְׂרָאֵל :
בָּרוּךְ אַתָּה יָחִיד וּמְיוּחָד · יֵי אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד :
אֲשֶׁר מִי יַעֲשֶׂה כְּמַלְאַכְתֶּךָ · בְּמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרוֹתֶיךָ :
אֵין יְצִיר זוּלָתֶךָ · וְאֵין בְּרִיאָה כִּי אִם בְּרִיאָתֶךָ :
כָּל־אֲשֶׁר תַּחְפּוֹץ תַּעֲשֶׂה בַכֹּל · כִּי אַתָּה נַעֲלֵיתָ עַל כֹּל :
אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין בִּלְתֶּךָ · כִּי אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ :
אַתָּה הָאֵל עוֹשֵׂה פֶלֶא · וְדָבָר מִמְּךָ לֹא יִפָּלֵא :
מִי כָמוֹךָ נוֹרָא תְהִלּוֹת · אֱלֹהִים לְבַדְּךָ עוֹשֶׂה גְּדוֹלוֹת :
אֵין אוֹתוֹת כְּמוֹ אוֹתוֹתֶיךָ · אַף אֵין מוֹפֵת כְּמוֹ מוֹפְתֶיךָ :
אֵין תְּבוּנָה כִּתְבוּנָתֶךָ · אֵין גְּדֻלָּה כִּגְדֻלָּתֶךָ :

כִּי מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבוֹתֶיךָ · וְגָבְהוּ דַּרְכֵי אוֹרְחוֹתֶיךָ :
אֵין גַּאֲוָה כְּמוֹ נַאֲוָתֶךָ · אַף אֵין עֲנָוָה כְּעַנְוָתֶךָ :
אֵין קְדֻשָּׁה כִּקְדֻשָּׁתֶךָ · אֵין קְרֵבוּת כְּמוֹ קְרֵבוֹתֶיךָ :
אֵין צְדָקָה כְּמוֹ צִדְקָתֶךָ · אֵין תְּשׁוּעָה כִּתְשׁוּעָתֶךָ :
אֵין זְרוֹעַ כִּזְרוֹעוֹתֶיךָ · אֵין קוֹל כְּרַעַם גְּבוּרוֹתֶיךָ :
אֵין רַחֲמִים כְּרַחֲמָנוּתֶיךָ · אֵין חֲנִינוֹת כְּחַנִּינוֹתֶיךָ :
אֵין אֱלָהוּת כֵּאלָהוּתֶךָ · וְאֵין מַפְלִיא כְּשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ :
כִּי שְׁמוֹתֶיךָ אֵלִים מְרוּצִים · כְּזִכְרְךָ לְחוּצִים לְהַפְלִיא נְחוּצִים :
וְאֵשׁ וְחַרְטוֹם לֹא יַלְהִיטוּךָ · וְכָל־שֵׂם וְלַהַט לֹא יְנַצְּחוּךָ :
לֹא יְנַצְּחוּךָ כָּל־חַכָמִים · כָּל־הַקּוֹסְמִים וְהַחַרְטֻמִּים :
אַתָּה מֵשִׁיב לְאָחוֹר חֲכָמִים · לֹא יוּכְלוּ לְךָ עֲרוּמִים וְקוֹסְמִים:
לְהָשִׁיב לְאָחוֹר מְזִמּוֹתֶיךָ · לְהָפֵר עֲצַת סוֹד גְּזֵרָתֶךָ :
מַרְצוֹנְךָ לֹא יַעֲבִירוּךָ · לֹא יְמַהֲרוּךָ וְלֹא יְאַחֲרוּךָ :
עֲצָתְךָ תָּפֵר עֲצַת כָּל־יוֹעֲצִים · וְעִוֵּךְ מַחֲלִישׁ לֵב אַמִּיצִים :
אַתָּה מְצַוֶּה וּפִקְדְּךָ מְשֻׁוָּה · וְאֵין עָלֶיךָ פָּקִיד מְצַוֶּה :
אַתָּה מְקַוֶּה וְאֵינְךָ מְקֻוֶּה · כָּל־לְךָ מְקֻוֶּה נֶפֶשׁ תִּרְוֶה :
וְכָל־הַיְצוּרִים וְכָל־עֲנָנָם · וְכָל־זֵקֶר אֲשֶׁר בְּךָ אֵין דְּמִיוֹנָם :
לֹא מַחְשְׁבוֹתָם מַחְשְׁבוֹתֶיךָ · כִּי אֵין בּוֹרֵא זוּלָתֶךָ :
וְאֵין דְּמִיוֹן נִפְלָא אֱלֹהֵינוּ · וְאֵין חֵקֶר נִשְׂגָּב אֲדוֹנֵינוּ :
סָתוּר מִכָּל־סָתוּר וְעָמוּם · מִכָּל־עָמוּם וּמִכָּל־כָּמוּם :
דַּק מִכָּל־דַּק וְצָפוּן מִכֹּל · צָפוּן וְכוֹל מִכָּל־כּוֹל :
נִשְׂגָּב מִכָּל־נִשְׂגָּב וְנַעֲלָם · מִכָּל־נַעֲלָם וּשְׁמוֹ לָעוֹלָם :
נָבוֹהַּ מִכָּל־נָבוֹהַּ וְעָלְיוֹן · מִכָּל־עָלְיוֹן וּמִכָּל־חָבְיוֹן :
חָבוּי וְעָמוּק מִכָּל־עָמוּק · לֵב כָּל־דַּעַת עָלָיו חָמוּק :
שֶׁאֵין שֵׂכֶל וּמַדָּע וְחָכְמָה · יְכוֹלִים לְהַשִּׂיג לוֹ כָּל־מְאוּמָה :
לֹא מַשִּׂיגִים לוֹ אֵיךְ וְכַמָּה · לֹא מוֹצְאִים לוֹ דָּבָר דּוֹמֶה :
מִקְרֶה וְעֵרְאִי וְשִׁנּוּי וְטִפֵּל · וְחָבֵר וּמְסֻמָּךְ אוֹר וְגַם אוֹפֶל :
וְלֹא מוֹצְאִים לוֹ מַרְאֶה וְצֶבַע · וְלֹא כָּל־טַבַּע אֲשֶׁר שֵׁשׁ וְשָׂבַע:
לָכֵן נְבוּכוֹת כָּל־עֲשְׂתּוֹנוֹת · וְנִבְהָלוֹת כָּל־הַהַשְׂפוֹנוֹת :

וכל

וְכָל־שִׂרְעַפִּים וְכָל־דַּרְהוּרִים · נִלְאִים לָשׁוּם כּוֹ שִׁיעוּרִים :
מִלְּשַׁעֲרוֹ וּמִלְּהַגְבִּילוֹ · מִלְּתָאֲרוֹ וּמִלְּפָרְסְמוֹ :
בְּכָל־שִׂכְלֵנוּ תַּפְשִׂנוּהוּ · בְּמַדָּעֵנוּ לִמְצוֹא מַה הוּא :
לֹא מְצָאנוּהוּ וְלֹא יְדַעְנוּהוּ · אַךְ מַעֲשָׂיו וְהִכַּרְנוּהוּ :
שֶׁהוּא לְבַדּוֹ יוֹצֵר אֶחָד · חַי וְכָל־יוֹכֶל וְתָכֶם מְיוּחָד :
כִּי הוּא הָיָה לִכְלֹ קוֹדֶם · עַל כֵּן נִקְרָא אֱלֹהֵי קֶדֶם :
בְּעֲשׂוֹתוֹ בְּלִי כְלִי־מְאוּם אֶת־כֹּל · יָדַעְנוּ כִּי הוּא כֹּל יָכוֹל :
בַּאֲשֶׁר מַעֲשָׂיו בְּחָכְמָה כֻּלָּם · יָדַעְנוּ כִּי בִּבְינָה פָּעָלָם :
בְּכָל־יוֹם וְיוֹם בְּחִדְּשׁוֹ כֻּלָּם · יָדַעְנוּ כִּי הוּא אֱלֹהֵי עוֹלָם :
בַּאֲשֶׁר הָיָה קוֹדֶם לְכֻלָּם · יָדַעְנוּ כִּי הוּא חַי (וְקַיָּם) לְעוֹלָם :
וְאֵין לְהַרְהֵר אַחַר יוֹצְרֵנוּ · בְּלִבֵּנוּ וְלֹא בְּסִפּוּרֵנוּ :
לְמַמָּשׁ וְגוּפָךְ לֹא נְשַׁעֲרֵהוּ · לְטַפֵּל וְתוֹאַר לֹא נַדְמֶה־לּוֹ :
וְלֹא נַחְשִׁבֵהוּ לְעִקָּר וְנִצָּב · וְלֹא לְמִין (וְכֹל־אוֹן) וּלְכָל־נִקְצָב :
כָּל־הַנִּרְאִים וְהַנִּשְׁכָּלִים · וְהַמְדֻמָּעִים בְּעֶשֶׂר כְּלוּלִים :
וְשֶׁבַע כַּמּוּת וְשִׁשָּׁת נְדוֹת · וְשָׁלוֹשׁ נְזֵרוֹת וְעִתּוֹת וּמִדּוֹת :
הֵן בְּבוֹרֵא אֵין גַּם אֶחָד · כִּי הוּא בָרָאם כֻּלָּם יָחַד :
כֻּלָּם יִכְלוּ אַף יֵחָלְפוּ · הֵם יֹאבֵדוּ וְאַף יָסוֹפוּ :
וְאַתָּה תַּעֲמוֹד וְתִבָּלֶה כֻּלָּם · כִּי חַי וְקַיָּם אַתָּה לָעוֹלָם :

ליום ששי

אַתָּה לְבַדְּךָ יוֹצֵר כֹּל הוּא · וְלֹא יְדָמֶה מַעֲשֶׂה לְעוֹשֵׂהוּ :
כָּל־הָאֲרָצוֹת לֹא יְכִילוּךָ · וְאַף שָׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ :
אָז (יִי אַף) יָחִילוּ מַיִם חַיִּים · מִפָּנֶיךָ אֱלֹהִים חַיִּים :
רָעֲשָׁה אֶרֶץ וְנָסוּ מַיִם · וְנָטְפוּ (מַיִם) מִן הַשָּׁמָיִם :
נוֹטֶה לְבִדְּךָ הַשָּׁמַיִם · רוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם :
עָשִׂיתָ כָּל־חָפְצְךָ לְכָרְךָ · וְלֹא נִצְרַכְתָּ עֵזֶר בְּנִגְרְךָ :
סוֹעֵד אֵין מִי יִסְעָדֶךָ · הַכֹּל מִמְּךָ וּמִיָּדֶךָ :
כְּכֹחֲךָ אָז כֵּן עֻצְמָתֶךָ · וּלְעוֹלָם כָּל־כְּבוֹדְךָ אִתָּךְ :
וְלֹא יָעַפְתָּ וְלֹא יָגַעְתָּ · כִּי בְּמַלְאַכְתְּךָ לֹא עָמַלְתָּ :

כִּי בִרְכָתְךָ כָּל־יְצוּרֶיךָ · וּמַעֲשֵׂה חָפְצְךָ בְּמַאֲמָרֶיךָ :
וְלֹא אַחֲרִתּוֹ וְלֹא מַהֲרִתּוֹ · הַכֹּל עֲשִׂיתוֹ יָפֶה בְּעִתּוֹ :
מְבַלִּי מְאוּמָה כֹּל חִדַּשְׁתָּ · וְאֶת־הַכֹּל בִּלִּי כֹל פָּעָלְתָּ :
וְעַל לֹא יְכוֹד הַכֹּל יָחַדְתָּ · בְּרִצּוֹן רוּחֲךָ כֹּל תָּלִיתָ :
זְרוֹעוֹת עוֹלָם אַתְּ־כֹּל נוֹשְׂאוֹת · מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף וְאֵינָם נִלְאוֹת :
בְּעֵינֶיךָ לֹא דָבָר הִקְשָׁה · רְצוֹנְךָ כָּל־דָּבָר רוּחֲךָ עוֹשָׂה :
לְפָעֳלָתְךָ לֹא דָמִיתָ · אֶל כָּל־תּוֹאַר לֹא שָׁוִיתָ :
וְלֹא קָדְמָה לְמַלְאַכְתְּךָ מְלָאכָה · חָכְמָתְךָ הִיא הַכֹּל עָרָכָה :
לִרְצוֹנְךָ לֹא קִדְּמוּ וְאִחֲרוּ · וְעַל חָפְצְךָ לֹא נוֹסְפוּ וְחָסְרוּ :
מִכָּל־חָפְצְךָ לֹא שָׁכָחְתָּ · וְדָבָר אֶחָד לֹא חָסַרְתָּ :
לֹא הֶחְסַרְתָּ וְלֹא הֶעֱדַפְתָּ · וְדָבָר רַק בָּם לֹא פָּעָלְתָּ :
אַתָּה תָּשִׁבֹחַם וּמִי תִתְעִיבָם · וְשֶׁמֶץ דָּבָר לֹא נִמְצָא בָם :
הַחְלוֹתָ בְּחָכְמָה עֲשִׂיתָם · בְּתְבוּנָה וּבְדַעַת בְּלִיתָם :
מֵרֹאשִׁית וְעַד אַחֲרִית עֲשׂוּיִם · בֶּאֱמֶת וּבְיוֹשֶׁר וְטוֹב רָאוּיִם :
הִקְדַּמְתָּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ · רוֹב דַּחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ :
כִּי רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ · הֲלֹא מֵעוֹלָם עַל עֲבָדֶיךָ :
וְעַד לֹא כָל־חַי הוּכַן לְבַלְכֵּל · לְפָנֶיו אוֹכֶל תִּתֵּן אָכֶל :
וּמָזוֹן וְמָכוֹן תַּעֲשֶׂה בְּפִי כֹל · צָרְכֵי הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לַכֹּל :
שִׁלְשֶׁת יָמִים הָרִאשׁוֹנִים · אָז הֲכִינוֹתָם לָאַחֲרוֹנִים :
אָז עָטִיתָ אוֹר כַּשַּׂלְמָה · אַדֶּרֶת מְאוֹרוֹת מְמוּל שַׂלְמָה :
בְּטֶרֶם כָּל־יְצוּר מְאוֹר נָדַלְתָּ · וְאַחַד כֹּל מְאוֹר נִתְנַדַּלְתָּ :
אָז בָּאֵין לָבוּשׁ הוֹד וְהָדָר לוֹבֵשׁ · עֵדֶר לֹא אוֹרֵג גְּאוּת לָבֵשׁ :
אוֹר כַּשַּׂלְמָה וְכַמְעִיל עוֹטָה · שָׁמַיִם כַּיְרִיעָה נוֹטָה :
עָשִׂיתָ בָם לָאוֹרִים דְּרָכִים · וְרָצוֹא וָשׁוֹב בְּנַחַת מְהַלְּכִים :
הִבְדַּלְתָּ בֵּין מַיִם לָמָּיִם · בְּמִתִּיחַת רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם :
מְזוֹנוֹת מְעוֹנוֹת לִשְׂרֹץ מָיִם · וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל (פְּנֵי רְקִיעַ) הַשָּׁמָיִם :
עָשָׂב וְתִיר לָבְשָׁה אַדְמָה · מַאֲכָל לְחַיָּה וּלְכָל־בְּהֵמָה :
בָּקָרָן שֶׁמֶן גֵּן נָטַעְתָּ · אֶל הָאָדָם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ :
עֵדֶר כְּנֶגְדּוֹ עָשִׂיתָ לוֹ · דֵּי מַחְסוֹרוֹ אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ :

כל

כָּל־מַעֲשֶׂיךָ בְּיָדוֹ תְּהִלָּה · וְתַחַת רַגְלָיו הַכֹּל שְׁתָה :
לְהַעֲלוֹת מֵהֶם בֹּקֶר וָצֹאן · עַל מִזְבַּחֲךָ יַעֲלוּ לְרָצוֹן :
עָשִׂיתָ לוֹ כְּתוֹנֶת לְשֶׁרֶת · לְהַדֶּרֶת קֹדֶשׁ וּלְתִפְאֶרֶת :
שַׂמְתָּ בְּקִרְבּוֹ חָכְמַת אֱלֹהִים · כִּי יְצִירָתוֹ לְךָ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים :
לֹא מָנַעְתָּ עַל פְּנֵי אַדְמָה · צָרְכֵי אָדָם וְכֻלָּם בְּחָכְמָה :
מַעֲשֶׂיךָ מְאֹד רַבּוּ וְגָדְלוּ · וְשִׁמְךָ יְיָ בְּכֻלָּם יְהֻלָּלוּ :
רַבּוּ וְגָדְלוּ מְאֹד מַעֲשֶׂיךָ · יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ :
כֹּל פָּעֲלְתָּ לְמַעֲנֶךָ · וְלִכְבוֹדְךָ כָּל־קִנְיָנֶיךָ :

ליום השבת

אָז בְּיוֹם הַשְּׁכִיעִי נַחְתָּ · יוֹם הַשַּׁבָּת עַל כֵּן בֵּרַכְתָּ :
וְעַל כָּל־פּוֹעַל תְּהִלָּה עָרוֹכָה · חֲסִידֶיךָ בְּכָל־עֵת יְבָרְכוּכָה :
בָּרוּךְ יְיָ יוֹצֵר כֻּלָּם · אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם :
כִּי מֵעוֹלָם עַל עֲבָדֶיךָ · רוֹב רַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶּיךָ :
וּבְמִצְרַיִם הַחִלּוֹתָ · לְהוֹדִיעַ כִּי מְאֹד נַעֲלֵיתָ :
עַל כָּל־אֱלֹהִים בַּעֲשׂוֹת בָּהֶם · שְׁפָטִים גְּדֹלִים וּבֵאלֹהֵיהֶם :
בְּבָקְעֲךָ יַם סוּף עַמְּךָ רָאוּ · הֵיךְ הַגְדַּלְתָּ וַיִּירָאוּ :
נִהַגְתָּ עַמְּךָ לַעֲשׂוֹת לָךְ · שֵׁם תִּפְאֶרֶת לְהַרְאוֹת גְּדֻלָּךְ :
וְדִבַּרְתָּ עִמָּם מִן הַשָּׁמַיִם · וְגַם הֶעָבִים נָטְפוּ מָיִם :
יָדְעָתָ לָכֶם בַּמִּדְבָּר · בְּאֶרֶץ צִיָּה אִישׁ לֹא עָבָר :
תַּהַּ לְעַמְּךָ דֶּגֶן שָׁמַיִם · וְכָעָפָר שְׂאֹר וּמְצוֹר מָיִם :
תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם רַבִּים עַמִּים · יְרֵשׁוּ אַרְצָם וַעֲמָל לְאֻמִּים :
בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקִּים וְתוֹרוֹת · אִמְרוֹת יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת :
וַיְתַעֲדְנוּ בְּמַרְעֶה שָׁמֵן · וּמֵחֲלֹמִישׁ צוּר פַּלְגֵי שָׁמֵן :
בְּנוֹתָם בָּנוּ עִיר קָדְשֶׁךָ · וְיָפָארוּ בֵּית מִקְדָּשֶׁךָ :
וְתֹאמַר פֹּה אֵשֵׁב לְאוֹרֶךְ · יָמִים צֶדֶה בָּרֵךְ אֲבָרֵךְ :
כִּי שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי צֶדֶק · אַף כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק :
וּבֵית הַלֵּוִי נְעִימוֹת יְזַמֵּרוּ · לְךָ יְתָרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ :
בֵּית יִשְׂרָאֵל וְיִרְאֵי יְיָ · יְכַבְּדוּ וְיוֹדוּ שִׁמְךָ יְיָ :

הַטִּיבוֹתָ מִאוֹד לָרִאשׁוֹנִים · כֵּן הֵטִיב גַּם לָאַחֲרוֹנִים :
יְ תְּשִׁישׁ נָא עָלֵינוּ · כַּאֲשֶׁר שַׂשְׂתָּ עַל אֲבוֹתֵינוּ :
אוֹתָנוּ לְהַדְבּוֹת וּלְהֵיטִיב · וְנָדָה לְךָ לְעוֹלָם כִּי תֵּטִיב :
יְ תִּבָּנֶה עִירְךָ מְהֵרָה · כִּי עָלֶיהָ שִׁמְךָ נִקְרָא :
וְקֶרֶן דָּוִד תַּצְמִיחַ בָּהּ · וְתִשְׁכּוֹן לְעוֹלָם יְ כְּבִרְבָּהּ :
זְבֶחֵי צֶדֶק שָׁמָּה נִזְבָּחָה · וְכִימֵי קֶדֶם תָּעֳרֵב מִנְחָה :
וּבָרֵךְ עַמְּךָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ · כִּי חָפַצְתָּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ :
וּבִרְצוֹנְךָ תַּעֲשֶׂה חָפְצֵנוּ · הֵטֵב נָא עִמְּךָ כָּלֵנוּ :
בְּחַרְתָּנוּ הֱיוֹת לְךָ לְעַם סְגֻלָּה · וְעַל עַמְּךָ בֵּרַכְתָּךְ סֶלָה :
וְתָמִיד נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ · וְנַהֲלֵל לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ :
וּמְבָרְכֶיךָ עַמְּךָ יְבוֹרָךְ · כִּי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר תְּבָרֵךְ מְבוֹרָךְ :
וַאֲנִי בְּעוֹדִי אֲהַלְלָה בּוֹרְאִי · וַאֲבָרְכָה כָּל־יְמֵי צֶבְאִי :
יְהִי שֵׁם יְ מְבוֹרָךְ לְעוֹלָם · מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם :

כַּכָּתוּב בָּרוּךְ יְ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם · וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַיְ : עָנָה דָנִיֵּאל וְאָמַר לֶהֱוֵא שְׁמֵהּ דִּי אֱלָהָא מְבָרַךְ מִן עָלְמָא וְעַד עָלְמָא דִּי חָכְמְתָא וּגְבוּרְתָא דִּי לֵהּ הִיא : וְנֶאֱמַר וַיֹּאמְרוּ הַלְוִיִּם יֵשׁוּעַ וְקַדְמִיאֵל בְּנֵי חֲשַׁבְנְיָה שֵׁרֵבְיָה הוֹדִיָּה שְׁבַנְיָה פְּתַחְיָה קוּמוּ בָּרְכוּ אֶת־יְ אֱלֹהֵיכֶם מִן הָעוֹלָם עַד הָעוֹלָם וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדְךָ וּמְרוֹמַם עַל כָּל־בְּרָכָה וּתְהִלָּה : וְנֶאֱמַר בָּרוּךְ יְ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן הַלְלוּיָהּ : וְנֶאֱמַר וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת־יְ לְעֵינֵי כָּל־הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד · בָּרוּךְ אַתָּה יְ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם :

שיר הכבוד

כשמוסיפין כאן הקדם לאנעים זמירות יש לומר לפניהם פסוקים אלו.

שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד :
מִי זֶה מֶלֶךְ־הַכָּבוֹד יְ עִזּוּז וְגִבּוֹר יְ גִּבּוֹר מִלְחָמָה־ :
שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְשָׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד :
מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְ צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה :

אַנְעִים זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֶאֱרוֹג · כִּי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי תַּעֲרוֹג :
נַפְשִׁי חָמְדָה בְּצֵל יָדֶיךָ · לָדַעַת כָּל־רָז סוֹדֶךָ :
מִדֵּי דַבְּרִי בִּכְבוֹדֶךָ · הוֹמָה לִבִּי אֶל הוֹדֶךָ :
עַל כֵּן אֲדַבֵּר בְּךָ נִכְבָּדוֹת · וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת :

עיין א"ב

אֲסַפְּרָה כְבוֹדֵךְ וְלֹא רְאִיתִיךְ · אֲדַמְּךְ אֲכַנֶּךְ וְלֹא יְדַעְתִּיךְ :
בְּיַד נְבִיאֶיךְ בְּסוֹד עֲבָדֶיךְ · דִּמִּיתָ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךְ :
גְּדֻלָּתֶךְ וּגְבוּרָתֶךְ · כִּנּוּ לְתוֹקֶף פְּעֻלָּתֶךְ :
דְּמוּ אוֹתְךְ וְלֹא כְּפִי יִשְׁךְ · וַיְשַׁוְּוךְ לְפִי מַעֲשֶׂיךְ :
הַמְשִׁילוּךְ בְּרוֹב חֲזִיונוֹת · הִנְּךְ אֶחָד בְּכָל דְּמְיונוֹת :
וַיְחֻזוּ בְךְ זִקְנָה וּבַחֻרוֹת · וּשְׂעַר רֹאשְׁךְ בְּשֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת :
זִקְנָה בְּיוֹם דִּין וּבַחֻרוֹת בְּיוֹם קְרָב · כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָדָיו לוֹ רָב :
חָבַשׁ כּוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ · הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ :
טַלְלֵי אוֹרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלָא · וְקְוֻצּוֹתָיו רְסִיסֵי לָיְלָה :
יִתְפָּאֵר בִּי כִּי חָפֵץ בִּי · וְהוּא יִהְיֶה לִי לַעֲטֶרֶת צְבִי :
כָּתֶם טָהוֹר פָּז דְּמוּת רֹאשׁוֹ · וְתַק עַל מֻצַּח כְּבוֹד שֵׁם קָדְשׁוֹ :
לְחֵן וּלְכָבוֹד צְבִי תִפְאָרָה · אִמְּתוֹ לוֹ עֲטָרָה עֲטָרָה :
מַחֲלָפוֹת רֹאשׁוֹ כְּבִימֵי בְחֻרוֹת · קְוֻצּוֹתָיו תְּלִתְּלִים שְׁחוֹרוֹת :
נְוֵה הַצָּדָק צְבִי תִפְאַרְתּוֹ · יַעֲלֶה נָא עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתוֹ :
סְגֻלָּתוֹ תְּהִי בְיָדוֹ עֲטֶרֶת · וְצִנִּיף מְלוּכָה צְבִי תִפְאָרֶת :
עֲמוּסִים נְשָׂאָם עֲטֶרֶת עֶנְדָם · מֵאֲשֶׁר יָקְרוּ בְעֵינָיו כְּבָדָם :
פְּאֵרוּ עָלַי וּפְאֵרִי עָלָיו · וְקָרוֹב אֵלַי בְּקָרְאִי אֵלָיו :
צַח וְאָדוֹם לְלִבּוּשׁוֹ אָדוֹם · פּוּרָה בְּדָרְכּוֹ בְּבוֹאוֹ מֵאֱדוֹם :
קָשֶׁר תְּפִלִּין הֲרָאָה לָעָנוּ · תְּמוּנַת יְיָ לְנֶגֶד עֵינָיו :
רוֹצֶה בְּעַמּוֹ עֲנָיִים יְפָאֵר · יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר :
רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת קָוִּינוּ מֵרֹאשׁ · דּוֹר וָדוֹר עַם דּוֹרְשֶׁךָ דָּרוּשׁ :
שִׁית הֲמוֹן שִׁירַי נָא עָלֶיךָ · וְרִנָּתִי תִּקְרַב אֵלֶיךָ :
תְּהִלָּתִי תְּהִי לְרֹאשְׁךָ עֲטֶרֶת · וְתִפְלָתִי תִּבּוֹן קְטוֹרֶת :
תִּיקַר שִׁירַת רָשׁ בְּעֵינֶיךָ · בְּשִׁיר יוּשַׁר עַל קָרְבָּנֶיךָ :
בְּרָכָתִי תַּעֲלֶה לְרֹאשׁ מַשְׁבִּיר · מְחוֹלֵל וּמוֹלִיד צַדִּיק כַּבִּיר :
וּבִרְכָתִי תְּנַעֲנַע לִי רֹאשׁ · וְאוֹתָהּ קַח לְךָ כִּבְשָׂמִים רֹאשׁ :
יֶעֱרַב נָא שִׂיחִי עָלֶיךָ · כִּי נַפְשִׁי תַּעֲרוֹג אֵלֶיךָ :

סוגרין הלחן.

Verklaring der onvertaalde woorden.

(1) *Hamaäloth.* [*Lied*] *der trappen*, naardien de Leviten, bij het zingen, op trappen stonden, zie שיר המעלות.

(2) *Sela.* Een, meestal aan het einde van een vers, voorkomend muzijkaal woord, welks eigenlijke beteekenis geheellijk verloren schijnt. Eenigen willen dus hetzelve met *herhaling*, *toonsverandering* of *verheffing*, *stilzwijgen*, anderen weder met *voortreffelijk*, *gewis*, *eeuwig* vertalen.

(3) *Jah.* Verkorte vorm van יהוה, *Eeuwige*; hij wordt kortheidshalve veelal in slotverzen gebruikt, zoo als: *Halleluja-Jah!* Zie overigens, op dit woord.

(4) *Hallelujah.* Een tusschenwerpsel aan het einde van vele psalmen voorkomende, en zooveel beteekenende als: *Prijst den Eeuwige!*

(5) *Zebaoth.* *Heerscharen;* men vindt dit woord, in de profetische schriften en psalmen dikwerf aan eenen naam der Godheid toegevoegd.

(6) *Schophar.* Een, uit eenen ramshoorn, vervaardigd blaasinstrument.

(7) *Amen.* Adverbiale uitdrukking, die bekrachtigend, veelal ook wenschend, bijzonder bij eedsafleggingen gebezigd wordt en de beteekenis heeft van: *het zij zoo.*

(8) *Eroeb.* *Spijsmenging*, (*spijsbereiding*). Zij staat in verband met het gebod van, op de feestdagen, die met den Sabbath in een loopen, geene spijzen voor den tusschenkomenden Sabbath te bereiden, ten zij men zich voor den ingang des feestes, door den *Eroëb*, daartoe voorbereid hebbe.

(9) *Cherubim.* De woorden *Chasmalim*, *Cherubim*, *Erëlim*, *Ophanim*, *Seraphim*, *Sinannim*, zijn onderscheidene namen van verschillende, den Goddelijken troon, omgevende engelen.

(10) *Reëm.* Een ongemeen sterk dier, zie תוספות רגא פי ל"ח, volgens sommigen *woudstier*. In den Talmud (גיטין דף ס"ח) wordt er eene *bovennatuurlijke magt* (שדים), onder verstaan.

(11) *Merkaba.* Eigenlijk *krijgswagen;* bij de Kabbalisten de benaming van den troon des Almagtigen.

(12) *Mussaph-gebed.* *Bijgevoegd* gebed; zijnde een gebed, dat alleen op Sabbath en feestdagen, aan het gewone gebed, bijgevoegd wordt.

(13) *Malchioth.* Eene afdeeling des *Mussaph-gebeds*, aldus genoemd, omdat dezelve is te zamengesteld uit zoodanige verzen der H. Schrift, waarin het woord מלך *Koning*, voorkomt.

(14) *Zichronoth.* Mede eene afdeeling des *Mussaph-gebeds*; haren naam ontleenende van den daarin voorkomenden versbouw; omdat namenlijk in ieder vers een *substantivum* of *verbum*, van het wortelwoord זכר (*herinnering*) afgeleid, voorkomt.

(15) *Schopheroth.* Is eindelijk deze afdeeling des *Mussaph-gebeds*, waarin elk vers met het woord שופר (*Schophar*) eindigt; zie מס' ראש השנה פרק ד' משנה ה'. Somtijds ook wordt zij *Koloth* (stemmen) genoemd, wegens het dikwerf in de verzen voorkomend gezegde van קול שופר *Stem des Schophars.*

(16) *Kohanim. Priesters*; en onder welke benaming men nog heden de nakomelingen van *Aäron* verstaat, als uitsluitend tot het uitoefenen van sommige Godsdienst-plegtigheden bestemd.

(17) *Thekia. Thekia* is de gladde of effene toon van den Schophar. *Therua* de trillende, en *Schebarim* de afgebrokene, of in drie afdeelingen geblazene Schophartoon.

VERBETERING.

Op bl: 15 *regel* 12 *gelieve men het navolgende, in eenige afdrukken abusivelijk uitgevallene, achter de woorden »te zegenen" in te vullen:*

Laat ons en Uw gansch volk, het huis Israëls, in het boek des levens, des zegens, des vredes en des ruimen onderhouds, voor U gedacht en ingeschreven worden, tot gelukzalig leven en tot vrede! Geloofd zijt Gij, Eeuwige! de Stichter des vredes.

Gedrukt bij D. PROOPS Jz.

De prijs van dit MACHZOR hetwelk in negen deelen zal uitgegeveo worden is per deel, Op ordinair papier . . *f* 1, 75.
Op velio papier . . . *f* 2, 25.

Bij den uitgever dezes zijn mede gedrukt en te bekomen de volgende, door G. I. POLAK, nageziene en verbeterde werken:

תקון שבת of Gebeden voor de Sabbathdagen, met bijvoeging der invalleode Pijutim en Jotzeroth, Op best papier met Titelplaat . . . . . *f* 3, 10.

חקי אלהים of de 613 Geboden, met aanwijzing der thans pligtscholdige geboden, in kl. 8°. . . . . *f* —, 50.

הגדה ללילי פסח of Voordragt op de beide eerste avondeo van het Paaschfeest, met eene zuivere Hoogduitsche vertaling, tweede verbeterde uitgave, voorafgegaan door eeoe lezenswaardige voorrede over den oorsprong en de te zameostelling der Hagada, in kl. 8°. . . . . *f* —, 30.

מחזור לכל השנה of Gebeden voor alle Feesten en Hoogtijden, met eene Hebreeuwsche Verklariog en zuivere Hoogduitsche vertaling, in negeo deelen met Titelplaat . . . . . *f* 10.

תפלת ימי החול עם ספירת העומר ויום כפור קטן of Dagetijksche gebeden, in kl. 8°. . . . . *f* —, 35.

מנחת ערב הוא סדר ספירת העמר עם טעם הספירה לרבנו משה בן מכיר נ"ע, in kl. 8°. . . . . *f* —, 25.

תפלות לכל השנה of ראש חדש תפלות, derde drok, nieuwe uitgave, zooder Parsioth . . . . . *f* —, 50.
met Parsioth . . . . . *f* —, 60.

מורה באצבע צפורן שמיר וסנסן ליאיר להרב רבנו חיד"א נ"ע naar de laatste Livornosche uitgave verbeterd . . . . . *f* 1, 50.

תפלות לכל השנה of Gebeden der Nederlandsche Israëliten, Hereeuwsch en Nederd., in gr. 8°. Op ordioair papier. . . *f* 4.
Op velio papier . . . *f* 5.

G. I. POLAK, Gedichten en Redevoeringen in de Hebreeuwsche taal, modern geeartonneerd, met gegraveerden Titel en fraai Vignet, in gr. 8°. . . . . *f* 3.

— — — DE ECHTSCHEIDING, Romanee van den Heer H. TOLLENS, in Hebreeuwsche verzeo overgebragt, en aao gemelden Dichter opgedragen, geearlonn., in gr. 8°. . . . . *f* 1.

S. HEIGMANS, Bybelsche Haodleiding, in vragen en aniwoorden, tweede verbeterde uitgave, in kl. 8°. . . . . *f* —, 70.

650406

II Suppl. Pabr. B 258.

4. 6. 14.

L 26

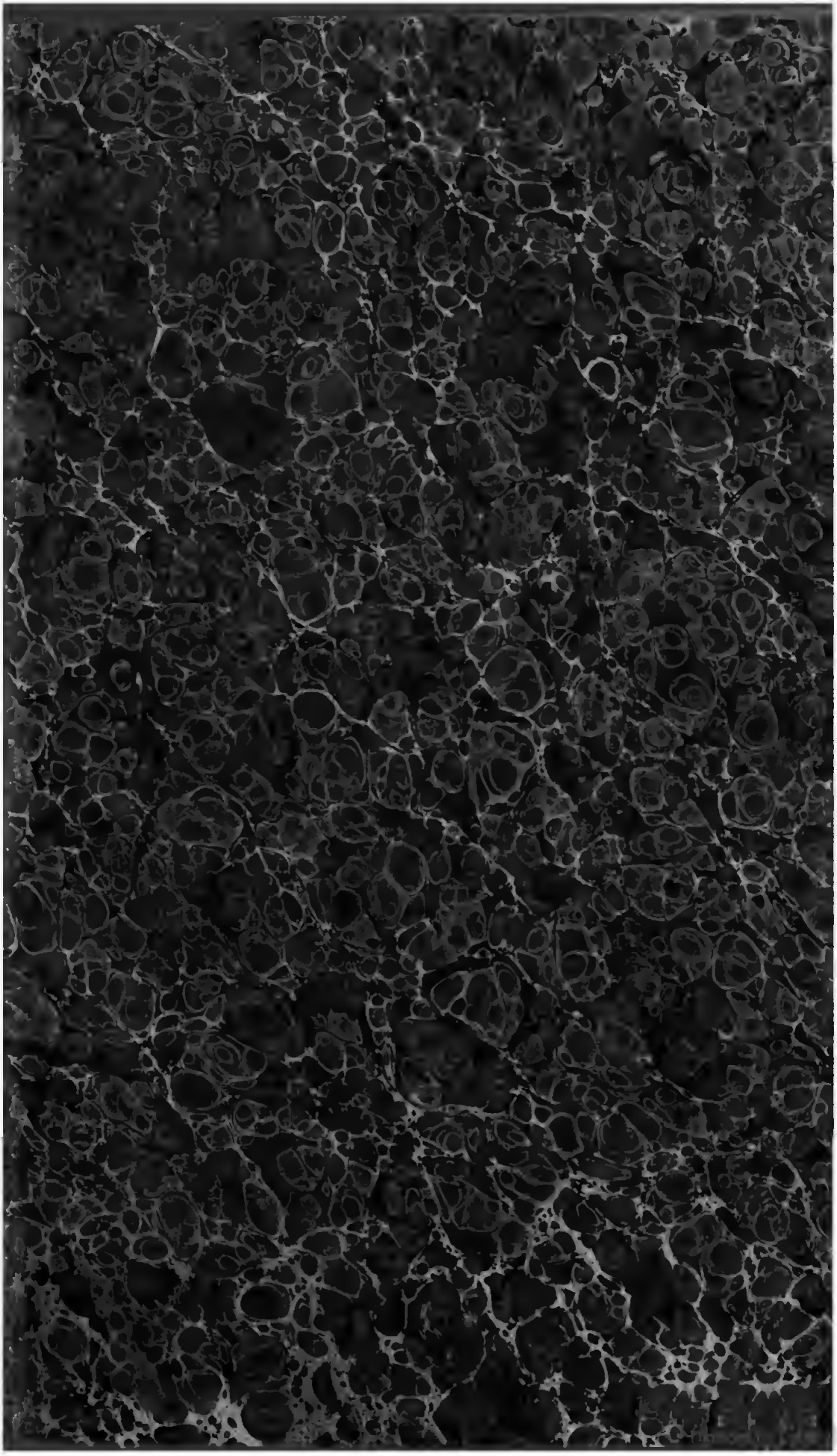

BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
II
SUPPL.
PALATINA
B
258
NAPOLI